יקרא דשבתא

הקדמה

חלק א

סימן א-אשרי תמימי וכו'
סימן ב-אמור אל הכהנים
סימן ג-אקרוקתא
סימן ד-אנכי
סימן ה-בחצוצרות
סימן ו-קרא את יהושע
סימן ז-ואלה המשפטים
סימן ח-ראיתי מנורת זהב
סימן ט-תהומות יכסיומו
סימן יו"ד-ואלה המשפטים
סימן י"א-אני ה' הוא שמי
סימן י"ב-תהלה לדוד
סימן י"ג-אשרי העם
סימן י"ד-להמשיך שלום
סימן ט"ו-אור הגנוז
סימן ט"ז-ר' יוחנן משתעי
סימן י"ז-ויהי הם מריקים שקיהם
סימן יח-ר' יונתן משתעי
סימן י"ט-תפלה חבקוק
סימן כ-טית תיקונין
סימן כא-עתיקא טמיר וסתים
סימן כב-חותם בתוך חותם
סימן כג-צוית צדק
סימן כ"ד-אמציעותא דעלמא
סימן כ"ה-אחוי לן מנא
סימן כו-רציצא
סימן כז-רציצא
סימן כח-בני לן ביתא
סימן כט-האי גברא
סימן ל-מישרא דסכינא
סימן לב-אדני שפתי תפתח
סימן לג-מי האיש החפץ חיים

סימן לד-ואתם תהיו לי וכו'
סימן לה-אשרי העם זרקא
סימן לו-בקרוב עלי מרעים
סימן לז-דרשו ה' ועוזו
סימן לח-מרכבות פרעה
סימן לט-ונתתי עשב
סימן מ'-אלה מסעי
סימן מא-ריקודין
סימן מב-וירא בצר להם
סימן מג-להתרחק מדיבורים של רשע
סימן מד מה מו-מחאת כפים בתפלה
סימן מז-ואכלתם אכול ושבוע
סימן מח-על אשר מעלתם
סימן מט-לשמש שם אהל בהם
סימן נא-אמר ר' עקיבא
סימן נג-הא הדעת
סימן נד-ויהי מקץ
סימן נה-אבא שאול אומר
סימן נו-וביום הביכורים שבת הוא בחינת מלכות בחינת שבת מלכתא כידוע.
סימן נה-אבא שאול אומר
סימן נו-וביום הביכורים שבת הוא בחינת מלכות בחינת שבת מלכתא כידוע.
סימן נט-היכל הקודש
סימן סא-חדי ר"ש
סימן סה-ויאמר בועז
סימן סו-ויהי נא פי שנים וכו'
סימן עב
סימן עג-תעבור במים.
סימן עד-רומה על שמים.
סימן עה-יברכנו אלקים.
סימן עו-ויהי אחר הדברים
סימן עז-והיה ה' למלך
סימן עט-בטח בה'
סימן פ-ה' עוז לעמו יתן
סימן פא-עלו זה בנגב
סימן פב-הנעלבים
סימן פג-מתן בסתר
סימן פד-במה הארכת ימים
סימן פה-פוסעים בו
סימן פו-פוסעים בו
סימן פז-תתן אמת ליעקב

סימן פט-ותחסרהו מעט וכו'
סימן צא-ויהי ידיו אמונה
סימן צג-כל העושה וכו'
סימן צד-זכר חסדו
סימן צה-כשפרנסי הדור וכו'
סימן צו-זומם רשע לצדיק
סימן צו-אלהים אל דמי לך
סימן צח-גל של עצמות
סימן צט-ואתחנן
סימן קב-אתה תהיה וכו'
סימן קג-עזי וזמרת
סימן קט-יש הבל
סימן קטו-ויעמוד העם
סימן קטז-הנותן צדקה
סימן קכט-ארץ אוכלת
סימן קלה-כי אקח מועד
סימן קמג-ענין קבלת פני תלמיד חכם
סימן קנה-עצבות הוא מדה רעה מאד
סימן קנו-לב טהור וכו'
סימן קעח-דע כי צריך דווא וידוי דברים
סימן קעט-דע שכנגד וכו'
סימן קפח-דע שצריך וכו'
סימן רכה-דע כשהריאה בשלימות
סימן רלד-דע שסיפורי מעשיות מצדיקים
סימן רנ-דע שכל מיני צער
סימן רעו-דע שאכילת שבת
סימן רעז-צדיק כתמר יפרח
סימן רפב-אזמרה לאלקי בעודי

חלק ב

סימן א-תקעו ממשלה
סימן ב-ימי חנוכה
סימן ה-תקעו אמונה
סימן יב-איה מקום כבודו
סימן לב-יש צדיקים גנוזים
סימן לח-לפעמים הגדול הולך וכו'
סימן לט-לכו חזו
סימן מ-מי שיודע מא"י
סימן סז-בראשית לעיני כל ישראל
סימן עא-חבלים נפלו לי בנעימים
סימן עב-חיים נצחיים
סימן עג-תהלים מסוגל לתשובה

סימן עז-רצועה היתה יוצאת
סימן עח-בענין הנהגות הפשוטות
סימן עט-הקול קול יעקב
סימן פא-כשאדם משמח עצמו
סימן פב-כי תצא
סימן פג-ע״י תיקון הברית
סימן פז-דע שכוונות אלול
סימן פח-שלא לאכול פרי שלא נתבשלה
סימן צא-וידבר אלוקים וכו׳
סימן קד
סימן לב-צריך לחזק א״ע באמונה
סימן מ-בענין ספרי המחקרים וכו׳
סימן פז-לפי בחי׳ הימים נוראים
סימן פח-הפיכת השולחן
סימן צג-דע שיש אור
סימן רנט-וישב יעקב

הקדמות

עמוד השער

יקרא דשבתא

בו מבואר עניינים נפלאים הרבה מגודל יקרת נפלאות מעלת קדושת שבת קודש. גם מבואר בו פסוקים הרבה מתנ״ך ומאמרים הרבה מדברי רז״ל מלוקט ומיוסד על דברי הזוהר הקדוש וכתבי האריז״ל ועוד ספרים קדושים הרבה בפרט על יסוד ספרי לקוטי מוהר״ן הקדושים וכמבואר בהקדמה.

חברו הרב הגאון המאור הגדול סיני ועוקר הרים וכו׳ מוה״ר נחמן זצ״ל אב״ד דק״ק טשערין בעל המחבר ספר ״לשון חסידים״ ו״דרך חסידים״ ו״לקוטי עצות״ החדש ארבעה חלקים ו״לקוטי עצות מהדורה בתרא״, ו״נחת השלחן״, ו״זמרת הארץ״, ושאר ספרים שעדיין הם בכתובים.

הקדמה

אמר הכותב והמלקט. ידוע ומבואר בכל דברי רבותינו זצ״ל גודל נפלאות מעלת קדושת שבת קודש ובפירוש אמרו רז״ל בפרקי דר׳ אליעזר פרק י״ח ׳כל מי שהוא שומר את השבת בעולם הזה הקדוש ברוך הוא מוחל לו כל עוונותיו׳ ואמרו רז״ל במסכת שבת דף קי״ח: ׳כל המשמר שבת כהלכתה אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו׳ וכו׳ ואמרו עוד (שם) אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אומה ולשון וכו׳ אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין וכו׳ ועיין שם עוד מגודל שכר המקיים שלוש סעודות בשבת ושכר המענג את השבת שנותנין לו נחלה בלי מצרים ונותנין לו כל משאלות לבו וניצול משיעבוד מלכיות ועיין שם גם בדף קי״ט ואיך שגדולי חכמי ישראל היו טורחין בעצמן לכבוד שבת וכו׳.

ואמרו רז״ל במדרש רבה בשלח פרשת כ״ה אם משמרין ישראל את השבת כראוי אפילו יום אחד בן דוד בא למה שהיא שקולה כנגד כל המצוות וכו׳ אמר רבי אליעזר בר אבינא מצינו בתורה בנביאים ובכתובים ששקולה שבת כנגד כל המצוות וכו׳ אמר להם הקב״ה לישראל אם תזכו לשמור שבת מעלה אני עליכם כאלו שמרתם כל המצוות שבתורה וכו׳ בעת שאתה שומר את השבת אתה גוזר גזירה והקב״ה מקיימה וכו׳ ולא עוד אלא כל מה שאתה אוכל בעוה״ז אינו אלא מן הפירות אבל הקרן קיימת לך לעוה״ב שנאמר והאכלתיך נחלת יעקב אביך וכו׳ ועוד האריכו רז״ל בגודל מעלת קדושת שבת בגמרא ומדרשים במקומות הרבה רבו מספור.

ובזוה״ק אמרו בהקדמה דף א׳ בארצינו דא יום השבת דאיהו דוגמת ארץ החיים שהוא עוה״ב עולם הנשמות עולם הנחמות ובפרשת נח דף ס׳ טוב איש דא קוב״ה וכו׳ ד״א טוב איש דא צדיק וכו׳ ר׳ יוסי אומר דא נח וכו׳ ר׳ יצחק אמר דא שבחא דשבת דביה פתח טוב דכתיב טוב להודות לה׳ ר׳ חייא אמר כלא חד וכלהו מלה חדא אמרו וכו׳. ושם בדף ע״ה: ביומא דשבתא כלהו תרעין פתיחין ונייחא אשתכח לכלא לעילאי ותתאי. ובפ׳ בשלח דף מ״ז ושקול שבת לכל אורייתא כלא ומאן דנטיר שבת כאלו נטיר אורייתא כלא וכו׳ עי״ש ובדף ס״ג. ובפ׳ יתרו דף פ״ח מאריך מאד בענין קדושת שבת ושם בדף פ״ט בגיני כך שקיל שבתא לקביל אורייתא וכל דנטיר שבת כאלו נטיר אורייתא כלא. ושם בדף צ״ב שבת איהו כללא דאורייתא וכל רזין דאורייתא ביה תליין וקיומא דשבת כקיומא דכל אורייתא מאן דנטיר שבת כאלו נטיר אורייתא כלא. ושם ברעיא מהימנא תלת דרגין אינון וכלהו אקרון שבת וכו׳ ואלין תלת דרגין אינון כללא ורזא דכל אורייתא תורה שבכתב נביאים וכתובים מאן דנטיר שבת נטיר אורייתא כלא וכו׳. ובזוהר תרומה דף קל״ו קל״ז קל״ח האריך ג״כ בענין קדושת שבת. ושם דף קל״ו: ובכל מעלי שבתא יתיב בר נש בעולם הנשמות וכו׳. ובזוהר ויקהל דף ר״ג ר״ד ר״ה ר״ו ר״ז ר״ח ר״ט מאריך ג״כ בענין קדושת שבת ושם דף ר״ה.

האי יומא יומא דנשמתין איהו ולא יומא דגופא וכו׳, ועוד האריך במקומות הרבה בזוה״ק ובתיקונים ובזוהר חדש בהפלגת שבח מעלת קדושת שבת. ועיין בזוהר ואתחנן דף רס״ה: תנינן דחיובא עליה דבר נש לקבלא אפי שכינתא בכל ריש ירחי ושבתי, ומאן איהו רביה וכו׳. וכן הוא ג״כ משמעות לשון הש״ס סוכה דף כ״ז:

מכלל דבחודש ושבת מחייב אינש לאקבולי אפי רביה ועיין גם ברמב״ן פרשת יתרו על פסוק זכור את יום השבת לקדשו ובכתבי האר״י ז״ל מבואר שחייב אדם להקביל פני רבו בשבת כדי שיושפע עליו קדושת שבת מכח רבו וכן בדברי רבינו ז״ל מבואר גם כן גודל מעלת השבתים ששובתין אצל הצדיקי אמת וכו׳ ועיין בליקוטי תנינא במאמר בראשית לעיני כל ישראל מבואר שם שהצדיק הוא בחינת שבת וכו׳ וכן מבואר ומובן בזוהר הקדוש בכמה מקומות. ועיין בליקוטי מוהר״ן א׳ סימן קצ״ב. מבואר שכשזוכין לקבל דיבור מפי הצדיק על ידי זה מקבלין פניו ושכלו ונשמתו של הצדיק ונחקק ונצטייר בדעתו דמות דיוקנו של הצדיק שהוא הפנים והשכל והנשמה שלו וכו׳ וכן בהספר הקדוש של החכם והצדיק האמת נרשם ונצטייר שם דמות דיוקנו ואור פניו ושכלו ונשמתו וכו׳. וכבר ידוע גודל קדושת נפלאות מאמרי רבינו ז״ל ושהם כלליות גדול מאד בעבודת ה׳. וכל מאמר ומאמר ממאמריו הקדושים כולל עניינים הרבה וכמעט שכולל כל תורתינו הקדושה וכמובן מדברי רבינו זצ״ל בעצמו. ושמעתי בשם גדולי הצדיקים קדמונים דמדינת קירה ופולין גדול שהיו מפליגין מאד מאד בקדושת תורתו ומאמריו הקדושים של רבינו זצ״ל ואמרו עליהם בפירוש שהם בבחינת קדושת שבת ועיין גם בליקוטי הלכות מבואר שיש חידושי תורה כאלו שהם בבחינת קדושת יום טוב ויש חידושי תורה נפלאים כאלו שהם בבחינת שבת. אי לזאת שמתי אל לבי לרשום לי לזכרון בקצרה ובדרך ראשי פרקים איך שרוב המאמרים הקדושים ממאמריו ז״ל וכמעט כולם יש להם שייכות גדול לקדושת שבת וכולם כלולים בקדושת שבת כי הם כלליות גדול כנ״ל.

וקדושת שבת הוא כלליות כולם כי שבת הוא כללא דכל אורייתא כלא וכל רזין דאורייתא כלולין ביה כנ״ל.

ודברי אלו המועטים שבקונטרס זה הקטן הם תועלת גדול לאנשים כערכינו להלהיב לבבם בענין קדושת שבת ואיך שכל אחד מישראל לפי בחינתו צריך להכין עצמו לקבל קדושת שבת ולהעלות תמיד זכרון קדושת שבת על לבו גם בכל ימי השבוע על דרך שדרשו רז״ל ׳זכרהו מאחד בשבת׳, בפרט שכל הדברים שבקונטרס זה יסודותם בהררי קודש על יסוד דברי רבותינו הקדושים בזוהר הקדוש וכתבי האריז״ל ושאר ספרי קודש בפרט על דברי רבינו הקדוש אור האורות וכו׳ מ״ו נחמן זצ״ל בעל המחבר ספר ליקוטי מוהר״ן הראשון והשני אשר כבר ידוע ומפורסם שכל דיבור ודיבור ממאמריו ז״ל הם מקצוע גדול בתורה ויכולין להרחיב הדיבור בהם עד אין סוף ואין תכלית והם עיקר גדול לעבודת ה׳ וכמבואר במקום אחר מזה קצת.

והנה הקונטרס הזה מיוסד ומסודר על סדר המאמרים הקדושים שבספרי ליקוטי מוהר״ן הראשון והשני וקצת מהמעשיות הקדושים ושיחותיו הקדושים (הנדפסים אחר הסיפורי מעשיות) [המובאים בספרי חיי ושיחות הר״ן]. ואם ירצה המעיין לעמוד על שרשי הדברים ולהתבונן בהם כראוי אזי יעיין בפנים בספרים הקדושים הנ״ל ואחר כך יעיין בקונטרס זה בכל סימן וסימן כפי המצויין עליו. אך גם מי שאין לו הספרים הקדושים הנ״ל אף על פי כן אם יעיין בקונטרס זה ימצא בו תועלת לנפשו כי רוב הדברים הגם שהם בלשון קצר ובדרך ראשי פרקים אף על פי כן מבוארים היטב ויכולין להבין בנקל כל מעיין בהם. ובטחוני כי כל המעיין בקונטרס זה בפרט אם יש לו בקיאות קצת בדברי הזוהר הקדוש וכתבי האריז״ל ושאר ספרי קודש. יהיו לו הדברים האלה למפתח גדול למצוא על ידם סגולות יקרות הרבה בכל דברי רז״ל בפרט במקומות שמדברין בהם בענין קדושת שבת. וקראתי שם זה הקונטרס ״יקרא דשבתא״. כי מדובר בו רק מגודל מעלת יקרת קדושת שבת קודש ואיך שהוא כלליות הקדושה ואין שום דבר וענין קדוש בעולם שלא יהיה כלול בקדושת שבת כאשר יבואר היטב בפנים לכל מעיין בו באמת ואמונה:

חלק א

סימן א-אשרי תמימי וכו׳

שבת הוא בחינת דעת כמבואר בסימן קי״ט וכו׳ אך את שבתותי תשמרו וכו׳ לדעת כי אני ה׳ מקדשכם.

גם שבת הוא בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין כידוע בבחינת ראו כי ה׳ נתן לכם השבת כמבואר במאמר בראשית לעיני כל ישראל בליקוטי תנינא סימן ס״ז היינו בחינת ההסתכלות על השכל שיש בכל דבר והשכל הוא בחינת אור בחינת חכמת אדם תאיר פניו.

ועל כן אמרו רז״ל ברכו באורה וכו׳ ברכו באור פניו של אדם וכו׳. ועל כן שבת הוא בבחינת יעקב בחינת נחלת יעקב כי הוא היה הראשון שמבואר

בו שמירת שבת כמו שכתוב ויחן את פני העיר שקבע תחומין וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. כי יעקב זכה לזה השכל כמבואר בפנים. והשכל הזה הוא בחינת שמש. וזה בחינת וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה וכו׳. ודרשו רז״ל שמש בשבת צדקה לעניים. היינו כי אין עני אלא מן הדעת כמו שאמרו רז״ל ובשבת עושה השם יתברך צדקה עם העניים הנ״ל ומזריח להם את אור השכל שהוא בחינת שמש כנ״ל. וגם כי המלכות בחינת לבנה היא בחינת עניה בחינת מסכן וחכם כמבואר בפנים.

וזה בחינת טועמיה חיים זכו. כי השכל הנ״ל הוא בחינת חי״ת בחי׳ חיות. גם שבת הוא בחינת הנון שהוא בחינת מלכות שזה בחינת שבת מלכתא. ואז נכנע היצר הרע שהוא בחינת המלכות דסטרא אחרא. כי בשבת עיקר הכנעת הסטרא אחרא כמבואר בזוהר הקדוש. וגובר אז כח היצר טוב שהוא בחינת מלכות דקדושה. ועיין זוהר עקב דף רע״ב: מבואר ענין זה להדיא. והעיקר על ידי כח התורה שזה בחינת מה שעיקר שלימות קריאת התורה הוא בכל שבת ושבת ואמרו רז״ל לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה.

ואמרו רז״ל הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה. ואמרו רז״ל ויקהל משה וכו׳. שצריכין לעשות קהלות בכל שבת ולדרוש בדברי תורה והחי״ת והנו״ן הנ״ל הם בחינת חמה ולבנה כנ״ל וזה שמבואר בזוהר הקדוש שבשבת שולטין המאורי אור היינו בחינת חמה ולבנה דקדושה הנ״ל. ועל ידי זה זוכה לחן כמבואר בפנים.

וזה בחינת ונח מצא חן, נח הוא בחינת שבת נייחא דעילאין ותתאין כמבואר בתיקונא שבעין בסופו וכמובא בליקוטי תנינא סימן ב׳. שזה בחינת נו״ן וחי״ת הנ״ל על ידי זה זוכין לחן. ועל ידי זה נתקבלין כל התפלות והבקשות. וזה בחינת מה שמבואר בזוהר הקדוש כי עיקר שלימות עליית התפלה הוא בשבת.

ואז כביכול השם יתברך בעצמו מקבל תפלות ישראל.

עיין זוהר בראשית דף כ״ג ועל כן דרשו רז״ל טוב מלא כף נחת זה יום השבת היינו בחינת ׳בנחת נשמעים׳ המבואר בפנים ומחמת שיוסף הוא כלול ביותר מבחינת יעקב על כן אמרו רז״ל בזוהר הקדוש שיוסף הוא בחינת שבת ומבואר אצלו גם כן ששמר את השבת כמו שכתוב וטבוח טבח והכן ודרשו רז״ל אין והכן אלא שבת וכו׳ מלמד ששמר יוסף את השבת עד שלא ניתנה וזה שאמרו רז״ל הובא בילקוט ויבא הביתה לעשות מלאכתו שבת היה וכו׳. ומה מלאכה היה לו היה קורא ושונה מה שלמד מאביו היינו כנ״ל לדבק בהשכל בפרט בשבת. ועל ידי זה עמד בנסיונו. וזה שמובן בהקדמת הזוהר הקדוש דף ה. ששבת שלום הוא בחינת תרין שלומות בחינת יעקב ויוסף. וזה שמובן גם כן בזוהר הקדוש בכמה מקומות ששבת הוא בחינת אתחברותא דשמשא בסיהרא ועל כן נסמכו זה לזה כמו שכתוב והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו.

וכתיב ביום השבת יפתח וביום החודש יפתח. עיין זוהר שלח דף קנ״ט ע״ב היינו בחינת חיבור החית עם הנון שהם בחינת חמה ולבנה הנ״ל. ועל כן נוהגין לברך את החדש ביום השבת. וכן לקדש הלבנה במוצאי שבת וזה שמבואר בהקדמת הזוהר הנ״ל את שבתותי תשמרו-דא עיגולא ורבועא דלגאו. עגולא הוא בחינת מלכות בחינת אמונה כמו שכתוב ואמונתך סביבותיך כמובא במאמר משפטים סימן ז׳. ורבועא הוא בחינת השכל והמוחין חכמה בינה דעת שהם בחינת ארבע. כי מוח הדעת כלול משני בחינות. מבחינת חסדים ומבחינת גבורות כידוע. וכמבואר במאמר פוסעים בו סימן פ״ה. ובמאמר בראשית לעיני כל ישראל סימן ס״ז בליקוט תנינא ועיין במאמר היכל הקודש סימן נ״ט מבואר גם כן כעין זה.

ואפשר שזה סוד אלפים אמה תחום שבת. כי אמונה הוא בחינת אלף בחינת פלא כמו שכתוב אודה שמך כי עשית פלא וכו׳ אמונה אומן. וכתיב ויודו שמים פלאך ה׳ אף אמונתך וכו׳. וחכמה הוא גם כן בחינת פלא בחינת אלף בחינת פליאות חכמה. וזה בחינת החרש ואאלפך חכמה.

וזה בחינת אלפים אמה של ערי הלויים אלף אמה מגרש הוא בחינת אמונה שהוא בחינת דבר פנוי בלי טעם ושכל. וכמבואר במאמר ויסב סימן ס״ב וגם כי הוא בחינת מלכות שהיא בחינת מסכן דלית לה מגרמה כלום. ואלף אמה לשדות וכרמים הוא בחינת שכל וחכמה דקדושה שהוא דבר שיש בה טעם כמו שכתוב טוב טעם ודעת למדני. (היינו בחינת החי״ת הנ״ל) כי במצוותיך האמנתי (היינו בחינת הנו״ן הנ״ל שעל ידה זוכין לקבל אור השכל שהוא בחינת חי״ת כמבואר בפנים) ועיין בזוהר תרומה דף קל״ח מבואר מענין שבת סתם שהוא שבת דמעלי שבתא ויום השבת דא שבת דלעילא וכו׳. וזה כנגד הנו״ן והחי״ת הנ״ל הכלולים בקדושת שבת כנ״ל. וזה בחינת ויחן את פני העיר שדרשו רז״ל ששמר יעקב את השבת כנ״ל ויחן דווקא בחינת חי״ת ונו״ן הנ״ל. וזה בחינת שקבע תחומין וכו׳ תחומין דווקא. כי החי״ת ונו״ן הנ״ל הם סוד תחום שבת אלפים אמה כנ״ל.

וזה בחינת והגית בו יומם ולילה ומבואר בזוהר הקדוש מעלת חיבור יום ולילה בתורה. היינו כי על ידי התורה מחברין החי״ת והנו״ן שהם בחינת שמש וירח בחינת יום ולילה. וזה בחינת גימל דברים צריך אדם לומר ערב שבת עשרתם מעשר הוא במלכות כידוע שזה בחינת נון הנ״ל, ערבתם עירוב הוא בעמודא דאמצעיתא כידוע שזה בחינת תורה הדליקו את הנר היינו לחבר בחינת המלכות אל אור השכל שזה בחינת שתי נרות של שבת כנגד בינה ומלכות וזה שסיימו רז״ל וצריך למימרינהו בניחותא כי היכי דלקבלו שזה בחינת דברי חכמים בנחת נשמעים הנ״ל:

סימן ב-אמור אל הכהנים

עיקר שלימות התפלה הוא בשבת שזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים שאז עיקר שלימות עליית התפלה.

גם שבת הוא בחינת שמירת הברית כמו שכתוב ברית עולם וכמבואר במאמר בירא בדברא סימן ל"א. והוא בחינת יוסף כנ"ל בסימן א', ועל כן אז עיקר קדושת הזווג ועונת תלמיד חכם משבת לשבת וכמבואר בזוהר הקדוש. וזה בחינת (שבת ס"ג) לא יצא לא בסייף וכו' כי אז נתבטלין כל הכלי זיין. ואז עיקר הכלי זיין הוא התפילה שזה בחינת שהביאו שם הפסוק שנאמר על לעתיד וכתתו חרבותם לאתים וכו'. גם שבת הוא בחינת משפט בחינת עמודא דאמצעיתא כמובא בתיקונא תשסרי דף מ'. שהתיו של שבת מרמז על תפארת שהוא עמודא דאמצעיתא. וכן מבואר בספר הקנה דף ג'. תפארת נקרא שבת ומלך וכו' וזה ואת משפטי שמרו וכו' ואת שבתותי קדשו וכו' (יחזקאל כ) והוא בחינת יעקב. כי יעקב הוא הראשון שנאמר בו שמירת שבת כמו שכתוב ויחן את פני העיר וכמו שדרשו רז"ל גם שבת הוא בחינת שלימות הצדקה בחינת שמש בשבת צדקה לעניים. ועל כן פתח התנא מסכת שבת פשט העני את ידו וכו'. וכמבואר במאמר בירא בדברא הנ"ל ועין גם כן במאמר פוסעים בו סימן פ"ו. וזה שאמרו רז"ל פוסקין צדקה לעניים בשבת וכו' (שבת דף קנ) וזה שמרו משפט ועשו צדקה וכו' אשרי אנוש וכו' שומר שבת מחללו וכו' ומחזיקים בבריתי.

גם שבת הוא בחינת ביטול המחשבות זרות שהם בחינת ענין דמכסין על עיינין כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה כידוע ועל ידו נתבטלין הענין הנ"ל וזורחת השמש כמו שכתוב וזרחה לכם יראי שמי אלו שומרי שבת כמו שפירש רש"י (תענית דף ח:) שמש צדקה.

גם שבת הוא בחינת עייניין בחינת תלת גווניין דעינא ובת עין כידוע.

גם שבת הוא בחינת הצדיק כמבואר בתיקונים ששבת וצדיק הם מבחינה אחת והוא בחינת משה משיח בחינת ישמח משה במתנת חלקו כידוע. והוא בחינת הקמת המשכן. ועל כן נסמך ענין שבת למלאכת המשכן. ואין מלאכת המשכן דוחה שבת כי אדרבא עיקר בנין המשכן על ידי שמירת שבת.

גם שבת הוא בחינת לימוד התורה כי אמרו רז"ל בירושלמי לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה והכל מודים שבשבת ניתנה תורה ואז קריאת התורה בשלימות ובשעת התפלה דייקא. ואז בחינת התחדשות הנשמות

כי שבת הוא עולם הנשמות כמבואר בזוהר הקדוש ועיין בתיקון ואו מענין בתולות אחריה וכו' וזה בחינת השמים מספרים כבוד אל שמתחילין במזמורי שבת שמרמז על ענין הנ"ל כמבואר בפנים. גם אז בחינת ביטול בחינת הסתרת פנים כמבואר בכתבי האריז"ל שבשבת הוא בחינת יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה פנים בפנים. ובערב שבת במנחה עולין כל התפלות של חול שזה בחינת הכנה ליחוד הנ"ל בחינת אפיה ובישול כמבואר בפנים. שזה בחינת את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו ואת כל העודף הניחו לכם למשמרת עד הבוקר, בחינת בוקר דאברהם בחינת חסד כי גמר התיקון הוא רק על ידי חסד של השם יתברך שמאיר בשבת כמובן בזוהר הקדוש. וזה בחינת מזמור שיר ליום השבת וכו' להגיד בבוקר חסדך וכו' ומחמת שקדושת שבת כלול מכל הבחינות הנ"ל שהם בחינת תיקוני התפלה שהוא חיותו של משיח על כן נאמר (ירמיה יז) והיה אם שמוע תשמעון וכו' לבלתי הביא משא וכו' ולקדש את יום השבת וכו' ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו' בחינת מפרי בטנך אשית לכסא לך המבואר בפנים ועל כן אמרו רז"ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. כי ביאת המשיח והתקרבות הגאולה תלוי בשמירת שבת כנ"ל:

סימן ג-אקרוקתא

עיקר שלימות בנין המלכות דקדושה הוא בשבת ואז נתייחדה עם דודה כביכול פנים בפנים כנ"ל וכמבואר בזוהר הקדוש. ועיקר בנינה הוא מבחינת רגלי הקדושה בחינת נצח והוד שזה בחינת אם תשיב משבת רגליך וכו', ומשם יונקים הנביאים שזה בחינת מה שמבואר בזוהר חדש בראשית שבשבת נמשך בחינת רוח הקודש על כל אחד מישראל וכו', וזה בחינת המנוחה של שבת על דרך שאמרו רז"ל ומנוחה לא מצאתי זו נבואה.ומשם נמשכת הנגינה דקדושה שזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכו' עלי עשור ועלי נבל וכו' שזה בחינת הזמירות והניגונים של שבת קדש גם אז עיקר שלימות השית עיזקאין דקנה שמהם [יוצא] יורה הקול. כי השית עיזקאין הם בחינת שש מעלות לכסא כמבואר בזוהר פנחס ד' רל"ה. וביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו כמו שאמרו רז"ל, גם אז עיקר שלימות התורה שבעל פה שהם ששה סדרי משנה שהם כנגד ששת ימי בראשית כידוע. ובשבת נכללין ועולין לתכלית שלימותן שזה בחינת כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וינח ביום השביעי. כי כולם נכללין ונשלמין בקדושת שבת וכמבואר בזוהר הקדוש. ואז זמן עליית העולמות ויצירה עולה בבריאה וכו' כידוע. ואז נמשך בשלימות החוט של חסד בחינת להגיד בבוקר חסדך וזוכין ללימוד

לשמה. כי אז אין שום אחיזה להסטרא אחרא בחינת הנחש בהלימוד ח״ו. כי כד עייל שבתא איהי אתאחדת ואתפרשת מסטרא אחרא וכו׳. כי אז עיקר זמן הכנעתם כמבואר בזוהר הקדוש. ונגה עולה ונכללת בקדושה שזה בחי׳ מתוך שלא לשמה בא לשמה וכמבואר במ״א. ועל כן בשבת מעלין גם בחינת הנגינה שנפלה וכו׳ כמבואר בסימן רכ״ו שזה בחינת מאחר עלות הביאו וכו׳ המבואר בפנים:

סימן ד-אנכי

שבת הוא מעין עולם הבא כמו שאמרו רז״ל. ואז זוכין לידע שכל מאורעותיו הם לטובתו. ועל כן אין שואלין צרכיו בשבת ואמרו רז״ל כדי שלא יזכור ברופא חולי שיש לו חולה בתוך ביתו ויצטער. ולכאורה אינו מובן כי גם עכשיו יוכל לזכור שיש לו חולה ויצטער ביותר מחמת שאי אפשר לו גם כן להתפלל על רפואתו אך לפי הנ״ל מבואר היטב. כי מבואר לקמן סימן קע״ז שצריך האדם לבטל רצונו נגד רצון השם יתברך שלא יהיה לו שום רצון אחר רק כמו שרוצה השם יתברך הן שיהיה לו ממון או בנים או לאו וכו׳.

ובזה הוא ממליך מלכותו יתברך בשלימות וכו׳ עיין שם. ולכאורה גם זה אינו מובן כי אם כן למה תקנו כל התפלות של שאלת צרכיו, והשם יתברך בעצמו כביכול מבקש מן האדם שיתפלל אליו כמו שכתוב וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני, וכתיב יונתי בחגוי הסלע וכו׳ השמעני את קולך, וכמו שאמרו רז״ל הקב״ה מתאוה לתפלתן של צדיקים. אך כל זה מבואר כפי המבואר בפנים במאמר זה כי כל זמן שאין יחוד שלם כביכול בין שם הויה לשם אלקים שהיא בחינת מלכות ואז מברכין על הרעה דיין אמת, אז חיוב גדול דייקא להתפלל על שאלת צרכיו ותפלה צורך גבוה כביכול, כי רוב היסורים של אדם רחמנא ליצלן נמשך מזה בעצמו שאין היחוד בשלימות והמלכות הוא בגלות כביכול בין העכו״ם והם יונקים מבחינת המלכות כמבואר בפנים, ולפעמים גורמים הפגמים כל כך עד שהעוונות בעצמם מייסרין את האדם בבחינת תמותת רשע רעה כמובא בפנים. ואז בוודאי צריכין להתפלל להשם יתברך שימרק ויכפר לו עוונותיו ברחמיו המרובים ולא על ידי יסורים וחולאים רחמנא ליצלן.

ואז אדרבא התפלה זו בעצמה הוא בחינת מלכות כידוע מאחר שמתפלל על בנין המלכות ושיהיה היחוד שלם ואז ממילא ינצל מכל הצרות והיסורים רחמנא ליצלן.

ובדרך זה צריכין להתפלל כי בוודאי טוב ה׳ לכל ורחמיו על כל מעשיו והוא יתברך רוצה בוודאי בפנימיות רצונו לזכות את ישראל בכל טוב ברוחניות וגשמיות בעולם הזה ובעולם הבא. ומתפללין על זה שלא יגרמו עוונותינו ח״ו לעכב השפע שרוצה השם יתברך להשפיע עלינו. אבל כשזוכין לבחינת תיקון המלכות בשלימות ונעשה יחודא שלים בין שם הויה לשם אלקים. אז בידוע שגם מה שנראה בעולם הזה ליסורים ח״ו הם רק יסורין של אהבה וכולו טוב וכולו אחד.

ועל כן בשבת שאז עולה המלכות כביכול מביניהם והיחוד אז בשלימות כמבואר בזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל. ועל כן יודעין אז בידיעה שלימה שהכל לטובתו ואין שואלין על צרכיו. וזה-׳שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא׳ היינו בזכות שבת בעצמה כי מאחר שנתתקן ברוחניות יתתקן ממילא בגשמיות גם כן ברצונו יתברך ודרשו רז״ל בזוהר הקדוש ביום הניח לך ה׳ אלקיך מעצבך ומרגזך וכו׳ כי אז נתבטל כל העצבות והרוגז וכולא אהבה וכו׳. וזה שאמרו בזוהר הקדוש אין טוב אלא שבת שנאמר מזמור שיר ליום השבת טוב וכו׳. כי אז בחינת כולו הטוב והמטיב. ועל כן נקרא השבת אחד כמו שכתוב ימים יוצרו ולא אחד בהם. כמו שדרשו רז״ל ׳זה יום השבת׳ שאז כולו אחד.

ואז שלימות תיקון המלכות ונופלין ונתבטלין כל בחינות אלקים אחרים כמבואר בזוהר הקדוש והמלכות הוא בחינת דבר כמבואר בפנים. וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת ושבת הוא בחינת תשובה כמבואר במקום אחר. ומחמת שעיקר התיקון הוא על ידי וידוי דברים על כן מבואר בספרים קדושים שצריכין להרבות מאד בתשובה ובווידויים ותחנונים הרבה בערב שבת בכדי לתקן מה שפגם בחול ולזכות ולכנוס בשלימות לקדושת שבת. (ועיין בשלחן ערוך של הרב ז״ל שגם בשבת מותר לומר וידויים וכו׳ עיין שם סימן רפ״ח).

וזה שאמרו רז״ל שכשפגע אדם הראשון בקין ואמר לו עשיתי תשובה ונתפשרתי. אמר אדם הראשון אם כך גדול כח התשובה פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳, ועיין פרקי דרבי אליעזר פרק י״ט דדריש מלשון וידוי וכן במדרש תהלים. היינו כי בתחילה סבר כי תיקון המלכות תלוי בזה לשמור עצמו מאד שלא לפגום בה ח״ו. וכששמע מקין שאף על פי שכבר פגם כל כך ואף על פי כן על ידי שעשה תשובה והתודה ואמר גדול עווני מנשוא נתכפר לו קצת אף על פי שלא היתה תשובתו בשלימות כמו שאמרו רז״ל.

ועל כן פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת כי שבת הוא בחינת תשובה ובחינת תיקון המלכות, וזה טוב להודות לה׳ היינו בחינת וידוי דברים כמו שכתוב ומודה ועוזב ירוחם כמו שדרשו רז״ל זובח תודה הזובח את יצרו ומתוודה עליו וכו׳, וזה ולזמר לשמך עליון, היינו כי שם הוא בחינת אלקים בחינת מלכות כמבואר בפנים.

ועל ידי עוונות ח״ו נותנין להם יניקה מבחינת אלקים.

ועל כן נקראים אלקים אחרים כמבואר בפנים. אבל על ידי התשובה והוידוי דברים שזה בחינת קדושת שבת שאז עולה המלכות מביניהם ואז הוא בבחינת כי אתה ה׳ עליון על כל הארץ מאד נעלת על כל אלהים. וזה כי ה׳ עליון נורא מלך גדול על כל הארץ בחינת שלימות עליית המלכות בחינת כי מלך כל הארץ אלקים. וכמו שכשיוצאין מצרה רחמנא ליצלן צריכין להביא קרבן תודה ולזמר להודות לה׳ בבחינת יודו לה׳ חסדו וכו׳. כמו כן מכל שכן כשזוכין לתיקון בחינת המלכות ולזכות על ידי זה לידיעה שלימה שהוא מעין עולם הבא לידע שכל מאורעותיו הם לטובתו שאז ממילא נתבטלין כל מיני צער ויסורין אזי בוודאי צריכין להודות לה׳. ועל כן אמרו רז״ל כל הקרבנות בטלין לעתיד חוץ מקרבן תודה היינו כנ״ל. וזה שפתח במזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ כפשוטו גם כן. ועל פי דרך זה יכולין לפרש כל ענין המזמור כמובן, וזה שתקנו לומר סמוך לכניסת שבת מזמור הודו מחמת עליית המלכות כידוע.

וזה שאמרו רז״ל שכל המענג את השבת ניצול משיעבוד מלכיות. היינו כי אז בחינת הכנעת המלכות דסטרא אחרא, וזהו שאמרו שם (שבת קיח) נותנין לו נחלה בלי מצרים וכו׳. נותנין לו כל משאלות לבו היינו כנ״ל. כי הוא מעין עולם הבא שהוא בחינת כולו טוב כולו אחד בלי שום מיצר וגבול. וזהו שאומרים במאמר הזוהר הקדוש כגוונא דמתייחדין לעילא באחד וכו׳. והא אוקימנא רזא דהויה אחד ושמו אחד וכו׳, רזא דשבתא איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳. ולית שולטנא אחרא בכולהו עלמין בר מינה, וכן מבואר להדיא ששבת הוא בחינת עליית המלכות דקדושה והכנעת המלכות דסטרא אחרא והמשכת התיקון שיהיה לעתיד בחינת ה׳ אחד ושמו אחד כנ״ל. ואז נמשך בחינת תיקון העצמות כי הנפש הוא מבחינה אחת עם העצמות כמובן במאמר ס״ז במאמר ויבן וכו׳. ובשבת זוכין לנפש יתרה ונתדשנין העצמות בבחינת מתוק לנפש ומרפא לעצם (משלי טז), וגם כי אמרו רז״ל האוכל ושותה בתשעה באב עליו נאמר ותהי עוונותם חקוקה על עצמותם, ומזה מובן ממילא שעל ידי אכילת שבת נתתקנין העצמות בקדושה גדולה וזה שנסמך, ועצמותיך יחליץ לענין אם תשוב משבת וכו׳ (ישעיה נ״ח). וזה שאמרו רז״ל (מדרש רבה בהר פרשה ל״ד) יחליץ ינוח לפיכך תקנו לומר בשבת רצה והחליצנו וכו׳. גם שבת הוא בחינת התלמיד חכם שהוא בחינת משה בחינת ישמח משה במתנת חלקו.

והוא בחינת כלליות התורה כמו שאמרו רז״ל שקולה שבת ככל התורה כולה (עיין זוהר שמות ד׳ קנ״א) והיא בחינת אש בחינת השלהובא דאשא היורד בכל ערב שבת שהוא בחינת רשפי אש שלהבת יה כמבואר בזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל. ועל ידי זה נכנעין הקליפות טמאות שהם בחינת אש מתלקחת דסטרא אחרא, ועולה מהן המלכות דקדושה וכל ניצוצות הקדושה כידוע שזה בחינת כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש. וזה בחינת לא תבערו אש בכל מושבותיכם הנאמר בשבת לבד מאש

המזבח כמבואר הענין בזוהר הקדוש. וזה שנאמר (ירמיה י״ז) והיה אם שמוע תשמעון וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו׳ היינו בחינת תיקון המלכות דקדושה. ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת וכו׳ והצתי אש בשעריה וכו׳, היינו בחינת התגברות אש דסטרא אחרא שהיא בחינת שורש המלכות דסטרא אחרא. וזה שאמרו רז״ל (שבת קי״ט) אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת וכו׳. לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת היינו כנ״ל. ועל כן בבנין ירושלים של לעתיד נאמר ואני אהיה לה חומת אש סביב בחינת אש דקדושה שהוא בחינת שורש המלכות דקדושה שהוא בחינת ירושלים כידוע.

גם שבת הוא בבחינת ענוה בחינת שבו איש תחתיו הנאמר בשבת כמבואר במאמר בטח בה׳ סימן ע״ט.

והוא בבחינת שמשים עצמו כשירים בחינת לכולם נתת בן זוג ולי לא נתת וכו׳. והוא בבחינת ביטול כל ההרגשות והחמריות. ועל כן נקרא שבת מלשון שביתה וביטול. וזה כי בו שבת וינפש כי נתבטל החמריות על ידי גודל הארת הנפש שמאיר אז רוחניות הנפש, והוא בבחינת איש חכם כי אז עולין עד החכמה כמבואר בפירוש האריז״ל שבסוף ספר התיקונים שזה סוד הפסוק חשבתי דרכי ואשיבה רגלי וכו׳. ועל כן יש כח בשמירת שבת לכפר עוונות כמו שכתוב ושומר שבת מחללו ודרשו רז״ל מחול לו כי הוא בבחינת ואיש חכם יכפרנה.

גם שבת הוא בחינת תיקון כל המדות הנמשכין מהד׳ יסודות. כי אותיות שבת שהן שי״ן ב״ת מרמזין על האבות עם השכינה שהם שורש בחינת הד׳ יסודות אש רוח מים עפר כמבואר בזוהר הקדוש. גם כל השלש בחינות שיש בהתקרבות לצדיקים הכל כלול בקדושת שבת.

הבחינה ראשונה שנעשה על ידי שרואה את הצדיק. זה בחינת ראו כי ה׳ נתן לכם את השבת. ראו דייקא כי שבת בעצמו הוא בחינת התלת גוונין דעינא ובית עין כמבואר במקום אחר. ושבת הוא בחינת התלמיד חכם כנ״ל. וכמבואר בזוהר הקדוש ועל כן אמרו לר׳ שמעון בר יוחאי ז״ל אנת הוא שבת וכו׳. ועל ידי הראיה הנ״ל נתבטל כל בחינת עצבות ותאוות רעות שזה בחינת ביום הניח ה׳ לך מעצבך שנאמר על קדושת שבת ואז מאיר אור האהבה דקדושה של בחינת ענג שבת בחינת אהבה בתענוגים עד שנתבטלין ממילא כל בחינת אהבות המדומיות של התאוות. וזה שמובא בכתבי האריז״ל את שבתותי תשמרו כי א״ות ה״יא ב״יני ו״ביניכם ראשי תיבות אהבו וכו׳.

הבחינה שניה שהוא הצדקה שנותן לתלמיד חכם זה בחינת קדושת מעלת הצדקה של שבת שזה בחינת וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה שמש בשבת צדקה לעניים וכנ״ל בסימן ב׳. גם ההוצאה בעצמה של שבת הוא בחינת צדקה בחינת לוו עלי וכו׳. בחינת מלוה ה׳ חונן דל. ועיין זוהר צ״ו

דף כ״ט: ובתיקונים דף נ״ח. ועל ידי זה ניצול מדברים בטלים וכו׳ ומגאוה וזה ״ודבר דבר״ הנאמר בשבת. ונאמר בו שבו איש תחתיו המרמז על ענוה ושפלות כנ״ל. וזהו שאמרו רז״ל (שבת קי״ח) ׳עשירים שבשאר ארצות מפני מה הם זוכין מפני שמכבדין את השבת׳. כי על ידי שנתבטלין המדות הנ״ל זוכין לעשירות כמבואר בפנים. וזה שנסמך (ישעיה נ״ח) ענין הצדקה הלא פרוס לרעב לחמך וכו׳ אז יבקע כשחר אוריך וכו׳. לענין שמירת שבת אם תשוב משבת רגליך וכו׳. וקראת לשבת ענג וכו׳ וזהו אם תשוב משבת רגליך שמרמז שבשבת עולין רגלי הקדושה מאחיזת העצבות והקליפות שנאחז בהם בימי החול, כמובן בפנים לקמן סימן קל״ט ובסימן רע״ז ובליקוטי תנינא סימן ב׳ במאמר ימי חנוכה נמצא שמבואר כאן ענין ביטול העצבות, עשות חפציך ביום קדשי מרמז על ביטול התאוות שלבו של אדם חפץ ומתאוה להם בחינת כי חפץ בבת יעקב הנאמר בשכם, וקראת לשבת ענג היינו בחינת אהבה דקדושה של עונג שבת כנ״ל. לקדוש ה׳ מכובד וכו׳ היינו בחינת ביטול הגאוה ורדיפת הכבוד, ממצוא חפצך ודבר דבר זה בחינת ביטול דברים בטלים וכיוצא רק שיהיה הדיבור בקדושה בחינת דיבור של שבת.

הבחינה השלישית שהוא וידוי דברים לפני תלמיד חכם שעל ידי זה מחריבין בניני המלכות דסטרא אחרא ובונין הדיבור דקדושה שהוא בחינת מלכות וזוכין להכלל באין סוף עד שזוכין על ידי זה לדעת שלימה לידע שכולו טוב וכו׳. זה נכלל גם כן בקדושת שבת כנ״ל. ועיין זוהר בראשית דף נ״ו מענין שפגם אדם הראשון באתוון דאורייתא כלהו. ואחר כך חזר בתשובה וכו׳. כד אוליד בר אודי על חטאו וקרא שמו שת וכו׳. ולא נתתקנו האותיות בשלימות עד שעמדו ישראל על הר סיני וקבלו את השבת וכו׳, מבואר ענינינו שעיקר גמר תיקון האותיות שבמלכות על ידי הוידוי דברים של אדם הראשון הוא על ידי קדושת שבת שזה בחינת התיקון שנעשה על ידי וידוי דברים לפני תלמיד חכם דייקא שהוא בחינת שבת כנ״ל. שזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת כנ״ל. ואז עולין כל העולמות עם האותיות שבהם לשרשן היינו לבחינת רצון אין סוף שנתגלה בשבת בחינת רעוא דרעווין המבואר בפנים. בחינת ועתיקא קדישא גלי רצון דילי׳.

ועל ידי זה זוכין לתפלה בהתלהבות גדול ובהתפשטות הגשמיות בשבת וזוכין לדעת שלימה בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם הנאמר בשבת וזוכין לידע שכולו טוב כולו אחד. שזה בחינת ה׳ הוא אלקים בחינת ה׳ אחד ושמו אחד כנ״ל וזה שסיים הפסוק הנ״ל. אז תתענג על ה׳ על ה׳ דייקא בחינת עתיקא קדישא כמבואר בזוהר הקדוש היינו בחינת התגלות רצון אין סוף והרכבתיך על במותי ארץ בחינת חורבן המלכות דסטרא אחרא כמו שדרשו רז״ל על זה המענג את השבת ניצול משיעבוד מלכיות שנאמר והרכבתיך על במותי ארץ וכו׳. והאכלתיך נחלת יעקב אביך שהוא נחלה בלי מצרים היינו הדעת הנ״ל לידע שכולו טוב כנ״ל שזה בחי׳ מה שאמרו רז״ל דעת קנית מה חסרת.

וזה כי פי ה׳ דיבר היינו כל התיקונים הנ״ל נעשין על ידי תיקון אותיות הדיבור שבמלכות שהוא בחינת פי ה׳ בחינת מלכות פה כידוע והתלמיד חכם מפריש לו דרך לפי שורש נשמתו, וזה גם כן כלול בקדושת שבת בחינת וכבדתו מעשות דרכיך וזה שנסמך שם (ישעיה נ״ח) ובנו ממך חרבות עולם וכו׳ (בחינת בנין המלכות דקדושה שנחרבה) וקורא לך גודר פרץ משובב נתיבות לשבת (היינו בחינת דרכי התשובה שמתגלין) אם תשוב משבת וכו׳-כי כל זה כלול בקדושת שבת כנ״ל, וכשנתתקן המלכות בשלימות אז גם אלו שהם מאחורי הקדושה נעשין כסא לקדושה ועוזרים גם הם לבנות הבנינים של הקדושה וזה בחינת מה שמבואר בזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל ענין מה שבעליות שבת אז עולה גם קליפת נוגה ונכללת בקדושה ונגה הוא בחינת תרגום שהוא בחינת אחוריים של הקדושה כמבואר בכתבי האריז״ל. ולפעמים נכללת בסטרא אחרא ח״ו בבחינת השלש קליפות טמאות ובעליות שבת נכללת בקדושה ושלהובא דאשא יורד מלמעלה להכניע הג׳ קליפות טמאות הנ״ל שלא יתאחזו בה כנ״ל.

וכשנגה נכללת בקדושה נעשין על ידי זה גרים כידוע.

וזה שנסמך (ישעיה נ״ו) ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת וכו׳ והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי וכו׳ כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים כי תפלה הוא בחינת מלכות כנ״ל. וזה בחינת ונתתי להם בביתי ובחומותי וכו׳. כי שמירת שבת קדש הוא בחינת בנין הבתים וחומות של המלכות דקדושה כנ״ל. ועל כן נסמך ענין שמירת שבת למלאכת המשכן והמקדש ואין מלאכת המשכן דוחה שבת כי אדרבא עיקר הבנינים דקדושה שהם בחינת בנין המשכן הוא על ידי שמירת שבת כנ״ל. ועיין (יחזקאל כ׳) ואת שבתותי קדשו וכו׳ לדעת כי אני ה׳ אלקיכם. כי על ידי שבת זוכין לשלימות הדעת שהוא ה׳ הוא האלקים כנ״ל. בחינת אנכי ה׳ אלקיך המבואר בפנים. וזה שנאמר בפרשה ואתחנן שמור את יום השבת וכו׳. וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים היינו שהתגבר העבדות שהוא בחינת המדות רעות של הד׳ יסודות ובחינת המלכות דסטרא אחרא שנקרא ארץ מצרים כמבואר בפנים. ויוציאך ה׳ אלקיך משם וכו׳ על כן ציוך ה׳ אלקיך לעשות את יום השבת, כי על ידי זה באין לבחינת שבת שהוא מעין עולם הבא בחינת כולו הטוב והמטיב כמבואר בפנים׃

סימן ה-בחצוצרות

שבת הוא בחינת תכלית מעשה שמים וארץ בחינת עולם הבא. גם הוא בחינת השגת רוח הקודש בחינת נבואה כמבואר בזוהר הקדוש וכנ״ל

בסי׳ ג׳, ונבואה הוא בחינת הקיבול שכר של המצוות בחינת יבא ברינה נושא אלומותיו ר״ת נביא כמבואר בפנים. ויש שני בחינות נבואה כי עיקר שמחת המצוות הוא בשבת כי אז עולין כל המצוות מאחיזת העצבות שנאחז בהם בששת ימי המעשה וזוכין לשמחה כמבואר במאמר ימי חנוכה בליקוטי תנינא סימן ב׳. ויש מי ששמחתו הוא משכר שיקבל על המצוות לעתיד לבוא. כי על ידי שבשבת שורה עליו בחינת רוח הקודש בחינת נבואה הוא צופה ומשיג בלבו מרחוק השכר הגדול שיקבל על עשיית המצות בעולם הבא ביום שכולו שבת ועל ידי זה מלא שמחה, בפרט שקדושת שבת בעצמה שקולה כנגד כל המצוות, כמו שאמרו רז״ל על כן הוא מלא שמחה. אך עם כל זה השמחה הזאת הוא בחינת נביא באספקלריא שאינה מאירה.

ועיקר השלימות הוא שיזכה לבחינת רוח הקודש רוח נבואה כזה עד שמשיג גודל מעלת עשיית המצוות בעצמן עד שלא יחפוץ בשום שכר עולם הבא כלל רק שיהיה שכרו ושמחתו עם עשיית המצוה בעצמה שזה בחינת ב׳יומו ת׳תן ש׳כרו המבואר בפנים.

ביומו תתן שכרו ראשי תיבות שב״ת כמבואר בכתבי האריז״ל. וזה בחינת נביא באספקלריא המאירה ואז זוכין ליכנס בשבת על כל פנים בשמחת השם יתברך בעצמו כביכול, כי מבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים גודל השמחה שנמשך ונתעורר בכל שבת ושבת בכל העולמות וגודל שמחתו יתברך בעצמו כביכול בשבת, וזה בחינת ישמח ה׳ במעשיו כי בשבת נשלם הבריאה של כל העולמות ומקבלין חיות בשלימות מקומת המצוות שהוא בחינת אמונה בחינת שבת שהוא שקול כנגד כל התורה והמצוות והוא בחינת תכלית שמים וארץ, ואז הקב״ה משמח ומתענג מהם בחינת ישמח ה׳ במעשיו ומי שזוכה לשמחת המצוה הזאת כנ״ל הוא נכנס כביכול בשמחת השם יתברך בעצמו בבחינת ישמח ישראל בעושיו. ואז יכול לידע בין קודם גזר דין ובין לאחר גזר דין כמבואר בפנים. ובשבת נמתקין כל הדינים ואין כח למקטרגים לעורר שום דין ח״ו כמבואר בזוהר הקדוש בבחינת וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולהו ערקין וכו׳, והדינין שנגזרו כבר ח״ו מבטלין וממתיקים אותם גם כן על ידי שמלבישים התפלה במאמר שזה בחינת מה שאין שואלין צרכיו בשבת.

והנכנס לבקר את החולה בשבת לא יבקש עליו רחמים כמו בחול רק יאמר שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא וכו׳. (שבת יב) היינו שמלביש תפלתו במאמר כנ״ל.

גם בשבת זוכין לישרת לב ולפשט כל העקמימות שבלב שזה בחינת מה שמבואר בתיקונים ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם דא דירתא דלבא וכו׳, שזה בחינת מה שבמזמור שיר ליום השבת מבאר בזה שלא להרהר אחר השם יתברך ח״ו מחמת הצלחת הרשעים, שזה בחינת איש בער לא ידע וכו׳ כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך וכו׳,

צדיק כתמר יפרח ודרשו רז״ל מה תמר לבו מכוון למעלה אף ישראל לבם מכוונין לאביהם שבשמים וסיים להגיד כי ישר ה׳ וכו׳. וכן אחר כך עדותיך נאמנו מאד וכו׳. גם בשבת נמשך בחינת התיקון של הרעמים שהוא בחינת תפלה בקול ובכח וביראת שמים, שזה בחינת מה שמובא בשם האריז״ל שבשבת צריכין להרים קולו בתפלתו יותר מבחול, וזה בחינת הזיין קולות שבמזמור לדוד שאומרים בכניסת שבת ושם מבואר גם כן מענין הרעמים אל הכבוד הרעים ה׳ וכו׳ המבואר בפנים. וזה גם כן בחינת מקולות מים רבים וכו׳ כמבואר בכוונות של שבת.

גם שבת הוא בחינת יראה ירא שבת ואז נתבטלין כל היראות חיצוניות כמבואר בתיקונים, גם שבת הוא בחינת שלימות הדעת ואז עולין עד החכמה כנ״ל בסימן ד׳ ואז זוכין לזכך את המוח מחכמות חיצוניות ומחשבות זרות וכו׳. כי שבת הוא עולם המחשבה כידוע. ואמרו רז״ל שבות ממחשבות עבודה וכו׳.

וניצולין מבחינת חמץ סטרא דמותא וזוכין לחיים בחינת טועמיה חיים זכו, וזה בחינת אך ביום הראשון תשביתו שאור תשביתו דייקא לשון שבת. וענג שבת הוא בחינת מצוה כמבואר במאמר שאלו את רבי יוסי בן קיסמא סימן נ״ז, ואז נתגרשין ונכנעין כל סטרין אחרנין כמבואר בזוהר הקדוש ונתבטלין כל מיני מחלוקת ומריבה ונמשך שלום בחינת שבת שלום כמבואר בזוהר הקדוש, גם בשבת מתגלין ומאירין חסדים גדולים וכולו אהבה וכו׳ אהבה בתענוגים בחינת אור אהבת השם יתברך המאיר בשבת כנ״ל בחינת רשפיה רשפי אש וכו׳ מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו׳ בחינת מנוחת אהבה ונדבה. ועל ידי זה עיקר ההתגברות על האויבים וכו׳. שזה בחינת שבת להשבית אויב ומתנקם כמבואר בסימן נ״ז הנ״ל:

סימן ו- קרא את יהושע

כתיב וקראת לשבת ענג ולקדוש ה׳ מכובד. וכתיב וכבדתו מעשות דרכיך ורז״ל הזהירו הרבה על כבוד שבת. ולית כבוד בלא כ״ף והכ״ף הוא כתר וכו׳ כמבואר בפנים וזה סוד קדושת שבת שמאירה בו הארת כתר. שזה סוד כתר יתנו לך שאומרים במוסף שבת וזה שמובא בכתבי האריז״ל וידעו כי מאתך הוא מנוחתם מאתך דייקא היינו מאת כ״ף שהוא הכתר משם דייקא הוא מנוחתם היינו כנ״ל. (וזה שסיים ועל מנוחתם יקדישו את שמך ומבואר שם שצריכין לכוין לקבל על עצמו מסירת נפש וכו׳. יש לומר שזה נוגע למה שמבואר בפנים שאי אפשר לזכות לכבוד הזה כי אם על ידי שפיכת דמים ובזיונות). והכבוד הזה הוא בחינת כבוד אלקים

הסתר דבר. שזה בחינת איה מקום כבודו שאומרים במוסף שבת ואמרו רז״ל (ביצה ט״ז) מתן שכרה לא עבידא לגלויי וכו׳ שבת ניתן בצנעה וכו׳. וכתר הוא בחינת אהיה בחינת תשובה ועיין ברית מנוחה דרך ה׳ שכתב שם מעלת השבת שקראו הקב״ה בשמו וכו׳ שנקרא אהיה וכו׳. אשרי האיש יודע את סודו למה נכלל בכאן כדי לתת כבוד לשבת וכו׳ עיין שם. ועיין גם בספר קרנים מאמר ז׳ מבואר שסעודות שבת הם בסוד גימל שמות אהיה אשר אהיה וכו׳.

ועיין בדן ידין שם בשם הזוהר חדש ועיין בכוונות האריז״ל. גם שבת הוא בחינת תשובה כמו שכתוב ושבת עד ה׳ אלקיך שזה בחינת עולם הבא יום שכולו שבת כולו תשובה כמבואר בפנים. ותשובה הוא בחינת אהיה כי קודם תשובה עדיין אין לו הויה בעולם.

וכשבא לטהר עצמו ולעשות תשובה אז הוא בבחינת אהיה וכו׳ כמבואר בפנים. שזה בחינת מה שמבואר בזוהר הקדוש ובשאר דברי רז״ל שהעולם לא היה לו שום קיום כלל עד שבא השבת. וזה בחינת ויכלו השמים והארץ שפירושו שנגמרו ונשלמו ורז״ל דרשו מלשון כלילת יופי כליל תפארת שהוא בחינת כתר ועטרה. היינו שנמשך עליהם הארת הכתר כנ״ל. והנה מבואר בפנים שעיקר התשובה הוא כשישמע בזיונו ידום וישתוק. כי קודם התשובה אזי בחינת אהיה בהסתרת פנים ממנו והסתרת פני אהי״ה גימטריא ד״ם וכו׳. ועל ידי ששומע חרפתו ושותק הקב״ה מפיל לו חללים ונתמעט הדם שבחלל השמאל שבלב וזה בחינת זביחת היצר בחינת תשובה וכו׳ עיין פנים. ועיין לקמן בסימן פ״ב בפנים מבואר שזה סוד רחיצת חמין בערב שבת שמרמז על סוד השלהובא דאשא שיורד בכל ערב שבת לכוות את ראשי הקליפות הטמאות שרוצין לעלות עם קליפת נוגה ולינק מהקדושה ועל ידי השלהובא דאשא הנ״ל הם יורדין למטה ונגה נכללת בקדושה וכו׳. היינו כי בכל ערב שבת צריכין לעשות תשובה גמורה על כל מה שפגם בששת ימי החול כמבואר בספרים הקדושים.

והבעל תשובה שהוא בחינת רחוק שנתקרב זה בחינת שנגה נכללת בקדושה על ידי התשובה שהוא בחינת קדושת שבת. ואז מתגברים עליו הקטרוגים והבלבולים והמניעות ביותר שזה בחינת מה שגם השלש קליפות טמאות רוצים לעלות ולינק משם, ומשם באים כל החרפות והבזיונות שהם בחינת ערלה בחינת הקליפות טמאות הנ״ל כמבואר בסימן פ״ב הנ״ל. ועל ידי ששומע חרפתו ושותק על ידי זה מכניע את הקליפות הנ״ל שזה בחינת זביחת היצר וזוכה לתשובה שהוא בחינת שבת.

וזה שמובא בכתבי האריז״ל ששב״ת אותיות בש״ת כי צריכין לישב סמוך לכניסת שבת איזה שעה בבושה גדולה ולהתבייש בעצמו לפני שבת היינו כנ״ל. כי קדושת שבת הוא בחינת אהיה בחינת תשובה. והסתרת פני אהיה גמטריא דם בחינת בושה שפיכת דמים. על כן צריכין להמשיך

עליו קדושת שבת על ידי הבושה דייקא והבושה הוא בחינת אזיל סומקא ואתי חוורא.

שזה בחינת באנו באש ובמים כמבואר בחידושי אגדות דברכות דף ו׳. וזה בחינת הרחיצה במים חמין והטבילה במקוה של ערב שבת והמקוה מרמז גם כן לשם אהיה כמבואר בכוונות.

ועל ידי זה זוכין לזביחת היצר שהוא בחינת קדושת שבת כמבואר בזוהר עקב ד׳ רע״ב: שעל ידי קדושת שבת נכנע היצר הרע וכו׳. וזה ושמרו בני ישראל את השבת וכו׳ לדורותם דא דירתא דלבא כי אז זוכין לטהרת הלב בחינת ולבי חלל בקרבי. וזה שמתפללין וטהר לבינו לעבדך באמת והנחילנו ה׳ אלקינו באהבה וברצון שבת קדשך וכו׳. וצריכין לעשות תשובה על תשובה כי לאחר שעשה תשובה שלימה בוודאי הוא מכיר ומשיג יותר את השם יתברך וצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת הוא אשר דבר ה׳ שבתון שבת קודש להי׳ מחר וכו׳. כי שבת הוא בחינת תשובה.

ועיקר שלימות התשובה הוא בבחינת תשובה על תשובה ועל כן נקרא קדושת שבת. שבת שבתון בפרשה כי תבא ובפרשת ויקהל ובפרשת אמור.

כי שבת הוא בחינת תשובה, ותשובה על תשובה. וזה בחינת את שבתותי תשמרו שני בחינות שבת. ורז״ל אמרו אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו׳. וזה בחינת תרתי דתיובתא כמבואר בליקוטי הלכות הלכות שבת, וזה בחינת קדושת ליל שבת שנקרא שבת סתם וקדושת יום השבת שהוא בחינת השבת דלעילא כמבואר בזוהר הקדוש תרומה דף קל״ח. וכן מבואר בכתבי האריז״ל שקדושת היום חמורה מקדושת הלילה ועל כן צריכין לטבול שנית ביום השבת בבוקר וכו׳ היינו כנ״ל, כי קדושת היום של שבת הוא בחינת תשובה על תשובה כי בליל שבת מקבלין גם כן המוחין הקדושים כמבואר בכתבי האריז״ל אך ביום השבת זוכין למוחין גבוהים ביותר. וצריכין לעשות תשובה על ההשגה הראשונה. ועל כן צריכין לטבול שנית. כי מקוה הוא בחינת אהיה בחינת תשובה כנ״ל. וצריכין להיות בקי בדרכי התשובה בשני בקיאות בחינת בקי ברצוא בקי בשוב שזה בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. וזה גם כן בחינת קדושת ליל שבת וקדושת יום השבת. כי קדושת ליל שבת הוא בחינת בקי בשוב שזה בחינת ואציעה שאול הנך כי אז סמוך עדיין לימי החול שאז זמן התגברות הסטרא אחרא רחמנא ליצלן. ועכשיו צריכין ליכנס לקדושה גדולה כזו שהוא קדושת שבת והרשעים עולין אז ממש מן השאול כמו שאמרו רז״ל ונתגלה כי קדושת שבת גדול כל כך עד שמאיר גם על מדריגות נמוכות כאלה ומעלה אותם משאול תחתיות וכו׳ וכמבואר גם בכתבי האריז״ל שבכניסת שבת קודש עוסק משה רבינו עליו השלום עם שאר צדיקים גדולים להעלות כל הנשמות שנפלו בעימקי הקליפות רחמנא ליצלן. וקדושת יום השבת הוא בחינת בקי בעייל בחינת אם אסק שמים שם אתה. כי אף על פי שגם קדושת הלילה של שבת

גבוהה ונפלאה מאד מאד. אף על פי כן אין להסתפק בזה רק צריכין לעשות תשובה על תשובה ולעלות למדריגות גבוהות יותר עוד כנ״ל. וזה בחינת וכבדתו מעשות דרכיך היינו עייל ונפיק כמבואר בפנים.

ועל כן אמרו רז״ל כבוד יום עדיף היינו כנ״ל וכשהולך בדרכי התשובה הנ״ל אז ימין ה׳ פשוטה לקבל תשובתו וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת עולם הבא שהוא יום שכולו ארוך בחינת ימין בחינת אורך ימים בימינה וכתיב ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין גם קדושת שבת כולל כל הג׳ בחינות שיש באל״ף שהם נקודה תחתונה שהוא בחינת חיריק בחינת והארץ הדום רגלי וכנגד זה הוא סעודה ראשונה של שבת שהוא סעודתא דחקל תפוחין קדישין בחינת נהי״ם [נצח הוד יסוד מלכות] שהם בחינת רגלי הקדושה וכו׳ כמבואר בכוונות, וסעודה שניה שהיא סעודתא דעתיקא שהוא בחי׳ כתר שהוא בחי׳ נקודה העליונה שעל האלף שהוא בחינת כתר חכמה בינה או חב״ד כידוע, וסעודה שלישית היא כנגד יעקב בחינת תפארת זעיר אנפין שהוא בחינת הוא״ו שבתוך האלף כי הוא כלול מוא״ו קצוות כידוע וזה סוד ענג שבת שמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים שמרמז לעדן נהר גן שהם גם כן כנגד השלש בחינת הנ״ל כידוע.

וזה אם תשוב משבת רגליך בחינת תיקון הנקודה תחתונה שהיא בחינת והארץ הדום רגלי בחינת נהי״ם, עשות חפציך ביום קדשי בחינת הוא״ו שבאל״ף בחינת חג״ת [חסד גבורה תפארת] שהם כלי המעשה, וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד בחינת הנקודה העליונה שבאל״ף שהוא כלליות הכל כי התחתון נכלל בעליון ועל כן נקראת ענג ראשי תיבות ע׳דן נ׳הר ג׳ן כנ״ל. וגם כי שם עיקר הענג בחינת עדן העליון שנאמר עליו עין לא ראתה וכו׳.

וזה לקדוש ה׳ מכובד כי הוא בחינת כבוד אלקים הסתר דבר, וזה וכבדתו מעשות דרכיך לשון רבים בחינת שני הבקיאות הנ״ל שיש בדרכי התשובה מעשות חפציך ודבר דבר, כי צריכין לשתוק מהדיבור של חול ובזה ממשיכין בחינת התיקון של דם לה׳, ועל ידי זה זוכין לדיבור של שבת שהוא דיבור של תשובה בחינת קחו עמכם דברים ושובו אל ה׳, והתשובה שלימה הוא בחינת כבוד וזה בחינת למען יזמרך כבוד ולא ידום וכו׳.

וזה בחינת מה שצריכין לומר בפה מלא על כל דבר שעושה זאת לכבוד שבת. ובכתבי האריז״ל מבואר על זה כוונות גדולות. וזה אז תתענג על ה׳ והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך, ומבואר בזוהר הקדוש שמרומז בזה כל הסודות והתיקונים של השלש סעודות של שבת ועיין בכוונות האריז״ל ותבין ביותר לענינינו. וזה בחינת מה שמבואר בפנים לית אדם בלא אל״ף היינו קודם שנתתקן בחינת האל״ף על ידי ג׳ בחינות הנ״ל אזי אינו בבחינת אדם בשלימות כי חסר ממנו האלף ואהי״ה אז בהסתרת פנים ממנו והסתרת פני אהיה גימטריא דם כנ״ל.

ואז עיקר התיקון על ידי השתיקה בחינת דם לה׳ ועל ידי זה זוכה לתיקון האל״ף ואז נעשה אדם שהוא מדבר בחינת דיבור של תשובה דיבור של שבת כנ״ל. ועל ידי זה נעשה בחינת אדם לשבת על הכסא כמבואר בפנים. וזה בחינת וביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל, ואז נעשה יחוד בין חמה ללבנה ובין משה ויהושע שמשה שהוא בחינת שמש מאיר ליהושע שהוא בחינת לבנה כמבואר בפנים, וזה בחינת מה שמבואר בזוהר תרומה דף קל״ח הנ״ל ועוד בכמה מקומות שבשבת הוא בחינת אתחברותא דשמשא בסיהרא. וזה שנאמר בפרשת האזינו ויבא משה וידבר וכו׳ הוא והושע בן נון וכו׳ ואמרו רז״ל והובא ברש״י גם כן שבת של דיוזוגא היתה נטלה רשות מזה וניתנה לזה וכו׳. ולמה קוראו כאן הושע לומר שלא זחה דעתו עליו שאף על פי שניתנה לו גדולה השפיל עצמו כאשר מתחלתו, היינו כי בשבת אז עיקר התיקון שמאיר משה ליהושע שהוא בחינת נקודה התחתונה שמחזיק עצמו תמיד בשפלות בבחינת והארץ הדום רגלי בחינת ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר דא חירק כמבואר בפנים, ועל ידי זה דייקא זוכה בכל פעם לקבל ביותר אור הנקודה העליונה שהוא בחינת חמה בחינת משה, ומחמת שהנקודה תחתונה הוא בחינת דם לה׳ על כן היה בכחו של יהושע לומר לשמש דם כמו שכתוב שמש בגבעון דם וירח בעמק אילון, כי הוא זכה לייחד בחינת חמה ולבנה בשרשן העליון על ידי בחינת דם שלו שהוא בחינת ענוה ושפלות בחינת ונפשי כעפר לכל תהיה בחינת והארץ הדום רגלי על כן זכה למשול בשמש וירח הגשמיים וידם השמש וכו׳. וזה היה בערב שבת דייקא כמו שאמרו רז״ל כי אז עיקר זמן המשכת התיקונים הנ״ל. ועיין בכוונות האריז״ל שבערב שבת צריכין לכוון לשלב השני שמות הקדושים שהם קס״א וס״ג וכו׳, שזה בעצמו בחינת שני הנקודות הנ״ל שהם בחינת משה יהושע חמה ולבנה כמבואר בפנים בכוונת אלול, וזה בחינת וזרחה לכם יראי שמי (ודרשו רז״ל אלו שומרי שבת כנ״ל) שמש צדקה כי על ידי קדושת שבת זוכין לקבל אור הנקודה העליונה שהוא בחינת שמש כנ״ל.

ומחמת שהנקודה הנ״ל הוא בחינת משה בחינת דעת בחינת בנין בית המקדש כמבואר בפנים על כן נסמך אזהרת שבת למאכת המשכן. וזה ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ואז ציוה אותם על שמירת שבת ומלאכת המשכן, וזה שדרשו רז״ל ויקהל משה וכו׳ משה תיקן לישראל להקהיל קהלות ולדרוש בדברי תורה בכל שבת היינו כנ״ל, כי אז עיקר הזמן שיאיר הרב שהוא בחינת משה בחינת נקודה העליונה להתלמידים שהם בחינת הנקודה תחתונה. ומחמת שקדושת שבת הוא בחינת בקיאות בדרכי התשובה שעל ידי זה הימין פשוטה לקבל תשובתו, על כן אמרו רז״ל המשמר שבת כהלכתה וכו׳ מוחלין לו על כל עוונותיו (דהיינו עם התשובה כמובן) כי אז התשובה מקובלת ביותר כנ״ל. ומחמת שעיקר החיות של כל מלאכת מעשה בראשית שהם כציורא דמשכנא כמבואר בזוהר הקדוש הוא רק על ידי קדושת שבת שהוא בחינת אחד בחינת ימים יוצרו ולא אחד בהם בבחינת רזא דשבת דאתייחדת ברזא דאחד וכו׳ שזה בחינת מה שבתחלת קבלת שבת אומרים ג׳ פעמים הב״ו לה׳

בני אלים הב״ו לה׳ כבוד ועוז הב״ו לה׳ כבוד שמו. הב״ו מספרו י״ג שהוא אחד ובמנחה של שבת אומרים להדיא אתה אחד וכו׳. ועיין בכוונות האריז״ל ובכוונות אלול ותבין.

וזה גם כן בחינת תיקון האל״ף כי אל״ף מספרה אח״ד וזה בחינת א׳חד ה׳מרבה ו׳אחד ה׳ממעיט שר״ת הוא שם אהו״ה שבו נחתמו שמים וארץ כי הוא ראשי תיבות א׳ת ה׳שמים ו׳את ה׳ארץ, והם בעצמם בחינת נקודה העליונה שבאל״ף והנקודה התחתונה והוא״ו שבאמצע כי בקדושה כל בחינה כלולה מכל הבחינות כידוע וזה בחינת בקי בעיל בקי בנפיק בחינת אחד המרבה ואחד הממעיט וכו׳.

וזה בחינת כגוונא דאינון מתייחדין לעילא אוף הכי איהי אתייחדת לתתא ברזא דאחד וכו׳ וכל המאמר כולו, ואולי זה סוד אלפים אמה תחום שבת. וזה בחינת השלימות של שם אדם דווקא [עיין זוהר תזריע דף מ״ח] כי שם ׳איש׳ ו׳אנוש׳ נקראים בהם גם רבים ׳אישים׳ ׳אנשים׳ אבל שם ׳אדם׳ אינו סובל לשון רבים כי הוא בחינת אחד שזה בחינת אתם קרויים ׳אדם׳ וכו׳ כידוע. ונחזור לענינינו שעיקר קיום וחיות מלאכת מעשה בראשית ומעשה המשכן הוא רק מבחינת קדושת שבת שהוא בחינת אחד ועל כן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת וממשכן גמרינן, כי קדושת שבת הוא בחינת חירק דס״ג וסגול דקס״א שמספרם ארבעים נקודות.

ומלאכת המשכן ארבעים חסר אחת להורות שעדיין חסרים ועיקר שלימותן על ידי קדושת שבת שהוא בחינת האחד שמשלים הכל, ועל כן אין מלאכת המשכן דוחה שבת. ובזה מדוקדק מה שלא אמרו תשע ושלשים כמו שדקדק התוספות יום טוב ואמרו דייקא ארבעים חסר אחת היינו כנ״ל. וזה בעצמו גם כן מה שאמרו רז״ל לענין כלל מלאכת מעשה בראשית מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה וכו׳.

(ועיין בראשית רבא פרשה י׳ מה היה העולם חסר שבת וכו׳):

סימן ז-ואלה המשפטים

שבת הוא בחינת אמונה כי הוא מורה על יחודו יתברך ועל חידוש העולם וכמבואר בסימן ל״א במאמר בירא בדברא, ועל כן המחלל שבת בפרהסיא כעובד עבודה זרה רחמנא ליצלן כמו שאמרו רז״ל (ועיין רמב״ם פרק שלשים מהלכות שבת) גם שבת הוא בחינת תפלה, כי אז שלימות עליית התפלה כנ״ל, גם שבת הוא בחינת נסים כמובא במאמר

היכל הקודש סימן נ״ט, ועיין בראשית רבא פרשה י״א ברכו בנר פעם אחת הדלקתי נר ערב שבת ודלק כל השבת ולא חסר כלום. וכן מה שאמרו רז״ל תבלין אחת יש לנו ושבת שמה, שכל זה למעלה מדרך הטבע. בפרט כפי המובא בספרים שאז שולט מזל שבתאי המורה על חורבן ועצב ושממה וישראל מקבלין קדושת שבת בענג ושמחה ומנוחה היפוך מהטבע. וגם כי כל בחינת המלאכות שבימי החול הם בחינת ההשתדלות על פי הטבע. אבל בשבת בטלין כל המלאכות רק מנוחה וענג. כי אז מאיר בחינת נסים למעלה מהטבע. ומחמת שעיקר אמונה בחינת נסים בחינת תפלה אינו אלא בארץ ישראל על כן אמרו רז״ל אם משמרין אתם את השבת אתם נכנסין לארץ ישראל ואם לאו וכו׳. כי קדושת ארץ ישראל בחינת אמונה נסים תפלה הוא רק על ידי קדושת שבת ועל כן כיבוש ראשון של ארץ ישראל שהוא כיבוש יריחו היה בשבת כמו שאמרו רז״ל.

ועל כן נקראת ארץ ישראל נחלת יעקב כי הוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת כמו שכתוב ויחן פני העיר וכמו שדרשו רז״ל, ועל כן נסמך ענין זה לביאתו לשכם בארץ כנען ולמה שקנה שם נחלה בארץ ישראל כמו שכתוב ויקן את חלקת השדה וכו׳. ועל כן אמרו רז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת כי על ידי חילול שבת ח״ו פוגמין בקדושת ארץ ישראל, ועל כן נחלת יעקב הוא נחלה בלי מצרים כמו שאמרו רז״ל (מדרש רבה נשא פרשה י״ד) כי הוא ההיפוך מבחינת מצרים כמבואר בפנים כי הטבע הוא בבחינת מצר וגבול. אבל נסים ואמונה ותפלה הם בחינת נחלה בלי מצרים בחינת היפלא מה׳ דבר.

וזה אם תשוב משבת וכו׳ והאכלתיך נחלת יעקב היינו כנ״ל. גם שבת הוא בחינת אמת כמאמר רז״ל אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת וכמובא בכתבי האריז״ל א׳ם ת׳שוב מ׳שבת וכו׳ ראשי תיבות אמ״ת.

וזה סוד ליל שבת ויום שבת כנ״ל כי ליל שבת היא בחינת אמונה. ויום שבת הוא בחינת אמת כמו שאמרו רז״ל אמת ואמונה ערבית ואמת ויציב שחרית. כי הלילה היא מדת אמונה ואמת הוא מדת יום כידוע. וזה גם כן בחינת את שבתותי תשמרו דא עיגולא וריבועא דלגו אמונה הוא בחינת עיגולא בחינת ואמונתך סביבותיך שזה בחינת המקיפין שנכנסין בליל שבת כמבואר בכוונות וריבועא הוא בחינת משפט כמבואר במאמר היכל הקודש הנ״ל. שזה בחינת אמת בחינת משפטי ה׳ אמת כמבואר בפנים. גם שבת הוא בחינת התקרבות לצדיקים וילך בדרך עצתם. כי שבת הוא בחינה אחת עם הצדיק כמבואר בזוהר הקדוש והצדיק נקרא שבת כנ״ל, וכמו שאמר רב נחמן בר יצחק אי מיקלעי לן רב אמי ורב אסי לא מכתפנא קמייהו וכו׳ אי מיקלעי לן ר׳ יוחנן וכו׳ (שבת קיח) והוא בחינת עצת צדיקים שהוא בחינת כולו זרע אמת בחינת בטוחות ובסתום חכמה תודיעני. שזה בחינת מה שמבואר בסוף התיקונים בפירוש האריז״ל על פסוק חשבתי דרכי. כי בשבת נעשין דרכיה מקדש שהוא חכמה. וזה סוד הקידוש ואז רגליה עולין בקדש וכו׳, וזה ואשיבה רגלי

אל עדותיך שהם נצח הוד יסוד וכו׳ עיין שם היינו הרגלין נה״י הם בחינת עצות כידוע ומבואר במקום אחר. ובחול יש בהם אחיזה להחצונים בבחינת רגליה יורדות מות היינו שיש אז אחיזה להנחש ח״ו בהעצות.

שמשם נמשך בחינת עצת רשעים עצת הנחש רחמנא ליצלן. אבל בשבת עולין העצות שהם בחינת רגלין.

ונמשך עליהם קדושת הארת החכמה עילאה. ואז נתתקנין העצות שיהיה בבחינת כולו זרע אמת כנ״ל.

שזה בחינת אם תשוב משבת רגליך היינו שעולין העצות שהם בחינת רגלין, אם תשוב משבת ראשי תבות אמת כנ״ל ועצות דקדושה הם בחינת נישואין וזווג דקדושה.

ועל כן עיקר קדושת הזווג הוא בשבת כידוע. ועיין זוהר יתרו פ״ט: בענין זווג של שבת ועל דא כתוב כולה זרע אמת וכו׳, ומעמד הר סיני שאז פסקה זוהמתן וקבלו תרי״ג עטין הכל מודים שהיה בשבת כמאמר רז״ל ועל כן על פי רוב יש להאדם חלישות כח אחר השבת. ואנשי מעמד לא היו מתענין ביום ראשון מחמת זה. כי שבת הוא בחינת זווג דקדושה שמתיש כח. ועל כן אמרו רז״ל שאמרו לשבת כנסת ישראל יהיה בן זוגך. ועל כן עיקר הגאולה תלוי בשבת כמבואר (ירמיה י״ז כנ״ל) וכמו שאמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין, כי על ידי שבת זוכין לאמת ואמונה שהם בעצמם בחינת השתי שבתות בחינת אשר ישמרו את שבתותי ועל ידי זה בא הגאולה.

ועל כן שקולה שבת ככל התורה כולה. כי אז מאירין כל התרי״ג עטין דקדושה כנ״ל. וזה בחינת אלפים אמה תחום שבת. כי אמונה בחינת נסים בחינת תפלה הוא בחינת פלא כמו שכתוב נורא תהלות עושה פלא.

וכתיב ויודו שמים פלאך ה׳ אף אמונתך וכו׳. ואמת שהוא בחינת עצת צדיקים שהוא בחינת כולה זרע אמת הוא גם כן בחינת פלא כמו שכתוב הפליא עצה הגדיל תושיה בחינת פלא יועץ. כי הם נמשכים מטפי השכל והמוח של הצדיק שהם בחינת פליאות חכמה בחינת אורייתא מחכמה עילאה נפקת. וזה אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן. כי עצת צדיקים שהם בחינת אמת הם בחינת עצות מרחוק. כי נמשכין מבחינת פליאות חכמה שנאמר על זה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. וגם כי אמרו רז״ל אמת מרחקין מיליה. והם בחינת אמת ועל ידיהם נשלם ונתגדל האמונה שעל ידי זה בא הגאולה שכל זה הוא בחינת פלא וכמו שכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

גם מצוות ציצית מסוגל לשמירת שבת. ובשביל זה נסמך פרשת ציצית אחר מעשה מקושש כמו שאמרו רז״ל הובא בילקוט שלח. וגם כי ציצית הוא בחינת עינים כמבואר בפנים. ושבת הוא גם כן בחינת תלת גוונין

דעינא ובת עין. ועל כן נאמר אצל ציצית וראיתם אותו וכו׳. ואצל שבת נאמר ראו כי ה׳ נתן לכם השבת וכו׳.

וזה שאמרו רז״ל כבדהו בכסות נקי דא כנפי מצוה.

וכמה גדולים נהגו להיות להם טלית מיוחד לשבת.

ועל כן מבואר בזוהר הקדוש ששבת הוא בחינת יוסף שהוא בחינת שמירת הברית בחינת ציצית כמבואר בפנים. ועל כן מבואר בכתבי האריז״ל הובא במשנת חסידים בענין תוספת שבת אות ט׳ שקבלת שבת בבית יהיה בעטיפת טלית מצוייצת וכו׳ ואמרו רז״ל (שבת כ״ה) על ר׳ יודא בר עילאי שהיה רוחץ בחמין ערב שבת וישב מעוטף בסדין מצויצת וכו׳.

ומחמת שקדושת שבת היא בחינת אמונה ותפלה ונסים שעל ידי זה נתבטל השכחה וזוכין לזכרון שזה בחינת זכור את יום השבת וזה בחינת מ״ם וסמ״ך שבלוחות בנס היו עומדין. נס הוא בחינת שבת בחינת אות היא לעולם כמבואר במאמר היכל הקודש הנ״ל.

כי על ידי קדושת שבת נתבטל השר של שכחה שנקרא מ״ס כמבואר בפנים. ועל כן נתתקן לומר תיכף אחר הבדלה משביע אני עליך שר של שכחה וכו׳. ויכוון שהשר הזה הולך ומתמעט וכו׳ היינו כי קדושת שבת הוא בחינת נסים ביטול השכחה. אך תיכף אחר שנסתלק קדושת שבת אז הסטרא אחרא רוצה להתגבר עוד הפעם ולהמשיך שכחה לשכוח לגמרי ח״ו בהארות הקדושות והנפלאות שזוכה כל אחד מישראל לקבל בשבת כל אחד כפי בחינתו. שזה בחינת מה שאמרו רז״ל זכרהו מאחד בשבת. כי צריכין לקשור היטב בלבו נעימות קדושת שבת קדש עד שיזכור אותו מאחד בשבת ותיכף שהלך לו השבת הזה יתגעגע וישתוקק לקדושת שבת הבא אחריו וזה גם כן בכלל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות. כי אז בוודאי היה זוכה לקבל קדושת שבת הבא בתוספת הארה יתרה ביותר.

אך דרך הסטרא אחרא שתיכף אחר שבת רוצה להשכיח את הכל על ידי שר של שכחה הנ״ל. שזה בחינת מה שבסיום מגילת אסתר שהיו אז נסים גדולים ונוראים כאלו. מסיים וישם המלך אחשוורוש מ״ס על הארץ היינו שהתגברה הסטרא אחרא להטיל שכחה להשכיח את כל הנפלאות שנעשו אז. שזה בחינת מ״ס שר של שכחה. אך וכל מעשה תקפו וכו׳ הלא הם כתובים על ספר וכו׳. כי הכתב בספר הוא בשביל לבטל השכחה כמו שכתוב כתוב זאת זכרון בספר וכמבור במקום אחר.

ועל כן במוצאי שבת תיכף משביעין השר של שכחה שלא ישלוט ח״ו בכדי שנוכל לקיים בשלימות מצות זכור את יום השבת זכרהו מאחד בשבת וכנ״ל.

ועיין פרי עץ חיים בכוונות הבדלה וכו׳. וזה שאמרו רז״ל (שבת דף קי״ט). על רבי אבהו שהיו עושין לו בכל מוצאי שבת קדש עגלא תלתא. מרמז על שלימות האמונה שהוא בחינת עגלא כמבואר בפנים, ונשלמת בשבת בבחינת נחלת יעקב שהוא שלישי לאברהם וזה והוה אכיל מינה כולייתא בחינת כליות יועצות בחינת העצות של אמת שעל ידם נשלמת האמונה:

סימן ח-ראיתי מנורת זהב

שבת הוא שלימות החסרונות כמו שכתוב ויכל אלקים ביום השביעי וכו׳ ותרגומו ושלים ה׳ וכו׳. ואמרו רז״ל מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת וכו׳ וכן מבואר בזוהר הקדוש ששבת הוא בחינת שלימות, כי שבת הוא בחינת אריכת הנשימה שהוא הרוח חיים שזה בחינת נשמה יתרה שנתוספה לאדם בשבת, וזה בחינת כיון ששבת וי אבדה נפש היינו שזוכר מאבידת הנפש בחול כמבואר במאמר בירא בדברא סימן ל״א. ועל ידי זה בעצמו שמתאנח על חסרונו היינו על אבידת הנפש בחול על ידי זה ממשיך בחינת אריכת הרוח אריכת הנשימה וזוכה לנשמה יתרה של שבת שזה בחינת שלימות החסרונות וזה שמבואר בזוהר הקדוש ששבת הוא עולם הנשמות כי אז זוכה האדם לקבל בשלימות הנשמת רוח חיים. וזה בחינת טועמיה חיים זכו. וזה בחינת ברכו באור פניו של אדם בחינת הכרת פניהם ענתה בם זה החוטם שהוא בחינת הרוח חיים כמבואר בפנים. כי שבת הוא בחינה אחת עם הצדיק שדבוק בהתורה ששם עיקר הרוח חיים. כי שבת הוא גם כן בחינת צדיק כנ״ל ושקולה שבת ככל התורה והכל מודים כי בשבת ניתנה תורה. ועל כן מקבלין ממנו הרוח חיים להשלים החסרונות. ועל כן המשמר שבת כהלכתה מוחלין לו על כל עוונותיו. כי הוא בחינת ואיש חכם יכפרנה. כי כל החסרונות באין על ידי עוונות. ובשבת שנשלמין על ידו כל החסרונות נמחלין גם כן כל העוונות.

ועל כן אמרו רז״ל המענג את השבת נותנין לו כל משאלות לבו וכו׳. כי זוכין על ידי זה לשלימות החסרונות בחינת ויתן לך משאלות לבך ימלא ה׳ כל משאלותיך כמבואר בפנים ואז מאירין כל הי״ג מדות של רחמים שהם בחינת שלימות החסרונות על ידי אריכת הרוח שהוא בחינת ארך אפים כמבואר בפנים.

וזה שמבואר בכוונות שבת לכוון בהבו לה׳ בני אלים וכו׳ הבו מספרו י״ג וכו׳. ויכוון אתם י״ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין. אריך אנפין הוא בחינת ארך אפים. ועל כן על ידי קדושת שבת נמשך בחינת מפלת הרשעים כי בסגולתו להשבית אויב ומתנקם כמבואר במקום אחר. כי בחול יש

שליטה לבחינת הרוח סערה שהוא הראש לכל השלש קליפות טמאות בחינת רוח סערה וענן גדול וכו׳. אבל בשבת נתפרדין ונופלין כידוע ואין שום שליטה להם, וכל הסטרין אחרנין נכנעין וכל שולטני רוגזין כלהו ערקין וכו׳ ואז נמשך מפלת הרשעים. וזה בחינת מה שמאריך לבאר במזמור שיר ליום השבת בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ להשמדם עדי עד כי הנה אויביך ה׳ כי הנה אויביך יאבדו וכו׳ צדיק כתמר יפרח וכו׳.

גם שבת הוא בחינת הצדיק גמור שביטל כל הרע שבד׳ יסודות שלו ולא נשאר רק הטוב שבהם ששרשו ארבע אותיות הוי״ה כמבואר בפנים. כי בשבת נכנע הרע שהוא מבחינת הסטרא אחרא ונתבטל לגמרי ולא נשאר רק הטוב. שזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב כי שבת נקרא טוב כמבואר בזוהר הקדוש וכמו שאומרים גם בלשון אשכנז איש לרעהו גיט שבת.

ועל כן אותיות שבת שי״ן ב״ת מרמזין גם כן להטוב שבד׳ יסודות שהם בחינת האבות והשכינה כנ״ל בסימן ד׳ ושבת שמא דקוב״ה בחינת ארבע אותיות הויה. ועל כן על ידי קדושת שבת יכולין להכניע הרשעים בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ. שזה בחינת מה שאמרו רז״ל שניצולין על ידי זה משיעבוד מלכיות שנאמר והרכבתיך על במותי ארץ וכתיב ואתה על במותימו תדרוך כי נתבטל ונופל בחינת הרוח סערה שממנו ממשלת עשו איש שעיר, ונכנעין כל הרשעים שמקבלין ממנו בחינת אריכת הרוח שלהם, גם בשבת עיקר שלימות לימוד התורה ובירור ההלכה כי ששת ימי החול הם בבחינת מעורב טוב ורע בחינת כשר ופסול טהור וטמא אסור ומותר ואז צריכין יגיעה גדולה לברר ההלכה על ידי ששה סדרי משנה שהם בחינת ששת ימי החול שבהם שלטנותיה דמט״ט וכו׳ שהוא בחינת הלכה כמבואר במאמר אני ה׳ הוא שמי סי׳ י״א ובמאמר בירא בדברא סימן ל״א. אבל בשבת אז זוכן למוחין גדולים וללון בעומקה של הלכה שזה בחינת לימוד הפוסקים שהם פסק הלכה שהוא בחינת שלום כמבואר במקום אחר שזה בחינת קדושת שבת בחינת שבת שלום.

גם אז עיקר שלימות התפלה שמשם יוצא מעיין החכמה שעל ידי זה זוכין לברר ההלכה. כי עיקר שלימות התפלה הוא בשבת ואז עולין עד החכמה כנ״ל כמה פעמים. וזה בחינת קריאת התורה בשבת בשעת התפלה. וכל זה כלול בענין ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת ענ״ג שבת.

ענ״ג ראשי תיבות ע׳דן נ׳הר ג׳ן כמבואר בזוהר הקדוש.

ומחמת שהרוח חיים הוא בחינת מארבע רוחות באי הרוח בחינת ארבע ציצית והוא בחינת טלית לבן כמבואר בפנים, על כן מבואר בכתבי האריז״ל לקבל שבת בבית בטלית מצויצת כנ״ל בסימן ז׳ וגם ללבוש ד׳ בגדים לבנים בשבת היינו כנ״ל. ומחמת שעיקר הנגינה והזמירות נמשכין מהרוח חיים שבכנפי הריאה כמבואר בפנים. על כן מצוה בשבת לזמר

סימן ט-תהומות יכסיומו

עיקר שלימות התפלה הוא בשבת כנ״ל בבחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ וכו׳ ועל כן עיקר החיות הוא משבת בחינת טועמיה חיים זכו בחינת תפלה לאל חיי, ובשביל זה צריכין בשבת ליזהר ביותר להתפלל בכח ובקול כמובא בשם האריז״ל בכדי לחדש כחו שם. וכל העולמות והכוכבים ומזלות וכל הדברים שנמצאים בעולם השפל הזה כולם מקבלים כחם וחיותם רק מקדושת שבת. וממנו נמשכין כל ההשפעות פרנסה וזווגים כמובן בזוהר הקדוש. כי אז שלימות כל היחודים הקדושים למעלה ועל כן אז עיקר קדושת הזווג, וזה בחינת הי״ב חלות של לחם משנה כמובא בזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל. ובבית המקדש היו מסדרין בכל שבת הלחם הפנים שנים עשר חלות. וכל זה כנגד קדושת השנים עשר שבטים שנים עשר שערי תפלה שמשם מקבלים השנים עשר מזלות ומשפיעים כחם בכל. ואז עיקר שלימות עליות התפלה וכל תפלה עולה דרך השער השייך לה וממשכת חכמה ועשירות, כי עיקר השגת המוחין והדעת הוא בשבת כנ״ל ומשם עיקר העשירות גם כן כמו שאמרו רז״ל ברכת ה׳ היא תעשיר וכו׳ זה שבת שנאמר בו ברכה ״ויברך אלקים״ וכו׳.

וזה בחינת שלחן ומנורה של שבת שלחן בצפון ומנורה בדרום. וקדושת שבת בעצמה היא גם כן בבחינת בין צפון לדרום כמבואר במגלה עמוקות אופן רמ״ט, ויעקב אבינו שהוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת על כן זכה להוליד י״ב שבטים שהם בחינת י״ב נוסחאות התפלה. ונשואי יעקב ללאה זווגם הראשון היה בליל שבת כמבואר בכוונות ונאמר בו ״ויאסוף את רגליו אל המטה״ שזכה להעלות התפלה שהוא בחינת רגלין כל תפלה לשבטה ולשרשה, ועל כן על ידי תפלתו היה משפיע חיות לכל שלשה חלקי עולם שהם ש׳פל כ׳וכב מ׳לאך ראשי תיבות שכ״ם כמבואר בפנים.

ועל כן נסמך ענין שמירת שבת שלו אצל ביאתו לשכם כמו שכתוב ויבא יעקב שלם עיר שכם ודרשו רז״ל שלם בגופו ובממונו ובתורתו. שזה בחינת צפון ודרום כנ״ל ויחן את פני העיר ודרשו רז״ל ששמר את השבת וקבע תחומין וכו׳. ועל כן נתן שכם ליוסף דייקא שהוא בחינת שבת כמבואר בזוהר הקדוש וגם אצלו מבואר ששמר את השבת כמו שכתוב וטבוח טבח והכן וכמו שדרשו רז״ל.

גם שבת הוא בחינת אמת כנ״ל בסימן ז׳, ועל ידי זה עיקר שלימות התפלה שהוא בחינת אמונה כמבואר בפנים. וזה בחינת ״ויכל אלקים ביום השביעי״ וכו׳ ודרשו רז״ל מלשון ׳כלתה נפשי׳ ועל כן נקרא שבת חמדת הימים. כי עיקר השתוקקות של השם יתברך אינו אלא אל האמת כמבואר בפנים וזה שאמרו רז״ל ברכו באורה ברכו באור פניו של אדם. כי על ידי אמת זוכין לאור, ואמת הוא בחינת אור הפנים כמבואר במקום אחר, ויעקב אבינו שהוא בחינת אמת כמו שכתוב תתן אמת ליעקב על כן זכה להעמיד י״ב שבטים שהם שלימות התפלה ונקראים כולו זרע אמת.

וזה בחינת אלפים אמה תחום שבת כי דיבורי התפלה נקאים אמה כמבואר בפנים והם בחינת אלפים בחינת אמת ואמונה כמבואר לעיל בסימן ז׳ והם תחום שבת כי קדושת שבת כלול משניהם, ועל כן נכנס יעקב לשכם וקבע תחומין עם דמדומי חמה היינו שחיבר בשכם דייקא בחינת אמת ואמונה שהם בחינת תחום שבת כנ״ל.

וזה אם תשוב משבת רגליך אי׳ם ת׳שוב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת כנ״ל ועל ידי זה עולין הרגלין שהם בחינת תפלה כנ״ל. וזה בחינת ענ״ג שבת בחינת ע׳דן נ׳הר ג׳ן כנ״ל, עדן הוא בחינת אור האמת בשרשו שהוא בחינת אור הקב״ה בעצמו שהוא עצם האמת ובקדושת האמת שלו כביכול אין לנו שום תפיסה כלל והוא בחינת עתיקא קדישא כידוע. נה״ר הוא בחינת האמת שלנו שממשיכין עצמינו אל האמת שיש לנו קצת השגה בו שזה בחינת יעקב. ג״ן הוא בחינת אמונה בחינת תפלה כידוע. וזה בחינת הג׳ סעודות של שבת שהם כנגד עדן נהר גן כידוע. גם שבת הוא בחינת צדיק הדור שהוא בחינת משה משיח בחינת ישמח משה במתנת חלקו כנ״ל. גם שבת הוא בחינת התורה כנ״ל כמה פעמים ועל ידי כל זה נשלמת התפלה.

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל (שבת יט) תבלין אחד יש לנו ושבת שמו וכו׳ וריחו נודף, כי הוא בחינת משיח שהוא בחינת חוטם בחינת ריח כמו שכתוב והריחו ביראת ה׳ שהוא בחינת התפלה כמבואר במאמר מישרא סימן ל׳, ועיין גם במאמר תקעו ממשלה ליקוטי תנינא סימן א׳ ובמאמר אמור אל הכהנים ליקוטי מוהר״ן ח״א סימן ב׳, גם שבת הוא בחינת אמונה בחינת נסים בחינת ארץ ישראל כנ״ל בסימן ז׳ ונסים הם בחינת גשמים כמבואר בפנים ועל כן אמרו רז״ל ונתתי גשמיכם בעתם בלילי שבתות (מדרש רבא ויקרא ל״ה ובתורת כהנים) וכמו שפירש רש״י בחומש, וזה בלילי שבתות בלילי דייקא שהוא בחינת אמונה כמו שכתוב ״ואמונתך בלילות״ בחינת אמת ואמונה ערבית, אבל ביום שבת שהוא בחינת אור האמת כנ״ל אמרו רז״ל שמש בשבת צדקה לעניים. כי האמת מאיר כמו אור השמש ועל כן יעקב אבינו שהוא בחינת אמת נקרא שמש כמו שאמרו רז״ל וכמו שכתוב ויזרח לו השמש ואמרו רז״ל כי בא השמש אתי שמשא. ועיין תענית דף כ״ג ובחידושי אגדות ד״ה בלילי רביעיות וכו׳ ותבין, ועיין זוהר שמות דף צ׳ מאי דכתיב תתן אמת ליעקב כמה דאת אמר ושמרו בני ישראל את השבת׃

סימן יו״ד-ואלה המשפטים

עיקר עליית התפלה שהוא בחינת מלכות כידוע מבחינת הר ושדה לבחינת בית הוא על ידי קדושת שבת קודש כמבואר בכתבי האריז״ל, ומבואר ביותר בזוהר הרקיע פרשת משפטים על מאמר נחשא דפרח באוירא וכו׳. וזה שנסמך בכמה מקומות ענין שבת לבנין בית המקדש. ועל כן יעקב אבינו שהוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת זכה לקרא את מקום בית המקדש בשם בית כמבואר בפנים. ועל ידי שמעלין התפלה מהר ושדה לבחינת בית על ידי זה יש גם לעכו״ם השגה באלקותו יתברך, ועל כן נסמך (ישעיה נו) ענין התקרבות הגרים לענין שמירת שבת כמו שכתוב ובני הנכר וכו׳ כל שומר שבת וכו׳. וסיים והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים היינו כנ״ל וכמבואר בפנים, ועל כן בכניסת שבת אומרים מזמורים שמדברים מגדולת הבורא יתברך ושגם העכו״ם ידעו גם כן מגדולתו יתברך. ומחמת שעינן זה נעשה דייקא על ידי צדיקי הדור בבחינת ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים. שזה בחינת מה שנאמר על קדושת שבת גם כן יכולה היא שתרחם על כן נוהגין לנסוע לצדיקים על שבת דייקא. ומבואר לקמן בפנים סימן קס״ז כי השבתים ששובתים אצל התלמיד חכם האמת הם כמו תענית ובסימן נ״ז במאמר שאלו את ריב״ק מבואר כי ענג שבת גדול יותר מתענית, וכן שמענו שאמר רבינו זצ״ל כי השבתים ששובתים אצל הצדיק האמת הם גדולים יותר מכמה פעמים תענית משבת לשבת. ועיין תנחומא פרשה בראשית לענין תענית אסתר מבואר להדיא שכבוד שבת עדיף מאלף תעניות.

ומחמת שעיקר שלימות קדושת שבת הוא אצל הצדיקי אמת ואצל התלמידי חכמים אמתיים על כן גדולה מאוד מעלת השבתים ששובתים אצלם דייקא.

וזה יש לרמז גם כן בכלל השב׳ אשת׳ האיש׳ (המבואר בפנים) סופי תיבות שב״ת. ואש״ת ראשי תיבות א׳ת ש׳בתותי ת׳שמורו כמובא בכתבי האריז״ל (ואז עיקר עליית התפילה והמלכות שהיא בחינת אשת) ועיקר התיקון הוא על ידי הצדיק והתלמיד חכם האמת. וזה כי נביא הוא עיין בסוף התיקונים בפירוש האריז״ל בסוד ואשיבה רגלי אל עדותיך ששבים רגליה אל מקום נצח והוד שבו שמשם שורש הנבואה וכו׳ עיין שם ועיין בזוהר הרקיע הנ״ל ותבין ביותר.

גם שבת הוא בחינת ביטול הגאוה כמו שכתוב שבו איש תחתיו בחינת ענוה ושפלות כמבואר במקום אחר.

ואז נכנעין ונתבטלין כל בחינות עבודה זרה אלקים אחרים כמבואר בזוהר הקדוש. כי בשבת נמשך לכל אחד מישראל בחינת רוח קדושה שהוא בחינת רוח הקודש ממש. והצדיק האמת זוכה אז לרוח הקודש במעלה גבוהה ונפלאה מאד כמבואר כל זה בזוהר הקדוש. ועל ידי זה נכנע ונתבטל בחינת הרוח גבוה אל אחר ונעשה מאחר אחד וכו' כמבואר בפנים. שזה סוד קדושת שבת שנקרא אחד וכנ"ל כמה פעמים בחינת רזא דשבתא דא הוא שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו'. ועל כן אמרו רז"ל המחלל את השבת כאלו עובד עבודה זרה והמשמר את השבת כהלכתה אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו.

ואז בשבת נמשך בחינת התיקון של רקודין והמחאת כף כי אז עולין הרגלין מבחינת רגליה יורדות מות אל הקדושה בבחינת אם תשוב משבת רגליך. ואז נתגלה גם הארת הידים כמבואר כל זה בכתבי האריז"ל. וזה בחינת עשות חפציך ביום קדשי כי הידים הם כלי המעשה ואז נמשך שמחה גדולה בכל העולמות, ומבואר בזוהר הקדוש בזוהר חדש שבכל שבת ושבת נכנס הקב"ה לגן עדן לחול (היינו לעשות ריקודין ומחולות) עם הצדיקים, ועיין בספר אור ישראל בסוד אם תשוב משבת רגליך שכתב מכאן יש סעד לעשות ריקודין וכו' עיין שם. ועל כן בשבת קודש אז עיקר הארת התורה בנגלה ובנסתר שזה בחינת ידין ורגלין כי הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה. ומחמת שעיקר הארת התיקון הוא ברגלין בבחינת לבו נשא את רגליו כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת אם תשוב משבת רגליך דייקא. על כן אז עיקר זמן השגת הנסתר שבתורה שהיא בבחינת רגלין ואז נמתקין כל הדינים ונמשכין חסדים גדולים כידוע. ואז בשבת במנחה נסתלק משה רבינו עליו השלום ונכלל ברעוא דרעוין ונקבר אחר כך מול בית פעור כדי לבטל העבודה זרה ולהמתיק החרון אף. כי משה רבינו עליו השלום הוא בבחינה אחת עם התורה שהיא בחינת ידין ורגלין ועם שבת ששקולה שבת ככל התורה וזה בחינת ישמח משה במתנת חלקו וכנ"ל כמה פעמים. וזה בחינת ויקהל משה דייקא וציוום על שמירת שבת ועל מלאכת המשכן שהוא בחינת בנין הבית המקדש כי מקדש נמי אקרי משכן כנ"ל. ועל כן המן עמלק שכל כחו הוא מחילול שבת ח"ו כמו שאמרו רז"ל (שבת קי"ח) ויצאו מן העם ללקוט וכו' ויבא עמלק על כן רצה לבטל בנין בית המקדש והפיל פור בירח שמת בו משה דייקא כמבואר בפנים. והכנעתו היה על ידי מרדכי ואסתר שהם בחינת הארת הידין ורגלין שמאיר בשלימות בשבת קודש.

ועל כן מרדכי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור.

ואסתר נקראת הדסה שכל זה מרמז על קדושת שבת שהוא בחינת תבלין אחד יש לנו ושבת שמו וריחו נודף כי אז עיקר הארת הנשמה שנהנה רק מן הריח. וזה גם כן בחינת מר דרור לשון חירות, שזה בחינת קדושת

שבת שהוא בחינת חירות וביטול כל העבדות. ועל כן נקרא יהודי שכפר בעבודה זרה כי על ידו נתבטלו בחינות עבודה זרה ומחמת שעיקר הארת שבת הוא בבחינת רגלין על כן אמרו רז״ל (מגילה יג) על אסתר ששמרה את השבת כשהיתה בבית אחשורוש. ועל כן עיקר סיפור המגילה שהוא מהריגת ושתי וכו׳ על ידי עצת ממוכן שדרשו רז״ל שהוא המן ימח שמו היה בשבת כמו שדרשו רז״ל ביום השביעי כטוב לב המלך וכו׳ זה היה ביום השבת וכו׳ (מגילה יב), ויוסף שהוא בחינת שבת כנ״ל כמה פעמים ע״כ כתיב ביה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו כמבואר בפנים. ומחמת שבשבת עולין הרגלין מבחינת רגליה יורדות מות שזה סוד הקידוש של שבת כמבואר בפירוש האריז״ל הנ״ל שזה בחינת ומהדר ליה בקידושא דבי שמשא. על כן אמרו רז״ל בפרקי דרבי אליעזר פרק י״ח שהזהיר לקדש בלילי שבתות זוכה לאריכת ימים בעולם הזה ובעולם הבא. ועיין גם במגילה דף כ״ז במה הארכת ימים וכו׳ ולא בטלתי קידוש וכו׳ וזה בחינת ואפקינהו ואחרך אחרוכי המבואר בפנים שזה בחינת חיים ואריכת ימים.

וזה בחינת אם תשוב משבת רגליך (בחינת עליית רגלי הקדושה כנ״ל) עשות חפציך ביום קדשי (בחינת הארת הידים שהם כלי המעשה כנ״ל). וקראת לשבת עונג. ועיקר הענג הוא בלב כידוע ומבואר לקמן בפנים סימן קצ״א. היינו שיזכה לקבל הארת הרוח הקדש שבלב המאיר בשבת קדש שזה עיקר ענג שבת שעל ידו נמשך הארת הידים והרגלים ונתבטל הגאוה של הבעלי גאוה הרודפים אחר הכבוד ונוטלים גדולה לעצמן. וזה ולקדוש ה׳ מכובד שיהיה כל הכבוד והגדולה להצדיק האמת שהוא קדוש ה׳ והוא עצמו גם כן בחינת קדושת שבת קדש וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר היינו שיהיה מקושר לקדושת שבת במעשה ובדיבור ובמחשבה כמו שדרשו רז״ל. אז תתענג על ה׳ היינו שיזכה גם הוא לקבל שורש הארת הרוח הקדש של שבת שהוא העונג האמתי בחינת אז תתענג על ה׳ דייקא כמבואר בזוהר הקדוש.

והרכבתיך על במותי ארץ ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות. כי כשהמלכות דקדושה עולה בשלימות אזי ממשלת הסטרא אחרא ממילא נופל ונתבטל כידוע. והאכלתיך נחלת יעקב אביך שהוא הראשון ששמר את השבת וזכה לנחלה בלי מצרים.

שזה בחינת שכל העולם ידעו על ידו מאלקותו יתברך בחינת כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים שזה בחינת עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל העולם שזה בחינת נחלה בלי מצרים בחינת נחלת יעקב דייקא כנ״ל.

עוד יש לפרש אז תתענג על ה׳ זה בחינת נסתר שבתורה בחינת רגלין כמבואר במאמר לשמש שם סימן מ״ט. שזה עיקר בחינת ענג שבת. והרכבתיך על במותי ארץ היינו זרועות עולם זה בחינת הארת הידים בחינת נגלה שבתורה שהוא בחינת חרות על הלוחות בחי׳ חירות כמבואר בפנים. ועל כן דרשו רז״ל מזה שניצול משיעבוד מלכיות על דרך שדרשו

רז״ל חרות על הלוחות חירות משיעבוד מלכיות וזה שסיים כי פי ה׳ דבר זה בחינת שלימות התפלה בחינת מלכות פה.

גם כי שלימות התפלה הוא בבחינת נבואה בחינת כי נביא הוא המבואר בפנים, כי הקב״ה מתאוה לתפלתו ומשגר תפלה סדורה בפיו וכו׳. ותפלה כזו הוא בחינת כי פי ה׳ דיבר כי הוא דברי השם יתברך בעצמו כביכול בבחינת ואשים דברי בפיך וכו׳, וכמובן במאמר על אשר מעלתם סימן מ״ח ובמאמר תקעו ממשלה ליקוטי תנינא סימן א׳:

סימן י״א-אני ה׳ הוא שמי

שלימות כל היחודים הקדושים הוא בשבת קדש כמבואר בזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל וכן עיקר שלימות השגת התורה להשיג תבונות התורה לעומקה הוא בשבת קדש שזה בחינת לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה. והכל מודים כי בשבת ניתנה תורה ומבואר בכתבי האריז״ל שבשבת מסוגל ביותר לעסוק בסודות עמוקות שבתורה. גם שבת הוא בחינת הדיבור דקדושה כמבואר בזהר בראשית דף ל״ב.

וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת ואז הדיבור מאיר לו בכל המקומות שצריך לעשות תשובה שזה גם כן בחינת שבת בחינת תשובה כנ״ל. גם שבת הוא בחינת כבוד השם יתברך בשלימות שזה בחינת מצות כבוד שבת כמו שכתוב ולקדוש ה׳ מכובד וכבדתו וכו׳.

וזה בחינת מה שחכמינו הראשונים ז״ל היו זהירים מאד בכבוד שבת וכבודם היו לאין אצלן נגד כבוד שבת כמו שהאריכו רז״ל (שבת דף קיט) ר׳ אבוהו הוה יתיב וכו׳ ומושיף נורא. רב ענן לביש גינדא וכו׳ רב ספרא מחריך רישא רבא מלח שיבוטא וכו׳ רבה ורב יוסף מצלחי ציבא וכו׳ עיין שם, כי שבת הוא בחינת ענוה וקטנות כמבואר במקום אחר, וזה עיקר כבודו יתברך כמבואר בפנים. ומשם נמשך הדיבור שהוא בחינת מלכות פה שזה גם כן בחינת קדושת שבת מלכתא כידוע ועל כן אמרו רז״ל ברכו במאורות כי כבודו יתברך הוא עיקר האור כמו שכתוב והארץ האירה מכבודו. ועל כן אז יכולין לדבר דיבורים המאירין עד שזוכה לתשובה כנ״ל.

גם שבת הוא בחינת שמירת הברית כמבואר בזוהר הקדוש וכמו שכתוב ברית עולם וכו׳, ושם עיקר הקדושה בחינת זכור את יום השבת לקדשו וזה עיקר שלימות הכבוד וזה בחינת ולקדוש ה׳ מכובד. ועל כן שבת הוא

בחינת שדי (כמבואר בפנים וכן במאמר בטח בה' סימן ע"ט) שזה בחינת שמירת הברית. וזה בחינת כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי (ישעיהו נו) ועל כן עיקר קדושת הזווג הוא בשבת קודש. שזה בחינת לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו' כמבואר בזוהר הקדוש.

גם שבת הוא בחינת הטל אורות כמובא בכוונות על גימל פעמים הבו גימטריא ט"ל. וכן ג' פעמים באי כלה. וכמובא גם כן בזוהר הקדוש ובתיקונים. וע"כ אז בטלין כל הל"ט מלאכות. ועל כן אפילו מלאכת המשכן אינו דוחה שבת כי במשכן יש לפעמים שהוא בחינת משכן בחורבניה ח"ו. אבל קדושת שבת קבוע וקיימא אדרבא עיקר בנין המשכן ובית המקדש תלוי בקדושת שבת כמו שאמרו רז"ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו'. ומחמת ששבת הוא בחינת יחודא עילאה בחינת קבלה בחינת רזין דרזין כמבואר בפנים.

על כן אז עיקר זמן לימוד הקבלה ורזי תורה כמובא.

וזה אם תשוב משבת רגליך. היינו שקדושת שבת יאיר גם למדריגות הפחותות שהם בחינת רגלין בחינת ותגל מרגלותיו כמבואר בפנים. היינו שגם הם יזכו לתשובה על ידי הארת קדושת שבת וזה עשות חפציך ביום קדשי היינו בחינת זווג של שבת על דרך שמבואר בזוהר הקדוש יתרו פ"ט. ובחרו באשר חפצתי דא זווגא דמטרוניתא. ועל דרך מאמר הכתוב כי אם חפץ בה המלך וכו' וכן את כל חפצה אשר שאלה (מלכים-א י' עיין הגהת רש"י שם), וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד היינו שלא יקבל ענג וכבוד לעצמו רק יקרא כל הענג והכבוד לשבת שזה בחינת כבוד השם יתברך וזה וכבדתו ודרשו רז"ל שישנה מלבושיו. כי ר"י קרא למאני' מכבדותא.

ובחול יש אחיזה להגיאות בחינת הסטרא אחרא בהלבושין. שזה בחינת דנפלא ליה חצינא וכו' המבואר בפנים. אבל בשבת נתתקן ועולה הכבוד בבחינת ה' מלך גאות לבש שזה בחינת מלבושי שבת.

וזה מעשות דרכיך ודרשו רז"ל שלא יפסיע פסיעה גסה היינו שילך ממדריגה למדריגה במתינות ויעשה תשובת המשקל עד שיתקן כל דבר בכדי שיוכל לצאת ממדריגת פחיתותו ויזכה לתבונת התורה לעומקה ולא יפסיע פסיעה גסה בכדי שלא ידלג איזה ענין ומדריגה שצריך לתקן עדיין ולא יתקן בשלימות. וזה ממצוא חפצך ודבר דבר היינו שיהיה הדיבור שלו דיבור של שבת. דיבור המאיר לו לתשובה ולא יהיה בהדיבור שום נגיעה ופניה בשביל הנאת עצמו. כי כל הנאת עצמו וכבודו הוא כאין אצלו נגד כבוד השם יתברך בחינת לית מייא המבואר בפנים אז תתענג על ה' בחינת השגת סודות הקבלה ורזין דרזין כמבואר במאמר לשמש שם סימן מ"ט. והרכבתיך על במותי ארץ זה בחינת הלכה כי הפוסקים ובעלי הלכות הם בחינת זרועות עולם במותי ארץ כי הכל צריכין למרי חטייא ונאמר בהם בי מלכים ימלוכו מאן מלכי רבנן וכמובן לקמן בפנים

בסימן ט״ו. והאכלתיך נחלת יעקב אביך ודרשו רז״ל שיזכה לנחלה בלי מצרים שזה בחינת תבונות התורה לעומקא שזה בחינת נחלה בלי מצרים כמו שכתוב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, ונאמר ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים שכל זה נאמר על סודות העמוקים שבתורה כמובא וכתיב ואיזה מקום בינה ונאמר ולתבונתו אין מספר. וכפי פשוטו והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שיזכו לשוב לנחלת ארץ ישראל ולהנצל משיעבוד מלכיות כמו שדרשו רז״ל היינו גם כן כנ״ל. כי על ידי תיקון הכבוד דקדושה יזכו לצאת מהגלות ולשוב לנחלת ארץ ישראל כמבואר בפנים. וזה שסיים כי פי ה׳ דיבר בחינת שלימות דיבורים המאירים לתשובה כמו שכתוב פתח דבריך יאיר׃

סימן י״ב-תהלה לדוד

מבואר בזוהר הקדוש גודל מעלת חידושי תורה בשבת והעיקר הוא מי שזוכה לחדש בתורה לשמה או שלומד על כל פנים חידושי תורה לשמה, כי שבת הוא בחינת מעין עולם הבא שזה בחינת הצדיק שמחדש בתורה ולומד תורתו לשמה וטובו גנוז ושמור וצפון לעתיד שזה בחינת יעקב כמבואר בפנים ועל כן יעקב הוא הראשון שמבואר בו שמירת שבת. גם שבת הוא בחינת תורה שבעל פה כי שבת הוא בחינת מלכות כידוע שזה בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה.

ועל כן אמרו רז״ל (חגיגה י) הלכות שבת וכו׳ כהררים התלויים בשערה שכן מקרא מועט והלכות מרובות, ומחמת שמשם שורש הדיבור שהוא החיות בחינת תוצא הארץ נפש חיה והוא בחינת רוח הקדש כמבואר בפנים, על כן זוכה האדם בשבת לנפש יתירה ולבחינת רוח הקדש כנ״ל כמה פעמים וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת, וזה עיקר ענג שבת היינו בחינת הנשיקין בחינת אתדבקת רוחא ברוחא שזוכה האדם בשבת היינו שנתדבק הנפש חיה שלו בקדושת בחינת הרוח הקדש בחינת נפש חיה של שבת בחינת כי בו שבת וינפש.

ועל כן קודם כניסת שבת אומרים שיר השירים אשר לשלמה שמרמז על שבת קודש שהוא בחינת מלך שהשלום שלו כמבואר בזוהר הקדוש ומתחיל מיד ישקני מנשיקות פיהו וכו׳, ובאמת לפי גודל הארת קדושת שבת היו צריכין הכל לחזור בתשובה ושיהיה כל מעשיהם לשם שמים רק בשביל התכלית הטוב שלעתיד ולא יהיה לו שום רצון לעניני עולם הזה כלל בפרט לכוון איזה כוונה שלא לשמה ח״ו, אך מחמת שמקדושת שבת קודש צריכין להמשיך גם שפע גשמיית בבחינת והיתה שבת הארץ

לכם לאכלה וכמבואר במקום אחר, וכמבואר בזוהר הקדוש שכל הפרנסה נמשכת רק מקדושת שבת דמניה מתברכין כל שיתא יומין, ושפע גשמיות הוא בחינת שמאל בחינת עושר וכבוד בשמאלה שזה בחינת מה שאמרו רז״ל עשירים שבשאר ארצות במה הם זוכין בשביל שמכבדין את השבת וכו׳, מזה נמשך שיוכל האדם לטעות ולפול ח״ו לאיזה כוונה גשמיית לגמרי של שלא לשמה ח״ו. וזה בחינת מה שבחול יש איזה אחיזה להחצונים בבחינת הרגלין בחינת רגליה יורדות מות ח״ו, ובשבת עולין הרגלין אל הקדושה בבחינת חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך שזה בחינת אם תשוב משבת רגליך כמבואר בפירוש האר״י שבסוף התיקונים וכנ״ל, היינו כי ההלכות הם בחינת רגלין בחינת הליכות עולם לו וכן התלמידי חכמים השוני הלכות הם נקראים לימודי ה׳ שהם בחינת רגלין כידוע, ובחול יש אחיזה להחיצונים להכשילם באיזה כוונה שלא לשמה ח״ו שזה בחינת אל תביאני רגל גאוה, אבל בשבת עולין הרגלין אל הקדושה בסוד חשבתי דרכי כנ״ל שזה בחינת מלאכת מחשבת אסרה תורה כי עיקר הענין של בחינת לשמה ושלא לשמה הוא רק במחשבה, ועל כן אמרו רז״ל בחגיגה שם שעיקר מה שהלכות שבת כהררים וכו׳ הוא הענין של מלאכת מחשבת וכו׳ היינו כנ״ל כי ענין זה הוא באמת כהררים התלויים בשערה כמובן.

ועל ידי קדושת שבת שהוא עולם המחשבה זוכין לזכך המחשבה שיהיה מחשבת לימודו רק לשמה.

ואפילו הלימוד שהיה בו איזה כוונה של שלא לשמה יתעלה גם כן אל הקדושה בבחינת מה שאמרו רז״ל שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שזה בעצמו פשוטו של ענין חשבתי דרכי היינו שבהתחלה חשב איזה כוונה בשביל הנאת עצמו ואחר כך ואשיבה רגלי אל עדותיך כמו שדרשו רז״ל וכמבואר הרבה מזה בספרים הקדושים בשם הבעל שם טוב ז״ל, ועל ידי קדושת שבת קודש עולה השכינה לשרשה ממדריגה למדריגה בבחינת חיבוק ונישוק וזווג כמבואר בפנים, וזה בחינת קדושת הזווג של שבת כי על ידי שמקבל שבת בשמחה ובאהבה כמו שכתוב ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו׳ ולעמך ישראל נתתו באהבה וכן מנוחת אהבה ונדבה וכו׳, על ידי זה עולה השכינה כביכול לבחינת חיבוק ולבחינת בינה לבא כמבואר בפנים. וזה בחינת קידוש על היין כי היין הוא בחינת מלכות ובחינת בינה לבא כמבואר בפנים וכן אז עולה השכינה כביכול לבחינת חכמה בסוד חשבתי דרכי הנ״ל כמבואר בפירוש האר״י הנ״ל, וזה גם כן בחינת הקידוש כי קדש הוא חכמה וזה בחינת ויברך ויקדש כי החכמה הוא מקור הברכה ואז הוא בחינת נשיקין כמבואר בפנים, ועל ידי זה נמשך בחינת זווג בחינת שכינתא בין תרין צדיקייא יתבא בחינת צדיק עליון וצדיק תחתון שזה נמשך על ידי קדושת שבת כמבואר בכתבים.

וזה אם תשוב משבת רגליך היינו כנ״ל עשות חפציך ביום קדשי וקראת לשבת ענג וכו׳, היינו שכל כוונתו לא יהיה בשביל חפצי עצמו ובשביל דרכי עצמו בשביל ענג וכבוד של עצמו רק הכל בשביל כבוד שמים בשביל

בחינת כבוד שבת בחינת הלימוד לשמה, וזה ממצוא חפציך ודבר דבר כי מאחר שהדיבור שהוא רוח ממללא נפש חיה נמשך מבחינת השכינה בחינת מלכות פה בחינת תוצא הארץ נפש חיה, אם כן איך רשאים לדבר איזה דיבור ולא יהיה כוונתו לשם שמים רק בשביל הנאת עצמו, וזה אז תתענג על ה׳ כי הענג בעצמו שיקבל הצדיק לעתיד בעד מעשיו ולימוד תורתו הכל אחדות אחד עם השם יתברך בחינת אז תתענג על ה׳, והוא בעצמו מצוה יותר מכל המצות בחינת שכר מצוה כי זה עיקר פנימיות כל המצוות לדבק בו יתברך ולהתענג על ה׳, והרכבתיך על במותי ארץ ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שהמלכות דקדושה עולה מהגלות בשלימות, והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי יעקב הוא בחינת הצדיק שכל לימודו ומעשיו רק לשם שמים ושכרו לבסוף כמבואר בפנים, וזה כי פי ה׳ דיבר כי אז הדיבור עולה לשרשו שהוא בחינת פי ה׳ בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה כנ״ל:

סימן י״ג-אשרי העם

עיקר שלימות הצדקה הוא על ידי קדושת שבת בחינת שמש בשבת צדקה לעניים וכמבואר במאמר בירא בדברא סימן ל״א, וצדקה הוא רוח נדיבה שעל ידו מקררין חמימות תאוות ממון ועיקר הרוח נדיבה הזה נמשך בשבת שהוא מנוחת אהבה ונדבה ואז מקבל כל אחד מישראל בחינת רוח הקדש כנ״ל. והוא בחינת הרוח נדיבה הנ״ל והוא בעצמו בחינת הנשמה יתירה כמו שפירש רש״י (ביצה ט״ז) נשמה יתרה רוחב לב למנוחה ושמחה ולהיות פתוח לרוחה וכו׳ ואין נפשו קצה עליו שכל זה בחינת רוח נדיבה הנ״ל ועל ידי זה נתבטל בחינת בזעת אפך תאכל לחם ועל כן בטלין אז כל המלאכות וצריך שיהיה בעיניו כאלו כל מלאכתו עשויה כמו שאמרו רז״ל, ואז נתבטל כל בחינת עבודות זרות בפרט העבודה זרה של תאוות ממון ונתבטל החרון אף ונמשך חסד בעולם כנ״ל כמה פעמים, ועל ידי זה נמשך הדעת שהוא בחינת בנין בית המקדש שזה בחינת המוחין והדעת שנמשכין בשבת, בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם וכנ״ל ועל כן נסמך אזהרת שבת למלאכת המשכן ובנין בית המקדש, ועל כן הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה כי עיקר קבלת התורה היה על ידי השכל שהוא משה משיח שזה בחינת קדושת שבת בחינת ישמח משה במתנת חלקו כנ״ל כמה פעמים, ועל כן אז צריך החכם להקהיל קהלות ולדרוש להם בדברי תורה כמו שדרשו רז״ל על פסוק ויקהל משה כי זה בחינת ולוקח נפשות חכם שהחכם מקהיל ומקבץ נפשות ישראל ועולה עמהם, ועל ידי זה נעשה יחוד עליון שזה בחינת היחודים הקדושים עליונים שנעשין בשבת ועל ידי זה נמשך השפעת התורה, ונפש זה בחינת

רצון כמבואר בפנים זה בחינת הארת הרצון דקדושה שמאיר בשבת בבחינת ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו וכן והנחילנו ה׳ אלקינו באהבה וברצון שבת קדשך, וכמבואר במקום אחר שבשבת קדש מאיר הרצון של כל אחד מישראל ורוצה ונכסוף ומשתוקק מאד לעבודת השם יתברך וכנראה בחוש וזה בעצמו מבחינת הנפש יתירה וכמובן במאמר בירא בדברא הנ״ל ואז צריך הצדיק לקבץ ולהקהיל כל אלו הרצונות והנפשות הקדושות ולהמשיך על ידי זה תורה ועל כן עיקר זמן הקיבוץ להצדיק הוא על שבת קדש וכנ״ל.

ועל ידי המשכת התורה נמשך השגחה שלימה שהוא בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין שזה בעצמו סוד קדושת שבת שין בת שהם תלת גוונין דענינא ובת עין וכמבואר במקום אחר, ועל כן אז עיקר זמן קריאת התורה בטעמים ניקודין תגין אותיות שהם תלת גוונין דעינא ובת עין ואז נמשך בחינת תיקון המרכבה וכמובן במגלה עמוקות אופן קמ״ג, ועל כן אומרים אז המתגאה על חיות הקודש ונהדר בכבוד על המרכבה וכן ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו ואז נמשך בחינת תיקון המרכבה שבבחינת נפש היינו החיות והאופנים והכסא ויושב על הכסא כמבואר בפנים, אריה שבנפש שהוא בחינת אריתי מורי עם בשמי שמלקט גם הנפשות והרצונות שנפלו וכו׳ זה בחינת מה שאמרו רז״ל המשמר את השבת אפילו עובד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו, שור שבנפש שהוא בחינת אור המצוחצח שנתוסף בנפש שעל ידי זה בא שביעה בחינת והשביע בצחצחות נפשך זה נמשך בשבת שאז מאירין נפשות ישראל על ידי בחינת אורות הצחצחות הקדושים שמאירין בשבת כידוע וזה בחינת השביעה שנמשך בשבת כמבואר לקמן בפנים סימן רע״ו. נשר שבבחינת הנפש זה בחינת החידוש שנתחדש הנפש בבחינת תתחדש כנשר וכו׳ זה נמשך בשבת כי על ידי קדושת שבת נתחדש הנפש של כל אחד מישראל ונעשה בריה חדשה ממש כמובא. אדם שבנפש שזה בחינת מסכני ועתירי נפשות גדולות עם קטנות זה בחינת לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך וכו׳ פירש רש״י אלו קטנים או אינו אלא גדולים הרי כבר מוזהרין הם אלא לא בא אלא להזהיר גדולים על הקטנים וכו׳, כי הנפשות הגדולות מעוררין אחר כך גם הנפשות הקטנות בבחינת ורמיא לה גלא קלא לחברתה המבואר בפנים, ועל ידי תיקוני הנפש נמשך הארה וקדושה גדולה גם על הגוף שהוא בחינת האופנים שבמרכבה ועל כן מצוה לענג את השבת גם בתענוגי הגוף כמו שאמרו רז״ל, וכסא שבבחינת נפש ויושב על הכסא שהם בחינת נפש של החכם ודעתו של החכם זה בחינת מה שעיקר הארת קדושת שבת מודיעין וממשיכין לנו הצדיקי אמת שהם בעצמם בחינת שבת והם בחינת משה שאמר לו הקב״ה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה וכו׳ לך והודיעם, ועל ידי קדושת שבת נמשך בחינת קבלת התורה כנ״ל עד שזוכין להמשיך בחינת התגלות התורה שלעתיד שהוא בחינת אורייתא דעתיקא וזה עיקר ענג שבת בחינת אז תתענג על ה׳ על ה׳ דייקא כמבוא בזוהר הקדוש וכמובן במאמר לשמש שם סימן מ״ט.

ועל כן מצוה גדולה לחדש חידושי תורה אמתיים בשבת או לשמוע על כל פנים חידושי תורה כמבואר בזוהר הקדוש וזה בחינת תיקוני המרכבה שבבחינת המשכת התורה כמבואר בפנים, ומחמת שענין קיבוץ הנפשות בבחינת ויקהל משה הנ״ל הוא בחינת שכל אחד בחינת ולוקח נפשות חכם והעלאת נפשות בבחינת מסירות נפש ולהמשיך תורה הוא בחינת שכל אחר כמבואר בפנים והשכל הוא בחינת אלף מלשון ואאלפך חכמה על כן תחום שבת אלפים אמה וזה בחינת עירובי תחומין, וכן ערובי חצרות עירו״ב אותיות ע״ב ר״ו המבואר בפנים כמובא בכתבי האריז״ל (ואין כאן מקום לבאר), והשכליים הנ״ל הם בחינת שין ואפשר שזה סוד השין של שבת המבואר בפירוש האר״י שבסוף התיקונים בסוד אם תשוב משבת רגליך שפירושו על תחומין וכמו שדרשו רז״ל:

סימן י״ד-להמשיך שלום

שבת הוא בחינת ענוה ושפלות בחינת שבו איש תחתיו הנאמר בשבת שמרמז על ענוה ושפלות כמבואר בפנים וכן במאמר בטח בה׳ סימן ע״ט, ועל ידי שפלות זוכין לתורה בבחינת וממדבר מתנה שזה גם כן בחינת שבת שאז עיקר התגלות התורה בחינת תורת חסד ללמד לאחרים, בחינת ויקהל משה שצריכין להקהיל קהלות ללמדם תורה בשבת כמאמר רז״ל וכנ״ל כמה פעמים ושבת בעצמה נקראת גם כן מתנה כמו שאמרו רז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה וכו׳, ואז עיקר התקרבות הגרים ובעלי תשובה כי שבת היא בחינת תשובה וכל המשמר את השבת מוחלין לו על כל עוונותיו כמאמר רז״ל, גם אז נגה נכללת בקדושה שמשם בא בחינת גרים כידוע וזה בחינת ובני הנכר הנלוים אל ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ (ישעיה נ״ו), כי קדושת שבת הוא בחינת עולם המחשבה ובחינת עולם הנשמות והוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך כי ישראל עלו במחשבה תחלה, ואז כל אחד מישראל זוכה לנשמה יתרה ואז נמשך הארה גדולה על כל נשמות ישראל ועל ידי התנוצצות הנשמות נעשין גרים ובעלי תשובה כמבואר בפנים. וזה בחינת קריאת התורה בשבת כי התורה הוא אחדות אחד עם נשמות ישראל כמבואר בפנים, וזה בחינת שנים מקרא ואחד תרגום כי גם נגה שהיא בחינת תרגום נכלל בקדושה על ידי גודל הארת התורה הקדושה שמאיר אז שזה בחינת התקרבות הגרים ובעלי תשובה כידוע, ועל כן בשבת עיקר זמן קדושת הזווג כי על ידי התנוצצות הנשמות יוכל להמשיך נשמה בהירה וזכה לבניו כמבואר בפנים ועל כן עונת תלמידי חכמים משבת לשבת, ועל ידי כל זה נתעלה ונתגדל כבודו יתברך שזה בחינת כבוד שבת בחינת ולקדוש ה׳ מכובד, וזה בחינת ברכו באורה כי

כבודו יתברך עיקר האור בחינת והארץ האירה מכבודו ואז עולה הכבוד לשרשו היינו ליראה שזה בחינת התגלות היראה שנמשך בשבת בחינת בראשית יראו שבת בחינת אפילו עם הארץ יראו לשקר בשבת, וזה בחינת וזרחה לכם יראי שמי ודרשו רז״ל על שומרי שבת וכנ״ל כ״פ וזה בחינת כבדהו בכסות נקי הנאמר בשבת כסות נקי דא כנפי מצוה היינו התקרבות הגרים ובעלי תשובה כמבואר בפנים וכל זה נמשך על ידי קדושת שבת.

ומחמת שעל ידי קדושת שבת עולה הכבוד לשרשו היינו ליראה כנ״ל ועל ידי זה זוכין לכבד יראי ה׳ כמבואר בפנים על כן נוהגין בשבת לילך לקבל פני תלמיד חכמים ויראי ה׳ ולכבדם כי זה בחינת כבוד שבת כנ״ל, ועל ידי החזרת הכבוד לשרשו שהוא היראה זוכין לשלום שזה בחינת שבת שלום כי על ידי גודל הארת הנשמה שמאיר בשבת על ידי זה נכנע זוהמת הגוף עד שגם הגוף מכניע ומבטל עצמו אל הארת הנשמה שזה בחינת שלום הפרטי בחינת שלום בעצמיו. ועל כן אז מצוה לענג את הגוף גם כן כי אז גם תענוגי הגוף הם קדושים מאד כי הכל רק לשם שמים כרצון הנשמה הקדושה. וזה בחינת השלימות שזוכין על ידי היראה של שבת וכמבואר בזוהר הקדוש שעיקר השלימות הוא על ידי קדושת שבת קדש וזה בחינת כי אין מחסור ליראיו. וזה בחינת נר שבת עדיף מפני שלום ביתו היינו בחינת שלום בעצמיו הנ״ל. ועל ידי זה זוכין לתפלה כמבואר בפנים ועל כן עיקר שלימות התפלה הוא בשבת קודש כידוע וכנ״ל כמה פעמים ועל ידי תפלה זוכין לשלום הכללי היינו לקרב כל העולמות לשלימותן וזה בחינת עליית העולמות שעולין בשבת לשרשן ושלימותן כידוע.

ועל כן בשבת בטלין כל ההשתדלות והתחבולות הגשמיות שבשביל פרנסה ומשא ומתן או רפואה.

כי אז עיקר ההשתדלות בתר קודשא בריך הוא ומאמינים שהכל נמשך רק על ידו יתברך, ואפילו בתפלה אין שואלין שאלת צרכיו כי מאמינים שעל ידי שיתתקן ברוחניות על ידי קדושת שבת על ידי זה ממילא יתתקן הכל גם בגשמיות, שזה בחינת השלום בית שלום בעצמיו שזוכין בשבת שהוא מעין עולם הבא בחינת עולם הנשמות ועל כן משתדלין אז רק בשביל הנשמה, ואז גם תענוגי הגוף יקרים מאד רק שאינם נעשין על ידי מלאכה והשתדלות רק על ידי מה שהכינו מערב שבת בבחינת מי שטרח בערב שבת וכו׳, וזה בחינת שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא היינו על ידי השלום של שבת שהיא רפואה כמו שכתוב שלום שלום וכו׳ אמר ה׳ ורפאתיו. וזה ״יכולה היא שתרחם׳ היינו בחינת ורחמיו על כל מעשיו כמבואר בפנים. ועל כן אין בשבת שום משא ומתן אפילו שאינו מלאכה כי הוא בחינת שלום הכללי בחינת עולם הבא שאז יתבטל כל המשא ומתן בבחינת עד שתכלה רגל מן השוק המבואר בפנים.

וזה אם תשוב משבת רגליך היינו בחינת התקרבות הגרים ובעלי תשובה שהיו עד הנה בבחינת רגליה יורדות מות ועכשיו עולין אל הקדושה על ידי קדושת שבת גם מרמז על שביתה ממשא ומתן כנ״ל, גם רגל מרמז על בעלי לשון הרע ומחלוקת היינו הסטרא אחרא העושין מריבה ומחלוקת אצל כל אדם בין גופו ונשמתו וכן בין אדם לחבירו שזה בעצמו בחינת רגליה יורדות מות הנ״ל, על ידי שקצצו רגלי הנחש שהיה בעל לשון הרע הראשון ונגזר עליו על גחונך תלך ועל כן רוצין לינק מרגלי הקדושה כביכול וכמבואר בפירוש האריז״ל שבסוף התיקונים על פסוק אם תשוב משבת רגלך הנ״ל, ועל ידי קדושת שבת נתבטלין בחינת המרגלים ובעלי לשון הרע הנ״ל ועולין רגלי הקדושה לשרשן שזה בחינת שלום בית שלום בעצמיו ואז כל ההשתדלות הוא רק לשם שמים בשביל תיקון הנשמה כנ״ל, וזה עשות חפציך ביום קדשי שמבטל כל עשיית חפציו ועושה הכל רק בשביל חפצי שמים שזה בעצמו גם כן בחינת התקרבות הרחוקים מאחר שגם דברים הגופניים ורחוקים מהקדושה מקרב אותם אל הקדושה.

וזה וקראת לשבת ענג כי אז גם תענוגי הגוף שלו יקרים מאד מאחר שהם רק לכבוד שבת שהוא עולם הנשמות וזה ולקדוש ה׳ מכובד בחינת כבוד שבת שהוא בחינת הכבוד שצריכין ליתן ליראי ה׳ שהם בחינת קדשים בחינת יראו את ה׳ קדושיו. שזה בחינת החזרת הכבוד לשרשו היינו ליראה וזה וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר שנזהר אפילו בכל דיבוריו שיהיו רק דיבור של שבת שהוא בחינת עולם הבא עולם הנשמות ומכל שכן בשאר חפציו, אז תתענג על ה׳ זה בחינת שלום הכללי כמו שכתוב וענוים יירשו ארץ ויתענגו על רוב שלום וענוים דייקא כי כל זה זוכין על ידי ענוה כנ״ל. והרכבתיך על במותי ארץ בחינת שלימות התפלה שהוא דברים העומדים ברומו של עולם כמאמר רז״ל, וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו בחינת שלום הפרטי בחינת שלום בעצמיו שזה עיקר השלימות שזה בחינת ויעקב איש תם ותרגומו גבר שלים ההיפוך ממי שאין לו שלום בעצמיו שנקרא בעל מום כמבואר בפנים. נמצא שחושב כאן ממעלה למטה היינו שיזכה לשלום הכללי ולשלימות התפלה ולשלום הפרטי בחינת שלום בעצמיו, ועל כן יעקב אבינו נטל לחלקו העולם הבא וכמאמר רז״ל כי מחמת שזכה לשלום בעצמיו על כן היה כל מגמתו רק העולם הבא שהוא עולם הנשמות וזה גם כן בחינת נחלת יעקב אביך גם שלימות התפלה הוא בחינת נחלת יעקב שהוא נחלה בלי מצרים שזה בחינת יעקב תיקן ערבית, ותפלת הערב אין לה קבע כי תחבולות גשמיות יש להם מצרים כי לפעמים צריך לעשבים אלו בשביל רפואה ואינם בנמצא במדינתו וכן כל כיוצא בזה בשאר ענינים גם כן. ואפילו התפלה שמתפללים בשביל ענינים גשמיים וצרכי הגוף הוא גם כן בבחינת מצרים כי כל עניני עולם הזה הם בבחינת מיצר וגבול, אבל שלימות התפלה שהוא רק בשביל נשמתו זה אין לו גבול ומיצר כלל בבחינת ומי גוי גדול וכו׳ כה׳ אלקינו בכל קראינו אליו וכמבואר בפנים:

סימן ט״ו-אור הגנוז

עיקר עליית היראה לשרשה שהוא הדעת הוא על ידי קדושת שבת וכמובן לקמן בליקוטי תנינא סימן י״ז כי שבת הוא בחינת יראה בחינת ירא שבת והוא גם כן בחינת דעת כמו שכתוב לדעת כי אני ה׳ מקדשכם וכמבואר לקמן בסימן קי״ט וכן בליקוטי תנינא סימן י״ז הנ״ל כי בשבת נמתקין כל הדינים בבחינת וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולהו ערקין וכו׳ ואז היראה ברה ונקיה ואינה מתלבשת בשום דבר ונשאר אך יראת ה׳ בלבד, ומחמת שעיקר עליית היראה לשרשה הוא על ידי משפט על כן כתוב בפרשת בשלח שָׁם שָׂם לו חק ומשפט ופירש רש״י שבמרה נצטוו על השבת ועל הדינין וכן אמרו רז״ל (סנהדרין דף נ״ו ע״ב), וזה שנסמך שמירת המשפט לשמירת השבת גם בנביאים כמו שכתוב (ישעיה נ״ו) שמרו משפט וכו׳ אשרי אנוש וכו׳ שומר שבת מחללו (ועיין גם יחזקאל כ), וזה שמבואר בספרים שבערב שבת צריך האדם לשפוט את עצמו ולפשפש מאד במעשיו, ועל ידי עליית היראה לשרשה שהוא הדעת זוכה להשגת התורה שבנגלה ועל ידי זה זוכה לתפלה במסירת נפש ועל ידי זה זוכה לתורה שבנסתר שהוא בחינת אור הגנוז בחינת השגת התורה שלעתיד שאינה נתפסת בגבול וכו׳ כמבואר בפנים.

וזה בחינת קדושת שבת קודש שאז עיקר התגלות התורה בחינת הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה גם שבת הוא בחינת סיני בחינת שפלות בחינת שבו איש תחתיו הנאמר בשבת וכנ״ל כמה פעמים ואז עיקר שלימות התפלה כנ״ל כמה פעמים, ואז אין שום אחיזה להנחש בהתפלה על ידי שמסית את האדם שיתפלל לתועלת עצמו הב לן חיי ומזוני וכו׳ כמבואר בפנים כי בתפלה של שבת אין שואלין על צרכיו כלל ובפרט כי ממילא על ידי קדושת שבת נכנע הנחש כמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי זה זוכין להשגת התורה שבנסתר שהוא בחינת התורה שיתגלה לעתיד שהוא בחינת אור הגנוז לצדיקים לעתיד לבא כי שבת הוא גם כן מעין עולם הבא ועל כן אז עיקר זמן שלימות ההשגה בלימוד הקבלה ורזין דאורייתא וכמבואר בכתבי האריז״ל.

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל מתן שכרה לא עבידא לאגלויי כי הוא בחינת תורה שבנסתר בחינת אור הגנוז כנ״ל וזה שאמרו רז״ל (בראשית רבה פרשת י״א י״ב) שבשבת הראשון שימש אור הגנוז, ועל כן זוכין על ידי שמירת שבת קדש לנחלת יעקב שהוא נחלה בלי מצרים כמאמר רז״ל כי התורה הזאת איננה גבול ואינה נתפסת בגבול כנ״ל ועל כן נסמך שמירת

שבת לבנין בית המקדש והמשכן כי בית המקדש הוא בחינת סתרי אורייתא. וזה ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם כי התורה הנ״ל הוא בחינת קדש כמבואר בפנים.

וזה את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני ה׳ ופירש הזוהר הקדוש (הקדמת הזוהר דף ה) את שבתותי תשמרו דא עיגולא ורבועא דלגו וכו׳ היינו בחינת היראה שהוא בחינת מלכות בחינת מוראה של מלכות והוא בחינת עיגולא בחינת סמ״ך בחינת ששים המה מלכות ורבועא זה בחינת משפט וכמבואר במאמר היכל הקודש סימן נ״ט, גם רבועא מרמז על הדעת שכלול מארבע מוחין כידוע גם עיגולא הוא בחינת התפלה שהוא בחינת סמ״ך בחינת ששים המה מלכות בחינת שיתין בתי כמבואר בפנים ורבועא הוא בחינת מ״ם היינו בחינת התורה שניתנה למ״ם יום וכמובא במאמר ראיתי מנורת זהב סימן ח׳. גם עיגולא ורבועא מרמז על תורה שבנגלה שהוא בחינת מלכות בחינת בי מלכים ימלוכו וכמבואר בפנים. ומלכות הוא בחינת עיגולא כנ״ל ורבועא הוא בחינת התורה שבנסתר שהוא בחינת עולם הבא שהוא בחינת מ״ם סתומה כמבואר בתיקונים ומובא לקמן בפנים במאמר דרשו ה׳ סימן ל״ז. וזה בחינת מ״ם וסמ״ך שבלוחות, וזה שסיים ומקדשי תיראו מקדש הוא בחינת סתרי אורייתא שנקראים קודש כנ״ל ושם עיקר מקור היראה בחינת יראו את ה׳ קדושיו וכתיב נורא אלקים ממקדשיך וזה בחינת מה רב טובך אשר צפנת (בחינת סתרי אורייתא שהם אור הגנוז הצפון כנ״ל)-ליראיך דוקא, כי שם עיקר היראה הפנימיית שהוא בחינת חכמה כידוע. ועיין במקדש מלך בפירושו על הזוהר הנ״ל ותבין ביותר וזה שסיים כי אני ה׳ כי קוב״ה ואורייתא כולא חד ועל ידי התיקונים הנ״ל הכלולים בקדושת שבת קדש נעשה כביכול הקב״ה בבחינת נגלה ועל ידי זה ממילא נתגלין גם סתרי אורייתא כמבואר בפנים ועיין לקמן בסימן ע״ג במאמר כי תעבור במים אתך אני ותבין גם לענינינו.

וזה בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך בן זוגך דייקא כי שבת הוא בחינת אשה בחינת אִשֶּׁה ריח ניחוח וכמבואר בפנים ומחמת שעיקר התחלת התיקון הוא על ידי עליית היראה וכן גמר התיקון שהוא השגת סתרי אורייתא הוא גם כן בחינת יראה בחינת ומקדשי תיראו כנ״ל והיראה נקראת דבר כמבואר בפנים וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת.

וזה אם תשוב משבת רגליך רגל הוא בחינת יראה כמבואר בליקוטי תנינא סימן ד׳ היינו כי בחול הוא בבחינת רגליה יורדות מות ואז יש יניקה להסטרא אחרא כביכול מהיראה ואז היראה מתלבשת לפעמים באיזה יראות חיצוניות וכמובן בפנים ולקמן סימן קע״ד אבל בשבת עולה היראה לשרשה שהוא הדעת כנ״ל, וזה עשות חפציך ביום קדשי היינו שלא יעסוק אז בשום דבר מחפצי עצמו רק בחפצי שמים שהם דברי תורה כמו שכתוב כי אם בתורת ה׳ חפצו וכתיב וכל חפציך לא ישוו בה (משלי ג׳) וכתיב וכל חפצים לא ישוו בה (משלי ח) ודרשו רז״ל חפצי וחפציך לא ישוו בה כי תלמוד תורה כנגד כולם. וגם מרמז על בחינת

התפלה במסירת נפש שזוכין על ידי זה שהוא גם כן בבחינה הנ״ל ששוכח בחפצי עצמו לגמרי ועושה עצמו אכזרי על בניו כעורב ועוסק רק בחפצי שמים כמבואר בפנים, וזה וקראת לשבת ענג ולקדוש ה׳ מכובד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר היינו שכל כך ידבק את עצמו בקדושת שבת עד שישכח בחפצי עצמו וענג וכבוד עצמו לגמרי רק יקשר הכל לקדושת שבת, וזה בחינת ממצוא חפציך ודבר דבר ודרשו רז״ל שלא יבקש על צרכיו בשבת היינו שאפילו התפלה שלו לא יהיה לתועלת עצמו רק בשביל השם יתברך כנ״ל. וגם ׳ודבר דבר׳ מרמז על שלימות היראה כנ״ל, אז תתענג על ה׳ היינו שיזכה לסתרי תורה שהוא בחינת עתיקא קדישא וכמבואר בזוהר הקדוש וכמובא במאמר לשמש שם סימן מ״ט. והרכבתיך על במותי ארץ היינו בעלי הלכות שעוסקין בתורה שבנגלה שהם בחינת מלכים בחינת בי מלכים ימלוכו כמבואר בפנים אבל הוא יהיה למעלה מהם (ורז״ל דרשו שינצל על ידי זה משיעבוד מלכיות כי שיעבוד מלכיות היא רק על ידי יראה הקדושה שמתלבשת בהם כביכול אבל על ידי כל הנ״ל ניצול משיעבוד מלכיות), והאכלתיך נחלת יעקב אביך שהוא נחלה בלי מצרים כי התורה שבנסתר הנ״ל הוא נחלה בלי מצרים כי איננה מתלבשת בגבול כנ״ל. וזה כי פי ה׳ דיבר היינו כל זה נעשה על ידי עליית היראה שהוא בחינת דְּבַר ה׳ כמו שכתוב הירא את דבר ה׳ וכו׳ כי היראה הוא בחינת מלכות ומלכות פה שזה בחינת כי פי ה׳ דבר׃

סימן ט״ז-ר׳ יוחנן משתעי

שבת הוא בחינת עולם המחשבה כידוע ואז שלימות ההשגה של הצדיקי אמת שמחשבתם משוטטת תמיד בחכמות עליונות רק שבחול צריכין לבטל עצמן לפעמים מדביקותן בבחינת ביטולה של תורה וכו׳ כדי שלא יתגברו העננין דמכסיין וכו׳ כמבואר בפנים אבל בשבת נכנעין העננין הנ״ל שהם בחינת קליפות עשו וישמעאל כי רק יעקב אבינו זכה לשמור את השבת אבל עשו וישמעאל אין להם אחיזה בקדושת שבת קדש (אף על פי שגם הם מבני אברהם אבינו שקיים אפילו עירוב תבשילין כמו שאמרו רז״ל) אדרבא עיקר הכנעתם וביטולם על ידי קדושת שבת ועל כן אמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה וכו׳ אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין וכן אמרו רז״ל המענג את השבת ניצול משעיבוד מלכיות כי עיקר שיעבוד מלכיות הוא מקליפת עשו הוא אדום וישמעאל ועל ידי קדושת שבת נכנעין ונתבטלין וכמובן גם כן בליקוטי תנינא במאמר בראשית לעיני כל ישראל סימן ס״ז, ועל כן בשבת בטלין כל המלאכות והעסקים ולא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה כי אז אין

צריכין לבטל מדביקות מחמת העננים הנ״ל, רק יכולין להיות דבוקין בהשם יתברך והמחשבה תהיה משוטטת בחכמות עליונות בתמידות. ואז מאירין העינים בבחינת ועינינו מאירות כשמש כי שבת הוא בחינת עינים בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין וכתיב בה וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת כנ״ל כמה פעמים) שמש צדקה וזה שאמרו רז״ל ברכו באורה שבשבת הראשון שמשה האורה ל״ו שעות היינו כנ״ל.

גם שבת הוא בחינת הצדיק הגדול שהוא בחינת משה רעיא מהימנא שכלול מתרין משיחין כמבואר בזוהר (פנחס דף רמ״ז:) (עיין שם גם מענין יעקב) וזה בחינת ישמח משה במתנת חלקו וכנ״ל כמה פעמים ועיין זוהר חדש פרשת יתרו שבת איהו משה רבינו.

גם שבת הוא כנגד יוסף הצדיק כנ״ל כמה פעמים שזה בחינת משיח בן יוסף והוא גם כן בחינת מלכות שזה בחינת משיח בן דוד. וזה שאמרו רז״ל (ויקרא רבה פרק כ״ט) כל השביעיים חביבין וכו׳ בבנים השביעי חביב שנאמר דוד הוא השביעי וכו׳ בימים השביעי חביב שנאמר ויברך אלקים את יום השביעי, ואפשר שזה בחינת את שבתותי תשמרו דא עיגולא ורבועא דלגו ועיין מקדש מלך ותבין.

וזה אם תשוב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי וכו׳ היינו שלא יתבטל מדבקות קדושת שבת כלל בשביל שום עשיית חפציו רק הכל יהיה מקושר בדבקות גדול בקדושת שבת. כי גם תענוגי הגוף שמתענגין לכבוד שבת יקרים וקדושים מאד והם בבחינת דבקות ממש באלקותו יתברך וכמבואר בזוהר ויקהל דף ר״ד:

ובדף ר״ח ובדף רנ״ב. וכמבואר בסימן נ״ז במאמר שאלו את ריב״ק ובליקוטי תנינא סימן י״ז וזהו אז תתענג על ה׳ היינו שיזכה לדביקות אמתי לדבק את עצמו בהשם יתברך לחזות בנעם ה׳ ולבקר בהיכלו שזה עיקר הענג של עולם הבא. והרכבתיך על במותי ארץ היינו שיהיה למעלה מבחינת אחיזת קליפת עשו וישמעאל שהם נקראים במותי ארץ כי הם ראשי כל העמים כי כל השבעים אומות עכו״ם כלולים בהם ונחלקים תחתיהם ועל כן דרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו כנ״ל. והאכלתיך נחלת יעקב אביך שהוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת וזכה לנחלה בלי מצרים שזה בחינת מה שנאמר במשיח ונהרו אליו כל הגוים ואז אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳, ועל כן נקרא דוד משיח אלקי יעקב וכן לעתיד יאמרו העמים לישראל בית יעקב (דייקא) לכו ונלכה באור ה׳ וכמבואר במקום אחר:

סימן י״ז-ויהי הם מריקים שקיהם

שבת הוא בחינת הצדיק שמגלה היראה ואהבה כי שבת הוא בחינה אחת עם הצדיק כמובא בזוהר הקדוש וכנ״ל כמה פעמים ובו מאירין היראה ואהבה שזה בחינת בראשית יראה שבת והוא מנוחת אהבה ונדבה וכנ״ל כמה פעמים כי בשבת קדש אז הוא בחינת התגלות הרצונות שהיה להשם יתברך בכל הבריאה כולה בכלליות ובפרטיות שזה בחינת ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וכן ויכלו השמים והארץ ופירש בזוהר חדש פרשת בראשית מלשון כלתה נפשי שהוא ענין רצון וכיסופין יום שנכספו קמי קוב״ה בריאת שמים וארץ.

וגם אז עיקר התגלות ההתפארות שהשם יתברך מקבל מישראל שזה בחינת תפילין של השם יתברך כי שבת הוא בחינה אחת עם תפילין כמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים במקומות הרבה, ועל כן שבת לאו זמן תפילין כי קדושת שבת בעצמו הוא בחינת תפילין ועיין זוהר חדש שיר השירים מבואר ששבת הוא בחינת תפלין דמארי עלמא, וזהו שמבואר בזוהר הקדוש פרשה ויקהל דף ר״ט כד בר נש זכי ואשלים שלימו דיקרא דשבתא כדקאמרן קוב״ה קארי עליה ואמר ויאמר לו עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר וזה בחינת תפארת עטה ליום המנוחה כי אז עיקר התגלות ההתפארות, וזה בחינת מה שפיקוח נפש אחת מישראל דוחה שבת שמזה נראה וניכר גודל ההתפארות שהשם יתברך מקבל מישראל בפרטיות ואפילו מהפחות שבישראל, וכמבואר בזוהר חדש סמוך לסופו מענין זה שהרי שבת שקולה ככל התורה ובשביל נפש אחת מישראל מחללין שבת ומזה ניכר גודל קדושת נפשות ישראל בשרשם וזה בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך.

וזה בחינת מה שאומרים במזמור שיר ליום השבת מה גדלו מעשיך ה׳ מאד עמקו מחשבותיך היינו הרצונות שהיו להשם יתברך במחשבה כביכול לכל הבריאה, והעיקר על ידי ההתפארות שיקבל מישראל שהם עלו במחשבה תחלה והמה היוצרים יושבי נטעים עם המלך במלאכתו שבהם נמלך הקב״ה וברא העולם וכמבואר בפנים, וזהו שאומרים במנחה של שבת אתה אחד ושמך אחד זה בחינת ההתפארות שישראל מתפארין עמו יתברך ואומרים ה׳ אחד בחינת אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ זה בחינת התפילין של השם יתברך כמו שאמרו רז״ל שזה בחינת ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל וזה תפארת גדולה וכו׳ לעמך נתת וזה בחינת ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם בחינת אות של תפילין, אבל עכו״ם ששבת חייב מיתה כי מאחר שאין לו חלק כלל בההתפארות של השם יתברך רק אדרבא ?????? כידוע על כן אין לו חלק ואסור לו להתערב כלל בקדושת שבת כמו שכתוב ולא נתתו ה׳ אלקינו לגויי הארצות וכו׳ כי לישראל עמך נתתו באהבה וכו׳, וכן כי בם רצה להניח להם לפניו נעבוד ביראה ופחד וכו׳ כי על ידי התגלות ההתפארות נתגלה היראה וכן על ידי שנתגלה על

ידי זה הרצונות ואהבה שיש להשם יתברך להבריאה על ידי זה נתגלה אהבה ורצון שיאהבו את השם יתברך ויפארו אותו שזה בחינת לפיכך יפארו ויברכו לאל כל יצוריו וכו' המנחיל מנוחה לעמו ישראל בקדושתו וכו', וזה שמך ה' אלקינו יתקדש וזכרך מלכנו יתפאר בשמים ממעל ועל הארץ מתחת כי אז נתגלה ההתפארות למעלה ולמטה אפילו על שנאני שחק ועל כל הברואים והכל על ידי קדושת שבת כנ"ל, וזה בחינת ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו כי בשבת נתגלה גם האהבה והרצון וזה שמבואר בתיקונים תיקון וא"ו וכן בשאר מקומות שזכור ושמור הם בחינת דחילו ורחימו היינו כנ"ל, ואפשר שזה גם כן סוד ליל שבת ויום שבת כי הלילה הוא בחינת יראה בחינת מפחד לילה ויום הוא בחינת חסד ואהבה כמו שכתוב יומם יצוה ה' חסדו וכמבואר במקום אחר, וכמו שבכלל הבריאה ברישא חשוכא והדר נהורא כן היראה קודמת לאהבה בחינת ראשית חכמה יראת ה' כמבואר במאמר בחצוצרות סימן ה' וכמובן גם במאמר זה בפנים שבתחלה נתגלה היראה ואחר כך על ידי זה בעצמו נתגלה אהבה. ואפשר שזה בחינת מה שאמרו רז"ל 'מאי טעמא עיזי מסגן ברישא והדר אימרי'-עיזי הוא בחינת יראה בחינת עוז כמבואר בפנים, ואימרי הוא בחינת אהבה כמו שכתוב אהבתי אתכם אמר ה' וכתיב את ה' האמרת היום כו' והשיב כברייתו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא היינו כנ"ל.

גם קדושת שבת הוא בחינת שלימות הדעת והשכל כנ"ל כמה פעמים ואז נכנעין ונתבטלין כל הקליפות שהם בחינת כסילות כמובא בזוהר הקדוש כי עיקר יניקתם הוא מבחינת פגם המזבח דהיינו מפגם האכילה.

אבל אכילת שבת הוא כולה קודש ואין להחיצונים שהם בחינת הכסילות שום יניקה משם וכמבואר בכתבי האריז"ל אדרבא על ידי אכילת שבת נתגדל ונתרומם השכל שזה בחינת אז תתענג על ה' וכמובן בכתבי האריז"ל בסוד הסעודות של שבת, גם שבת הוא בחינת שלימות המזבח וזה שנסמך אצל יעקב ויחן את פני העיר ודרשו רז"ל ששמר שבת וקבע תחומין ויקן את חלקת השדה וכו' ויצב שם מזבח וכו', וזה שהוכיחם הנביא (יחזקאל כב) קדשי בזית (פירש רש"י ולא כמו שאמרתי לרצונכם תזבחו) ואת שבתותי חיללת וכן (שם כג) טמאו את מקדשי ביום ההוא ואת שבתותי חללו (עיין רש"י שם), וזה שנאמר (שם מד) ואת חקותי בכל מועדי ישמרו (ופירשו המפרשים בדברי הקרבנות שזה בחינת תיקון המזבח) ואת שבתותי יקדשו, ושלימות המזבח הוא על ידי גרים כמבואר בפנים וזה שנסמך (ישעיה נו) ובני הנכר הנלוים על ה' וכו' כל שומר שבת וכו' והביאותים אל הר קדשי וכו' עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי וכו', וזה שנאמר אצל שמירת שבת אתה ובניך וכו' וגרך אשר בשעריך וכן וינפש בן אמתך והגר וכן בפרשת קרבנות ומזבח הוזכר גם כן כמה פעמים בתורה ענין הגר, וגרים נעשים על ידי בחינת הון יוסיף ריעים רבים היינו על ידי צדקה שנותן לתלמיד חכם שכלול מכמה נפשות ישראל שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך וכו' כמבואר בפנים, וזה בחינת מעלת הצדקה של שבת וכן ההוצאה שמפזרין על כבוד וענג שבת הוא גם

כן בחינת צדקה של שבת כמובן בזוהר הקדוש (שמות דף רנה) על פסוק והוא ילונו בעמלו בחינת מלוה ה׳ חונן דל וכו׳ עיין שם וכנ״ל גם כן. ושבת הוא בחינת התלמיד חכם שכלול מכמה נפשות ישראל כי שבת הוא בחינת עולם הנשמות בחינת כי בו שבת וינפש ומקדושת שבת נמשך נפש יתירה לכל אחד מישראל ועל ידי זה נעשה בחינת אויר הנח והזך, כי אז נכנעין ונתבטלין כל הסטרין אחרנין המבלבלין את האויר של העולם על ידי בחינת הרוח סערה שהוא מבחינת הקליפות טמאות אבל בשבת נכנסין לנוקבא דתהומא רבא כמבואר בזוהר הקדוש, ואז האויר של העולם זך ונח בחינת וינח ביום השביעי וכמעט שנראה בחוש לכל אדם זכות האויר של העולם בשבת בפרט להגדולים במעלה וכמובן בזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל ואז נתבטלין כל בחינת כעס ושנאה ומחלוקת רק אהבה ושלום בעולם בחינת שבת שלום שכל זה בחינת אויר הנח והזך ואז הדיבורים קדושים שהם בחינת דיבור של שבת בחינת דיבור אמונה.

כי שבת הוא מקור האמונה כידוע וכל ישראל מדברין אז דיבורי אמונה ומעידין על אחדותו יתברך בפרשת ויכלו ובכל התפלות ושירות ותשבחות של שבת קדש ואפילו הסעודות של שבת נקראים סעודתא דמהימנותא שלימתא. וגם בעת סעודה מדברים הרבה דיבורי אמונה ומזמרין זמירות ועוסקין בדברי תורה, גם שבת בעצמו כביכול מדבר דיבורי אמונה בחינת ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל גם כן, והדיבורים קדושים אלו הולכים ונחקקים בהאויר כי האויר של העולם זך ונח אז כנ״ל, ועל ידי זה גם הטוב הכבוש בין העמים רחמנא ליצלן נזכר את מעלתו ושרש קדושתו ונכסף ומשתוקק מאד לחזור לשרשו ועל ידי זה נעשין גרים כמבואר בפנים.

וזהו שנראה בחוש גודל ההשתוקקות והכיסופין דקדושה וההרהורי תשובה שבאין לכל אחד מישראל בשבת קדש. אך לפעמים מתגבר הרע כל כך עד שמעלימין את הטוב הכבוש ביניהם ומביאים אותו לתוך פנימיית מחשבתם ואז הטוב יוצא בזרע הילודים ונעשין על ידי זה גרים וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת קדושת הזווג של שבת כי אז אפילו אם נכבש ח״ו הטוב שבו כל כך עד שנתעלם בתוך פנימיות מחשבתו אזי על ידי קדושת שבת יזכור הטוב את מעלת קדושתו בשרשו ויתגבר לצאת ולהתלבש בשעת זווגו בתוך זרע הילודים ועל ידי זה יהיו בניו צדיקים ותלמידי חכמים, וזה שנסמך (ישעיה נו) כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ופירש הזוהר הקדוש אינון דמסרסי גרמייהו בששת ימי החול וממתינים בזווגם משבת לשבת לפסוק ובני הנכר הנלוים וכו׳ כי על ידי זווגו של שבת נמשכין בחינת בעלי תשובה וגרים ועל ידי זה נשלם המזבח בחינת עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי וכו׳ וכנ״ל.

ויש עוד לבאר בזה גם על פי פשוטו ענין ואל יאמר בן הנכר הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש כי כה אמר ה׳ לסריסים וכו׳ כי אף על פי שמבואר בזוהר הקדוש שעל ידי זווגם של אברהם ושרה

קודם שהולידו את יצחק נעשה ונמשך מזה נשמת גרים אף על פי כן מאחר שעיקר ההתפארות של השם יתברך הוא דייקא מנשמות ישראל על כן יאמר הסריס שהוא עץ יבש מאחר שלא זכה להוליד על ידי זווגו בני ישראל ממש רק שנמשך על ידי זווגו נשמת גרים אשר לא מבני ישראל המה, וזה גם כן ואל יאמר בן הנכר הבדל יבדלני ה׳ מעל עמו וכו׳ כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ כי על ידי קדושת שבת נתתקן הכל, כי אז עולה הטוב שבנגה ונכלל בקדושה שעל ידי זה נעשין בעלי תשובה וגרים והטוב שבהם הוא בחינת חלקי נשמות ישראל ממש, וגם כי על ידי הגרים נשלם פגם המזבח ונכנע הכסילות ונתגדל השכל וזה טובה גם לנשמות ישראל כי על ידי זה נתגלה ביותר אור הצדיק שמגלה ההתפארות של ישראל שעל ידי זה נתגלה יראה ואהבה כנ״ל, וזה בחינת אשר ישמרו את שבתותי בחינת אהבה ויראה שהן בחינת שתי שבתות בחינת שבת דמעלי שבתא ושבת דיומא כנ״ל, וכן גם כן ובני הנכר הנלוים על ה׳ לשרתו לאהבה את שם ה׳ בחינת אהבה להיות לו לעבדים בחינת יראה כמו שכתוב ואם אדונים אני איה מוראי וזה כל שומר שבת מחללו כי הכל נכלל בקדושת שבת כנ״ל, וזה שאמרו רז״ל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו כי עיקר יניקת עבודה זרה הוא מפגם המזבח ועל ידי קדושת שבת נשלם המזבח כנ״ל. ומחמת שהטוב שהם חלקי נשמות ישראל עם הגרים הם בחינת דגים כמבואר בפנים על כן מצוה בשבת לאכול דגים כמאמר רז״ל (שבת קי״ח) ועיין בשלחן ערוך של הרב ז״ל הלכות שבת סימן רמ״ב.

וזה אם תשוב משבת רגלך היינו שעל ידי קדושת שבת יעלה הטוב שהיה כבוש בין העכו״ם בבחינת רגליה יורדות מות ועכשיו יעלה אל הקדושה. וזה עשות חפציך ביום קדשי כי מחמת שהטוב זוכר אז את מעלתו על כן אינו טרוד בחפצי עצמו רק בחפצי שמים כי נתעורר אצלו האהבה שיש להשם יתברך עם נפשות ישראל על כן גם הוא חפץ רק לעשות רצונו יתברך, גם מרומז על קדושת הזווג של שבת וכנ״ל בסימן י״א וזה בחינת לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי דא זווגא דמטרוניתא כמבואר בזוהר יתרו דף פ״ט, וזה וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד היינו שיזכה שיאיר אליו אור של שבת קדש שהוא בחינת אור הצדיק כמו שאמרו לרבי שמעון בר יוחאי אנת הוא שבת וכו׳. וכמבואר בזוהר נשא דף קמ״ה וקראת לשבת ענג ולקדוש ה׳ מכובד מאן קדוש ה׳ דא רבי שמעון בר יוחאי וכו׳, וזה וכבדתו ודרשו רז״ל לשנות המלבושים של שבת היינו להפשיט לבושי דקדרינותא דחול שהם בחינת לבשו שמים קדרות וכו׳ שהם מחשיכים אור האהבה ויראה על ידי שמחשיכים אור הצדיק ח״ו אבל בשבת מפשיטין בגדים אלו ולובשין לבושין דנהירין. ועל כן בכלל וכבדתו הוא גם כן נר של שבת כמו שכתוב על כן באורים כבדו את ה׳ וכמו שדרשו רז״ל היינו שמאיר אז אור הצדיק שעל ידו נתגלה אור אהבה ויראה שהם בחינת זכור ושמור שנגד זה מדליקין שתי נרות על שבת, וזה מעשות דרכיך היינו שלא ילך בדרכיו של עצמו רק בדרכי שמים שהם בחינת צדקה וחסד כמו שכתוב ושמרו דרך ה׳ לעשות צדקה

וכו' וכתיב וללכת בדרכיו ופירש רש"י מה הוא רחום אף אתה רחום מה הוא גומל חסדים וכו', וזה מעשות דרכיך מעשות דייקא בחינת והיה מעשה הצדקה וכו' כמבואר בפנים ועל כן אמרו רז"ל ודבר דבר וכו' אבל פוסקין צדקה בשבת היינו כנ"ל.

וזה ממצוא חפציך ודבר דבר שלא ידבר מענייני חול רק בעניני שבת שהם בחינת דיבורי אמונה שהולכין ונשמעין בכל העולם על ידי האויר הצח והזך שנעשה על ידי צדקה ואז הדיבורים נקראים דיבורים שזה בחינת ודבר דבר. מה שאין כן אם אין הדיבורים נשמעין אזי אינם דיבורים כלל וכמבואר בסימן כ"ט לקמן בפנים. אז תתענג על ה' היינו שיזכה להכניע הכסילות שהוא היפוך מתענוג דקדושה כמו שכתוב (משלי י"ט) לא נאוה לכסיל תענוג ויזכה שעל ידי אכילתו של שבת שהוא ענג שבת יתגדל ויתרומם השכל, ועל ידי זה מאיר לו אור הצדיק שמגלה ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם ישראל ואז יתענג גם הוא על ה' בענג גדול בחינת אהבה בתענוגים, גם הצדיק הוא בחינת על ה' בחינת מי מושל בי צדיק וכמבואר במקום אחר והרכבתיך על במותי ארץ הם בחינת האבות שהם זרועות עולם וכמבואר במקום אחר והאבות היינו אברהם ויצחק הם בחינת אהבה ויראה כידוע, והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחינת התגלות ההתפארות שמתגלה ומאיר בשבת קדש שהוא בחינת יעקב שהוא תפארת ישראל, ורק בו ובניו הקדושים מתפאר השם יתברך בחינת ישראל אשר בך אתפאר והוא בחינת שרש כל הבריאה כמאמר רז"ל עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך היינו כנ"ל, ועל כן יעקב היה הראשון שמבואר בו ששמר את השבת וזכה לנחלה בלי מצרים כי התפארות הזה הוא בלי מצרים כלל כי הוא בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, כי לפעמים איזה פחות שבישראל עושה איזה תנועה קטנה דקדושה והשם יתברך יש לו התפארות גדול גם מזה וכמבואר בפנים ועיין זוהר חדש בראשית מבואר גם כן שאפילו הנקודה טובה שיש גם ברשעים מתנוצץ ומאיר גם כן על ידי קדושת שבת.

סימן יח-ר' יונתן משתעי

שבת הוא בחינת התכלית של כל הבריאה בחינת תכלית שמים וארץ. והוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה כמו שאומרים בפזמון לקראת שבת לכו ונלכה כי שבת הוא בחינת מעין עולם הבא שהוא בחינת התכלית שהוא שיעשוע עולם הבא, גם שבת הוא בחינת הפרת הכעס ברחמנות ועל כן צריכין בשבת קדש ליזהר ביותר מן הכעס שזה בחינת לא תבערו אש בכל מושבותיכם כמבואר בזוהר הקדוש ובשאר ספרים קדושים ואז נמתק כל מיני חרון אף רחמנא ליצלן, וזה בחינת ביום הניח

ה׳ לך מעצבך ומרגזך בחינת ברוגז רחם תזכור בחינת רחמים גדלים שנתעוררים בשבת כמבואר בזוהר הקדוש כי שבת הוא מקור האמונה הקדושה וביטול כל העבודה זרה ואמונות כוזביות שעל ידם בא חרון אף ורוגז וכעס רחמנא ליצלן. ועל ידי הפרת הכעס ברחמנות על ידי זה הענוים העושין עצמן כשיריים מתעטרין גם כן בעטרה של רחמנות ומקבלים הכבוד והשררה בעל כרחם, וזה גם כן כלול בקדושת שבת כי שבת בעצמו הוא בחינת ענוה ומשים עצמו כשיריים כנ״ל כמה פעמים ואף על פי כן הוא בחינת מלכות ובו עיקר הכבוד והשררה שזה בחינת כבוד שבת, ואז בטל בחינת הסתרת פנים רק אדרבא אז נמשך בחינת הארת פנים בחינת ואנפהא נהירין בנהירו עילאה ואתעטרת לתתא וכו׳ בחינת העטרה הנ״ל.

גם שבת הוא בחינת חכמה שהוא שרש המלכות שזה בחינת אבא יסד ברתא בחינת ה׳ בחכמה יסד ארץ כידוע וזה ושמרתם את השבת כי קדש הוא קדש הוא בחינת חכמה בחינת מוחין דאבא כידוע ומבואר בכתבי האריז״ל, והוא בחינת אהבת החכמים בחינת מנוחת אהבה ונדבה בחינת אהבה בתענוגים בחינת ענג שבת באהבה ובשמחה וזה כי א׳ות ה׳יא ב׳יני ו׳ביניכם וכו׳ ראשי תיבות אהב״ו כמובא, וזה בחינת מה שמבואר בתיקונים (תיקון ל״ו) כי בשבת קדש אז העבודה העיקר בבחינת אהבה ועל כן עיקר התקרבות להצדיקים הוא שבאין אליהם על שבת כי שבת הוא בחינת אהבת החכמים כנ״ל גם כי שבת מסוגל ביותר שיקבלו את העטרה של המנהיגות כנ״ל, ועל כן המענג את השבת ניצול משיעבוד מלכיות כי שבת שהוא בחינת האמונה הקדושה מחזקת במלכות דקדושה שלא יקח אותה זר שאינו ראוי לה ומכנעת בחינת המלכות דסטרא אחרא ועל כן עכו״ם ששבת חייב מיתה כי אסור להם ליגע כלל בבחינת המלכות דקדושה שהוא בחינת שבת, גם קדושת שבת הוא בחינת שלימות האותיות של דיבורי אמונה שהוא בחינת אשת ר׳ חנינא בן דוסא שמדתו אמונה בחינת וחנינא בני די לו בקב חרובין כמבואר בפנים וזה בקב חרובין מערב שבת לערב שבת דייקא כי שלימות האמונה נמשך על ידי קדושת שבת, וזה אש״ת ראשי תיבות א׳בנים ש׳לימות ת׳בנה בחינת שלימות האותיות כמבואר בפנים גם אש״ת ראשי תיבות א׳ת ש׳בתותי ת׳שמרו כמובא כי עיקר שלימות האותיות שעל ידי אמונה הוא בשבת קדש שזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת ושלימות האותיות הוא בחינת יו״ד שהוא בחינת עולם הבא שזהו התכלית של כל הנבראים כמבואר בפנים.

וזה בחינת קדושת שבת שהיא בחינת התכלית בחינת עולם הבא כנ״ל והוא בחינת אות יו״ד כמובא בתיקונים תיקון כ״א אינון דנטרין אות יו״ד דאיהו שבת בתחומיה וכו׳ וכן בשאר מקומות, ועל כן נסמך פרשת ציצית ותכלת לענין שבת שבפרשת מקושש כי שבת הוא בחינת התכלית שהוא בחינת תכלת כמבואר בפנים ותכלת הוא בחינת חיבור שחור ולבן, היינו שמחבר כל ענין עולם הזה שהוא בחינת ששת ימי המעשה שהם בחינת שחור בחינת שחורה אני בימות החול כמו שאמרו רז״ל לקדושת

שבת שהוא בחינת עולם הבא בחינת לובן העליון (שזה בחינת מה שבשבת צריכין ללבוש בגדים לבנים). ואדרבא הוא מהפך הדבר מראשו לסופו בחינת איזהו חכם הרואה את הנולד בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה שזה בחינת קדושת שבת שהוא סוף ימי השבוע וצריכין לזכור אותו מאחד בשבת ולהכין עצמו בכל ימי השבוע לקבל קדושת שבת בבחינת מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת.

וזה אם תשוב משבת רגלך וכו' וכבדתו מעשות דרכיך היינו אם יזכה לשמירת שבת בשלימות שמרמז שצריכין לקשר המחשבה רק להתכלית וכל הלוכיו ועינוגיו וכל ענייניו הכל צריכין לקשר אל התכלית וימנע עצמו מכל דבר שהוא ח"ו היפוך רצונו יתברך שזה היפוך התכלית, וזה וכבדתו מעשות דרכיך שלא ילך בדרכי עצמו רק יקיים בכל דרכיך דעהו כמבואר בפנים וזה ממצוא חפציך ודבר דבר שבכל חפציו וענייניו יסתכל רק על שלימות אותיות הדיבור שיש בכל דבר שזה בחינת התכלית ועל ידי זה יקשר את עצמו בכל ענייניו רק אל התכלית בבחינת בכל דרכיך דעהו כמבואר בפנים והכל מרומז בענין שמירת שבת בפשיטות במעשה ובדיבור כמו שאמרו רז"ל. אז תתענג על ה' היינו שיזכה להשיג במחשבתו את התכלית שהוא בחינת שיעשוע עולם הבא בחינת עדן בחינת עין לא ראתה וכו' שזה עיקר בחינת הענג על ה' כידוע והרכבתיך על במותי ארץ היינו שיזכה לבחינת מלכות דקדושה שעל ידי שלימות האותיות שבמלכות משיגין הצדיקים את התכלית כמבואר בפנים.

וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שעל ידי בחינת המלכות ישיג בחינת עולם הבא שהוא נחלת יעקב שנטל לחלקו העולם הבא כמו שאמרו רז"ל, וגם כל עניני העולם הזה שלו מחמת שהם מקושרים ומדובקים אל התכלית על כן הם גם כן בחינת עולם הבא, ועל כן הם בחינת נחלה בלי מצרים כי כל עניני עולם הזה הם בבחינת מצרים וגבולים אבל ענין התכלית הוא למעלה מהגבול ומצרים לגמרי. ומחמת זה בעצמו קשה כל כך לקרב ענין זה התכלית שהוא בלתי גבול למחשבות בני אדם שהם בבחינת גבול ועל כן נאמר עליו עין לא ראתה וכו' אבל הצדיקים שהם בחינת יעקב זוכין להשגת התכלית הנ"ל שהוא בחינת נחלת יעקב.

ועל כן יעקב זכה לזה על ידי שמירת שבת כמו שדרשו רז"ל ויחן פני העיר שקבע תחומין וכו' היינו דנטר אות יו"ד דאיהו שבת בתחומין דיליה היינו שקישר מחשבתו בכל דבר רק אל התכלית שהוא בחינת יו"ד בחינת תחום שבת, וזה גם כן בחינת אם תשוב משבת רגלך כמו שדרשו רז"ל בפרקי דרבי אליעזר שאפילו רגל אחד שיצא חוץ לתחום ישוב אותו לתוך התחום, היינו שישגיח על מחשבתו בשמירה טובה ומעולה שתהיה מקושרת רק אל התכלית שהוא בחינת תחום שבת בבחינת בכל דרכיך דעהו הנ"ל, וזה כי פי ה' דיבר היינו שיזכה להשגת זה התכלית על ידי שלימות האותיות שבמלכות שזה בחינת מלכות פה בחינת כי פי ה' דיבר, גם יעקב הוא בחינת מדת הרחמים כידוע שזה בחינת מה שנתעטרין

הצדיקים בעטרה של רחמנות שעל ידי זה מקבלין על עצמן המלכות וההנהגה ועל ידי זה משיגין את התכלית.

וזה בחינת וקראת לשבת ענג ראשי תיבות ע׳דן נ׳הר ג׳ן כמבואר בזוהר הקדוש עדן הוא בחינת התכלית שעליה נאמר עין לא ראתה וכו׳ כמו שאמרו רז״ל נהר הוא בחינת מדתו של יעקב כידוע שזה בחינת העטרה של רחמנות, גן הוא בחינת המלכות כידוע וזה מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל כנחלים נטיו כגנות עלי נהר בחינת גן ונהר הנ״ל כאהלים נטע פירש רש״י בגן עדן בחינת גן ועדן הנ״ל, כארזים עלי מים עיין זוהר ויקרא דף ט״ז כארז בלבנון ישגא מהו ארז דא קוב״ה דיתיב על כורסייא דיעקב שלימא בלבנון ישגא בלבנון ודאי ודא הוא עדן עילאה דעליה כתיב עין לא ראתה וכו׳ והאי ארז בההוא אתר עילאה ישגא וכו׳ וארז לא סליק אלא בעידנא דמיא כמו דאת אמר כארזים עלי מים כך ארז בלבנון ישגא דמתמן נפיק מבועא ונהרא דמיא לאשקאה וכו׳:

סימן י״ט-תפלה חבקוק

עיקר שלימות לשון הקדש הוא בשבת קודש בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת כי אז עיקר הזמן שכל לשונות העכו״ם שהם בחינת המדורה של שבעין כוכבים נופלין ונתבטלין על ידי השלהובא דאשא היורד בערב שבת כמבואר בכתבי האריז״ל ומבואר לקמן בפנים במאמר זה, ועל כן אז עיקר זמן קדושת הזווג כי אז נופל ונתבטל הרע הכולל שהוא תבערת המדורה של תאוות ניאוף ואז זוכה כל אחד מישראל שנמשך עליו איזה רוח הקדש כמבואר בזוהר הקדוש ורוח הקדש הזה הוא בחינת לשון הקדש שעל ידי זה נתבטל הרוח שטות של תאוות ניאוף וזוכה לקדושת הזווג בשלימות, גם אז עיקר הארת היראה הקדושה בחינת ירא שבת וכנ״ל כמה פעמים ועל ידי היראה הוא עיקר עשיה ותקון של לשון הקודש כמבואר בפנים, ויוסף שזכה לשמירת הברית ולשלימות לשון קודש על כן הוא בבחינת שבת קודש כמבואר בזוהר הקדוש ועל כן מבואר בו ששמר את השבת כמו שכתוב וטבוח טבח והכן וכמו שאמרו רז״ל וזה בחינת כבוד שבת בחינת כבד ה׳ מהונך המבואר בפנים, ועל כן מרבין לזמר מזמורים לכבוד שבת ואז עיקר זמן ביטול זוהמת הנחש והכנעתו כמבואר בזוהר הקדוש וכן אדם הראשון שנכשל על ידי הנחש בענין עץ הדעת עיקר תיקונו היה על ידי שבת כמו שאמרו רז״ל ששבת הגין עליו, וזה שאמרו רז״ל שכשפגע בקין ונודע לו כח התשובה פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת היינו כנ״ל וזה טוב להודות לה׳ וכו׳ שכל זה הוא בחינת שלימות לשון קודש ואז עיקר הזמן שעולה הטוב שבתרגום ללשון

הקודש שזה בחינת מה שהטוב שבנגה עולה ונכלל אז בהקדושה כידוע ומבואר גם כן בפנים, ועל כן גם השינה של שבת היא קדושה כמבואר בספרים קדושים כי אז עולה הטוב שבתרגום שהוא בחינת תרדמה בחינת שינה כמבואר בפנים וזה גם כן בחינת קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום וכמובן גם בפנים, וכשנשלם הלשון קדש על ידי שעולה ונכלל בתוכו הטוב שבתרגום על ידי זה נתעוררין ונתגדלין הכח של האותיות של מעשה בראשית שיש בכל דבר ואז כל אכילתו ושתייתו וכל תענוגיו אינו אלא מהתנוצצות האותיות שיש בכל דבר שזה בחינת ויטב לבו זה ברכות המזון ועל ידי זה מתנוצץ פניו גם כן באור הזה וכו׳ כמבואר בפנים.

וזה בחינת גודל קדושת הסעודות של שבת וכל ענין ענג שבת כי מאחר שאז הוא בחינת שלימות לשון הקודש על ידי לשון תרגום על כן אז כל האכילה ושתיה וכל התענוגים הוא רק מהתנוצצות האותיות של לשון קודש שיש בכל דבר שזה בחינת ויטב לבו זה ברכת המזון כמבואר בפנים, ועל כן צריכין להזכיר שבת גם בברכת המזון ובברכת נחמות ציון דייקא וגם ברצה והחלצינו מזכירין נחמות ציון על שם ומציון יסעדך המבואר בפנים שמרמז על ענין זה, וזה שאמרו רז״ל הובא בתוספות ברכות דף ח: ד״ה ישלים שרבינו הקדוש ציוה לבניו שישלימו הפרשה קודם אכילת שבת דייקא כי במה שמשלימין הפרשה עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום בזה תלוי עיקר שלימות הסעודה והאכילה של שבת שיהיה מבחינת התנוצצות האותיות כנ״ל ועל כן צריכין לאכול בשבת בשמחה ובטוב לב כי זה בחינת ויטב לבו בחינת לב שמח יטיב פנים המבואר בפנים.

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל ברכו באור פניו של אדם כי אז מאיר פניו של כל אחד מישראל בהזדככות גדול ועל כן פנים בפנים דבר ה׳ עמכם כמבואר בפנים היה בשבת כי הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה כמו שאמרו רז״ל ועל כן היחוד עליון בבחינת פנים בפנים הוא בשבת כידוע, ועל כן עיקר הזמן המסוגל לשמוע תורה מפי הצדיק הוא בשבת כי אז הדיבור של הצדיק הוא ביותר בבחינת שלימות לשון הקודש וזה בחינת ויקהל משה שדרשו רז״ל שמצוה להקהיל קהלות ולדרוש בשבת בדברי תורה היינו כנ״ל. ומחמת שזה בחינת מצוות מילה היינו להעלות הטוב שבתרגום ללשון קודש ולהפיל הרע שבו ועל ידי זה נופל ממילא הרע של כל לשונות העכו״ם ומביא הארה והתנוצצות חדש בלשון הקדש שזה עיקר שלימות קדושת שבת כנ״ל, על כן מילה דוחה שבת ולא ניתנה שבת אלא למקיימי מצות מילה כמו שאמרו רז״ל ועל כן דייקא מילה בזמנה דוחה שבת אבל לא שלא בזמנה כי מאחר שהיה אפשר להמשיך התיקון קודם שבת על כן אסור לחלל עליה שבת, כמו שאסור לחלל שבת על ידי שאר מלאכות שהם גם כן בבחינה הנ״ל שנבראו מחוסר תיקון והאדם צריך להשלים גמר תיקונם כמבואר בפנים וכן עיקר הכח לקיים מצוות מילה מקבלין על ידי קדושת שבת כמבואר בזוהר הקדוש אמור דף צ״א.

וזה אם תשוב משבת רגלך וכו׳ היינו שישמור עצמו מחילול שבת גם רגל הוא בחינת הדיבור ובחינת היראה כמבואר במקום אחר וקראת לשבת ענג כי אז הסעודה והענג בקדושה גדולה כנ״ל, ולקדוש ה׳ מכובד קדוש ה׳ דוקא-בחינת כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה שזה בחינת תיקון הברית שזוכין על ידי שלימות לשון הקודש וזה לקדוש ה׳ מכובד בחינת כבד ה׳ מהונך המבואר בפנים כי שם עיקר הכבוד.

גם אם תשוב משבת רגלך מרמז על שרגלי הקדושה עולים בשבת קדש מבחינת רגליה יורדות מות כנ״ל כמה פעמים, היינו כי בחול יש אחיזה גם לשאר לשונות העכו״ם לינק מבחינת לשון הקדש על ידי לשון תרגום שזה בחינת ואתה תשופנו עקב הנאמר להנחש שיונק מרגלי הקדושה שזה בחינת לא רגל על לשונו, אבל בשבת עולין רגלי הקדושה משם והרע של כל לשונות העכו״ם נופלים לגמרי וגם הטוב שבלשון תרגום עולה ונכלל בקדושה שזה בחינת עשות חפציך ביום קדשי שחפצי עצמו שהם דברי הרשות בחינת נגה בחינת תרגום כידוע עושה אותם רק בשביל כבוד שבת ולא בשביל עצמו, ומונע עצמו מלעסוק בחפצי עצמו שאין בהם כבוד שבת ובפרט מחפצים ומלאכות שיש בהם חילול שבת אף על פי שבחול הם גם כן דברי היתר ורשות מחמת שגמר תיקון עניני העולם צריך להיות רק על ידי אדם אבל בשבת אסור לעסוק בהם, כי על ידי קדושת שבת בעצמו נופל הרע לגמרי והטוב שבתרגום עולה ונכלל בקדושת לשון הקדש שזה עיקר גמר תיקון העולם על ידי קדושת שבת דייקא שאז שובתין מכל המלאכות.

וזה וקראת לשבת ענג וכו׳ כנ״ל וכבדתו מעשות דרכיך כי הדיבור נקרא גם כן דרך כמו שכתוב וידרכו את לשונם וכמו שאמרו רז״ל, וכן אמרו רז״ל אשה נקראת דרך היינו הדיבור של לשון קודש שהוא בחינת חוה אשה זה בחינת דרך דקדושה ולעומת זה יש בחינת דרך אשה מנאפת כמבואר בפנים, אבל בשבת נתבטלין בחינת הדרכים שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא והולכין רק בדרך הקודש, גם דרך הוא בחינת יראה כמו שכתוב אשרי כל ירא ה׳ ההולך בדרכיו וזה ממצוא חפציך ודבר דבר היינו שיזכה לבחינת דיבור של שבת דיבור של לשון הקדש שהוא פנימיות החיות והכח שיש בכל חפצי האדם ותענוגיו ועניניו שבכולם מלובש בהם האותיות של לשון קודש, אז תתענג על ה׳ היינו שיהיה כל תענוגיו מהתנוצצות האותיות של ל״ב אלקים שבמעשה בראשית והתנוצצות הזה הוא כביכול בבחינת על ה׳ כי האותיות של לשון קודש הבא מלמעלה הוא כביכול מחוסר תיקון וגמר תיקונו על ידי שהאדם מעלה הטוב שבתרגום ומביא התנוצצות חדש בבחינת לשון הקודש, והרכבתיך על במותי ארץ שניצול משיעבוד מלכיות כמאמר רז״ל כי נופל ונתבטל הרע של כל הלשונות ונכנעים תחת בחינת לשון הקודש בבחינת ורוממנו מכל לשון, והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי יעקב אבינו זכה לשלימות לשון הקודש שזה בחינת הבכורה שהוא פי שנים בחינת שנים מקרא ועל כן זכה גם כן לקבל הברכות שזה בחינת כה תברכו בלשון הקודש וקבל הבכורה מעשו על ידי שהיה להוט מאד אחר האכילה הגשמיית שזה

בחינת ויאכל וישת ויקם וילך ודרשו רז״ל בלא ברכת המזון וכו׳ (היינו שלא היתה אכילתו מבחינת התנוצצות האותיות שזה בחינת ברכת המזון), ויבז עשו את הבכורה בחינת בזיון ובשת שהוא במקום עריין בחינת פגם הברית היפך קדושת הבכורה שהוא בחינת לשון הקודש תיקון הברית, ואחר כך ברח יעקב אל לבן הארמי שהוא בחינת תרגום לשון ארמית ועסק שם לברר הטוב שבתרגום ולהעלותו ללשון הקודש שזה בחינת מה שהוציא משם האימהות והשבטים וצאן לבן שהיה בהם ניצוצי קדושה הרבה כידוע, וזה ויעקב קרא לו גלעד שהעלה הטוב שבתרגום ללשון הקדש כמבואר בפנים ומחמת שזכה לזה על כן לא ראה טפת קרי מימיו כי על ידי זה ניצולין ממקרה לילה רחמנא ליצלן כמבואר בפנים, וזה בחינת וזאת אשר דבר להם וכו׳ איש אשר כברכתו וכו׳ בחינת הדיבור של לשון הקודש שבו עיקר הברכה כנ״ל וזה בחינת וזאת הברכה וכמו שאמרו רז״ל ועל כן הוא הראשון שמבואר בו קדושת שבת, וזהו שנסמך ישגבך שם אלקי יעקב לפסוק ישלח עזרך מקודש וכו׳ שמרמז על שלימות לשון הקודש על ידי לשון תרגום כמבואר בפנים ועל כן זכה לאור הפנים בחינת מבקשי פניך יעקב סלה ואמרו רז״ל שופריה דיעקב וכו׳ כמבואר במקום אחר, וזה וישמע יעקב אל אביו וכו׳ ובזה תלוי שלימות הדיבור של לשון הקודש הבא על ידי היראה דתליא באודנין כמבואר בפנים, ויצא יעקב מבאר שבע שהוא בחינת מלכות פה כידוע בחינת לשון קודש שהוא בחינת חסד כמו שכתוב ותורת חסד על לשונה, וילך חרנה שהלך להמתיק החרון אף (על דרך שפירש רש״י וימת תרח בחרן עד כאן חרון אף של מקום וכו׳) היינו שהלך להכניע הרע של לשונות העכו״ם שמהם עיקר החרון אף ח״ו וגם להכניע הרע שבתרגום שהוא לשון ארם שמדברין בו בחרן ולהעלות הטוב שבו, ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וכו׳ אבנים הן אותיות כידוע וישכב במקום ההוא ודרשו רז״ל ויש כ״ב אותיות וכו׳ היינו כי תרגום הוא בחינת חושך בחינת תרדמה ושינה שעל ידי זה נשלמו כ״ב אותיות של לשון הקודש ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וכו׳.

כי על ידי שלימות לשון הקודש זכה לחלומות קדושים וחלם שם ענין הסולם שמרמז על האדם שכל תיקון העולמות תלוי בו שזה בחינת והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו כמובא ולא עוד אלא גם כביכול והנה ה׳ נצב עליו והכל על ידי שעיקר גמר תיקון העולמות הוא על ידי שמעלין הטוב שבתרגום ללשון הקודש שזה רק על ידי האדם הבעל בחירה דייקא וזה שנתבשר שם על ירושת הארץ שהוא גם כן בבחינה הנ״ל כמו שכתוב אל אלקים ה׳ דבר ויקרא ארץ וכמבואר במקום אחר ונתבשר שם שיזכה לנחלה בלי מצרים כמו שכתוב ופרצת ימה וקדמה וכו׳, כי כשזוכין לזה אז נכנעין תחתיו כל הלשונות ונתקיים בחינת כי אז אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ וכו׳ וזה ויקץ יעקב וכו׳ ויירא וכו׳ כי זכה ליראה שבה תלוי שלימות לשון קודש כנ״ל.

וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך והאכלתיך דייקא כי אז זוכה לשלימות האכילה שתהיה אכילתו רק מבחינת התנוצצות אותיות הדיבור שיש

בכל דבר וזה שסיים כי פי ה׳ דבר, ומחמת שבשבת קדש מאיר בהאכילה בחינת התנוצצות האותיות על כן תבשיל של שבת מוטעם ביותר וריחו נודף כמו שאמרו רז״ל (שבת קיט) תבלין אחד יש לנו ושבת שמו ואנו מטילין לתוך התבשיל וריחו נודף ודייקא מי שמשמר את השבת מועיל לו וכו׳ כמבואר שם היינו כנ״ל, ועל כן נתתקן לומר בכניסת שבת פני שבת נקבלה כי שבת הוא בחינת הצדיק שפניו מאירות כל כך עד שעל ידי קבלת פנים שלו לבד נתעוררין בתשובה כמבואר בפנים ועל כן מצוה לקבל פני הרב בשבת כמו שאמרו רז״ל, גם בשבת מאיר פני כל אחד מישראל בהזדככות גדול עד שנראה וניכר קדושת אור הפנים של שבת בפנים שלו בבחינת פנים בפנים דבר ה׳ עמכם המבואר בפנים נמצא שכל אחד כפי בחינתו מקבל הארה והתנוצצות קודש בהפנים שלו מבחינת הפנים דקדושה של קדושת שבת ממש, וזה בחינת פני שבת נקבלה ומחמת זה בעצמו פניו של אדם מאירות ביותר בשבת כמו שאמרו רז״ל ברכו באור פניו של אדם היינו כנ״ל וזה שאמרו גם כן ברכו במטעמים היינו בתבלין של שבת וכנ״ל.

והנה מבואר בפנים כי חטה מרמז על כ״ב אותיות הדיבור של לשון קודש וכן מבואר בזוהר הקדוש גם כן ולעניות דעתי נראה כי שעורה מרמז על לשון תרגום והיא ממוצעת בין חטים שהם רק מאכל אדם ובין שאר זרעים של מאכל בהמה, ועל כן גם שעורים הם על פי רוב מאכל בהמה סוסים וחמורים כמו שאמרו רז״ל (פסחים ג:) שעורים נעשו יפות אמרו ליה צא ובשר לסוסים וכו׳ ואף על פי כן הם לפעמים מאכל אדם גם כן בפרט בתבשיל ושכר, כי הוא בחינת תרגום שמעלין הטוב שבו ללשון הקודש ומהרע שבו יונקין על ידו שאר לשונות העכו״ם שהם בחינת רוח סערה כמבואר בפנים, ואפשר שבשביל זה נקראים שעורים על שם שיונק מבחינתם בחינת הרוח סערה (וגם ידוע לטבעיים שעיקר גידול השעורים הוא על ידי הרוחות שמנשבין וסוערין עליהם ועיין בפנים במאמר משפטים סימן י׳ והבן), וזה שכתוב (ישעיה כח) ושם חטה שורה ושעורה נסמן וכו׳ ופירש רש״י כך הוא מנהגו זורע החטה באמצע החרישה והשעורה זורע סביב וכו׳ הוא בחינת תרגום בחינת נגה בחינת ונגה לו סביב המבואר בפנים, ועל כן נאמר ליחזקאל (יחזקאל ד) ועוגת שעורים תאכלנה וכו׳ כי בעוונותינו הרבים היה אז כח ללשונות העכו״ם להתגבר על ישראל על ידי שינקו מבחינת שעורים בחינת תרגום, ועל כן בשבח ארץ ישראל נאמר ארץ חטה ושעורה היינו ששם שלימות לשון הקודש על ידי תרגום, וזה שנאמר אצל גדעון (שופטים ז) והנה צליל לחם שעורים וכו׳ ועל ידי זה היה אז מפלת מדין על ידי שהכניעו אותם בשרש יניקתם על ידי מצוות הנפת עמר שעורים כמו שאמרו רז״ל.

ועל כן גם הסוטה שנחשדה בפגם ניאוף שהוא בחינת הרע של כל הלשונות היה קרבנה מנחת שעורים היינו כנ״ל, וידוע שהתקרבות הגרים הוא ממה שנתברר הטוב שבנגה ועל כן נאמר גם במצות שבת וגרך אשר בשעריך ועל כן התקרבות רות היה בתחלת קציר שעורים ואמרו רז״ל-בקצירת העומר הכתוב מדבר, ונאמר ותדבק בנערות בועז ללקט עד כלות

קציר השעורים וקציר החטים בחינת שלימות לשון קודש על ידי תרגום כנ״ל (וזה בחינת מה שממחרת הפסח מקריבין עומר שעורים וכתוב בו ממחרת השבת (ואין כאן מקום לבאר באריכות) ובשבועות מקריבין שתי הלחם של חטים), וזהו שאמרה נעמי לרות ועתה הלא בועז וכו׳ הנה הוא זורה את גורן השעורים הלילה היינו שעוסק לברר ולהעלות הטוב שבתרגום שהוא בחינת שעורים ובחינת לילה בחינת תרדמה ועל כן כתיב אז ויאכל בועז וישת ויטב לבו ואמרו רז״ל זו ברכת המזון וכמבואר בפנים, וזה ויבא לשכב בקצה הערמה ואמרו רז״ל (מדרש רבה רות פרשה ד׳) לפי שהיו אותו הדור שטופים בזימה וכו׳ על כן עסק אז לתקן בחינת תרגום ולהשלים את לשון הקודש שעל ידי זה נופל ונתבטל תאוה זאת ואז היה עיקר התחלת שלימות התיקון וההתקרבות של רות, וזה וימד שש שעורים וישת עליה ואמרו רז״ל שרימז לה שממנה יצא משיח וכו׳ היינו כי שלימות לשון הקודש על ידי תרגום בתכלית השלימות יהיה רק על ידי משיח ועל כן יתבטל אז הרע של כל הלשונות בשלימות ונאמר כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה וכו׳, ולשון הקדש הוא בחינת רוח הקדש ועל כן נאמר אצל משיח ונחה עליו רוח ה׳ רוח חכמה ובינה וכו׳ ועל כן רימז לה ענין זה בשעורים דייקא ועל כן נאמר (שמואל ב׳ כא) שתלו את בני שאול בתחלת קציר שעורים ואמרו רז״ל שנתגיירו על ידי זה גרים רבים, וזה שנאמר (הושע ג׳) ואכרה לי וכו׳ וחומר שעורים ולתך שעורים וכו׳ עיין רש״י שם אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה׳ אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה׳ ואל טובו באחרית הימים כי שלימות לשון הקודש שיהיה נגמר על ידי משיח הוא על ידי שלימות היראה שיאיר עליהם אז שזה בחינת ונחה עליו רוח ה׳ וכו׳ רוח דעת ויראת ה׳ ועיין בליקוטי הלכות הלכות חדש הלכה ד׳.

והנה בענין המבואר בפנים שעל ידי שזוכה להעלות הטוב שבתרגום ללשון הקודש וכו׳ על ידי זה מביא התנוצצות חדש באותיות הדיבור של לשון הקודש המלובשים בכל דבר, יש לומר שהוא על דרך שמבואר לקמן בפנים במאמר מי האיש החפץ חיים סימן ל״ג עיין שם היינו כי כל זמן שאינו מתקן לשון תרגום ומעלה הטוב שבו אז יש גם לשאר לשונות העכו״ם יניקה ח״ו מבחינת לשון הקודש, ועל כן גם מלמעלה מעל ימין האור ואין ממשיכין הארה גדולה על האותיות של לשון הקודש המלובשים בכל דבר בכדי שלא ליתן על ידי זה כח גדול ביותר לשאר לשונות העכו״ם היונקים משם, אבל כשמעלין הטוב שבתרגום ומפילין הרע שבו שעל ידי זה נופל ממילא גם הרע של שאר לשונות ונעשין בחינת פה להם ולא ידברו אז יכולין להאיר מלמעלה התנוצצות חדש והארה גדולה ביותר על האותיות המלובשין בכל דבר, ואז כל אכילותיו וסעודותיו הכל רק מהתנוצצות האותיות בבחינת ויאכל וישת ויטב לבו זה ברכת המזון כמבואר בפנים היינו כי כשאוכל כפשוטו ומברך אחר כך ברכת המזון בכוונה אזי גם כן עולין ונתבררין על ידי זה האותיות שהיו מלובשין במה שאכל כמובא רק שאף על פי כן האותיות מלובשין עדיין קצת בההנאה גופניית וכח גופני שקבל מהמאכל בגשמיות, אבל כשזוכה שכל אכילתו וסעודתו הוא רק מהתנוצצות האותיות אזי באכילתו הוא

מקבץ האותיות ומפשיטן מלבוש הגשמיות ומצרף מהם צרופים קדושים ומחזירם לשרשם ממש על ידי ברכת המזון וכיוצא בשאר דיבורים קדושים שמדבר בכח האכילה הזאת, וזה בחינת סועדים בו (רק) לברך שלש פעמים שהסעודה היא רק בשביל בחינת ברכת המזון כנ״ל ואי אפשר לבאר כל כך בדברים דקים ורוחניים כאלה.

והנה ההתנוצצות חדש שבא מלמעלה על האותיות כפי הנ״ל הוא מבחינת עולם המחשבה ששם השורש העליון של אותיות הדיבור, וזה בעצמו גם כן בחינת לשון קודש היינו לשון הנמשך בשרשו מבחינת קודש שהיא מחשבה עליונה כידוע וכמובא גם כן בזוהר הקדוש, וידוע בזוהר הקדוש שבנין הדיבור של לשון הקדש הוא על ידי מחשבה קול ודיבור כמובא במקומות הרבה בזוהר הקדוש, ואפשר שזהו ענין הג׳ סעודות של שבת שהם בחינת עדן נהר גן היינו בחינת מחשבה קול ודיבור בשרשם העליון, וזה גם כן בחינת אז תתענג על ה׳ נגד בחינת עדן בחינת מחשבה עליונה שמשם שרש קדושת שבת כמו שכתוב ושמרתם את השבת כי קדש הוא כי שבת הוא עולם המחשבה כידוע, והרכבתיך על במותי ארץ היינו בחינת הדיבור בחינת מלכות פה כנ״ל והאכלתיך נחלת יעקב אביך כנגד בחינת קול בחינת הקול קול יעקב כידוע ויש גם בענין זה לבאר הרבה ומובן ממילא׃

סימן כ-טית תיקונין

שבת הוא בחינת הנשמה הקדושה של כלל הבריאה בחינת כי בו שבת וינפש וכמפורש בזוהר הקדוש ששבת הוא בחינת עולם הנשמות והיא בחינת הנשמה שעל ידה נתגלין ביאורי ופירושי התורה ועל כן הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה ומצוה גדולה לחדש אז בתורה כמבואר בזוהר הקדוש, והנשמה הזאת היא בחינת מרים מחמת שסובלת מרירות השיעבוד על התורה וזה בחינת שבת במרה נצטוו וכמובא לקמן בפנים במאמר רציצא סימן כ״ז וזה בחינת מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, וכן לענין קדושת שבת עצמה אמרו רז״ל שהוא מהדברים שמסרו ישראל נפשם עליהם ומבואר בכתבי האריז״ל ב-ועל מנוחתם יקדישו את שמך צריכין לכוון לקבל על עצמו מסירות נפש וכו׳, והנשמה הנ״ל כל דבריה כגחלי אש בחינת הלא כה דברי כאש וזה בחינת קול ה׳ חוצ׳ב להבות אי״ש סופי תיבות שב״ת וזה בחינת האש דקדושה שנתגלה ונמשך בשבת קדש בחינת רשפיה רשפי אש שלהבת יה כמבואר בכתבי האריז״ל, ועל ידי זה נדחה ונכנע אש דחול אש דסטרא אחרא בחינת לא תבערו אש בכל מושבותיכם וכו׳ וכמובא בזוהר הקדוש ובהקדמת התיקונים, ועיין בתיקוני שתיתאה מתיקונים אחרונים וכן אש דחול לא צריך לאתחזאה

בשבת קדם אש דקודש וכו׳ ועיין בתיקון סט דף קט שמוחין של שבת הם בחינת מוחין של אצילות והם בבחינת הלא כה דברי כאש דביה לא יכיל לאתערבא שום עירוב וכו׳.

וכשהנשמה הזאת נסתלקת ח״ו אזי נסתלקין ביאורי התורה שנמשכין על ידה ואז נתעורר מריבה על הצדיקים וכו׳ וזה בחינת ההבדלה של מוצאי שבת כי הבדלה הוא בחינת מחלוקת עיין זוהר בראשית דף יז, ומחמת שהסטרא אחרא רוצה להתאחז בהמחלוקת שיהיה ח״ו מחלוקת שלא לשם שמים בחינת מחלוקת קרח ועדתו ובזה שמבדילין נמתק בחינת המחלוקת שיהיה על כל פנים בקדושה בבחינת מחלוקת שמאי והלל שהוא לשם שמים, ועל כן בענין ברכת הבדלה בעצמה מצינו גם כן מחלוקת בית שמאי ובית הלל בפרק ח׳ דברכות בית שמאי אומרים נר ומזון בשמים והבדלה וכו׳ בית שמאי אומרים שברא מאור האש ובית הלל אומרים וכו׳, ומחמת שמפרשי התורה הנ״ל נקראים מורים על שם שהם מורים את מוריהם וכו׳ כמבואר בפנים על כן אמרו רז״ל (שבועות דף יח:) כל המבדיל על היין במוצאי שבת הויין לה בנים ראויים להוראה שנאמר להבדיל ולהורות, גם שבת קדש הוא בחינת הלב העליון המובא בפנים כמבואר בהקדמת התיקונים דף יג: ארון ודאי דא ל״ב נור דליק כלול ל״ב נתיבות ואיהו שבת וביה שכינתא עילאה דאיהו תורת חכם ובה לב מבין ואיהו נשמה יתירה דשבת וכו׳ (והוא בחינת הנר הדולק באויר המבואר בהמעשה השייך למאמר זה בחינת נור דליק הנ״ל וכמבואר במקום אחר) ומשם נמשכין דיבורים חמים כגחלי אש מאחר שהוא בבחינת נור דליק, וכן כל ביאורי התורה נמשכין משם בבחינת ואיהו תורת חכם כנ״ל ושם עיקר הרחמים שזה בחינת הרחמים גדולים שנתעוררין בשבת כידוע וכמו שאמרו רז״ל יכולה היא שתרחם.

גם שבת הוא הזמן שצריכין לבאר תורה ברבים בבחינת ויקהל משה ודרשו רז״ל שצריך להקהיל קהלות ולדרוש בדברי תורה ואז מתפללים תפלה בבחינת רחמים ותחנונים וגם בהתקשרות הצבור שזה בחינת ואני תפלתי לך ה׳ עת רצון שאומרים בשבת במנחה, וממילא מובן כי לתפלה שאינה בבחינת רחמים ותחנונים אין צריכין עת רצון כל כך מאחר שמגיע לו מה שהוא מבקש או מתפלל גם על פי דין ומשפט מחמת הצדקות ומעשים טובים שעשה אבל לתפלה שהוא רק בבחינת רחמים ותחנונים לזה צריכין בוודאי עת רצון דווקא בכדי שתתקבל תפלתו, גם לתפלה הזאת צריכין התקשרות עם הציבור דייקא בכדי שתהא התפלה בבחינת הן אל כביר לא ימאס כמבואר בפנים וזה שדרשו רז״ל (ברכות ח) ואני תפלתי לך ה׳ עת רצון אימתי עת רצון בשעה שהציבור מתפללין, ועל כן משה רבינו עליו השלום שנסתלק מחמת שלא היה תפלתו בבחינת רחמים ותחנונים בשעת הכאת הצור כמבואר בפנים, ואחר כך חזר ושב על זה ואמר ואתחנן אל ה׳ בעת ההוא לאמור שהתפלל רק במתנת חנם ורחמים ותחנונים כמו שפירש רש״י ז״ל ופעל על ידי זה באמת שזכה לראות על כל פנים את ארץ ישראל כמו שאמרו רז״ל, על כן זכה אחר כך שהיה הסתלקותו (שהיה בשביל תיקון פגם הכאת הצור וכמבואר בפנים)

בשבת במנחה דייקא שאז הוא עת רצון שעל ידו שלימות התפלה שהוא בבחינת רחמים ותחנונים כנ״ל, ושבת בעצמה נקראת גם כן מתנה כמאמר רז״ל מתנה טובה יש לי וכו׳ ובה עיקר שלימות התפלה שהיא בבחינת רחמים ותחנונים ובבחינת מתנת חנם כנ״ל, ועל כן קורין אז בתורה בצבור ובשעת התפלה דייקא כי על ידי תפלה כזאת ממשיכין תורה ועל כן אמרו רז״ל לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור דייקא וזה מחמת הטעמים המבוארים בפנים.

האחד כי תפלה ותורה שהיא בציבור ורוב עם על ידי זה נתוסף קדושה יתרה גם למעלה ביותר וכו׳ וגם כי על ידי הטוב שבכלל הצבור וגם על ידי הטוב שבחכם הציבור על ידי זה נכנע הרע של השומעים ועל ידי זה נכנעים כל האויבים למטה ולמעלה.

וזה שדרשו רז״ל (במדרש רבה ויצא פרשה ע) והנה באר בשדה זה הבאר וכו׳ (היינו הבאר שהיה לישראל במדבר שמרמז על ביאורי תורה) והנה באר בשדה זו ציון וכו׳ (היינו קדושת ארץ ישראל שזוכין על ידי ביאורי תורה בשלימות), והנה באר בשדה זו סנהדרין והנה שלשה עדרי צאן וכו׳ אלו שלש שורות של תלמידי חכמים שהם יושבים לפניהם עיין שם (היינו המשכת ביאורי התורה של כל מפרשי התורה על ידי חכם שבציבור שהוא בחינת מופלא שבבית דין ובהתקשרות הציבור דייקא בבחינת ונאספו שמה כל העדרים וכו׳), והנה באר בשדה זו בית הכנסת והנה שם שלשה עדרי צאן אלו שלשה קרואים כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים שמשם היו שומעין את התורה והאבן גדולה זה יצר הרע ונאספו שמה כל העדרים זהו הציבור וגללו את האבן וכו׳ היינו כנ״ל, שעל ידי קריאת התורה בציבור נכנע הרע שהוא היצר הרע ומחמת שביאורי התורה הנ״ל שנמשכין על ידי קדושת שבת הם בחינת הדרת פנים על כן אמרו רז״ל ברכו באור פניו של אדם.

ובזכות התורה שממשיכין זוכין לארץ ישראל. ועל כן אמרו רז״ל (במדרש רבה לך לך פרשה מו) אם מקבלים אתם את השבת נכנסין אתם לארץ ישראל וכו׳. ועל כן כיבוש יריחו היה בשבת כמו שאמרו רז״ל כי קדושת שבת וקדושת ארץ ישראל הם מבחינה אחת כמובא, ומחמת שיש רשעים המונעים מוציאי דבת הארץ וצריכין לענוש אותם בחרבא וקטלא. וכמו כן לענין קדושת שבת גם כן שזה בחינת מחלליה מות יומת. והכח הזה צריכין לקבל מאדום שיונק ממזל מאדים כמבואר בפנים ועל כן השעה ראשונה של ליל שבת משמש מזל מאדים כידוע. וזה בחינת מה שאמרו רז״ל (שבת קיט) שני מלאכים מלוים לו לאדם וכו׳ אחד טוב ואחד רע היינו צדק ומאדים כמבואר בתשובת מהר״ל סימן קנג וכשמוצאין שולחנו ערוך וכו׳ מלאך טוב אומר יהי רצון שיהיה גם לשבת הבא כך ומלאך רע בעל כרחו עונה אמן היינו כנ״ל. אך מחמת שלפעמים אינם במדריגה זו שיכולין לקבל כח מאדום ואז יכול אדום בחינת מזל מאדים הנ״ל לומר פן בחרב אצא לקראתך ח״ו כמבואר בפנים על כן מבואר בסימן רע״א במגן אברהם סק״א בשם תיקוני שבת שלא לקדש

בשעה ראשונה של ליל שבת מחמת שמשמש בו מזל מאדים היינו כנ״ל. וזהו שלא לקדש דייקא כי הכל לפי רוב הקדושה וכשהקדושה מועטת בבחינת ואנחנו בקדש עיר קצה גבולך אז ויאמר לא תעבור בי פן בחרב וכו׳, ועל כן כשמקדש ואומר אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו ושבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו וכו׳ (כי עכו״ם ששבת חייב מיתה כמו שאמרו רז״ל), ואז אם הקדושה מועטת ח״ו יכולין לקטרג ח״ו ומחמת שרוב הקדושה הוא כשהיא בציבור על כן נהגו לקדש גם כן בבית הכנסת כמו שאמרו רז״ל ומבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן רס״ט.

והנה מאותיות התורה שנתחדשו נבראים כחות הרוחניות שהם מלאכים ממש. וזה בחינת המלאכים קדושים דאוזפן לנשמתין יתרין בשבת קודש כמבואר בתיקונים. והנה כשזוכין לקבל קדושת שבת בשלימות אז יש כח להעניש את הרשעים ולהעביר אותם ממש שזה בחינת שבת שבסגולתו להשבית אויב ומתנקם כמבואר במקום אחר. ולפעמים אין כח רק להכניע את הרשעים ולהביא מורך בלבבם שזה בחינת ירא שבת ירא בשת שיהיה להם יראה ובושה על כל פנים לפני קדושת שבת וכן מבואר בתיקונים. ולפעמים אין כח רק לעורר כח האומות עליהם ולדחות אותם על ידי משפט האומות שזה בחינת מה שמובא באחרונים בסימן ש״ז בשם תשובת הב״ח שלפעמים מותר לילך אצל השופט לקבול לפניו בשבת על החוב שיש לו אצל העכו״ם והעכו״ם ילך מן העיר וכו׳. וכן מה שמביא שם במגן אברהם בשם אגודה שעל כל פנים יוכל לומר לשופט בחול מדוע לא עכבת את העכו״ם בשבת אף על פי שמבין השופט מדבריו שיעכבנו בשבת הבא וכמו שמבואר בשלחן ערוך של הרב ז״ל, ולפעמים אין כח רק להשתיק אותם שלא לדבר סרה בפנינו וכו׳.

שזה בחינת מה שכתוב בהקדמת התיקונים בראשית ירא שבת דלא תחלל ליה בפרהסיא וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל המחלל שבת בפרהסיא הוא כאלו עובד עבודה זרה רחמנא ליצלן. ומחמת שעל ידי קדושת שבת יכולין לקבל כח מאדום ולזכות לארץ ישראל על כן אמרו רז״ל ומובא בשלחן ערוך אורח חיים סימן ש״ז ומותר לקנות בית בארץ ישראל מן העכו״ם בשבת וחותם ומעלה בערכאות שלהם היינו כנ״ל.

גם בחינת כל הט׳ תיקונין שנמסרו לזקן היושב בישיבה לדרוש כמבואר בפנים, כולם כלולים בקדושת שבת כי קדושת שבת הוא בחינת קדושת הזקן הנ״ל כמו שכתוב בזוהר ויקהל דף ר״ה יומא דשבתא חדוה איהו לכולא וכו׳ וסבא דכל סבין אתער וכו׳.

ואלו הן התיקונים. מה שנתעורר כח המטה עוז שהוא בחינת כח המעשים טובים שלו שהוא בחינת נעשה ונשמע. תיקון זה נמשך בכל שבת כי אז עולין כל המצוות ומעשים טובים של ישראל מאחיזת הסטרא אחרא שהיה בבחינת הרגלין שלהם בכל ימי החול שזה בחינת אם תשוב משבת רגלך כמובא במקום אחר. ואז מחזיר משה רבינו ע״ה לכל אחד מישראל בחינת הכתרים שלהם שזכו לקבל בסיני על ידי שאמרו נעשה

ונשמע כמבואר בכתבי האריז״ל שמזה נמשך תוספות הארת הנשמות יתרות שזוכין כל ישראל בשבת קדש.

וכן מה שנכנע הרע של השומעין הדרוש ומוציא אותם מרשות הסטרא אחרא ומכניס אותם תחת רשות הקדושה, זה בחינת מה שבשבת קדש נכנע כל הרע והסטרא אחרא כידוע וכנ״ל ושבת הוא בחינת רשות היחיד שגבהו יוד ורחבו ארבעה. ואז כל ישראל נכנסין מבחינת רשות הרבים אל תחת רשות יחידו של עולם.

ואסור להוציא אז מרשות לרשות וכמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים. וגם כי אמרו רז״ל (שבת קיט) שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם וכו׳, ואומרים עליו וסר עוונך וחטאתך תכופר ואמרו עוד המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו.

ובכתבי האריז״ל מבואר שבזמן כניסת שבת קודש אז עוסק משה רבינו עליו השלום ושאר הצדיקים גדולים להעלות נשמות קדושות של החיים והמתים שנפלו לעומק הקליפות רחמנא ליצלן ולהכניסם אל הקדושה וכו׳:

וכן מה שהתפילה צריכה להיות בבחינת יראה כל כך עד שלא יזכור אז כלל כח המעשים טובים שלו ויקטין את עצמו ולא יתלה בזכותו כלל ויתפלל רק בבחינת רחמים ותחנונים זה כלול בקדושת שבת שהוא בחינת יראה וענוה כמבואר במקום אחר והוא רק מתנת חנם בחינת רחמים ותחנונים הנ״ל.

וכן מה שצריכין להתפלל בהתקשרות עם הציבור זה גם כן כלול בקדושת שבת כנ״ל וכן מה שנכמרו רחמי לב העליון ונשפעים דיבורים חמים כגחלי אש, זה גם כן כלול בקדושת שבת כנ״ל. התיקון של המשכת התורה גם כן כלול בזה כנ״ל. וכן בריאת המלאכים.

וכן מה שמקבלים כח מאדום להכניע האויבים וכו׳. וכן מה שזוכין על ידי זה לבא לארץ ישראל הכל כלול בקדושת שבת כנ״ל.

וזה אם תשוב משבת רגלך היינו שישוב ויעלה אותם הנפשות שהם תחת רשות הסטרא אחרא בבחינת רגליה יורדות מות, ועל ידי קדושת שבת יכניע הרע שלהם ויכניסם תחת רשות הקדושה. שזה גם כן בחינת מי שיצא עם רגלו אחת חוץ לתחום וחוזר ושב תיכף לתוך תחום הקדושה, שהוא תחום שבת, שזה גם כן מה שבחול יש איזה צד אחיזה להסטרא אחרא בהמצוות ומעשים טובים ובשבת עולין מהם לתוך הקדושה. וזה עשות חפציך ביום קדשי שאינו עוסק בחפצים שלו שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא ועוסק רק בחפצי שמים שהם תורה ומצוות שהם בחינת המטה עוז של הצדיק, וקראת לשבת ענג, היינו שאף על פי שנתעורר אז כח המצוות ומעשים טובים שלו. אף על פי כן מחמת היראה וענוה של

שבת הוא מקטין את עצמו ואינו מתפעל מהם כלל להשתמש בזכותם בבחינת אל תתהדר לפני מלך ועל כן קורא הענג רק לשבת.

וזה ולקדוש ה׳ מכובד היינו שמקשר עצמו עם נשמות של כלל הציבור והם מכסין ומלבישין אותו כמו לבוש כמובן במאמר אשרי סימן י״ג. והלבוש הוא בחינת כבוד כי ר׳ יוחנן קראי למאניה מכבדותא. וזה בחינת ברוב עם הדרת מלך בחינת ולקדוש ה׳ מכובד כי על ידי זה נתוסף קדושה גם למעלה כנ״ל. וכבדתו ודרשו בתיקונים מענין על כן באורים כבדו ה׳ בחינת נר שבת היינו בחינת הדיבורים חמים כאש שנמשכין מהלב העליון שהוא נר דלוק כנ״ל וזה מעשות דרכיך היינו שלא לעסוק בדרכי עצמו רק בדרכי שמים שהוא בחינת המשכת התורה שנקראת דרך כמו שאמרו רז״ל.

ממצוא חפציך ודבר דבר היינו שעל ידי אותיות ודיבורי התורה יהיו נמצאים ונבראים המלאכים שיקבלו כח החרב נוקמת נקם ברית להכניע הרשעים ועל ידי זה זוכין לבא לארץ ישראל כנ״ל, וזה בבחינת ממצוא חפציך כמו שכתוב (מלאכי ג) הנני שולח מלאכי וכו׳ (ופירש רש״י לבער את הרשעים) ומלאך הברית אשר אתם חפצים וכו׳ ופירש רש״י מלאך הברית נוקם נקם ברית היינו בחינת המלאכים הנ״ל הם בבחינת חפציך כמו שכתוב ומלאך הברית אשר אתם חפצים, וגם ארץ ישראל נקראת חפץ כמו שכתוב (שם במלאכי ג׳) ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם ארץ חפץ ותרגומו ארי תהון אתון יתבין בארעא בית שכינתי עבדין בה רעותי וכתיב וינחם אל מחוז חפצם. נמצא שארץ ישראל הוא גם כן בבחינת חפץ כנ״ל.

וזה אז תתענג על ה׳. היינו שיזכה להמשיך סתרי תורה שהם בחינת על ה׳ כמבואר בזוהר הקדוש וכן בפנים לקמן במאמר לשמש שם סימן מ״ט, והרכבתיך על במותי ארץ היינו שיזכה לקבל כח החרב להכניע הרשעים בבחינת ואשר חרב גאותך ויכחשו אויבך לך ואתה על במותימו תדרוך. וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שיזכה לירושת ארץ ישראל. וזה כי פי ה׳ דיבר היינו כי דברי תורה שלו הם בחינת דבר ה׳ ממש שמזה נבראים מלאכים כמו שכתוב וברוח פיו כל צבאם ובבחינת ה׳ יתן אומר המבשרות צבא רב כמבואר בפנים. וזה בחינת המלאכים ששלח יעקב אל עשו קודם שבא לארץ ישראל. ועיין בהקדמת התיקונים דף י״ג ארון ודאי דא לב נר דליק וכו׳, ואיהו שבת וביה שכינתא עילאה וכו׳. פתורא דא לבא וכו׳ ודא שכינתא תתאה וכו׳. וזה גם כן בחינת אז תתענג על ה׳ היינו שממשיך סתרי תורה מהלב העליון שהוא בחינת שכינתא עילאה. והרכבתיך על במותי ארץ היינו שממשיך הלכות פשטי תורה מבחינת שכינתא תתאה שהוא בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה.

והוא גם כן בחינת לב הנ״ל וזה בחינת צור לבבי וכמבואר בפנים במאמר תהלה לדוד סימן י״ב. וכבר נתבאר לעיל ענין ואני תפלתי שאומרים בשבת במנחה שהוא בחינת התפלה בבחינת רחמים ותחנונים

ובהתקשרות עם הציבור שצריכין להתפלל קודם הדרוש. ועל כן אומרים זאת קודם פתיחת הארון לקריאת התורה שבשבת במנחה. כי על ידי התפלה הנ״ל נפתח לב העליון שהוא בחינת ארון (כנ״ל בשם התיקונים) ונמשך תורה. והתורה הזאת הוא הפרשה שצריכין לקרות בשבוע הבאה ועל כן מאחר שכבר נמשך הארת הפרשה הזאת על ידי בחינת ואני תפלתי הנ״ל על כן קורין גם בשני וחמישי. ובשבת משלימין כל הפרשה ואין צריכין לומר עוד ואני תפלתי הנ״ל עד שבת במנחה שאז צריכיןלהמשיך מחדש הארת התורה והפרשה של שבוע הבאה וכנ״ל:

סימן כא-עתיקא טמיר וסתים

עיקר השפע אלקי הקדוש שהוא בחינת שכל הפנים מאיר בשבת בבחינת ואנפהא נהירין וכו׳. ומזה נמשך גם בחינת אור הפנים של האדם בשבת כמו שאמרו רז״ל ברכו באור פניו של אדם. וזה בחינת פני שבת נקבלה. ועל ידי שפע אלקי הנ״ל שלהבת הלב עולה מאליה ומזה נמשך בחינת התלהבות דקדושה הבאה לכל אדם על פי רוב בשבת קודש שזה בחינת רשפיה רשפי אש שלהבת יה הנאמר על קדושת שבת כמבואר בכתבי האריז״ל וכנ״ל כמה פעמים. וזה בחינת מה שמבואר בהקדמת התיקונים ארון ודאי לב נר דלוק וכו׳ ואיהו שבת וכו׳. גם שבת קודש כלול מקדושת השבעת הנרות שעל ידם זוכין לקבל שפע אלקי הנ״ל.

כי שבת הוא בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין. שזה בחינת ראו כי ה׳ נתן לכם השבת ראו דייקא וכמבואר במקום אחר וזה בחינת קדושת העינים. גם שבת הוא בחינת קדושת האזנים בחינת שמע דברי חכמים שזה בחינת מה שאמרו רז״ל שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת ולדרוש בדברי תורה. ועל העם הוא חיוב גדול לשמוע הדרשה כמו שאמרו רז״ל (גיטין ל״ח:) שבשביל זה בעלי בתים יורדין מנכסיהם מחמת שקובעין סעודתם בשבת בזמן שהחכם דורש וכמובא בפוסקים גם כן. וזה שכתוב (ירמיה יז) אם שמוע תשמעון וכו׳ לקדש את יום השבת וכו׳. גם שבת הוא בחינת קדושת החוטם על ידי יראת שמים בחינת והריחו ביראת ה׳. שזה בחינת היראה שנמשכת בשבת על כל אדם בחינת ירא שבת וכנ״ל כמה פעמים. גם שבת הוא בחינת קדושת הפה שהוא שלא להוציא שקר מפיו. שזה בחינת מה שאמרו רז״ל שאפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת. וזה בחינת ודבר דבר הנאמר אצל שבת שזה בחינת קדושת הפה.

ושבת קודש הוא בחינת פני המנורה. היינו בחינת השכל של שפע אלקי הנ״ל שהוא בחינת אור הפנים הנ״ל והשכל הזה הוא בחינת רוח הקודש.

שזה בחינת מה שבשבת נמשך בחינת רוח הקודש על כל אחד מישראל כמבואר בזוהר הקדוש בכמה מקומות.

היינו בחינת רוח חכמה הבא מקדש שזה בחינת ושמרתם את השבת כי קדש הוא וכמובא בכתבי האריז״ל ורוח הקדש הזה הוא בחינת סוכה. וזה בחינת סוכת שלום שנפרסת בשבת, ועל כן מברכין הפורס סוכת שלום וכו׳ וכמבואר בזוהר הקדוש. וסוכה זו הוא בחינת מקיפין. וזה בחינת מה שבשבת נכנסין אורות המקיפין כמבואר בכתבי האריז״ל וזה בחינת וכולהון מתעטרין בנשמתין חדתין. שזה בחינת מה שלעתיד צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. כי השכל הוא הנשמה כמו שכתוב ונשמת שדי תבינם. וכמבואר במאמר אשרי זרקא סימן ל״ה.

וזה גם כן בחינת קידושין וחופה כמבואר בפנים. כי שבת הוא בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך ויש בו חופה וקידושין ויחוד שזה בחינת מה שבליל שבת אומרים אתה קדשת בחינת קידושין וכו׳ ובמנחה אומרים אתה אחד בחינת יחוד כמובא, ובזוהר הקדוש פרשה תרומה מבואר ענין והוא כחתן יוצא מחופתו על סוד קדושת שבת וכו׳. ועל כן בשבת שבשבעת ימי המשתה אין צריכין פנים חדשות כמבואר בפוסקים כי שבת הוא בעצמו בחינת פנים חדשות, כי מאיר אז אור הפנים כנ״ל. ושב״ת הוא אותיות בש״ת כמובא. כי כשפוגמין בכבוד שבת ח״ו שהוא בחינת אור הפנים על ידי זה באין לידי בושה חס ושלום שהוא גם כן העיקר בפנים כמבואר בפנים, גם על ידי זה באין לידי צרות ח״ו שהוא בחינת סגירו דנהורא עילאה כמבואר בתיקונים שמי שאינו מקיים ענג שבת אתהפך ליה ענג לנגע צרעת. ומחמת שעיקר החיוב על האדם להוליד בנים הוא כדי להניח ברכה אחריו שימשיכו שכל הפנים בעולם, על כן עיקר זמן הזווג היא בשבת, שאז זמן הארת השכל הזה בשלימות כנ״ל. ועל כן על ידי מצות שמירת שבת קדש ניצולין מעונש יבום וחליצה. כי מי שאין לו בנים רחמנא ליצלן אזי צריך להתקן אחר פטירתו על ידי מצות יבום וחליצה כמבואר בפנים.

אבל על ידי שמירת שבת ניצולין מזה כמו שכתוב (ישעיה נו) כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות וכו׳.ומה שאף על פי כן גם אשתו צריכה יבום או חליצה עיין זוהר וישב דף קפ״ז ושם מובא גם פסוק הנ״ל.

ומחמת שלפעמים המוחין והשפע אלקי הנ״ל הוא בהעלם בבחינת עיבור ואז צריכין לצעוק השבעין קלין שצועת היולדת קודם הלידה והקלין הנ״ל כלולין בשבע קולות שאמר דוד על המים, על כן נתתקן מקדמונים לומר בכניסת שבת מזמור לדוד הבו לה׳ בני אלים שבמזמור זה הם השבעה קולות הנ״ל.

וזה בחינת התקיעות שהיו תוקעין בכל ערב שבת בכדי לעורר בחינת קולות הנ״ל. ומחמת שהלידה שנולדין המוחין הם בבחינת דם נעכר

ונעשה חלב שזה בחינת בושה ׳אזיל סומקא ואתי חווראי כמבואר בפנים. על כן מבואר בכתבים שצריכין לישב קודם כניסת שבת קדש בבושה וכו׳ וכמובן גם ברמב״ם פרק שלשים מהלכות שבת.

ומחמת שבשבת אז זמן המשכת המוחין הנ״ל שעל ידי זה נתחדשין חידושי תורה כמובן בפנים, על כן מצוה גדולה לחדש בתורה בשבת. וכן אז הזמן שהחכם צריך לדרוש ברבים כנ״ל כמה פעמים. כי מאחר שעל ידי קדושת שבת זכה להמשיך המקיפין שהם בחינת סגולה בוודאי היושר לגלות הסגולה לעם סגולה ולהטיב מטובו לאחרים כמבואר בפנים. ועל כן שבת בעצמה הוא גם כן בחינת סגולה וניתנה רק לישראל עם סגולה ובצינעא כמו שכתוב ביני ובין בני ישראל דייקא אות היא לעולם וכמו שדרשו רז״ל (ביצה דף טז) ועל כן אמרו שם גם כן מתן שכרה לא עבידא לאגלויי. כי מתן שכרה של שבת הוא בבחינת עתיקא טמיר וסתים המבואר בפנים. ועל כן עיקר השלימות של הכל הוא על ידי קדושת שבת כמבואר בזוהר הקדוש. כי על ידי המשכת המוחין והדעת זוכין לשלימות בחינת דעת קנית מה חסרת. ועל כן אין שאלת צרכיו בשבת, כי אז בבחינת כולו טוב. ועל כן עיקר הגאולה תלוי בשמירת שבת כמו שאמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. כי עיקר הגאולה על ידי הדעת, ועל כן טועמיה חיים זכו, כי עיקר החיים נצחיים הוא על ידי הדעת ועל כן במנחה של שבת אומרין אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, כי על ידי הדעת השלם הנמשך על ידי קדושת שבת קודש זוכין להכלל באחדותו יתברך. ועל כן בשבת בטלין כל מיני כעס ורוגז ודינים. והכל על ידי הדעת כמבואר כל זה בפנים ומחמת שהמשכת הדעת והמוחין הנ״ל שהם בבחינת מקיף ומקיף למקיף הוא על ידי בחינת קולות הנ״ל שהם בחינת יין לארמא קלא, ועל ידי קדושת שבעת הנרות שהם בחינת שמן בחשאי על כן מדליקין נר שבת בשמן ואומרים קידוש על היין.ויין ניתן בשבעים אותיות כנגד בחינת השבעין קלין שעל ידי זה נמשכין המוחין מבחינת עיבור ללידה בבחינת נכנס יין יצא סוד וכמובן גם בספר המדות [אות סגולה ח״ב] בסופו. וזה בחינת העי״ן תיבות שבקידוש כידוע ועל כן בשעת קידוש יש להסתכל גם על הנרות של שבת כמובא, כי זה העיקר להמשיך גם המקיפין לפנים על ידי קדושת הנרות, ואז הדעת בשלימות. ועל כן נר שבת עדיף מפני שלום ביתו, כי על ידי המשכת המוחין לפנים נתבטל כל מיני כעס ורוגז כנ״ל וזוכין לשלום בבחינת שבת שלום כידוע, וצריכין לבאר בזה עוד ועיין בכוונות.

ועל כן צריכין לשנות מלבושיו בשבת, כי זה בחינת משנה פניו וכו׳. כי המקיפין הנ״ל הם בחינת לבושין כמבואר בפנים וזה בחינת הג׳ סעודות של שבת שהם כנגד ע׳דן נ׳הר ג׳ן ראשי תיבות ענ״ג שכל זה מרמז על המשכת אורות המקיפין הנ״ל מהעלם אל הגילוי עד שמגלין הסגולה לעם סגולה כנ״ל. עד״ן הוא בחינת המקיפין העליונים שהם בחינת עתיקא טמיר וסתים שהם טמירין וסתימין מכל צד בכל המשך הזמן של עולם הזה והם בחינת עדן עין לא ראתה וכו׳ כמו שאמרו רז״ל ושם עיקר

העידון והענג של עולם הבא בחינת אז תתענג על ה׳ בחינת מה רב טובך אשר צפנת וכו׳ ומחמת שכל משך זמן העולם הזה הם טמונים וסתומים בהעלם בחינת עיבור. על כן נקראים גם כן עדן על דרך מאמר הכתוב אחרי בלותי היתה לי עדנה ותרגם יונתן יהיב לי עידוין וכן דרשו רז״ל במדרש רבה נתן לי עדונין. (בחינת עידן ותענוג) נתן לי עידוין מלשון עיבור כמו ותהר שרה ותרגומו ועדיאת. נה״ר הם בחינת המשכת המקיפין שהם בבחינת זעירא דאנפין אתגליא ולא אתגליא שזה בחינת יעקב וישראל כמבואר בפנים. ותחלת המשכתם הוא על ידי קולות שזה בחינת נשאו נהרות קולם בחינת הקול קול יעקב.

ג״ן הוא בחינת גן סדרים דאורייתא כמבואר בתיקונים.

שזה בחינת התגלות אורות המקיפין הנ״ל בשלימות לעם סגולה שהוא על ידי בחינת הדיבור שהוא מלכות פה כמו שכתוב מפיו דעת ותבונה. וכן הצמצום שצריכין לצמצם אור השגת השפע אלקי הנשפע מלמעלה במהירות גדול וברגע אחת וצריכין לצמצמו ולהלבישו בלבושים וצמצומים הרבה עד שיוכל לבא לאיזה בחינת התגלות שהוא בחינת הולדה. שזה בחינת אחור וקדם צרתני בחינת זווג איש ואשה להוליד בנים. ועל כן הצמצום הזה הוא בבחינת מלכות בחינת גן דאתרביאו ביה עשבין ודשאין כידוע ומבואר במקום אחר.

וזה אם תשיב משבת רגליך וכו׳. כי כשזוכין להשגת המקיפין הנ״ל על ידי קדושת שבת קודש אז שלהבת הלב עולה תמיד מאליה ומתלהב מאד להתדבק בו יתברך ואזי לא די שבוודאי נשמר מאד מחילול שבת ח״ו. אף גם שכל מחשבתו קשורה ודבוקה בקדושת שבת בבחינת וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד וכבדתו וכו׳ ממצוא חפציך ודבר דבר שנשמר שלא לדבר אפילו איזה דיבור שאינו לכבוד שבת אז תתענג על ה׳ והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך ודרש בזוהר הקדוש שזה כנגד הג׳ סעודות של שבת שהם בחינת עדן נהר גן.

וזה כי פי ה׳ דבר, היינו שכל זה זוכין על ידי המשכת המקיפין בשרשם העליון מהעלם אל הגילוי כל כך עד שנכנסין בפנימיות המוחין ויוצאין ונתגלין על ידי בחינת הדיבור בבחינת כי ה׳ יתן חכמה מפיו דעת ותבונה שזה בחינת כי פי ה׳ דבר. ומחמת שעל ידי המשכת הדעת והמוחין זוכין להשיג שכל הגדולה והממשלה שיש להעכו״ם והרשעים הוא באמת מפלה ושפלות להם וגדולה וממשלה לנו. וזה מבואר במזמור שיר ליום השבת איש בער לא ידע וכו׳ בפרוח רשעים וכו׳ להשמם עדי עד וכו׳ כי הנה אויבך יאבדו וכו׳ ותרם כראם קרני וכו׳. צדיק כתמר יפרח וכו׳ להגיד כי ישר ה׳ וכו׳:

סימן כב-חותם בתוך חותם

בשבת קודש נתתקנין בחינת החותמות הקדושים כמבואר בזוהר פקודי דף רמח: ושם מבואר גם כן מענין החותם של יום כיפור ועיין בליקוטי הלכות מבואר שזה סוד תחום שבת, תחו"ם אותיות חות"ם וכמובן גם בכתבי האריז"ל. ומבואר בכתבים על מאמר הזוהר הקדוש את שבתותי תשמורו דא עיגולא ורבועא דלגו שזה סוד חותם בתוך חותם. ועיין בראשית רבה יו"ד לענין שבת משל למלך שעשו לו טבעת מה היה חסר חותם וכו' מבואר ששבת הוא בחינת החותם וזה שאמרו רז"ל (ויקרא רבה כט) כל השביעיים חביבים וכו'. בימים ביום השביעי שבת וכו' בחדשים בחדש השביעי וכו'. כי שבת נמשך בו גם כן בחינת תיקון החותמות. שזה בחינת תשרי שהוא בחודש השביעי כמבואר בפנים. ואמרו רז"ל כי תשרי הוא מלשון תשרי ותשבוק וכו' היינו מחילת עוונות. וכן על שבת אמרו רז"ל שכל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עוונותיו. וזה בחינת אם תשיב משבת רגלך בחינת חותם הרגלין שהם בחינת המוכיחי הדור שנקראים רגלין על שם שהם לימודי ה' (בחינת נצח והוד כידוע) וכו' כמבואר בפנים וכמובן גם בכתבי האריז"ל על סוד אם תשוב משבת רגלך. עשות חפצך ביום קדשי הוא בחינת חותם הידין שהם כלי המעשה. וזה בחינת ותעש בחפץ כפיה כי בשבת קודש מצוה על חכמי הדור להקהיל קהילות ולדרוש ברבים בדברי תוכחה ומוסר כמו שאמרו רז"ל שזה בחינת חותם הרגלין. וכן העם מחוייבים לשמוע תוכחתם ולקבל מוסרם באמונה שלימה שזה בחינת חותם הידין. כי שבת הוא בחינת שלימות האמונה וביטול כל העבודה זרה ואמונות כוזביות. ועל כן אמרו רז"ל אפילו עובד עבודה זרה וכו' מוחלין לו. גם שבעת ימי בראשית הם כנגד השבעה רועים כידוע, ושבת הוא כלליות כולם שזה בחינת ההארה הקדושה של השבעה רועים שהם כלליות כל הקדושה שזה בחינת כי קדש הוא. ועל ידי ההארה הזאת נשלמת ונתמלאה האמונה הקדושה כמבואר בפנים.

ומשה רבינו שהוא רעיא מהימנא הוא בבחינה אחת עם קדושת שבת. ועל ידו נמשך הארת קדושת שבת לכל ישראל כמבואר בכתבי האריז"ל על ענין ישמח משה במתנת חלקו וכו'. וזה כי עבד נאמן קראת לו נאמן דייקא כנ"ל. ומחמת שאי אפשר לבוא לאלו הרועים שהם כלליות כל הקדושה (שזה בחינת קדושת שבת כנ"ל) כי אם על ידי עזות וכל הקולות דקדושה הן בחינת עזות דקדושה כמבואר בפנים. על כן נתתקן לומר בכניסת שבת קודש השבעה קולות שבמזמור לדוד הבו להי' וכו' ועל כן הם שבעה קולות כנגד השבעה רועים. ועל כן מסיים ה' עוז לעמו יתן בחינת עזות דקדושה שהם בחינת הקולות הנ"ל. וזה ה' יברך את עמו בשלום בחינת קדושת שבת שהוא בחינת מלך שהשלום שלו כמבואר

בזוהר הקדוש. וגם כי על ידי זה נתתקן גם בחינת חותם הרגלין שהוא בבחינת וכל בניך לימודי ה׳ ורב שלום בניך וכו׳ כמבואר בפנים.

ועל כן היו תוקעין בכל ערב שבת כמו שאמרו רז״ל בכדי לשבר העזות דסטרא אחרא ולזכות לקדושת שבת ועל כן אין תקיעת שופר בשבת ואמרו רז״ל אין צועקין ואין מתריעין בשבת על שום צרה רחמנא ליצלן וכו׳. (עיין שלחן ערוך אורח חיים סימן רפ״ח וסימן תקע״ו) כי כל הקולות והצעקות הם בכדי לשבר העזות דסטרא אחרא וכמובן בפנים. אבל בשבת נכנעת הסטרא אחרא מעצמה על ידי קדושת שבת. וזה בחינת ונשבת בה גאון עוזה (יחזקאל ל׳ ושם ז׳) והשבתי גאון עזים וכו׳ בחינת ביטול העזות דסטרא אחרא על ידי קדושת שבת, וגם כי קדושת שבת כלולה בעצמה מכל בחינות הקולות דקדושה כנ״ל. ועל כן מצוה להרבות גם בתענוגי הגוף בשבת קדש. כי שבת קודש הוא עולם הנשמות, ואז כל אדם לפי בחינתו זוכה לנשמה יתירה והנשמה של כל אדם רואה ומשגת תמיד דברים עליונים רק שאינה יכולה להאיר להגוף שידע גם כן מהשגות אלו מחמת שיראה להתקרב אל הגוף שלא תלכד ח״ו בהעזות של הגוף וכמבואר בפנים. אבל בשבת מאיר הארת הקדושה כל כך עד שנשבר ונתבטל כל מיני עזות דסטרא אחרא ונמשך קדושה גדולה גם על הגופות של ישראל. ואזי יכולה הנשמה הקדושה להאיר מההארות הקדושות שלה גם על הגוף.

וזה שפירש רש״י (ביצה טז) נשמה יתרה רוחב לב למנוחה ושמחה ולהיות פתוח לרוחה ויאכל וישתה ואין נפשו קצה עליו היינו כנ״ל. כי אז אין הנשמה ממאסת גם בתענוגי הגוף. כי אכילת שבת וכל תענוגיו קדש הם (כמבואר בזוהר הקדוש ובכתבים) עד שהם טובים גם להנשמה וכמבואר בפנים וזה בחינת מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים.

ועל כן מצוה גדולה לחדש אז בתורה והוא ענג גדול להנשמה יתירה כמבואר בזוהר הקדוש. כי באמת אלו החידושי תורה נמשכין מהארת הנשמה בעצמה שהאירה מהשגות שלה גם על הגוף עד שעל ידי זה זכה לחדש חידושים אלו הנפלאים. וכשהנשמה רואה הרשימות שיש בגוף מההארות שלה הקדושים (שזה בחינת החידושי תורה הנ״ל שמלובשים גם בלבוש גופני) על ידי זה חוזרת ועולה למעלתה ולמדריגתה ביתר שאת כמבואר בפנים. וכל זה נעשה בפרטיות אצל כל אחד מישראל כפי בחינתו. ובכלליות ישראל נעשה זאת על ידי החכם האמת שבדור שהוא בחינת הנשמה של כלל הדור. שבימי החול קשה לו לפעמים להתקרב אצלם ולהאיר עליהם מהשגות שלו הקדושות מחמת הנ״ל. אבל בשבת קודש אז מסוגל ביותר להתקרב אליהם להוכיחם ולקרב אותם ולדבר על לבם.

מחמת גודל הארת הקדושה שמאיר אז על כל אחד עד שנשבר העזות שלו דסטרא אחרא.

ועל כן מסוגל ביותר להתקרב לצדיקי אמת ולבא אליהם על שבת קודש. וגם מתן תורה בכלליות בבחינת ה' עוז לעמו יתן כפשוטו היה גם כן בשבת קודש כמו שאמרו רז"ל. ומחמת שלפעמים הגוף רחוק מהנשמה כל כך עד שאינו בבחינת בשר להעצם שהיא בחינת הנשמה. וכן בכלליות כי לפעמים רחוקים בני אדם מהחכם הדור מאד עד שאין שומעין כלל הקול דקדושה רק קול הברה והתיקון לזה הוא השימוש שישמש להחכם. וכן הגוף ישמש להנשמה במצוות מעשיות. וזה נוהג גם כן לענין קדושת שבת קודש.

ועל כן מצינו במסכת שבת דף קי"ט שאפילו האמוראים הגדולים והקדושים ז"ל היו טורחין ומשמשין בעצמן לכבוד שבת קדש ר' אבוהו הוה יתיב וכו' ומושיף נורא רב ספרא מחריך רישא רבא מלח שיבוטא וכו' רב חסדא פריס סילקא רבה ורב יוסף מצלחי ציבי וכו' עיין שם עוד. ומזה תבין גודל מעלת רוחניות קדושת שבת קדש עד שגדולים כאלו היו טורחים ומשתדלין ומשמשין בעצמם לכבוד שבת קדש בכדי לדבק ברוחניות קדושתה ולשמוע בחינת קול הקדושה של שבת קודש שהוא בחינת הנשמה בחינת עולם הנשמות.

ולבוא לעזות דקדושה הוא על ידי שמחה בבחינת כי חדות ה' היא מעוזכם. וזה בחינת גודל השמחה של שבת קודש כמבואר בזוהר הקדוש. ועל כן דרשו רז"ל פסוק זה לענין כבוד שבת (ביצה ט"ו :) מאי דכתיב כי חדות ה' היא מעוזכם וכו' אמר הקב"ה לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע. וזה לוו עלי וכו'. כי על ידי פגם העזות באים לידי חובות והלוואות כמבואר בליקוטי הלכות הלכות הלואה. אבל לכבוד שבת מצוה גם ללוות וזה וקדשו קדושת היום כי שבת קדש הוא בחינת כלליות הקדושה בחינת ההארה של השבעה רועים שעל ידי זה נשלם האמונה. וזה והאמינו בי והאמינו דייקא ואני פורע. כי האמונה הוא שורש כל ההשפעות והברכות בחינת איש אמונות רב ברכות כמבואר במקום אחר. ועיקר השמחה הוא על ידי הכתרים של בחינת נעשה ונשמע כמבואר בפנים. ומשם נמשך השמחה של שבת כמבואר בכתבי האריז"ל שבשבת מחזיר משה רבינו עליו השלום לישראל הכתרים הנ"ל ומשם נמשך בחינת תוספת הארת קדושת שבת לכל אחד מישראל.

ונעשה ונשמע הוא בחינת תורה ותפלה נגלה ונסתר וכו'. היינו מה שצריך כל אחד לעלות בכל פעם ממדריגה למדריגה ושיהיה נעשה מהנסתר אצלו בחינת נגלה וכן יעלה ממדריגה למדריגה עד שיזכה להכלל באור אין סוף בעצמו כביכול ושם הבחינת נעשה הוא תורת ה' ממש והנשמע הוא בחינת תפלת ה' ממש. וזה בחינת עליות העולמות שנעשה בכל שבת ושבת, ואז עיקר שלימות התורה ותפלה כנ"ל כמה פעמים. וזה שמתפללין שחרית ואחר כך קורין בתורה. כי נעשה מבחינת תפלה-תורה בחינת נגלה בחינת נעשה וזוכה לבחינת נסתר בחינת נשמע בחינת תפלה במדריגה גבוה ביותר שזה בחינת תפלת מוסף שאז עולין בעליה גדולה מאד ואומרין כתר כמבואר כל זה בכתבים. שזה בחינת מה שאמר רבינו ז"ל בשיחותיו

הקדושות ימע דארף נאר דאווינין אין לערנין אין דאווינין היינו כנ״ל ואז זוכין להכלל באין סוף בעצמו כביכול באחדות אחד שזה בחינת אתה אחד וכו׳ שאומרין במנחה כל שבת אחר קריאת התורה שבמנחה.

ועל כן בשבת עיקר זמן לימוד הקבלה שהוא הנסתר שבתורה. וזה שאמרו רז״ל לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה. דברי תורה הם בחינת הנסתר שבתורה כמבואר בפנים. וזה שכתוב ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי ודרשו רז״ל על זה מנין שהקב״ה מתפלל וכו׳ היינו שעל ידי קדושת שבת זוכין להארת השמחה הקדושה הנמשכת מבחינת תפלת ה׳ ממש. ועל כן שלמות עליית כל המצוות שעושין בימי החול הוא על ידי קדושת שבת כמבואר במקום אחר.

כי קיום המצוות הוא בחינת תורה בחינת נעשה ועיקר החיות שלהם הוא בחינת הנשמע שהיא בחינת נסתר בחינת דביקות שזהו עיקר תכלית שלימות כל המצוות כידוע. ועל כן כלל קדושת שבת הוא גם כן בחינת נסתר כמו שאמרו רז״ל כל המצות ניתנו בפרהסיא ושבת ניתנה בצנעא וכו׳ ואמרו מתן שכרה לא עבידא לאגלויי כי שכר שבת הוא בחינת עדן עילאה שעל זה נאמר עין לא ראתה וכו׳ וגם שבת הוא בחינת לב מבין כנ״ל בסימן כ׳ בשם הקדמת התיקונים. וזה בחינת נשמע בחינת ונתת לעבדך לב שומע. כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה שהוא בחינת נשמע. וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון.

כי אז מאיר בחינת הנסתר בחינת נשמע בחינת תפלה העליונה מאד שהיא למעלה מן הכל כי הוא בחינת תפלת ה׳ ממש. ועל כן אז טוב מאד להתפלל ולהודות לה׳ וכו׳. וזה מה גדלו מעשיך ה׳ בחינת נעשה מאד עמקו מחשבותיך שהם בחינת נשמע בחינת תפלה. וזה ויקהל משה וכו׳ אלה הדברים אשר צוה ה׳ לעשות אותם, היינו שהדברים אשר צוה ה׳ שהם דברי תורה שהם בחינת תפלה בחינת נשמע יהיה נעשה מהם בחינת נעשה בחינת תורה ויהיה לו בחינת נשמע גבוה יותר. וזה ששת ימים תעשה מלאכה שיהיה המלאכה נעשית מאליה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה׳. כי כשעולין המצות שעושין בימי החול שהם בחינת נעשה ונכללין בקדושת שבת אזי נכללין כביכול בבחינת אין סוף ואזי נחשבין בבחינת תורת ה׳ ממש כאלו כל העשיות אלו נעשין מעצמן רק בכח השם יתברך לבדו בבחינת כי ממך הכל וכו׳. וכן הנשמע שהם בחינת מחשבה ודביקות בחינת תפלה נכלל גם כן עוד למעלה למעלה עד שהוא כביכול בבחינת תפלת ה׳ ממש שזה בחינת קדש בחינת חכמה עילאה כידוע. וזה בחינת שבת שבתון ואמרו רז״ל שבות ממחשבת עבודה שאפילו בחינת העבודה שבמחשבה שהוא בחינת נשמע בחינת שבת עולם המחשבה, תעלה עוד יותר לבחינת שבת העליון שהוא בחינת תפלת ה׳ ממש שזה בחינת שבת שבתון לה׳.

ועיין זוהר אחרי מות דף ע״ט מזמור שיר ליום השבת ליום השבת ממש שבחא דקא משבח קוב״ה (בחינת תפלת ה׳ ממש) כדין חדוותא אשתכח ונשמתא אתוספת דהא עתיקא אתגליא וכו׳. ואי אפשר לבאר כל כך בדברים כאלו כמובן.

וזה בחינת את שבתותי תשמורו שתי שבתות כנגד נעשה ונשמע הנ״ל. כי מתחלה צריכין לעשות מכל המדריגות שהם בחינת נשמע בחינת נסתר אצלו יעשה מהם בחינת נעשה ויהיה לו נשמע גבוה יותר. היינו שהנשמע שלו יהיה בחינת תורת ה׳ ממש והנשמע הזה הוא בחינת שבת באמת כי הוא גבוה כביכול אפילו ממדריגת ראשית נקודת הבריאה שהוא תחלת האצילות. ואחר כך כשזוכין להכלל באין סוף עצמו יתברך אז גם מדריגה זו נעשה בבחינת תורתו. כי תורתו הוא בחינת תורת ה׳ ממש וזוכה לבחינת נשמע גבוה עוד יותר שהוא בחינת תפלת ה׳ ממש, והנשמע הזה הוא בחינת שבת העליון כנ״ל. וזה בחינת בראשית ירא שבת. כי הנשמע הזה שהוא בחינת שבת הוא בחינת תפלה בחינת יראה בחינת בושה ומשם עיקר שלימות השמחה שעל ידי זה זוכין לעזות דקדושה שעל ידי זה נשלם האמונה שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה. ועל כן אמרו רז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת. וכן עיקר בנין ירושלים תלוי בשמירת שבת כמו שכתוב (ישעיה יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי נאום ה׳ וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת וכו׳ וישבה העיר הזאת לעולם וכו׳. וזה אם שמוע תשמעון דייקא כי קדושת שבת הוא בחינת נשמע כנ״ל.וזה עדות ה׳ נאמנה כמבואר בפנים.

כי שבת הוא בחינת עדות כמו שאמרו רז״ל שלשה מעידין זה על זה וכו׳. ועל ידי זה נשלם האמונה. ועל כן עיקר השלימות של כל הבריאה היא על ידי שבת כמבואר בזוהר הקדוש כי הוא בבחינת בראשית מאמר השלם. ומאמר השלם הוא בחינת אב ובן כחדא, וזה ואת שבתותי תשמרו אני ה׳ אלקיכם ופירש רש״י אתה ואביך חייבים בכבודי וכו׳. כי קדושת שבת בשרשו כולל אב ובן כחדא כנ״ל. וזה בחינת אתה ובנך וכו׳ הנאמר בשמירת שבת ומחמת שאי אפשר לבא בכל פעם למדריגת נעשה ונשמע גבוה יותר עד שיהיה לו ירידה קודם העליה, וזה שאמרו רז״ל כיון ששבת וי אבדה נפש היינו כשמגיע ומשיג בחינת מדריגת נעשה ונשמע שהוא בחינת שבת בחינת עולם המחשבה עולם הנשמות שזה בחינת הנשמה יתירה שזוכה האדם לקבל בשבת. אזי תיכף אחר כך יציאת השבת יש לו ירידה שזה בחינת וי אבדה נפש. ועל ידי זה זוכה אחר כך בשבת הבאה לעליה גדולה ביותר וזוכה לקבל נשמה יתרה ממדריגה עליונה ביותר ולהשיג מדריגת נעשה ונשמע גבוה יותר, וזה גם כן בכלל מה שאמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו׳ ועל כן שבת הוא בחינת תשובה כידוע וכנ״ל כמה פעמים. כי על ידי התשובה הירידה נתהפך לתכלית העליה וזוכה למדריגה גבוה ביותר עד שנכלל באין סוף המבואר בפנים וזה בחינת קדושת שבת כנ״ל ועל כן שב״ת אותיות בש״ת, כי מאיר בו בחינת הנשמע העליון שהוא בחינת יראה ובושה

בחינת בשת פנים לגן עדן. שזה בחינת ענג שבת. ענג ראשי תיבות עדן נהר גן כידוע.

ועל כן גם חייבי גיהנם נוחין בשבת כי עז פנים לגיהנם.

אבל בשבת נתבטל העזות דסטרא אחרא כנ״ל, ועל כן אמרו רז״ל המענג את השבת ניצול משעבוד מלכיות.

כי עיקר השעבוד מלכיות הוא על ידי עזות בחינת עזות מלכותא בלא תגא, ועל ידי ענג שבת ניצולין מעזותם.

וזה אם תשוב משבת רגליך (בחינת חותם הרגלין כנ״ל) עשות חפציך ביום קדשי (בחינת חותם הידין כנ״ל) וקראת לשבת ענג (בחינת ענג שבת הנ״ל שמצוה אז לענג גם הגוף, והוא ענג גם להנשמה כנ״ל) לקדוש ה׳ מכובד. כבוד הוא בחינת הנשמה כמו שכתוב בסודם אל תבא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי וכתיב לכן שמח לבי ויגל כבודי ופירשו המפרשים כבודי-היא הנשמה שהיא עיקר כבוד הגוף. היינו שיזכה להרגיש בשבת הארת הנשמה הקדושה שתאיר גם להגוף מקדושת ההשגות שלה. ואפשר דר״ל וקראת לשבת ענג הוא בפרטיות שכל אחד ירגיש הארה גדולה מהנשמה שלו שהוא בחינת שבת עולם הנשמות. ולקדוש ה׳ מכובד רצה לומר בכלליות שכלל הדור יקבלו וירגישו הארת החכם הדור שהוא הנשמה שלהם. וזה ולקדוש ה׳ (שהוא החכם הדור) מכובד כנ״ל. וכשהנשמה מאירה אל הגוף אז גם הגוף הוא בבחינת כבוד (ועיין מה שאמרו רז״ל סנהדרין צ״ד על פסוק ותחת כבודו וכו׳).

וזהו שאמרו רז״ל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות ופירשו המפרשים המכבד את התורה שדורש טעמי התורה ופנימיותיה בפרט כפי המבואר במאמר זה הנ״ל על ענין משמת רבן גמליאל בטל כבוד התורה. כי בימי רבן גמליאל היו לומדין תורה בעמידה כו׳ היינו כי הנסתר שבתורה שהוא בחינת עמידה בחינת תפלה היא בחינת הנשמה של התורה. וכשזוכין להשיג פנימיות התורה זה עיקר כבוד התורה ואז מתכבדין מאד גם גופי הלכות שבתורה שהם בחינת נגלה בחינת נעשה. ועל כן מאיר גם בו בהאדם הזה הארת נשמתו כל כך עד שגם גופו מכובד על הבריות, כי שורש גוף ונשמה הוא גם כן בחינת נעשה ונשמע ועיין עוד בליקוטי הלכות ותבין ביותר. ואמרו רז״ל כמה טפשאי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי צורבא מרבנן. נמצא שעיקר כבוד התורה הוא כבוד התלמידי חכמים אמתיים, כי מאחר שהם זוכין להשיג ולגלות נשמת התורה שהוא בחינת הפנימיית והנסתר שבה שזה עיקר כבודה, על כן מגיע להם כל הכבוד. וזה גם כן בחינת כבוד שבת שצריכין לכבדו גם בתענוגי הגוף גם כן. וזה ולקדוש ה׳ מכובד כנ״ל וזה וכבדתו מעשות דרכיך, הינו שלא יעסוק בדרכי עצמו רק בדרכי שמים, להשיג בכל פעם נעשה ונשמע גבוה יותר ולילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם.

ונעשה ונשמע שהם תורה ותפלה הם עיקר בחינת הכבוד כמאמר רז״ל אין כבוד אלא תורה. וכן התפילה היא בחינת כבוד כמו שכתוב שימו כבוד תהלתו וכמבואר במקום אחר. ותורה נקראת דרך כמאמר רז״ל, ובתפילה שהיא דביקות נאמר ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו. ממצוא חפציך ודבר דבר ודרשו רז״ל שאסור לאדם לבקש חפציו בשבת, כי בקשת חפציו הם לפעמים בחינת קול הברה שצועק רק להנאת עצמו הב לן חיי וכו׳. וגם כי מחמת שנכלל בבחינת ״אין״ היינו באור אין סוף על כן אינו שואל על צרכיו כי שם עיקר השלימות בחינת מאמר השלם ואינו חסר לו שום דבר שזה בחינת המבקש רחמים על חבירו וכו׳ הוא נענה תחילה כמבואר בפנים. אז תתענג על ה׳ שיזכה להשיג הנסתר שבתורה שהוא בחינת נשמע שזה בחינת ושמעו שמוע וכו׳ ותתענג בדשן נפשיכם (ישעיה נ״ה) וזה על ה׳ שהיא בחינת עתיקא כמבואר בזוהר הקדוש והנסתר הזה הוא בחינת שלימות התפילה בתכלית השלימות שזה בחינת ותתפלל חנה על ה׳. כמבואר ענין זה גם כן בזוהר הקדוש והרכבתיך על במתי ארץ ודרשו רז״ל שיהיה ניצול משיעבוד מלכיות זה בחינת ביטול העזות דסטרא אחרא כנ״ל על ידי עזות דקדושה שהוא בחינת מלכות דקדושה כמו שכתוב ויתן עוז למלכו וכו׳ והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחינת הקולות דקדושה שהן בחינת עזות דקדושה שזה בחינת הקול קול יעקב וכו׳ ודרשו רז״ל שעל ידי קולו של יעקב מבטלין כח הידים של עשו שהן שיעבוד מלכיות של העכו״ם שהוא רק מעזות דסטרא אחרא שעל זה נאמר העז איש רשע בפניו ודרשו רז״ל זה עשו.

ומעשות דסטרא אחרא נעשה כפירות ועבודות זרות ואמונות כוזביות שהם בחינת ידים דסטרא אחרא בחינת ידי עשו. ועל ידי קולו של יעקב שהוא בחינת עזות דקדושה מכניעין את הידים דסטרא אחרא וממלאין את הידים דקדושה שהם בחינת אמונה שלימה וישרה וזה כי פי ה׳ דיבר, כי עיקר המשכת כל התיקונים הנ״ל נעשה על ידי שבשבת מאיר בחינת נשמע העליון ונורא מאד שהוא בחינת תפלת ה׳ ממש שזה בחינת כי פי ה׳ דבר.כי זוכין להכלל באין סוף כביכול ששם התפלה שלו הוא בבחינת כי פי ה׳ דבר שהקב״ה בעצמו מדבר ומתפלל כנ״ל גם נחלת יעקב מרמז על בחינת קודם הבריאה כמאמר רז״ל עולמי עולמי מי בראך-יעקב בראך. ועל כן הוא נחלה בלי מצרים, כי הוא בחינת אין סוף ממש כנ״ל.

וזהו שמתפללין בשבת רצה נא במנוחתינו קדשינו במצותיך ותן חלקינו בתורתך שיהיה החלק שלנו.

היינו קיום המצות שלנו שזה בחינת תורה יהיה בתורת ה׳ ממש כמבואר בפנים. שבעינו מטובך היינו שנזכה להשיג בחינת הנסתר שהוא בבחינת מה רב טובך אשר צפנת ליריאך דייקא כי הנסתר שהוא בחינת נשמע בחינת עדן עילאה דסתים וגנוז הוא בחינת יראה כמבואר בפנים ושם עיקר השביעה בחינת והשביע בצחצחות נפשך בחינת אורות הצחצחות כידוע ומבואר במקום אחר וזה ושמח נפשינו בישועתך, כי משם עיקר השמחה בחינת וגילו ברעדה כמבואר בפנים. וזה בישועתך כי על ידי

השמחה זוכין לעזות דקדושה שהוא בבחינת עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה וזה וזמרת י״ה דייקא שהוא בחינת תפלת ה׳ כמבואר לקמן בפנים בסימן ק״ה ומשם עיקר השמחה והעזות דקדושה שעל ידי זה בא ישועה. כי כל היסורים רחמנא ליצלן באים רק לשבר עזות הגוף עזות דסטרא אחרא, אבל כשזוכין לבחינת עזות דקדושה וממילא נתבטל עזות דסטרא אחרא על ידי זה בא ישועה. ומחמת שעל ידי זה נבנית ירושלים קריה נאמנה על כן נקראת ירושלים עיר עז לנו ישועה וכו׳ (ישעיה כ״ו) וכמבואר במקום אחר וזה שסיים פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים כי על ידי זה נשלם האמונה כנ״ל וזה וטהר לבינו לעבדך באמת היינו שעל ידי השמחה דקדושה שהוא בחינת עזות דקדושה זוכין לטהרת הלב מכל מיני כפירות ואמונות כוזביות שמטמאין כנדה וזוכין לאמונה שלימה בכל לב בבחינת אמונתך בתוך לבי וכתיב ומצאת את לבבו נאמן לפניך וזה שכתוב הסירו את אלקי הנכר וכו׳ והטהרו וזה בחינת ומכל גילוליכם אטהר אתכם. וזה שכתוב (דברי הימים ב׳ יט) כה תעשו ביראת ה׳ באמונה ובלבב שלם. וזה והנחילנו ה׳ אלקינו באהבה וברצון שבת קדשך כי כל זה כלול בקדושת שבת כנ״ל גם לעבדך באמת מרמז על תיקון החותמות שהם בחינת אמת כמו שאמרו רז״ל (שבת נ״ה יומא סט) חותמו של הקב״ה אמת וזה ״אם תשוב משבת רגלך״. א׳ם ת׳שוב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת כמובא בכתבי האריז״ל. וזה בחינת חותם הרגלין. וכן אמרו רז״ל אמונה אתקריאת כד אתחבר בה אמת וזה בחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה כנ״ל וזה גם כן בחינת נחלת יעקב כמו שכתוב תתן אמת ליעקב והכל כלול בקדושת שבת שהוא בחינת אמת כנ״ל כמה פעמים:

סימן כג-צוית צדק

שבת הוא בחינת הפנים דקדושה בחינת אנפין נהירין כמו שכתוב ואנפהא נהירין וכו׳. וזהו שאמרו רז״ל ברכו באור פנים של אדם. ועל כן טועמיה חיים זכו כמו שכתוב באור פני מלך חיים וזה בחינת השמחה של שבת. בחינת שובע שמחות את פניך. ואז נכנע ונתבטל הפנים דסטרא אחרא שהם בחינת אלקים אחרים כמבואר בזוהר הקדוש ונתבטל בחינת החושך אנפין חשוכין כמו שאמרו רז״ל ברכו באורה. ונתבטל בחינת המרה שחורה ועצבות ויגיעת הפרנסה ותאוות ממון, בחינת בעצבון תאכלנה כמו שכתוב ביום הניח לך ה׳ אלקיך מעצבך ומרגזך ומן העבודה הקשה ודרשו רז״ל בזוהר הקדוש ענין זה על שבת קדש וכן דרשו רז״ל במדרש רבה ברכת ה׳ היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה זה שבת וכו׳. הינו כי בשבת נמשך בחינת ביטול תאוות ממון, שהוא בבחינת מרבה נכסים

מרבה דאגה כי אם יש לו מנה רוצה מאתים וכו׳. נמצא שכל מה שמוסיף עושה הוא מוסיף עצב. אבל הברכה של שבת מביא עשירות אמיתי שהוא בבחינת איזהו עשיר השמח בחלקו ומעשרת גם בגשמיות כמו שאמרו רז״ל עשירים שבחוץ לארץ מפני שמכבדים את השבת.

אבל העשירות הוא בקדושה בבחינת ביטול תאוות ממון בבחינת ברכת ה׳ היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה כנ״ל. גם שבת היא בחינת אמת כנ״ל כמה פעמים.

ואמת הוא אור הפנים כידוע. וזה א׳ם ת׳שוב מ׳שבת רגלך ראשי תיבות אמ״ת. וזה רגלך כי אמת יש לו רגלים בחינת קושטא קאי כמבואר גם בכתבי האריז״ל.

ועל כן יעקב אבינו שמדתו אמת כמו שכתוב תתן אמת ליעקב כידוע הוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת כמו שכתוב ויחן את פני העיר וכמו שדרשו רז״ל. ועל כן דרשו רז״ל גם כן מטבע תיקן להם מרחצאות תיקן להם שמרמז על ביטול תאוות ממון כמבואר בפנים.

ועל כן מצוה להרבות בהוצאות שבתות כי זה מורה על ביטול תאוות ממון. בחינת מטבע תיקון להם. וכן מצוה לרחוץ בחמין ערב שבת כמו שאמרו רז״ל כי זה בחינת מרחצאות תיקן להם לרחוץ מהגילולים והעבודה זרה של תאוות ממון שנאחז בהאדם בימי החול. וזה שמובא בכתבי האריז״ל לומר הפסוק אם רחץ ה׳ את צואת בנות ציון וכו׳. היינו שרוחצין עצמן מטומאת אחיזת עבודה זרה של תאוות ממון שהוא בחינת צואה כמו שכתוב צא תאמר לו. וזה שמבואר בכתבי האריז״ל בסוד רחיצת חמין בערב שבת שהוא סוד ההוא שלהובא דאשא שיורד בערב שבת לכוות את ראשי השלש קליפות טמאות שהם רוח סערה וענן גדול ואש מתלקחת שלא יתאחזו בהקדושה על ידי קליפת נוגה שעולה אז הטוב שבה ונכלל בקדושה וכו׳. היינו כי ענין המשא ומתן שצריך האדם לעשות בימי החול הוא בשביל בירור הניצוצות הקדושות מבחינת קליפת נוגה כידוע.

ועל כן אסור לעשות סחורה בדברים האסורים, כי הם מבחינת הקליפות טמאות שאי אפשר לבררן גם על ידי משא ומתן והם בבחינת ׳צא תאמר לו׳. ותאוות ממון הוא בחינת הרע של כל הקליפות טמאות הנ״ל, ועל כן נראה בחוש בענין תאוות ממון בחינת הרוח סערה דמסער גופיה ונשמתיה דבר נש ומסער את כל העולם כולו והכל על פי רוב על ידי טירדת הממון.

וכן ״ענן גדול״ הוא החשך ענן וערפל שמתגבר על האדם בעצבות ודאגת הפרנסה, וכן ״אש מתלקחת״ הוא החמימות שבלב ואש הטבעי הבוער בהאדם לאסוף ממון. והנה הגם כי מובן לכל אדם כפי בחינתו גודל טעות העולם ושטות דעתם ברדיפת הממון, כי הלא ״אוהב כסף לא ישבע

כסף״. וכל מה שיש לו יותר מתאווה יותר ומרבה בדאגות יתירות ביותר ולמי הוא עמל ומחסר ומאבד את נפשו מכל טובה. אך מחמת שבאמת צריכין לעשות משא ומתן באמונה ונעשה על ידי זה תיקונים ובירורים גדולים. על כן ניתן להאדם חשק לזה, ואז רוצים הג׳ קליפות טמאות להתאחז בזה ולהתגבר בתאוות ממון ממש שהוא בחינת עבודה זרה ׳צא תאמר לו׳. אך אם מתגבר על יצרו ועושה משא ומתן באמת ואמונה ושמח בחלקו, ואינו אץ להעשיר, אז הוא מברר על ידי המשא ומתן שלו בחינת הטוב שבנוגה ונכלל בקדושה, ואז המשא ומתן שלו בבחינת ״שמח זבולן בצאתך״ וממשיך פרנסתו וממונו בקדושה גדולה מבחינת אמת אור הפנים, שהוא שרש כל השפע והפרנסה דקדושה. והוא בחינת קדושת שבת שהוא שרש כל הברכות וההשפעות.

ועל כן היו מסדרין הלחם הפנים בשבת דייקא. כי לחם הפנים הוא בחינת הפרנסה דקדושה שנמשכת מבחינת אור הפנים כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת תרומה דף קנ״ה). ועל כן בכח ההארה הקדושה של קדושת שבת רוחצין עצמן מאחיזת הקליפות הנ״ל ומכניעין אותן. וזה גם כן סוד המדורה של שבעין כוכבין המבואר בזוהר הקדוש פרשה ויקהל, כי בתאוות ממון כלולין כל העבודות זרות של השבעים אומות עכו״ם, ועל ידי קדושת שבת מכניעין ומבטלין אותם, והגם כי לעיל בפנים בסימן י״ט מבואר ענין המדורה הנ״ל על תאוות ניאוף שהוא הרע הכולל של שבעין לשון, באמת הכל אחד והא בהא תליא, כמבואר גם במאמר זה בפנים שעיקר תיקון תאוות ממון הוא על ידי תיקון הברית. כי אי אפשר לזכות לבחינת הארת אור הפנים הנ״ל. כי אם על ידי ברית וכמבואר גם בזוהר הקדוש. ושבת הוא בחינת ברית כמו שכתוב ״ברית עולם״ וכו׳. וכמבואר בזוהר הקדוש, וכן לקמן בפנים בסימן ל״א ובסימן ס״ג.

וגם הוא בחינת קדושת הצדיק, כי ברית וצדיק ושבת הם בחינה אחת כמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי כל זה נתתקן תאוות ממון וזוכין לאור הפנים דקדושה.

וזה שאומרים במזמור שיר ליום השבת: ״בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ להשמדם עדי עד וכו׳ כי הנה אויביך ה׳ כי הנה אויביך יאבדו״. כי נמשך אז בחינת ״ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד״ כמבואר בפנים. ״צדיק כתמר יפרח״ וכו׳, בחינת גדולת ושבח הצדיק המאיר על ידי קדושת שבת. ועל כן מצוה לקבל פני הצדיק בשבת, כי אז מאיר ביותר אור פניו הקדושים על ידי אור הפנים של שבת, וזה בחינת ׳פני שבת נקבלה׳ וכנזכר גם לעיל. גם שבת קדש הוא בחינת מצות מזוזה שיש בה שם שדי ושם הויה, שזה בחינת ״והיה שדי בצריך״. וכן במצות מילה ושבת כמבואר בתיקון כ״ב דף ס״ו.

וזה ״אם תשוב משבת רגלך״ היינו שיעלו הרגלין שהם בחינת ממון (כמו שכתוב ״ואת היקום אשר ברגליהם״ זה ממונו של אדם וכמבואר בפנים) מבחינת ״רגליה יורדות מות״ שהוא אחיזת הסטרא אחרא והעבודה זרה

של תאוות ממון על ידי קדושת שבת קדש שהוא בחינת אמת שזה ראשי תיבות "אם תשוב משבת". ואמת הוא אור הפנים בחינת ביטול תאוות ממון. "עשות חפציך ביום קדשי", היינו שלא יעסוק בשבת בעשיות חפציו ומשא ומתן שלו בשביל הממון.

"וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד". היינו שלא די שלא יעסוק בעשיית חפציו בשביל הממון, רק אדרבא! יפזר ממונו על הוצאות ענג וכבוד שבת. "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר". היינו שיהיה מקושר כל כך באלקות המאיר בקדושת שבת בחינת אור הפנים, עד שיהיה נזהר אפילו מדיבור שאינו לכבוד שבת בכדי שלא יבא לאיזה דיבור של שקר וכיוצא שהוא ההיפך ח"ו מקדושת שבת. "אז תתענג על ה'" היינו שיזכה להסתכל על שרש התענוג של ממון ופרנסה בקדושה העליונה מאד, שהוא בחינת "על ה'" בחינת 'מזוני במזלא תליא' שהוא בחינת על ה' כמבואר בזוהר ויקרא דף ע"ט, ובשאר מקומות שזה בחינת "השלך על ה' יהבך והוא יכלכך" על ה' דייקא.

וזה בחינת "והיה שדי בצריך" וכו' בחינת תיקון תאוות ממון כמבואר בפנים. כי אז על שדי תתענג וכו' (איוב כ"ב) היינו כנ"ל. "והרכבתיך על במתי ארץ", הם העשירים שהם ברום המעלה, והם פני הארץ אלו העשירים, אבל הוא יהיה למעלה מהם. "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" היינו שיזכה לשפע אמת שפע הנמשך מאור הפנים שהוא בחינת יעקב בחינת "מבקשי פניך יעקב סלה". וכתיב "תתן אמת ליעקב".

ועל כן זכה יעקב לנחלה בלי מצרים, שהוא בחינת ביטול תאוות ממון, כמו שפירשו המפרשים על מה שאמרו רז"ל 'כל המכבד את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים וכו' וממלאין לו משאלות לבו' וזה "כי פי ה' דיבר", היינו כי קדושת שבת הוא בחינת דיבור כמובא בזוהר הקדוש בראשית דף ל"ב. 'מאן מלה היינו דיבור והאי דיבור אקרי שבת ובגין דשבת אקרי דיבור דיבור דחול אסור בשבת' וכו' ומבואר בתיקון שבעין דף קכ"ב. דבור לקביל שונאי בצע וכו', בחינת ביטול תאוות ממון. וגם כי תאוות ממון הוא בחינת עבודה זרה מילי דכדיבי שנראה שמרוויח על ידה ובאמת לא כן הוא, כי 'אל אחר אסתרס ולא עביד פירין'. ועל כן המתדבקין בה הם בעלי חובות, כי עבודה זרה נקראת חובה וכו' כמבואר בפנים. אבל שבת הוא בחינת אמת אור הפנים שרש כל השפע, ועל כן מצוה גם ללוות ולענג את השבת, כמו שאמרו רז"ל 'אמר הקב"ה לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע'. כי קדושת שבת הוא בחינת כי פי ה' דבר כנ"ל, ודבר ה' וודאי מצליח ועושה פירות כמו שכתוב (ישעיה נ"ה) "כי כאשר ירד הגשם והשלג וכו' כן יהיה דברי אשר יצא מפי" וכו'. וזה בחינת הג' סעודות של שבת שהם כנגד בחינת עתיקא קדישא וזעיר אנפין וחקל תפוחין קדושין, המרומזים בפסוק זה של "אז תתענג על ה'" וכו' כמבואר בזוהר הקדוש, כי הם בחינת שרש השפע דקדושה הנמשכת על ידי אמת לאמונה כנ"ל וכמבואר בפנים. וזהו שאומרים בליל שבת 'יהא רעוא מן קדם עתיקא קדישא וכו' למליא

רישא דזעיר אנפין ולהטיל לחקל תפוחין קדישין בנהירו דאנפין (דייקא) וכו' ויתייהיב לנא מזונא וכו' ממזלא דכל מזונא ביה תליין' היינו כנ"ל:

סימן כ"ד-אמציעותא דעלמא

מבואר בליקוטי תנינא סימן ב' במאמר ימי חנוכה.

שבימי החול יש אחיזה להעצבות בהמצות אבל בשבת נמשך מנוחה ושמחה ואז עולין כל המצות שעושין גם בימי החול וכו'. וזה בחינת מה שמבואר בכתבי האריז"ל על ענין "אם תשוב משבת רגליך" שאז עולין הרגלין מבחינת "רגליה יורדות מות", היינו שעולין מבחינת אחיזת הקליפות שהם בחינת עצבות מרה שחורה בחינת סטרא דמותא. וזה בחינת "כי חלצת נפשי ממות את עיני מן דמעה" (בחינת עצבות ומרה שחורה שמשם נמשכין הדמעות כמבואר לקמן בפנים בסימן לו) "את רגלי מדחי אתהלך לפני ה' בארצות החיים", בחינת שמחה שהוא עיקר החיות כמו שכתוב (בראשית מה): "ותחי רוח יעקב", וכתיב (תהלים טז): "תודיעני אורח חיים שובע שמחות" וכו'.

ועל כן מאריך בזוהר הקדוש בגודל השמחה שצריך האדם לשמוח בשבת בפרט כי שקולה שבת ככל התורה וככל המצות. וצריכין לקבל קדושת שבת בשמחה גדולה, ובזה עולין כל המצות מבחינת אחיזת העצבות לבחינת שמחה, וזה שמבואר בכתבים "אם תשוב משבת רגליך" אל תקרי אִם בחיריק אלא אֵם בצירי בחינת אמא תתאה שהיא המלכות" וכו'. כי אז עולה המלכות שהיא השכינה בחינת המצוה אל שרשה העליון שהוא בחינת שמחה, וזה בחינת מלכות דעשיה העולה מן הקליפות ומן הגלות בבחינת (ישעיה נה):

"כי בשמחה תצאו" כמבואר בפנים. ועל כן הגאולה תלוי בשמירת שבת כמאמר רז"ל 'אלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד נגאלין' ויש לומר כי שתי שבתות מרמז גם כן על עליית הקדושה על ידי עשיית המצוה בשמחה דייקא, כי המצוה בעצמה היא בחינת מלכות כידוע והיא בחינת שבת מלכתא. והעיקר הוא כשעושין אותה בשמחה וכן כשמקבלין קדושת שבת בשמחה.

והשמחה נמשכת מלב העליון בבחינת (תהלים ד): "נתת שמחה בלבי" בחינת בינה לבא (כמבואר במאמר תהלה לדוד סימן י"ב), שהוא בחינת שבת הגדול כידוע. ועיין זוהר הקדוש בראשית דף קס"ג שפירש "עבדו

את ה' בשמחה״ לקבל עלמא עילאה וכו'. ובזוהר ויקרא דף רי״ב, 'כד יפקון ישראל מן גלותא שכינתא נפקא עמהון וכו' הדא הוא דכתיב כי בשמחה תצאו וכו״. ועיין בפרדס בשער ערכי הכינויים שכשהמלכות מקבלת השמחה מבינה נקראת גם היא שמחה היינו כנ״ל. וזהו שאומרין בכל התפלות של שבת 'ישמחו במלכותך שומרי שבת' וכו'. 'במלכותך' דייקא כנ״ל וזהו שמתפללין 'ושמח נפשנו בישועתך וטהר לבנו' וכו' ועיין בכוונות.

וקדושת שבת הולכת ומעוררת כל העולמות לעבודת השם יתברך כמובן בזוהר הקדוש בכמה מקומות (ועיין זוהר תרומה דף קל״ה: 'ועל דא ברכה דא אצטריכו כל עמא לברכא ובמעלי שבתא ברעוא דלבא ובחדוה וכו'. קלא אזלא בכלהו רקיעין דמתקדשי בקדושה דמעלי שבתא זכאין אתון עמא קדישא דאתון מברכין ומקדשין לתתא בגין דיתברכון ויתקדשון לעילא כמה משריין עילאין קדישין' וכו'. ושם בדף קל״ו: 'כד נהיר יממא ביומא דשבתא סליקו דחדוה סליק בכלהו עלמין בנייחא בחדוה כדין השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע' וכו' עיין שם עוד, ובשאר מקומות בזוהר הקדוש) וזה בחינת מלכות מלביש את נה״י כמבואר בפנים. ועל ידי קדושת שבת נמשך ברכה לכל העולמות בבחינת 'כי היא מקור הברכה' כמבואר בזוהר הקדוש יתרו דף פ״ח 'כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין' וכו'. ונאמר ״ויברך את יום השביעי״ וכן ״על כן ברך ה' את יום השבת״ וכו' וזה בחינת נה״י מלבישין את חג״ת וכו' כמבואר בפנים.

ועיקר הברכה הוא שכל וכו', וזה בחינת חג״ת מלבישין את חב״ד כמבואר בפנים. וזה בחינת המוחין הקדושים הנשפעין בשבת בחינת ״לדעת כי אני ה' מקדשכם״ לדעת דייקא כנ״ל כמה פעמים. וזה ״ושמרתם את השבת כי קודש הוא״ קודש הוא בחינת המוחין כידוע. וזה שמובא בכתבי האריז״ל מענין חקל תפוחין קדישין שמרמז על ג' מיני עליות שיש להמלכות. היינו בתחילה כנגד נה״י ואחר כך כנגד חג״ת ואחר כך כנגד חב״ד וכו', היינו כנ״ל, וצריך להמשיך אמונה לתוך ברכת הידים שהוא ברכת השכל, כי אין לסמוך על השכל בעצמו וכו' כמבואר בפנים. וזה בחינת שב״ת אותיות 'שי״ן ב״ת' שי״ן מרמז על תלת אבהן שהם בחינת חג״ת, בחינת ברכת הידים הנ״ל, וגם שי״ן מרמז על תלת מוחין כידוע, ב״ת היא בחינת מלכות בחינת אמונה כידוע וכמבואר לקמן בפנים סימן נ״ז. וממילא מובן כי האמונה הזאת צריכין להמשיך מבחינת עולם כזה שמדריגת אמונה בחינת מלכות שבו-הוא גבוה ולמעלה מבחינת המוחין והשכל של עולם זה שהוא בו עכשיו. וזה בחינת מלכות דיצירה נעשה ממנה חב״ד דעשיה (וצריכין לבאר עוד בזה).

ובפנימיות הברכאן שהוא דקות הברכאן. נתברך מהם המיישב והמסדר את השכל שהוא בחינת כתר בחינת (בראשית כו): ״ואהיה עמך ואברכך״ וכו'.

וגם שם צריך אמונה בחינת 'אמון מופלא'. וזה בחינת שמפנימיות חג"ת ומפנימיות מלכות דיצירה נעשה כתר דעשיה וכו' כמבואר בפנים, וזה בחינת "ויודו שמים פלאך ה'" (בחינת כתר בחינת פלא) "אף אמונתך בקהל קדושים". היינו על ידי בחינת אמונה ומוחין כמבואר בפנים, וזה בחינת פנימיית קדושת שבת שהוא בחינת השם אהיה (כנ"ל בסימן ו' בשם ספר ברית מנוחה) בחינת כתר, שזה בחינת קדושת כתר שאומרים בשבת כמבואר בכתבי האריז"ל, והוא בחינת המיישב והמסדר את השכל, שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת שובה ונחת ומנוחה וישוב הדעת וגם שם צריך אמונה.

וזה בחינת שמפנימיית חג"ת ומפנימיות מלכות דיצירה נעשה כתר דעשיה. וזה בחינת פנימיית קדושת שבת שהוא שי"ן ב"ת שמרמז על בחינת חג"ת ובחינת מלכות כנ"ל. ועל כן אמרו רז"ל 'אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות' דייקא 'מיד נגאלין' כי על הגלות של עכשיו נאמר (איכה א): "ותרד פלאים". וכן קץ הגאולה נקרא (דניאל יב): "קץ הפלאות", על כן צריכין לזה בחינת שתי שבתות היינו להמשיך בחינת הברכאן, ובחינת אמונה שזה בחינת שבת אחת. ולהמשיך גם כן בחינת פנימיית הברכאן ופנימיית האמונה שנעשה מזה בחינת כתר, שהוא בחינת פלא, והוא בחינת פנימיית קדושת שבת כנ"ל. וזה בחינת עליית העולמות שעולין בשבת עד למעלה למעלה כמבואר בפנים. ומחמת שבחינת כתר הוא בחינת "ממקומו" כמבואר בפנים. על כן כתיב (שמות טז) "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי". ועל ידי הרדיפה שהמוחין והמחשבה רודפין להשיג האור אין סוף, והמסדר והמיישב שהוא בחינת כתר מעכב את השכל, כדי ליישב את השכל. על ידי זה נעשין היכלין להשיג אור האין סוף בבחינת מטי ולא מטי.

ואף על פי כן לא ידיע ולא איתיידע. וזה דייקא תכלית הידיעה, כי תכלית הידיעה אשר לא נדע. וזה בחינת (ישעיה נח:) "והשביע בצחצחות נפשך" כי אורות אלו הם הצחצחות וכו' כמבואר בפנים.

ועל כן נסמך פסוק זה לענין "אם תשוב משבת רגלך" וכו'. כי כל זה זוכין על ידי קדושת שבת. וזה בחינת "את שבתותי תשמורו כי אות הוא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם". כי עיקר הדביקות שזוכין ישראל לידע מהשם יתברך ולדבק בו זוכין על ידי קדושת שבת. ועל כן אמרו רז"ל 'מתן שכרה לא עבידא לאגלויי'. כי הוא בבחינת 'לא ידיע ולא אתיידע' שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת 'תכלית הידיעה אשר לא נדע' כמבואר לקמן בפנים בליקוטי תנינא סימן פ"ג. ועל כן שבת הוא בחינת הנקודה הפנימיית והאמצעיית של כל הבריאה שהיה בששת ימי המעשה כמבואר בזוהר הקדוש. כי על ידי קדושת שבת זוכין להשיג האור אין סוף שהוא בחינת אמצעיתא דעלמא, כי ממנו הכל שואבין חיות ושפע כמבואר בפנים.

וזה "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון". היינו על התגלות אורות הצחצחות הנ"ל שהם בחינת עליונים על הכל כמבואר בפנים.

"להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות". היינו כי המשכת בחינת התגלות אורות הנ"ל שהוא על ידי הברכאן הנשפעין מחג"ת, שהראשון שבהם הוא חסד שהוא בחינת יום כמו שכתוב "יומם יצוה ה' חסדו".

"ואמונתך בלילות" הוא מה שצריך להמשיך אמונה לתוך הברכאן. ואמונה הוא בחינת מלכות בחינת לילה. "כי שמחתני ה' בפעלך במעשי ידך ארנן". היינו כל זה נמשך על ידי השמחה של מצוה שהוא בחינת מלכות דעשיה, שזה גם כן בחינת יומם ולילה, בחינת שמחה בצפרא ורננה ברמשא (זוהר הקדוש בראשית דף כ"ט:) "מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך".

היינו בחינת פנימיות ודקות הברכאן, שהם בחינת מחשבה ושכל בחינת חב"ד. "איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת בפרוח רשעים וכו' להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה'". כי הכסילות שהיא היפך חב"ד דקדושה אינו יכול להבין כלל, איך יכולין להכניע הקליפות והעכו"ם הרשעים ולהעלות מהם ניצוצי הקדושה מאחר שלעת עתה גדלה הצלחתם כל כך.

שזה בחינת מה ששאלו סבי דבי אתונא (בכורות ח:) שהם בחינת הכסילים הנ"ל לר' יהושע בן חנניא 'מי יימיר'. הינו מי הוא זה שיוכל ליכנוס לתוך היכלי התמורות ולהעלות משם הקדושה וכו' כמבואר בפנים.

אבל באמת אין זה שאלה כלל. כי כפי גודל הצלחתם כך הוא גודל מפלתם ועליית הקדושה מהם, בבחינת "להשמדם עדי עד. ואתה מרום לעולם ה'". כי הנה אויביך ה' כי הנה אויביך יאבדו וכו' ותרם כראם קרני וכו' צדיק כתמר יפרח" וכו'. כי על ידי השמחה דקדושה הקליפות כלין ואובדין מאליהם ובעל כרחם יחזירו מעצמן ניצוצי הקדושה שבהם וכמבואר בפנים.

וכמו כן גם כן על ידי קדושת שבת כנ"ל. כי שבת הוא מעין עולם הבא שאז יהיה השבתת וביטול הקליפות לגמרי ועליית הקדושה בשלימות.

וזה (ישעיה נח): "אם תשוב משבת רגלך" בחינת עליית המלכות ומלכות מלביש את נה"י כנ"ל. "עשות חפציך ביום קדשי", זה בחינת מה שנה"י מלבישין את חג"ת שהם הידים שהם כלי המעשה ומהם כל הברכות כמו שכתוב (דברים ב): "כי ה' אלקיך ברכך בכל מעשה ידיך". וכתיב (דברים כח): "ולברך את כל מעשי ידך". וכתיב (איוב א): "מעשה ידיו ברכת" והברכה הוא בחינת החפץ כמו שכתוב (תהלים קט):

"ולא חפץ בברכה" וכו') "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד" זה בחינת מה שחג"ת מלבישין את חב"ד ששם עיקר העונג והכבוד, וכמו שכתוב "ותתענג בדשן נפשיכם" (ישעיה נ"ה) דשן הוא בחינת המוחין, כמו שכתוב (תהלים כג): "דשנת בשמן ראשי" וכמבואר במקום אחר. וכתיב (משלי ג): "כבוד חכמים ינחלו" וכן להיפך אצל הכסיל נאמר "לא נאוה לכסיל תענוג" (משלי יט) וכתיב "לא נאוה לכסיל כבוד" (שם כו) "וכבדתו מעשות דרכיך", היינו שלא יסמוך על שכלו לבד, רק ימשיך אמונה לתוך ברכת השכל שהוא חב"ד, שהוא בחינת דרך, כמו שכתוב "בדרך חכמה הוריתיך" וכו' (משלי ד') וכתיב "ראה דרכיה וחכם" (שם ו') וכתיב "ואשרו בדרך בינה" (שם ט) וכתיב "חכמת ערום הבין דרכו" (שם יד) וכתיב "ודרך תבונות יודיענו" (ישעיה מ) וכתיב "בכל דרכך דעהו" (משלי ג') וכן "דרכך הודיעני" (תהלים כה). נמצא שחכמה בינה דעת הם בחינת דרך. וזה בחינת (ישעיה נה): "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי". וכן אמונה ותמימות נקראים דרך כמו שכתוב (תהלים קיט) "דרך אמונה בחרתי". וכתיב "אשרי תמימי דרך". וזה "וכבדתו מעשות דרכיך" היינו שימשיך אמונה שהיא בחינת מלכות, בחינת כבוד ה', כמבואר בפנים, לתוך ברכת השכל שהוא בחינת דרכים כנ"ל. ורבותינו ז"ל דרשו (ישעיה נח): "מעשות דרכיך" שלא ירוץ ולא יפסיע פסיעה גסה'. היינו שיתקן בחינת המסדר והמיישב את השכל שהוא מעכב את המוחין ממרוצתם ורדיפתם. והוא בחינת כתר שהוא בחינת כבוד כמבואר בפנים סימן ו' במאמר 'קרא את יהושע'. "ממצוא חפציך ודבר דבר"-שיהיה נזהר בדיבורו עד שיתיישב היטב שהוא צורך מצוה וכבוד שבת, שזה נמשך גם כן מבחינת כתר שהוא בחינת כבוד כמבואר בפנים סימן ו' כמבואר במאמר 'קרא את יהושע' הנ"ל. "אז תתענג על ה'", היינו שיזכה להשיג אורות הצחצחות שהם כביכול בבחינת על ה' כידוע. ועיין זוהר ויקהל דף ר"ט. "והרכבתיך על במותי ארץ" ודרשו ז"ל שניצול משעבוד מלכיות, היינו בחינת ביטול הקליפות והיכלי התמורות הנ"ל. או אפשר דר"ל שיזכה להשיג על ידי זה השגות כאלו שהם למעלה מכל המדריגות הגבוהות כמבואר בזוהר נח דף ס"ה בדרוש הט' היכלין ועיין שם במקדש מלך ותבין. "והאכלתיך נחלת יעקב אביך".

ודרשו רז"ל שיזכה לנחלה בלי מצרים. היינו השגות אור אין סוף כביכול שהוא בלי מצרים מאחר שהוא באמת אין סוף. ואור הזה הוא בחינת אמצעותא דעלמא שזה בחינת ארץ ישראל, שהיא אמצעותא דעלמא וגבוה מכל הארצות כמו שאמרו רז"ל והיא נקראת "במתי ארץ" ו"נחלת יעקב" כמו שפירשו המפרשים ז"ל.

וזה "כי פי ה' דבר". היינו כל זה נעשה על ידי עליית המלכות שהוא בחינת מלכות פה, בחינת "פי ה'" על ידי עשיית המצוה בשמחה, שזה בחינת "שמחה לאיש במענה פיו" (משלי טו) וכמו שדרשו רז"ל פסוק זה על השם יתברך (בראשית רבה פרשה ג') ונאמר "דאגה בלב איש ישחנה ודבר טוב ישמחנה" (משלי יב).

או יש לפרש "אם תשוב משבת רגלך" וכו'. היינו שישמור עצמו מכל עובדין דחול שיש בהם אחיזת העצבות בחינת "בעצבון תאכלנה", "וכבדתו מעשות דרכיך" שלא יפסיע בו פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז ועצבות. כמו שדרשו רז"ל 'אל תרגזו בדרך שלא תפסיעו פסיעה גסה'. "ממצוא חפץ ודבר דבר" שלא ידבר דיבור של חול מענייני חפצו בכדי שלא יבא לעצבות. ורז"ל דרשו מזה בפירוש שלא יבקש על חפציו בכדי שלא יהיה נזכר שיש לו חולה בתוך ביתו ויצטער. "אז תתענג על ה'" דא סעודתא דעתיקא, שמשם שרש השמחה דקדושה כמבואר בזוהר ויקרא דף קל"ג "שוש אשיש בה'" (ישעיה סא) בעתיק יומין אתמר דהא הוא חדוותא דכולא. "והרכבתיך על במתי ארץ" דא סעודתא דחקל תפוחין קדישין היינו בחינת עליית המלכות בגימל בחינות הנ"ל. והיא גם כן נקראת שמחה כנ"ל. "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" דא סעודתא דזעיר אנפין, שהוא בחינת (בראשית ב): "נהר היוצא מעדן להשקות את הגן". כי עולה עד למעלה למעלה. וממשיך משם שמחה על בחינת המלכות, עד שעל ידי זה נתבטלין הקליפות, ועולה הקדושה משם בשלימות. וזה בחינת (תהלים יד): "יגל יעקב ישמח ישראל" וכתיב (ירמיה לא): "רנו ליעקב שמחה". ועיין בזוהר תרומה דף קס"ה מאן דעייל לקמי דהאי רקיע (עיין מקדש מלך) אצטרך למיעל בחדווא ולא בעציבא וכו'. דהא תמן כולא הוא בחדווא ועל דא כתיב (תהלים ק): "עבדו את ה' בשמחה" ועיין זוהר ויקרא דף ח' "שמחה" דא כנסת ישראל וכו' "בואו לפניו ברננה" דא שלימו דילה. דשמחה בלב ורננה בפה ודא הוא שלימו יתיר וכו' (ועיין מקדש מלך שם) וזהו שסיים "כי פי ה' דיבר" בחינת התגלות השמחה בשלימות כנ"ל.

ועיין זוהר נח דף ע"ב: 'כד אתער חדווא דכל חדוון וכו'' ועיין מקדש מלך שם. ועיין שם דף ע"ד כד סלקא ברעותא דקודשא בריך הוא למעבד יקרא ליקריה סלקא מגו מחשבה רעותא לאתפשטא וכו'. ועוד בעא לאתפשטא וכו' ונפיק יעקב גבר שלים וכו'. עוד אתפשטת האי מחשבה וכו' וכדין נפקא דיבור דאשלים כולא וגלי כלא וכו' וכדין כד איהי ינקא כלהו קיימא בחדוותא וכו' וממילא מובן כי אי אפשר לבאר כל כך בדברים כאלו בפרט אחר אשר ידיעתינו קצרה בהם מאד:

סימן כ"ה-אחוי לן מנא

מבואר בזוהר הקדוש שעל ידי קדושת שבת נכנע היצר הרע שהוא בחינת המדמה שבלב. (ועיין תיקון מ"ח) וזה בחינת מה שנחלקו רז"ל בבראשית רבה פרשה י"א י"ב. אם אדם הראשון לן כבודו עמו משום שנאמר

(תהלים מט): "אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמת נדמו". היינו שהתגבר עליו תיכף בחינת כח המדמה.

'ורבנן אמרי לן כבודו עמו, ובמוצאי שבת ניטלה ממנו זיוו וטרדו מגן עדן', וכן הסכימו בפרקא דרבי אליעזר ומדרש תהלים ששבת הגין על אדם הראשון. כי על ידי שבת נכנע המדמה שהוא כח הבהמיות. וזה גם כן על דרך שפירשו המפרשים ז"ל שמפני זה לא נתגרש מגן עדן תיכף שמא יאכל מעץ החיים בשבת. כי לא נחשד על זה שיאכל בשבת מן המחובר כי אימת שבת עליו, היינו כנ"ל. כי בשבת נכנע כח היצר הרע, ועל כן אף על פי שבחול נכשל באכילת עץ הדעת ועבר על הציווי מחמת פיתוי הנחש וחוה. אבל בשבת אין לחוש לזה, כי אז נכנע כח היצר הרע שהוא בחינת מדמה וגובר כח השכל. וזה שמבואר בזוהר הקדוש שבשבת יושב האדם בעולם הנשמות (תרומה קלו) ואז שולטת הנשמה ולא הגוף (ויקהל ר"ד) היינו כנ"ל. וזה בחינת הגימל סעודות של שבת כנגד בחינת שכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה. כי סעודות וענג שבת היא מצד השכל ולא מצד הגוף שהוא המדמה. וזה בחינת כבוד שבת היפך המדמה, שהוא בחינת העדר הכבוד, בחינת (משלי כו): "ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו" וזה בחינת "לא נאוה לכסיל כבוד" כי המדמה הוא כסיל, היפך השכל, וזה בחינת (משלי יט): "לא נאוה לכסיל תענוג". כי שלימות הענג הוא כשהוא מצד השכל שזה בחינת ענ"ג שבת שהוא ראשי תיבות ע'דן נ'הר ג'ן.

שהם בחינת שלימות השכל כידוע. ועיין בכתבי האריז"ל מבואר מענין עליית העולמות בשבת ואיך שהפנימיות של התחתון עולה ונעשה חיצוניות לחיצוניות עליון. וענין שהסעודות של שבת הן בחינת חיצוניות והתפילות הן בחינת פנימיות וכו' עיין שם.

והנה מבואר כאן בפנים, שכשהפנימיית התחתון עולה אזי נתעוררין הקליפות בחינת המדמה שבמדריגה זו וצריך להכניעם על ידי גדולת הבורא וכו'. ועל כן נתייסד לומר בכניסת שבת כמה מזמורים המדברים הרבה מגדולת הבורא יתברך וכמבואר גם בליקוטי הלכות. וזה שאומרים (תהלים כט): ב"מזמור לדוד הבו וכו' קול ה' שובר ארזים קול ה' יחולל אילות" ופירש רש"י על הכנעת העכו"ם. וכן במזמור שיר ליום השבת "מה גדלו מעשיך ה' וכו' בפרוח רשעים וכו' להשמדם עדי עד" וכו' וכן "מקולות מים רבים אדירים וכו' אדיר במרום ה'" וכמו שפירש רש"י ז"ל, ועל כן מצוה להחליף את מלבושיו בשבת, כי אז גם ברוחניות כל אחד לובש מלבוש חדש ממה שעולה הפנימיית של מי שהוא תחת מדריגתו ונעשה לבוש להחיצוניות שלו כנ"ל.

וזה שנוהגין לנסוע לצדיקים על שבת ולישב על שלחן סעודתם, בכדי שהפנימיית שלהם יהיו נעשה לבוש להחיצוניות של הצדיק כמבואר בפנים. וכבר מבואר במקום אחר, שזה בחינת (ברכות ב.) 'מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן' וכאשר

שמעתי בזה דברי צחות בשם רבינו הקדוש זצ״ל, ועל כן סבירא ליה לר״מ משעה שבני אדם נכנסים לאכול סעודתן בערבי שבתות היינו כנ״ל.

והתגלות גדולת הבורא הוא על ידי צדקה שנותנין לעני הגון שעל ידי זה נתגלין ומאירין הגוונין עילאין שיש בכסף וזהב שהם בחינת ״עיני ה׳״ בחינת ״כסות עינים בגדי ישע״ וכו׳ כמבואר בפנים וזה בחינת (תענית ח): ״שמש בשבת צדקה לעניים״ וכמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים תיקון כ״א דף נ״ח שענג שבת הוא בחינת צדקה לעניים. ובמה שמפזרין מעות להוצאות שבתות על ידי זה מאירין הגוונים עילאין שיש בכסף וזהב בבחינת (חגי ב): ״לי הכסף ולי הזהב״. כי שבת בעצמו הוא בחינת עיני ה׳, בחינת ׳תלת גווני דעינא ובת עין׳ שזה בחינת הגוונין הנ״ל, גם שבת הוא בחינת יוסף הצדיק (כידוע ומבואר בזוהר הקדוש) שממנו נמשך כל העשירות של כסף וזהב של ישראל כמבואר בזוהר בראשית דף קצ״ו:. גם כל המועדים וימים טובים הם בחינת הגוונין עילאין, שזה בחינת ״וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת ותכלת וארגמן״ וכו׳ כמבואר בזוהר תרומה דף קל״ה.

ושבת הוא בחינת ׳תחילה למקראי קודש׳ וכו׳. ועל כן כלולין בו כל הגוונין עילאין הנ״ל והגוונין אלו הם בחינת ״בגדי ישע״ וכו׳. וזה סוד הבגדים והלבושים של שבת, והם בחינת (ישעיה סא): ״כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה״ כי סוד שבת הוא בחינת ״קול חתן וקול כלה״ כמבואר בתיקון כ״ד. והבגדים אלו הם בגדי תפארת שזה בחינת ׳תפארת עטה ליום המנוחה וכו׳״.

וכמבואר בזוהר ויקהל דף ר״ט. שכשישראל מכבד את השבת כראוי אזי הקב״ה קורא עליו (ישעיה מט):

״ישראל אשר בך אתפאר״. כי אז מאירין הגוונין עילאין שהם בחינת ההתפארות של ישראל. ועיין זוהר יתרו דף צ׳ ע״ב על פסוק ״לא תעשון אתי״ וכו׳. שם מבואר מענין ״גדול אתה וגדול שמך בגבורה״, שזה בחינת ״לי הכסף ולי הזהב״, וענין הגוונין, וענין ״ישראל אשר בך אתפאר״ וכו׳. ושם מובא גם כן הפסוק ״שוש אשיש בה׳ כי הלבישני בגדי ישע״ וכו׳ שזה בחינת מה שמובא בפנים בסוף המאמר, שעל ידי שמעורר על עצמו שמחה של מצוה וכו׳ זוכה גם כן לשבר המדמה וליכנוס למדריגה העליונה שרוצה לכנוס בה וכו׳. וזה בחינת גודל השמחה שצריכין לשמוח בשבת קודש כמבואר בזוהר הקדוש. וזה בחינת מה שאומרין ״ישמחו במלכותך שומרי שבת׳ וכו׳. וזהו שמתפללין ׳ושמח נפשינו בישועתך וטהר לבינו לעבדך באמת׳ כי על ידי השמחה זוכין לטהר את הלב מאחיזת המדמה שהוא בחינת שרירות לב וזוכין לבחינת שכל בכח ושכל בפועל ושכל הנקנה. ואפשר שזה גם כן בחינת חקל תפוחין קדישין שמבואר בכתבי האריז״ל שהם כנגד גימל בחינות, היינו כנגד בחינת נה״י (זה בחינת שכל בכח) וכנגד חג״ת (זה בחינת שכל בפועל כי חג״ת זה

בחינת כלי המעשה) וכנגד חב״ד (זה בחינת שכל הנקנה שהוא בחינת שלימות הידיעה והשכל).

וזה בחינת ״אם תשוב משבת רגלך״ (שמרמז על עליית המלכות ובחינת נה״י כנ״ל כמה פעמים) ״עשות חפציך ביום קדשי״ (בחינת חג״ת כלי המעשה) ״וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד״ (בחינת חב״ד ששם עיקר בחינת הענג והכבוד כנ״ל), ולפי פשוטו רוצה לומר, שיהיה נזהר מכל מיני חילול שבת שהוא מבחינת היצר הרע והמדמה שבלב כמבואר בתיקון מ״ח הנ״ל, שזה בחינת כל העובדין דחול שרובם הם רק מבחינת המדמה, ויכבד את השבת בענג וכבוד גדול לשם שמים. וזה ״וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר״, שיהיה נזהר לשנות את השבת מבחינת ימי החול בכל הפרטים, שלא יפסיע פסיעה גסה ושלא ידבר כדיבורו של חול וישנה את מלבושיו לכבוד שבת כנ״ל. וכמו שדרשו רז״ל ״אז תתענג על ה׳״ ודרשו רז״ל שהוא כנגד בחינת עתיקא שהוא בחינת השכל עליון ונורא מאד כידוע, ״והרכבתיך על במתי ארץ״, ודרשו רז״ל ׳שניצול משיעבוד מלכיות׳, היינו שיזכה לשבר כל בחינת המדמה שבכל המדריגות שהם מבחינת היצר הרע שנקרא ״מלך זקן וכסיל״ בחינת המדמה שהיא כסילות היפך השכל דקדושה ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״ שהוא בחינת תפארת כידוע. שזה בחינת התגלות הגווינן עילאין שהם גדולת הבורא יתברך שעל ידם משברין המדמה ונכנסין אל השכל. ועיין זוהר ויקרא דף קל״ג. ״שוש אשיש בה׳״ (ישעיה סא) בעתיק יומין אתמר דהא הוא חדוותא דכלא. וזה גם כן בחינת ״אז תתענג על ה׳״ היינו שיזכה לקבל שמחה מבחינת עתיק וכמבואר בזוהר הקדוש (אחרי מות דף ע״ט) שבשבת נמשך שמחה מבחינת עתיק שזה בחינת ״שוש אשיש בה׳״ כנ״ל, שעל ידי זה משברין המדמה שזה בחינת ״והרכבתיך על במתי ארץ״ כנ״ל. ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״ היינו שיזכה לבחינת השכל דקדושה, שהוא בחינת נחלת יעקב, כמבואר בפנים בסימן א׳ במאמר ׳אשרי תמימי דרך׳.

ועיין בתיקון י״ט דף מ׃ ׳ב׳ תרין דרועין גדולה וגבורה ת׳-תפארת וכו׳, תלת כתרין דשי״ן גימל ספירין עלאין וכו׳״. וזה גם כן בחינת ״אז תתענג על ה׳״ בחינת השי״ן של שבת שהוא כנגד השלש ראשונות, ״והרכבתיך על במותי ארץ״ כנגד ב׳ של שבת שהוא בחינת חסד וגבורה שהם זרועות עולם בחינת ״במותי ארץ״ כידוע, ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״ כנגד התי״ו של שבת, שהוא בחינת תפארת, בחינת יעקב כנ״ל, וזה בעצמו גם כן בחינת התגלות הגווינן (שהם בחינת תפארת בחינת עיניים ״עין יעקב״) המלובשין בכסף וזהב (שהם בחינת גדולה וגבורה כמבואר בזוהר יתרו הנ״ל) על ידי הצדקה שהוא בחינת יעקב כידוע וכמבואר בפנים בסימן י״ג במאמר ׳אשרי העם׳. ועל ידי זה זוכין לכנוס אל השכל שהוא בחינת השי״ן של שבת כנ״ל, וזה שסיים ״כי פי ה׳ דבר״ שזה בחינת צדקה רוח נדיבה כמבואר במאמר אשרי העם הנ״ל בסופו, וזה בחינת ״לב טהור ברא לי״ וכו׳ היינו בחינת טהרת הלב מבחינת המדמה הנ״ל, ״אל תשליכני מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממני״ כי על ידי התגברות

המדמה על ידי זה נסתלק ממנו הרוח הקדוש שהוא בחינת רוח חכמה ובינה, בחינת השכל דקדושה שהוא בחינת רוח כמו שכתוב (איוב לב): "אכן רוח הוא באנוש". וזה שנסמך לזה "השיבה לי ששון ישעך" בחינת השמחה דקדושה, "ורוח נדיבה תסמכני" שהוא בחינת צדקה, שעל ידי כל זה משברין המדמה ומטהרין את הלב ונכנסין אל השכל כנ"ל. ועל כן מצוה להרבות בצדקה של שבת ולקבל שבת בשמחה כנ"ל:

סימן כו-רציצא

ידוע ומבואר בדברי רז"ל כי שבת הוא אחד מהדברים שמסרו ישראל נפשם עליהם, כי שבת הוא בחינת שלימות עליית ניצוצי הקדושה ביותר, ולזה צריכין מסירת נפש כידוע, וכן עיקר שלימות התפילה הוא בשבת כנ"ל. וכן עיקר שלימות קדושת המחשבה הוא בשבת, כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה כידוע. על כן צריכין להתפלל בשבת בדביקות גדול ובקדושת המחשבה ביותר, ואם רואה ח"ו שגם בשבת מחשבתו מבולבלת ואינו יכול להתפלל כראוי שזה בחינת פגם קדושת שבת ח"ו, אז צריך להתפלל במסירת נפש ועל ידי זה משבר את המחשבות זרות ומעלה הניצוצות דקדושה שבהם (וכמובן לקמן בפנים בסימן פ' במאמר 'ה' עוז לעמו יתן') וחוזר ונמשך עליו קדושת שבת בשלימות. וזה (שיר השירים): "שימני כחותם על לבך" וכו' ומבואר בתיקון כ"ב דף ס"ו שזה נאמר גם על סוד שבת. ועיין כתבי האריז"ל מענין תחו"ם שבת שהוא אותיות חות"ם וכו'. וזה "כי עזה כמות אהבה" וכו', בחינת מסירת נפש וכו' "רשפיה רשפי אש שלהבת יה" שזה נאמר גם כן על סוד קדושת שבת כמבואר בכתבים, "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" וכו', בחינת שלהובין דרחימותא שנתעוררין אצל כל אחד מישראל בשבת, שעל ידי זה מוסר נפשו ממש על קדושת השם וקדושת שבת בכלליות וכן בפרטיות על פנימיות קדושת שבת כנ"ל. וזה (שיר השירים ח): "אני חומה ושדי כמגדלות" כמו שפירש רש"י ז"ל "אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום", היינו שזכיתי לקדושת שבת שהוא בחינת שבת שלום כידוע. וזה שמבואר גם בכתבי האריז"ל 'ועל מנוחתם יקדישו את שמך' יכוון למסור נפשו ונשמתו על קידוש השם.

וזה בחינת 'כך עלה במחשבה' כי על ידי מסירת נפש זוכין להעלות הנצוצות הקדושים לסוד עולם המחשבה. (וכמובא בסידור 'קול יעקב' בכוונות "אל נקמות ה'" שאומרין בהודו) שזה סוד שבת כנ"ל, ואפשר שזה גם כן בכלל אמרם ז"ל 'כיון ששבת וי אבדה נפש'. כי ענין מסירת נפש הוא רק בשם המושאל כפי הנראה לעין האדם שמפקיר חיותו ומוסר גופו ונפשו בשביל לעשות רצונו יתברך-זה נקרא אצל האדם מסירת נפש.

אבל באמת אדרבא! המסירת נפש הוא בחינת החזרת הנפש לשרשה העליון. כי הנפש ישראלי בשרשה הוא אחדות אחד עמו יתברך כידוע.

וכשרוצין להפרידה משרשה ח״ו, שאז תאבד ותכלה לגמרי רחמנא ליצלן, אז מרוצה ביותר להפריד הנפש מן הגוף ושתחזור לשרשה בשלימות ובנקיות ובקדושה כמו שניתנה לו. וכמו כן קדושת שבת הוא עולם הנשמות עולם המחשבה והוא שרש נפשות ישראל.

וכמבואר בספר הבהיר ״וביום השביעי שבת וינפש״- ׳מלמד שיום השבת מקיים כל הנשמות שנאמר וינפש.

דבר אחר שמשם פורחין כל הנשמות׳ וכו׳ עיין שם.

ועל כן כשרואה שרוצין להפריד ולעקר את נפשו משרשה שבקדושה ולהביאו לידי חילול שבת ח״ו בשביל לעבור על דת, אזי מרוצה ביותר למסור את נפשו ולהפרידה מן הגוף בשביל להחזירה לשרשה העליון שבקדושה, וכמו כן גם בפרטיות לעניין פנימיות קדושת שבת כנ״ל, ואזי מתדבקין בנפשו גם שאר ניצוצי הקדושה הניתנין בשבי ובמאסר הקליפות רחמנא ליצלן עד עכשיו, ועולין גם כן עמו, ועל ידי זה נעשה יחוד גדול ונורא למעלה כידוע, ונתוסף הארה יתירה על נפשו ועל ניצוצי הקדושה אשר עלו עמו. ועל כן כל ימי החול שהם מצד הגשמיות והגופניות, ואז הנפש בבחינת (משלי ה) : ״רגליה יורדות מות״ כידוע, ויש בה אחיזת הסטרא אחרא רחמנא ליצלן. ועל כן מחוייבים לזכור את השבת מאחד בשבת בכדי שלא תאבד הנפש לגמרי רחמנא ליצלן בעובדין דחול על ידי שמזכרת את עצמה בכל פעם בקדושת שבת שהוא שרשה העליון.

ובזה יש לה כח גם בחול להתגבר על מה שצריכין להתגבר, ולברר על ידי זה בירורים קדושים כידוע.

אבל כשמגיע יום השבת בעצמו והנפש רואה מרחוק קצת אור שרשה העליון, אזי מתחלת ביותר להתגעגע ולהשתוקק לחזור לשרשה וממאסת כל ענינים הגופנים וכל עובדין דחול שזה בחינת ׳וי אבדה נפש׳. כי רואה ומשגת אז ביותר כי רוב מעשי העולם הזה תהו וכמעט שהוא בחינת אבדון להנפש, ואז צועקת מפנימיית לבבה וי אבדה נפש. כי רוצה להתקרב לשרשה העליון שהוא קדושת שבת. וזה בעצמו הוא בחינת מסירת נפש כנ״ל, ועל ידי זה בעצמה זוכה לקבל קדושת שבת ולתוספת נשמה יתירה ביותר (וכעין זה מובן גם בפנים במאמר ׳איתי לן ביראׁ סימן לא) ואז כשמאיר הנפש כל כך, עד שנדחה אחיזת הסטרא אחרא הנאחזת בדברים הגופנים, אז מצוה לענג גם הגוף כי אז גם תענוגי הגוף קודש הם כידוע.

וזה (ישעיה נח): "אם תשוב משבת רגלך" שמרמז על מה שבשבת קודש עולה הקדושה מבחינת "ורגליה יורדות מות" כידוע. "עשות חפציך ביום קדשי". שלא יעסוק אז בעובדין דחול. "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד", היינו כי בימי החול ששולטת סטרא דמותא רחמנא ליצלן, אז נדמה להאדם שזה גם כן בחינת חיות ותענוג. אבל כשנדחין הסטרין הנ"ל ונופלין על ידי קדושת שבת, אז רואה בעינים שעיקר הענג והכבוד הוא לקדושת שבת שהוא בחינת עולם הנשמות. ועל כן מי שמוסר נפשו על קידוש השם, שזה בחינת 'קדוש ה" כידוע, הוא נקרא מכובד, כי על ידי זה נפשו חוזרת לשרשה העליון בקדושה גדולה בבחינת (ישעיה נח):

"כבוד ה' יאספך" כידוע. ולפי פשוטו זה בעצמו שמונע עצמו בשבת קדש מלעשות שום עובדין דחול בכדי להרוויח בהם. ואף על פי כן מפזר ממונו בשביל ענג וכבוד שבת, זה בעצמו גם כן הוא בחינת מסירת נפש וכמבואר כעין זה במקום אחר.

"וכבדתו מעשות דרכך" וכו'. היינו שאפילו דברים שאינם כל כך מבחינת עובדין דחול שאין בהם מלאכה ממש, אף על פי כן יזהר בהם מחמת כבוד שבת, עד שיזהר אפילו בהליכתו ובדיבורו שלא יהיה כמו בחול, בכדי שלא לבלבל קדושת מחשבתו הדביקה בקדושת שבת בבחינת מסירת נפש כנ"ל. "אז תתענג על ה'". היינו שיזכה באמת לזה בתמידיית שיהיה עיקר תענוגו רק מהשם יתברך. ועל כן אמרו רז"ל 'נותנין לו משאלות לבו'. שנאמר (תהלים לז):

"והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך", כי כל זמן שאינו זוכה לזה אז אי אפשר ליתן לו משאלות לבו על דרך שאמרו רז"ל 'וכי נותנין לתינוק כל מה שרוצה'.

כי לפעמים האדם רוצה בדבר כזה שהוא איבוד נפשו ח"ו. אבל כשזוכה להתענג רק על ה' אז בוודאי רשאים ליתן לו כל משאלות לבו. וכן אז תתענג על ה' מרמז על בחינת עתיק. היינו שזוכה שנמשך הארה גדולה על נפשו מבחינה עליונה ונוראה מאד שהוא בחינת עתיק.

"והרכבתיך על במותי ארץ" ודרשו רז"ל שניצול משיעבוד מלכיות, היינו שניצול מכל מיני אחיזת הסטרא אחרא בחינת מלכיות דסטרא אחרא על ידי שמאיר בנפשו, שהוא גם כן בחינת מלכות דקדושה כידוע הארה גדולה מאד, שזה בחינת מה שהמלכות הוא בשבת בבחינת חקל תפוחין קדישין כידוע.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" ודרשו רז"ל (שבת קיח) שזוכה לנחלה בלי מצרים. כי זוכה שנמשך קדושה גדולה גם על תענוגי הגוף שלו, עד שגם הם הם רוחניים וקדושים מאד בבחינת תענוגי עולם הבא, שהם בחינת 'בלי מצרים' שזה בחינת 'נחלת יעקב' שנטל לחלקו העולם הבא כמו שדרשו רז"ל. היינו שגם תענוגי עולם הזה שלו, הם מקושרים ודבוקים

בבחינת עולם הבא שהוא בחינת בלי מצרים ובלי גבול כלל כידוע. וזה "כי פי ה' דברו". כי גם בכל תענוגי הגוף מלובש בהם אותיות קדושות מבחינת "דבר ה'" בבחינת (דברים ח:) "כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם" כידוע.

ועל כן כשזוכה להתענג בהם בקדושה כראוי, אז גם הם רוחניים וקדושים מאד שזה בחינת מצוות ענג שבת כנ"ל. ועיין בפרי עץ חיים שער נפילת אפים פרק ד',.

שעל ידי מסירת נפש נמשך בחינת "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן" וכו'. וידוע שזה סוד ענ"ג שבת ראשי תיבות ע'דן נ'הר ג'ן. וזה גם כן הגימ"ל בחינות שבפסוק אז תתענג על ה'" וכו' כידוע:

סימן כז-רציצא

שבת הוא בחינת שלום כמבואר בפנים. ועל כן אמרו רז"ל (שבת קיח) 'המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה וכו' מוחלין לו'. כי על ידי השלום של שבת משליך כל העבודה זרה ומקרבין את עצמו אל האמת. וזה בחינת (ישעיה נו): "ובני הנכר הנלוים על ה' וכו' כל שומר שבת מחללו" וכו'. גם שבת הוא בחינת ברית. כמו שכתוב "ברית עולם". וברית הוא בחינת בועז בחינת עוז. וזה שמסימין במזמור לדוד שאומרים בכניסת שבת "ה' עוז לעמו יתן" בחינת עוז הנ"ל. "ה' יברך את עמו בשלום" בחינת שבת שלום.

וזה בחינת הקולות שבמזמור הנ"ל, כי על ידי בחינת קול זוכין לשלום כמבואר בפנים. וזה בעצמו בחינת "שיר השירים אשר לשלמה" שאומרין בכניסת שבת.

וזה גם כן בחינת "מזמור שיר ליום השבת". גם שבת הוא בחינת הארת פנים הדרת פנים בחינת "והדרת פני זקן". כי בשבת נמשך הארת הזקנה דקדושה, כמו שכתוב בזוהר ויקהל דף ר"ה. 'וסבא דכל סבין איתער'.

ואז נמשך הארת תליסר תיקוני דיקנא כמבואר בכתבי האריז"ל, והם שורש כל דרושי התורה, ועל כן מצוה ביותר לחדש בתורה בשבת כידוע. וזה בחינת הדרת פנים הארת פנים. ועל כן אמרו רז"ל 'ברכו באור פניו של אדם' וכו'. וזה בחינת 'טועמיה חיים זכו', בחינת (עמוס ה) "דרשוני וחיו" המבואר בפנים. ועל כן תיכף אחר פסוק (בראשית לג) "ויבא יעקב שלם" וכו' כתיב "ויחן את פני העיר", ודרשו רז"ל שקבע תחומין ושמר

את השבת, כי כל זה כלול בקדושת שבת כנ״ל.וזה בחינת ענג שבת וכבוד שבת, כי כל הבחינות אלו הנ״ל הם בחינת ענג, ברית הוא בחינת ענג כידוע. חכמה הוא בחינת ענג כנ״ל כמה פעמים ועל כן כתיב (משלי יט): ״לא נאוה לכסיל תענוג״. קול זמרה ושירה הוא בחינת ענג כידוע בחוש. וכמו שכתוב (קהלת ב):

״עשיתי לי שרים ושרות״. ופירש רש״י ׳כלי שיר׳, ״ותענוגות בני אדם״. שלום הוא בחינת ענג, כמו שכתוב (תהלים לז): ״והתענגו על רוב שלום״. וכן ברית שהוא בחינת עוז הוא בחינת כבוד, כמו שכתוב ״הבו לה׳ כבוד ועוז״, וכמבואר במאמר ׳תפלה לחבקוק׳ סימן י״ט. ׳זקן זה קנה חכמה׳. זה בחינת כבוד. כמו שכתוב (ישעיה כד): ״ונגד זקיניו כבוד״ וכתיב (משלי ג): ״כבוד חכמים ינחלו״ ואמרו רז״ל ׳אין כבוד אלא תורה׳ וכו׳.

היינו בחינת דרושי התורה שזה עיקר כבוד התורה, וכמו שאמרו רז״ל (אבות ד): ׳המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות׳. קול שירה וזמרה, הוא בחינת כבוד. כמו שכתוב ״למען יזמרך כבוד״ וכו׳. וכתיב (משלי ג): ״כבד את ה׳ מהונך״ ודרשו רז״ל ׳אם יש לך קול ערב׳ וכו׳ כמבואר בפנים. שלום הוא בחינת כבוד היפך המחלוקות שהיא בחינת חרפות ובזיונות (כמו שכתוב משלי כ׳) ״כבוד לאיש שבת מריב״. וכן למשוך את כל העולם לעבודתו יתברך וכו׳, זה בוודאי עיקר הענג, כמו שכתוב ״שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה׳״ וכו׳. וכן זה עיקר הכבוד בבחינת ״מלא כל הארץ כבודו״ וכתיב ״ונגלה כבוד ה׳״ וכו׳ ״ספרו בגוים כבודו״. וכיוצא בזה הרבה וכתיב ״כי מכבדי אכבד״.

וזה ״אם תשיב משבת רגלך וכו׳ וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד וכבדתו וכו׳. אז תתענג על ה׳״ בחינת עתיק, היינו שיזכה לבחינת תליסר תיקוני דיקנא, שהם עיקר בחינת ההדרת פנים. גם זה בחינת ״והתענגו על רוב שלום״ בחינת ״שלום רב לאוהבי תורתך״ וכו׳ כמבואר במגלה עמוקות אופן קע״ב שזה בחינת תליסר תיקוני דיקנא. ״והרכבתיך על במותי ארץ״ ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות, כי זה בחינת ״באר היטב בשבעים לשון״. שעל ידי פירושי וביאורי התורה וכו׳. היטב לנו בכל הלשונות ובכל העכו״ם כמבואר בפנים.

ובזוהר הקדוש דרשו שזה מרמז על חקל תפוחין קדישין, בחינת עליית המלכות בגימל בחינות.

נגד נה״י-זה בחינת תיקון הברית שהוא יסוד המכריע בין נצח והוד. ונגד חג״ת-זה בחינת (בראשית כז) ״הקול קול יעקב״. שהוא בחינת תפארת המכריע בין חסד וגבורה. ונגד חב״ד-זה בחינת הדרת פנים, בחינת זקן זה קנה חכמה. שעל ידי כל זה נשלמה המלכות שהוא בחינת ברית שלום כידוע. ועל ידי זה ממשיכין כל העולם לעבודתו יתברך בבחינת ״והיה ה׳ למלך על כל הארץ״, שזה בחינת שכ״ם ראשי תיבות ש׳ם כ׳בוד מ׳לכותו כידוע.

וזה "והאכלתיך נחלת יעקב אביך", זה בחינת "הקול קול יעקב", שהוא בחינת תפארת שהוא כולל מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין כידוע, ועל כן כלולין בו כל הבחינות כולם. כי הוא בחינת "נהר היוצא מעדן להשקות את הגן" כידוע. ועל כן זכה לנחלה בלי מצרים, שזה בחינת "כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד". וזה "כל העמים תקעו כף הריעו לאלקים בקול רנה". כי מאחר שעל ידי בחינת קול הנ"ל נתקרבו כולם, על כן ראוי שיריעו כולם בקול רינה. ומחמת שהקול הנ"ל הוא כנגד בחינת חג"ת בחינת ידים על כן אמר "תקעו כף".

וזה "ידבר עמים תחתינו ולאומים תחת רגלינו" (כנגד בחינת נה"י), "יבחר לנו את נחלתינו את גאון יעקב" (כנגד בחינת חב"ד וחג"ת כמובן במאמר 'קרא את יהושע' סימן ו'). וזה בחינת "כי מלך כל הארץ אלקים זמרו משכיל". כי הזדככות קול רנתו הוא כפי הזדככות חכמתו כמבואר בפנים, ועל ידי זה כל העולם יקבלו מלכותו יתברך עליהם כנ"ל. וזה גם כן בחינת "אם תשיב משבת רגלך" (כנגד בחינת נה"י) "עשות חפציך ביום קדשי" (כנגד בחינת חג"ת) "וקראת לשבת ענג" וכו' (כנגד בחינת חב"ד כנ"ל כמה פעמים), "וכבדתו מעשות דרכיך" כולל גם כן כל הענינים הנ"ל. חכמה נקראת דרך כמו שכתוב (משלי ד) "בדרך חכמה הורתיך". ברית נקרא דרך כמובא במאמר 'תפלה לחבקוק' סימן י"ט ובליקוטי תנינא סימן פ"ז. קול הוא בחינת דרך כמו שכתוב (ישעיה מ) "קול קורא במדבר פנו דרך ה'". שלום נקרא דרך כמו שכתוב (משלי ג) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום". ועל ידי זה נתקרבין כל הרחוקים לעבודתו יתברך, שזה עיקר כבודו יתברך כמבואר במקום אחר. וזה-"וכבדתו מעשות דרכיך" שלא יעסוק בדרכי עצמו, רק להמשיך הדרכים הקדושים הנ"ל שעל ידי זה נתגדל כבודו יתברך שזה בחינת כבוד שבת.

"ממצוא חפציך ודבר דבר", שלא ידבר אפילו מחפצי עצמו כלל רק מחפצי שמים. כי עיקר שלימות הדיבור הוא על ידי הקול. כי הקול מנהיג להדיבור וכשזוכה לקול הקדוש הנ"ל אזי ממילא גם הדיבור מקושר מאד להשם יתברך, וכל דבריו הוא רק בשירות ותשבחות להשם יתברך, שזה עיקר שלימות הדיבור.

וכן לקרב הרחוקים לעבודתו יתברך על ידי הדיבור בבחינת (תהלים קה) "שיחו בכל נפלאותיו" "הודיעו בעמים עלילותיו" וכיוצא הרבה (כשזוכה לזה), "אז תתענג על ה'" וכו' כנ"ל. 'כי פי ה' דברו' היינו כי קדושת שבת הוא בחינת הדיבור כמבואר בזוהר בראשית דף ל"ב, וכנ"ל כמה פעמים. כי הדיבור דקדושה כלול מכל התיקונים הנ"ל, התגלות החכמה הוא על ידי הדיבור, כמו שכתוב (משלי ב) "מפיו דעת ותבונה". תיקון הברית הוא על ידי הדיבור כמבואר במאמר 'תפלה לחבקוק' הנ"ל. תיקון הקול הוא בשלימות כשהוא מקושר להדיבור כמבואר בזוהר הקדוש. שלום הוא בבחינת הדיבור כמו שכתוב (תהלים קכב) "אדברה נא שלום", וכתיב (תהלים פה) "כי ידבר שלום אל עמו" וכו'. וכמבואר במקום אחר.

לקרב כל העולם לעבודתו יתברך הוא על ידי הדיבור כנ״ל. וכמו שכתוב (צפניה ג) ״כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה (דייקא) לקרוא כולם בשם ה׳ ולעבדו שכם אחד״. ועל כן בשלימות תיקון הדיבור כלולים כל התיקונים הנ״ל, שזה בחינת מה ששבת כלול גם כן מכל התיקונים הנ״ל, וזה ״כי פי ה׳ דבר״:

סימן כח-בני לן ביתא

מבואר בכתבי האריז״ל, לכוון בשבת בשני שמות אלו הקדושים שהם א״ב״ג״י״ת״ץ ש״ק״ו״צ״י״ת. וזה בחינת חסד ואמונה, א״ב״ג״י״ת״ץ הוא בחינת חסד.

ש״ק״ו״צ״י״ת הוא במלכות שהוא בחינת אמונה. כי בשבת נמשכין חסדים גדולים, כמבואר בזוהר הקדוש.

ונשלמה האמונה הקדושה שהוא בחינת מלכות שזה בחינת שבת מלכתא והוא יסוד האמונה כידוע. וזה בחינת (תהלים צב) ״מזמור שיר ליום השבת וכו׳ להגיד בבקר חסדך״ (בחי׳ חסד לאברהם בקר דאברהם) ״ואמונתך בלילות״ בחינת תיקון האמונה שהיא בחינת לילה. והוא בחינת השם ש״ק״ו״צ״י״ת גימטריא תולע״ת שהיא בחינת יעקב כמבואר בכתבים שזה בחינת ״תולעת יעקב״. ויעקב תיקן ערבית שזה בחינת ״ואמונתך בלילות״. וזה בחינת ״תתן אמת ליעקב חסד לאברהם״. כי אמונה אתקריאת כד איתחבר בה אמת.

ועל ידי שני השמות הקדושים הנ״ל נתבטלין כל העבודה זרה והכפירות שהם בחינת אלהים אחרים שנכנעין ונתבטלין בשבת כמבואר בזוהר הקדוש. כי שרש יניקתם הוא מבחינת קליפות דעשיה. שיש להם איזה יניקה ואחיזה מבחינת הקדושה דעשיה שהוא א״ל אדנ״י גימטריא צ״ו. ועל כן אמרו רז״ל (סנהדרין נו:) אין צו אלא עבודה זרה כמבואר בכתבים (זוהר בראשית כז:). ועל כן הכנעתם גם כן על ידי חסד שהוא בחינת אל, כמו שכתוב (תהלים נב) ״חסד אל כל היום״. ועל ידי מלכות דקדושה (בחינת אמונה) שהוא בחינת אדני.

ועל כן היה אברהם אבינו הראשון שקרא להשם יתברך בשם אדני כמו שאמרו רז״ל. כי אברהם היה איש החסד וראש למאמינים. ועל כן בשבת שמאירין השני השמות הקדושים בהארה יתירה א״ל, אל״ף דל״ת נו״ן יו״ד גימטריא שב״ת כמבואר בכתבים, על כן נתבטלין אז כל העבודות זרות והכפירות. ועל כן אמרו רז״ל ׳אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין

לו׳. ועל כן שב״ת אותיות בש״ת. כי על ידי זה נתבטלין החרפות ובושות הבאים על ידי הכפירות הנ״ל. והנה שרש יניקתם הוא מאלפין שבלאה ועל ידי החסד מתקנין אלו האלפין כמבואר בפנים. ועל כן היו נשואי יעקב ללאה בתחלת כניסת שבת כמובא. ועיין בכוונות ומנהגי האריז״ל דף מ״ח. כי יעקב היה בו גם כן מבחינת אברהם כידוע וכמו שאמרו רז״ל ׳אברהם נקרא ישראל׳ וכו׳. ואמרו שאברהם לא ניצול מכבשן האש אלא בזכות יעקב וכו׳ (בראשית רבה פרשה ס״ג).

גם שבת הוא בחינת התלמיד חכם האמת, כמבואר בזוהר הקדוש, והכנסת שבת כהכנסת אורחים תלמידי חכמים שצריך לשמש לפניהם וכמו שאמרו רז״ל (שבת דף קי״ט) ׳רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף ונפיק, אמר: אלו מקלעין לי רב אמי ורב אסי מי לא מכתיפנא קמייהו וכו׳. אלו איקלע לן רבי יוחנן לא מכתפינן קמיה וכו״. וכמבואר גם בתיקונים. ועל כן על ידי הכנסת שבת נמשך גם כן התיקון של בחינת עולת תמיד, כמבואר בפנים ביתר שאת. וזה בחינת ׳עולת שבת בשבתו על עולת התמיד׳ וכו׳, עיין זוהר אחרי דף ע״ט וזה בחינת מוסף שבת שהוא סוד יוסף הצדיק (כמבואר בזוהר הקדוש) שנאמר בו (בראשית ל) ״אסף אלקים את חרפתי״. כי על ידי בחינת עולת שהיא בחינת תולע הנ״ל נתבטלין החרפות, ועל כן נקרא יוסף שור בחינת ׳תולע׳ גימטריא ׳שור׳ כמבואר בכתבים. ועל כן יעקב ויוסף הם הראשונים שמבואר בהם שמירת שבת כמו שאמרו רז״ל. ועל כן דרשו רז״ל על יעקב שקבע תחומין, כי תחום שבת הוא סוד האלפין הנ״ל. ועל כן הם אלפיים אמה לכל רוח. נמצא שהאדם יש לו מהמקום שעומד עליו, או ממקום עירובו אלפיים אמה למזרח ואלפיים למערב, ובכללם הם ד׳ אלפים וכן לצפון ולדרום. וזה שמבואר בכתבי האריז״ל כי תחו״ם אותיות חות״ם שהוא בגימטריא ג׳ פעמים שם אהי״ה במילואיהם וכו׳ שמשם שורש האלפין הנ״ל כידוע. וזה (שמות לא) ״ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם״ ודרשו רז״ל ׳לדרתם׳ כתיב, שיהיה לו דירה נאה ומתוקנת לכבוד שבת. כי דירה של שבת הוא בחינת ביתא בין שמיא לארעא המבואר בפנים, כי שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ, והוא יסוד וקיום של השמים והארץ. כמו שכתוב: ״ויכולו השמים והארץ״ וכו׳. והכנסת שבת הוא בחינת הכנסת אורחים תלמידי חכמים אמתיים לתוך ביתו שהוא בחינת תיקון האלפין שבלאה כנ״ל. וזה ׳לעשות ׳את ׳השבת ראשי תיבות לא״ה. וזה לדרתם כנ״ל. וזה ׳ברית עולם׳ ותרגומו ׳קים עלם׳, כי הוא קיום העולם כנ״ל. ועל כן נסמך שבת אצל מקדש, כי מקד״ש גימטריא גם כן תמ״ד הנ״ל (כמובא בכתבי האריז״ל) נתתקן על ידי שבת כנ״ל. ועל כן מצוה לחדש בשבת בדברי תורה, כי אז החידושי תורה בוודאי אמתיים ונמשכין מהאלפין שבקדושה. ולא עוד, אלא שאז על ידי קדושת שבת מתקנין גם האלפין ומעלין הטוב שבהם בבחינת: ׳תוכו אכל וקליפתו זרק׳ כמבואר בפנים. ואפשר שזה סוד מה שבערב שבת עולה הטוב שבנגה ונכלל בקדושה, והרע שבו ומכל שכן הרע של השלש קליפות טמאות לגמרי נופל ונתבטל.

וזה (ישעיה נח) "אם תשוב משבת רגליך". היינו שלא יצא חוץ לתחום שבת שמרמז על האלפין דקדושה כנ"ל. ותמי"ד במילוי יוד גימטריא חות"ם ותחו"ם.

"עשות חפציך ביום קדשי". היינו שלא יעשה מלאכה בשבת, כי זה חילול שבת, היינו בחינת בזיון ובושה וחרפה בחינת עבודה זרה. וזה בחינת "ואת שבתותי חללו כי אחרי גילוליהם לבם הולך" (יחזקאל כ').

"קדשי בזית ואת שבתותי חללת" (שם כ"ב). כי חילול שבת הוא בחינת בזיונות ועבודה זרה. ועל כן אמרו רז"ל 'המחלל שבת בפרהסיא הוא כעובד עבודה זרה'.

כי כל עובדין דחול הם בחינת בירורים היינו לברר התורה מאחיזת אלפין הנפולין הנ"ל, וכן כל הדרכים שהולכים ונוסעים בחול הם רק בשביל זה כמבואר בליקוטי הלכות. אבל בשבת אסורים כל המלאכות, כי האלפין נתתקנין ממילא על ידי קדושת שבת ואסור לעורר אז שום עובדין דחול. גם "אם תשוב משבת רגלך" מרמז על עליית הקדושה בשבת מבחינת "רגליה יורדות מות" כמבואר בכתבים. היינו כי השקר אין לו רגלים. היינו התורות של השידין יהודאין הנמשכין מאלפין הנ"ל, הן פורחין באויר ואין להם על מה שיסמוכו כמבואר בפנים, וכמו שאמרו רז"ל (גיטין ס"ה עיין שם) עליהם, שאין להם כח ברגליהם. ועל כן אמרו רז"ל 'הני ברכי דרבנן דשלהי מנייהו', כי רוצים לינק מרגלי הקדושה כמבואר בכתבים הנ"ל. אבל בשבת מאיר השם שקוצי"ת שהוא בחינת "תולעת יעקב" בחינת "תתן אמת ליעקב" שזה בחינת "א'ם ת'שוב מ'שבת" ראשי תיבות אמ"ת. ואז עולין הרגלין אל הקדושה ואין להנ"ל שום אחיזה בהם. וזה: "עשות חפציך ביום קדשי", שימנע מחפצי עצמו שלפעמים יש בהם אחיזת אלו הנ"ל, שמסיתין אותו לזה שהם בחינת עבודה זרה כנ"ל, שזה בחינת "ובשיקוציהם נפשם חפצה" (ישעיה סו) אבל בשבת נופלין ונתבטלין על ידי שמאיר אז בחינת חסד דאברהם שזה בחינת "כי חסד חפצתי-ולא זבח, ודעת אלקים מעולות" (הושע ו) היינו, שעיקר תיקון העולות הוא גם כן על ידי שממשיכין על ידי זה בחינת תולע דקדושה, שהוא בחינת חסד כנ"ל. שעל ידי זה מתתקנין האלפין, וממשיכין תורות כאלו שזוכין לדעת את השם יתברך על ידם. וזה גם כן בחינת "כי חפץ חסד הוא", וזה בחינת "עשות חפציך ביום קדשי" שימנע מחפצי עצמו ויעסוק בחפצי שמים, להמשיך תורת אמת הנמשכין מאלפין דקדושה שזה בחינת "כי אם בתורת ה' חפצו" וכו'.

וזה "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד". 'מכובד' דייקא היפך בחינת החרפות ובושות הנמשכין מאלו הנ"ל. וזה גם כן בחינת ענג שבת. כי אלו התורות הנפולות הנמשכין מאלפין הנ"ל הנפולין דרך השידין הנ"ל, אף על פי שבני אדם מתענגין בהם גם כן כי כל דבריהם דרך משל ומליצה וטעמים נפלאים, אבל אין בהם תועלת כי אין בהם כח להדריך את האדם בדרך הטוב, כמבואר בפנים. וזה בחינת (קהלת ב) "ותענוגות בני אדם

שדה ושדות״. ודרשו רז״ל ׳שידה ושידתין׳ וכו׳. ועיין זוהר בראשית י״ט: היינו כי יש בחינת ענג שנמשך מבחינת הקליפות והשידין הנ״ל.

ועל זה צועק הנביא (ישעיה נז) ״על מי תתענג,ו על מי תרחיבו פה תאריכו לשון״ ופירש רש״י: ׳כשאתם מתעתעים ומלעיבים בנביאים׳ היינו כי על ידי שמתענגים מהתורות הנ״ל, ואחר כך כשרואין שאין בהם תועלת, הם מלעיבים ומבזים ומחרפים את היראי ה׳ שתורתם תורת אמת בנבואה ורוח הקודש. וזה ״הלא אתם ילדי פשע זרע שקר״ וכו׳. היינו כי מחמת שהחידושים הנ״ל נמשכין דרך הקליפות, שהם בחינת פשע ושקר שאין לו רגלים, ומבישא לא הוה טבא. על כן אין בהם תועלת. ובחינת ענ״ג זה מתהפך לנג״ע. כי הם נקראים ״נגעי בני אדם״ כידוע. ומשם באים חרפות ובזיונות בחינת ״נגע וקלון ימצא״ (משלי ו) מה שאין כן התורות של התלמידי חכמים אמתיים הנמשכין מאלפין שבקדושה הענג שמקבלין מחידושי תורה כאלו, הוא ענ״ג אמתי ענ״ג דקדושה, שהוא ראשי תיבות ע׳דן נ׳הר ג׳ן. כי ממשיכין תורתם ממקום גבוה ונורא בחינת עדן, ״עין לא ראתה״ דרך האלפין שבקדושה, עד שממשיכין אותם לגן סדרים דאורייתא, ומלבישין אותם בלבושים כאלו, עד שמורים בהם דרך ישרה לעבודת ה׳, שזה בחינת דרך עץ החיים שבגן עדן. וחדושים כאלו הם בוודאי ענג אמתי. שזה בחינת (איוב כב) ״קח נא מפיו תורה ושים אמריו בלבבך (היינו בחינת התורות הקדושות הנ״ל) אם תשוב עד שדי תבנה תרחיק עולה מאהליך״. (היינו שאפילו אם כבר נלכד בהתורות הנפולות הנ״ל, וישוב על כל פנים מעכשיו להתורות הקדושות שהם בחינת ׳שדי׳ שהוא השם הקדוש שמכניעין בו את השידין והקליפות, כמבואר בזוהר הקדוש. וזה בחינת היו״ד של שדי שמרמז על תיקון האלפין כמבואר בפנים. ועל כן כשישוב עד שדי- ׳תבנה׳, היינו שיזכה לבנין בית דקדושה שהוא בחינת ׳בין שמיא לארעא׳ כמבואר בפנים. ולא עוד אלא ש׳תרחיק עולה מאהליך׳, היינו שירחיק ויבדיל ויפריש את הסטרין אחרנין, שלא יהיו להם אחיזה בהאלפין שבלאה שזה בחינת ׳מאהליך׳, כי אה״ל אותיות לא״ה כמובא בכתבים) ושית על עפר בצר וכו׳ (עיין רש״י ומפרשים), היינו שיזכה לבנות בתורה בנינים ומבצרים חזקים, ויאסוף בהם אוצרות וסגולות מלכים מלאים עצות ודרכים נפלאים וישרים לעבודת ה׳.-׳ביראה ואהבה׳ שהם בחינת ׳זהב וכסף׳ כידוע. וזה שסיים ״כי אז על שדי תתענג״ שיזכה לענג אמתי, ענג דקדושה, שהוא בחינת ׳שדי׳, היפך מתענוגות בני האדם שנמשכין ממקום שנמשכין וכנ״ל.

וזה בחינת (תהלים לז) ״שכן ארץ ורעה אמונה״ (בחינת השם הקדוש שקוצי״ת שהוא בחינת מלכות בחינת אמונה כנ״ל). ״והתענג על ה׳״ וכו׳. וזה גם כן ״וענוים יירשו ארץ״ (בחינת ״ואנכי תולעת ולא איש״ שהוא בחינת ענוה כמו שאמרו רז״ל וענוה הוא בחינת לאה כמבואר בכתבים, שזה בחינת ׳עשתה ענוה עקב לסילותא׳ כידוע) ״והתענגו על רוב שלום״. כי שם עיקר הענג כנ״ל. ונתבטלין כל מיני מדנים ומחלוקות וחרפות ובושות וזוכין לשלום. וזה בחינת ענג שבת כנ״ל, בבחינת ״אהבה בתענוגים״. כי על ידי האהבה בחינת חסד של אברהם אוהבי מתקנין

האלפין שהם בחינת התענוגים דקדושה כנ״ל. וזה ״וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד״. כי אז זוכין לכבד את יראי ה׳ שהם בחינת קדושים. כמו שכתוב ״יראו את ה׳ קדושיו״. והם בבחינת שבת בחינת יראה שבת. וכמו שכתוב (מלאכי ג) ״וזרחה לכם יראי שמי״ ודרשו רז״ל ׳אלו שומרי שבת׳ ומחמת שבשבת נמשכין תיקונים הנ״ל, על כן מצוה לענג אותו ולכבדו כפשוטו גם כן. וזה ״וכבדתו מעשות דרכך ממצוא חפציך ודבר דבר״, בכדי שלא יעורר שום עובדין דחול ואפילו דיבור של חול שיש בהם ח״ו אחיזת אלו הנ״ל. ״אז תתענג על ה׳ והרכבתיך״ וכו׳ שמרמז על גימ״ל בחינות עדן נהר גן הנ״ל. וגם ״אז תתענג על ה׳״ היינו שעל ידי שישמור שבת כפשוטו, ויזהר בענג וכבוד שבת, יזכה לקבל פנימיית קדושת שבת, שזה בחינת ״אז תתענג על ה׳״ שיזכה לבחינת אמונה וענוה שנאמר בהם לשון ענג.

וגם לבחינת חידושי תורה אמתיים שהם בחינת ענג, ונמשכין בשרשן מבחינה עליונה וגבוהה מאד שזה בחינת על ה׳ דא עתיקא כידוע. ״והרכבתיך על במותי ארץ״ היינו שינצח את אויביו המבזים ומחרפים אותם שזה בחינת ״ויכחשו אויביך לך ואתה על במותימו תדרוך״. וכמו שדרשו רז״ל ׳שניצול משיעבוד מלכיות׳, כי הם מקבלים גם כן מאלו הנ״ל. והם נקראים ״במותי ארץ״ כי הם פורחים באויר בגובה הארץ. אבל הוא ירכוב עליהם וימשול בהם על ידי שיזכה לחידושי תורה אמתיים שהם שרש המלכות דקדושה. כמו שכתוב (משלי ח) ״בי מלכים ימלוכו״. ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״ בחינת ״אל תיראי תולעת יעקב״ הנ״ל. והוא זכה לישא את לאה בקדושה גדולה ולהמתיק דיניה וכו׳ כמבואר בכתבים. ובו מבואר שמירת שבת כנ״ל. וזכה לנחלה בלי מצרים. כי שרש האלפין הנ״ל הם גם כן לפעמים בבחינת שלג ולפעמים בבחינת צמר כמבואר בכתבים.

ועיין בליקוטי תורה להאריז״ל על פסוק ״אם יאדימו כתולע כצמר יהיו״, ולפעמים פוגמין כל כך עד שאלו הנ״ל יונקין מאלפין הנפולין עד שנעשה מאותיות צמ״ר מצ״ר ח״ו. אבל יעקב אבינו שהוא בחינת תולעת יעקב, זכה לבטל כל הקליפות ושלא ליתן להם שום אחיזה עד שזכה לנחלה בלי מצרים. וזה שסיים ״כי פי ה׳ דיברו״. כי דרשו רז״ל על פסוק ״אל תיראי תולעת יעקב״ ׳מה תולעת אין כחו אלא בפה אף ישראל אין כחם אלא בפה׳ כי על ידי הדיבור דקדושה שיש להם, מכלין ומנצחין את כל האויבים שלהם, ומבטלין כל הכפירות על ידי דיבורי אמונה התלוים בפה של אדם.

כמו שכתוב ״אודיע אמונתך בפי״ וכמבואר במקום אחר, וזוכין לברר ולהעלות גם הטוב שבאלפין הנפולין שזה בחינת (ירמיה טו) ״אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה״. וגם כי זוכה לבחינת תורת חסד, שהוא בחינת חסד דאברהם, ומבואר בזוהר הקדוש ׳טוב טוביה כלול בגויה חסד דאתפשט לברי׳. היינו שמלמד תורתו לאחרים ומקרבם לעבודת ה׳ שזה

בחינת (משלי לא) "ותורת חסד על לשונה" כמו שדרשו רז"ל. ואז הוא בוודאי בבחינת "אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה".

היינו שזוכה לבחינת "ותגזור אומר ויקם לך" כמו שדרשו רז"ל, וזה שנסמך פסוק "ותגזור אומר ויקם לך" לפסוק "כי אז על שדי תתענג" וכו' היינו כנ"ל:

סימן כט-האי גברא

מבואר בזוהר הקדוש בראשית דף ל"ב. 'וההוא דבור אקרי שבת' וכו' ובדף ס' מבואר שם 'טוב דא צדיק וכו' ר' יצחק אמר דא שבחא דשבת' וכו' ועל כן שבת הוא בחינת דיבור שיש בו טוב, שעל ידי זה הדיבור נשמע ונתקבל. כי שבת הוא בחינת הנפש של כלל הבריאה, בחינת (שמות לא) "וביום השביעי שבת וינפש", ונפש הוא הדיבור, ועיקר הטוב שבנפש שהוא בחינת הדיבור, הוא על ידי שלוקחין הדיבור מהדעת שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת דעת. כמו שכתוב "לדעת כי אני ה' מקדשכם", וכמבואר לעיל כמה פעמים. ולהקים ולרומם את הדעת הוא על ידי שבח הצדיקים. והשם יתברך הוא צדיקו של עולם וכו' כמבואר בפנים. וזה בחינת 'טוב דא שבחא דשבת', כמו שכתוב "מזמור שיר ליום השבת טוב" וכו'. כי שבת הוא בחינת ברית, בחינת צדיק, כמבואר בזוהר הקדוש כמה פעמים. וכן בדף ס' הנ"ל מסיים שם 'ר' חייא אמר כלא חד וכלהו חדא אמרו' וכו' ועל כן המזמור שיר (שהוא) ליום השבת,-הוא בעצמו בחינת שבח הצדיקים. 'ויום השביעי' בעצמו 'משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה" שהוא בחינת צדיקו של עולם כנ"ל. ועל כן מאריך במזמור זה בשבח הצדיק גם כן, כמו שכתוב "צדיק כתמר יפרח" וכו', וגם מה שמאריך שם במפלת הרשעים הוא גם כן מחמת שעל ידי מעשיהם גורמין ח"ו בחינת פגם הדעת. כי הדמים מתיזין להמוח וכמבואר בפנים ועל כן מפלתם הוא בחינת תיקון הדעת. וגם בכדי שלא להרהר ח"ו אחר מעשה השם יתברך על ידי הצלחת הרשעים. כי השם יתברך הוא צדיקו של עולם כמו שכתוב (דברים לב) "אל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא", וכתיב "כי לא אצדיק רשע". והצלחת הרשעים הוא בשביל מפלתם, כמו שכתוב "בפרוח רשעים וכו' להשמדם עדי עד וכו', צדיק כתמר יפרח" וכו'. וזה שסיים "להגיד כי ישר ה' צורי ולא עולתה בו", היינו בחינת "אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" הנ"ל, שזה בחינת שבח צדיקו של עולם, שעל ידי זה מעוררין ומרימין את הדעת שהוא בחינת קדושת שבת כנ"ל, ועל כן אומרים מזמור זה בכניסת שבת קודש.

ותיקון הדיבור שהוא בחינת קדושת שבת מלכתא בחינת מלכות פה, הוא בחינת בגדים לבנים כמבואר בפנים, ועל כן מצוה ללבוש בשבת בגדים לבנים כמבואר בכתבי האריז״ל. וזה בחינת כבוד שבת, ׳כבדהו בכסות נקיה, כי ר׳ יוחנן קראי למאניה מכבדותא׳ (שבת קיג) וכמבואר בפנים. ואז נכנעת השפחה בישא שהוא בחינת מלכות דסטרא אחרא.

וכמבואר בזוהר הקדוש עקב דף רע״ב, והשכינה מטהרת את עצמה כביכול (שזה בחינת הרחיצה והטבילה לכבוד שבת כידוע). ונעשה יחוד קוב״ה בשלימות. שזה בחינת ׳וטהר לבינו לעבדך באמת׳ ומבואר בכוונות ׳וטהר לבינו׳ (שתהיה טהורה הנוקבא הנקראת לב בסוד ״לא יבא בך ערל וטמא״, רק תהיה טהורה) לעבדך באמת (להזדווג בתפארת), ׳והנחילינו ה׳ אלקינו וכו׳ שבת קדשך׳ וכו׳ היינו כנ״ל. כי אמרו רז״ל ׳השומר שבת וכו׳ מוחלין לו על כל עוונותיו׳. ועל ידי זה מטהרין השכינה כביכול מהדמים שגורמין לה על ידי העוונות. וזה שכתוב (יחזקאל כג) ״כי נאפו ודם בידיהם וכו׳ עוד זאת עשו לי טמאו את מקדשי וכו׳ ואת שבתותי חללו״. היינו כנ״ל. אבל על ידי שמירת שבת מטהרין כביכול את השכינה כנ״ל. כי שבת הוא בחינת ברית, בחינת שדי, כידוע וכמבואר במקום אחר, ובזוהר הקדוש, והוא שדי וזורק ויורה תיקונים לכל מה שצריכים לתקן, בבחינת ״והיה שדי בצריך״ וכו׳ כמבואר בפנים. והוא בחינת תיקון הכללי. כי ׳שקולה שבת ככל התורה והשומר שבת וכו׳ מוחלין לו על הכל׳ כנ״ל. כי שבת הוא בחינת המוח שממנו נמשך לבנונית ותיקונים לכל הפגמים. וכמבואר בזוהר הקדוש כי ״זכור את יום השבת״ הוא כנגד מוחא, ובכתבי האריז״ל מבואר כי אותיות ראש הם סמוכים לאותיות שבת וכו׳, וראש הוא המוח ששם משכן הנשמה שהוא בחינת קדושת שבת שהוא עולם הנשמות כנ״ל כמה פעמים.

גם שבת הוא עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, בבחינת (שמות לא) ״ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם״ וכו׳. וכמו שכתוב (שם) ״כי אות היא ביני וביניכם לדורתיכם לדעת כי אני ה׳ מקדשכם״, גם על ידי שבת זוכין לפרנסה בלי טורח, שזה בחינת ׳ברכו במן׳ (שירד בערב שבת גם לצורך שבת) ׳וקדשו במן׳, שלא ירד בשבת בכדי שלא יהיה להם אפילו מקצת טורח של הלקיטה, כמו שכתוב ״היום לא תמצאוהו בשדה וכו׳ שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו׳ וכו׳, זה בחינת איסור מלאכה בשבת, וכל השפע והפרנסה נמשכת רק משבת כמבואר בזוהר הקדוש וכמובא במאמר תלת נפקין סימן נ״ח. ואמרו רז״ל ׳עשירים שבחוץ לארץ זוכין על שמכבדין את השבת׳:

ועל כן בשבת מסוגל ביותר לעסוק בסודות התורה כמובא, כי זה בחינת ׳ביומוי דר׳ שמעון הוה אמר חד לחבריה פתח פיך ויאירו דבריך׳ (שפירושו לדבר בסתרי תורה כידוע) כי רשב״י היה קשת הברית וכו׳ כמבואר בפנים וכל זה כלול בקדושת שבת. ועל כן קראו החברייא לרשב״י שבת כמבואר בזוהר הקדוש.

ועל כן מצוה להקהיל קהלות בשבת ולדרוש ברבים.

ודוד המלך אמר על זה (תהלים מ) "בשרתי צדק בקהל רב הנה שפתי לא אכלא", כמו שדרשו רז"ל כי אז הדיבור מותר בבחינת (משלי לא) "פתח פיך" כנ"ל, וזה בחינת "ודבר דבר" הנאמר בשבת, וזה בחינת הזמירות שמרבין בשבת בבחינת "למען יזמרך כבוד ולא ידום" המבואר בפנים.

ועל ידי שמירת שבת מקימין כביכול את השכינה מנפילתה, כי עיקר נפילתה כביכול הוא על ידי חילול שבת ח"ו. כמו שאמרו רז"ל 'אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה לא היה שום עכו"ם ולשון שולטין בהם'. ואמרו עוד 'לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת', וזה בחינת "בנפול עמה ביד צר וכו' ראוה צרים שחקו על משבתיה", ועל כן עיקר התקומה מנפילתה תלוי גם כן בשמירת שבת כמו שאמרו רז"ל 'אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין'. וזה בחינת "אקים את סוכת דוד", בחינת 'הפורס סוכת שלום' שאומרין בשבת, וכמו שכתוב (ירמיה י"ז) "והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו' ולקדש את יום השבת וכו' ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד" וכו'.

ועל כן מצוה בשבת לקדש על היין, כי אז היין בבחינת 'זכה נעשה ראש', בחינת מוחין שהם בחינת קדש כידוע, וזה בחינת העי"ן תיבין שבקידוש בחינת 'נכנס יין יצא סוד שגימטריא שלו שבעים'. כי אז הדיבור מותר כנ"ל, וזה בחינת "סוד ה' ליריאיו" אלו שומרי שבת בחינת ירא שבת וכנ"ל. וזה "ובריתו להודיעם".

כי שבת הוא בחינת ברית כנ"ל, והוא בחינת סוד גם כן, רק שלישראל נתגלה הסוד כמו שאמרו רז"ל ששבת ניתן בצינעא ומתן שכרה לא עבידא לאגלויי.

ועל כן מבואר בשלחן ערוך שלא לקדש בעת שליטת מאדים, היינו בכדי שלא יהיה היין בבחינת (משלי כג) "כי יתאדם" שאחריתו דם ח"ו, שזה בחינת שליטת מאדים ושרו של אדום שיונקין מבחינת התגברות הדמים ח"ו. שזה בחינת מדוע אדום ללבושך. (המבואר בפנים וזה שסיים) "ובגדיך כדורך בגת" ותרגומו 'כחמר במעצרי'. ויין דקדושה הוא ממתיק את האדמימות ומהפכו ללבנונית, בבחינת (בכורות ו:) 'דם נעכר ונעשה חלב' שזה בחינת בגדים נקיים ולבנים. וזה בחינת "חכלילי עינים מיין ולבן שינים מחלב". "כבס ביין לבושו" וכו'. וזה בחינת "זכרו כיין לבנון" (הושע י"ד) היינו כיין דקדושה שממתיק בחינת האדמימות ומהפכו ללבן על ידי שממשיך לבנונית מן המוח, שנתעורר ונתתקן על ידי היין דקדושה, שזה בחינת "ונוזלים מן לבנון" 'מן לבונא דמוחא'. שעל ידי זה נמשך בחינת (ישעיה א) "אם יהיה חטאיכם כשנים כשלג ילבינו" וכו' וכמבואר בפנים.

וזה בחינת "היעזוב מצור שדי שלג לבנון" (ירמיה י"ח) כי על ידי בחינת ברית, בחינת שבת, שהוא בחינת שדי, על ידי זה נתעוררין המוחין ונמשך לבנונית, שזה בחינת שלג לבנון כנ"ל. וזה "וזכרו כיין לבנון". 'וזכרו' דייקא, בחינת "זכור את יום השבת" שהוא כנגד מוחא כנ"ל, וכמבואר בתיקון כ"ד דף ס"ט. גם זכור מרמז על תיקון הברית, כמו שדרשו בזוהר הקדוש על (דברים טז) "יראה כל זכורך" וכו'. וזהו שדרשו רז"ל (שמות כ) "זכור את יום השבת" 'זכרהו על היין' כי אז נתתקן היין כנ"ל. ועל כן צריכין ליתן עיניו בכוס, כי היין נתתקן על ידי שמסתכל בו הצדיק האמתי בעיניו כמבואר בפנים. ועל ידי שמירת שבת כל ישראל הם בבחינת צדיקים, מאחר שנמחלין להם כל עוונותיהם כנ"ל (ועיין בתיקונים דף נ"ד) ושבת בעצמו הוא בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין.

ועל כן מצוה להסתכל על היין שבכוס להמתיקו על ידי קדושת העינים של שבת, גם שבת הוא בחינת תיקון הכללי של המשא ומתן שהוא על ידי צדקה. כי שבת הוא בחינת ביטול תאוות ממון. ועל ידי ששובתין בשבת מכל מיני מלאכה ואפילו ממשא ומתן, ולא עוד אלא שמפזרין מעות על הוצאות שבת, והמעות הזה הוא בחינת צדקה ממש, בחינת 'לוו עלי' בחינת (משלי יט) "מלוה ה' חונן דל" וכמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים, על ידי זה נתתקן כל ממונו ומשאו ומתנו שיהיה בבחינת משא ומתן באמונה, ובבחינת תיקון המוחין וכמבואר בפנים.

וזה בחינת משא ומתן. היינו שנמתקין בחינת הדמים של הכבד המתגברים על ידי העוונות על המוח והראש שזה בחינת משא. בחינת (תהלים לח) "כי עוונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני" ונמתקין על ידי הצדקה שהוא בחינת מתן, כמו שכתוב (משלי יח) "מתן אדם ירחיב לו" וכמבואר בפנים. זה התיקון בעצמו נעשה בשלימות על ידי קדושת שבת וענג שבת כנ"ל. כי בשבת נכנע הכבד לפני המוח כמבואר לקמן בפנים סימן נ"ז במאמר 'שאלו את ר' יוסי בן קסמא' (ועיין בתיקון כ"ד דף ס"ט) ועל הוצאות ענג שבת נאמר גם כן "מתן אדם ירחיב לו" כמו שאמרו רז"ל 'כל המוסיף מוסיפין לו', כי הוא בבחינת צדקה ממש כנ"ל.

ועל כן מצוה להרבות בצדקה כפשוטו גם כן, וליתן לעניים על הוצאות שבת בכדי להמשיך כל התיקונים הנ"ל בשלימות, ולזכות לקבל קדושת שבת בשלימות, בבחינת "מתן אדם ירחיב לו ולפני גדולים ינחנו", כי אין לך דבר גדול מזה שיזכה לקבל קדושת שבת בשלימות, כמו שאמרו רז"ל (שבת דף קי"ט) שאמרו לו לרבה בר רב הונא 'מי עדיפת לן מינה' כי שבת בעצמה הוא בחינת גדול שבגדולים, וצריכין לפזר ממון הרבה לכבודו ולהרבות בצדקה בכדי לזכות לקבל קדושתו ולהריק ממנו על ידי זה המשא כבד של התגברות הדמים הנ"ל, שזה גם כן בחינת "וחטאיך בצדקה פרוק". וזה שאמר הנביא (ירמיה י"ז) "והיה אם שמוע תשמעון אלי נאום ה' לבלתי הביא משא בשערי העיר הזאת ביום השבת ולקדש את יום השבת לבלתי עשות בו כל מלאכה" וכו' 'לבלתי הביא משא' דייקא, שלא לגרום ח"ו על ידי חילול שבת בחינת התגברות הדמים שהם

בחינת "משא כבד" הנ"ל. וזה שסיים "ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת ולבלתי שאת משא" וכו' (שאת משא דייקא כנ"ל) "והצתי אש בשעריה" וכו' כי המשא הנ"ל הוא מבחינת התגברות הדמים שבכבד, שעל זה נאמר "לא תבערו אש וכו' ביום השבת" כמבואר בתיקון כ"ד הנ"ל, על כן "והצתי אש בשעריה" ח"ו, וכמו שאמרו רז"ל (שבת קיט) 'אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת'. וזה שכתוב גם (נחמיה י"ג) איך שהוכיח אותם על שעושים משא ומתן וקונים מהצורים בשבת. ומסיים "ומנערי העמדתי על השערים לא יבא משא ביום השבת", 'משא' דייקא כנ"ל. ועיין בזוהר חדש פרשה וישב.

וזה (ישעיה נח) "אם תשוב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי" (שימנע לעשות שום מלאכה ומשא ומתן ביום השבת) ולא עוד אלא "וקראת לשבת ענג" וכו', שיפזר מעותיו לענג את השבת ולכבדו בבגדים נקיים ולבנים כנ"ל. וזה "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר" שלא ידבר מחפצי עצמו, רק יהיה הדיבור דיבור של שבת, שהוא בחינת דיבור הנלקח מהדעת כנ"ל, והדעת הוא בחינת חפץ, כמו שכתוב (ישעיה נח) "ודעת דרכי יחפצון" וכתיב (קהלת ה) "כי אין חפץ בכסילים" וכתיב "בקש קהלת למצוא דברי חפץ" ודרשו רז"ל (ראש השנה כ"א) 'בקש קהלת להיות כמשה' שהוא בחינת הדעת כידוע, ועל כן היה דבריו בשלימות בבחינת (דברים א) "אלה הדברים אשר דבר משה". וזה "מזמור שיר ליום השבת" ראשי תיבות למש"ה כמובא, כי הם בחינה אחת. גם הצדיקים נקראים (מלאכי ג) "ארץ חפץ". וכתיב (תהלים טז) "ואדירי כל חפצי בם". ועל כן הדיבור של שבח הצדיקים הוא גם כן בחינת דברי חפץ, שזה בחינת "ממצוא חפציך ודבר דבר". גם תיקון הברית הוא בחינת חפץ כמו שכתוב (ישעיה נו) "ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי". גם צדקה היא בחינת חפץ, כמו שכתוב (איוב ל"א) "אם אמנע מחפץ דלים" וכו' וכתיב "כי חסד חפצתי" וכו'. ויש לפרש גם כן "אם תשוב משבת רגלך" הוא בחינת תיקון הברית הכלול בקדושת שבת, שזה בחינת רגלין כמו שכתוב (שמואל ב י"א) "רד לביתך ורחץ רגלך", ועוד כיוצא בזה. ועל כן עיקר קדושת הזיווג הוא בשבת כידוע. עשות חפצך ביום קדשי הוא בחינת תיקון הכללי של המשא ומתן שנעשה על ידי צדקה וכלול גם כן בקדושת שבת, וזה בחינת "עשות חפציך" כי עיקר עשיית חפציו של האדם הוא במשא ומתן. "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד", זה בחינת תיקון הדיבור על ידי שבח הצדיקים שזה בחינת "וקראת" והקריאה הוא בדיבור. וזה "ולקדוש ה' מכובד" בחינת שבח הצדיקים. גם הדעת שממנו נלקח הדיבור כנ"ל הוא עיקר הענג כנ"ל כמה פעמים.

וזה בחינת "על מי תתענגו על מי תרחיבו פה תאריכו לשון" וכו' (ישעיה נ"ז), כי יש גם ענג דסטרא אחרא, שמתענגין גם ממה שדוברין על הצדיק עתק היפך הענג דקדושה הנ"ל, "כי זה לעומת זה", ועל כן הוכיח אותם שם מאד על פגם הברית וכו', כי תלויים זה בזה כנ"ל וזה "וכבדתו" וכו'. כי כל זה הוא בחינת תיקון המלכות שהוא בחינת מלך הכבוד. וזה

"מעשות דרכיך", כי כל הבחינות הנ"ל הם בחינת תיקון הכללי שהוא בחינת "דרך הנשר בשמים". כי הוא מטהר את השמים כמבואר בפנים. "ממצוא חפציך" וכו' כנ"ל "אז תתענג על ה'" שיזכה להמשיך לבנונית בבחינת "ונוזלים מן לבנון". ולבנון הוא בחינת עדן עילאה כמבואר בזוהר (ויקרא דף ט"ז) על פסוק "כארז בלבנון ישגא" ועדן העליון הוא בבחינת "על ה'" כידוע, וזה גם כן בחינת עתיק כמו שדרשו על זה בזוהר הקדוש. כי הלבנון הנ"ל הוא בחינת עתיק. (וזה שתירגם: "כיין לבנון"- כחמר עתיק וכו') כי הבגדים לבנים הם בבחינת (ישעיה כג) "ולמכסה עתיק" כמבואר בפנים. ורז"ל דרשו על זה שהם דברים שכיסה עתיק יומין וכו' (פסחים קי"ט) וזה "ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חוור" (דניאל ז) בחינת בגדים לבנים הנ"ל, שהם בחינת שלג לבנון כנ"ל. ועל כן כל הבחינות והתיקונים הנ"ל נאמר בהם לשון עתיק.

אצל דיבור נאמר (ד"ה א' ד') "והדברים עתיקים", ודרשו רז"ל (בבא בתרא צ"א:) 'דברים הללו עתיק יומייא אמרם'. תיקון העשירות והמשא ומתן על ידי צדקה נאמר (משלי ח) "הון עתק וצדקה". תיקון הבגדים לבנים על ידי תיקון הברית כנ"ל הוא בחינת "ולמכסה עתיק" כנ"ל, "והרכבתיך על במותי ארץ" ודרשו רז"ל שניצול משיעבוד מלכיות, כי נכנעת השפחה בישא מלכות דסטרא אחרא על ידי תיקון המלכות דקדושה בכל הבחינות הנ"ל.

וזה בחינת ג' עליות של המלכות. תיקון הברית כפשוטו הוא בחינת רגלין בחינת נה"י, תיקון המשא ומתן הוא בחינת חג"ת שהם כלי המעשה בחינת "עשות חפציך" כנ"ל. תיקון הדיבור על ידי שבח הצדיקים שעל ידי זה לוקחין הדיבור מהדעת כנ"ל הוא בחינת חב"ד. וגימ"ל עליות אלו הם בחינת 'חקל תפוחין קדישין' כנ"ל כמה פעמים. ותיקון המלכות הוא בחינת גן כידוע, "והאכלתיך נחלת יעקב" אביך הוא בחינת "נהר היוצא מעדן להשקות את הגן" והוא בבחינת 'זעיר אנפין' כמבואר בזוהר הקדוש זה בחינת "דרך הנשר בשמים", ויעקב נקרא "יושב אוהלים" על שם זה כמבואר בפנים. כי יעקב הוא בחינת תפארת, בחינת זעיר אנפין, והוא זכה לתיקון הכללי בשלימות בכל הבחינות, עד שזכה להמשיך לבנונית בחינת (בראשית לז) "מחשוף הלבן", עד שתיקן בחינת המלכות בשלימות. ועל כן זכה לנחלה בלי מצרים כי נתהפך אצלו מבחינת מצ"ר לבחינת צמ"ר. בבחינת "אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" המבואר בסוף המאמר, כי הוא זכה לשמירת שבת בשלימות שכלול מכל בחינות תיקונים הנ"ל. וזכה לכל התיקונים הנ"ל בפרטיות גם כן, כי הוא זכה לבחינת דיבור בדיעה כמבואר לקמן בפנים סימן ע"ד במאמר 'רומה על' וכו'. ודיבור בדיעה הוא על ידי שבח הצדיקים. וזה בחינת "כל אלה שבטי ישראל שנים עשר" (וכולם היו צדיקים כמו שפירש רש"י בפרשת וישלח על פסוק (בראשית לה) "ויהיו בני יעקב שנים עשר") "וזאת אשר דבר להם אביהם ויברך" וכו' (בראשית מט) שזה בחינת שבח הצדיקים, שעל ידי זה בעצמו נשלם הדיבור ונתקיימים ברכותיו. כי עיקר הברכות תלוי גם כן בשלימות הדיבור, בבחינת "ותגזור אומר ויקם לך", וכתיב (דברים

א) "ויברך אתכם כאשר דבר לכם" וכמבואר במקום אחר. 'תיקון הברית' בשלימות זה בחינת (בראשית מט) "ראשית אוני" הנאמר ביעקב וכמבואר בפנים. 'תיקון המשא ומתן והעשירות על ידי צדקה', זה בחינת (בראשית כח) "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" הנאמר אצל יעקב, וכן "וירב בלבן" וכו' "כי מששת את כל כלי מה מצאת מכל כלי ביתך" וכו' כי עשה מלאכתו וכל משאו ומתנו באמונה, ונזהר שלא ליגע בממון של אחרים ח"ו. וזה בחינת "כי חנני אלקים וכי יש לי כל".

בחינת ההיפך מתאוות ממון שכל מה שיש לו יותר חסר לו ביותר וחומד יותר, אבל יעקב אמר "וכי יש לי כל" ואינו חסר לי כלום. ועל כן זכה לנחלה בלי מצרים. כי תיקון הכללי של כל הבחינות הנ"ל הוא בחינת שדי בחינת שבת כנ"ל. וזה בחינת ענג שבת, בחינת "כי אז על שדי תתענג" (איוב כ"ב) כי כל הבחינות אלו הם בחינת ענג, ברית הוא בחינת ענג כידוע, דיבור בדיעה הוא בחינת ענג כנ"ל, עשירות וממון הם בחינת ענג להאדם ורוב העשירים הם מעונגים בחינת (דברים כח) "הרך בך והענוג מאד" וכו'. "הרכה והענוגה" כמו שדרשו רז"ל על מרתא בת בייתות, וכשזוכין לכל הדברים הנ"ל בקדושה על ידי בחינת תיקון הכללי, שבהם הם בוודאי ענג גדול דקדושה בחינת ענג שבת, וכן תיקון המלכות שהוא בחינת כבוד הוא בחינת ענג, כמו שכתוב "והתענגתם מזיז כבודה" (ישעיה ס"ו), ותיקון הכללי הוא בחינת שדי, בחינת (איוב כב) "והיה שדי בצריך" שזורק ויורה תיקונים גם לכל מקומות הצרים כמבואר בפנים.

וזה בחינת נחלה בלי מצרים, וזה בחינת (איוב כ"ז) "כי מה תקות חנף כי יבצע" (היינו אם יגזול שזה בחינת פגם המשא ומתן) וכו' "הצעקתו ישמע אל כי תבא עליו צרה. אם על שדי יתענג" וכו'. כי על ידי שפוגם בזה אינו זוכה שיהיה דיבורו נשמע ונתקבל, כי פגם במלכות שמזה באים כל הצרות רחמנא ליצלן. על ידי שליטת העת רעה שפחה בישא רחמנא ליצלן. וגם אינו זוכה לענג דקדושה שזה בחינת "אם על שדי יתענג".

כי ביטול תאוות ממון הוא על ידי בחינת שדי כמבואר בפנים במאמר 'צוית צדק' סימן כ"ג. וזה בחינת (איוב כב) "והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך" בחינת תיקון הממון ועשירות דקדושה, בבחינת ביטול תאוות ממון על ידי צדקה, שזה בחינת "וכסף תועפות לך" שמרמז על צדקה כמבואר במאמר 'מריקים שקיהם' סימן י"ז.

ורז"ל דרשו "וכסף תועפות" 'שכופלין לו פרנסתו', שזה בחינת שפע כפולה, שהוא בחינת תיקון תאוות ממון, כמבואר בליקוטי תנינא סימן מ'. וזה שסיים "כי אז על שדי תתענג וכו' תעתיר אליו וישמעך" (שתפלתו נשמעת ומקובלת), "ונדרך תשלם", זה בחינת "אשר נדרת בפיך" זו צדקה המבואר בפנים, בחינת שלימות הדיבור שעל ידי צדקה, וזה שסיים "ותגזר אומר ויקם לך" וכו', שזה עיקר בחינת שלימות הדיבור כנ"ל. וזה "ועל דרכיך נגה אור", כי פגם הברית שהוא בחינת פגם הכללי שבכל בחינה הוא בחינת פגם הדרך. בחינת (בראשית ו) "כי השחית כל

בשר את דרכו״. וזה בחינת (משלי ד) ״דרך רשעים כאפלה״ וכמבואר במקום אחר.

אבל תיקון הברית הוא בבחינת (איוב כב) ״ועל דרכיך נגה אור״. וזה ״וכבדתו מעשות דרכיך״ כנ״ל, כי כל בחינות אלו הם בחינת דרך. ברית-הוא בחינת דרך כנ״ל וכמובא במקום אחר. צדקה-הוא בחינת דרך כמו שכתוב ״בדרך צדקה תמצא״ (משלי ט״ז), וזה בחינת תיקון המשא ומתן שהוא בחינת דרך כמו שכתוב (דברים לג) ״שמח זבולון בצאתך״. תיקון הדיבור על ידי שבח הצדיקים-זה בחינת דרך, כמו שכתוב ״כי יודע ה׳ דרך צדיקים״. וכתיב (שופטים ה׳) ״והולכי על דרך שיחו וכו׳ שם יתנו צדקות ה׳״ וכו׳ (עיין רש״י ומפרשים), בחינת שבחי הקב״ה בעצמו שהוא צדיקו של עולם.

וזה ״וכבדתו״, כי כל בחינות אלו הם בחינת כבוד.

ברית-הוא בחינת כבוד כמבואר במאמר ׳תפלה לחבקוק׳ סימן י״ט. בפרט כי הוא בחינת בגדים לבנים שהן בחינת כבוד כמבואר בפנים. ממון הוא בחינת כבוד כמו שכתוב (דברי הימים א כט) ״והעושר והכבוד מלפניך״ וכמוהו רבים, וכתיב (שם) ״ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה״ וכמבואר במקום אחר. צדקה -היא בחינת כבוד כמו שכתוב (משלי ג) ״כבד את ה׳ מהונך״, וכתיב ״רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד״ (משלי כ״א), תיקון הדיבור-הוא בחינת כבוד, בחינת ״למען יזמרך כבוד ולא ידום״, כי עיקר הכבוד הוא בהדיבור כמבואר לקמן בפנים סימן קצ״ד. וזה בחינת ״מלך הכבוד״ בחינת ׳מלכות פה׳ כמבואר בפנים. וזה שסיים (תהלים כד) ״אז תתענג על ה׳״ וכו׳ כנ״ל, ״כי פי ה׳ דבר״. כי כל הבחינות הנ״ל הם בחינת תיקון הדיבור שהוא בחינת מלכות פה, שבו התחלת מאמר זה וסופו כמבואר בפנים. גם תיקון הכללי שהוא בחינת תיקון הברית שבכל הבחינות הנ״ל, הוא גם כן בחינת פי ה׳, כמבואר בזוהר שמות דף ק״צ ׳ברית קיימא פה ה׳ הוא׳ וכו׳. ועיין תיקון י״ח דף ל״ב ׳פה אתקריאת מסטרא דצדיק׳ וכו׳ בחינת תיקון הדיבור על ידי שבח הצדיקים. וכן צדקה הוא בחינת פה, בחינת ״בפיך זו צדקה״ כמבואר בפנים, וכמבואר במאמר ׳אשרי העם׳ סימן י״ג, שזה בחינת ׳כי פי ה׳ דבר׳. וזה בחינת ״אני ה׳ מדבר בצדקה״ (ישעיה ס״ג) ועיין בתיקון כ״א דף נ״ח ׳שכינתא אתקריאת צדקה וכו׳ ובגלותא איהי עניה וכו׳ ובאן אתר איהו עני ואיהי עניה בצדיק דאיהו בברית וכו׳ וכל מאן דעביד צדקה במסכנא גרים ההוא נהר דיתמשך מעדן דאיהו אימא עילאה ,״להשקות את הגן״ דאיהו דלת דלה מסכנא ועני איהו יום השבת, ומאן דמקיים ביה ענג שבת גרים לאשקאה ההוא דלת וההוא עני אתמלי ואתקרי נהר׳ וכו׳ מבואר לענייננו:

סימן ל-מישרא דסכינא

מבואר בזוהר הקדוש יתרו דף צ״ב. ׳יום שבת רזא דכל מהימנותא דתליא מרישא עד סופא דכל דרגין שבת איהי כולא תלת דרגין אינון. שבת עילאה שבת דיומא שבת דליליא וכולהו חד ואיקרי כלא שבת וכו׳.

ואלין אינון כללא ורזא דכל אורייתא תורה נביאים וכתובים׳ וכו׳. וכן אמרו רז״ל בכמה מקומות ׳שקולה שבת ככל התורה והמצוות׳. והנה כל התורה ומצוות הם בחינת שיעורים וגבולים לחכמתו יתברך, שעל ידי זה זוכין להשגות אלקות כמבואר בפנים. ובקדושת שבת כלולים כל בחינות הצמצומים והשיעורים וגבולים שזוכין על ידם להשיג אלקותו יתברך, שזה בחינת ״את שבתותי תשמרו וכו׳ לדעת כי אני ה׳ מקדשכם״.

ואמרו רז״ל ׳מתן שכרה לא עבידא לאגלויי׳. היינו השכל העליון של השגות אלקות שמלובש בקדושת שבת זה לא עבידא לאגלויי, כי הוא בבחינת (ישעיה סד) ״עין לא ראתה״ וכו׳ ואי אפשר לדבר מזה כלל, והוא רק בבחינת ״נודע בשערים בעלה״ ׳לכל חד כפום מה דמשער בלביה׳ ואפילו מלבא לפומא לא אגלייא, וכמבואר מזה קצת במקום אחר.

וזה בחינת שבת-שי״ן ב״ת כמבואר בזוהר הקדוש היינו ענפי השכל העליון שהם בחינת שי״ן כידוע, מקושרין ומאירין אז בהארה גדולה בבחינת ב״ת, שהוא בחינת מלכות בחינת חכמה תתאה כמבואר בפנים. וזה בחינת (ישעיה נו) ״כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ובנות״ וכו׳ היינו, כי בנים ובנות הם בחינת השכליות העליונים, שהם בחינת בנים, והשכליות התחתונים שהם בחינת בנות כמבואר בפנים, שזה בחינת ׳בת תחלה סימן יפה לבנים׳. אבל על ידי שמירת שבת זוכין לקבל עוד שכליים גבוהים ועליונים ביותר, ומלובשים בלבושים וצמצומים קדושים נפלאים ביותר, עד שהם טובים מבנים ובנות הנ״ל. וזה שנאמר בענין שמירת שבת ״אתה ובנך ובתך״ וכו׳ בחינת בנים ובנות הנ״ל. ויש לומר, כי זה בחינת יד ושם טוב, יד מרמז על השכל עליון של בחינת השגות אלקות. שזה בחינת ה׳ אחד, בחינת רשות היחיד גבוה יו״ד ורחבו דל״ת וכמובן בתיקונים. ושם טוב רמז על השכל תחתון שהוא בחינת מלכות, בחינת ״ושמו אחד״ וכמבואר במאמר ׳אנכי׳ סימן ד׳.

ועיין במאמר היכל הקודש סימן נ״ט, ועיין בכוונות שבת בענין ״מזמור לדוד״ שאומרים בכניסת שבת וצריכין לכוון להעלות העולמות וכו׳, ובהבו להי׳ הראשון יכוין להוריד שפע אור מתליסר תיקוני דרישא דאריך אנפין דעשיה לדעת דעשיה, ועל ידי זה יעלה הדעת דעשיה ביסוד דיצירה וכו׳, ובהבו להי׳ כבוד ועוז יכוון, להמשיך מאריך אנפין דיצירה מתליסר

תיקוני רישא דיליה לבינה דיצירה, ומבינה לגבורה, ומגבורה להוד דיצירה, ומהוד דיצירה לבינה דעשיה, ויעלה בינה דעשיה להוד דיצירה וכו׳. ובהבו לה׳ כבוד שמו יכוון להמשיך הארה מאריך אנפין דבריאה מתליסר תיקוני רישא דיליה עד נצח דבריאה, ומשם לנצח דיצירה, ומשם לחכמה דעשיה, ויעלה חכמה דעשיה לנצח דיצירה וכו׳ ועיין שם עוד נפלאות. וכן בכוונות ג׳ פעמים ׳בואי כלה׳, ובכוונות ׳מזמור שיר ליום השבת׳ ותבין שם לענינינו, איך שכל זה מרומז בדברי רבינו ז״ל כאן במה שאמר השגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי צמצומים רבים מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון וכו׳ כמבואר בפנים, וכל זה כלול בקדושת שבת, שאז מאירין שכליים עליונים ונפלאים מאד, בלבושים וצמצומים נפלאים מאד, כמובן למעיין בזוהר הקדוש ובכוונות האריז״ל. (ואין ענינינו פה בקונטרס הזה להאריך בעניינים כאלו אשר שגבו ונפלאים מדעתינו ואין לנו עסק בנסתרות).

וזה שאומרים במזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון, כי אז מאירין בחינת יד ושם הנ״ל בהארה עליונה ונפלאה מאד. (ועיין בכוונות ה׳ מלך גאות לבש, שהתפארת מתלבש באדרת שער סוד תי״ו יו״ד נימין דאריך אנפין, כי אז הזעיר אנפין יורש מקום אבא, ולכן כתיב (שמות לא) ״ושמרתם את השבת כי קודש הוא״-קוד״ש גימטריא תי״ו יו״ד נימין הנ״ל וכו׳ ואפשר שזה שייך גם כן לסוד השערות המבואר בפנים וצריך ביאור ואין כאן מקומו כנ״ל).

והנה שבת סתם הוא בחינת מלכות כידוע ומבואר בזוהר הקדוש, וזה בחינת חכמה תתאה שמשיגין על ידה השגות אלקות, ואי אפשר לזכות לזה כי אם על ידי ״שונא בצע״ וכו׳ שזה בחינת מה שבימי שלמה שהיה המלכות דקדושה על תיקונה ומכונה נאמר אז ״אין כסף נחשב״ כמבואר בפנים. וזה בחינת קדושת שבת שהוא גם כן בחינת שלמה מלך שהשלום שלו שזה בחינת מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת ראשי תיבות שלמ״ה כמובא. (וזה שמובא בזוהר הקדוש וילך דף רפ״ד: ׳מזמור שיר ליום השבת׳ ותנינן ליום השבת ממש. שיר דקוב״ה אמר ׳שיר השירים אשר לשלמה׳ שיר דקב״ה אמר עיין שם). ואז ״אין כסף נחשב״, וממאסין בממון ואין עוסקין בשום עסק ומשא ומתן, ואדרבא! מפזרין ממון על הוצאות שבת׳ כי שבת הוא בחינת ביטול תאוות ממון בחינת ״שונא בצע״ כנ״ל כמה פעמים. ובשבת משמש בתחילת היום מזל שבתאי, שממנו נמשך בחינת מרה שחורה ועצבון טירדת הפרנסה, שזה בחינת עיגולים וסבובים דסטרא אחרא, בחינת ״שטו העם ולקטו״ בשטותא כמבואר בפנים. ועל כן יש מהעכו״ם שהיו לובשין לבושין שחורים ועבדין הספידא בלילי שבתות כמבואר בזוהר הקדוש (עקב רע״ב:), אבל ישראל קדושים הדבוקים במלכות דקדושה זוכין לקבל קדושת שבת, שהוא בחינת עיגולים וסבובים דקדושה שהם בחינת הצמצומים ולבושים הקדושים שמסבבין עמהם, עד שמשיגין השגות אלקות, ושובתין אז לגמרי מכל מיני סיבובים ועיגולים לצורך פרנסה שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא כנ״ל, שזה בחינת (שמות טז) ״שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו

ביום השביעי״. וצריכין להמשיך חיות להחכמה תתאה הנ״ל, ועיקר החיות הוא מאור הפנים המאיר בשלש רגלים על ידי שמתקבץ לתוכן השמחה של כל המצוות שעושין בכל השנה וכו׳ כמבואר בפנים.

וזה בחינת גודל השמחה שצריכין לשמוח בשבת כמבואר בזוהר הקדוש, ואז עולין כל המצוות אפילו שעשו בששת ימי החול מאחיזת העצבות שבהם, ועולים ונכללים בקדושת השמחה של שבת כמבואר בליקוטי תנינא במאמר ימי חנוכה סימן ב׳. ועל כן מאיר אז אור הפנים דקדושה בבחינת (זהר תרומה) ׳ואנפהא נהירין בנהירו עילאה׳ ואמרו רז״ל ׳ברכו באור פניו של אדם׳ וכו׳ שזה בחינת (משלי טז) ״באור פני מלך חיים״, בחינת ׳טועמיה חיים זכו׳. ועל כן מחוייב כל אדם להקביל פני רבו בשבת (כמבואר בזוהר ויקרא דף רס״ה:), בכדי לקבל אור הפנים להחיות את בחינת המלכות. כי שבת הוא ׳תחילה למקראי קדש׳ ובו כלולים קדושת כל השלש רגלים שמאיר בהם אור הפנים. ועל כן אמרו רז״ל שאמר הקב״ה לישראל שאם ישמרו את השבת יתן להם רגלים בג׳ חדשים ניסן סיוון תשרי, היינו כנ״ל, כי ממנו נמשך קדושת כולם והוא ראשון למקראי קדש כידוע. ועל כן ׳יום טוב נמי איקרי שבת׳ כמו שאמרו רז״ל.

והנה המלכות דקדושה בחינת שבת, הוא בחינת דל״ת כנ״ל בסימן כ״ט בשם התיקונים דף נ״ח. וכמובא בכתבי האריז״ל בסוד ׳שדה׳ וכו׳. ועל ידי חילול שבת ח״ו יונקין ממנה הד׳ מלכיות דסטרא אחרא, שהוא בחינת עמלק, שהוא כלליות כולם כמבואר בפנים. ועל כן אמרו רז״ל ׳אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא היו שום עכו״ם ולשון שולטין בהם שנאמר ״ויצאו מן העם ללקוט״ וכו׳ ״ויבא עמלק״ וכו׳ היינו כנ״ל. וכן אמרו ׳המענג את השבת ניצול משיעבוד מלכיות׳, ואמרו ׳אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין׳, שתי שבתות דייקא כנגד קוב״ה ושכינתיה, שהם בחינת שבת דיומא ושבת דלילא כמבואר בהקדמת התיקונים דף ב׳. וזהו שאמרו רז״ל ׳לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת׳ היינו כנ״ל. ואז כביכול (ירמיה כה) ״שאוג ישאג על נוהו״ כמבואר בפנים, וצריך לראות לחתוך את המלכות ולהבדילה מבין הדל״ת מלכיות ולהעלותה משם. ועיקר עלייתה על ידי בחינת החסד, בבחינת ״זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד״. ועל כן מצוה להרבות בצדקה לעניים על שבת, וכן הוצאות שבת בעצמה היא בחינת צדקה וחסד כנ״ל כמה פעמים. וכמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים, ועל ידי זה מבדילין את המלכות מהם ומעלין אותה אל אור הפנים שזה בחינת ׳פני שבת נקבלה׳. ועל כן אברהם שהיה איש החסד, והיה משתדל בתיקון המלכות כמבואר בפנים, על כן אמרו רז״ל עליו שקיים אפילו עירובי תבשילין, שזה משום כבוד שבת ויום טוב כמו שאמרו רז״ל ׳חד אמר משום כבוד יום טוב, וחד אמר משום כבוד שבת׳ וכו׳ ואמרו רז״ל ׳כל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת׳ וכו׳ וכן אצל רבקה, וזה בחינת ׳דל״ת רשויות לשבת׳ (שבת ו) ומבואר בליקוטי הש״ס להאריז״ל שהם כנגד הארבע עולמות, שזה גם כן בחינת: ״כנגד ארבעה בנים דברה תורה״ כמבואר בכוונות, והם בחינת הארבעה בנים שיצאו

מאברהם כמבואר בפנים. ומחמת שבשבת שולט עולם הבריאה שזה בחינת 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו' וכמבואר בכוונות, ויעקב הוא בחינת הבן תם שהוא כנגד בריאה. על כן מבואר בו בפירוש ששמר את השבת, כמו שכתוב "ויחן פני העיר" ודרשו רז"ל שקבע תחומין וכו'.

ועיקר התגלות החסד שעל ידו קוצרין ומבדילין את המלכות מהארבע מלכיות הוא על ידי תוכחה וכו'. וצריכין לקבל תוכחתם אפילו כשהוא בדרך בזיון כדי לקבל על ידי זה את החסד הנ"ל. וגם כי צריכין לדון את המוכיח לכף זכות, כי אין אדם נתפס על צערו, כי אפילו הטוב שלנו שהם התפילות שלנו מבלבלין אותם וכו' כמבואר בפנים. וזה שכתוב (נחמיה י"ג) "ואריבה את חורי יהודה ואומרה להם מה הדבר הרע הזה אשר אתם עושים ומחללים את יום השבת" וכו'. 'ואריבה' דייקא בחינת התוכחה שהוא דרך מריבה ובזיון. ועל כן סיים (נחמיה יג) "זכרה לי אלהי וחוסה עלי כרוב חסדך", כי על ידי התוכחה נתגלה חסד כנ"ל. ועל כן כשיצאו מן העם ללקוט ביום השביעי כתיב (שמות טז) "ויאמר ה' אל משה עד אנה מאנתם לשמור מצוותי" וכו', ואמרו רז"ל על זה 'בהדי הוצא לקי כרבא' על ידי הרשעים מתגנין הכשרים כמו שפירש רש"י שם. נמצא מבואר, שהצדיקים סובלין צער גדול מהפגמים של החוטאים. על כן מבזין אותם לפעמם בתוכחתם. אבל באמת התוכחה הזאת הוא באהבה גדולה בבחינת (משלי ג) "את אשר יאהב ה' יוכיח", וכמבואר בזוהר הקדוש ויקרא דף רפ"ו: בענין התוכחה של משה, ועל כן על ידי התוכחה הזאת מתגלה החסד. וזה בחינת "טובה תוכחת מגולה" (בחינת התוכחה שהוא בגלוי ובבזיון כמו שפירשו המפרשים ז"ל) "מאהבה מסותרת", כי על ידי התוכחה הזאת נתגלה האהבה והחסד כנ"ל. ואפשר שזה סוד השלהובא דאשא שיורד בערב שבת לכוות את הסטרא אחרא שרוצים להתאחז בהמלכות דקדושה ולעלות עמה וכו' כמבואר בכתבים וכנ"ל כמה פעמים. וזה (שיר השירים ח) "כי עזה כמות אהבה קשה כשאול קנאה" (קנאה היא בחינת התוכחה על דרך (במדבר ה) "וקנא את אשתו" וכו' וכמו שאמרו רז"ל) "רשפיה רשפי אש שלהבת יה", בחינת השלהובא דאשא הנ"ל היורד בערב שבת כמבואר בכתבים. ועל ידי זה מבדילין את המלכות מהם ומעלין אותה אל אור הפנים כנ"ל.

ועל כן אמרו רז"ל שמצוה להקהיל קהילות בשבת ולדרוש להם דברי תורה ומוסר, וכמו שנוהגין הצדיקים גם עכשיו. ובאמת קדושת שבת בעצמה היא בחינת תוכחה ומוסר, כי התורה הקדושה צועקת ומכרזת ומוכיחה אותנו תמיד כמו שכתוב (משלי א) "בראש הומיות תקרא, עד מתי פתאים תאהבו פתי", רק בחול מחמת הטירדא שבימי החול ומחמת שליטת הסטרא אחרא שיש אז על כן אינו נשמע קול הכרוז והתוכחה כל כך. אבל בשבת שאז נכנעת הסטרא אחרא 'וכל שולטני רוגזין וכו' כלהו ערקין' וכו', אז נשמע לכל אחד בלבו קול הכרוזים הקדושים והתוכחה הקדושה שהתורה מכרזת ומוכחת אותנו, על ידי זה באין הרהורי תשובה לכל אחד, ומתבונן בעצמו על אבידת נפשו בימי החול, שזה בחינת 'כיון

ששבת וי אבדה נפש' וכמבואר במקום אחר, ונתגלה חסד בבחינת (משלי לא) "פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה". כי שבת הוא בחינת התגלות הדיבור כמבואר בזוהר בראשית דף ל"ב, וזה בחינת פתיחת פה של המוכיח ושל כלל התורה הקדושה, שעל ידי זה נתגלה חכמה וחסד, שזה בחינת המוחין הגדולים וכן החסדים הגדולים המאירין בשבת קדש כידוע. ועל כן אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת מפני שאימת שבת עליו על ידי קול הכרוזים ושל התוכחה הנ"ל הנשמע בשבת.

והנה לפעמים באה התוכחה של שבת קדש בדרך בזיון בבחינת וי אבדה נפש הנ"ל. כי מתבונן בנפשו גודל פחיתות ושפלות מדריגתו עד שהוא נבזה בעיניו נמאס, ויוכל לקוץ בחייו וליפול בדעתו לגמרי על ידי זה. על כן צריך לחזק את עצמו ולידע, שגם זה הוא רק מפיתוי היצר שרוצה להפיל אותו בדעתו עד שימאס ויקוץ לגמרי בהתוכחה ומוסר הנ"ל, ועל זה נאמר (משלי ג') "מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה", היינו כי דרך האב לרצות ולפייס את בנו אחר התוכחה, שזה בחינת התגלות החסד על ידי התוכחה כנ"ל. (משלי ג) "אשרי אדם מצא חכמה" וכו', היינו כי המוסר והתוכחה הנ"ל הוא רק בשביל התגלות החכמה וחסד ואהבה.

ואיך אפשר ליפול בדעתו ח"ו על ידי מוסר כזה, הלא אדרבא מזה בעצמו נראה שהקב"ה רוצה עדיין לקרב אותו. ועל זה נאמר (איוב ה) "ומוסר שדי אל תמאס", כי שבת הוא בחינת שדי כידוע. כי הלא כל זה בשביל להבדיל את המלכות מבין הסטרא אחרא ולהעלותה אל אור הפנים המאיר על ידי שמחה, ואיך אפשר ליפול בעצבות ח"ו על ידי תוכחה כזאת. ומה שהתוכחה הוא בדרך בזיון-הוא גם כן מחמת אהבה, בכדי להתעורר ביותר על ידי זה בהתעוררות אמתי, אבל לא בעצבות ומרה שחורה ח"ו, רק בשמחה והתחזקות דקדושה על זה בעצמו שזכה שהמלך מלכי המלכים הקב"ה מוכיח אותו ומדבר על לבו לשוב אליו שזה רק מחמת גודל אהבתו אליו, בבחינת (בראשית רבה נד) 'כל אהבה שאין עמה תוכחה אינה אהבה' וכן בזוהר הקדוש כל רחימותא דלא קשיר עמיה קנאה וכו'.

וזה בחינת "נאמנים פצעי אוהב" (משלי כ"ז) שפירש רש"י על התוכחה של משה שהיתה בדרך בזיון, וצריכין לקבל התוכחה הזאת גם כן באהבה בכדי לקבל על ידה את החסד, שעל ידי זה מתקנין את בחינת המלכות כנ"ל. וגם כי כביכול 'אין אדם נתפס על צערו'. כי קדושת שבת בשרשו הוא גבוה ונפלא מאד, והוא ענין דק ורוחני מאד, ולא ניתן רק לישראל בבחינת 'ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם'. וגם לישראל ניתן בצינעא ובסוד כמו שאמרו רז"ל, והכל מחמת גודל רוחניותו ודקותו בבחינת 'מתן שכרה לא עבידא לאגלויי'. ועל ידי הפגמים שפוגמין בכל ימי החול נותנין ח"ו כח להמלכיות דסטרא אחרא לינק ממנה והוא פגם וצער גדול לקדושת שבת ח"ו. ולא עוד אלא שאפילו הטוב שלנו שהם התורה ותפלה ומצוות של ימי החול יש בהם גם כן אחיזת הסטרא אחרא מחמת גודל

הבלבולים שיש לנו בדעתינו בשעת עסקינו בהם ובפרט בשעת התפלה וכמבואר בפנים.

וכשמגיע קדושת שבת שאז זמן עליית כל התפלות וכל הדברים שבקדושה כידוע. ואז רוצים גם בחינות הבלבולים הנמשכין מצד הסטרא אחרא לעלות גם כן עמהם ח״ו, ויש צער גדול כביכול לקדושת שבת על ידי זה. ועל כן היא שולחת בלבינו דברי תוכחה ומוסר בדרך בזיון. (וכבר נתבאר לעיל שאפשר שזה סוד השלהובא דאשא שיורד בערב שבת שעל ידי זה נופלת הסטרא אחרא למטה, ואינה יכולה להתאחז בהמלכות דקדושה, והמלכות דקדושה עולה למעלה, וגם הטוב שבנגה עולה עמה כידוע. היינו שהבלבולים גמורים שאינם יכולים לקבל תיקון עדיין נופלין למטה. והתפלות והדברים שבקדושה עולין למעלה לשרשם העליון, וגם הניצוצות הקדושים והטוב שיש בהבלבולים שיכולים לעלות ולקבל תיקון עולים גם כן עמהם כנ״ל. ועיין לקמן בסימן פ״ב בפנים במאמר ׳הנעלבים ואינם עולבים׳ וכו׳ ותבין משם סעד לדברינו אלה. כי זה שמקבל באהבה התוכחה שהוא בדרך חרפה ובזיון-גם כן בכלל ׳שומעין חרפתן ואינם משיבין׳ וכו׳. ׳ועושים מאהבה׳ שעל ידי זה נמשך בחינת השלהובא דאשא הנ״ל, ונופלין הקליפות הטמאות למטה וכו׳, שזה בעצמו גם כן בכלל התיקון שצריכין לחתוך ולהבדיל את המלכות דקדושה מהם ולהעלותה למעלה כנ״ל).

וזהו שמבואר בכתבי האריז״ל כי שב״ת אותיות בש״ת.

כי צריכין להתבייש בפני קדושת שבת. הינו על ידי בחינת התוכחה ומוסר הנ״ל, בבחינת ״מוסר כלימתי אשמע ורוח מבינתי יעננ״י (איוב כ׳). ומחמת שקול התוכחה הנ״ל הוא בחינת קרן השופר בחינת (ישעיה נא) ״הרם כשופר קולך״ וכו׳ המבואר בפנים.

על כן היו נוהגין לתקוע בשופר בערב שבת כמו שאמרו רז״ל. ועיקר התוכחה היא לכל אחד כפי עזותו.

כי שבת הוא ביטול העזות דסטרא אחרא, בחינת (יחזקאל ז) ״והשבתי גאון עזים״ וכנ״ל בסימן כ״ב. כי עיקר שלימות התורה והתפלה הוא בשבת כנ״ל כמה פעמים, ועיקר שלימותן הוא על ידי עזות דקדושה כמבואר בפנים. וזה בחינת (נחמיה ח) ״כי חדות ה׳ הוא מעוזכם״ שדרשו רז״ל על ענין שבת וכנ״ל בסימן כ״ב הנ״ל. ואמרו רז״ל (פסחים קי״ב) ׳אבל עושה דבר מועט כדתנן הוי עז כנמר׳ וכו׳. ומחמת שהחכמה תתאה בחינת מלכות הנ״ל הוא בחינת סכינא כמבואר בפנים, על כן מבואר בשלחן ערוך סימן ר״נ להשחיז את הסכין בערב שבת. ומחמת שהקול הוא כפי בחינת המלכות כמבואר בפנים, על כן נתתקן לומר בכניסת שבת ״מזמור לדוד״ שמדבר מהשבעה קולות.

וזה (במדבר כא) "יזל מים מדליו" היינו בחינת תיקון הדל"ת שהיא בחינת מלכות הנ"ל, "וזרעו במים רבים" בחינת הצדקה וחסד שעל ידי זה מתקנין בחינת המלכות בחינת "והוכן בחסד כסא". וזה "וזרעו במים רבים", בחינת (ישעיה לב) "אשריכם זורעי על כל מים" שנאמר על צדקה, "וירם מאגג מלכו", כי אגג הוא עמלק, בחינת כלליות המלכות דסטרא אחרא שרוצים לינק מבחינת המלכות דקדושה בפרט בעלייתה בערב שבת, ואפשר שזה סוד המדורה של שבעין כוכבים שנתעורר בערב שבת כמבואר בזוהר הקדוש וכנ"ל בפנים בסימן י"ט. היינו בחינת מלכות עמלק שכלול מכל השבעים עכו"ם כמו שכתוב (במדבר כד) "ראשית גוים עמלק". ואפשר כי לזה נקרא אגג כי קדושת שבת הוא בחינת (תהלים קלט) "ימים יוצרו ולא אחד בהם" ודרשו רז"ל על שבת, וגם אמרו רז"ל שחושבין ג' ימים לפני השבת וג' ימים לאחר השבת. ושבת הוא הנקודה הפנימיית של כולם, על כן לעומת זה המלכות דסטרא אחרא נקרא גם כן 'אגג' היינו אלף וגימל גימל, כנגד בחינות הנ"ל. אך על ידי צדקה שהוא בחינת זרע כמו שכתוב (הושע י) "זרעו לכם לצדקה", והוא בבחינת "זרעו במים רבים", בחינת "אשריכם זורעי על כל מים" כנ"ל. על ידי זה קוצרין וחותכין את המלכות ומרימין אותה מביניהם שזה בחינת "וירם מאגג מלכו". ועל כן אמרו רז"ל 'ראה הקב"ה שעתיד המן לעמוד על ישראל לפיכך הקדים שקליהם לשקליו' היינו כנ"ל, וזה "ותנשא מלכותו". ודרשו רז"ל "וירם מאגג מלכו" זה שאול "ותנשא מלכותו" זה דוד וכו' היינו כי הגם ששאול זכה גם כן למלוכה אבל עיקר תיקון המלכות היה על ידי דוד. ועל כן אמר לו שאול בעצמו "ידעתי כי מלוך תמלוך" וכמבואר בפנים.

וזה "אם תשוב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי וקראת לשבת ענג ולקדוש ה' מכובד". היינו שימנע מעשיית חפצו בשבת ויפזר מעותיו בשביל ענג וכבוד שבת שכל זה בכלל שונא בצע. גם ההוצאה של שבת הוא בכלל צדקה וחסד שעושין עם יום השבת, שעל ידי זה בעצמו מתקנין בחינת המלכות וזוכין לקבל קדושת שבת כנ"ל. גם מה שמונע עצמו מעובדין דחול ביום השבת, על ידי זה אין יכולין הסטרא אחרא לינק ח"ו מבחינת המלכות. וכמבואר בכתבי האריז"ל על סוד איסור תחומין ואיסור עשיית מלאכה בשבת. ועל ידי זה שמענג את השבת ומכבדו שזה בחינת השמחה והחדוה של שבת. על ידי זה ממשיך חיות לבחינת המלכות מאור הפנים.

וזהו "ישמחו במלכותך (דייקא) שומרי שבת וקוראי ענג' וזה "וכבדתו מעשות דרכיך" וכו', היינו שישמור את עצמו מכל מיני סיבובים ועיגולים שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא, שזה בחינת רוב הדרכים של האדם שהם בשביל ממון ופרנסה, שזה בחינת (במדבר יא) "שטו העם ולקטו"-בשטותא, שזה היפך בחינת הכבוד, בחינת "לא נאוה לכסיל כבוד". אבל בשבת נתבטלין כל הסיבובים הנ"ל, וזוכין לבחינת חכמה שזה בחינת כבוד, כמו שכתוב "כבוד חכמים ינחלו". ואז הוא בבחינת "וישם לדרך פעמיו" שמעלין אותה אל אור הפנים כמבואר בפנים. וזהו "ממצוא

חפציך ודבר דבר״, שימנע אפילו מדיבור של חול שהם בשביל חפציו. כי הדיבור הוא בחינת מלכות פה, שהיא בעצמה בחינת קדושת שבת כנ״ל בשם הזוהר הקדוש.

על כן צריכין אז לשמור גם את הדיבור. בפרט כי בחינת דיבור הוא כנגד שונאי בצע כמבואר בתיקונא שבעין דף קכ״ב. על כן שומר את עצמו מלדבר מענייני חפציו בשבת, בכדי שלא לפגום על ידי זה בקדושת שבת ח״ו. ״אז תתענג על ה״ היינו שיזכה לקבל השכל העליון של השגות אלקות במדריגה גבוהה ועליונה מאד שהוא בחינת על ה׳, שזה בחינת ״אז תתענג על ה״ דא עתיקא וכו׳. והוא גם כן בחינת ׳עדן׳ שעליו נאמר ״עין לא ראתה״ וכו׳ כמבואר בזוהר ואתחנן דף רס״ו: ״עין לא ראתה וכו׳ יעשה״ מאן יעשה? עתיקא וכו׳.

״והרכבתיך על במותי ארץ״, זה כנגד בחינת עליית המלכות, שזה בחינת החכמה תתאה שמתלבש בתוכה בחינת השכל העליון הנ״ל. ועל כן דרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות, היינו שהמלכות דקדושה עולה מביניהם אל אור הפנים כנ״ל, שהוא גם כן בחינת ״אז תתענג על ה״ כידוע. ושם עיקר הענג והשמחה. וזה בחינת גימל עליות של בחינת המלכות נגד נה״י ונגד חג״ת חב״ד שזה בחינת חקל תפוחין קדישין כידוע. כי התוכחה של המוכיחים הוא בבחינת רגלין כמבואר במאמר ׳חותם בתוך חותם׳ סימן כ״ב.

כי מחמת שמשם עיקר בחינת יניקת ואחיזת הסטרא אחרא, בבחינת (משלי ה) ״רגליה יורדות מות״ רחמנא ליצלן. על כן שם עיקר עסק המוכיחים הקדושים לטהר את בחינת הרגלין בבחינת ״רחצתי את רגלי״ וכו׳ ולהעלותה נגד בחינת נה״י העליונים, שזה סוד ״חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך״ כמבואר בפירוש האריז״ל בסוף התיקונים. כי על ידי פתיחת פה של המוכיח נתגלה חכמה שהוא בסוד מחשבה העליונה ועל ידי זה עולה המלכות וכו׳ כמבואר בפירוש האריז״ל.

וזה בחינת (ישעיה ח) ״ויסרני מלכת בדרך העם הזה״ שזה בחינת תיקון הרגלין שלא לילך בעצת רשעים ח״ו, רק אדרבא ״ואשיבה רגלי אל עדותיך״ כנ״ל. ועל ידי התוכחה נתגלה חסד שהוא הראשון שבחג״ת. וזה בחינת עליית המלכות נגד חג״ת. וזה בחינת (הושע ז׳) ״ואני יסרתי חזקתי זרועותם״ וכו׳. ועל ידי זה מתקנין המלכות בשלימות ומעלין אותה אל אור הפנים המאיר בשלש רגלים, שזה בחינת חב״ד כמו שכתוב ״חכמת אדם תאיר פניו״. וזה גם כן בחינת רחיצת פניו ידיו ורגליו בחמין ערב שבת מצוה, כי זה הכנה לשבת לבחינת העליות של בחינת המלכות כנ״ל.

וזה ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״, זה כנגד בחינת ״הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן״. כי הוא עסק בזה ביותר להמשיך השכל העליון של השגת אלקות על ידי צמצוצים ולבושים רבים, עד שיאיר בו גם לכל

המדריגות התחתונות, שזה בחינת מה שזכה לנחלה בלי מצרים, כי מבחינת מ׳צ׳ר׳ נעשה אצלו צ׳מ׳ר׳, שזה סוד השערות בחינת (דניאל ז) ״ושער רישיה כעמר נקי״ והשערות אלו הם סוד הלבושים והצמצומים הנ״ל כמבואר בפנים, והיה נקי לגמרי מכל מיני סיבובים דסטרא אחרא שהם בחינת שערות דסטרא אחרא, שעל זה נאמר ״הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלקי״ ודרשו רז״ל (בראשית רבא פ׳ ס״ה) ׳כד״א כי חלק ה׳ עמו׳. כי עסקו של יעקב הוא רק להמשיך השגות אלקות שזה בחינת חלק הנ״ל שהוא גימטריא הויה אהיה, הויה אדני, כמבואר בכתבים שזה בחינת היחוד הקדוש שנעשה בבחינה העליונה מאד בחינת ראש.

והיחוד התחתון שהוא בבחינת נה״י כמבואר בכוונות נר שבת ונר חנוכה וכידוע. שזה בחינת מה שממשיכין הארת ענפי השכל העליון עד למטה ממש לתוך בחינת מדריגות התחתונות כביכול.

ועל כן זכה יעקב בשלימות לתקן בחינת המלכות דקדושה, עד שלא היה בו שום אחיזה מבחינות המלכיות דסטרא אחרא, רק אדרבא! הוא עוסק לבטל ולהכניע כל בחינת המלכיות דסטרא אחרא שזה בחינת ״וידו אוחזת בעקב עשו״ וכמו שדרשו רז״ל. והוא זכה לבחינת אור הפנים דקדושה כמבואר במאמר ׳רציצא׳ סימן כ״ז שזה בחינת ״מבקשי פניך יעקב סלה״. ואמרו רז״ל ׳שופריה דיעקב׳ וכו׳. ועל כן נקרא יעקב וישראל, כנגד בחינת השכל התחתון והעליון. וזה גם כן בחינת הבכורה והברכה כידוע. וזה בחינת ״וקח לי משם שני גדיי עזים טובים״, בחינת העזות דקדושה שצריכין לתורה ולתפלה, ועל ידי זה קיבל הברכה, כי על ידי זה תיקון בחינת המלכות בחינת ״ויתן עוז למלכו״. וזה בחינת ״הקול קול יעקב״ כי קולות הן בחינת עזות, כמבואר במאמר ׳חותם בתוך חותם׳ סימן כ״ב. והקול הוא כפי בחינת המלכות כמבואר בפנים. ובדרך צחות יש לומר כי יעקב טען עם רבקה מאחר שהוא איש ׳חלק׳ היינו מבחינת ״כי חלק ה׳ עמו״, וכל השתדלותו רק בתר קוב״ה להמשיך השגות אלקות כנ״ל, אם כן למה לו לקבל הברכות במרמה, ״אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמתעתע״ ודרשו רז״ל: ׳כעובד עבודה זרה׳, כי אמרו רז״ל ׳המחליף בדיבורו כאלו עובד עבודה זרה׳. והגם כי מה שרצה יצחק לברך את עשו, לפי פשוטו הוא מחמת המרמה והרמאות של עשו כמו שכתוב (בראשית כה) ״כי ציד בפיו״, ואף על פי כן מה לי בכך מאחר שאין עסקי להשתדל בשום סיבובים ועיגולים שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא כנ״ל. אם כן למה לי ליכנוס בענין חמור כזה, אך רבקה ידעה בנבואה שיעקב צריך לקבל הברכות. על כן הכריחה אותו לזה ולמדה אותו כי באמת בוודאי (תהלים קיט) ״אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה״״, ״והולך בתום ילך בטח״ (משלי י). אך מאחר שעל ידי פיתויי הנחש וערמימותו נתערב טוב ורע. על כן לפעמים אי אפשר לגמור התיקון גם כן כי אם על ידי בחינת מרמה, בבחינה שאמרו רז״ל ׳שרי להו לצדיקייא לסגויי ברמאותא עם רמאי׳ וכמבואר בזוהר הקדוש על יעקב בעצמו שהלך עם הנחש בארחא עקימא וכו׳. ועל כן הראתה לו רבקה זאת מבחינת העזות שאין לך מדה גרוע הימנה וכמבואר כאן בפנים שאין לו

חלק כלל בהתורה הקדושה וכו', ובמאמר 'חותם בתוך חותם' מבואר שכל העונשין החליף אברהם אבינו על שעבוד מלכיות ועונש העזות נשאר בגיהנם כמו שאמרו רז"ל 'עז פנים לגיהנם'. ומכל זה מובן גודל פחיתות המדה הזאת. ואף על פי כן אי אפשר להתקרב אל הקדושה כי אם על ידי עזות דקדושה כמבואר בפנים. מזה מובן, כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך, עד שלפעמים צריכין להשתמש גם בענינים כאלו לצורך המשכת התיקונים הקדושים שצריכין להשגות אלקות.

וזהו שאמרו רז"ל (בראשית כז) "שני גדיי עזים טובים" טובים לך-שעל ידם את נוטל את הברכות, וטובים לבניך-שעל ידם מתכפר להם ביום הכיפורים וכו'. "ונשא השעיר עליו" זה עשו וכו' "את כל עוונותם" עוונות תם שנאמר "ויעקב איש תם". היינו כנ"ל כי בענין העזות הנ"ל יש משקל גדול דק ורוחני מאד, כי הוא מדה גרועה מאד וכולל כל העוונות שהם בחינת עזות למרות עיני כבודו ח"ו, וכמבואר בזוהר הקדוש על ענין (תהלים נא) "והרע בעיניך עשיתי".

אבל כל זה נמשך מצד הסטרא אחרא מבחינת קליפת עשו כמו שכתוב "העז איש רשע בפניו" ודרשו רז"ל 'זה עשו', על כן אפילו אם כבר נכשל האדם ח"ו, אי אפשר לו לשוב אל הקדושה כי אם על ידי שיתגבר בעזות גדול דקדושה נגד העזות דסטרא אחרא, ולא יתבייש לשוב אליו יתברך, שזה בחינת מה שאומרים בתחילת הוידוי שאין אנו עזי פנים וכו' היינו לבאר שאין הוידוי מצד עזות ח"ו. כי זה היה עזות אם היו אומרים לא חטאנו. אבל מאחר שמתוודים ואומרים 'חטאנו' ומתחרטים על זה, רק שאף על פי כן מבקשים כפרה וסליחה לחטאים ורוצים להתקרב אליו יתברך, אין זה מצד עזות דסטרא אחרא ח"ו רק מצד עזות דקדושה שזה רצונו יתברך. וכבר האריך בליקוטי הלכות הרבה מעניינים אלו עיין שם. כי מחמת שהסטרא אחרא מתגברת בעזות גדול מאד ובכמה אופנים, בבחינת 'יורד ומסית עולה ומקטרג' וכו'. על כן אי אפשר להתקרב אל הקדושה כי אם על ידי עזות דקדושה וכמבואר במאמר 'חותם בתוך חותם' הנ"ל. אך שצריכין ליזהר בענין זה מאד כי יש בזה משקל גדול כנ"ל.

ועל כן ביום כפור מתכפרין על ידי השני שעירי עזים דייקא 'ושניהם שוים בקומתם' וכו' כמו שאמרו רז"ל. ואף על פי כן 'אחד לה' ואחד לעזאזל' שהוא בחינת העזות דסטרא אחרא ועליו מתוודים כל עוונות ישראל שנאמר "ונשא השעיר עליו" זה עשו וכו' "את כל עוונותם" את כל עוונות תם וכו' כנ"ל. כי יעקב רוצה ביותר לילך בתמימות בלא ערמה ומרמה בבחינת "ויעקב איש תם" וכמו שפירש רש"י שם. רק מחמת שעשו איש שעיר הוא בעל ערמימיות מאד ורוצה ללכוד האדם בתוקף עזותו ח"ו. על כן מוכרח האדם לפעמים לילך עמו גם כן בערמימיות ולהתגבר כנגדו בעזות דקדושה הנמשך מצד החכמה דקדושה בבחינת (קהלת ז) "החכמה תעוז לחכם" וכו'. אך מחמת שיש בזה משקל גדול וקשה מאד להבחין בין השני מיני עזות ולהחזיק במדת העזות דקדושה ולהתרחק

לגמרי מבחינת העזות דסטרא אחרא שהוא שורש כל העוונות, על כן היו צריכין להטיל גורל על זה בבחינת (משלי טז) "בחיק יוטל את הגורל ומה' כל משפטו". כי צריכין לבקש הרבה מהשם יתברך לכוין את המשקל בזה וכמובן גם במאמר 'חותם בתוך חותם' הנ"ל. וכבר מבואר ענין השעירים והגורל הנ"ל גם בליקוטי הלכות.

ועל כן יעקב אבינו קודם הסתלקותו שעסק אז בתיקון המלכות דקדושה שנתגלית על ידי השנים עשר שבטים, שזה סוד "ים של שלמה' העומדת על שנים עשר בקר. ועל כן אמרו אז שמע וברוך שם וכמובן במאמר 'בקרוב' וכו' סימן ל"ו. על כן התחיל בתוכחה, כי על ידי תוכחה מתקן בחינת המלכות כנ"ל וכמבואר בפנים. והוכיח אותם העיקר על פגם העזות דקדושה שלא כוונו בזה את המשקל בדקדוק. וזה (בראשית מט) "ראובן בכורי אתה וכו' יתר שאת ויתר עז" בחינת כהונה ומלכות, שזה בחינת השכל העליון והשכל התחתון הנ"ל, ומאחר שהיה בכורו של יעקב בוודאי היה זוכה לזה וקרא אז את המלכות בשם עז בחינת העזות דקדושה הנ"ל. אך (בראשית מט) "פחז כמים אל תותר" וכו' כי קנא קנאת אמו וכו' וכמו שאמרו רז"ל, ונדמה לו שהוא בחינת עזות דקדושה ובאמת פגם בזה.

וכן "שמעון ולוי אחים וכו' ארור אפם כי עז" וכו' היינו גם כן כנ"ל. ועל ידי התוכחה הנ"ל העלה את המלכות שהוא בחינת עזות דקדושה שלא יהיה בה אחיזת המלכות דסטרא אחרא, ואז התחיל לברך את יהודה שהוא עיקר בחינת המלכות דקדושה, כי ממנו יצא דוד משיח, והוא גם כן כמעט שנכשל בזה ח"ו בהריגת תמר, רק שניצול מזה על ידי הוידוי והתגבר בעזות דקדושה והודה ולא בוש, ואחר שאמר "הוציאוה ותשרף" אמר "צדקה ממני" וכמו שפירש רש"י. וזה (בראשית מט) "כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו", כי עזות דקדושה היא נכללת ביחד עם ענוה ובושה שזה בחינת 'כריעה' וכמובן במאמר 'חותם בתוך חותם' הנ"ל וכמבואר בליקוטי הלכות, וכן כי טבע העזות דסטרא אחרא הוא להתגבר על הכל להשפיל מעלתם אפילו במה שאינו נוגע לתועלת עצמו וכמובא. אבל ענין העזות דקדושה הוא העיקר להתגבר על עצמו בבחינת 'איזהו גיבור הכובש את יצרו'. והתגברותו על אחרים הוא רק על הרוצים לעמוד כנגדו ולבטלו מעבודתו, וגם בזה אמרו רז"ל 'אל יתבייש מפני המלעיגים ואף על פי כן אל יתקוטט עמהם'. ולפעמים מתגבר עצמו גם על אחרים אבל שלא לטובתו רק לטובתם, ואי אפשר לבאר בזה כל כך ומובן למשכיל.

וזה גם כן בכלל "כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו", כי שוכב במנוחה במקומו בגבורה גדולה ועזות גדול דקדושה באופן שלא יבלבלו אותו ולא יזיזו אותו ממקומו שום דבר וענין כלל.

נחזור לענינינו, ועל כן בשבת במנחה נמתקין כל הדינים ונתבטל כל מיני עזות וחוצפה של בחינת "מצח אשה זונה", על ידי התגלות מצח הרצון

שבשבת במנחה כמבואר באידרת נשא דף קכ״ט, ובאידרת האזינו דף רצ״ג עיין שם. וכל זה נכלל בבחינת נחלת יעקב כנ״ל, וכמו שכתוב ״כי תפארת עזמו אתה״.

וכתיב ״עוז ותפארת במקדשו״ תפארת הוא בחינת יעקב כידוע. וזה בחינת ״ה׳ צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה״ וכן ״מה לך הים כי תנוס״ וכו׳ (בחינת הפלאות שנעשין על ידי העזות דקדושה של ישראל כמבואר בפנים) ״מלפני אלוה יעקב״ וכו׳. וזה ״כי פי ה׳ דבר״, היינו כי בשבת נתגלה הארת השכל העליון שהוא בחינת מחשבה העליונה על ידי לבושים וצמצומים רבים, עד שנתלבש בבחינת הדיבור שהוא גם כן בחינת קדושת שבת, וכמבואר בזוהר בראשית דף ל״ב הנ״ל ׳תא חזי כל אינון עמיקין סתימין דנפקי מגו מחשבה ולא נטיל לון לא אתגליין עד דמלה מגלה לון. מאן מלה היינו דבור והאי דבור איקרי שבת׳ וכו׳ היינו כנ״ל. גם ״כי פי ה׳ דבר״ מרמז על צדקה כנ״ל כמה פעמים, שעל ידי צדקה וחסד מתקנין את המלכות כנ״ל. גם ״כי פי ה׳ דבר״ מרמז על התוכחה שעושה בזה צדקה וחסד יותר עם העני מן הדעת, בבחינת (תהלים מא) ״אשרי משכיל אל דל״ משכיל ממש, והוא גומל עמו בזה חסד יותר ממי שנותן ממונו לצדקה לעני, וכמבואר בזוהר שמות דף קכ״ט. גם עיין בזוהר בלק דף ר״א: ׳תלת פומין אילין׳ (היינו פי האתון ופי הארץ ופי הבאר) ׳אתבריאו ערב שבת בין השמשות, בשעתא דקדש יומא סלקא פי דממנא על כל שאר פומין, ומאן איהו, ההוא יומא דאסתלק ואתקדש בכולא ההוא דאתקרי פי ה״ וכו׳. והנה פתיחת פי האתון היה להוכיח את בלעם שהוא בבחינה אחת עם עמלק כמבואר בזוהר, ורצה לעקור אומה החוגגת שלש רגלים. כי עיקר תיקונה הוא על ידי שמעלין אותה על ידי התוכחה והתגלות החסד לבחינת אור הפנים המאיר בשלש רגלים, שזה בחינת ׳בקרנא דחמרא׳ בחינת (בראשית מט) ״ישכר חמור גרם״ כמבואר בפנים. ועל כן חמורו של בלעם בעצמו שהתגבר בעזות דסטרא אחרא כל כך עד שעשה עמה מה שעשה, ועכשיו שרצה להתגבר בעזותו ולפגום ח״ו בבחינת המלכות דקדושה שעיקר התגלותה על ישראל. על כן חמורו בעצמה פתחה פיה והוכיחה אותו בבחינת (ירמיה ב) ״תיסרך רעתך ומשובותיך תוכיחך״. כי האתון היה מצד הסטרא אחרא ואף על פי כן הוכיחה אותו וכו׳, והוא נכנע ואמר אחר כך בפה מלא (במדבר כב) ״לא אוכל לעבור את פי ה״ כידוע כי פי ה׳ שליט עליו. ואצל קרח ודתן ואבירם שרצו להתגבר בעזותם נגד משה והוכיח אותם משה ולא קבלו, נאמר ״ותפתח הארץ את פיה״ וכו׳. ׳פי הבאר׳ הוא בקדושה ׳תחות פי ה״ כמבואר בזוהר שם ופי ה׳ שליט על כולא כנ״ל, וזה שסיים ״כי פי ה׳ דבר״. גם כי פי ה׳ דבר מרמז על תוכחה, כמו שפירש רש״י בתחלת קהלת ״דברי קהלת״ -כל מקום שנאמר ׳דברי׳ אינו אלא דברי תוכחה וכו׳.

והנה ידוע כי המלכות בחינת חכמה תתאה נקראת אדני ותקונה הוא על ידי החסד שזה בחינת מה שהיה אברהם הראשון שקרא להשם יתברך-׳אדני׳, כמו שאמרו רז״ל וכנ״ל, ובפנים במאמר זה מבואר שחסד זה

בחינת 'אל נהירו דחכמתא' וכו'. וזה בחינת מה שמבואר בכתבים בסוד נר שבת נר גימטריא אל"ף למ"ד אדנ"י, גם שבת-גימטריא אל אלף דלת נון יוד היינו כנ"ל בחינת תיקון המלכות על ידי החסד שכל זה כלול בקדושת שבת כנ"ל:

סימן לב-אדני שפתי תפתח

מבואר בזוהר הקדוש יתרו פח: 'בהאי יומא כל דינין אתכפיין ולא מתערין בעלמא', ושם גם כן בדף פט 'ובלילא דשבתא וכו' דאזדווגת מטרוניתא למלכא' וכו'. ומזה מובן, שנמשך אז גם כן התיקון המבואר בפנים, היינו האלפין שבבינה נמשכין להכלה שהיא בחינת מלכות בחינת שבת מלכתא, ועל ידי זה נמתקין הדינים כנ"ל, והיא בחינת כלה, כמו שכתוב (שבת לב:) 'בואי כלה' ואמרו רז"ל (בראשית רבה יא) 'כנסת ישראל יהיה בן זוגך'. על כן צריכין אז גם כן לעורר שמחת הלב, וכמבואר בזוהר הקדוש מגודל השמחה שצריכין לשמוח בשבת, בפרט בכניסת שבת צריכין לקבל שבת בשמחה גדולה. וזה בחינת כל המזמורים שאומרים בכניסת שבת שמבואר בהם הרבה מענין השמחה שצריכין לשמוח בהשם יתברך, וכן במזמור שיר ליום השבת "כי שמחתני ה' בפעליך" וכו' ועיקר מקום השמחה הוא בלב. ועל ידי זה ממשיכין הארה גדולה מבחינת בינה לבא, שהוא בחינת שבת הגדול, שבת עילאה, לבחינת מלכות שהוא בחינת שבת סתם, כמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים. והשמחה ההיא נמשכת על ידי בחינת הרגלין שהם בחינת נצח והוד שזה בחינת 'לבו נשא את רגליו' וכמבואר בפנים שזה בחינת ריקודין של חתונה.

וזה בחינת (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגליך" וכמבואר לעיל כאן בסימן י' בשם ספר אור ישראל, שמזה סעד לרקד בשמחת שבת. ויש גם נצח והוד עליונים שהם בחינת שפתים כמבואר בפנים, וזה בחינת "ודבר דבר" הנאמר בשבת ומבואר בפנים, שזה סוד הריקודין שהיו בנישואי לאה והיו מזמרין 'הא לאה' וכו' וכבר מבואר לעיל מה שמובא בכתבים בכוונות האר"י דף מח. שנישואי יעקב ללאה היו בכניסת שבת, וסימן לדבר משת"ה גימטריא שב"ת גדו"ל וכו' ושבת גדול הוא בחינת בינה כמבואר בתיקון יט דף מ"ם:

(שבת גדול בינה, שבת קטן מלכות) והיא בחינת לאה עלמא דאתכסיא כמבואר בפנים. ועיין בכוונות ומנהגי האר"י דף מח הנ"ל:

סימן לג-מי האיש החפץ חיים

שבת הוא בחינת שלום כמבואר בזוהר הקדוש (קרח קעו:) גם שבת הוא בחינת אהבה, בחינת 'מנוחת אהבה ונדבה', וכמו שכתוב 'ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו'. גם שבת הוא בחינת דעת, כמו שכתוב "לדעת כי אני ה' מקדשכם", ועל ידי קדושת שבת זוכין לידע בידיעה שלימה כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מניה כלל. כי באמת בכל ששת ימי המעשה נאמר בהם "כי טוב" ונאמר "וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד", ודרשו רז"ל 'מאד זה מלאך המות' וכו'. כי אפילו בסטרא דמותא שהם בחינת ימי רע ממש, יש בהם גם כן ניצוצות הקדושה מבחינת אותיות התורה שהם בחינת טוב, שזה בחינת טט בכתפי שתים פת באפריקא שתים כמבואר בפנים, וכמו שכתוב (נחמיה ט) "ואתה מחיה את כולם", רק ששם רבו הלבושים והאותיות מכוסים ומצומצמים מאד, ואינם יכולים לקבל אור מלמעלה, על כן צריכין להמשיך עליהם הארת קדושת שבת בבחינת 'זכריהו מאחד בשבת'. כי שבת הוא בחינת שבירת וביטול הרע לגמרי, ואז נכנע כח היצר הרע כמבואר בזוהר הקדוש וכנ"ל כמה פעמים. ועל ידי שכופה את יצרו היינו הימי רע והמדות רעות, על ידי זה הרע נתבלבל לגמרי נגד הימי טוב שבהם, ואזי האותיות בולטות ומצטרפין ומאירין ביותר כמבואר כל זה בפנים. ועל כן גם הארת הצדיק האמת שכופה את יצרו עד שדומה למלאך ה' צבאות כמבואר בפנים, ועל ידי זה הוא תמיד בבחינת קדושת שבת כמבואר בזוהר הקדוש, אף על פי כן בשבת גדלה הארתו ביותר ומחוייבים אז לקבל פניו כמבואר בזוהר הקדוש. כי גם אהבה שלו שבמדות שזה בחינת אהבתו להשם יתברך בכל ימי החול הוא גם כן נגדינו בחינת אהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות שזה בחינת קדושת שבת בחינת 'וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים'. אך אף על פי כן בוודאי בקדושת שבת בעצמו נתוסף הארתו ביותר, כי אז הוא זמן בחינת התגלות התורה הצפונה והגנוזה ואור הצדיקים הצפונים והגנוזים שזה בחינת אור הגנוז לעתיד לבוא, שמאיר בכל שבת כמו שאמרו רז"ל. כי שבת הוא מעין עולם הבא שאז יתגלה אהבה שבדעת.

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל 'ששבת ניתן בצינעא ומתן שכרה לא עבידא לאגלויי, כי הוא בחינת אור הגנוז כנ"ל. ועל כן אמרו רז"ל 'השומר שבת וכו' אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו'. כי כשמקשרין את עצמו באמת לקדושת שבת, על ידי זה יכולין לעלות מכל הימי רע שהם בחינת כל המדות רעות, ולדבק את עצמו בהשם יתברך גם משם, ולשוב בתשובה שלימה כמובן בפנים. ועל כן עיקר זמן קריאת התורה בשלימות הוא בשבת, כי אז אותיות התורה בולטות ומצטרפות ומקבלין אור רב מלמעלה, ועל כן אז עיקר הזמן שצריכין להקהיל קהילות ולדרוש בדברי

תורה, כמו שאמרו רז״ל וכנ״ל כמה פעמים, כי שבת קדש הוא בחינת הרב האמת שדומה למלאך ה׳ צבאות (היינו שכופה את יצרו וכו׳ כמבואר בפנים), שעליו נאמר (מלאכי ב) ״ותורה יבקשו מפיהו״, ועל כן אז עיקר הזמן המסוגל לקבל תורה מפי הרב האמת, ועל כן אמרו רז״ל על ר׳ יהודה בר אילעי שהיה רוחץ בחמין ערב שבת וכו׳ ודומה למלאך ה׳ צבאות. ואז עיקר הזמן לחדש חידושי תורה אמתיים (וכמבואר בזוהר הקדוש), מחמת כי אז הוא בחינת התגלות התורה הצפונה והגנוזה והתגלות הצדיקים הגנוזים כנ״ל. ועל ידי קדושת שבת זוכין לקשר את לבו לדעתו, שיהיה לבו ברשותו, עד שעל ידי זה מקבלין גם המדות שבלב אור האהבה שבדעת, וזה בחינת ׳וטהר לבינו לעבדך באמת והנחילנו ה׳ אלקינו באהבה וברצון שבת קדשך׳ וכו׳ ועל ידי זה כל אחד מישראל רואה ומשיג את האור הגנוז לפי בחינתו וכמבואר בפנים. וזה בחינת ההארה הקדושה שמגיע בשבת לכל אחד מישראל כפי בחינתו, והארה הזאת הוא מבחינת התנוצצות הארת אור הגנוז שמתנוצץ בשבת לכל אחד מישראל, שזה בחינת מעין עולם הבא כנ״ל.

וזה בחינת ״מזמור שיר ליום השבת״ שאמר אדם הראשון לאחר החטא וכשנודע לו כח התשובה ובא שבת והגין עליו כמו שאמרו רז״ל אז פתח ואמר ״מזמור שיר ליום השבת טוב להודות להי״ ודרשו רז״ל מלשון וידוי דברים, כי בוודאי צריכין להתוודות מאד בחרטה גדולה ובלב נשבר מאד בכדי לכפות את יצרו ולבטל בחינת הימי רע השורין ומחפיין על הימי טוב שבהם, וזה ״ולזמר לשמך עליון״, היינו בחינת ׳זכיין למשמע קלין מלעילא׳ המבואר בפנים. כי אז הימי טוב מקבלין אור רב מלמעלה, היינו שמאיר עליהם איזה התנוצצות מבחינת אור האהבה שבדעת, שזה בחינת ״ולזמר לשמך עליון״, כי יש בחינות ומדריגות עליונות שהם למעלה מבחינת הימים והמדות, ששם אין להרע שום שליטה כלל, ושם נאמר ״לא יגורך רע וגם חשך לא יחשיך ממך״, שמזה נמשך גם למטה שהאדם איך שהוא ומדותיו אינן בשלימות, אף על פי כן אין מגיע הפגם להדעת כל כך, ועל כן יודע בדעתו מאלקותו יתברך ושמלא כל הארץ כבודו. ויודע בידיעת התורה.

רק שהעיקר שיהיה לבו ברשותו, שיקשר כל המדות שבלבו לידיעה הזאת ולדעת הזה, וכמבואר מזה הרבה בליקוטי הלכות. וזה ״להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות״, כי אפילו בלילה וחשכות צריכין להאמין מאד שיש שם גם כן חיות אלקותו יתברך, ואותיות התורה הקדושה שמלובש בהם אהבתו וחסדו יתברך, שזה בחינת ״בה׳ אהלל דבר באלקים אהלל דבר״. וזה ״כי שמחתני ה׳ בפעלך במעשה ידך ארנן״, היינו גם כן כנ״ל לקבל הכל בשמחה ובאהבה, ולא יהיה מחולק במדותיו, שזה בחינת ״ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד״ שזה בחינת ״כי שמחתני וכו׳ ארנן״, וכמבואר בזוהר הקדוש ׳שמחה בצפרא ורננה ברמשא׳ היינו כנ״ל. וזה ״מה גדלו מעשיך הי״ היינו בחינת המדות שבפועל שמלובש בהם אהבתו יתברך, שבכלל הם בחינת הששת ימים כידוע, אבל ״מאד עמקו

מחשבותיך״ היינו בחינת אהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת עולם המחשבה.

ומחמת ששם אין שום שליטה ונגיעה לבחינת הימי רע כלל, על כן דייקא על ידי התנוצצות אור אהבה שבדעת נתבטלין הימי רע לגמרי, ויכולין לדבק גם משם להשם יתברך ולחזור בתשובה כנ״ל. וזה ״מאד עמקו מחשבותיך״, ׳מאד׳ הוא בחינת סטרא דמותא כנ״ל, כי דייקא על ידי בחינת עומק המחשבה שהוא בחינת אהבה שבדעת, יכולין לעלות אפילו מתוך סטרא דמותא ממש רחמנא ליצלן, ולשוב להשם יתברך ולדבק את עצמו בהדעת והשכל דקדושה שהוא בחינת ״מקור חיים שכל בעליו״ בחינת ׳טועמיה חיים זכו׳ הנאמר בשבת, וזה ״איש בער לא ידע וכו׳ בפרוח רשעים כמו עשב״ וכו׳ היינו בחינת התגברות הימי רע הנ״ל, ״להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה׳ כי הנה אויביך ה׳ כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פועלי און״ בחינת ביטול הרע, ״ותרם כראם קרני״ בחינת אותיות בולטות ומצטרפות ומקבלין אור רב מלמעלה, וכן כל המזמור סובב על דרך זה, וזה שמבואר בכתבים ״מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת״ ראשי תיבות למש״ה, כי משה ושאר צדיקים גדולים יורדים בכל ערב שבת בכניסת שבת להעלות נשמות הנפולות מעמקי הקליפות רחמנא ליצלן היינו כנ״ל. כי משה הוא בחינת אמת, גם קדושת שבת בחינת ״ישמח משה במתנת חלקו׳ והוא בחינת הצדיק הגנוז שנאמר בו ״וירא את האור כי טוב״ -׳ליגנוז׳ שזה בחינת ״ותרא אותו כי טוב הוא״ ודרשו רז״ל שנתמלא כל הבית אורה ״ותצפנהו״ וכו׳. והוא בחינת אור האהבה שבדעת, כי משה רבינו עליו השלום הוא בחינת הדעת כידוע, ועל ידי האור הזה שמתנוצץ בשבת על ידי זה דייקא יכולין להעלות כל הנשמות הנפולות כנ״ל. ועל כן ״מזמור שיר ליום השבת״ ראשי תיבות גם כן שלמ״ה שהוא בחינת ׳מלך שהשלום שלו׳ כי על ידי זה זוכין לבחינת שלום רב שיתחברו כל הפכים יחד כמבואר בפנים.

וזה ״אם תשיב משבת רגליך״, כי בחול אז יש שליטה להימי רע לינק מהימי טוב שהם בחינת אותיות התורה בבחינת ״רגליה יורדות מות״. אבל בשבת עולין הרגלין דקדושה מהם בבחינת אותיות בולטות כנ״ל.

״עשות חפציך ביום קדשי״ כי עיקר החפץ הוא בלב ששם מקור כל המדות והימים שבהם יש אחיזה להימי רע, אבל בשבת ימנע מעשות חפציו ויעסוק רק בחפצי שמים, שיקשר לבו להדעת הקדוש המתנוצץ בשבת בבחינת ״מי האיש החפץ חיים״ המבואר בפנים, ״וקראת לשבת ענג״ כי כשאין לבו ברשותו ואינו מקשר הלב להדעת שאז הוא כסיל, בחינת ״לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו״, אז הוא רחוק מענג וכבוד דקדושה כמו שכתוב (משלי יט): ״לא נאוה לכסיל תענוג״. ושם (כו): ״לא נאוה לכסיל כבוד״. אבל בקדושת שבת אז הוא זמן הענג והכבוד בבחינת ״ולקדוש ה׳ מכובד״ בחינת ״כבוד חכמים ינחלו״ ורז״ל דרשו ׳כבדהו בכסות נקיה׳, כי מחמת שאז נתבטלין הימי רע שהם בחינת לבושין חשוכין ושחורין דמחפיין על הימי טוב, והימי טוב הם בחינת

לבושין דנהירין, לבושין קדושים שמלובש בהם אהבתו ואלקותו יתברך כמבואר בפנים. על כן בשבת צריכין לשנות המלבושים. וזה "וכבדתו מעשות דרכיך" היינו שלא ילך בדרכי עצמו ואחר שרירות לבו ח"ו בבחינת "והלך בדרכי לבך" (קהלת יא), שזה בחינת "אולת אדם תסלף דרכו", רק יקיים "בכל דרכיך דעהו" שיקשר לבו לדעתו, שעל ידי זה יוכל למצוא את השם יתברך בכל מקום, אפילו בדברים גשמיים ולדבק את עצמו גם משם אליו יתברך, באופן שיהיו כל מעשיו לשם שמים וכמו שאמרו רז"ל, וזהו עיקר כבודו יתברך בבחינת "מלא כל הארץ כבודו". וזה "ממצוא חפציך ודבר דבר", היינו שלא ידבר שום דיבור מחפצי עצמו, רק מחפצי שמים, שעל ידי זה בונה את אותיות התורה ומצרפם לטוב, שזה בחינת (תהלים קג) "עושי דברו לשמוע בקול דברו" 'דעבדין להאי דבר' וכמבואר בפנים. וזה בחינת "ויקהל משה" וכו', ואז ציום על הזהרת שבת והתחיל "אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות" וכו'. היינו בחינת עושי דברו הנ"ל (ויש בזה לבאר עוד ומובן ממילא). וזה בחינת "ממצוא חפציך ודבר דבר", שגם מכל ענייני חפציו יהיו נבנין ונעשין דברי תורה על ידי שאותיות בולטין ומצטרפין על ידי הארת קדושת שבת, רק שבשבת צריכין למנוע גם מזה, שלא לדבר שום דיבור רק מחפצי שמים ממש, ואפילו בקשת צרכיו אסור כמו שדרשו רז"ל.

וזהו "אז תתענג על ה'" דרשו בזוהר הקדוש 'דא עתיקא'. כי זוכה לבחינת התגלות התורה שבנסתר שהוא בחינת אורייתא דעתיקא, שהוא בחינת התגלות אור אהבה שבדעת, שזה בחינת 'עתיקא קדישא גלי רצון דיליה' היינו בחינת אהבה ורצון, וזה שדרשו רז"ל 'המענג את השבת נותנין לו כל משאלות לבו שנאמר והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך' כי מאחר שזוכה לקבל אור אהבה שבדעת אז גם כל המדות שבלבו טהורים וקדושים, ואין להרע שום אחיזה בהם, על כן נותנין לו משאלות לבו. וזה גם כן בחינת "והתענגו על רוב שלום", כי על ידי זה נתגלה שלום רב בעולם כמבואר בפנים. וזה "והרכבתיך על במותי ארץ" ודרשו בזוהר הקדוש 'דא חקל תפוחין קדישין' שמרמז על עליית המלכות בבחינת נה"י חג"ת חב"ד. היינו כי הלב הוא בחינת מלכות גם כן כידוע, וצריכין לעלות מדרגא לדרגא עד שיקשר הלב להדעת. וזה שדרשו רז"ל על זה שניצול משעבוד מלכיות, היינו שניצול מאחיזת הימי רע המדות רעות שהם בחינת המלכיות דסטרא אחרא, בחינת היצר הרע שנקרא "מלך זקן וכסיל" בחינת "לא יחפוץ כסיל בתבונה" כנ"ל.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא זעירא דאנפין' שהוא כלול מוא"ו קצוות, שהם כלל בחינת הימי טוב, שהם המדות טובות שהם כלל התורה, שהיא בחינת זעיר אנפין כידוע, ורז"ל דרשו שזוכה לנחלה בלי מצרים, כי כשהימי רע חופין על הימי טוב אז אי אפשר גם להימי טוב לקבל אור מלמעלה, אבל כשזוכין להתגלות הימי טוב, אז מקבלין הימי טוב אור רב מלמעלה, היינו שנמשך עליהם אור האהבה שבדעת שהוא בחינת נחלה בלי מצרים, כי היא למעלה מהזמן והמדות ואינה מלובשת בשום לבוש כלל, היינו שזוכה לבחינה גדולה כל כך, עד שבחינת האהבה

שבמדות שלו שהוא בחינת זעיר אנפין יהיה בחינת אהבה שבדעת, בחינת למעלה מהזמן, בחינת נחלה בלי מצרים נגד שאר המדריגות וכמבואר בפנים. וזה "כי פי ה' דיבר" היינו בחינת שלימות הדיבור דקדושה שנמשך בשבת, בבחינת "עושי דברו" 'דעבדין להאי דבר' "לשמוע בקול דברו" 'זכיין למשמע קלין מלעילא' כמבואר בפנים וכנ"ל. גם כי זה בחינת "כי שפתי כהן ישמרו דעת" שעל ידי הרב האמת נתגלה בחינת אהבה שבדעת וכו', ומכל שכן שעל ידי בחינת דיבורי השם יתברך בעצמו בחינת "כי פי ה' דיבר" שזה בחינת קדושת שבת כנ"ל בשם הזוהר הקדוש, בוודאי נתגלה אור אהבה שבדעת בבחינת "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה":

סימן לד-ואתם תהיו לי וכו'

שבת הוא בחינת "צדיק מושל" בחינת "ויוסף הוא השליט". כי יוסף הצדיק הוא בחינת שבת כמבואר בזוהר הקדוש בפרט בזוהר חדש. והוא בחינת שורש נשמות ישראל בחינת "כי בו שבת וינפש". כי שבת הוא עולם הנשמות כמבואר בזוהר הקדוש ועל כן זוכין בשבת לנשמה יתירה. וכמו שעיקר הממשלה של הצדיק הוא להאיר ולעורר לבם של ישראל לעבודת ה' כמבואר בפנים. כמו כן על ידי קדושת שבת נתעורר לב כל אחד מישראל להשם יתברך, וכמו שכתוב "אך את שבתותי תשמרו כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם". וכמו שהצדיק הוא בחינת מלאפום בחינת מלא פום, מחמת שהפה וכלי הדיבור שלו שהם כלי השפע הם בשלימות ובמילואם, כמו כן שבת הוא בחינת שלימות הדיבור בחינת "ודבר דבר" הנאמר בשבת וכנ"ל בשם הזוהר הקדוש, ומשבת נמשך כל השפע כידוע והוא מקור הברכה, בחינת "ויברך אתכם כאשר דיבר" וכמבואר בפנים. ואמרו רז"ל 'שקולה שבת ככל התורה והמצוות'. וכמו שעל ידי קבלת התורה זכו כל ישראל לבחינת "צדיק מושל" בחינת "ישראל ממשלותיו" מחמת שאותיות התורה הם התלבשות רצונו יתברך, ועכשיו שהתורה מסורה בידינו, על ידי זה גם רצונו יתברך מסור בידינו להיות רצונו כרצונינו כמבואר בפנים, כמו כן על ידי קדושת שבת ששקולה ככל התורה, ונאמר בו 'באהבה וברצון הנחלתנו', על ידי זה נמסר כביכול רצונו יתברך בידינו. ועל כן אמרו רז"ל 'המענג את השבת נותנין לו כל משאלות לבו' שזה בחינת "הרחב פיך ואמלאהו" בחינת "ימלא ה' כל משאלותיך". וכמו שכל אחד מישראל יש לו חלק בהתורה הקדושה, ויש בכל אחד נקודה מבחינת כלל התורה מה שאין בחבירו כמבואר בפנים, כמו כן יש לכל אחד מישראל חלק ונקודה בקדושת שבת כפי בחינתו וכמבואר בזוהר הקדוש (ויקרא רמ"ב) 'מאן

דאיהו חסיד יהבין ליה נפש יתירה מבחינת חסד׳. וכן מי שהוא מבחינת גבורה או משאר המדות הקדושות נותנין לו נפש יתירה כפי מדתו, ובזה יש מדריגות עד אין סוף, כי כל מדה וספירה כלולה מכל המדות הקדושות בחינת חסד שבחסד, גבורה שבחסד וכו׳ וחסד שבגבורה וכו׳, כמבואר כל זה במקובלים, וכל אחד כפי בחינתו מקבל בחינת נפש יתירה משבת קדש שהוא כלליות הקדושה בחינת (ויקרא כא) ״כי קדש הוא״. ועל כן אפילו על נפש אחד מישראל ואפילו של הפחות מישראל מחללין את השבת, וכמבואר מזה בזוהר חדש סמוך לסופו.

ועיקר שלימות קדושת שבת בכלל זוכה הצדיק הגדול שהוא בחינת משה, בחינת ״ישמח משה במתנת חלקו׳. וכן שאר הצדיקים זוכין גם כן בוודאי לקבל שבת בהארה יתירה. אך אף על פי כן, יש גם לכל אחד מישראל חלק בקדושת שבת. ועל כן אפילו משה רבינו עליו השלום בעצמו מחוייב לחלל את השבת בשביל להציל נפש אחד מישראל. ועיין זוהר חדש בראשית, שאפילו הנקודה טובה שיש ברשעים מתנוצץ ומאיר ביותר על ידי קדושת שבת, עד שעל ידי זה יש גם להם חלק בעולם הבא. ועל כן חייבים לקבל פני רבו בשבת כנ״ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש (ויקרא רסה). וכן צריכין לנסוע לצדיקים על שבת קדש. והצדיקים צריכים להקהיל קהילות ולדרוש בדברי תורה בשבת כמו שאמרו רז״ל, כי אז עיקר הזמן המסוגל ביותר להאיר הארתם, שהוא בחינת הארת קדושת שבת קדש בכלל ישראל. וכן צריך כל אחד מישראל לכלול את עצמו עם כלל ישראל, בכדי לקבל על ידי זה הארת קדושת שבת קדש, בבחינת ׳ומקבלין דין מן דין׳ שתאיר הנקודה שלו מקדושת שבת לחבירו, וכן לקבל מחבירו הארת הנקודה שלו שיש לו בקדושת שבת. ועל כן מתפללין ׳וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך׳, כי כל אחד מישראל יש לו חלק בקדושת שבת. ועל כן צריכין להתפלל על זה שכל ישראל ינוחו בקדושת שבת. וזה בחינת ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וכו׳ וציווים על קדושת שבת. גם כמו שהצדיק הוא בחינת מלאפום, מחמת שבחינתו נמשך מבחינת חכמה ובינה, שהוא בחינת נקודה עם ואו כמבואר בפנים. כמו כן קדושת שבת נמשך גם כן מבחינת חכמה ובינה שהם בחינת י״ה, בחינת אבא ואמא, כמבואר בכוונות שבת בסוד שלהבת י״ה. והכל מודים כי בשבת ניתנה תורה. והתורה עם העולם הוא בחינת נקודה עם ואו כמבואר בפנים, גם שבת בעצמו הוא בחינת הנקודה שבכל ששת ימי בראשית שזה גם כן בחינת נקודה עם ואו.

והנה קדושת שבת הוא בחינת צדיק יסוד עולם כמבואר בזוהר הקדוש, וזה בחינת יסוד דאצילות ששם שורה אור אהבה הקדושה כמבואר בפנים. וזה בחינת מנוחת אהבה וכן ׳באהבה וברצון הנחלתנו׳, וזה בחינת ענג שבת בחינת (שיר השירים ז) ״אהבה בתענוגים״.

ועל כן אמרו רז״ל ׳המשמר את השבת וכו׳ מוחלין לו על כל עוונותיו׳, כי זה בחינת ״על כל פשעים תכסה אהבה״. ועל כן על ידי קדושת שבת נתבטלין כל אהבות רעות שהם בחינת ערלת לב בחינת חרפה שזה בחינת

"וישבות דין וקלון" (משלי כב) וכן "והשבית קצין חרפתו לו" (דניאל יא) ופירש רש"י שהקב"ה ישבית גידופו וחרפתו של האויב וכו'. וזה בחינת מה שמבואר בזוהר הקדוש בסוד "ובן שמונת ימים ימול לכם" וכו' בכדי שיעבור עליו שבת אחד קודם שנימול.

כי אי אפשר לקיים מצוות מילה שהוא בחינת ביטול הערלה שהוא בחינת חרפה כי אם על ידי קדושת שבת קדש. וזה בחינת "רשפיה רשפי אש שלהבת יה", שזה נאמר על סוד השלהובא דאשא שיורד בערב שבת על ראשי הקליפות טמאות שלא יעלו אל הקדושה, והקליפות הנ"ל הם בחינת ערלה בחינת חרפה (כמבואר לקמן בסימן פב בפנים). וסיים: "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה", כי כל זה על ידי אור אהבה הקדושה השורה ביסוד דאצילות שהוא בחינת קדושת שבת כנ"ל.

ועל כן אמרו רז"ל 'זכרהו מאחד בשבת' כי אפילו בששת ימי החול שיש בהם שליטת הקליפות הנ"ל שהם בחינת חרפה, שזה בחינת חול מלשון חילול וחרפה, מלשון "חלילה לך" חולין הוא לך וכיוצא בזה הרבה, אף על פי כן צריכין לקשר את עצמו אל הנקודה שהוא בחינת שבת, שעל ידי זה נתבטלין כל החרפות, ועל כן 'שמאי היה אוכל כל ימיו לכבוד שבת' בכדי לקדש אכילתו על ידי זה שלא תהיה בבחינת חרפת רעב ח"ו. נמצא שגם בענין קדושת שבת קדש שהוא כלל בחינת הנקודה הקדושה, ועל כן נקראת 'קדש', כי קדש הוא בחינת הנקודה כידוע וכמבואר בפנים, יש בזה גם כן בחינת גימ"ל נקודות, וכמבואר בזוהר יתרו דף צ"ב 'תלת דרגין אינון שבת עילאה שבת דיומא שבת דלילא', ועיין שם במקדש מלך שפירש, דרצה לומר בינה וזעיר אנפין ומלכות.

ולענינינו יש לומר, כי הארת שבת קדש שמקבלין על ידי התקשרות להצדיק שהוא בחינת נקודה הכלליות של ישראל זה בחינת שבת עילאה, כי הצדיק הוא בחינת נבון וחכם כמבואר בפנים.

והארת קדושת שבת שמקבלין על ידי כלליות ישראל בבחינת 'ומקבלין דין מן דין', כי כל אחד יש בו נקודה מבחינת קדושת שבת שהוא בחינת קדושת כלליות התורה מה שאין בחבירו, וצריכין לקבל דין מן דין כנ"ל זה בחינת 'שבת דיומא' שהוא בחינת זעיר אנפין בחינת 'תפארת עטה ליום המנוחה' שזה בחינת ישראל אשר בך אתפאר דכלולין מגוונין סגיאין, וכל אחד יש בו נקודה קדושה שהוא בחינת צדיק בחינת שבת מה שאין בחבירו. ועיקר ההתפארות כשנכללין הגוונין זה בזה, והארת קדושת שבת שצריך כל אחד מישראל לקבל על ידי הנקודה הקדושה שלו בעצמו, וצריך כל אחד לעורר את לבבו בפרט בכניסת שבת קודש, ולהאיר הנקודה הקדושה שלו שיש בו מבחינת קדושת שבת, זה בחינת הפזמונים והזמירות שירות ותשבחות שנתקנו לומר בשבת קדש בכדי שתתעורר הנקודה הקדושה על ידי בחינת "פי ידבר חכמות" ותאיר לתוך לבו של כל אחד, עד שיתבטלו ממנו החרפות ואהבות רעות שהם בחינת ערלת

לב, ויזכה לאהבה קדושה בבר לבב, שזה בחינת 'וטהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו ה' אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך'.

והארת קדושת שבת שמקבל כל אחד מיניה וביה על ידי התעוררות הנקודה שלו, שהוא בחינת צדיק מושל, זה בחינת 'שבת דלילא' בחינת מלכות. ובבחינה זו נכנסין לקדושת שבת קדש, כי אי אפשר לקבל בשלימות מהנקודה שבחבירו ואפילו מהנקודה הכלליית של הצדיק שמשפיע ומאיר בו בכל עת, אף על פי כן אי אפשר לקבל בשלימות הארת הקדושה כי אם על ידי שיתעורר בתחלה הנקודה שיש בו בעצמו, כי לכל דבר צריכין אתערותא דלתתא תחלה כידוע, ועיין בזוהר יתרו דף צ"ב הנ"ל ותבין ביותר.

וזה (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי", היינו שישמור עצמו מכל מיני חילול שבת, וגם מרמז "אם תשיב משבת רגליך", היינו שתאיר הארה הקדושה של הצדיק שהוא בחינת שבת, בתוך כלל ישראל שהם בחינת "וכל העם אשר ברגליך" כי הם בחינת תמכי אורייתא כמבואר בפנים.

ועל כן הם בחינת רגלין. וזה בחינת מה שעל ידי הארת שבת עולין רגלי הקדושה מאחיזת הקליפות כמובן בכתבים, היינו שנתבטלין על ידי זה כל החרפות ואהבות רעות הנ"ל גם מאותן שהם בחינת רגלין. וזה "עשות חפציך ביום קדשי", חפץ הוא לשון רצון, ואהבה בחינת "אהבה עד שתחפץ". ועל כן נאמר על הכסיל "לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו", כי מתגברין עליו אהבות רעות שהם בחינת ערלת לב, היפוך בחינת "והגות לבי תבונות", ועל כן כל חפצי האדם נקראים 'חפצים' כי יש לו אליהם רצון ואהבה.

אבל בשבת צריכין לקבל אור האהבה דקדושה כל כך, שהוא בחינת אור החסד הנשאר ביסוד דאצילות עד שיתבטלו ממנו כל מיני אהבות הגשמיות המלובשין בעשיית חפציו של האדם. וזה "וקראת לשבת ענג ולקדוש ה' מכובד", כי שבת הוא בחינת יסוד דאצילות, בחינת ברית שלום, שהוא בחינת 'שדי' כידוע, ששם עיקר הענג בחינת (איוב כב) "כי אז על שדי תתענג", ושם שורה אור האהבה הקדושה, שהוא בחינת "אהבה בתענוגים", ושם נתבטלין כל החרפות ובזיונות וזוכין לכבוד. וגם כי הנקודה הקדושה שהוא בחינת צדיק יסוד עולם בחינת שבת, הוא בבחינת חכמה המבואר בפנים ושם עיקר הענג כידוע, בבחינת 'אין למעלה מענג ואין למטה מנגע'. ועל כן על הכסיל נאמר (משלי יט) "לא נאוה לכסיל תענוג". וזה בחינת (משלי ו) "נואף אשה חסר לב" (כי פגם הברית ששם עיקר החרפות ואהבות רעות הם פגם הלב) וכו', "נגע וקלון ימצא וחרפתו לא תמחה", כי זה בחינת הדיוטא התחתונה בבחינת 'אין למטה מנגע', ושם עיקר החרפה הבא מכסילות ורוח שטות בבחינת 'אין אדם עובר עבירה' וכו'. אבל הנקודה הקדושה של בחינת צדיק ברית שלום, הוא בחינת ענג ושם נתבטלין כל החרפות בבחינת "חכם בני ושמח

לבי ואשיבה חורפי דבר״ (משלי כז) וזוכין לכבוד בבחינת (משלי ג) ״כבוד חכמים ינחלו״ שזה בעצמו גם כן בחינת, ״ויוסף הוא השליט״ בחינת ׳מלכות׳-׳מלך הכבוד׳. וזה בחינת ענג וכבוד שבת כנ״ל.

וזה ״וכבדתו מעשות דרכיך״, היינו שלא יהלוך אחר דרכי לבו, בבחינת (קהלת יא) ״והלך בדרכי לבך״ וכן ״מדרכיו ישבע סוג לב״ (משלי יד). ״ממצוא חפציך ודבר דבר״ שישמור עצמו מלדבר אפילו דיבור אחד של חול שיש בו איזה אחיזה מעניני החפצים ואהבות הגשמיות, בכדי שלא יפגום על ידי זה בקדושת שבת, שהוא בחינת הדיבור דקדושה כנ״ל, שזה בחינת מלאפום שהפה והדיבור הם בשלימות ובמלואם כנ״ל, גם כי הנקודה הקדושה הוא בבחינת ״פי ידבר חכמות״ כמבואר בפנים. וזה ״אז תתענג על ה׳״ שיזכה לבחינת שבת עילאה הנ״ל, שהוא בחינת ״על ה׳״ בבחינת ״מי מושל בי צדיק״ וכמבואר במקום אחר, וזה שדרשו רז״ל שנותנין לו כל משאלות לבו, כי מאחר שזוכה להאיר אל לבו אור הנקודה העליונה עד שיתבטלו מלבו כל חרפות ואהבות רעות וכל אהבתו ותענוגו על ה׳. בוודאי צריכין למלאות כל משאלות לבו הקדוש בבחינת ״הרחב פיך ואמלאהו״ כנ״ל. ״והרכבתיך על במותי ארץ״, ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות, היינו שניצול מכל מיני אהבות רעות הנמשכין מבחינת היצר הרע שנקרא ״מלך זקן וכסיל״. ועל כן שיעבוד מלכיות נקרא חרפה, כמו שכתוב (איכה ה) ״הביטה וראה את חרפתינו״ וכיוצא בזה הרבה, וזה כנגד בחינת ׳שבת דלילא׳. ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״, ודרשו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים, זה כנגד בחינת ׳שבת דיומא׳ שהוא בחינת מה שצריכין לקבל הארות הנקודות הקדושות של כל אחד מישראל מכלליות ישראל, שזה בחינת ׳בלי מצרים׳, כי אין סוף לבחינת הנקודות הללו בבחינת ״אשר לא יספר מרוב״ הנאמר על כלל ישראל, שזה בחינת ׳נחלת יעקב׳ אב של שבעים נפש שהם שורש כלל ישראל. וגם כי עיקר אור האהבה הקדושה ששורה אצל הצדיק יסוד עולם, שהוא הנקודה הכלליות של ישראל נמשך ומאיר לכל אחד מישראל לנקודתו הקדושה בפרטיות, העיקר על ידי כלל ישראל, וכמבואר מזה גם בליקוטי הלכות. וזה בחינת ״ויקהל משה את כל עדת ישראל״ הנ״ל, וזה בחינת (ויקרא יט) ״ואהבת לרעך כמוך״ זה כלל גדול בתורה שאמרו רז״ל. ואור אהבה הקדושה הזאת הוא בבחינת ׳בלי מצרים׳ בבחינת מה שאמרו רז״ל ׳כד הוה רחימתין עזיזא׳ וכו׳. וגם כי הוא בבחינת ״על כל פשעים תכסה אהבה״, שזה גם כן בחינת בלי מצרים, כי אין שום דבר שיחצוץ ויבטל את אור האהבה הקדושה הזאת.

ואולי יש לכוון לזה גם דרשת הזוהר הקדוש שדרש על פסוק זה ״אז תתענג״ וכו׳ שהם כנגד הג׳ סעודות של שבת וכו׳. וזה ״כי פי ה׳ דיבר״. היינו כי כל אלו הנקודות שהם בחינת צדיק בחינת ברית שלום, הם בחינת הדיבור דקדושה שזה בחינת מלאפום כנ״ל בחינת ״פי ידבר חכמות״ הנ״ל כמובא בזוהר הקדוש ׳ברית קיימא פה ה׳ הוא וכן פה אתקריאת מסטרא דצדיק׳. גם רצה לומר על דרך (בראשית מה) ״כי פי המדבר אליכם שפירש רש״י ׳כפי כן לבי׳ כמובא בפנים. ועיין בפרדס

רמונים בערך שבת שכתב שם ששבת הוא כלליות יסוד עם מלכות, וזה בחינת "ויוסף הוא השליט" הנ"ל:

סימן לה-אשרי העם זרקא

שבת היא בחינת תשובה כידוע וכנ"ל כמה פעמים, ותשובה הוא להשיב את הדיבור למקום שניטל משם, שזה בחינת שבת שעולין העולמות אל מקום עמידתן שהיה קודם החטא של אדם הראשון כמובא בכתבים, וכמבואר בליקוטי תורה להאריז"ל פרשת בראשית. ושורש כל הדברים הוא חכמה כמו שכתוב "כולם בחכמה עשית" וכמבואר בפנים. ועל כן השבת נקרא קדש שהוא בחינת חכמה עילאה וכמבואר בכתבים, וזה בחינת מה שאומרים במזמור שיר ליום השבת "מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך".

ואז, "יתפרדו כל פועלי און" שהם הקליפות, בחינת החכמות חיצוניות, וזוכין לשלימות השכל דקדושה שהוא "חלק אלוק ממעל" בבחינת (שמות לא) "לדעת כי אני ה' מקדשכם" וקדש הוא חכמה. וזה בחינת הנשמה יתירה שזוכין בשבת בחינת (איוב לב) "ונשמת שדי תבינם" וכמבואר בפנים. וצריכין לחדש את השכל שהוא הנשמה על ידי בחינת שינה, שאז בא הנשמה בתוך אמונה שהוא בחינת מלכות ומתחדשת שם בבחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתיך". וזה בחינת שבת שהוא גם בחינת מלכות, בחינת שבת מלכתא בחינת אמונה, כמבואר במאמר אית לן בירא סימן ל"א. ועל כן גם השינה של שבת יקרה מאד וכמובא.

וזהו שאומרים במזמור שיר ליום השבת "להגיד בבוקר חסדך" בחינת המוחין שהם בחינת חסדים כידוע.

"ואמונתך בלילות", ואפשר שזה סוד שני שבתות שבת דיומא שהוא בחינת חכמה, ושבת דלילא שהוא בחינת מלכות בחינת אמונה וכמובן גם בכתבים. ועיין בתיקון יט דף מ', שבת הגדול בינה, שבת הקטן מלכות, ב' תרין דרועין וכו', תיו תפארת וכו', תלת כתרין דשין ג' ספירין עילאין וכלהו כלילן בתיובתא וכו'. וזה 'באי בשלום' וכו' 'תוך אמוני עם סגולה' 'אמוני' דייקא כנ"ל.

ומחמת שלימוד פשטי אורייתא הם גם כן בחינת שינה, על כן נתתקן לומר בשבת משניות שבת ועירובין, בכדי לחדש הנשמה על ידי הלימוד משנה פשטי אורייתא שהם בחינת שינה וכמבואר בזוהר פנחס רמד:

ועיקר המוחין שמקבלין על ידי בחינת אמונה, אין מקבלין אלא מאור הפנים. וזה בחינת 'ברכו באור פניו של אדם' שאמרו רז"ל, וזה בחינת 'פני שבת נקבלה'. וזה בחינת 'ואנפהא נהירין בנהירו עילאה ואתעטרת לתתא בעמא קדישא וכלהון מתעטרין בנשמתין חדתין כדין איהו שירותא דצלותא לברכא לה בחדוה בנהירו דאנפין' וכו'. כי גם עיקר שלימות התפלה הוא מבחינת הנשמה בחינת (תהלים קנ) "כל הנשמה תהלל יה" וכו'. ויש כמה בחינות באור הפנים כמבואר בפנים והכל כלול בקדושת שבת. כי עיקר התגלות אור הפנים של התורה הוא בשבת, כי הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה, ואמרו רז"ל 'לא ניתנו שבתות אלא ללמוד בהם תורה' ואמרו רז"ל 'שצריכין להקהיל קהלות בכל שבת וללמוד תורה'. וכן עיקר הארת פני הצדיקים הוא בשבת, שאז זוכין להשגה יתירה ביותר בבחינת "חכמת אדם תאיר פניו". ועל כן חייב אדם להקביל פני רבו בשבת כמבואר בזוהר הקדוש, כי על ידי זה מקבלין שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים, וזה בחינת (משלי טז) "באור פני מלך חיים" בחינת טועמיה חיים זכו הנאמר בשבת.

והנה אמרו רז"ל "זכור את יום השבת"-'זכרהו מאחד בשבת'. ועל כן כל השבוע נקראת שבת כמו שכתוב "שבע שבתות" וכיוצא. וכן אומרים יום אחד בשבת יום שני בשבת וכן כולם. כי קדושת שבת נמשכת על ידי ששת ימי המעשה בבחינת "כי ששת ימים עשה ה' וכו' וביום השביעי שבת וינפש", וכן "וינח ביום השביעי" וכמבואר גם בזוהר הקדוש ששבת הוא הנקודה של כל הששה ימים, שזה בחינת גם מה שאמרו רז"ל בגמרא 'שלשה ימים קודם השבת ושלשה ימים לאחר השבת'. והנה ענין מה שקדושת שבת מתלבשת גם בתוך הששת ימי המעשה, זה גם כן בחינת מה שהנשמה באה בשעת שינה בתוך אמונה ומתחדשת שם. כמו כן הוא בכלל. שבששת ימי המעשה שאז אין המוחין מאירין כל כך, ואז עיקר החיות הוא רק מבחינת אמונה בבחינת (תהלים לג) "וכל מעשהו באמונה". ועל כן הם רק בבחינת שינה מאחר שאין המוחין מאירין אז בשלימות שזה בחינת 'יושב בטל כישן דמי'. אך אף על פי כן בהעלם מתלבש גם בהם קדושת שבת, שהוא בחינת עולם הנשמות עולם השכל, ומתחדש שם בתוך בחינת אמונה, שעל ידי שמחזקין את עצמו ומחיין את עצמו עם האמונה כל ימי השבוע, ומזכירין את עצמו בכל יום בקדושת שבת שאז מאיר השכל והאמונה בשלימות, על ידי זה בעצמו זוכין אחר כך לקבל קדושת שבת הבא בשלימות יותר ובהארה יתרה, בבחינת התחדשות ממש. ויש לומר שזה גם כן בכלל 'אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין', כי בשבת ראשונה זוכין לבחינת שלימות השכל והחכמה שהוא בחינת נשמה, ואחר כך צריכין לחדש השכל והנשמה, שזה בחינת 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית' וחידוש בראשית הוא חידוש החכמה כמו שכתוב "כולם בחכמה עשית" כמבואר בפנים, שזה נמשך בשבוע השניה, שאז נמשך בכל ששת ימי המעשה, בחינת חידוש מעשה בראשית, על ידי שמחדש בכל פעם השכל והנשמה של קדושת שבת העבר, בתוך בחינת אמונה שבכל ששת ימי המעשה שהם בחינת שינה, ואז זוכה בשבת השני לקבל שכל חדש ונשמה

חדשה. ועל כן התלמידי חכמים זוכין בחול לקבל בחינת שכל חדש ונשמה חדשה שזוכין שאר בני אדם בשבת וכמבואר בתיקונים.

והם יש להם מדריגות האמונה הגבוה יותר, ועל כן זוכין בשבת קדש לקבל נשמה חדשה וגבוה במעלה יתירה מאד, ועל ידי שמקבלים פניהם בשבת זוכה כל אחד לפי בחינתו לקבל הארה חדשה להנשמה שלו מאור הפנים. והנה יש כמה בחינות שינה, כי יש שינה בגשמיות שהוא נייחא למוחין, שזה בחינת מה שכל אחד אפילו הקטן במעלה זוכה לקבל בשבת הארה וקדושה יתירה הנשפע עליו מלמעלה, שזה בחינת הנשמה יתירה כנ״ל. ואחר שבת מסתלקת הארה הזאת ונשאר בבחינת שינה בכל ששת ימי המעשה, וצריך לחזק את עצמו אז באמונה יתירה ולהחיות את עצמו בהרשימו שנשאר בו מקדושת בחינת נפש רוח ונשמה שנתוסף בו בשבת בכל השלשה ימים שלאחר השבת, ולהשתוקק בכח הרשימו הזאת לזכות לקבל קדושת שבת הבא בתוספות הארה וקדושה יתירה. ועל ידי זה זוכה ששלשה ימים קודם השבת מתחיל להתנוצץ בו הארה ורשימו מקדושת נפש רוח ונשמה יתירה של שבת הבאה, עד שבשבת הבאה זוכה לבחינת התחדשות הנשמה והמוחין בהארה יתירה ביותר וכן בכל שבת ושבת.

וזה בחינת ״ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם״, היינו שיזכה בכל פעם לקבל קדושת שבת בהארה יתירה ביותר וכמובא, וכמבואר גם בתיקון מ״ח ׳תרין שבתות הכא לקביל שכינתא עילאה ותתאה׳ היינו כנ״ל, ויש בחינת לימוד שהוא גם כן בחינת שינה לגבי דביקות השם יתברך, והוא לימוד פשטי אורייתא בחינת משנה כנ״ל. וזה בחינת מה שמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים ששה סדרי משנה הם כנגד ששת ימי המעשה, והם בחינת יצירה בחינת מט״ט כידוע וכמובן גם במאמר ׳אני ה׳ הוא שמי׳ סימן י״א. ויש שינה שהוא בחינת משא ומתן באמונה שעושין בכל ששת ימי המעשה, שעל ידי זה גם כן זוכין לקבל אחר כך קדושת שבת בהתחדשות יתירה, שזה בחינת ״אלה הדברים אשר צוה ה׳ לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה״ ׳תעשה׳ דייקא שהמלאכה נעשית מאליה, שזה בחינת משא ומתן באמונה ובטחון, שיודע שלא בכחו ועצם ידו יעשה לו חיל, כי רק הוא יתברך הנותן לו כח לעשות חיל, ועל כן כל עשיותיו הם רק כמתעסק בעלמא כדי לצאת ידי חובתו לעשות איזה דבר משא ומתן או מלאכה בשביל פרנסה, אבל אינו מעמיק בענין זה כל כך, וממש כאלו המלאכה נעשית מאליה, ואז אינו אץ להעשיר, ומכל שכן שלא יגע בפרוטה של אחרים, ויקיים ׳הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה׳, היינו שאפילו בשעת העסק תהיה גם כן מחשבתו דבוקה בתורה וכמבואר בפנים, וכן לקמן בפנים בסימן רפ״ב במאמר כי תצא. ומשא ומתן ומלאכה כזו הם בחינת מלאכת המשכן כמבואר במאמר ׳וביום הביכורים׳ בליקוטי תנינא סימן ד ובשאר מקומות. וזה (שמות לה) ״וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה׳״. כי דייקא על ידי זה זוכה אחר כך לקבל קדושת השבת בהארה יתירה ביותר, מבחינת הקדושה והארה שהיה לו בשבת שלפניו שזה בחינת ״שבת שבתון לה׳״.

וזה בחינת "שחורה אני ונאוה", 'שחורה אני בששת ימי המעשה ונאוה בשבת קודש' כמו שדרשו רז"ל במדרש שיר השירים. היינו כי כל ששת ימי המעשה הם בבחינת "ואמונתך בלילות" שהם בחינת חשכות ושחרות. ודייקא על ידי זה זוכין אחר כך לקבל בשבת שכל חדש מאור הפנים בבחינת (קהלת ח) "חכמת אדם תאיר פניו" שזה בחינת "ונאוה אני" בשבת היינו כנ"ל.

אך מחמת שהאמונה שוכנת בתוך החיצונים, על כן צריכין להמשיך בחינת חשמל מעולם הבינה להלביש את המלכות בחינת האמונה שלא יינקו ממנה החצונים.

וזה נעשה על ידי שמקיים "ודובר אמת בלבבו" אזי אמא בחינת (משלי ב) "אם לבינה" מסככת על בנהא וכו', שהלב עושה חשמל היינו מלבוש סביב האמונה שלא יינקו ממנה החיצונים, וחשמל לב גמטריא שמע וכו' כמבואר כל זה בפנים. וזה שאמרו רז"ל הובא גם כן בפירוש רש"י (שמות כ) "אתה ובניך" וכו' 'להזהיר גדולים על שביתת הקטנים'. היינו שימשוך הארה מבחינת עולם הבינה שהוא בחינת שבת הגדול על בחינת אמונה בחינת מלכות שהוא בחינת שבת הקטן כנ"ל בשם התיקונים וכמבואר גם בפנים, כי האמונה הוא בחינת מאור הקטן בחינת בן ננס בחינת ינוקא, וזה בחינת מה שכתוב (ירמיה יז) "והיה אם שמוע תשמעון אלי נאום ה' וכו' ולקדש את יום השבת ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים וכו'. וישבה העיר הזאת לעולם" וכו'. היינו אם תמשיכו מבחינת בינה לבא בחינת חשמל לב הנ"ל שהוא גימטריא שמע, על ידי זה יהיה תיקון המלכות וקיום ישוב ירושלים שהוא בחינת אמונה כמבואר בפנים.

וזה שמברכין בשבת 'הפורס סוכת שלום עלינו וכו' ועל ירושלים', היינו שנמשך בחינת אמא מסככת על בנהא הנ"ל, ועל כן אין צריכין להתפלל אז על שמירה.

כי נשמרין ממילא על ידי בחינת סוכת שלום הנ"ל וכמבואר בזוהר הקדוש. וזה שמובא בכוונות שבתיבות שלו"ם יכוון לסוד ש"ע נהורין, סוד חשמל שהוא מספר בשלו"ם. וכן הפורס סוכת ראשי תיבות מספרו אדנ"י (שהוא בחינת מלכות הנ"ל כידוע) ש'לום ע'לינו ראשי תיבות ש"ע וכו'. היינו כמבואר בפנים, כי על ידי החשמל הנ"ל מקבלין מאור הפנים שהוא סוד ש"ע נהורין של אור הפנים. וזה גם כן סוד שתי הנרות של שבת, אחת כנגד מלכות ואחת כנגד בינה כמובן בכוונות היינו כנ"ל. וזה גם כן בכלל 'אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות', היינו בחינת שתי שבתות הנ"ל שהם בחינת בינה ליבא ובחינת מלכות מיד נגאלין. כי אז לא היו יכולין החיצונים לינק מהקדושה כלל. וזה שמתפללין 'וטהר לבנו לעבדך באמת' היינו בחינת "ודובר אמת בלבבו" הנ"ל. ואפשר שזה גם כן סוד השלהובא דאשא שיורד בערב שבת על ראשי הקליפות בכדי שלא יעלו אל הקדושה. והשלהובא הנ"ל הוא בחינת שלהבת יה, כי נמשך מבחינת

חכמה ובינה כמבואר בכוונות. היינו כי בחול יש להם איזה אחיזה ויניקה מהקדושה בבחינת (משלי ה) "רגליה יורדות מות". וזה גם כן בכוונה מלמעלה בבחינת "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו" כידוע, כי אז השכינה בחינת מלכות כביכול יורדת ביניהם בבחינה (יחזקאל ה) "זאת ירושלים שמתיה בתוך הגויים" וכו' המובא בפנים, בכדי לברר הניצוצות הקדושים שיש ביניהם מבחינת שבירת כלים. וזה בעצמו גם כן סוד המשא ומתן ומלאכות שעושין בימי החול כדי לברר בירורים על ידי זה כידוע וכמבואר גם בפנים. וזה כשעושין משא ומתן באמונה, כי באם לאו אזי ח"ו הם מתגברין לינק ביותר מן הקדושה ומחמת שצריכין אז שמירה גדולה על כן צריכין לקיים "ודובר אמת בלבבו". בכדי להמשיך חשמל וכו' כנ"ל. אבל בשבת עולה הקדושה לגמרי עם כל הניצוצות הקדושים שנתבררו מביניהם.

ואז רוצים גם המה להיות כרוך אחריה ולעלות עמה ויורד שלהובא דאשא מבחינת בינה בחינת חשמל הנ"ל ומדחה אותם ומפיל אותם לגמרי. וזה שסיים (ירמיה יז) "ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת וכו' והצתי אש בשעריה" וכו'. כי אז שלהבת האש הנ"ל שולט בה בעצמה ח"ו וכמו שאמרו רז"ל 'אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת ח"ו'.

וזה שמובא בפנים מענין שעל ידי התמיד עולה חב"ד דעשיה ליצירה וכל הניצוצות הקדושים שבקליפה שהם בחינת העכו"ם והארצות שסביב ירושלים עולים לבחינת אמונה שהוא בחינת מלכות בבחינת ירושלים.

והנה מובא בפנים, שזה נעשה גם על ידי משא ומתן באמונה. ובסוף המאמר מבואר, שזה בחינת (תהלים פט) "באור פניך יהלכון", שיעסוק במשא ומתן בכדי לחדש את נשמתו ושכלו בתוך אמונה ולקבל חידוש המוחין מאור הפנים על ידי זה עולים כל הניצוצות וכו'. והגם שזה נעשה גם בחול על ידי משא ומתן באמונה. אבל עיקר שלימות הענין נעשה על ידי קדושת שבת שאז צריכין לשבות דייקא מכל מלאה ועסק. ואפילו התיקונים שנעשו על ידי העובדות והעשיות שבששת ימי החול הכל נעשה רק בכח קדושת שבת שהוא הנקודה הקדושה שבכל ששת ימי המעשה.

ועל כן צריכין לזכור את השבת בכל פעם ולהמשיך קדושת שבת על ששת ימי המעשה בבחינת 'זכריהו מאחד בשבת'. כי עיקר ביטול הרע והקליפות וכן עיקר שלימות עליית הקדושה הוא בשבת. ועל ידי שממשיכין קדושת שבת לתוך ששת ימי המעשה על ידי זה יש כח לברר הנצוצות הקדושים גם על ידי עובדין דחול שבששת ימי המעשה וכמובן גם במאמר 'מרכבות פרעה' סימן ל"ח. וזה בחינת משא ומתן באמונה. כי בזה שנזהר לעשות משא ומתן באמונה ובאמת. ומקשר את מחשבתו אל התורה הקדושה, שזה בחינת חב"ד דעשיה העולה אל יצירה כמבואר בפנים, ובפרט כשזוכה לקיים "ודובר אמת בלבבו", ומכוון במחשבתו

שכל העסק שלו הוא בכדי לחדש את מוחו ושכלו ולקבל שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים.

בכל זה ממשיך על עצמו בחינת קדושת שבת גם בששת ימי החול, כי כל הנ״ל כלול בקדושת שבת כי אז עיקר שלימות עליית העולמות. וחב״ד דעשיה עולין ליצירה, ומלכות דעשיה עולה מהקליפות עם כל הניצוצות הקדושים שנתבררו כמבואר בכוונות. ואז עיקר הארת עולם הבינה בחינת שבת הגדול. כי בשבת עולין לשם, ואז עיקר התחדשות הנשמה והשכל מבחינת אור הפנים כנ״ל.

ועל כן אפילו האנשים הפשוטים שעושין משא ומתן ומלאכתם באמונה כפשוטה, צריכין לכוון על כל פנים בפשיטות ולהזכיר את עצמו בכל פעם בקדושת שבת, היינו לכוון בשביל שיהיה לו רווח ויהיה יכול לכבד את השבת ולענגו כראוי. וכן בכדי שיוכל להחזיק לומדי תורה שגם בימי החול הם בבחינת קדושת שבת נגד שאר בני אדם כנ״ל. גם על ידי שכולל עצמו במחשבתו עם התלמידי חכמים בשעת עשיית המשא ומתן יש לו כח ביותר לברר ניצוצות הקדושים ולתקן תיקונים גדולים על ידי המשא ומתן שלו, והוא טובה ברוחניות גם להתלמידי חכמים. כי המוחין שלהם מתחדשין בתוך המשא ומתן שלו שעושה באמונה, בבחינת ׳ודלא קרי ליהוי צוותא לחבריה׳ המבואר בפנים. ועל ידי שנשמת התלמידי חכמים ושכלם מתחדש בתוך עשיית המשא ומתן שלו באמונה, שעל ידי זה יש לו ביותר איזה שייכות עמהם, על ידי זה זוכה אחר כך בשבת גם הוא לקבל בחינת התחדשות הנשמה והשכל מאור הפנים. וכן על ידי שמקשר מחשבתו אל השבת גם בשעת עשיית המשא ומתן, על ידי זה מתחדש כביכול בחינת קדושת המוחין של שבת, בבחינת עשיית המשא ומתן שלו באמונה, ועל ידי זה זוכה בשבת לקבל מוחין חדשים ונשמה חדשה בהארה יתרה כנ״ל.

וזה ״ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה׳ לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש״ וכו׳.

היינו שהמלאכה שלהם תהיה באמונה, שזה בחינת ״תעשה מלאכה״ כנ״ל, גם שתהיה בהתקשרות לקדושת שבת שעל ידי זה המלאכה הוא בבחינת מלאכת המשכן. כי זוכין על ידי זה לקבל התחדשות המוחין שהם בחינת בית המקדש כמבואר בפנים, ומקדש איקרי משכן כמו שאמרו רז״ל (ועל כן נסמך מלאכת המשכן והמקדש לקדושת שבת, כי אף על פי כן אינה דוחה שבת כי קדושת שבת גבוה ביותר) ועל ידי זה זוכין לקבל ביותר קדושת שבת בבחינת שבת שבתון הנ״ל. ועל כן הקהילם ביחד למצוה זו, בכדי שיהיו העושי מלאכה ומשא ומתן כלולים וקשורים ביחד עם התלמידי חכמים והוא טובה לשניהם, ומסוגל גם כן לקבל על ידי זה קדושת שבת ביותר כנ״ל. ועל כן אמרו רז״ל ׳לא חרבה ירושלים אלא על שביזו בה תלמידי חכמים׳. וכן ׳על ידי שחללו את

השבת' כי על ידי זה פוגמין בכל הנ"ל וגורמין חורבן ירושלים. ועל כן כל הג' מצוות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ כלולים גם כן בקדושת שבת, 'העמדת מלך' הוא בחינת שבת מלכתא בחינת אמונה, 'וכריתת זרעו של עמלק' הוא בחינת הכנעת הקליפות ועליית נצוצות הקדושה שעולין בקדושת שבת. ועל כן דרשו רז"ל "ויצאו מן העם ללקוט ביום השביעי" וסמוך ליה "ויבא עמלק". 'ובנין בית המקדש' הוא בחינת חידוש הנשמה והמוחין שמקבלין מאור הפנים כמבואר בפנים וזה זוכין בשלימות בשבת.

והנה מבואר בפנים, שתקיעות הוא בחינת התעוררות השינה וחידוש המוחין מאור הפנים, וזה בחינת התקיעות שהיו תוקעין בכל ערב שבת, כמו שאמרו רז"ל היינו בכדי לעורר את העולם מבחינת השינה שבששת ימי החול לכל אחד כפי בחינתו כנ"ל, ולקבל התחדשות המוחין והנשמה מאור הפנים על ידי קדושת שבת קודש כנ"ל.

וזה שבמזמור שיר ליום השבת כלולין כל הג' מצוות הנ"ל "כי הנה אויביך ה' כי הנה אויביך יאבדו וכו' ותרם כראם קרני", וכן "להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה'", זה בחינת כריתות זרעו של עמלק ועליית ניצוצות הקדושה. "בלותי בשמן רענן" הוא בחינת העמדת המלכות שהוא בחינת שמן כמו שכתוב "על כן משחך... שמן ששון" וכו' וכמובא במקום אחר.

"שתולים בבית ה'" בחינת בנין בית המקדש. וכן "ה' מלך גאות לבש" וכו' בחינת מלכות, "מקולות מים רבים אדירים וכו' אדיר במרום ה'", בחינת מפלת הרשעים כמו שפירש רש"י, "לביתך נאוה קדש" בחינת בנין בית המקדש.

וזה "אם תשיב משבת רגליך" רגל-הוא בחינת אמונה כמבואר במקום אחר. כי בחול יורדת הקדושה למטה למטה בבחינת "רגליה יורדות מות" בכדי לברר בירורים קדושים גם משם כנ"ל. אבל בשבת עולה הקדושה מביניהם בבחינת "ואשיבה רגלי אל עדותיך" כמבואר בכתבים. וזה בחינת תשובה ששבה למקומה, 'לאתר דאתנטלת מתמן' שהוא בחינת חכמה עילאה, ששם שרשה, בבחינת "ה' בחכמה יסד ארץ" 'אבא יסד ברתא' כידוע. גם 'רגלך' מרמז על הנצוצות הקדושים שנתבררו על ידי עשיית משא ומתן באמונה, שזה בחינת רגלין, בחינת "שמח זבולון בצאתך" כמבואר בפנים, וכמבואר גם במקום אחר. ובשבת אז זמן שלימות העלייה של כל הניצוצות הקדושים הנ"ל, ואז דייקא אסור לעשות שום משא ומתן, שזה בחינת "עשות חפציך ביום קדשי". גם 'רגלך' מרמז על לימוד פשטי אורייתא בחינת ששה סדרי משנה, שהם כנגד ששת ימי החול כנ"ל. וזה בחינת תנאים שבשוקין והוא בחינת יצירה. ושלימות עליית בחינת זה הלימוד הוא גם כן על ידי קדושת שבת, כי בשבת עולין העולמות, ואז עולה עשיה ביצירה ויצירה בבריאה וכו' כידוע. וזה בחינת מה שמבואר בכתבים "א'ם ת'שוב מ'שבת" ראשי

תיבות אמ״ת. כי עיקר התיקון של בחינת האמונה ושמירתה שלא יינקו ממנה החיצונים ולא תהיה בבחינת ״רגליה יורדות מות״ הוא על ידי אמת, היינו שיקיים ״ודובר אמת בלבבו״, שעל ידי זה נקת שלא לשם שמים NC 5 סימן משך הארה מעולם הבינה, בבחינת ׳אמא מסככת על בנהא׳ כנ״ל, וזה ׳אם תשיב-אל תקרי אם בחיריק אלא אם בצירי׳ כמובא בכתבים. וזה (ישעיה נח) ״עשות חפציך ביום קדשי״, היינו שימשיך קדושת שבת גם על ששת ימי המעשה, שעל ידי זה גם המשא ומתן שלו וכן הלימוד שלו של בחינת ששת ימי החול הוא בשלימות. אך בשבת עצמו ימנע גם מלעשות משא ומתן באמונה, כי שבת הוא בחינת התעוררות השינה וקבלת המוחין ונשמה חדשה מאור הפנים.

וזה ״וקראת לשבת ענג״, היינו בחינת קבלת המוחין, שהם עיקר הענג כנ״ל כמה פעמים. שזה בחינת (משלי יט) ״לא נאוה לכסיל תענוג״. וכן שם עיקר הכבוד בבחינת (משלי ג) ״כבוד חכמים ינחלו״. שזה בחינת (ישעיה נח) ״ולקדוש ה׳ מכובד״. גם כי עיקר הענג הוא על ידי התחדשות המוחין שזוכין לקבל בכל שבת כי תענוג תמידי אינו תענוג. ועל כן צריכין לחדש המוחין בכל פעם, ועל ידי זה בא גם בחינת התחדשות הכבוד בבחינת ״כבודי חדש עמדי״ (איוב כט) וזה בחינת ענג וכבוד שבת כנ״ל. גם ענ״ג ראשי תיבות ע׳דן נ׳הר ג׳ן בחינת (בראשית ב) ״ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן״ כמבואר בזוהר הקדוש. ׳עדן׳ הם בחינת המוחין בחינת חכמה עילאה, בחינת דביקות, בחינת ״עין לא ראתה״ כמו שאמרו רז״ל. ׳נהר׳ מרמז לפעמים על בינה ולפעמים על תפארת כידוע. וזה בחינת ״ודובר אמת בלבבו״, כי אמת הוא בחינת תפארת בבחינת (מיכה ז) ״תתן אמת ליעקב״. ולב הוא בחינת בינה לבא, היינו בחינת ההארה שנמשכת מעולם הבינה על האמונה בחינת מלכות שהוא בחינת ׳גן׳ כידוע, שעל ידי זה נשמרת האמונה שלא יינקו ממנה החיצונים, וזוכין על ידה להתחדשות המוחין כנ״ל. וזה ״וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר״. כי בחול יש רשות להארם לילך בדרכי עצמו בשביל עשיית חפציו וכן לדבר בענייניו. רק שגם אז צריך שתהיה מחשבתו דבוקה בהשם יתברך ובהתורה הקדושה וישמור את עצמו כפשוטו, שיהיו כל מעשיו על פי התורה הקדושה, ושיהיו כל מעשיו לשם שמים, שזה בחינת ״בכל דרכיך דעהו״, ודייקא על ידי זה זוכין לפעמים לבחינת התחדשות המוחין כמבואר בפנים, אבל בשבת גם זה אסור, רק כל מעשיו וענייניו ודבוריו צריכין להיות קדושים בקדושת שבת.

וזה ״אז תתענג על ה׳״, ודרשו בזוהר הקדוש שזה בחינת עתיקא קדישא, היינו שזוכה לקבל התחדשות המוחין שזה עיקר הענג כנ״ל, מאור הפנים העליונים והגבוהים במעלה מאד שהם בחינת עתיקא קדישא כידוע. גם ״אז תתענג על ה׳״ כפשוטו הוא, שיזכה לדביקות אמתי בהשם יתברך שזה עיקר שלימות המוחין. ״והרכבתיך על במותי ארץ״ זה בחינת חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות, שהוא בחינת אמונה בשלימות, עד שזוכין על ידה להתחדשות המוחין. שזה בחינת עליית המלכות בבחינת נה״י חג״ת חב״ד. (ויש לבאר בזה עוד ומובן ממילא) וזה שדרשו רז״ל

'שניצול משיעבוד מלכיות', היינו בחינת הכנעת הקליפות שהם בחינת מלכות דסטרא אחרא מלכות עמלק ועליית ניצוצות הקדושה מביניהם כנ"ל.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" זה בחינת זעיר אנפין, היינו בחינת "ודובר אמת בלבבו" כנ"ל, בחינת "תתן אמת ליעקב", שעל ידי זה נשמרת האמונה שלא יינקו ממנה החיצונים, עד שזוכין לקבל על ידה בחינת התחדשות המוחין שהם בחינת "אז תתענג על ה'", שזה בחינת (תהלים לז) "שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה'". וזה שדרשו רז"ל 'שזוכה לנחלה בלי מצרים', כי נתבטלין כל המצרים שהם בחינת הגויים והארצות שסביב ירושלים (בחינת (איכה א) "צוה ה' ליעקב סביביו צריו" וכמו שאמרו רז"ל) על ידי בחינת ההארה הגדולה שנמשך על בחינת האמונה בחינת ירושלים מעולם הבינה שהוא בחינת שבת הגדול על ידי בחינת "ודובר אמת בלבבו" הנ"ל. גם יש לומר דרצה לומר שזוכה שאין המוחין שלו מתבלבלין ומתייגעין לעולם שזה בחינת 'נחלה בלי מצרים' (כעין שמבואר בספר המדות אות דעת) ואז אין צריך לבחינת שינה, וכמו שדרשו רז"ל על יעקב אבינו "וישכב במקום ההוא" דייקא וכו'. גם כי פשטי אורייתא שהם בבחינת שינה כנ"ל הם בבחינת מצר וגבול, אבל הנסתר שבתורה הם בחינת בלתי גבול כידוע. ועל ידי קדושת שבת זוכה למוחין גבוהים שהם בחינת סתרי תורה. ועל כן בשבת מסוגל ביותר לעסוק בלימוד זה כמבואר בכתבים. וזה גם כן בחינת נחלה בלי מצרים הנ"ל.

וזה שסיים "כי פי ה' דיבר" היינו, כי על ידי קדושת שבת עולה הדיבור שהוא בחינת מלכות כידוע, עד בחינת הבינה שהוא בחינת פי ה', בחינת 'פום ממלל רברבין' כידוע ומבואר בכתבים. וכן עיקר התחדשות המוחין שזוכין בשבת מקבלין מבחינת פי ה' בחינת (משלי ב) "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה". שזה בחינת מה שמבואר בכתבים כי בשבת עולה המלכות עד החכמה וכו' בחינת "כי קדש הוא" היינו כנ"ל:

סימן לו-בקרוב עלי מרעים

כל נפשות ישראל שרשם הוא יעקב אבינו בבחינת "כל הנפש הבאה לבית יעקב", כי הוא אב של שבעים נפש, ושורש כולם הוא שבת קדש בבחינת "כי בו שבת וינפש", ודרש בספר הבהיר שמשם פורחין כל הנשמות. גם בשבת עיקר התגלות הע' פנים לתורה שהם בחינת אור הפנים, אנפין נהירין בבחינת 'ואנפהא נהירין בנהירו עילאה'. והכל מודים שבשבת ניתנה תורה, ואז עיקר זמן שלימות קריאת התורה, ומבואר בזוהר

הקדוש 'אורייתא מתעטרא ביה בעטרין שלימין וכו' כל דנטר שבת כאלו נטר אורייתא כלא'. ועל כן שבת נקראת נחלת יעקב כי הוא הראשון שמבואר בו שמירת שבת כמו שאמרו רז"ל, ועל כלל התורה נאמר גם כן (דברים לג) "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב". וכן כלל קדושת שבת מקושר בכלל קדושת ישראל, בחינת "ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם", וכן "כי אות הוא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם", ואמרו רז"ל 'עכו"ם ששבת חייב מיתה', ואמרו רז"ל (סנהדרין נט.) 'עכו"ם שעוסק בתורה חייב מיתה' כי אין להם חלק בשבעים פנים לתורה. כי העכו"ם הם מבחינת אנפין חשוכין, וכמו שאמרו רז"ל (שם בדף הנ"ל) שהתורה הוא כנערה המאורסה לישראל שנאמר (דברים לג) "מורשה קהלת יעקב" וכו'.

כמו כן שבת נקראת כלה, ואמרו רז"ל כנסת ישראל יהיה בן זוגך וכו', וכן עיקר התגלות סודות התורה הוא בשבת כידוע, ושבת בעצמו הוא בחינת סוד כי ניתן בצנעא וכמו שאמרו רז"ל. ועל כן בשבת קודש שאז זמן הכנעת כל הסטרין אחרנין כמבואר בזוהר הקדוש אז נופלין ונכנעין כל הע' עכו"ם עם כל מדותיהם הרעות. ועל כן אמרו רז"ל 'כל המשמר את השבת מרוחק מן העבירה', וידוע כי כלל המדות הם שבעה מדות וכל אחת כלולה מעשרה. ועל כן קודם שזוכין לטהר כל המדות מאחיזת הרע שבהם שהם בחינת המדות רעות של הע' עכו"ם, צריכין לצעוק שבעים קולות כמבואר בפנים, והשבעים קולות כלולין בהשבעה קולות שאמר דוד כמבואר בפנים במאמר 'עתיקא' סימן כ"א. ועל כן בכניסת שבת אומרים השבעה קולות הנ"ל. וזה בחינת השבעים תיבות שבקידוש של שבת שאומרים על היין, והם כנגד השבעים קולות הנ"ל בחינת "יין לארמא קלא' כמבואר בזוהר הקדוש וכמובא במאמר עתיקא הנ"ל.

וכלל כל התאוות והמדות רעות של השבעים עכו"ם הוא תאוות ניאוף, וקדושת שבת הוא בחינת שמירת הברית כידוע וכמו שכתוב ברית עולם, ועל כן הוא ההיפך מתאוה זאת. ועל כן נקראת קודש כי 'כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה שם אתה מוצא קדושה'.

ועל כן אז עיקר זמן הזווג, כי אז הזווג בקדושה גדולה ואין לתאוה הגשמיית שום אחיזה בו שזה בחינת (ישעיה נו) "כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי", ודרש בזוהר הקדוש (יתרו דף פ"ט) על ענין התלמידי חכמים שמסרסין עצמן בכל ששת ימי החול וממתינים בזווגם על שבת, מחמת שאז זווגא דמטרוניתא עיין שם שמאריך איך שמקדשים עצמן אז בשעת הזווג ומכוונים בקדושה עליונה וכו'. ועל כן נקראים סריסים, שזוכין לבטל התאוה הגשמיית כל כך עד שהם כסריסים ממש שאין להם שום תאוה כלל, וכל זווגם הוא רק בהתעוררות לכוון בקדושה העליונה ולהעמיד בנים צדיקים וכו' בבחינת ההתעוררות והחשק שיש להם לקיים כל המצוות לשם שמים. כי שבת הוא בחינה אחת עם משה רבינו עליו השלום בבחינת "ישמח משה במתנת חלקו'. כי שבת הוא בחינת דעת כנ"ל

כמה פעמים, והדעת הוא בחינת משה כידוע וכמבואר בפנים. וכן שבת קדש הוא כלליות כל התורה, כי 'שקולה שבת כנגד כל התורה והמצוות', שזה בחינת משה רבינו גמטריא תרי"ג שהוא כלליות כל התורה.

ועל כן על ידי קדושת שבת נמשך על כל אחד מישראל מבחינת פרישות וקדושת משה רבינו עליו השלום שהיה פרוש מאשתו מכל וכל. ועל ידי זה זוכין לביטול תאוה זאת. וגם כי עיקר אחיזת זאת התאוה, הוא מהרוח שטות וכמו שדרשו רז"ל על פסוק (במדבר ה) "כי תשטה אשתו" וכו'.

ועל כן על ידי הארת הדעת שמאיר על כל אחד מישראל בקדושת שבת בבחינת "לדעת כי אני ה' מקדשכם", על ידי זה זוכין לבטל תאוה זאת, ואז הזווג בקדושה עליונה, בבחינת 'זכו שכינה שרויה ביניהם', בחינת שם י"ה שיש באיש ואשה, שמבחינת שם זה שהוא מרמז לחכמה ובינה משם נמשך קדושת שבת כמבואר בכתבי האריז"ל בכוונות שבת בסוד שלהבת י"ה, ומשם נמשך בקדושה עליונה סוד שלהובין דרחימותא של קדושת הזווג של שבת ברחימו ודחילו כמובן בתיקון ט"ז דף ל"א ועיין בכוונות הנ"ל ותבין.

ועל כן יוסף שזכה לבטל התאוה הזאת ולעמוד בנסיון, וזכה על ידי זה להתגלות התורה בחינת חכמה ובינה כמבואר בפנים, זכה גם כן לקדושת שבת כמו שכתוב (בראשית מג) "וטבוח טבח והכן" וכמו שדרשו רז"ל.

ומבואר בזוהר הקדוש שיוסף בעצמו הוא בחינת שבת היינו כנ"ל. גם כי עיקר תאוה הזאת היא באה מעכירת הדמים, היינו מטחול שהוא לילית שפחה בישא אמא דערב רב, ושבת הוא מלכותא דשמייא בחינת שבת מלכתא, ואז נכנעת השפחה בישא הנ"ל בבחינת (בראשית טז) "מפני שרי גבירתי אנכי בורחת" כמבואר בתיקון מח. ועל כן אמרו רז"ל 'לא חרבה ירושלים אלא על שחיללו בה את השבת', כי אז הוא ח"ו בבחינת "שפחה תירש גבירתה".

והנה מבואר בפנים, שלפעמים כשגוברין עליו ההרהורים ח"ו אזי צריך להוריד דמעות בשעת קבלת מלכות שמים בקריאת שמע. וזה בחינת 'בכיין וקריין את שמע', כי הדמעות הם ממותרות המרה שחורה, ועל ידי זה נדחין ויוצאין לחוץ המותרות היינו ההרהורים והתאוות וכו' וכו'. ועיין בש"ע בסימן רפ"ח בהג"ה ס"ב דאם ענג הוא לו שיבכה בשבת בכדי שיצא הצער מלבו מותר לבכות והט"ז תמה על זה דאם כן כל מצטער יבכה בשבת, רק אם בוכה מרוב דביקותו בהשם יתברך כמצוי במתפללים בכונה מותר, ועיין שם במשבצות זהב. ולענינינו הבכיה לבד אפשר לפעמים שלא יועיל לדחות ההרהורים. כי אף על פי שעל ידי הבכיה נדחין ויוצאין מותרות המרה שחורה שמשם נמשכין ההרהורים רחמנא ליצלן, אף על פי כן לפעמים טוב יותר להסיח דעתו מהם לגמרי ולדחותם בהיסח הדעת על דרך (משלי יב) "דאגה בלב איש יסיחנה" מדעתו שאמרו

רז״ל, ושלא לבכות עליהם כלל. כי לפעמים יכולין להתעורר ולהתגבר עליו ביותר על ידי הבכיה, מחמת שמתוך הבכיה שבוכה עליהם הוא מעמיק מחשבתו בזה ביותר, ועל כן טוב מזה לפעמים ההיסח הדעת לגמרי ונדחין ממילא, כי המחשבה ביד האדם וכמבואר במקום אחר. על כן הסגולה לזה הוא כשבוכה בשעת קבלת מלכות שמים בקריאת שמע, שאז עיקר עמקות מחשבתו הוא בדביקות בהשם יתברך ובקבלת עול מלכות שמים, ועל ידי הדמעות נדחין המותרות שהם בבחינת מלכות הרשעה ואז נדחין ממנו ההרהורים.

וזה גם כן שביאר התרגום על פסוק (במדבר כה) ״והמה בוכים פתח אהל מועד״, וזה היה כדי לבטל ההרהורים שהתגברו אז מאד, וקשה להתרגום קושיית הט״ז, כי מי יודע אם על ידי הבכיה יצא הצער מלבו על ידי שנדחין ויוצאין מותרות המרה שחורה, או אם ח״ו על ידי הבכיה יעמיק מחשבתו בהצער ביותר ויומשך אחר צערו ביותר, שמטעם זה אסור לבכות בשבת גם למצטער כי אולי על ידי זה יעמיק מחשבתו בצערו ביותר, וכמו כן גם לענין דחיית ההרהורים קשה לו גם כן כנ״ל, כי הלא טוב יותר היה ההיסח הדעת מזה לגמרי בכל כחו ושלא לחשוב בהם כלל, כי על ידי הבכיה מתעוררין לפעמים ומתגברין ביותר, ועל כן פירש התרגום ׳בכיין וקורין את שמע׳. כי מחמת התגברות ההרהורים אז לא היו יכולים לסלקם בהיסח הדעת, ואף עם קבלת עול מלכות שמים בקריאת שמע לבד גם כן לא היו מסתלקים אז, רק מחמת שהיו מצטערים מאד על ענין ההרהורים וברחו מהם לקבל עליהם עול מלכות שמים בדביקות כל כך עד שהיו בוכין מרוב דביקותם. הגם שבתוך זה עבר על מחשבתם שבוכין גם על זה שיצא הצער מלבם, היינו לפטור מעצמן ההרהורים רעים שהם מבחינת מלכות הרשעה, כי אינם חפצים בהם בשום אופן רק בקבלת עול מלכות שמים בדביקות גדול. אף על פי כן, מאחר שעיקר עמקות מחשבתם היה בדביקות קבלת עול מלכות שמים על כן לא היה חשש אולי יתגברו על ידי זה ביותר כנ״ל, רק אדרבא! על ידי זה יפרדו ההרהורים מהם. ועיקר שלימות קבלת עול מלכות שמים הוא בשבת קודש, שזה בחינת מה שבקדושת כתר אומרים גם כן ״שמע ישראל״ וכו׳, וכמבואר בהקדמת התיקונים מענין ההבדל וההפרש שבין היחוד שנעשה על ידי קריאת שמע ותפלה דחול ובין היחוד שנעשה על ידי קריאת שמע ותפלה של שבת. ועיין בתיקון י״ח דף ל״ד. ׳וליה אמרין ישראל בשבתות ויומין טבין שמע ישראל׳ וכו׳. כי אז עיקר הכנעת וביטול אלהים אחרים אל אחר מלכות הרשעה כידוע.

ועל ידי התגלות התורה שנמשך בשבת נעשין נשמות חדשות, וזה בחינת הנשמה יתירה שזוכין בשבת בבחינת ׳למיעבד נשמתין ורוחין חדתין׳ שאומרים בשבת כמבואר בפנים. ועל כן אז עיקר הזמן להקהיל קהלות וללמד תורה כמו שאמרו רז״ל, כי אז נעשה לכל אחד מבחינת התגלות התורה סם חיים, בבחינת ׳טועמיה חיים זכו׳. ועל כן אז עיקר זמן התקרבות לצדיקים ולשמוע מהם דברי תורה. כי שבת הוא בחינת קדושת הברית כנ״ל, שעל ידי זה נמשך בחינת שלימות המוחין לכל אחד

כפי בחינתו, ועל ידי זה יכול אז לתפוס ולהבין דיבורי הצדיק, עד שיהיו נעשין אצלו בבחינת סם חיים כנ״ל. כי שבת הוא מקור הברכה בחינת (בראשית ב) ״ויברך אלהים את יום השביעי״ הנאמר בשבת. היינו, כי על ידי גודל קדושת שבת נצטייר האור למעלה בבחינת ברכה עד שאינו יכול להתקלקל על ידי שום דבר גם ברדתו למטה שזה בחינת ״על כן בירך ה׳ את השבת״, בֵּרך בצירי דייקא, בחינת ״וברך ולא אשיבנה״ המבואר בפנים, היינו שכביכול הקב״ה בעצמו צייר האור לטובה בבחינת ברכה. ועל כן ׳מיניה נפקין כל ברכאן׳ כמבואר בזוהר הקדוש. כי בשבת קודש עולין כל העולמות, עד שבמוסף שבת עולה זעיר אנפין בכתר אבא, ונוקבא בכתר אמא, ובמנחה עולין עוד יותר שזה בחינת מה שבשבת קודש נצטייר האור לברכה למעלה ששם הוא בחינת קמץ וסתים בחינת כתר, ועכשיו נצטייר גם שם האור לטובה ולברכה כנ״ל.

וזה בחינת (ישעיה נח) ״אם תשיב משבת רגלך״ כי בחול יש אחיזה להשבעים עכו״ם עם מדותיהם הרעות ברגלי הקדושה בבחינת ״רגליה יורדות מות״ כמבואר בכתבים, וכל זה בבחינת ״עת אשר שלט האדם באדם לרע לו״ כידוע, וכמבואר בפנים שכל נפש מישראל קודם שיש לה התגלות בתורה ועבודה, מנסין ומצרפין את הנפש בגלות של הע׳ עכו״ם היינו בתאוותיהן הרעות, והעיקר בתאוות ניאוף שהוא הרע הכולל של כל העכו״ם. וכל זה בכדי לשבר הקליפה ולאכול הפרי, היינו לבוא על ידי זה אחר כך להתגלות התורה. ובשבת עולין גם רגלי הקדושה מביניהם והרע שלהם נופל למטה לגמרי, וכמובן גם במאמר תפלה לחבקוק סימן י״ט. וזה בחינת ״רגלך״ שהוא בחינת זווג כמו ״ורחץ רגלך״ וכמובא גם בכתבים כי אז הזווג בקדושה כנ״ל. וזה ״עשות חפציך ביום קדשי״ בחינת זווג של שבת, וכמובן בזוהר יתרו דף פ״ט ״ובחרו באשר חפצתי״-׳דא זווגא דמטרוניתא׳, כי בשבת יכולין לזכות לזווג בקדושה כל כך עד שיהיה נקי מכל סיג תאוה ח״ו ולא יהיה בזה שום חפץ עצמו רק חפצי שמים בשביל יחוד עליון כמובן בזוהר הנ״ל. ״וקראת לשבת ענג ולקדוש ה׳ מכובד״. כי ברית הוא בחינת ענג וכבוד וכנ״ל כמה פעמים. גם כי על ידי זה זוכין להתגלות התורה שהוא בחינת מוחין בחינת חכמה בינה ודעת כמבואר בפנים. והמוחין הם בחינת ענג וכבוד כנ״ל כמה פעמים גם כן. וזה בחינת מצוות הענג והכבוד של שבת. גם ״לקדוש ה׳ מכובד״ מרמז שתקשר עצמך לבחינת מלכות שמים שהוא בחינת קדושה וגדר ערוה, בחינת (ויקרא יט) ״קדושים תהיו כי קדוש אני״ וכמבואר בפנים, וכבוד הוא בחינת מלכות בחינת מלך הכבוד כידוע.

״וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר״, שימנע עצמו מכל עניני חול אפילו שאין בהם מלאכה ואפילו מדיבור של חול, בכדי שלא ליתן אחיזה להרע של העכו״ם שהוא בחינת השפחה בישא לינק משבת. רק שתברח מפניה לגמרי וכמובן גם בתיקון מ״ח הנ״ל. ״אז תתענג על ה״״, כי כשזוכין לקדושת שבת שהוא בחינת תיקון הברית ביטול תאוות ניאוף, אזי ממילא נתבטלין ממנו כל התאוות רעות וזוכה שיהיה כל תאוותו וענוגו רק על ה׳, ורז״ל דרשו בזוהר הקדוש ׳דא עתיקא קדישא׳,

כי זוכה להשיג סודות התורה כאלו בבחינת 'דמטמרין מגליין ליה' שסודות אלו נמשכין מבחינת אורייתא דעתיקא. "והרכבתיך על במותי ארץ"-'דא חקל תפוחין קדישין' בחינת עליית המלכות דקדושה, כי זוכה להתקשר במלכות דקדושה ולהפיל ולהפריד בחינת אחיזת המלכות הרשעה. וזה שדרשו רז"ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו כנ"ל.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך", שהוא אב של שבעים נפש שזוכה להתגלות הע' פנים לתורה שהם שורש השבעים נפש של בית יעקב. וזהו שדרש בזוהר הקדוש 'דא זעיר אנפין' כי השבעים פנים לתורה הם בחינת זעיר אנפין כמבואר בזוהר הקדוש, וכמובן גם במאמר פתח ר"ש סימן ס'. וזה שדרשו רז"ל שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו, כי כנגד השבעים פנים לתורה שהם שורש הע' נפש של בית יעקב יש מצרים וגבולים, היינו המדות רעות של השבעים עכו"ם, בבחינת (דברים לב) "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל", אבל הוא יזכה לבטל כל המצרים הנ"ל. וזה שסיים "כי פי ה' דיברו" היינו, כי קדושת שבת כלול מבחינת תיקון הברית שהוא בחינת פי ה' כנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש, גם מבחינת המלכות דקדושה שהוא בחינת מלכות פה, גם מבחינת התגלות המוחין בבחינת (משלי ב) "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה", שזה בחינת מה שאמרו על משה רבינו עליו השלום (שהוא בחינת הדעת דקדושה של כלל התגלות התורה) שכל כחו הוא בפיו כמו שאמרו רז"ל וכמובא לקמן בסימן מ"ג. ועל כן על ידי קדושת שבת שהוא בחינת הדיבור דקדושה כמובא בזוהר בראשית דף ל"ב על ידי זה נתבטל תאוות ניאוף וכמובן בסימן מ"ג הנ"ל, וזוכין לזווגים דקדושה, וזוכין להתגלות הדעת והמוחין כנ"ל:

סימן לז-דרשו ה' ועוזו

שבת הוא בחינת נפש, בחינת (שמות לא) "כי בו שבת וינפש", וכמבואר בזוהר ויקהל דף ר"ה: 'האי יומא, יומא דנשמתין הוא ולא יומא דגופא'. והוא בחינת אדם בחינת "ויהי האדם לנפש חיה"-'לרוח ממללא', ורוח ממללא הוא בחינת קדושת שבת בחינת (ישעיה נח) "ודבר דבר" הנאמר בשבת, וכמובא בזוהר בראשית דף ל"ב. והוא בחינת צורה בחינת חכמה ודעת בחינת "כי קדש הוא" וקדש הוא בחינת חכמה כמובא, וכתיב (שמות לא) "לדעת כי אני ה' מקדשכם". והוא בחינת אור כמו שאמרו רז"ל 'ברכו באורה' והוא בחינת חיים בחינת 'טועמיה חיים זכו'. והוא בחינת זכרון כמו שכתוב (שמות כ) "זכור את יום השבת" והוא בחינת חסד, כי בשבת נתגלין חסדים גדולים, וכל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל כמבואר בזוהר הקדוש. והוא בחינת חכמת התורה, כי הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה. ולא ניתנו שבתות אלא ללמד בהם תורה כמו

שאמרו רז״ל. גם שבת הוא בחינת צדקה בחינת (מלאכי ג) ״וזרחה לכם יראי שמי״ (אלו שומרי שבת) ״שמש צדקה״ וכמו שדרשו רז״ל ׳שמש בשבת צדקה לעניים׳. וזה בחינת התורה שהוא בחינת אדם כמבואר בפנים. ואז נכנע ונתבטל הרע שבד׳ יסודות, וכל הד׳ יסודות נכללין אז בקדושה כנ״ל בסימן ד׳ ובסימן ח׳.

כי שבת יש בו מסגולת התענית כמובא וכמבואר לקמן מבפנים בסימן נ״ז. ועל כן נתבטלין על ידו התאוות שנמשכין מבחינת הרע שבד׳ יסודות כמו על ידי התענית ויותר עוד וכמבואר במקום אחר. וזה גם כן בחינת אותיות אדם מם סתומה הוא בחינת עולם הבא כידוע וכמבואר בפנים, וזה בחינת שבת שהוא מעין עולם הבא. דל״ת הוא בחינת תיקון הד׳ יסודות אל״ף הוא בחינת החכמה והשכל שזוכין על ידי קדושת שבת כנ״ל. וכל זה בחינת אותיות אדם כמבואר בפנים. ולא עוד אלא שבשבת גם הגוף והחומר שהוא בחינת בהמה נכלל בקדושת שבת שזה בחינת מצוות ענג שבת. כי אז גם תענוגי החומר והגוף יקרים מאד וזוכין על ידם דייקא להתעלות הצורה והשכל, כי סעודות שבת מרמזין לבחינת מוחין גבוהים מאד כמבואר בכוונות.

וזה בחינת מצוות שביתת בהמתו של ישראל כמו שכתוב (שמות כג) ״למען ינוח שורך וחמורך״, כי מתפשטת קדושת שבת גם על בחינת בהמתם של ישראל כנ״ל.

ומחמת שקדושת שבת הוא בחינת ביטול הרע שבחומר וגוף, והתעלות השכל שהוא בחינת אדם שזוכין לזה על ידי התענית. על כן נוהגין אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת, בפרט אם אינו תאב לאכול כשלא יתענה כמבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן רמ״ט. כי בזה שמשבר תאוותו ואינו אוכל בערב שבת בכדי שיאכל בשבת לתיאבון בזה מכניע ביותר הרע והתאווה שבד׳ יסודות וכוללם בקדושת שבת כנ״ל.

גם שבת הוא בחינת קדושת ארץ ישראל הבל שאין בו חטא, שעל ידי זה נתגלין האבות בעולם ונדחה הדין והחושך וכו׳ מן העולם. כי אמרו רז״ל ׳אם מקבלין אתם את השבת נכנסין אתם לארץ וכו׳ ולא חרבה ירושלים אלא על שחללו את השבת׳. נמצא שעיקר קדושת ישוב ארץ ישראל נמשך משבת. ועיין בתיקוני חמשאה מהתיקונים אחרונים מבואר, שקדושת הנשמה יתירה של שבת הוא בחינת ארץ ישראל. גם אמרו רז״ל שבשבת המלאכים המלוים וכו׳ אומרים עליו ״וסר עונך וחטאתך תכופר״, וכן אמרו רז״ל ׳אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו׳. נמצא שעל ידי שמירת שבת זוכה כל אחד מישראל לבחינת הבל שאין בו חטא. ועל כן לימוד התורה של שבת קודש בוודאי יקר במעלה ביותר כי הוא בחינת הבל שאין בו חטא. ועל כן על ידי קדושת שבת נתגלין האבות בעולם בבחינת ״וזכרתי את בריתי יעקב והארץ אזכור״ שזה בחינת שב״ת. שי״ן ב״ת. ׳שין׳ הוא תלת אבהן ׳בת׳ הוא השכינה הקדושה (שהוא בחינת קדושת ארץ ישראל כידוע) כמבואר בזוהר הקדוש, ועיין זוהר יתרו דף

פח: 'בהדין יומא מתעטרין אבהן וכל בנין ינקין וכו' בהדין יומא כל דינין אתכפיין ולא מתערין בעלמא' וכו'.

ועיין זוהר ויקרא דף י"ב 'אימתי אתרביאת ארעא קדישא ואתעטרת בעטרהא הוי אומר ביום השבת' וכו'.

וזה גם כן בחינת מעלת הצדקה של שבת כי צדקה של שבת הוא בבחינת הצדקה לארץ ישראל המבואר בפנים:

ומחמת ששבת הוא בחינת התגלות התורה והנפש וכו' כנ"ל, ושורש התורה והנפש הוא בחינת כבוד השם יתברך כמובא בפנים. על כן צריכין ליזהר מאד בכבוד שבת. כי על ידי זה זוכין לקבל הארת הנפש והתורה ביותר כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת מצוות ענג שבת ענגהו במאכל ובמשתה. כי עיקר האכילה ושתיה הוא בשביל להעלות הנפשות והניצוצות הקדושים המלובשים בהדברים שאוכלין ושותין. ועל כן מי שהוא בעל נפש, היינו תלמיד חכם וצדיק שזוכה לתורה שהוא בחינת נפש אדם ונקראת (תהלים יט) "משיבת נפש", אזי אם אוכל בכוונה בבחינת (משלי יג) "צדיק אוכל לשובע נפשו", אזי על ידי שהנפשות שבמאכל ובמשתה נכללין בנפשו על ידי זה יש להם עליה. וכשאוכל בשר אזי נתעלה הנפש שבבשר מבחינת בהמה לבחינת אדם, ונעשה על ידי זה יחוד גדול ועל ידי זה נמשך פרנסה לישראל.

ועל כן אמרו רז"ל 'עם הארץ אסור לאכול בשר'. כי מאחר שאינו בן תורה, על כן אינו יכול הנפש שבחי לעלות על ידו, כי אם אדרבא להיפך ח"ו, ואפילו מי שהוא בן תורה ולא תיקן מעשיו ח"ו, ואין לימודו בבחינת הבל שאין בו חטא שהוא בחינת אוירא דארץ ישראל קשה גם כן להנפש שבחי שתתעלה על ידו וכמובן בפנים, ועל כן קשה לו גם כן לאכול בשר.

ועיין בספר הקנה במקומות הרבה, שהחמיר מאד בענין אכילת בשר מטעמים הנ"ל (אך בעתים הללו מחמת חלישת הדור קשה ליזהר בזה כידוע) ועל כן הזהירו רז"ל מאד לדבר דברי תורה על השלחן בכדי שתהא האכילה בבחינת התורה והנפש. אך עיקר שלימות תיקון האכילה ושתיה הוא בשבת קודש, כי אכילת שבת כולה קודש כמבואר במקום אחר, וכן מבואר בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל. כי עיקר התעלות התורה והנפש הוא בשבת קודש, ואז עיקר גמר תיקון עליית הנפשות והניצוצות הקדושים שנתבררו, ואז גם הטוב שבנגה שהוא בחינת נפש הבהמיות נכללת בקדושה כידוע, ויתפרדו ממנה כל פועלי און. ועל כן אז עיקר זמן עליית הניצוצות הקדושים בשלימות שעל ידי האכילה ושתיה של שבת. ועל כן שמאי היה אוכל כל ימיו לכבוד שבת כמו שאמרו רז"ל (ביצה דף טז), בכדי להמשיך קדושת שבת על אכילתו, שעל ידי זה יוכלו הניצוצות שבמאכל להתברר ולעלות בנקל יותר ולהכלל בקדושה כראוי. וכמבואר להדיא בכתבי האריז"ל. ועל כן העיקר היה נזהר בזה באכילת בשר כמו שאמרו שם 'מצא בהמה נאה מזמינה לשבת' וכו'.

(ומזה ילמוד אדם ק״ו לעצמו), וזה בחינת ״וטבוח טבח והכן״ ודרשו רז״ל מזה ששמר יוסף את השבת, כי עיקר תיקון השחיטה (בחינת וטבוח טבח) עד שעל ידי זה יעלה הנפש שבחי לבחינת מדבר, וככל המובא בפנים עיקר שלימות תיקון זה הוא במה שמכינים לסעודת שבת כי אז עיקר שלימות כל התיקונים הנ״ל. כי שבת בעצמה הוא בחינת הדיבור דקדושה בחינת ״ודבר דבר״ כנ״ל בשם הזוהר הקדוש, והדיבור הוא מבחינת השכינה בחינת מלכות פה, שזה בחינת שבת מלכתא, והנפשות שנתבררו עולין בה בבחינת מ״נ ונעשה יחוד גדול, כי בשבת עיקר הזדווגות מטרוניתא במלכא כמבואר בזוהר הקדוש בכמה מקומות.

ועל ידי זה נמשך שפע ופרנסה לישראל, כי כל השפע והפרנסה נמשך רק מקדושת שבת כמבואר בזוהר הקדוש, ומחמת שעיקר תיקון השחיטה הוא על ידי קדושת שבת קודש, על כן המחלל שבת בפרהסיא ששחט שחיטתו פסולה כמבואר בשלחן ערוך יורה דעה סימן ב׳ עיין שם (וצריכין לבאר עוד בזה). גם ענין ׳מנצפך צופים אמרום׳ בחינת תיקון ה׳וירידין׳ על ידי שמאותיות ר״ו די״ן נעשה ׳אדני׳, שזה בחינת אלו הדיינים כמבואר בפנים, ענין זה נעשה בשבת שאז עיקר המתקת הדינים כמבואר בזוהר הנ״ל. ואז עיקר זווגא דמטרוניתא, שזה בחינת שמנער נעשה נערה בה״א, על ידי שממשיכין הא אלפין שבבינה להמתיק הא פעמים דין שבמלכות. ה״א פעמים דין גמטריא נער גמטריא ש״ך דינים. ועל ידי ה״א אלפין הנ״ל נמתקת, ונעשית בבחינת ה״א פעמים אדני גימטריא שכ״ה, גמטריא נערה ואתתקנת לזווג, שתיקון זה נעשה בשבת שנמשך הארה מבחינת שבת הגדול בחינת בינה לבחינת שבת הקטן בחינת מלכות כמבואר בתיקונים, וכנ״ל בקיצור וברמז בסימן ל״ב במאמר אדני שפתי תפתח.

גם המיתוק השני שנעשה מבחינת ריו דין אדני, ונמתקין הדינין על ידי שנמשך הארת האבות בעולם, שהם בחינת גימ״ל פעמים ע״ב גימטריא ר״ו, ועל ידי זה נמתק הדין ונעשה אדני אותיות ר״ו די״ן, כי אלף ציורה ריו, ואז מבחינת מנצפ״ך גימטריא ר״ו די״ן גימטריא פ״ר נעשה פרה, כמבואר כל זה בכתבי האריז״ל בכוונות אדני שפתי תפתח וכו׳. כל זה נעשה גם כן בקדושת שבת כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל ׳שב״ת ודיני״ן ופר״ה במרה נצטוו׳, כי הם בחינה אחת, והכל כלול בקדושת שבת כנ״ל. גם התיקון של בחינת ׳אלו מלמדי תינוקות׳ שיהיו בבחינת הבל שאין בו חטא, הוא על ידי קדושת שבת, שאז הלימוד בבחינת הבל שאין בו חטא כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל לענין שבת ׳באמת אמרו החזן רואה היכן התינוקות קורין׳ (שבת דף יא) כי אז עיקר השלימות של בחינת מלמדי תינוקות. ומחמת שפגם כל הנ״ל הוא בבחינת ״אכלו לחם ה׳ לא קראו״, על כן אמרו רז״ל ׳אין קידוש אלא במקום סעודה שנאמר ״וקראת לשבת ענג״ ׳במקום קריאה שם תהיה ענג׳. כי הסעודות של ענג שבת הם בבחינת ״ה׳ קראו״ בחינת במקום קריאה שם ענג כי שבת שמא דקודשא בריך הוא וכו׳.

ועל כן עיקר זמן הזווג של תלמידי חכמים הוא בשבת.

כי בחול יש אחיזה להחיצונים שהם בחינת חשך סכלות וכו', עד שלפעמים גם נפשות קדושות נעשקות בתוך הטיקלא כמבואר בפנים, ועל כן קשה אז להמשיך נשמה קדושה על ידי זווגו וכמבואר מזה עוד בזוהר הקדוש ובכתבים. ועל פי רוב הנפשות הגדולות הנעשקות בתוך הטיקלא בקליפת נגה הם מתלבשים בבני עם הארץ דארחיהון כבעירו ומזדווגין גם בששת ימי החול וכמבואר בזוהר יתרו דף פט: עיין שם. וגם רז"ל (פסחים מט) דרשו על בנות עמי הארצות (דברים כז) "ארור שוכב עם כל בהמה", כי זווגם הוא בבחינת בהמיות ממש, אף על פי כן לפעמים דייקא 'מבני ע"ה תצא תורה' שבשביל זה צריכין לכבדם כמבואר בפנים, אבל שבת קודש אז עיקר הארת הנפש, כי שבת הוא עולם הנשמות כנ"ל. וגם הטוב שבקליפת נגה שהוא בחינת בהמיות נכלל בקדושה כנ"ל. ועל כן על ידי הזווג של שבת שאז זווגא דמטרוניתא, גם כן זוכין להמשיך נשמות קדושות לבניו וכמבואר בזוהר הקדוש, וזה שמבואר בזוהר יתרו הנ"ל: 'וכד עלמא סליק בדינא אסתכל קוב"ה באינון בנוי (היינו באותן הבנים שנולדו מזווג של שבת) ומרחם על עלמא ועל דא כתיב (ירמיה ב) "כולה זרע אמת" וכו' כמה דאת אמר "תתן אמת ליעקב" וכו'.

היינו כי בשבת שהוא בחינת הבל שאין בו חטא נמשך הארת האבות בעולם להגן על העולם ולדחות הדין והחושך והסכלות וכו' מן העולם (שזה בחינת מגן אבות שאומרים בליל שבת) ועל כן הבנים שנולדו מזווג תלמידי חכמים בשבת הם נמשכין מבחינת הבל שאין בו חטא, שעל ידי זה נמתקין כל הדינים ונמשך חסד ורחמים כנ"ל, וכמבואר בפנים ויעקב אבינו הוא בחינת כלל האבות כי הוא כלול מכולם כידוע.

ועל כן שבת הוא בחינת תכלית מעשה שמים וארץ. כי (זהר שמות מב:) 'עיקר תכלית הבריאה כולה הוא בגין דישתמודעין ליה' כמבואר בפנים. ואי אפשר להכיר אותו יתברך ולידע ממנו כי אם על-די קדושת שבת שהוא כלל התורה כולה, שעל ידי זה נדחה החשך והסכלות וחכמות חיצוניות מן העולם, וזוכין לחכמה ושכל דקדושה שעל ידי זה משיגין אותו יתברך, שזה בחינת "כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם" כנ"ל. ועיין שולחן ערוך אורח חיים סימן ש"ז סעיף י"ז: 'אסור ללמוד בשבת ויום טוב זולת בדברי תורה ואפילו בספרי חכמות אסור'. ואף על פי שכתב שם 'ויש מי שמתיר' וכו', מדהביא דעת האוסרין בדיעה ראשונה בסתם, נראה שהסכים לדבריהם (ועיין בחיי אדם כלל ס"א ובאשל אברהם סימן ש"ח סעיף קטן ע"ו).

וזהו (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגלך", היינו כי בחול יש אחיזה להסטרא אחרא בחינת החשך והסכלות וכו' ברגלי הקדושה, בבחינת (משלי ה) "רגליה יורדות מות". אבל בשבת עולין רגלי הקדושה מביניהם כידוע בכתבים. ואז גם הטוב שבבהמיות שהם תענוגי הגוף נכללין בקדושה כנ"ל, וזה גם כן בבחינת "אם תשיב משבת רגלך", שגם

הבהמיות והחומריות שהם בחינת רגלין כמו שכתוב (מלכים-ב ג') "ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם", וכן הגוף בכלל נקרא רגל לגבי הנשמה כמובן מדברי רז"ל, במשל החיגר והסומא. וזה "עשות חפצך ביום קדשי" שימנע מעשיית חפצי עצמו שיש בהם אחיזה להחשך והסכלות וכו', רק שיעסוק בחפצי שמים שהם חכמות התורה, בבחינת (תהלים א) "כי אם בתורת ה' חפצו", וכתיב (משלי ג) "וכל חפציך לא ישוו בה". וכתיב (ישעיה מב) "ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר", וזה "למען צדקו' כי התורה נקראת צדקה כמבואר בפנים. וכן ארץ ישראל נקראת "ארץ חפץ". וזה שהוכיחם הנביא (ישעיה נח) "הן ביום צומכם תמצאו חפץ" וכו'. היינו כי עיקר הצום והתענית הוא להכניע החומר והסכלות של הגוף שהוא בחינת החפץ והתאוה שנאחזת בהד' יסודות. ואתם ביום צומכם להוטים אחרי חפצי עצמכם ותאוותיכם.

וזה בחינת "עשות חפציך ביום קדשי", שימנע מחפצי עצמו, ולא עוד כי בשבת גם חפצי עצמו של תענוגי הגוף נכללין בקדושה, על ידי החכמה והשכל שמאיר בשבת בחינת "כי קודש הוא" כנ"ל. וזה "וקראת לשבת ענג", כי השכל והחכמה הם בחינת ענג כנ"ל כמה פעמים, וענג שבת הוא בחינת ענג הנפש בבחינת "שמעו שמוע אלי ואכלו טוב ותתענגו בדשן נפשכם" (ישעיה נה). וזה "ולקדוש ה' מכובד", כי כבוד הוא בחינת שורש הנפש והתורה שמתגלין בקדושת שבת כנ"ל וכמובא בפנים, וזה "וכבדתו מעשות דרכיך", שימנע מדרכי עצמו שיש בהם לפעמים אחיזת הסכלות בחינת (קהלת י) "וגם בדרך כשהסכל הולך וכו' ואמר לכל סכל הוא". וכתיב (משלי יט) "אולת אדם תסלף דרכו".

וזה "ממצא חפציך ודבר דבר", שימנע אפילו מלדבר דיבור של חול בכדי שלא יפגום בקדושת שבת, שהוא בחינת הדיבור דקדושה, בחינת "הבל שאין בו חטא' כנ"ל, "אז תתענג על ה'", היינו שיזכה לברר כל כך הד' יסודות שלו עד שיהיו נקיים מכל תאוה וכל תענוגו יהיה רק על ה' כי זה עיקר תכלית הבריאה בגין דישתמודעין ליי כנ"ל. ובזוהר הקדוש דרש על זה דא עתיקא וכו', היינו שזוכה לתכלית שלימות השגה בחכמת התורה הקדושה עד שמשיג בחינת עתיקא.

"והרכבתיך על במותי ארץ" דא חקל תפוחין קדישין, שמרמז על עליית המלכות עד שמזדווגת כביכול להמשיך נשמות חדשות וכמבואר בכתבים, ורז"ל דרשו בגמרא שניצול משיעבוד מלכיות, היינו שניצול מאחיזת הסכלות שהוא בבחינת "מלך זקן וכסיל" "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" דא זעיר אנפין, בחינת תפארת, זה בחינת התגלות האבות בעולם בחינת (משלי יז) "ותפארת בנים אבותם". וזה בחינת יעקב שהוא בחינת תפארת והוא בחינת כלליות האבות כנ"ל, וזה שדרשו רז"ל שזוכה לנחלה בלי מצרים, על דרך שנחלקו רז"ל (במדרש רבה בחקותי פרק ל"ו) "עד מתי זכות אבות קיימת', וכן בגמרא (שבת נ"ה) ומסיק שם במדרש רבה "אמר רב אחא לעולם זכות אבות קיימת, לעולם מזכירין ואומרין כי אל רחום ה' אלקיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך'

וכו׳. גם בפשוטו רצה לומר, שימשיך בחינת קדושת ארץ ישראל שהוא בחינת ׳הבל שאין בו חטא׳ על כל העולם, עד שיתבטל החשך והסכלות והדין מכל העולם בבחינת ״חסד ה׳ מלאה הארץ״ וכתיב (ישעיה יא) ״כי מלא הארץ דעה את ה׳״ וכו׳ וכתיב ״וימלא כבוד ה׳ את כל הארץ״ בבחינת ׳יכירו וידעו כל יושבי תבל׳ וכו׳, שזה עיקר תכלית הבריאה בגין דישתמודעין ליה כמו שכתוב ״לכבודי בראתיו״ וכו׳ וכמבואר בפנים. וזה ״כי פי ה׳ דיבר״, היינו כי שבת הוא בחינת הדיבור דקדושה שהוא בבחינת הבל הקדוש שאין בו חטא כמובן בפנים וכנ״ל. ועל ידי זה נדחה הדין והחושך מן העולם על ידי התגלות האבות ונמשך חסד וחכמה בעולם, חכמה דקדושה חכמת התורה, עד שזוכין לבחינת אורייתא דעתיקא שהוא בבחינת ״ורב חסד״ כמבואר במקום אחר. וזה בחינת ׳ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה׳ המבואר בזוהר הקדוש לענין קדושת שבת קודש:

סימן לח-מרכבות פרעה

שבת הוא בחינת תפילין כמו שאמרו רז״ל שעל כן בשבת פטורין מתפילין, וכמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים, שזכור ושמור של שבת הם כנגד מוח ולב וכנגד תפילין של יד ושל ראש. גם אז עיקר עליית הדיבור ותיקונו. כי שבת הוא בחינת הדיבור דקדושה בחינת ״ודבר דבר״ וכנ״ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש. ואז נכנע בחינת הרוח סערה שהוא המקטרג הגדול בחינת ״קץ כל בשר״ שממנו בא כל התעוררות הדינים והקטרוגים, ונכנעים אז תחת הדיבור דקדושה שהוא בחינת קדושת שבת, בבחינת ׳וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולהו ערקין וכו׳ ולית שולטנא אחרא בכלהו עלמין בר מינה׳ וכו׳. ואז כל ניצוצות הקדושה של בחינת הדיבור דקדושה שנפלו ביניהם וינקו מהם עולין אז וחוזרין לשרשם שבקדושה, בבחינת (ישעיה נח) ״אם תשיב משבת רגלך״ ורגל הוא בחינת הדיבור כמבואר בפנים.

והתחלת עליית הדיבור הוא מראשו היינו ממבחר האמת שיש בהדיבור וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת א׳ם ת׳שיב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת כמבואר בכתבים. וזה שאמרו רז״ל (ירושלמי דמאי) ׳אפילו עם הארץ יירא לשקר בשבת׳. וזה שאמרו רז״ל ״זכור את יום השבת״ ׳זכרהו מאחד בשבת׳, כי צריכין להמשיך קדושת שבת גם על ששת ימי החול. כי בששת ימי החול אז שולטנותא דקץ כל בשר כידוע וכמבואר בפנים, וכשמתגברין אז להמשיך קדושת שבת שהוא בחינת תיקון הדיבור על ידי שמקיים ׳קבעת עתים לתורה׳, וכמו שאמרו רז״ל ׳הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה׳, בפרט על ידי התורה שלומדין בלילה, שאז מתגבר ביותר

שולטנותא דקץ כל בשר בחינת "קץ שם לחשך", וכן על ידי התורה שלומדין בעניות ובדחקות שהוא גם כן בחינת לילה, ועיקר העניות והדחקות מתגבר ביותר וניכר ביותר בששת ימי החול שהם ימי מלאכה והעני טרוד אחר פרנסתו ביגיעות גדולות. מה שאין כן בשבת קודש שהוא יום מנוחה ושמחה לכל, וכמו שהקשו רז"ל (משלי טו) "כל ימי עני רעים" 'והאיכא שבתות וימים טובים' עיין שם מה שתרצו. נמצא שעיקר התגברות העניות והדחקות כפשוטו הוא בחול.

וכשמתגברין אז להמשיך בחינת קדושת שבת בפרט על ידי לימוד התורה הנ"ל, 'כי לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה', והכל מודים 'כי בשבת ניתנה תורה' (שבת פח:) וכנ"ל כמה פעמים.

ועל ידי שמנתקין עצמן ממלאכה ועסק גם בימי החול וקובעים עתים לתורה כנ"ל, ואפילו בשעת העסק והמלאכה מקושרת מחשבתו אל התורה הקדושה ובקדושת שבת, ומכוון שעוסק בכדי שירויח ויוכל לקבל שבת בכבוד, וגם בכדי שיוכל להחזיק התלמידי חכמים, שגם בחול הם בבחינת קדושת שבת נגד שאר בני אדם וכנ"ל בסימן ל"ה, על ידי זה מכניע סטרא דקץ כל בשר תחת הדיבור דקדושה גם בימי החול, ונמתקין הדינים, ונמשכים חסדים גם אז, בבחינת 'מושכין עליו חוט של חסד ביום' כמבואר בפנים, ועל ידי זה זוכה אחר כך לקבל בשבת קודש עצמו הארת קדושת שבת ביותר, ואז הדיבור יוצא בשיר ושבח והלל להקב"ה כמבואר בפנים.

וזה בחינת "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכו' להגיד בבקר חסדך", בחינת בקר דאברהם, "ואמונתך בלילות", כי גם בלילה שאז שולטנותא דקץ כל בשר ואין יכולין להמשיך אז בחינת המוחין דקדושה בשלימות, שהם בחינת התגלות החסדים, אף על פי כן צריכין לחזק את עצמו גם אז על ידי אמונה שלימה, כי (איכה ג) "חסדי ה' כי לא תמנו וכו' חדשים לבקרים רבה אמונתך", כי אפילו החשכות של לילה צריכין להאמין שהוא רק בשביל התחדשות החסדים בכל בקר בבחינת "חדשים לבקרים" וכמבואר במקום אחר. וזה סוד השלהובא דאשא שיורד בערב שבת לכוות ראשי הקליפות הטמאות שלא יוכלו להתאחז בהקדושה וכו'. וכמבואר בכוונות. כי בשבת קדש עולה המלכות שהוא בחינת הדיבור דקדושה עד חכמה ובינה שהם י"ה, ואז רוצין גם הקליפות בחינת "קץ כל בשר" לעלות עמה מאחר שבימי החול יש להם איזה יניקה מהדיבור מבחינת "אחר הדברים", כי אז הוא בבחינת "רגליה יורדות מות" ובבחינת 'נחש כרוך על עקבה', ועל כן בערב שבת יורד שלהובא דאשא, בחינת גבורות קדושות כאלו ששרשן מסטרא דאמא בחינת בינה לבא כמבואר בכתבים. כי בינה דינין מתערין מינה כידוע, ועל ידי זה יורדין הקליפות למטה ונכנע בחינת סטרא דקץ כל בשר, ואז הדיבור שהוא בחינת מלכות עולה לשרשו שהוא בחינת אש הגבורות הנ"ל ששרשם בלב בבחינת "חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש". ושם גם כן שורש אמיתי של האמת של הדיבור בבחינת (תהלים טו) "ודובר אמת

בלבבו״. ואז מתחיל לדבר בחמימות שבלבו דברי אמת שבלבו בהתעוררות בתשובה, ורואה פחיתותו וגדולות הבורא, ונכנס בו בושה גדולה על גודל פשעיו נגד רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין וכו׳ כמבואר בפנים.

וזה בחינת התעוררות לתשובה והבושה הגדולה שצריך לו להאדם להיות קודם שנכנס לקדושת שבת וכמבואר בכוונות, ואחר כך כשמקבל קדושת שבת בעצמו שהוא בחינת תשובה שלימה וזוכה לקבל הארת המוחין הקדושים שמאירין בשבת קודש, אז הוא מתבייש ביותר עד שנתגלה הבושה והיראה על פניו כמבואר בפנים. וזה בחינת הבושה והיראה הגדולה שנראית על פני הצדיק אמת בשבת קדש, והבושה הזאת הוא בחינת אור התפילין, ועל כן חייב אדם להקביל פני רבו בשבת כמבואר בזוהר הקדוש, וכן אז עיקר זמן התקרבות להצדיקי אמת כנ״ל כמה פעמים, כי אז על ידי ההסתכלות לבד שמסתכלין על פניהם זוכין לקבל דעת ומוחין בגדולת הבורא יתברך, עד שזוכה גם הוא ליראה ובושה דקדושה שהוא בחינת אור התפילין, שזה בחינת קדושת שבת אותיות בש״ת כמובא בכתבים ובתיקונים הקדושים. וזה בחינת ׳ברכו באור פניו של אדם׳ שאמרו רז״ל לענין שבת. כי אור הבושה הזאת שנתגלה על פניו על ידי קדושת שבת זה בחינת (שמות לד) ״כי קרן עור פניו כמובא בפנים.

ועל כן משה רבינו עליו השלום שזכה לאור התפילין בשלימות שזה בחינת ״כי קרן עור פניו״ הנאמר במשה וכמבואר בפנים, על כן זכה הוא בשלימות גם כן לקדושת שבת, בבחינת ׳ישמח משה במתנת חלקו׳. וזה בחינת מה שמבואר בכתבי האריז״ל שמשה רבינו עליו השלום מחזיר בשבת את העדיים לישראל, שעליהם נאמר ״ויתנצלו את עדיים ומשה יקח את האהל״, שלקח אותן האורות בשביל להשלים האלף אורות שניטלו ממנו ובשבת מחזירין לו אותן האלף אורות, והוא נוהג בטובת עין עם ישראל ומחזיר גם להם אור העדיים הנ״ל עיין שם. והנה אור העדיים הוא בחינת אור התפילין כמבואר בפנים. נמצא מבואר, שבשבת זוכין כל ישראל לקבל ממשה רבינו עליו השלום בחזרה את אור התפילין בשלימות שהוא בחינת אור היראה והבושה הנ״ל שהוא בחינת אור הפנים. ועל כן כל אחד מישראל לפי בחינתו זוכה לקבל בשבת בחינת קירון עור הפנים, שזה בחינת ׳אין דומה אור פניו של אדם בימי החול לאור פניו בשבת׳ היינו כנ״ל.

ועל כן אמרו רז״ל ׳אפילו על עם הארץ שאימת שבת עליו׳ בחינת היראה והבושה הנ״ל. וזה שמובא בתיקון וא״ו דף כ״ד. ׳כד נפיק שבתא וכו׳ וישראל אינון תחות ממשלה דס״מ ושבעין ממנן וכו׳ קלא נפיק מן שמייא לגביה ויימא הכי ירא בשת וכו׳ יהא לך כיסופא מן שמייא׳ וכו׳ היינו כנ״ל, כי על ידי הבושה והיראה שזוכין ישראל לקבל בשבת ויום טוב שזה בחינת אור התפילין, על ידי זה נופל בושה ויראה גם על העכו״ם שהם מבחינת ממשלת הס״ם ושבעין ממנן, שזה בחינת ״ויראו ממך״ המבואר בפנים. ועל כן אמרו רז״ל ׳המשמר שבת וכו׳ מוחלין לו׳, כי זה

בחינת מה שאמרו רז״ל (ברכות יב) ׳העובר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו׳ וכמבואר בפנים. וזה בחינת שבת בחינת בושה, בשת פנים, היפך העזות, שהוא זוהמת הנחש סטרא דקץ כל בשר. שזה בחינת ״והשבתי גאון עזים״ וכנ״ל כמה פעמים.

וזהו שאומרים בהגדה ׳אלו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני דיינו׳. כי ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן, ונתבטל מהם העזות דסטרא אחרא. שבשביל זה אמרו רז״ל ׳כל מי שיש בו עזות בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני׳ וכמבואר בפנים, ונמשך עליהם בושה, שזה בחינת (שמות כ) ״למען תהיה יראתו על פניכם״ הנאמר במעמד הר סיני. ועל ידי קדושת שבת זוכין גם כן לזה כנ״ל. וזה בחינת ׳טועמיה חיים זכו׳, כי הוא בחינת אור התפילין, שהוא בחינת עץ החיים, בחינת ״ה׳ עליהם יחיו״ וכמבואר בפנים. ועל כן ׳לא נתגרש אדם הראשון מגן עדן עד אחר השבת׳ כמו שאמרו רז״ל, כי קדושת שבת הוא ?????????????? בבחינת בשת פנים לגן עדן. ועל כן אף על פי שפגם בבחינת תפילין כמבואר בפנים ׳בא שבת והגין עליו׳ כמו שאמרו רז״ל.

ועל כן גם קין שפגם באור התפילין, וכן קרח שפגם בכבוד משה שזכה בשלימות לאור התפילין, שהיה גם כן על ידי שנתלבש בו ניצוץ קין כמובא (ועיין בליקוטי תורה פרשת קרח), על כן תקונם גם כן על ידי קדושת שבת כמובא בכוונות על ״מזמור לדוד הבו״ וכו׳, וכן ב״מזמור שיר ליום השבת״ ומזמור ״ה׳ מלך גיאות לבש״ וכו׳. וזה שאמרו רז״ל ׳שכשפגע אדם הראשון בקין ואמר לו עשיתי תשובה ונתפשרתי אמר אדם הראשון אם כך גדול כח התשובה פתח ואמר ״מזמור שיר ליום השבת״, היינו שהבין שנתקבלה תשובתו בזכות שבת שהוא בחינת מוחין גדולים שעל ידי זה זוכין לתשובה שלימה עד שנתגלה הבושה על פניו. ועיין בזוהר חדש שיר השירים מבואר גם כן, שליל שבת ויום שבת הם בחינת תפילין של יד ושל ראש. ושם מבואר כי תפילין שבחול הם בחינת דיוקנא דחותמא דמלכא, ושבת ויום טוב הם בחינת תפילין דמארי עלמא ממש, ועל כן אסור להניח בהם תפילין וכו׳ עיין שם. וזה שפתח אדם הראשון ואמר ״מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון״, היינו כי הגם כי אור התפילין גדול מאד כי הם בבחינת ׳שמא דקוב״ה׳ בחינת (דברים כח) ״כי שם ה׳ נקרא עליך ויראו ממך״. אבל גם בשמות הקדושים יש בהם גבוה מעל גבוה כידוע.

ועל כן קדושת שבת שהוא גם כן שמא דקוב״ה הוא גבוה ועליון ביותר, עד שאסור להניח בו תפילין כלל, כי קדושת שבת גבוה מזה, ומשם נמשך כח התשובה שהוא כביכול גבוה מהתורה הקדושה. כי הגם כי ׳אורייתא שמא דקוב״ה׳, ועל ידי שפוגמין ח״ו באיזה דבר מהתורה הקדושה על ידי זה גורמין פגם ח״ו בקדושת שמותיו יתברך כידוע, אבל כח התשובה שלימה שהוא בחינת שבת גדול וגבוה כל כך, עד שנתתקנין כל הפגמים, ולא עוד אלא ׳שבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים

יכולים לעמוד', ועיקר שלימות התשובה בתכלית הוא אצל הצדיקים הגבוהים ביותר שעובדים את ה' בדביקות גדול ובשכל גדול.

וכשיש להם איזה בחינת נפילה וירידה במוחין שלהם, הגם כי גם עכשיו הם במדריגה גדולה מאד נגד שאר בני אדם ואפילו נגד שאר הצדיקים. אף על פי כן מתביישין בזה מאד כאלו חטאו איזה חטא ממש ח"ו, ועושין תשובה גדולה על זה, עד שעל ידי זה באין לידיעה והכרה חדשה ביותר גבוה הרבה מהידיעה שהיה להם בתחלה אפילו קודם שנפלו ממדריגתם, וכן זוכין על ידי זה לבושה ויראה גדולה שהם בחינת אור התפילין גבוהים ביותר, שהוא בחינת קדושת שבת ויום טוב שהם בחינת תפילין דמארי עלמא ממש כנ"ל (ויש לומר שזה בחינת שמה שמשה רבינו עליו השלום זכה לקירון אור הפנים נאמר דייקא אחר הלוחות שניות וכמבואר מזה במקום אחר).

וזה בחינת "ולזמר לשמך עליון", כי על ידי התשובה שהוא בחינת "טוב להודות לה'" מלשון וידוי דברים כמו שדרשו רז"ל בפרקי דרבי אליעזר ובמדרש שוחר טוב, על ידי זה דייקא זוכין אחר כך להשגה יתירה גבוה ביותר בגדולת וקדושת שמותיו יתברך, שזה בחינת "ולזמר לשמך עליון". וזה "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות", כי על ידי תיקון הדיבור שזוכין על ידי לימוד התורה בלילה, וכן על ידי שממשיכין קדושת שבת על ששת ימי החול, זוכין אחר כך לבחינת קדושת שבת בשלימות כנ"ל. "כי שמחתני ה' בפעלך במעשה ידיך ארנן", שצריכין לשמוח ולרנן גם על ששת ימי המעשה, מאחר שעל ידם בא קדושת שבת, ובזה גם כן ממשיכין קדושת שבת גם על ששת ימי המעשה. וזה "מה גדלו מעשיך ה'", כי מעשה ה' בוודאי גדולים וקדושים מאד, והם בחינת התורה הקדושה שבה נקרא הכל, כמו שכתוב (משלי ח) "ואהיה אצלו אמון" ודרשו רז"ל 'שהתורה היא כלי אומנתו של הקב"ה שבה נבראו כל מעשה בראשית.

"מאד עמקו מחשבותיך", הוא בחינת קדושת שבת שהוא בחינת עולם המחשבה, שזה בחינת התשובה העליונה שהוא גבוה ועמוק מאד עד שעל ידה יכול להתתקן הכל. ולא עוד אלא שהירידה שהוא בחינת סטרא דמותא סטרא דקץ כל בשר, שזה בחינת 'מאד' כמו שדרשו רז"ל 'מאד' דא סטרא דמותא, תתהפך גם כן לעלייה גדולה, עד שזוכין על ידי זה אחר כך על ידי התשובה להשגה גבוה ביותר שהוא בחינת קדושת אור התפילין של שבת כנ"ל. וכן להיפוך, העליה וההצלחה של הרשעים הוא תכלית ירידתם בבחינת "בפרוח רשעים וכו'. להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה'" לעולם ידך על העליונה, כי מאד עמקו מחשבותיך והוא (דברים לב) "אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" ועל זה סובב כל המזמור עד שסיים "להגיד כי ישר ה' צורי" וכו'.

וזה "אם תשיב משבת רגלך", היינו שיעלה הדיבור שהוא בחינת רגל אל הקדושה, אים ת'שיב מ'שבת ראשי תיבות אמ"ת. כי התחלת עליית

הדיבור הוא מראשו היינו ממובחר האמת שיש בהדיבור וכנ״ל. ״עשות חפציך ביום קדשי״, היינו על ידי שימשוך קדושת שבת על ששת ימי החול כנ״ל וכמבואר בפנים. וגם כפשוטו רצה לומר שימנע בשבת מעשיית חפציו ועובדין דחול שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא, סטרא דקץ כל בשר, שהם בבחינת ״קרבות יחפצו״ (תהלים סח) שפירושו, שחפצים במלחמה תמיד שהם בחינת הסטרא אחרא הנ״ל המקטרגים על האדם ולוחמים עמו תמיד, ומייגעים אותו בטירדות ויגיעות גדולות, והעיקר בעצבון הפרנסה וטירדת הט״ל מלאכות שבששת ימי החול, עד אשר כל ישעו וכל חפצו של אדם הוא רק בזה, ועל ידי זה נמנע מעסק התורה אשר (משלי ח) ״כל חפצים לא ישוו בה״. אבל בשבת צריכין לעסוק רק בחפצי שמים היינו בעסק התורה אשר על זה אמרו רז״ל ׳חפצי וחפציך לא ישוו בה׳. וזה בחינת (תהלים א) ״כי אם בתורת ה׳ חפצו״, ועל ידי זה נמשך חסד בחינת (יהושע ו) ״כי חסד חפצתי״. ועל ידי זה זוכה ליראה ובושה בבחינת ״החפצים ליראה את שמך״ (נחמיה א), בחינת תפילין שהם בחינת עץ החיים, בחינת ׳מלך חפץ בחיים׳, בחינת תשובה, כמו שכתוב (יחזקאל יח) ״החפץ אחפוץ וכו׳ כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה״.

וזה ״וקראת לשבת ענג״, כי הדיבור דקדושה נקרא ענג דקדושה היפוך בחינת הדיבור דסטרא אחרא של בחינת ׳קץ כל בשר׳ שמוצאים חוב ופסולת בכל אחד.

שעל זה נאמר ״על מי תתענגו על מי תרחיבו פה תאריכו לשון״ (ישעיה נז), והדיבור הוא בחינת בת אברהם שהוא בחינת חסד בחינת אהבה, שזה בחינת ענג, בחינת (שיר השירים ז) ״אהבה בתענוגים״. ועל ידי זה זוכין לתשובה ותשובה הוא בחינת שדי כמבואר במאמר ׳בטח בה״ סימן ע״ט. וזה בחינת ענג, בחינת (איוב כב) ״כי אז על שדי תתענג״, ועל ידי זה מקבלין מוחין חדשים והמוחין הם עיקר הענג כנ״ל כמה פעמים, ועל ידי זה זוכין לבושה ויראה שהם בחינת תפילין, ותפילין הם גם כן בחינת שדי (כידוע ומבואר בליקוטי תנינא סימן ה׳ במאמר ׳תקעו אמונה׳), וזה בחינת ענג בחינת ״כי אז על שדי תתענג״ וכנ״ל.

וזה ״ולקדוש ה׳ מכובד״. כי כל הבחינות הנ״ל הם גם כן בחינת כבוד. התורה הוא בחינת כבוד כמאמר רז״ל ׳אין כבוד אלא תורה׳. הדיבור דקדושה הוא בחינת כבוד כמבור במקום אחר, ובמאמר ׳אני ה׳ הוא שמי׳ סימן י״א, וכן לקמן בפנים בסימן קצ״ד. וזה בחינת (תהלים ל) ״למען יזמרך כבוד ולא ידום״ המבואר בפנים במאמר זה, ועל ידי זה זוכין לתשובה שזה בחינת כבוד, בחינת ״זובח תודה יכבדנני״, וכמבואר במאמר ׳קרא את יהושע׳ סימן ו׳, ועל ידי זה מקבלין מוחין חדשים. וזה בחינת כבוד בחינת ״כבוד חכמים ינחלו״, ועל ידי זה זוכין ליראה ובושה, וזה בחינת כבוד, וכמו שכתוב (דברים כח) ״ליראה את השם הנכבד״ וכמבואר במקום אחר. וזה בחינת מצוות ענג וכבוד שבת, כי אז נדחה זוהמת הנחש ונמשך קדושה גדולה גם על תענוגי הגוף, בחינת ׳טועמיה

חיים זכו' בחינת אכילת עץ החיים. וזה גם כן מה שמבואר בזוהר הקדוש כי ענ"ג ראשי תיבות ע'דן נ'הר ג'ן. בחינת 'בשת פנים לגן עדן'.

וזה "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר", שימנע עצמו אפילו מדיבור של חול בכדי שלא יתאחז בו שולטנותא דקץ כל בשר ח"ו. "אז תתענג על ה'". כי זוכים להשיג מוחין הגבוהים ביותר שהם בחינת עתיקא "והרכבתיך על במותי ארץ" 'דא חקל תפוחין קדישין', בחינת עליית המלכות שהוא הדיבור דקדושה.

ורז"ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות, היינו שנכנע סטרא דקץ כל בשר תחת הדיבור דקדושה (בבחינת (תהלים מז) "ידבר עמים תחתינו ולאומים תחת רגלינו", ואין לאום אלא מלכות כמו שאמרו רז"ל).

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא זעיר אנפין', בחינת תפארת, זה בחינת היראה והבושה שהוא בחינת תפארת כלליות הגוונין בחינת תפילין כמבואר בפנים, (ועיין גם לקמן בפנים במאמר 'ואכלתם אכול ושבוע' סימן מ"ז, מבואר גם כן שיעקב הוא סוד בחינת תפילין) וזה בחינת "ביראתך" 'בזכות יעקב שאמר מה נורא' וכו'. וזה בחינת "לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחוורו" וכו' (ישעיה כט), כי מאחר שזכה לבושה ויראה דקדושה שהוא בחינת אור התפילין, על כן אין לו ליבוש משום אדם, אדרבא! כולם צריכין להתבייש לפניו בבחינת "ויראו ממך" וכמבואר בפנים. ועל כן דרשו רז"ל (שבת קיח) "והאכלתיך נחלת יעקב אביך", שזוכה לנחלה בלי מצרים. כי ענין הבושה והיראה הזאת הוא בלי מצר וגבול כלל, כי כל מה שזוכה לקבל מוחין חדשים וגבוהים ביותר הוא מתבייש ביותר על השגתו הראשונה ועושה תשובה על זה, ועל ידי זה זוכה לקבל מוחין גבוהים ביותר עוד, ואז זוכה ליראה ובושה גדולה ביותר, ועל ידי זה זוכה לקבל מוחין גבוהים עוד ביותר וכן חוזר חלילה עד אין סוף. וזה שסיים "כי פי ה' דיבר". כי הכל נעשה על ידי תיקון הדיבור דקדושה על ידי קדושת שבת שעל ידי זה זוכין לכל הנ"ל וכמבואר גם בפנים:

סימן לט-ונתתי עשב

שבת הוא יומא דנשמתין ולא יומא דגופא כנ"ל כמה פעמים. ואז נכנע הגופניות והבהמיות שהוא בחינת כח התאוה שבאדם אל החומריות על ידי גודל הארת הנשמה הקדושה שמאיר בשבת קודש, ואז נתבטלין כל החרפות והשנאות והמחלוקות שהם בבחינת הקליפות הטמאות ונתגלה

בחינת ברית שלום שהוא בחינת קדושת שבת כידוע. ויש שלום למטה ולמעלה, כי שבת הוא בחינת 'מלך שהשלום שלו' כידוע.

ונתרבה שובע גדול בעולם, כי כל השובע והפרנסה נמשך משבת כמבואר בפנים. גם בשבת קודש, על ידי שנכנע נפש הבהמיות נפש המתאוה, והטוב שבו נכלל בקדושה, על ידי זה הזווג אז בקדושה גדולה וזוכין על ידי זה לבנים חיים וקיימים כמבואר בפנים. וזה בחינת (שמות לא) "ושמרו בני ישראל את השבת" שמרמז על זווג של שבת כמובא. וזה "לעשות את השבת לדורותם" כי זה מסוגל לבנים:

סימן מ'-אלה מסעי

כל הנסיעות הם בשביל קלקול האמונה כמבואר בפנים.

ושבת הוא בחינת אמונה וכמבואר בסימן ל"א. ועל כן אמרו רז"ל (שבת קיח) 'אפילו עובד עבודה זרה וכו' מוחלין לו'.

ועל כן נאמר בו (שמות טז) "שבו איש תחתיו אל יצא איש מקומו" וכו':

סימן מא-ריקודין

עיקר אחיזת החיצונים הוא בהרגלין בחינת העקביים בחינת 'נחש כרוך על עקבו' מחמת שעקב גמטריא שני פעמים אלקים שהם דינים. ועל ידי שממשיכין שורש הגבורות מבינה, על ידי זה החיצונים בורחים משם והוא לוקח הבכורה והברכה, ובינה הוא בחינת יין המשמח כמבואר כל זה בפנים. וזה בחינת 'זכריהו על היין' הנאמר בשבת קדש, זכו"ר גמטריא רג"ל כמובא, כי אז נמשך הארה מעולם הבינה שהוא בחינת שבת הגדול וכנ"ל כמה פעמים. ועל ידי זה בורחין החיצונים, ואין להם אחיזה בהעקביים והרגלין, בבחינת (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגלך" כנ"ל כמה פעמים. וזה בחינת (בראשית כו) "עקב אשר שמע אברהם בקולי" וכו' ודרשו רז"ל (יומא כח) 'שקיים אברהם אבינו עליו השלום אפילו עירובי תבשילין', כי שמירת שבת בשלימות הוא בחינת תיקון העקביים, ועל כן יעקב אבינו שהיה בבחינה הנ"ל כמובא בפנים, על כן

הוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת כמו שאמרו רז״ל. וכבר מבואר לעיל בסימן יו״ד בשם ספר ״אור ישראל״ מענין הריקודין של שבת, כי ריקודין הוא בחינת שממשיכין השמחה שבלב שהוא בחינת עולם הבינה, בחינת שבת הגדול, אל הרגלין, בחינת ׳לבו נשא את רגליו׳ הנאמר ביעקב אבינו, שזה בחינת המתקת הדינים. ועל ידי זה בורחים החיצונים משם, ומקבלין הבכורה והברכה שזה בחינת קדושת שבת שנאמר בו (שמות לא) ״כי קדש הוא״, בחינת (שמות יג) ״קדש לי כל בכור״ כידוע, ונאמר בו ״ויברך״ וכו׳ והוא מקור הברכה. וזה ההתלהבות של הריקודין הוא בחינת שלהבת יה הנאמר לענין קדושת שבת כמבואר בכוונות, והוא בחינת אש דקדושה, אש של שבת קדש.

אך צריך לשמור עצמו מיין המשכר ח״ו. כי אז ההתלהבות הוא בחינת אש זרה אש דחול ששם יש אחיזה להחיצונים שזה בחינת (שמות לה) ״לא תבערו אש בכל מושבותיכם״ הנאמר בשבת קודש וכמבואר בתיקון ו׳ מתיקונים אחרונים, ׳אש דחול לא צריך לאתחזאה בשבת קדש אש דקודש׳ וכו׳. וצריך לבאר עוד בזה וזהו גם כן ענין השם מ״ב שצריכין לכוון בכניסת שבת, ובמזמור לדוד הבו וכו׳, וכמו שאומרים אחר מזמור הנ״ל ׳אנא בכח׳ וכו׳, וזה בכדי להמשיך הואין הקדושים של שם זה כמבואר בפנים (וגם בזה צריכין לבאר עוד).

וזה שמסיימין המזמור ״ה׳ עוז לעמו יתן ה׳ יברך את עמו בשלום״, ׳בשלום׳ הוא בחינת שם מ״ב הנ״ל כמבואר בפנים, וזהו שאומרין גם כן באי בשלום וכו׳:

סימן מב-וירא בצר להם

שב״ת אותיות שי״ן בת, בחינת השלשה אבות עם השכינה כידוע וכמבואר בזוהר הקדוש. ואז השכינה שהוא בחינת אותיות התפלה מתלבשת בלבושין דנהירין, שהם בחינת אור האבות, שהם בחינת קול נגינה זכה ובהירה כמבואר בפנים. וזה שמובא בכתבים ״ב״יום ק׳דשי ו׳קראת לשבת״ ראשי תיבות בקו״ל וכו׳. וזה שמובא על האריז״ל שבשבת היה מרים קולו בתפלתו. וזה בחינת המתקת הדינים שנמתקין בשבת כמבואר בזוהר הקדוש, כי כשהשכינה מתלבשת בלבושין דנהירין אז (אסתר ז) ״וחמת המלך שככה״ ומרחם על בניו. וזה בחינת ׳שבת הוא מלזעוק וכו׳ ורחמיו מרובין ושבתו בשלום׳ (שבת יב), וכן ׳המקום ירחם עליך׳ וכו׳ גם כי הלימוד של חול הוא בחינת פשטי אורייתא ושבת מסוגל ביותר לרזין דאורייתא כמובא, ועל ידי זה גם כן מתלבש השכינה בלבושין דנהירין ונמתקין כל הדינים. ועל כן מסוגל אז ביותר להתקרב

אל צדיקי אמת ולשמוע מהם דברי תורה ולהאמין בהם באמת, כי לבד מפשוטן של דברים שכל דבריהם בפרט בשבת מלאים מוסר ויראת שמים, חוץ מזה בוודאי יש בדבריהם רזין גדולים שעל ידי זה גם כן מתלבש השכינה בלבושין דנהירין כמובא בפנים.

וזה בחינת "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכו' עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור". כי כשאומרים ההודיה והזמירות עם בחינת קול נגינה, על ידי זה מתלבשת השכינה בלבושין דנהירין שזה בחינת שבת כנ"ל. וזה "מה גדלו מעשיך ה' מאוד עמקו מחשבותיך". היינו שמאמינים שלבד מה שגדלו מעשי ה' כפשוטו ממש, ורואין מהם גדולתו יתברך, אף גם הם מלאים רזין עילאין, ובזה ממשיכין בחינת קדושת שבת גם על ששת ימי המעשה, שזה בחינת 'זכריהו מאחד בשבת'. כי מאחר שמאמינים שבכל מעשה ה' שבששת ימי המעשה שהם בחינת פשטי אורייתא, יש בהם גם כן רזין גדולים בחינת עומק המחשבה שהוא בחינת קדושת שבת, ועל ידי זה נמשך מפלת הרשעים והקליפות שאחיזתם בששת ימי החול. וזה "בפרוח רשעים וכו' להשמדם עדי עד וכו' צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגא". ודרשו רז"ל 'מה תמרה וארז לבם מכוונין למעלה אף צדיקים לבם מכוון למעלה להקב"ה', היינו שכל דבריהם ומעשיהם אינו פשוט אלא כל מעשיהם לשם שמים ויש בהם רזין גדולים, כי כביכול צדיקים מתדמין ליוצרם, וכן דרשו רז"ל 'מה תמרה זו אין בה פסולת אף' וכו' היינו גם כן כנ"ל. וזה גם כן בחינת לבושין של שבת שמצוה לשנותן, כי שבת הוא בחינת הצדיק כידוע וכמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי שמכבדין את השבת בהלבושין, זה בחינת שהשכינה שהוא בחינת שבת לובשת לבושין דנהירין, ועל ידי זה נמתקין הדינים. וזה גם כן בחינת התקיעות שהיו תוקעים בערב שבת כמו שאמרו רז"ל, כי התקיעות הם בחינת האבות כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת ענג שבת בחינת (איוב כב) "כי אז על שדי תתענג" כי שדי הם האבות כמבואר בפנים:

סימן מג-להתרחק מדיבורים של רשע

שבת הוא בחינת דעת, ובחינת הדיבור דקדושה, ומשם מבחינת הדעת דקדושה נמשכים בחינת הזווגים דקדושה. ועל כן עיקר זמן הזווג דקדושה היא בשבת כמו שאמרו רז"ל. וזווגים דקדושה הוא בחינת התקשרות לצדיקים ואל התורה ואל השם יתברך כמבואר בפנים. ועל כן בשבת אז הוא עיקר זמן התקשרות אל הקדושה, בבחינת (שמות לא) "כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם", וכן שבת נקרא (שמות לא) "ברית עולם", שהוא בחינת התקשרות דקדושה.

ואז נכנע ונופל קליפת בלעם ימח שמו שהוא בחינת הדעת דקליפה, שזה בחינת "איש בער לא ידע וכו' להשמדם עדי עד", שפירש בכתבי האריז"ל על בלעם ואביו ובניו ימח שמם. ומחמת שאז מאיר הדעת דקדושה שהוא בחינת משה, בחינת "ישמח משה במתנת חלקו' וכו', ועיקר התגלות הדעת הוא על ידי הדיבור שהוא גם כן בחינת קדושת שבת כנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש. על כן יוצאין אז בחינת הבלים דקדושה כמובן בכוונות 'מזמור לדוד הבו' וכו' ועל ידי זה נולדים אוירים קדושים שהם בבחינת קדושת שבת, והאדם נושם נשימות ונכנסין בו אלו האוירים, ועל ידי זה זוכה למחשבות קדושות ולהשתוקקות גדול דקדושה, להתקשר ולהתקרב להשם יתברך ואל התורה ואל הצדיקי אמת, כנראה בחוש מגודל ההשתוקקות קודש שזוכה בשבת כל אחד מישראל לפי בחינתו וכמבואר גם במקום אחר. ואפשר שזה גם כן בכלל הנשמה יתירה שזוכה האדם בשבת קודש, היינו על ידי שנושם נשימות ומקבל ההבלים הקדושים היוצאים מבחינת קדושת שבת קודש. ועיין בזוהר הקדוש ויקהל דף ר"ד וכו', ובזוהר חדש פרשת בראשית מענין הרוח הקודש ששורה על כל אחד מישראל בשבת קודש והוא נוגע גם כן לענין זה (ועיין לקמן בפנים במאמר 'ויתן עוז למלכו' סימן ע"ח).

והנה כל הנ"ל מסימן ל"ט עד כאן, הכל מרומז בפסוק (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי" היינו שתעלה בחינת רגלין שהוא בחינת הגופניות והבהמות, בחינת נפש המתאוה שבאדם, שיש בו אחיזת הסטרא אחרא והקליפות בכל ימי החול, ועל ידי קדושת שבת גם הטוב שבהם, שהוא בחינת הטוב שבנגה, עולה ונכלל אל הקדושה. וזה גם כן בחינת הזווג דקדושה שהוא בשבת קודש כנ"ל בסימן ל"ט, שזה גם כן בחינת רגלך, כמו (שם יא) "ורחץ רגלך" וכן הוא בחינת חפץ, כמו (אסתר ב) "כי אם חפץ בה המלך" וכנ"ל כמה פעמים. גם על ידי זה זוכין לבנים חיים וקיימים, שזה בחינת רגל, בחינת ברא כרעא דאבוה.

גם "אם תשיב משבת רגלך" כפשוטו, שלא יצא חוץ לתחום ויקיים "אל יצא איש ממקומו", שלא ינהוג נסיעות. כי בשבת שהוא בחינת אמונה, שהוא בחינת רגלין כמבואר במקום אחר, והוא בחינת ביטול עבודה זרה בחינת (בראשית יח) "ורחצו רגליכם" מן העבודה זרה, על ידי זה נתבטלין הנסיעות כנ"ל בסימן מ"ם.

גם "אם תשיב משבת רגלך", היינו שיעשה בחינת הרגלין והעקבים שלא יהיה בהם אחיזת החצונים. "עשות חפציך ביום קדשי" שימנע מחפצי עצמו, היינו בשביל להרויח ממון, שזה עיקר עשיית חפציו של אדם במלאכה ומשא ומתן בכל ימי החול. והממון הוא בחינת רגלין, ויש בזה אחיזה להחצונים, ובשבת ימנע מזה, וזה "וקראת לשבת ענ"ג" ראשי תיבות ע'דן נ'הר ג'ן, שימשוך הארה מעולם הבינה, שהוא בחינת שבת הגדול, עד המלכות שהוא בחינת שבת הקטן כמבואר בתיקונים. וזה בחינת (בראשית ב) "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן" כידוע. וזה "ולקדוש ה' מכובד", ודרשו רז"ל 'כבדהו בכסות נקי', היינו שימשיך

הארת השם מ״ב שבבינה שהוא בחינת חשמל בחינת מלבוש כמבואר כל זה בסימן מ״א.

וזה ״וכבדתו מעשות דרכיך״, ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה, כי בזה נותן כח להחצונים לינק כמבואר בכתבים. וזה ״ממצוא חפציך ודבר דבר״, שימנע אפילו מלדבר מענין חפציו בכדי שלא לעורר עובדין דחול שאז יש להם כח לינק. ״אז תתענג על ה׳״ שיזכה לעלות באמת לבחינת עולם הענג הנ״ל, שהוא בחינת ״על ה׳״, וזה גם כן בבחינת ״על ה׳״ דא עתיקא קדישא, היינו כנ״ל וכידוע. ״והרכבתיך על במותי ארץ״ ׳דא חקל תפוחין קדישין׳ שזה בחינת עליית המלכות בשלימות כידוע.

ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות, כמו שכתוב (דברים לג) ״ואתה על במותימו תדרוך״, היינו שאין להחיצונים שהם בחינת המלכיות דסטרא אחרא שום אחיזה ויניקה מבחינת רגלי המלכות דקדושה ח״ו, רק אדרבא! יהיו נכנעין תחת רגלי הקדושה בבחינת ״ואתה על במותימו תדרוך״. וזה ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״.

כי יעקב זכה לזה בשלימות כמבואר בפנים וכנ״ל בסימן מ״א ובזוהר הקדוש דרש ׳דא זעיר אנפין׳.

ורז״ל בגמרא דרשו (שבת קיח) ׳שזוכה לנחלה בלי מצרים׳, כי הוא בחינת הבריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה כידוע, והוא יכול לעלות עד למעלה ולהמשיך משם הארה אל המלכות שזה גם כן בחינת ״ונהר יוצא מעדן״ הנ״ל. עד שעל ידי זה נמתקין כל הדינים ונתבטלין כל החצונים והקדושה מתפשטת בלי מצרים כלל, בבחינת (זכריה יד) ״והיה ה׳ למלך על כל הארץ״.

גם רגל הוא התפלה כמבואר בסימן ל״א. וזה ״אם תשיב משבת רגלך״, היינו שעל ידי קדושת שבת תעלה התפלה ותתלבש בלבושין דנהירין, שהם בחינת אור האבות שכללות כולם הוא יעקב, שזה בחינת א׳ם ת׳שיב מ׳שבת ראשי תיבות אמת, בחינת (מיכה ז) ״תתן אמת ליעקב״. וזה בחינת (בראשית כז) ״הקול קול יעקב״, כי הוא זכה לבחינת הקול שהוא בחינת כלליות האבות. וזה ״עשות חפציך ביום קדשי״, שימנע מעשיית חפצי עצמו שהם בחינת לבושין דקדרוניתא, רק יעסוק בחפצי שמים, בכדי להמשיך אור האבות, שעליהם נאמר (תהלים טז) ״לקדושים אשר בארץ המה״ כמו שדרשו רז״ל (מנחות נ״ג), וסיים ״ואדירי כל חפצי בם״, וכתיב ״רק באבותיכם חשק ה׳ לאהבה אותם״ וכו׳, בחינת חשיקה וחפיצה. וזה ״וקראת לשבת ענג״ בחינת השלש סעודות של שבת שהם כנגד הג׳ אבות כידוע. וזה ״ולקדוש ה׳ מכובד״ ׳כבדהו בכסות נקי׳, היינו בחינת הלבושין דנהירין הנ״ל. וזה ״ולקדוש ה׳ מכובד״, כי שבת הוא בחינת הצדיק שהוא קדוש ה׳, וכשלובשין לבושים נקיים בשבת זה בחינת שמכבדין ועושין לבוש נאה להצדיק שהוא קדוש ה׳ כנ״ל בסימן מ״ב. ״וכבדתו מעשות דרכך ממצא חפצך ודבר דבר״, שיזהר מלעורר

בשבת שום עובדין דחול אפילו שאין בהם מלאכה ואפילו מדיבור של חול. כי שבת הוא בחינת הצדיק שכל דבריו ומעשיו אינם בפשיטות רק יש בהם רזין וכולם קדושים בקדושת שבת. וזה "אז תתענג על ה'", כי אור האבות הוא בחינת שם שדי ועל זה נאמר "כי אז על שדי תתענג ותשא אל אלוה פניך תעתיר אליו וישמעך" וכו' (איוב כב).

וזה שדרשו רז"ל (שבת קיח) 'שנותנין לו כל משאלות לבו שנאמר והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך'. היינו שתפלתו מקובלת, בבחינת "תעתיר אליו וישמעך" הנ"ל, וזה בחינת "וארא אל האבות באל שדי" וכו', היינו בשם הנ"ל שהוא בחינת אור האבות. "וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל", היינו בחינת קול הנ"ל (כמו שכתוב "וישמע ה' את קולינו") "ואזכור את בריתי", בחינת "לזכור ברית עולם" המבואר בסימן מ"ב הנ"ל. ובזוהר הקדוש דרש על ה'-דא עתיקא קדישא, כי על ידי הארת האבות נמתקין הדינים כל כך עד שנמשכים חסדים גדולים מבחינת עתיק שהוא בחינת "ורב חסד", שזה בחינת (תהלים קו) "ויזכור להם בריתו וינחם כרוב חסדיו". גם כי על ידי קדושת שבת זוכין להשיג רזין דאורייתא הנמשכין מבחינת עתיק, והם עיקר הלבושין דנהירין דאור רז אתקרי כמבואר בפנים. וזה בחינת (דניאל ז) "ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חוור" וכו'. כי לובן מקבל כל הגוונין כידוע. וזה "והרכבתיך על במותי ארץ" בחינת עליית המלכות שהיא השכינה הקדושה, וניצול משיעבוד מלכיות שאחיזתם מבחינת לבושין דקדרוניתא.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא זעיר אנפין' בחינת תפארת, שהוא בחינת כלליות הגוונין כמבואר בסימן ל"ח הנ"ל. כי יעקב אבינו הוא בחינת כלל האבות הקדושים, ועל כן דרשו רז"ל 'שזוכה לנחלה בלי מצרים', כי נתבטלין על ידי זה כל הדינים והמצרים, בחינת (תהלים קו) "וירא בצר להם בשמעו את רנתם"-בזכות אבות, וכתיב "והיה שדי בצריך" וכמבואר בפנים. גם (איוב כב) "אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי", מרמז על זווג של שבת כנ"ל, שזה בחינת זווגים והתקשרות דקדושה שזוכין בשבת כנ"ל בסימן מ"ג, ונתבטלין אז כל ההרהורי ניאוף ובחינת הזווגים דסטרא אחרא שאחיזתם בששת ימי החול בבחינת (משלי ה) "רגליה יורדות מות" רחמנא ליצלן. וזה "וקראת לשבת ענג ולקדוש ה' מכובד". כי זווג דסטרא אחרא הוא בחינת נגע וקלון וחרפה כמו שכתוב (משלי ו') "נואף אשה חסר לב וכו' נגע וקלון ימצא וחרפתו לא תמחה". אבל זווג דקדושה הוא בחינת ענג וכבוד כי נמשך מהדעת דקדושה ששם עיקר הענג והכבוד כנ"ל כמה פעמים, "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר", היינו שימנע עצמו בשבת מלעורר שום עובדין דחול אפילו שאין בהם איסור מלאכה ואפילו מדיבור של חול, ורז"ל דרשו "מעשות דרכיך" שלא יפסיע פסיעה גסה, וכמו כן לענין קדושת הזווג, שלא די שימנע מזווג דסטרא אחרא ח"ו. כי אפילו בזווג של היתר וקדושה צריכין גם כן לדקדק מאד, וזה 'שלא יפסיע פסיעה גסה' על דרך שאמרו רז"ל "ואץ ברגלים חוטא" (עיין עירובין דף ק:) וזה מעשות דרכיך. כי זווג נקרא דרך כמו שאמרו רז"ל

וזה "ממצוא חפצך ודבר דבר", כי זווג נקרא גם כן חפץ כנ"ל. ואמרו רז"ל "ומגיד לאדם מה שיחו", 'אפילו שיחה קלה שבין אדם לאשתו' וכו'. וגם כי מחמת ששבת קודש הוא בחינת התגלות הדעת דקדושה על ידי הדיבור דקדושה, על כן אסור לעורר בו שום דיבור של חול, "אז תתענג על ה'" שיזכה לזווג והתקשרות דקדושה שהוא בחינת ענג [כמו שנאמר (מיכה ב') "נשי עמי תגרשון מבית תענוגיה]" במדריגה גדולה וגבוה מאד עד שיזכה להתענג על ה', ודרש בזוהר הקדוש דא עתיקא קדישא שיזכה להתקשר כל כך במדריגת הקדושה עד שיקבל בחינת הארת המוחין והדעת הקדוש של בחינת עתיק.

"והרכבתיך על במותי ארץ", זה בחינת עליית המלכות דקדושה, בחינת מלכות פה שעל ידי זה נתגלה הארת הדעת דקדושה. שזה בחינת מה שנאמר על משה רבינו עליו השלום 'אין כחו אלא בפה'. ורז"ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות, היינו מפלת רשעים שהם בלעם ובניו שהם בחינת דעת דקליפה וכחם גם כן בפה בחינת המלכות דסטרא אחרא. "והאכלתיך נחלת יעקב אביך", זה בחינת ההבלים והאוירים הקדושים המתפשטים בעולם בשבת קודש. כי יעקב גימטריא ז' פעמים הוי"ה שהם בחינת הז' הבלים דקדושה כידוע.

וגם כי האבות הם סוד מים אויר אש. ויעקב הוא נגד בחינת אויר. וזה שאמרו רז"ל שזוכה לנחלה בלי מצרים, כי ההבלים ואוירים הקדושים הנ"ל, מתפשטין בכל העולם ומכניסין בהם מחשבות קדושים והרהורי תשובה עד שנתבטלין כל המצרים שנמשכין מבחינת ההבלים דסטרא אחרא. וזה "כי פי ה' דבר" היינו כי שבת הוא בחינת קדושת הדיבור דקדושה כנ"ל כמה פעמים, שבזה נכלל כל הנ"ל. כי הדיבור דקדושה הוא עיקר גדר האדם בבחינת "ויהי האדם לנפש חיה" 'לרוח ממללא'. והוא יכול להכניע נפש הבהמיות ולהעלות הטוב שבה, בבחינת "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו" כידוע.

גם תיקון האמונה הקדושה הוא בבחינת הדיבור דקדושה בבחינת "אודיע אמונתך בפי" כמבואר במקום אחר. וזה בחינת 'מלכות פה'. כי אמונה הוא בחינת מלכות כידוע, ועל כן כשפוגמין באמונה שהוא בחינת הדיבור דקדושה צריכין לנסוע ולטלטל שזה בחינת ממהדורי מילי (ברכות נא), וזה גם כן בחינת "מעשות דרכיך וכו' ודבר דבר". גם הדיבור הוא בחינת רגלין וכמבואר במקום אחר ויש בו אחיזת הדינים ח"ו, ועיקר תיקונו על ידי שממשיכין הארה מעולם הבינה שהוא בחינת (דניאל ז) "פום ממלל רברבן" שעל ידי זה נמתקין הגבורות בבחינת (תהלים קו) "מי ימלל גבורת ה'" כידוע. וזה בחינת 'אחר כוונת הלב הן הדברים'. גם עיקר תיקון הדיבור הוא כשהוא מחובר עם הקול כידוע, והקול הוא בחינת אור האבות בחינת נחלת יעקב כנ"ל. גם עיקר התגלות הדעת הוא על ידי הדיבור דקדושה, ועל ידי זה יוצאין הבלים ואוירים קדושים ומתפשטין בעולם כנ"ל. וכן כביכול על ידי התגלות הדיבור של השם יתברך על ידי זה עיקר התגלות הדעת דקדושה כמו שכתוב (משלי

ב) "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה":

סימן מד מה מו-מחאת כפים בתפלה

מבואר לעיל בסימן לז. כי עיקר קדושת ארץ ישראל נמשך משבת קודש, וכן הנשמה יתרה של שבת הוא בחינת ארץ ישראל. ועיקר קדושת ארץ ישראל הוא על ידי "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים". ועיקר חידוש מעשה בראשית יהיה על ידי שבת, כי הוא זכרון למעשה בראשית בחינת "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וכו' וינח ביום השביעי".

ועל כן על ידי קדושת שבת נתטהר האויר של כל העולם מעין בחינת אוירא דארץ ישראל, וכל אחד מישראל במקום שהוא שם מאיר על מקומו בחינת קדושת אוירא דארץ ישראל. ועל כן בשבת טוב מאד להתפלל, כי אז בנקל להתפלל בלי מחשבות זרות מחמת קדושת אוירא דארץ ישראל, וזה בחינת "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'" וכו'. וזה בחינת (שמות טז) "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", כי זה בחינת 'הקובע מקום לתפלתו' (כמובן בליקוטי תנינא סימן פ"ג), כי נתקדש מקומו בקדושת אוירא דארץ ישראל. כי שבת הוא מעין העתיד לבא, שעתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל העולם כולו, כי תמלא כל הארץ דעה את ה' וכו'.

וזה שאמרו רז"ל (שבת קיח) 'המשמר שבת וכו' אפילו עבד עבודה זרה וכו' מוחלין לו'. כי שבת הוא בחינת ארץ ישראל בחינת אמונה וביטול מחשבות עבודה זרה, וזה בחינת ענג שבת, בחינת "שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה'" וכו', וכמו שדרשו רז"ל ענין "והתענג על ה'" לענין ענג שבת. גם עיקר התגלות סודות התורה הוא בשבת כנ"ל כמה פעמים. גם המחשבות זרות הם נקראים מבול כמבואר בפנים. ושבת הוא בחינת נח, נייחא דעילאין ותתאין כידוע. ובו ניצולין ממחשבות זרות בחינת (בראשית ח) "ויזכור אלהים את נח וכו' וישוכו המים". גם שבת הוא בחינת עולם המחשבה כידוע. ועל ידי זה נזדכך המוח והמחשבה וזה בחינת 'שבות ממחשבת עבודה'.

גם שבת הוא בחינת קדושת הדיבור דקדושה הנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש, כי שבת הגדול הוא בחינת בינה לבא. כי בשבת נפתחים כל החמשים שערי בינה כמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי זה נתהוה בחינת פה בבחינת "מי שם פה לאדם" כמבואר בפנים. וזה בחינת שבת הקטן שהוא בחינת מלכות פה כמובא בתיקונים. ועל כן מסוגל ביותר בשבת

לדבר דיבורים קדושים היוצאים מן הלב בבחינת 'כפי כן לבי'. וזה שכתוב בפרשת ואתחנן (דברים ה): "שמור את יום השבת וכו' וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים" וכו'. כי יציאת מצרים היה שיצא הדיבור מן הגלות וכמבואר בפנים, והקול של הדיבור יוצא מכנפי ריאה, והוא בבחינת תפארת כידוע. וזה בחינת הג' שבתות המבואר בזוהר יתרו דף צ"ב. גם עיקר שלימות התפלה וכן שלימות קדושות הזווג הוא בשבת כנ"ל כמה פעמים.

גם שבת הוא המתקת הדינים כמבואר בזוהר הקדוש.

כי שבת הוא בחינת אור האבות שהם בחינת הג' ידים המבואר בפנים. כי הם בחינת הזרועות עולם כמובא במקום אחר, ועל ידי זה נמתקין הדינים, והג' ידים הנ"ל הם בחינת השם מ"ב. וכמבואר גם לעיל בסימן מ"א. וידוע כי שם זה שולט בשבת כמובא בכוונות, וזה בחינת הראשי תיבות של "וישם לך שלום" הם של"ו גמטריא ג' פעמים הוי"ה וג' פעמים אלקים וכו' כמובא בפנים. וזה בחינת שבת שלום, ועל כן נקראת שבת בחינת ביטול המחלוקת והקטרוגים כמו שכתוב "משבית מלחמות עד קצה הארץ" וכתיב (משלי יח) "מדנים ישבית הגורל" וכמבואר במקום אחר.

גם שבת הוא בחינת ביטול השכחה. כי שבת הוא מוחין דגדלות בחינת זכרון כמו שכתוב "זכור את יום השבת" וכו', וזה (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי", היינו שימנע עצמו מלילך חוץ לתחום בשבת, בבחינת "אל יצא איש ממקומו" הנ"ל בכדי שלא לצאת על ידי זה ח"ו מבחינת אוירא דארץ ישראל. וכן שלא לעשות חפציו בשבת, כי על ידי זה פוגם ח"ו בבחינת כח מעשיו כי הוא כאלו כופר ח"ו במעשה בראשית כמו שאמרו רז"ל, ועל ידי זה נפגם קדושת ארץ ישראל. וזה "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד", כי 'אוירא דארץ ישראל מחכים', ועל ידי זה עיקר הענג והכבוד כנ"ל כמה פעמים. גם השגת סודות התורה שמשיגין על ידי קדושת שבת הם גם כן בחינת ענג וכבוד, ענג על דרך "אז תתענג על ה'" וכמבואר בסימן מ"ט בפנים. וכבוד הם מלבושים של שבת, וכמו שדרשו רז"ל וזה בחינת "כבשים ללבושך" 'דברים שהם כבשונו של עולם וכו' וכמבואר בפנים. גם כי הם בחינת ולמכסה עתיק כמו שדרשו רז"ל.

וזה "וכבדתו מעשות דרכיך", ודרשו רז"ל שלא יפסיע פסיעה גסה, כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה בחינת זכות וצחות המוחין והמחשבה כנ"ל. ופסיעה גסה מבלבלת את המחשבה כמובא בספר המדות אות דעת. וזה "ממצוא חפציך ודבר דבר", היינו שישמור עצמו מלדבר אפילו שום דיבור של חול בכדי שלא יפגום בקדושת שבת שהוא בחינת אוירא דארץ ישראל מחכים, ו'סייג לחכמה שתיקה', גם כי הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוק. ועל כן צריך ליזהר בדבריו בבחינת "אל תבהל על פיך ולבך אל ימהר להוציא דבר לפני אלקים". כי האלקים בשמים

ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מועטים״ (קהלת ה׳). וזה ״אז תתענג על ה׳״, כי זה עיקר בחינת ׳כמו שיש לו אלוק׳ הנ״ל, היינו שמתענג עמו ומתפאר בו ובוטח רק עליו. וזה גם כן בחינת קדושת ארץ ישראל כמו שכתוב ״שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך״ וכו׳.

ובזוהר הקדוש דרש ׳דא עתיקא קדישא׳, היינו שיזכה להמשיך סודות התורה כאלו שהם בחינת עתיק. גם כי זה בחינת שורש קדושת המוחין של ארץ ישראל בבחינת ״ואכלתם ישן נושן״ ותרגומו ׳עתיקא דעתיק׳ וכמובא בדברינו בקונטרס ״זמרת הארץ״.

״והרכבתיך על במותי ארץ״, רומז לעליית המלכות וביטול המלכות דסטרא אחרא כנ״ל בשם רז״ל, היינו שיזכה לבטל כל מיני מחשבות זרות של פגם אמונה שהם מבחינת המלכות דסטרא אחרא אלקים אחרים, ויזכה לשלימות האמונה שהוא בחינת מלכות דקדושה. והאמונה תהיה עם שלימות המוחין והדעת בבחינת (דברי הימים-א כח) ׳דע את אלקי אביך׳ (וכמבואר במקום אחר) שזה עיקר קדושת ארץ ישראל שכלול מאמונה ומוחין דגדלות כידוע. וזה בחינת חקל תפוחין קדישין שמרמז על עליית המלכות, בחינת האמונה הקדושה, בבחינת נה״י חג״ת חב״ד היינו כנ״ל.

״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״ ׳דא זעיר אנפין׳, בחינת תפארת, כי זה בחינת (ישעיה סב) ״והיית עטרת תפארת ביד ה״ המבואר בפנים. גם ״נחלת יעקב אביך״ כפשוטו, רצה לומר ירושת ארץ ישראל, כמו שכתוב ״ויעמידה ליעקב וכו׳ לך אתן את ארץ כנען״, וכמו שפירשו המפרשים ז״ל. ורז״ל דרשו (שבת קיח) ׳שיזכה לנחלה בלי מצרים׳.

היינו שימשוך קדושת ארץ ישראל על כל העולם בבחינת ׳עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל העולם׳ כנ״ל. ״כי פי ה׳ דיבר״, כי שבת הוא בחינת קדושת הדיבור שכלול מבחינת חכמה ובחינת אמונה כנ״ל כמה פעמים, שזה גם כן בחינת קדושת ארץ ישראל כנ״ל, גם ״אז תתענג על ה״ מרמז על שלימות תיקון הדיבור שזוכין על ידי בחינת ג׳ שבתות הנ״ל. כי בחינת בינה בחינת יובל הוא בבחינת ״על ה״ וכו,׳ ובמותי ארץ הוא בחינת הדיבור פה, בחינת מלכות פה, כמו שכתוב (קהלת ח) ״באשר דבר מלך שלטון״, ובחינת ביטול המלכיות דסטרא אחרא שנקראים מצרים, כמו שאמרו רז״ל שלפעמים הדיבור בגלות אצלם ח״ו. ונחלת יעקב אביך הוא בחינת ״הקול קול יעקב״, בחינת הקול היוצא מכנפי ריאה הנ״ל.

גם ״אז תתענג על ה״ מרמז על המתקת הדינים על ידי הג׳ שמות הוי״ה, שהם בחינת ג׳ פעמים יד, בחינת השם מ״ב שבבינה, שזה בחינת ״כי ב״י חשק״, שנתגלה החשק שבלב בהידים שזה בחינת ״אז תתענג״ בחינת חשק וענג. ״והרכבתיך על במותי ארץ״. זה בחינת עליית המלכות בחינת מלכות פה שזה בחינת הג׳ שמות אלקים שבגרון. כי פ״ה עם הכולל גמטריא אלקי״ם כמבואר בכוונות על ״וישם לך שלום״ הנ״ל. ועל ידי זה

נתבטלין המלכיות דסטרא אחרא שהם בחינת שלשה שרי פרעה היונקים משם כמבואר בכוונות הנ"ל.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" הוא בחינת היד רמה שהוא בחינת כלליות הידים, שהם בחינת האבות שזה בחינת תפארת, בחינת "ותפארת בנים אבותם" (משלי יז), וזה בחינת 'נחלה בלי מצרים', כי על ידי זה נתבטלין כל המצרים בבחינת (שמות יד) "ובני ישראל יוצאים ביד רמה". וגם כי על ידי זה נמשך בחינת "כל העמים תקעו כף" (המבואר בפנים), שזה בחינת "אז אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה'", וזה בחינת 'נחלה בלי מצרים'. גם המוחין דגדלות הם בחינת ענג כמבואר כבר כמה פעמים. גם ביטול המחלוקת בבחינת "וישם לך שלום" הוא בחינת ענג כמו שכתוב (תהלים לז) "והתענגו על רוב שלום". וזה "כי פי ה' דיבר", היינו שנמתק הדיבור היוצא מהגרון ששם שמות אלקים שהם בחינת פה עם הכולל כנ"ל, ונמתקין על ידי השמות הקדושים של הויה ברוך הוא וכנ"ל שזה בחינת פי ה' דיבר ה' דייקא כנ"ל:

סימן מז-ואכלתם אכול ושבוע

שבת הוא בחינת שביעה, בחינת שבירת תאוות האכילה כמובן לקמן בפנים בסימן רע"ו. גם שבת הוא בחינת אור הפנים בחינת 'ואנפהא נהירין' וכו' ואמרו רז"ל 'ברכו באור פניו של אדם'. גם שבת הוא בחינת אמת כנ"ל כמה פעמים. גם בשבת כל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל כמובא בזוהר הקדוש (ח"ב פח:), גם שבת הוא בחינת עשירות כמו שדרשו רז"ל "ברכת ה' היא תעשיר" וכו' לענין שבת שנאמר בו "ויברך". גם שבת הוא בבחינת "ולקדוש ה' מכובד", היפך חרפות ובזיונות, בחינת "וישבת דין וקלון", וכן "והשבית קציך חרפתו" (דניאל יא) וכנ"ל בסימן ל"ד. גם שבת הוא בחינת נסים ונפלאות בחינת 'אות היא לעולם' וכו' כמובא לקמן בפנים בסימן נ"ט. גם שבת הוא בחינת יעקב בחינת "והאכלתיך נחלת יעקב אביך". כי הוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת.

גם שבת הוא בחינת תפילין כמו שאמרו רז"ל שעל כן בשבת פטורין מן התפילין. גם שבת הוא בחינת כלליות הגוונין בחינת תפארת, שזה בחינת 'תפארת עטה ליום המנוחה'.

וזה בחינת "אם תשוב משבת רגלך". רגל הוא בחינת ממון ועשירות כמבואר בפנים. א"ם ת'שוב מ'שבת ראשי תיבות אמ"ת. כי על ידי אור האמת שמאיר בשבת על ידי זה בא עשירות בבחינת 'קושטא קאי' כמבואר בפנים. גם עיקר השפע של ארץ ישראל בא משבת כמבואר בזוהר

הקדוש (ויקרא דף יב) 'אימתי אתרביאת ארעא קדישא וכו' הוי אומר ביום השבת' וכו'. כי עיקר השפע דקדושה הוא רק משבת כמבואר בזוהר הקדוש בכמה מקומות, ובשביל זה נקראת גם כן ארץ החיים בחינות 'טועמיה חיים זכו'. וזה בחינת הלחם משנה של שבת שהוא בחינת שפע ארץ ישראל בחינת "לכן בארצם משנה יירשו". וזה בחינת "ודבר דבר" הנאמר בשבת, כי על ידי קדושת השבת נשלם הדיבור עד שהוא בבחינת 'אמרי שפר' שעל ידי זה נעשין על ידי דיבוריו שמים וארץ חדשים, ונעשה כביכול להקב"ה שותף לברוא שמים וארץ כמובא בפנים.

וזה שאמרו רז"ל 'כל האומר ויכולו בערב שבת כאלו נעשה שותף להקב"ה וכו' אל תקרי ויכולו אלא ויכלו', כי עיקר תכלית הבריאה של שמים וארץ היה רק בשביל כבודו יתברך בגין דישתמודעין ליה (זהר בא מב:). אך מחמת שהשגחתו יתברך מלובשת בהנהגת הטבע, על כן יש שכופרין לגמרי ח"ו בהשגחתו יתברך עד שיש שכופרין ח"ו גם בחידוש העולם. אך על ידי קדושת שבת שעל ידי זה נעשין פלאות בחינת ביטול הטבע, על ידי זה נתגלה לכל בחינת חידוש העולם והשגחתו יתברך, שזה עיקר תכלית הבריאה בחינת "ויכלו השמים והארץ" וכו'.

כי שבת הוא בחינת תכלית מעשה שמים וארץ. ועל כן כשמעיד על זה בשבת בפה מלא ואומר "ויכלו" וכו' על ידי זה כאלו נעשה שותף וכו'.

והנה מבואר בפנים, שכשפוגמין ח"ו בכל הנ"ל, על ידי זה בא ח"ו להיות נצרך לבריות ופניו נשתנה ככרום לכמה גוונין מחמת בושה, וזה מחמת שפגם בתפארת שהוא כלליות הגוונין. ועל כן אמרו רז"ל 'עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות', כי כבוד וענג שבת הוא בחינת תפארת כלליות הגוונין דקדושה, שזה בחינת השלש סעודות שהם כנגד הג' אבות שהם כלליות הגוונין. ונצרך לבריות בא ממידות הנפולין על ידי שפגם בתפארת כמבואר בפנים. גם יש לרמז כי בשבת בוודאי כל אחד מישראל זוכה לבחינה הנ"ל בבחינת 'אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת', רק שהעיקר שימשוך קדושת שבת גם על ששת ימי החול בבחינת 'זכרהו מאחד בשבת'. וזה בחינת עשה שבתך חול ואז בוודאי יזכה על ידי זה שלא יצטרך לבריות כנ"ל.

וזה "אם תשיב משבת רגלך" כנ"ל, "עשות חפציך ביום קדשי", כי חפצים ועובדין דחול שהם ל"ט מלאכות הם כנגד ל"ט קללות שנמשך על ידי שפגמו באכילת עץ הדעת שמזה נמשך עניות בחינת (בראשית ג) "בעצבון תאכלנה".

והל"ט קללות הם בבחינת חרפות ובזיונות מלשון "כי קללת אלקים תלוי" והם בבחינת הסתרת פנים ויש בהם אחיזת השקר, אבל בשבת צריכין לעסוק רק בחפצי שמים שהם בחינת אמת, כמו שכתוב "הן אמת חפצת" בחינת תפארת, כמו שכתוב (ישעיה סב) "והיית עטרת תפארת ביד ה' וכו' כי חפץ ה' בך", בחינת חיים, כמו שכתוב (תהלים לד) "מי

האיש החפץ חיים", בחינת ארץ ישראל שנקרא "ארץ חפץ", וזה (מלאכי יג) "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד", ענג הם השלשה סעודות של שבת שהם כנגד ע'דן נ'הר ג'ן כידוע, כי בשבת נתתקן האכילה כל כך עד שכולה קדש ומרמזת לדברים עליונים מאד עד שמצוה להרבות במעדנים ולאכול ג' סעודות. "ולקדוש ה' מכובד" בחינת תפארת, כמו שדרשו רז"ל 'כבדהו בכסות נקיה' שזה בחינת "ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת". וכתיב (ישעיה נב) "לבשי בגדי תפארתך".

וזה "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר".

כי על ידי הדרכים האדם נתבזה כמו שאמרו רז"ל.

וזה בחינת "כתפארת אדם לשבת בית" ורז"ל דרשו 'שלא יפסיע פסיעה גסה', כי הרחבת הפסיעות הוא גם כן דרך בזיון כמבואר במקום אחר. וזה "ממצוא חפציך ודבר דבר", שישמור עצמו אפילו מדיבור של חול. כי דיבורים של שבת צריכין להיות רק בבחינת אמרי שפר הנ"ל שזה בחינת "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'" וכו'. וזה "אז תתענג על ה'" שיזכה לתיקון האכילה בשלימות עד שכל תענוגיו יהיו קודש בבחינת ענג שבת, בבחינת "שמעו שמוע אלי ואכלו טוב ותתענג בדשן נפשכם" (ישעיה נה), גם יזכה שיהיה שותף כביכול להשם יתברך במעשה בראשית, והשם יתברך יעשה לו כל חפציו אפילו בדרך נסים ונפלאות, שזה בחינת הקב"ה גוזר וצדיק מבטל, שזה גם כן בחינת "על ה'" וכמו שדרשו רז"ל להדיא במדרש רבא בפרשת בשלח. וזה שדרשו רז"ל 'שנותנין לו כל משאלות לבו' היינו כנ"ל.

ובזוהר הקדוש דרש (ח"ב פח:) 'דא עתיקא קדישא', היינו שיזכה לאור האמת אור הפנים במדריגה עליונה מאוד שהוא בחינת עתיק כידוע. וזה בחינת (איוב כב) "כי אז על שדי תתענג", שדי הוא בחינת שידוד המערכה וביטול הטבע כידוע.

וזה "ותשא אל אלוה פניך" בחינת נשיאת פנים. וזה "והרכבתיך על במותי ארץ" זה מרמז על עליית המלכות זה בחינת קדושת ארץ ישראל שהוא בחינת מלכות כידוע. גם כפשוטו נקראת "במותי ארץ" שהיא גבוהה מכל הארצות, ורז"ל דרשו 'שניצול משיעבוד מלכיות' שזה עיקר החרפה הבא מבחינת הסתרת פנים ח"ו בחינת "הביטה וראה את חרפתינו" וכיוצא עוד הרבה.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" דא תפארת בחינת אמת בחינת תפילין בחינת אור הפנים. ורז"ל דרשו (שבת קיח) 'שזוכה לנחלה בלי מצרים'. כי אמת הוא בחינת ראש תוך סוף, כי בחינה זו עולה עד למעלה למעלה שהוא בחינת עתיק ומאיר עד למטה, בבחינת (תהלים פה) "אמת מארץ תצמח", וגם כי זוכה על ידי זה לברוא שמים וארץ חדשים בדיבוריו שמדבר בכל פעם, ולעשות על ידי זה נפלאות שזה בחינת 'נחלה בלי

מצרים'. וזה שסיים "כי פי ה' דיבר". כי זוכה על ידי זה שדיבוריו הם בחינת דבר ה'. וכמו שבדבר ה' שמים נעשו, כמו כן על ידי דיבוריו הקדושים. וכל זה כלול בקדושת שבת שהוא בחינת שלימות קדושת הדיבור כנ"ל כמה פעמים. וכל הבחינות הנ"ל כלולין גם כן בזה, כי עיקר האמת הוא בהדיבור בבחינת (תהלים קיט) "ראש דברך אמת". וכן תיקון תאוות אכילה הוא תיקון הדיבור כמובן במאמר 'ויסב' סימן ס"ב. תפארת הוא בחינת תיקון הדיבור בבחינת (קהלת י) "דברי פי חכם חן" וכמובן לקמן בפנים סימן נ"ח. תפילין הם בחינת הדיבור כמו שפירש רש"י סוף פרשת בא על פסוק "ולטוטפות בין עיניך", כמו (יחזקאל כא) "הטף אל דרום" וכו' לשון דיבור וכו':

סימן מח-על אשר מעלתם

ידוע כי שבת הוא גם בחינת בינה כנ"ל כמה פעמים.

והוא גם כן בחינת סוכה בחינת 'הפורס סוכת שלום' וכו' שאומרין בשבת, ואז עיקר הארת כ"ח אתוון דעובדא דבראשית ועשרה מאמרות, כי שבת הוא זכרון למעשה בראשית. וזה בחינת החסד הגדול שמאיר בשבת, בחינת (תהלים פט) "כי אמרתי עולם חסד יבנה".

והנה מבואר בזוהר הקדוש ששבת הוא בחינת קדושת הדיבור כנ"ל כמה פעמים. וכן מבואר בזוהר הקדוש שבשבת נמשך בחינת רוח הקודש על כל אחד מישראל ועל כן טוב מאד להתפלל אז ולהכניס כל כחו בתפלה, כי דיבורי התפלה הם אז בבחינת (ישעיה נא) "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך" בחינת חיבוק המבואר בפנים, כי אז זמן התגלות ההתקרבות והאהבה שיש להשם יתברך עם ישראל בבחינת "כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם". וזה בחינת "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכו' להגיד בבוקר חסדך". ועל כן צריכין ליזהר אז ביותר מלדבר דיבורים שאינם קדושים ח"ו, בכדי שלא לפגום ח"ו על ידי זה בבחינת החיבוק והסוכה הנ"ל. ועל כן עיקר קדושת ארץ ישראל נמשך משבת כנ"ל כמה פעמים, כי קדושת ארץ ישראל הוא על ידי "כח מעשיו הגיד לעמו". וכח הזה הוא בחינת החיבוק והסוכה הנ"ל שכלולין בקדושת שבת קודש, ועל כן גם שמירת שבת קודש מסוגל לבנים בבחינת "לעשות את השבת לדורותם". כי היא בחינת סוכה בחינת ארץ ישראל שמסוגל לבנים כמבואר בפנים, ואפילו על הסריסים שאי אפשר להם להוליד בנים נאמר בהם (ישעיה נו) "כי כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו' ונתתי להם וכו' יד ושם טוב מבנים ובנות". וזה גם כן "ובני הנכר הנלוים אל ה' כל שומר שבת וכו'. ושמחתים בבית תפלתי

וכו'. כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים". כי על ידי שלימות התפלה שנשלמת על ידי קדושת שבת שהוא בחינת קדושת הדיבור בשלימות, על ידי זה נתקרבין גרים בבחינת "כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה'" וכו' כמובא בפנים.

וזה "אם תשיב משבת רגלך", רגל הוא הדיבור כמבואר במקום אחר. וזה א"ם ת"שיב מ"שבת ראשי תיבות אמ"ת, היינו שעל ידי קדושת שבת יתבטלו ממנו בחינת לשונות העכו"ם שהם בבחינת "אשר פיהם דיבר שוא וימינם ימין שקר", ושקר אין לו רגלים כמו שאמרו רז"ל, וימשוך בחינת "שפת אמת תכון לעד" בחינת 'קושטא קאי', כי אמת יש לו רגלים שזה בחינת "אם תשיב משבת רגלך". וזה "עשות חפציך ביום קדשי" שלא יעורר בשבת שום עובדין דחול שיש בהם אחיזת הריב לשונות שהם בבחינת "קרבות יחפצו", וכתיב (תהלים סח) "אם יחפוץ לריב עמו לא יעננו" וכו' (איוב ט), אבל שבת הוא חפצי שמים שהם בחינת אמת ושלום, בחינת החפץ שלום עבדו וכתוב "הן אמת חפצת" בחינת החיבוק והסוכה הנ"ל שהם בחינת חסד. שזה בחינת (תהלים נא) "חסד חפצתי" שזה בחינת קדושת ארץ ישראל שנקראת (מלאכי יג) "ארץ חפץ". וזה בחינת (ישעיה נו) "ובחרו באשר חפצתי" 'דא זווגא דמטרוניתא', שאין השכינה כביכול בבחינת ריב עם קוב"ה. שזה בחינת מה שבשבת אז זווג בחינת יעקב ורחל, שזה בחינת רחל המובא בפנים רק שהוא אז בבחינת פנים בפנים כביכול. וזה "וקראת לשבת ענג", כי זה בחינת ענג כידוע וכנ"ל כמה פעמים, והוא גם כן בחינת כבוד בחינת ביטול הריב הנ"ל שזה בחינת "כבוד לאיש שבת מריב" (משלי כ), וזה גם כן בחינת ענג כמו שכתוב "והתענגו על רוב שלום". "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפציך ודבר דבר", שישמור מלדבר אפילו שום דיבור של חול, בכדי שלא יפגום על ידי זה בקדושת הדיבור של שבת, שהוא בבחינת "ואשים דברי בפיך" הנ"ל. וזה שדרשו רז"ל "ממצוא חפציך ודבר דבר" שלא לבקש על צרכיו בשבת, כי אז התפלה הוא רק בבחינת דיבורים של הקב"ה ממש, ועל כן אסור לו לבקש על צרכיו כדי שלא יתערב בתפלתו כוונת הנאת וטובת עצמו גם כן. "אז תתענג על ה'" היינו שיזכה שהתפילה שלו הוא בבחינת ארץ ישראל בבחינת בינה, בחינת סוכה, שזה בחינת "ותתפלל חנה על ה'" המבואר בפנים. וזה שדרש בזוהר הקדוש 'דא עתיקא קדישא'.

כי בחינה זאת נקראת גם כן לפעמים עתיק כידוע. וגם כי זוכה על ידי זה למדרגות עליונות וגבוהות ביותר שהם בחינת עתיק.

"והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך". כפירוש הפשוט קאי על ירושת ארץ ישראל כי על ידה זוכין לירושת ארץ ישראל כנ"ל.

ובזוהר הקדוש דרשו "והרכבתיך" וכו' על עליית המלכות, היינו שנתבטל בחינת הריב של השכינה כביכול וחוזרת עמו פנים בפנים. ובגמרא דרשו רז"ל (שבת קיח) שניצול משיעבוד מלכיות היינו גם כן כנ"ל. כי עיקר

הריב הוא בשביל התגברות לשונות העכו"ם וישראל בגלותא ביניהם, ועל ידי קדושת שבת נתבטל זאת. וזה "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא תפארת' שהוא בחינת אמת. וזה בחינת "תתן אמת ליעקב", היינו שיזכה להמשיך בחינת "שפת אמת תכון לעד" והוא זכה לבחינת סוכה הנ"ל כמו שכתוב "ויעקב נסע סוכותה" והוא זכה לירושת ארץ ישראל בשלימות, והוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת. ובגמרא דרשו רז"ל 'שזוכה לנחלה בלי מצרים'.

היינו שנמשך בחינת "כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה'". וזה בחינת 'עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל העולם', כי יומשך הארת כח מעשיו על כל העולם שזה בחינת 'נחלה בלי מצרים'. וזה שסיים "כי פי ה' דיבר". היינו כל זה נמשך על ידי קדושת שבת שהוא בחינת קדושת הדיבור בשלימות כל כך עד שדיבורי התפלה הם בבחינת "דבר ה'" ממש בחינת "ואשים דברי בפיך" שזה בחינת "כי פי ה' דיבר":

סימן מט-לשמש שם אהל בהם

ידוע כי שבת הוא בחינת מלכות בחינת שבת מלכתא, גם מבואר בתיקונים ששבת הוא בחינת לב, כי אז עולה המלכות עד בחינת חכמה ובינה כידוע. גם שבת הוא בחינת עולם המחשבה כידוע. ועל כן גובר אז כח היצר טוב שהוא בחינת מחשבות טובות שבלב, ונכנע אז כח היצר הרע שהוא בחינת מחשבות רעות שבלב, שעל ידם מטמטמין את החלל של הבריאה שזה בחינת "מחלליה מות יומת" דעאיל נכרי בחלל דילה היינו כנ"ל. וזה שכתוב (יחזקאל כ) "ואת שבתותי חללו כי אחרי גילוליהם לבם הולך", כי היצר הרע שבלב הוא בחינת גילולים, וכמו שכתוב "לא יהיה בך אל זר" וכמו שדרשו רז"ל. גם עיקר שלימות עליית התפלה שהוא עבודה שבלב הוא בשבת כידוע, ואז בנקל יותר להתפלל בכוונת הלב, כי אז עולה בחינת המלכות שהוא בחינת התפלה אל עולם הבינה שהוא בחינת בינה לבא.

והנה מבואר בפנים, שתפלה בכוונת הלב הוא בחינת העולה, וכמובן גם בזוהר הקדוש תחלת פרשה צו.

וזה בחינת "עולת שבת בשבתו על עולת התמיד ונסכה".

ומבואר בזוהר אחרי דף עט: 'תאנא כתיב עולת שבת בשבתו על עולת התמיד דבעי לכוונא לבא לעילא לעילא יתיר משאר יומין על דרך על עולת התמיד דייקא. תניא כתיב בחנה "ותתפלל חנה על ה'" על דייקא' וכו'.

היינו, שהגם שגם על ידי תפלה בכוונה שבחול נמשך בחינת "היא העולה" וגם בחינת נסכים, כמובן בסוף המאמר. עלייה זו הוא בחינת "עולת התמיד ונסכה".

אבל תפלה בכוונה של שבת, הוא בחינת עלייה גדולה למעלה למעלה ביותר בחינת "על עולת התמיד" כנ"ל.

וזה שאמרו רז"ל 'לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת'. כי קדושת שבת הוא בחינת "מי זאת עולה", בחינת עליית ירושלים של מעלה וירושלים של מטה, שהם בחינת בינה ומלכות כמבואר בפנים. וזה "מי זאת עולה מן המדבר", ופירש בזוהר הקדוש מלשון דיבור כמו "ומדברך נאוה". כי קדושת שבת הוא בחינת קדושת הדיבור בשלימות כמבואר בזוהר בראשית דף ל"ב. כי זה עיקר שלימות הדיבור שיהיה בבחינת 'כפי כן לבי' בחינת 'אחר כוונת הלב הן הן הדברים'. שזה בחינת עליית המלכות פה שהוא בחינת הדיבור אל בינה לבא.

וזה בחינת "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת", שזה בחינת שני שבתות הנ"ל שבת עליון שבת תחתון כמבואר בזוהר הקדוש. וזה "לדורותם" ודרשו רז"ל 'לדרתם' מלשון דירה, שעל ידי זה נתתקנין שני הבתים והדירות שהם בחינת ביתא עילאה וביתא תתאה. וזה גם כן בחינת "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", בכל מושבותיכם דייקא, בחינת שני הבתים הנ"ל. כי ביתא עילאה שהוא בחינת בינה לבא, שם שורש האש דקדושה של התלהבות הלב של איש הישראלי שבוער בלבו עד אין סוף עד שלא יוכל לבא על ידי ריבוי האור וההתלהבות לשום התגלות מהמדות. על כן צריכין לצמצם את ההתלהבות והרשפי אש הנ"ל, ולעשות חלל בלבו בכדי שיוכל לעבוד את השם יתברך בהדרגה ובמדה, שזה בחינת התגלות המדות והתגלות מלכותו יתברך, שבשביל זה היתה כל הבריאה. וזה בחינת "ולבי חלל בקרבי" שבמדריגה עליונה בחינת בינה עילאה, אבל כשמצמצמין ההתלהבות דקדושה ועושין חלל דקדושה בכדי שיוכל להיות על ידי זה בחינת התהוות העולמות והמדות על ידי חכמה שבלב, שהוא בחינת המחשבות טובות והיצר טוב שבלב, אזי רוצה היצר הרע שהוא בחינת טפשות הלב, להתגבר ולהכניס מחשבות רעות בחלל הלב שעל ידי זה מטמטם ח"ו את החלל של הבריאה כמובא בפנים.

והיצר הרע הוא בחינת אש דסטרא אחרא בחינת 'נורא בי עמרם' כידוע. אזי צריכין להכניעו ולהמשיך בחינת "ולבי חלל בקרבי" כפשוטו, שפירושו שהרג את היצר הרע כמו שדרשו רז"ל. היינו שצריכין לטהר הלב מכל מחשבות רעות הנמשכין מבחינת היצר הרע שהוא בחינת אש דסטרא אחרא. וזה בחינת "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" היינו הן בבחינת ביתא עילאה צריכין לשמור עצמו מבחינת אש זרה, ולהמשיך בחינת "ולבי חלל בקרבי", בחינת הצמצום, שזה בחינת תיקון ביתא עילאה. והן בבחינת ביתא תתאה שהוא בחינת מלכות שנתגלה על

ידי בחינת הצמצום והחלל הנ״ל, צריכין לשמור עצמו מבחינת אש דסטרא אחרא ממש שהוא היצר הרע שבלב, ולהמשיך בחינת ״ולבי חלל בקרבי״ כפשוטו, לטהר הלב מכל מחשבות רעות כנ״ל. וזה בחינת ׳וטהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו וכו׳ שבת קדשך׳.

וזהו שאמרו רז״ל (זוהר פנחס רסד ובכמה מקומות) שדייקא אש דחול אסור להבעיר אבל לא אש דקדושה כגון אש המזבח (ועיין גם שבת דף כ), כי אף על פי שצריכין לצמצם גם ההתלהבות דקדושה בשרשו כנ״ל, אף על פי כן צריכין להשאיר איזה בחינת אש דקדושה להכניע בו בעצמו בחינת האש דסטרא אחרא שהוא האש של היצר הרע והמחשבות רעות וכמבואר בזוהר צו דף כז. ״זאת תורת״-דא כנסת ישראל.

״העולה״-דא מחשבה רעה דאיהי סלקא על רעותא דבר נש וכו׳ בעי לאוקדא לה בנורא וכו׳ ובגין כך ״על מוקדה על המזבח״ וכו׳ שזה בחינת מה שצריכין להתפלל. וכן כל הדברים שבקדושה ׳לעשותם׳ דייקא בהתלהבות הלב, שעל ידי זה זוכין לטהרת הלב וכמבואר לקמן בפנים בסימן קנ״ו. וזה בחינת השלהובא דאשא שיורד בערב שבת להכניע הקליפות היינו כנ״ל. וזה שכתוב אצל שבת ״וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים״ וכו׳, כי ביציאת מצרים נמשך תיקון בחינת שני הבתים הנ״ל כמובן בפנים שבשביל זה נקרא ניסן אבי״ב.

וזה בחינת ״מזמור שיר ליום השבת״ ודרשו רז״ל ׳ליום שכולו שבת׳ וכו׳, היינו בחינת השיר שיתער לעתיד שנמשך על ידי זה כמובא בפנים. גם שבת הוא בחינת אשה, בחינת ׳כנסת ישראל יהיה בן זוגך׳, וכמבואר לקמן בסימן רע״ז. ״ואשה יראת ה״׳ הוא בחינת עצה וכו׳ כמבואר בפנים. וזה שאמרו רז״ל ׳נותנין לו כל משאלות לבו׳, שזה בחינת ״יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא״. וזה בחינת ׳ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקננו בעצה טובה׳.

כי עיקר פריסת הסוכת שלום הוא שבת, בחינת ׳הפורס סוכת שלום׳ וכו׳ שאומרין בשבת. גם שבת הוא בחינת תשובה כמבואר במקום אחר, והוא בחינת ׳גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד׳. כי שבת הוא בחינת עולם הבריאה בחינת עולם הכסא כמבואר בכוונות. גם שבת הוא בחינת ׳גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה׳.

׳שאלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין׳. וזה שתי שבתות דייקא, שיעלו בחינת המלכות שהוא בחינת שבת הקטן כמבואר בתיקונים, כי הוא בבחינת מאור הקטן בחינת ״אחות לנו קטנה״ כמובא בפנים.

ועל ידי שמירת שבת כראוי, בפרט על ידי התשובה של שבת, היא נעשית בבחינת שני מאורות הגדולים, כי נעשית שוה אליו כביכול. ולא עוד אלא שעולות עד הבינה שנקראת שבת הגדול כמבואר בתיקונים, ועל ידי זה נתקרב הגאולה ומיד נגאלין. גם על ידי התשובה של שבת זוכין להשגת

סתרי תורה שהם מבחינת אורייתא דעתיקא סתימאה, שזה עיקר ענג שבת שזה בחינת "אז תתענג על ה'" על ה' דייקא כמבואר בפנים.

ועל כן עיקר לימוד הקבלה הוא בשבת כידוע, כי בשבת נקראת קבלה, כי אז עולית בין תרין דרועין דמלכא כמובא בכוונות. וזה גם כן בחינת בראשית ב' ראשית, כי שבת הוא בחינת ראשית נקודת הבריאה, כי הוא תכלית מעשה שמים וארץ, והתכלית קרוב ביותר אל ראשית המחשבה, בבחינת 'סוף מעשה במחשבה תחלה' וכמבואר במקום אחר. ויש שני בחינות ראשית בבחינת (ויקרא יט) "את שבתותי תשמרו" שתי שבתות, בחינת שבת דלילא ושבת דיומא וכמבואר בזוהר הקדוש (והגם שיש עוד בחינת שבת העליון על כולם כמבואר בזוהר יתרו דף צב. אף על פי כן מאחר שהוא שרש שני השבתות הנ"ל הוא נחשב עם שניהם והוא בכללם. ויש לומר, שעל כן מצינו גם בכלל השנה, שיש בה גם כן שני ראשית, בחינת תשרי וניסן, ונקרא פסח שבת כמו שכתוב "ממחרת השבת". וכן ראש השנה ויום כפור וסוכות נאמר בהם לשון שבת. ואצל חג השבועות דייקא לא מצינו לשון שבת, כי הוא בחינת שבת העליון כנ"ל שנכלל עמהם והוא עצמו בצנעא והסתר מאד.

וכפי המובן בזוהר הקדוש בענין מה ששבועות הוא רק יום אחד מה שאין כן פסח וסוכות וכו' עיין שם. יש לבאר גם כן ענין זה רק באופן אחר ממה שמבואר למעלה ואין לנו כעת עסק בזה).

ומחמת שקדושת שבת הוא בחינת התגלות המלכות דקדושה בחינת מלכות דוד ובנין ירושלים, על כן נאמר (ירמיה יז) "והיה אם שמוע וכו' ולקדש את יום השבת וכו' ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד" וכו' ועל כן 'עכו"ם ששבת חייב מיתה', כי המלכות דקדושה הוא בחינת 'תכלת דאכלי כולא ושצי כולא', אבל ישראל הדבקים בה חיים וקיימים. כי עיקר החיות בא משם בחינת 'דוד מלך ישראל חי וקיים' כמבואר בפנים, וזה בחינת 'טועמיה חיים זכו'. ועל כן נקראת שבת גם כן 'כלה' כמו שכתוב 'באי כלה באי כלה' כמבואר בפנים. וזה שנסמך פרשה ציצית ותכלת לענין שבת גבי מקושש כמו שאמרו רז"ל. וזה בחינת הזמירות שירות ותשבחות שאומרין בשבת, כי המלכות הוא בחינת חבצלת השרון בחינת (תהלים פז) "ושרים כחוללים" 'נעים זמירות ישראל' בחינת "למען יזמרך כבוד ולא ידום" וכמבואר בפנים. וזה בחינת השמחה והריקודין של שבת, כי שבת הוא בחינת חתן וכלה כמבואר בתיקונים וכמו שבחתונה עושין שמחה וריקודין כמבואר בפנים כמו כן בשבת קדש. וזה בחינת 'זכרהו על היין', כי זה בחינת 'ימלא גרונם של תלמידי חכמים יין' המבואר בפנים. כי על ידי היין נמשך שמחה ונפתח הלב בבחינת "ויין ישמח לבב אנוש" ונתגלה האלקות שבלב ונעשה בלבו בחינת בריאות העולמות, היינו בחינת התגלות המדות והתגלות המלכות שזה תכלית כוונת הבריאה שכל זה כלול בקדושת שבת כנ"ל. וזה שאמרו רז"ל (שבת קיט:) 'כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו וכו' כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית שנאמר ויכולו וכו' אל תקרי

ויכולו אלא ויכלו׳. כי מאחר שתכלית כוונת הבריאה היתה בשביל התגלות מלכותו על ידי המדות שהם בחינת העולמות שנבראו ונוצרו על ידי החכמה שבלב. וזה תלוי רק בבחירת האדם שימשוך בחינת ״ולבי חלל בקרבי״ בשני אופנים הנ״ל, ועל ידי זה בא להתגלות המדות והמלכות שזה תכלית כוונת הבריאה. אם כן ממילא מובן, כי האדם הזוכה לזה הוא בבחינת ׳שותף להקב״ה במעשה בראשית׳. ומחמת שעיקר המשכת תיקונים הנ״ל הוא על ידי קדושת שבת, כי אז נכנע כח היצר הרע שהוא בחינת ערלת לב, טפשות הלב, שרוצה לטמטם את החלל של הבריאה ח״ו כמבואר בפנים. על כן עיקר גמר תיקון כל הבריאה הוא בשבת, שזה בחינת (בראשית ב) ״ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה״, וכעין שדרשו רז״ל. רק אפילו בקדושת שבת שקביעא וקיימא מעצמה כמו שאמרו רז״ל, אף על פי כן תלוי זה גם כן רק בבחירת ישראל הקדושים. ועל כן נצטוו ישראל לשמור את השבת כמו שכתוב ״ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת״ ודרשו רז״ל שהוא כאלו עושה את השבת ממש.

וכן מחמת שעיקר הבריאה היתה בשביל התגלות מלכותו, שהוא רק על ידי בני אדם הבעלי בחירה, שזה בחינת מה שנבראו הקליפות רחמנא ליצלן בערב שבת בין השמשות והכל בשביל כח הבחירה, ושקל הקב״ה בדעתו ובחכמתו הקדושה שבשביל כח הבחירה שעל ידי זה יהיה התגלות המלכות, שזה תכלית כוונת הבריאה, בשביל כוונה זו די כבר במה שברא. ואז אמר לעולמו די כמו שאמרו רז״ל, והמשיך תיכף קדושת שבת, כדי שיהיה כח להבעל בחירה להטות בחירתו לטוב, להכניע היצר הרע כנגד היצר טוב בבחירתו ובכח קדושת שבת. וזה בחינת ׳שאמר לעולמו די׳, היינו שכבר יש כח הבחירה בשלימות, עד שעל ידי זה המלכות לפעמים בבחינת דלת ח״ו, וכשבוחר בטוב אזי ממשיך היוד לתוך הדלת, והיוד הוא בחינת חכמה בחינת קודש כמבואר בפנים, שזה בעצמה בחינת קדושת שבת כמו שכתוב ״ושמרתם את השבת כי קדש הוא״. ואז המלכות הוא בחינת הֵא שהיא דלת עם יוד, שזה בחינת ׳די׳ כמבואר בפנים. ואז ״ויכולו השמים והארץ״ וכו׳, שמים וארץ הם בחינת המדות ומלכות כידוע. נמצא לפי זה יש להבעל בחירה חלק בהבריאה בעצמה, וכן בגמר הבריאה והמנוחה שנמשך בשבת קדש, כי הכל רק בשביל בחירתו.

וזה בחינת ׳אל תיקרי ויכולו׳ כי מאליהם לא היו ניכלין ונגמרין עדיין, כי כפי גדולת השם יתברך שהוא אין סוף היו יכולין להברא עוד עולמות ובריאות עד אין מספר, רק בשביל הבעל בחירה ובשביל שרצה הקב״ה שישראל יהיה להם כח להטות בחירתם לטוב, על כן גמר אז הבריאה כולה ואמר די, והמשיך תיכף קדושת שבת. נמצא שיש לו חלק גם כן במה שנגמרה אז הבריאה, שזה בחינת ויכלו. וכשאדם מתבונן זאת במחשבתו, אזי מקשר עצמו באמת לקדושת שבת שכלול מבחינת שני הבתים הנ״ל, שהם בינה לבא ומלכות, שזה בחינת תפלה בכוונת הלב. וכן על מה שפגם כבר ח״ו יעשה תשובה בכל לבו בבחינת ״ולבבו יבין

ושב״ כמבואר בפנים. ועל כן מתחיל תיכף להתפלל בכוונה ואומר ויכולו גם כן בכוונה. ועל העבר מקבל על עצמו לשוב בלב שלם, עד שיושלם באמת על ידו גם כן תכלית כוונת הבריאה. על כן ׳כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית׳ היינו כנ״ל. וזה שדקדק רבינו ז״ל בספר המדות אות תשובה וכתב שם באות פ״ז ׳כל האומר ויכולו בכוונה ומתפלל בכוונה מלאכי השרת מבקשין מהשם יתברך שיכפר לו׳. ושרשו ממה שאמרו רז״ל שם בדף הנ״ל שהמלאכי השרת וכו׳ ואומרין לו (ישעיה ו) ״וסר עוונך וחטאתך תכופר״ (ועיין שלטי גבורים מה שפירש בזה), ועל פי הנ״ל הוא כפשוטו, כי על ידי תשובה בלב שלם בפרט בכח קדושת שבת נתכפר לו הכל. רק מחמת שעיקר תיקון התפלה שהוא בחינת מלכות הוא על ידי כוונת הלב, וכן על ידי זה עיקר תיקון התשובה כנ״ל, על כן דקדק רבינו ז״ל להוסיף ולכתוב שזה דייקא כשהוא בכוונה (מה שאינו מבואר להדיא בלשון רז״ל בגמרא רק שמובן ממילא).

וזה שאמרו רז״ל שם ׳כל המשמר שבת אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו׳, כי אדם הראשון כשפגם ולא השלים תיכף תכלית כוונת הבריאה בשלימות ובא שבת והגין עליו, אחר כך פירש מאשתו ק״ל שנה כמו שאמרו רז״ל. כי עיקר כוונת ההולדה הוא בכדי שיהיה בני אדם שיקבלו עול מלכותו שבשביל זה נברא העולם, וכשראה שהוא הראשון שנברא יציר כפיו של הקב״ה ולא השלים כוונת הבריאה, אם כן למה לו להוליד עוד בנים, כי מי יודע אם יקבלו עליהם עול מלכותו יתברך, או אולי יפגמו עוד יותר ח״ו. אך אחר כך חזר ונזדווג עם אשתו והוליד את שת שממנו הושתת העולם, ובו היה ניצוץ משה רבינו עליו השלום כידוע, ואז התחיל להמשיך קצת בחינת עולם התיקון שהוא בחינת קדושת שבת.

כי משה רבינו הוא מבחינת קדושת שבת בחינת ״ישמח משה במתנת חלקו׳ כידוע. רק מחמת שהתחיל רק התחלת התנוצצות התיקון, על כן קראו רק שת וחסר עדיין אות ב׳ של שבת ולא נשלם עד שקבלו ישראל את השבת ואת התורה כמובן בזוהר בראשית דף נ״ו.

אך (בראשית ד) ״ולשת גם הוא יולד בן ויקרא שמו אנוש אז הוחל לקרוא בשם ה״ ופירש רש״י הוחל ונעשה חולין וכו׳, היינו שהיה בחינת חילול שבת. כי ׳שבת שמא דקוב״ה׳ והם עבדו עבודה זרה והלכו אחרי יצרם הרע, שזה בחינת חילול שבת, בבחינת ״ואת שבתותי חיללו כי אחרי גילוליהם לבם הולך״ וכנ״ל, ועל כן אמרו רז״ל ׳המחלל שבת בפרהסיא כעובד עבודה זרה׳. וכן להיפוך ׳המשמר את השבת אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו׳, כי שבת הו בחינת תשובה שלימה שעל ידי זה נתתקן הכל כנ״ל.

וזה (ישעיה נו) ״כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן להם אשר לא יכרת״, כי הסריס אומר מאחר שהתגלות מלכותו יתברך

הוא תכלית הבריאה, והתגלות מלכותו יתברך הוא רק על ידי בני אדם, שבשביל זה צריכין להוליד בנים בכדי שתתגלה מלכותו יתברך מדור לדור, בבחינת "לדור ודור המליכו לאל" וכתיב "ימלוך ה' לעולם וכו' לדור ודור". ועל כן כשהוא סריס ואינו מוליד בנים הוא עץ יבש. ועל כן הבטיח אותו הנביא, שאף על פי כן על ידי שמירת שבת וכו' "ונתתי להם יד ושם טוב מבנים ובנות", כי בנים ובנות הם רק בשביל שלימות התגלות מלכותו שזה בחינת י"ד, היינו שמכניסין היוד לתוך הדלת ונעשה ה. וכן הוא בחינת שם, בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו' וכמובן במאמר אנכי סימן ד'. וזה בחינת "ולא ימחה שמו מישראל" הנאמר על הנפטר בלא בנים רחמנא ליצלן.

אבל על ידי שמירת שבת שהוא שמא דקודשא בריך הוא ואז נמשך בשלימות בחינת היוד לתוך הדלת כנ"ל, על כן "ונתתי להם י"ד וש"ם טוב מבנים ובנות". וכן "ובני הנכר הנלוים על ה'" וכו', כי אף על פי שלא נולד בקדושת ישראל ואין להם חלק בבחינת התגלות המלכות דקדושה רק אדרבא וכו'. ועל כן כתיב "כי אעשה כלה" וכו', בחינת "כלה בחימה כלה ואינימו וידעו כי אלקים מושל ביעקב" וכו', ועל כן הם רחוקים בתכלית מקדושת שבת, רק אדרבא! עכו"ם ששבת חייב מיתה וכנ"ל, אף על פי כן "אל יאמר בן הנכר הבדל יבדילנו ה' מעל עמו". כי כל זה הוא רק בעודו עכו"ם, אבל אם ירצה להתקרב לקדושת ישראל ולהיות נלוה גם כן אל ה' ולקבל עליו עול מצוותיו ושמירת שבת ששקולה ככל התורה, על ידי זה "והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי וכו'. כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים".

כי באמת המלכות דקדושה שהוא בחינת תפלה מצפה לזה שתתגלה מלכותו יתברך על כל הארץ, וכולם יקבלו עליהם עול מלכותו יתברך "אך מי גר אתך בעניותך עליך יפול" (ישעיה נד). כי דייקא בעולם הזה שהמלכות כביכול בדלות ועניות בבחינת דלת, אז מי שרוצה להתקרב ולעסוק גם כן בהמשכת היוד לתוך הדלת שזה עיקר תיקונה, וזה בחינת קדושת שבת כנ"ל, בוודאי מקבלין אותו והוא כישראל ממש בכל עניניו. וזה שכתוב בענין שמירת שבת "וגרך אשר בשעריך" ודרשו רז"ל יבמות מח: ועיין רש"י ותוספת שם זה גר צדק.

וזה "אם תשיב משבת רגלך", עיין בפירוש האריז"ל שאחר התיקונים שכתב שם בסוד פסוק זה, וזה לשונו: 'ודע כי דרכי הכלה וספירותיה נעשה מבינה וכו' ודינין מתערין מינה ולפיכך רגליה יורדות מות וכו' ובשבת נעשין דרכיה מקדש שהוא חכמה וזה סוד הקידוש ואז רגליה עולין בקודש ואין שטן ואין פגע רע'. וזה "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" וכו' עיין שם. היינו, כי בחול יש יניקה כביכול גם לבחינת המלכות דסטרא אחרא (שהוא מבחינת היצר הרע בחינת טפשות הלב ערלת לב) מרגלי הקדושה, וזה מחמת ששורש דרכי המלכות הוא מבחינת בינה לבא ודינין מתערין מינה, כי שם סוד הצמצום שהוא בחינת דינים (ועיין בליקוטי הלכות הלכות תפלת המנחה), כי הצמצום הוא

בחינת הסתרת פנים. הגם כי באמת עיקר הצמצום וההסתרה הוא בשביל התגלות בכדי שיוכל לבא להתגלות מהמדות וכו' כמבואר בפנים, אף על פי כן מאחר שמהות ענין הצמצום הוא בחינת הסתרה בחינת דינים, על כן בהשתלשלות עד שבא לבחינת המלכות אז יש כח ח"ו להסטרא אחרא להתגבר עד שרוצין להסתיר לגמרי אור אלקות שבלב איש הישראלי, שזה בחינת "אמר נבל בלבו אין אלקים" (בלבו דייקא וכנ"ל), על כן צריכין להמתיק הדינים בשרשם. וזה על ידי שממשיכין מבחינת חכמה עילאה שהוא למעלה כביכול מבינה והוא שורש החסדים כידוע, ועל ידי זה נמתקין הדינים שבבינה שהוא בחינת הא עילאה ביתא עילאה עד שנתתקן על ידי זה גם ביתא תתאה הא תתאה שהוא בחינת מלכות, ואז רגליה עולות משם בבחינת "חשבתי דרכי", שממשיכין עליה אור החכמה שהוא בחינת מחשבה עליונה, ואז "ואשיבה רגלי אל עדותיך", ואז אין להסטרא אחרא כח לינק משם, רק אדרבא 'אמא אוזפת מאנהא לברתא'. שהמלכות מקבל כח הגבורות והדינים שבבינה לשרוף ולכלות בזה את כל הסטרין אחרנין שרצו לינק ממנה וכנ"ל, בבחינת "כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא", שזה בחינת תכלת המבואר בפנים.

ובכח הזה מתגברין הצדיקים ובעלי תשובה לרוץ אורח הזה שהיו יכולין לילך בזמן שהיו רחוקים ממנו יתברך, ועל כן בשבת אסור לפסוע בו פסיעה גסה, כי הוא מבחינת הסטרא אחרא כמבואר בפירוש האריז"ל הנ"ל, היינו כדי שלא ליתן כח בזה להסטרא אחרא לינק מבחינת רגלי הקדושה ח"ו. ועל כן לדבר מצוה מותר לרוץ גם בשבת כמפורש בדברי רז"ל (ברכות ו:) 'מצוה לרוץ לדבר הלכה אפילו בשבת'. כי הפסיעה גסה לשמוע דבר הלכה הוא בבחינת "ישיש כגיבור לרוץ אורח" הנ"ל. וזה "עשות חפציך ביום קדשי", כי החפצים ועובדין דחול יש בהם אחיזת הסטרא אחרא, בחינת "ערלת לב" שהוא בבחינת (משלי יח) "לא יחפוץ כסיל בתבונה" וכו' בחינת (קהלת ה) "כי אין חפץ בכסילים". אבל בשבת צריכין לעסוק רק בחפצי שמים שהוא בחינת תיקון המלכות דקדושה, בחינת בנין ירושלים שנאמר בה "כי לך יקרא חפצי בה" (ישעיה סב), בחינת תשובה שנאמר בה 'החפץ אחפוץ וכו' כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה'. וזה "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד", כי בחינת חכמה ובינה בחינת ביתא עילאה שם עיקר הענג כידוע וכנ"ל כמה פעמים.

ושם גם כן עיקר הכבוד בחינת (משלי ג) "כבוד חכמים ינחלו" וגם כי המלכות ביתא תתאה הוא בחינת מלך הכבוד, וזה שדרשו רז"ל 'כבדהו בכסות נקיה' כי אז עולה המלכות בעלייה גדולה עד שנקראת קבלה שהוא בחינת אורייתא דעתיקא, שהוא בחינת כסא הכבוד שמכסין אותה בבחינת (משלי כז) "כבשים ללבושך". וזה מפני (משלי כה) "כבוד אלקים הסתר דבר" כמבואר בפנים. ובשבת זוכין להשיג אותה, וזה סוד הלבושין של שבת וכמובן גם בהתיקונים.

וזה "וכבדתו מעשות דרכיך" ודרשו רז"ל 'שלא יפסיע פסיעה גסה' היינו כנ"ל, וזה 'דרכך' דייקא, אבל לדבר הלכה מצוה לרוץ כנ"ל. וזה "ממצא חפציך ודבר דבר", כי שבת הוא בחינת שלימות קדושת הדיבור שהוא בחינת מלכות כנ"ל. ועל כן אסור לעורר שום דיבור של חול. ועל כן דרשו רז"ל שלא יבקש על צרכיו, כי התפלה כשהוא בכוונה הוא בבחינת עליית המלכות בחינת (ויקרא ו) "היא העולה", ועולה היא כולה כליל. על כן צריכין לכוון בה רק לשם שמים אפילו בבקשת צרכיו יכוון בכדי שיוכל לעבוד על ידי זה את השם יתברך בשלימות (וכמבואר ביותר בסימן י"ד ט"ו), ומחמת שעל פי רוב מכוון האדם בשאלת צרכיו כפשוטו בשביל טובת והנאת עצמו, על כן בשבת שאז עליית המלכות והתפלה בשלימות צריכין שלא לעורר בתפלתו שום שאלת צרכיו, וגם בשביל שלא יצטער כמו שאמרו רז"ל. כי בזה פוגם גם כן בקדושת שבת שהוא בבחינת "נתת שמחה בלבי" כנ"ל, וזה "אז תתענג על ה'", ודרשו בזוהר הקדוש 'דא עתיקא קדישא', היינו שיזכה בזכות קדושת שבת להשיג בחינת אורייתא דעתיקא שזה עיקר ענג שבת כמבואר בפנים. וזה כנגד בחינת עליית ביתא עילאה שהוא בחינת 'בינה לבא'. ועל כן אמרו רז"ל 'נותנין לו כל משאלות לבו שנאמר והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך'.

וזה "והרכבתיך על במותי ארץ", ודרש בזוהר הקדוש דא חקל תפוחין קדישין שזה בחינת עליית המלכות כידוע. וזה בחינת עליית ביתא תתאה בחינת התגלות המלכות דקדושה וביטול המלכות דסטרא אחרא ועל כן אמרו רז"ל שניצול משיעבוד מלכיות. "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא זעיר אנפין' בחינת תפארת שהוא כלל בחינת התגלות המדות כידוע, עד שעל ידי זה נמשך בחינת התגלות המלכות כמבואר בפנים. וזה שדרשו רז"ל שזוכה לנחלה בלי מצרים, שזה בחינת (מלאכי ג) "והריקותי לכם ברכה עד בלי די" כי תיקון המלכות שמדלת נעשה הא על ידי יוד שממשיכין לתוכה-זה בחינת עשירות עד בלי די כמבואר בפנים, והכל נעשה על ידי בחינת יעקב שהוא בחינת התגלות המדות שנמשך מבחינת עליית ביתא עילאה. וזה בחינת 'נחלה בלי מצרים' בחינת עד בלי די כנ"ל. וגם כי נמשך אז הארה מבחינת עתיק דלית שמאל תמן, ועל ידי זה ממילא נתבטלין כל המצרין והצמצומים והגבולים ששרשם מבחינת שמאל, עד שנתבטל על ידי זה כל אחיזת הסטרא אחרא ששורש יניקתם מבחינת הצמצום הנ"ל ונתקים (זכריה יד) "והיה ה' למלך על כל הארץ".

וגם כי התגלות המדות הנ"ל הם בחינת בריאת עולמות חדשים שמתחדשין בכל עת על ידי הצדיקים שעל ידי זה נעשין נסים ונפלאות בעולם כמבואר בפנים. וכל זה הוא בבחינת נחלה בלי מצרים. וגם כי דייקא על ידי בריאת העולמות והתגלות המדות הנ"ל זוכין להמשיך בכל פעם התחדשות התגלות הארת האור אין סוף וכמובן בכתבים. וזה בחינת התחדשות הארת אין סוף שמאיר בכל שבת כמבואר בסידור קול יעקב, וזה "כי פי ה' דיברו" כי אז נשלם בחינת הדיבור שהוא בחינת מלכות פה, עד שעל ידי זה נמשכין כל התיקונים הנ"ל, ובזה נכלל עליית ביתא עילאה וביתא תתאה. כי גם בינה הוא בחינת "פום ממלל רברבן"

כידוע. וזה בחינת "ודברתי בלבי" (קהלת ב), וזה בחינת "מי זאת עולה מן המדבר" מלשון דיבור כנ"ל, כי שניהם נכללין בזה. ועיין תיקון כא דף מה: 'אם תשכבון דא אימא עילאה דאיהי צלותא דשבת וכו' ושבת איהי פה דאתפתחת בערב שבת לקבלא לה בהאי צלותא דשבת דהאי צלותא דשבת אתקריאת קבלה' וכו' עיין שם. ועיין שם גם בדף מ"ז 'ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם אות הא ודאי' וכו':

ש

סימן נא-אמר ר' עקיבא

שבת הוא בחינת עינים בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין. גם בשבת נדחין כל המרות שחורות שנמשכין מצד הטחול כמבואר בתיקונים. וגם לא נכון לבכות בדמעות בשבת כמובא בשלחן ערוך אורח חיים סימן רפ"ח עיין שם ברמ"א וט"ז, כי העינים נעשו כהות על ידי הדמעות. וזה בחינת פגם בקדושת שבת שהוא בחינת עינים. גם שבת הוא בחינת שלימות קדושת הדיבור כנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש, ואז נדחה השקר ומאיר האמת, כי אפילו עם הארץ יראה לשקר בשבת, ועיקר הדיבור הוא הנפש והנפש הוא הדם כמבואר בפנים.

ובשבת זוכין לנפש יתירה קדושה ביותר, ואז נשלם גם קדושת הדיבור ביותר על ידי אור האמת ונזדככין הדמים. וזה בחינת (שמות כב) "אם זרחה עליו השמש" בחינת אור האמת בחינת "שלח אורך ואמתך" בחינת קדושת שבת שנאמר בו (מלאכי ג) "וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה". "דמים לו" בחינת זיכוך הדמים הנ"ל. גם שבת הוא בחינת התגלות אור אחדותו יתברך, שזה בחינת מה שאומרין בשבת 'אתה אחד' וכו' וכמובא בזוהר הקדוש 'רזא דשבתא איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד' וכו'.

כי שבת הוא מעין עולם הבא שאז יתגלה אור האחדות בחינת "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", ואז יהיה ביטול הרע והטומאה וההתנגדות והדמעות כמבואר בפנים. וכל זה כלול גם בקדושת שבת, כי אז גם כן מאיר אור הקדושה כל כך עד שנכנעת הסטרא אחרא שהוא הרע והטומאה והשקר, ונתבטל כל מיני התנגדות ומחלוקות ונמשך שלום ואחדות שזה בחינת שבת שלום.

והנה בכל ששת ימי המעשה יצאה הבריאה מכח אל הפועל, ועל כן ששת ימי המעשה הם בבחינת הבחירה. כי הם בחינת מט"ט מסטריה חיים ומסטריה מות וכו' שזה בחינת הבחירה פעם טמא פעם טהור וכו'.

וכשבא שבת שאז מאיר אור האמת, ועל ידי זה מאיר אור ההשגחה שזה בעצמו בחינת שבת תלת גוונין ובת עין שזה בחינת אור השגחתו יתברך, ועל ידי זה נעשה כולו אחד שנכלל אחר הבריאה בבחינת קודם הבריאה. כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה שהוא בחינת קודם הבריאה ששם כולו טוב כולו אחד כולו קודש בחינת (שמות לא) "ושמרתם וכו' כי קדש הוא", וזה בחינת "ימים יוצרו ולא אחד בהם" ודרשו רז"ל 'זה שבת'. כי ששת ימים הם בחינת מט"ט המקנן ביצירה כידוע, ומשם שורש הבחירה בחינת עץ הדעת טוב ורע וכו', שזה בחינת "ובייצר" יצירה לטב ולביש. וכמובן גם לקמן בפנים בסימן ע"ח במאמר 'בטח בה" וכו', אבל שבת הוא בחינת אחד. ועל כן צריכין לזכור את השבת גם בששת ימי החול להמשיך בחינת אור האחדות גם על ששת ימי המעשה, שעל ידי זה בנקל להכריע כח הבחירה לצד הטוב. וזה שדקדקו רז"ל 'זכריהו מאחד בשבת', כי צריכין להמשיך אור האחדות גם על ששת ימי המעשה בבחינת "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד" שדרשו רז"ל שהיה הקב"ה יחיד בעולמו. וזה בחינת (יחזקאל כב) "בין קדש לחול לא הבדילו ובין טמא לטהור לא הודיעו ומשבתותי העלימו עיניהם" וכו' היינו כנ"ל. וזה "העלימו עיניהם", כי שבת הוא בחינת עינים כנ"ל. ומחמת שקדושת שבת הוא בחינת 'כולו אחד' שזה בחינת 'אב ובן כחדא' על כן כתיב בו אתה ובניך וכו'.

וזה בחינת עליית העולמות שעולין בשבת, היינו שנכלל כל הבריאה בבחינת קודם הבריאה על ידי אור ההשגחה עליונה שמאיר אז מבחינת קודם הבריאה שהוא בחינת מחשבה עליונה (ועיין זוהר חקת קפד), וזה יש לרמז בדברי רז"ל (שבת קמ"א:) 'נוטל אדם את בנו והאבן בידו'. המחשבה עליונה הוא בחינת אדם דרכיב על כלהו כמובא בתיקונים, ונוטל הוא לשון הרמה והעלאה כמו (ישעיה סג) "וינטלם וינשאם". ובנו הוא תפארת כמובא בזוהר הקדוש 'ומה שם בנו דא תפארת' וכידוע. היינו שהמחשבה עליונה מעלה כביכול את בחינת תפארת על ידי ההארה הגדולה שנמשך מבחינת קודם הבריאה שהוא בחינת אבן אב ובן כחדא. וזה 'וכלכלה והאבן בתוכה' יסוד נקרא כל והמלכות נקראת כלה כידוע.

וקדושת שבת מורה על יסוד ומלכות כמבואר בפרדס, וזה 'וכלכלה והאבן בתוכה'. היינו שגם הם עולין בעליות גדולות על ידי בחינת ההארה מבחינת קודם הבריאה כנ"ל. 'ומטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין, ופירש רש"י 'אגב הטהורה ואגב החולין'. היינו על ידי קדושת שבת מעלין ומתקנין גם ששת ימי המעשה שנקראים חול והם בחינת טהרה בחינת הממוצע והבחירה כנ"ל. ועל ידי קדושת שבת עולין גם הם עד שהם בבחינת חולין שנעשו על טהרת הקודש, היינו שעולין מבחינת טהרה לבחינת קודש, ולא עוד אלא שעולין אז גם הרבה ניצוצות הקדושה שנפלו בטומאה רחמנא ליצלן שהם בחינת תרומה טמאה, ועל ידי קדושת שבת עולין גם הם כידוע. וזה עם הטהורה ועם החולין כי בחינת הטהורה והחולין הוא בחינת הממוצע בין בחינת טומאה לבחינת קודש, ועל כן עולין אז מבחינת טומאה לבחינת טהרה וחולין.

וכשבחינת טהרה וחולין עולין לבחינת קדש, אזי עולין גם הם עמהם. ועל כן עיקר כח התשובה נמשך משבת כידוע, ורז״ל אמרו (שבת קיח) ׳אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו׳. כי על ידי קדושת שבת נתקבלת תשובתו עד שיכולין לעלות מכל הטומאות והירידות שבעולם רחמנא ליצלן, שזה בחינת ״מי יתן טהור מטמא לא אחד״. היינו על ידי קדושת שבת שהוא בחינת אחד כנ״ל.

ובזה יש לפרש גם דברי ר׳ יהודא שאמר אף מעלין את המדומע באחד ומאה. כי באמת גם תרומה נקראת קדש כמו שאמרו רז״ל (יבמות עד:), הובא ברש״י גם כן על פסוק ״ואחר יאכל מן הקדשים״. ועל כן קדושת שבת המלובש גם בתוך ששת ימי החול הוא בחינת תרומה שנתערבה בחולין וזה בחינת ״זכרהו מאחד בשׁבת״, כי על ידי זה מעורר ומעלה ומגלה בחינת קדושת שבת המלובש גם בששת ימי החול. ועל כן נקראת כל השבוע בשם שבת כמו שכתוב ״שבע שבתות״ וכו׳. ועל ידי זה ממשיך קדושה גם על ששת ימי החול.

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל על שמאי שהיה אוכל כל ימיו לכבוד שבת מצא בהמה נאה מזמינה לשבת וכו׳, כי על ידי שהזמינה לשבת על ידי זה נמשך עליה קדושת שבת ממש עד שאפילו כשאכלה אחר כך בחול היה שורה גם כן עליה קדושת שבת. וזה ממש כסברת ר׳ יהודא הנ״ל דסבירא ליה דממש תרומה זו שנפלה היא שעלתה וכמו שפירשו רז״ל שם. וזהו שאמר ׳מעלין את המדומע באחד ומאה׳, ׳אחד ומאה׳ הוא בחינת זכרון על דרך שאמרו רז״ל אינו דומה וכו׳ למאה פעמים ואחד וכידוע, היינו על ידי שמקשרין הזכרון היטב בקדושת שבת, בבחינת ״זכור את יום השבת״ ׳זכרהו מאחד בשבת׳ על ידי זה יש לו כח לעורר ולגלות קדושת שבת גם בששת ימי החול, ועל ידי זה בנקל לו להכריע את כח בחירתו לטוב עד שיעלה על ידי זה מטומאה לטהרה ומטהרה לקודש כנ״ל שזה גם כן בחינת אחד ומאה. כי עיקר התגברות כח הבחירה ואחיזת הטומאה רחמנא ליצלן, הוא מבחינת עולם העשיה והיצירה. וקדושת שבת הוא בחינת בריאה ואצילות כידוע, והם בבחינת קודש ותרומה המובא בכתבים בסוד שלישי לתרומה הוא בבחינת בריאה.

ורביעי בקודש הוא בבחינת האצילות. ואצילות הוא בחינת אחד כי שם עיקר אור האחדות (הגם כי הוא גם כן בחינת אלף. האלף הוא גם כן בחינת אחדות וכמובא ועיין שפע טל) ובריאה הוא בחינת מאה, כי שם סוד המאות כידוע. ועיקר אחיזת הטומאה הוא מבחינת השכחה שנמשכת מבחינת אחורים כידוע, שזה בחינת הסתרת פנים שזה בחינת ׳מאחורי כתפיה׳ המבואר בפנים. ועל כן על ידי בחינת אחד ומאה שהוא בחינת הזכרון שנמשך מבחינת פנים בפנים כידוע, על ידי זה ממשיך אור ההשגחה, ואז נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה עד שנדחה כח הרע והטומאה וממשיך קדושה גם על ששת ימי החול כנ״ל. וזה שרמזו רז״ל ענין קריאת שמע (דערבית דייקא שאז גובר ביותר כח הטומאה רחמנא ליצלן כידוע), שהוא התגלות אמונת היחוד והמשכת אור האחדות גם

בערבית. ושיעורו משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן, ופירשו רז״ל ׳כהנים שנטמאו וטבלו׳ וכו׳ שזה בחינת שעולין מטומאה לקודש, כי תרומה נמי איקרי קודש כנ״ל, ואז הזמן לעסוק בזה לגלות אור האחדות, עד שיעלו על ידי זה מטומאה לקודש. ועל כן יש אומרין שהשיעור משעה שבני אדם נכנסין לאכול פתן בערבי שבתות, כי אכילת שבת הוא גם כן בחינת קודש כנ״ל. וצריכין עוד לבאר בזה רק שאין זה עסקינו כעת וכל זה לא כתבנו רק ברמז ובדרך צחות כמובן).

וזה ״אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי״, היינו שתשמור עצמך מעובדין דחול שיש בהם אחיזת הרע והטומאה בבחינת (משלי ה) ״רגליה יורדות מות״. כי שקר אין לו רגלים ורוצה לינק מרגלי הקדושה, ובשבת נדחה השקר והטומאה ועולין הרגלין מהם בבחינת אמת, וזה א׳ם ת׳שיב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת כמובא כל זה בכתבים, וגם כי עיקר כח התשובה הוא על ידי שבת כנ״ל. וזה ״עשות חפציך״ וכו׳, כי בעשיית חפציו יש אחיזת הרע והשקר והתנגדות, אבל חפצי שמים הוא רק טוב ואמת ושלום ותשובה כמו שכתוב (מלאכי ב) ״ואמרתם במה הוגענוך באמרכם כל עושה רע טוב בעיני ה׳ ובהם הוא חפץ״ וכו׳. ובאמת הקב״ה חפץ רק בטוב, ועל דרך שאמרו רז״ל ׳כשהוא אומר וירא אלהים את האור כי טוב הוי במעשי הצדיקים חפץ׳ וכו׳ וכתיב (תהלים ה) ״כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע״. וכתיב ״הן אמת חפצת״. וכתיב (תהלים לה) ״החפץ שלום עבדו״ וכתיב (יחזקאל יח) ״החפץ אחפוץ וכו׳ כי אם בשוב״ וכו׳.

וזה ״וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד״, ענ״ג ראשי תיבות ע׳דן נ׳הר ג׳ן, היינו שימשוך אור האחדות שהוא בחינת עין לא ראתה וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת עדן כמו שאמרו רז״ל, והוא בחינת המחשבה העליונה אל בחינת כלל הבריאה, שהוא בחינת התגלות המדות והמלכות שהם בחינת נהר וגן כידוע. וזה ״לקדוש ה׳ מכובד״ הוא בחינת לבושין כמו שדרשו רז״ל, היינו שיתגלה, שכל הבריאה כולה נכללת באחדותו יתברך והוא בבחינת לבושין אליו יתברך בבחינת ׳כהאי קמצא דלבושיה מניה וביה׳ כידוע וכמובא במקום אחר. גם ענג וכבוד מרמזין על ביטול ההתנגדות ומחלוקת, ובחינת ריבוי השלום שנמשך על ידי קדושת שבת שהוא מעין עולם הבא שזה בחינת (משלי כ) ״כבוד לאיש שבת מריב״, וכתיב (תהלים לז) ״והתענגו על רוב שלום״. גם כבוד מרמז על ביטול הדמעות כמו שכתוב (ישעיה כה) ״ומחה ה׳ אלקים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר״ וכו׳. גם כפשוטו ענג וכבוד הם בחינת הסעודות של שבת שנכללין אז בקודש ואין בהם אחיזת הרע. וכן הלבושין של שבת הם מבחינת בריאה ואצילות כמבואר בתיקונים. וזה ״וכבדתו מעשות דרכיך״ ודרשו רז״ל ׳שלא יפסיע פסיעה גסה שהיא נוטלת אחת ממאור עיניו׳, שזה בחינת פגם בקדושת שבת שהוא בחינת עינים. וזה ״ממצוא חפציך ודבר דבר״ שלא ידבר שום דיבור של חול, כי קדושת שבת הוא בחינת שלימות קדושת הדיבור כנ״ל ״אז תתענג על ה״ דא עתיקא קדישא ששם עיקר אור האחדות כידוע.

"והרכבתיך על במותי ארץ" זה בחינת ביטול המלכיות דסטרא אחרא ועליית המלכות דקדושה כנ"ל כמה פעמים, שעל ידי זה נתגלה אור האחדות גם בכלל הבריאה כמו שכתוב "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד" וכו'. "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא זעיר אנפין' בחינת תפארת שהוא בחינת אמת, כמו שכתוב (מיכה ז) "תתן אמת ליעקב", וזה שאמרו רז"ל 'שזוכה לנחלה בלי מצרים'. כי נתבטלין כל המצרים של אחיזת הרע והטומאה רחמנא ליצלן, ונמשך בחינת כולו טוב כולו אחד שזה עיקר בחינת נחלה בלי מצרים וזה "כי פי ה' דיבר". "ודבר ה'" שהוא בחינת קדושת שבת כלול מכל הבחינות הנ"ל כי הוא בחינת אמת, כמו שכתוב "ראש דברך אמת", והוא בחינת שלום כמו שכתוב (תהלים פה) "כי ידבר שלום אל עמו", והוא כולו טוב כמו שכתוב (מלכים כ) "טוב דבר ה' אשר דברת", וכתיב "מפי עליון לא תצא הרעות" וכו' כי אין שם אחיזת טוב ורע כי שם כולו טוב, והוא בחינת כולו קודש כמו שכתוב (תהלים ס) "אלקים דיבר בקדשו", והוא בחינת כולו אחד כמו שכתוב (שם סב) "אחת דבר אלקים" וכו' והוא בחינת השגחה שלמה בבחינת פנים בפנים בבחינת "פנים בפנים דיבר ה' עמכם" והוא בחינת כלליות הבריאה בקודם הבריאה, כי הדיבור הוא בחינת הממוצע כביכול בין כח לפועל, ובכל רגע ורגע מתחדשת הבריאה ויוצאת מכח אל הפועל על ידי דבר ה' בבחינת "לעולם ה' דברך נצב בשמים" וכו' וכמובא:

סימן נג- הא הדעת

שבת הוא בחינת הה"א, כמובא בתיקונים בכמה מקומות שזה בחינת אות היא לעולם אות ה"א, וכן בענין הא דהששי. כי שבת הוא בחינת מוחין דגדלות היינו שנמשך הארת הדעת והמוחין על כל אחד מישראל ממקור עליון קדוש ונורא מאד, שהוא בחינת המוחין העליונים שהם בחינת קודש, שזה בחינת "ושמרתם את השבת כי קודש היא" כידוע. וזה בחינת "כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם". "אות היא" הוא בחינת אות הא הנ"ל, וזה "לדורותיכם" כי משם נמשך הולדת הבנים והדורות כמבואר בפנים. וזה "לדעת כי אני ה' מקדשכם". היינו, כי זוכין אז לשלימות הדעת כל כך עד שהוא קרוב לדעת השם יתברך כביכול, ואז דעתו יונק מדעת השם יתברך שזה בחינת "לדעת כי אני ה' מקדשכם", קודש הוא בחינת המוחין כנ"ל. ועל כן עיקר זמן הזווג להוליד בנים קדושים ובעלי דעה דקדושה בשלימות הוא בשבת כידוע. וזה בחינת "ושמרו בני ישראל את השבת" שמרמז שצריכין לשמור ולהמתין בזווגו על שבת כמובא בכתבים. וזה "לעשות את השבת לדורותם", כי על ידי זה נמשך הולדת הבנים והדורות בשלימות הקדושה בבחינת קדושת

שבת. וזה "כי כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי", שמרמז גם כן על זווג של שבת כמובא בזוהר יתרו דף פ"ט. "ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות" וכו'. (וצריכין לבאר בזה עוד).

וזה (ישעיה נו) "ובני הנכר הנלוים על ה' וכו' כל שומר שבת מחללו" וכו'. כי שלימות הדעת של שבת קודש תלוי גם כן בהתקרבות הגרים, שזה בחינת "אתה ובניך וכו' וגרך אשר בשעריך" הנאמר בענין שמירת שבת קודש, כי כל מה שעוסקין ביותר להעמיד תלמידים ולגייר גרים על ידי זה נשלם הדעת ביותר כמבואר בפנים. וזה שאמרו רז"ל 'שבשבת מצוה להקהיל קהלות ולדרוש בדברי תורה וכו' שעל ידי זה נשלם דעתו ביותר שזהו עיקר קדושת שבת. וגם כי התלמידים בעצמם יש להם גם כן חלק בקדושת שבת, ועל ידי שמלמד אותם ומשלים דעתם על ידי זה נתגדל קדושת שבת ביותר ומשפיע קדושת שבת הדעת והמוחין גם על הרב ביותר. וזה שדרשו רז"ל "לעשות את השבת לדרתם" מלשון דירה, היינו כי לשלימות הדעת שזוכין בשבת צריכין גם כן יראה, שתהא יראתו קודמת לחכמתו והיראה הוא בחינת דירה נאה כמבואר בפנים, וכלולה גם כן בקדושת שבת בבחינת "ירא שבת" וכנ"ל כמה פעמים.

וזה "אם תשיב משבת רגליך עשות חפציך ביום קדשי" היינו שימנע עצמו מלילך ולשוטט ברגליו בדרכים, וכן ממלאכות אחרות שעושין בחול בשביל טירדת הפרנסה, שכל זה נמשך מבחינת חסרון הדעת, שאין זוכין בחול לקבל שלימות המוחין והדעת, שבשביל זה מיגעין עצמן אז בשביל פרנסה, בבחינת "שטו העם ולקטו 'בשטותא' וכמבואר במאמר 'מישרא דסכינא' סימן ל' ובמאמר וביום הביכורים סימן נו.

אבל בשבת שהוא בחינת שלימות הדעת, אז כל המלאכות ועובדין דחול בטלין. גם "אם תשיב משבת רגליך" וכו' מרמז על שלימות קדושת הזווג של שבת כנ"ל כמה פעמים. גם "אם תשיב משבת רגליך" מרמז על בנים בבחינת 'ברא כרעא דאבוה'. וכן התלמידים הם בבחינת (שמות יא) "וכל העם אשר ברגליך". וזה גם כן בחינת "עשות חפציך" וכו', כי הולדת הבנים דקדושה, וכן להעמיד תלמידים, שעל ידי כל זה נתבטל ונתגלה הדעת ביותר זה עיקר חפצי שמים, בבחינת (ישעיה מב) "ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר", וכתיב (יחזקאל יח) "החפץ אחפוץ וכו' כי אם בשוב רשע" וכו' שזה בחינת בעלי תשובה וגרים, וכתיב (מיכה ז) "כי חפץ חסד הוא". וחסד הוא בחינת הלימוד שמלמד לתלמידים שהוא בחינת תורת חסד וכמבואר במקום אחר. וזה "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד". כי שלימות הדעת והמוחין שם עיקר הענג והכבוד וכנ"ל כמה פעמים.

וזה "וכבדתו מעשות דרכיך", ודרשו רז"ל 'שלא יפסיע פסיעה גסה' על דרך שדרשו רז"ל "אל תרגזו בדרך" -'אל תפסיעו פסיעה גסה' וכו', כי הלימוד לתלמידים בשביל להשיג על ידי זה שלימות הדעת צריך להיות

בבחינת "תורת חסד", ולא יהיה בו שום אחיזת הדין והרוגז כלל, בבחינת 'לא הקפדן מלמד', וכמו שאמרו רז"ל בענין התקרבות הגרים בעובדא דהלל ושמאי, וכן בעובדא דר"א ור' יהושע. והגם כי צריך בוודאי להזדרז מאד להשיג שלימות הדעת, אף על פי כן צריך גם כן להיות מתון בדבר, בפרט בענין הבנים ותלמידים וכמובן בדברי רז"ל. וזה בחינת 'הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה' וכמבואר במקום אחר וכפשוטו גם כן, כי הפסיעה גסה שרץ במהרה להשיג חפצי עצמו, הוא רק מבחינת חסרון הדעת, כי הבעל דעת האמתי יודע כי הכל בידי שמים ולכל עת, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו ומשלך יתנו לך, ובפרט כי חפצי עולם הזה הכל הבל ומה לו לרדוף ולרוץ אחריהן, מה בכך אם ישיגם או לא ישיגם, וכמבואר מזה הרבה בספרי מוסר. ועל כן פסיעה גסה בשביל חפצי עצמו הוא פגם בקדושת שבת שהוא בחינת שלימות הדעת. אבל בשביל דבר מצוה-מצוה לרוץ גם בשבת כמו שאמרו רז"ל (ברכות ו:) 'לעולם ירוץ אדם לדבר מצוה אפילו בשבת', כי זה בחינת (הושע ו) "ונדעה נרדפה לדעת את ה'". כי מאחר שהפסיעה גסה הזו הוא בשביל להשיג שלימות הדעת שזה בעצמו בחינת קדושת שבת, על כן מצוה לרוץ. וזה "ממצוא חפצך ודבר דבר", שישמור עצמו מלדבר שום דיבור של חול שיש בו אחיזת הכסילות בבחינת (קהלת י) "והסכל ירבה בדברים". רק יעסוק בדברי קדושה ודברי תורה שהן בחינת שלימות הדעת. "אז תתענג על ה'" היינו שיזכה להשיג שלימות המוחין העליונים מאד שהם בבחינת עתיקא קדישא.

"והרכבתיך על במותי ארץ" בחינת ביטול המלכות דסטרא אחרא שהוא בחינת כסילות, בחינת (קהלת ד) "מלך זקן וכסיל" ותתעלה המלכות דקדושה שעיקר בנינה על ידי הדעת והמוחין כידוע, שזה בחינת (משלי ג) "ה' בחכמה יסד ארץ" וכו'. "והאכלתיך נחלת יעקב אביך", כי יעקב זכה בשלימות להמשיך הולדת הבנים בקדושה כי היתה מטתו שלימה. ונאמר עליו (בראשית כא) "כי ביצחק יקרא לך זרע" 'ולא כל יצחק' כמו שאמרו רז"ל. והוא זכה לשלימות הדעת ביותר עד שינק דעתו מדעת השם יתברך ממש כביכול, שזה בחינת מה שאמרו רז"ל שקרא השם יתברך ליעקב 'אלי'. כי 'אל נהירו דחכמתא', והוא בחינת כלל האבות שעסקו בזה להעמיד בנים ותלמידים ולגייר גרים ולהמשיך שלימות הדעת בעולם. גם השלשה בחינות הנ"ל שהם "אז תתענג על ה'" וכו' הם בעצמן בחינת ע"דן נ"ר ג"ן ראשי תיבות ענ"ג, שזה בחינת (בראשית ב) "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן". וזה בחינת המשכת ההארה מהא עילאה דאברהם להא תתאה דשרה, שעל ידי זה בא ההולדה כמבואר בזוהר חדש שיר השירים על פסוק "נאוו לחייך" עיין שם ותבין. וזה שסיים "כי פי ה' דיבר", היינו כי בשבת נמשך בחינת התפתחות הדיבור של הא עילאה, בחינת בינה, בחינת "פום ממלל רברבן" כידוע, והתפתחות הדיבור של בחינת הא תתאה בחינת מלכות פה, ועל ידי זה נפתח ונתגלה הדעת בחינת "מפיו דעת ותבונה", ועל ידי זה נעשה ההולדה שזה בחינת מה שמבואר בכתבים שבשבת נמשך בחינת הולדת נשמות חדשות, וזה גם כן בחינת "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת" לקביל שכינתא

עילאה ותתאה כמבואר בתיקון מ״ח. וזה שסיים ״לדורותם״. כי על ידי זה נעשה הולדה כנ״ל:

סימן נד-ויהי מקץ

שבת הוא בחינת עולם הבא כמו שאמרו רז״ל (ברכות נז:) וזה בחינת (שמות כ) ״זכור את יום השבת״ וכן (דברים ה) ״שמור את יום השבת״. ורז״ל אמרו ׳זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו׳, היינו כי צריכין לשמור מאד את הזכרון לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה כידוע, וזה בחינת ״ואת שבתותי קדשו וכו׳ לדעת כי אני ה׳ אלקיכם״ (יחזקאל כ), כי שבת הוא בחינת היחוד של ה׳ אלקי דא שירותא דמהימנותא סליקו דמחשבה דעלמא דאתי כמבואר בפנים. וזה הזכרון הוא בכלליות ובפרטיות; היינו כי צריכין להעמיק מחשבתו ולהגדיל בינתו להבין הרמזים במה שמזמין השם יתברך בכל עת מחשבה דיבור ומעשה לפי האדם ולפי המקום ולפי הזמן, ומלביש בהם רמזים להתקרב לעבודתו יתברך. והרמזים אלו הן בחינת רגלי הקדושה המלובשין בזה העולם. ועל ידי ששומר הזכרון הנ״ל לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי גם בפרטיות, ולהבין כל הרמזים הקדושים המלובשין בכל עסקי העולם, על ידי זה הוא מקיים את בחינת רגלי הקדושה בבחינת ״מי הקים כל אפסי ארץ״ כמבואר בפנים.

וזה בחינת מה שדרשו רז״ל ׳זכרהו מאחד בשבת׳, כי צריכין למצוא ולהעלות כל הקדושות המלובשות גם בעולם הזה שהוא בחינת ששת ימי המעשה. שזה בחינת הרמזים הקדושים מבחינת קדושת עלמא דאתי המלובשין בכל עסקי עולם הזה שזה בחינת רגלי הקדושה.

וזה בחינת (ישעיה נח) ״אם תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי״, שגם כל חפצי האדם יהיו מקושרין לקדושת שבת שהוא בחינת עלמא דאתי. ומחמת שהגדלת השכל להבין הרמזים הנ״ל ולאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי כנ״ל, זה צריך להיות במדה ובצמצום שלא יסתכל בזה למעלה ממדריגתו כמבואר בפנים, שזה בחינת שדי של שבת שזה בחינת צמצום וגבול, בחינת ׳שיש די באלקותו לכל בריה׳ כמבואר בליקוטי תנינא סימן ה׳ במאמר תקעו אמונה. וזה בחינת ״אל יצא איש ממקומו״ הנאמר בשבת, כי כל אחד צריך להשתדל בזה כפי מקומו ומדריגתו גם שבת הוא בחינת הסתפקות.

שאפילו מי שזוכה להבין הרמזים מכל עסקי עולם הזה, אף על פי כן צריך להסתפק בהם במיעוטן ורק בהכרחיות לבד כמבואר בפנים. וזה גם כן

בחינת שדי שאמר לעולמו די בחינת הסתפקות הנ״ל. וזה בחינת מה שבשבת צריכין לשבות לגמרי ממלאכה, כי אף על פי שגם המלאכות שבששת ימי החול צריכין לעשותם בקדושה, ולהבין הרמזים הקדושים המלובשין בהם ולאדבקא גם על ידם מחשבתו בעלמא דאתי, ואז המלאכות הן בבחינת מלאכת המשכן כידוע. אף על פי כן גם מלאכת המשכן אינו דוחה שבת, כי בשבת צריכין לעסוק רק באותן העבודות והקדושות הגבוהות מזה.

וההסתפקות הוא בחינת אור מלא כמובא בפנים. וזה בחינת מה שאמרו רז״ל ׳ברכו באורה׳.

ואפילו מזה ההסתפקות גופא צריכין להפריש ממנו לצדקה שעל ידי זה נעשה יחוד צדיק וכנסת ישראל.

וזה בחינת מעלת קדושת הצדקה של שבת בחינת ׳שמש בשבת צדקה לעניים׳ כמבואר במקום אחר. כי עיקר יחוד צדיק וכנסת ישראל בשלימות הוא בשבת קודש, ועל כן אז עיקר זמן הזווג דקדושה כמבואר בזוהר הקדוש. ומחמת שהשינה הוא גם כן בחינת לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי בכלליות, כי אז הנשמה עולה לעלמא דאתי כמבואר בפנים. וזה בחינת קדושת השינה של שבת שהוא גם כן מענג שבת, שעל כן נוהגין לאחר קצת זמן התפלה בשבת כמבואר במרדכי, והובא גם בשלחן ערוך אורח חיים סימן רפ״א. ועל כן שבת לאו זמן תפילין הוא, כי תפילין הם בחינת הגדלת השכל הנ״ל וזה צריכין בחול, אבל שבת הוא בעצמו בחינת מוחין דגדלות מוחין גבוהין מאד ואז אין צריכין להניח תפילין. אבל ציצית שהם בחינת הצמצום זה צריכין גם בשבת. כי כל אחד לפי מדריגתו אפילו מי שזוכה למוחין גבוהים מאד שהם בחינת קדושת שבת בעצמו, אף על פי כן הוא צריך לבחינת צמצום המוחין כפי מדריגתו, ודייקא על ידי הצמצום זוכה לשלימות ההשגה וכמבואר במקום אחר. וכן התורה שהוא בחינת הסתפקות כמבואר בפנים, עיקר זמנה לכל הוא בשבת, כי ״לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה״. בפרט אצל המון עם שבחול עוסקים במלאכתם, והם מחוייבים ביותר לעסוק בתורה בשבת כמו שאמרו רז״ל, וכמבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן ר״צ. וכן אז זמן שלימות קריאת התורה והכל מודים שבשבת ניתנה תורה (שבת פח:). ועל כן ׳יאין שואלין על צרכיו בשבת׳, כי שאלת צרכיו הן בחינת חיי שעה, שזה בחינת רגלי הקדושה המלובשין בזה העולם, אבל בשבת אין עוסקין בזה רק בעבודות וקדושות גבוהות מזה כנ״ל, וכן אין עוסקין אז במשא ומתן בשביל יחוד צדיק וכנסת ישראל, כי אז נעשה היחוד ממילא ובתכלית השלימות על ידי קדושת שבת כנ״ל. וזה בחינת (שמות לה) ״ויקהל משה את כל עדת ישראל״ וכו׳ והזהירם אז על מלאכת המשכן ועל קדושת שבת, שאין מלאכת המשכן דוחה שבת כמו שאמרו רז״ל משה וכל עדת ישראל הם בחינת צדיק וכנסת ישראל, ויחודם נעשה גם על ידי משא ומתן באמונה ובקדושה גדולה עד שהוא בבחינת מלאכת המשכן כנ״ל וכמבואר במקום אחר. אבל אף על פי כן אינו דוחה שבת,

כי קדושת שבת גבוה מאד ואז נעשה יחוד צדיק וכנסת ישראל בשלימות גדול. וכן עיקר שלימות עליית התפלות של כל ימי החול הוא גם כן בשבת כידוע.

וכן הניצוצות הקדושות והבירורין שנתבררין בימי החול על ידי העסקים והמשא ומתן שבחול הכל עולה לשלימותו על ידי קדושת שבת כידוע. וכן שבת הוא בחינת טוב עין כי נקרא טוב כמו שכתוב "מזמור שיר ליום השבת טוב" וכו' וכמבואר בזוהר הקדוש חלק א' דף ס', וכן שבת הוא בחינת תלת גוונן דעינא ובת עין כמבואר בתקונא שבעין. וזה בחינת (משלי כב) "ויברך אלקים את יום השביעי" בחינת (משלי כב) "טוב עין הוא יבורך". והברכות הם בחינת אמת ועל ידי זה זוכין לדביקות כמבואר בפנים.

וזה בחינת אור האמת שמאיר בשבת כנ"ל כמה פעמים, ואז עיקר זמן הדביקות בהשם יתברך בשלימות. וזה בעצמו בחינת חיות דקדושה שנמשך בלב כל אחד מישראל בשבת בחינת "טועמיה חיים זכו", בחינת אור האמת שהוא סימנא דחיי וכמבואר בסימן כ"ג, ובחינת הדביקות דקדושה שהוא עיקר החיות כמו שכתוב "ואתם הדביקים וכו' חיים כולכם", וכתיב (דברים ל) "ולדבקה בו כי הוא חייך" וכו'. ועיקר הדביקות הוא בלב כמובן בפנים בסימן כ"ב. ושם עיקר החיות, כמו שכתוב (משלי ד) "כי ממנו תוצאות חיים", וכתיב (תהלים כב) "ויחי לבבכם לעד". ושבת בעצמו הוא גם כן בחינת לב כמבואר בתיקונים, והיא גם כן בחינת עינים כנ"ל, כי 'שוריינא דעינא בלבא תליא' כמבואר בפנים, ועל כן גם לענין חילול שבת ח"ו נאמר (יחזקאל כ) "ואת שבתותי חללו כי אחרי גילוליהם לבם הולך" וכו'. ושם אחר זה נאמר "ואת שבתותי חללו ואחרי גילולי אבותם היו עיניהם", בחינת פגם הלב והעינים הנ"ל.

ומחמת שמלכות דוד בחינת משיח הוא בחינת "טוב עין" כמובא בפנים, על כן נאמר (ירמיה יז) "והיה אם שמוע וכו' ולקדש את יום השבת וכו' ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד" וכו'. ושורש מלכות משיח הוא בבחינת קשר של תפילין של השם יתברך כמובא בפנים. וכמובן בזוהר הקדוש לך לך דף פט, וזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת תפילין דמארי עלמא כמבואר בזוהר חדש שיר השירים. גם שבת הוא בחינת תיקון המדמה שהוא בחינת כח הבהמיות כמובא בפנים, כי בשבת נכלל נגה בקדושה והרע שבו ומכל שכן הקליפות טמאות לגמרי נופלין ונדחין למטה. וזה בחינת תיקון לנפש הבהמיות שבאדם שנמשך מבחינת נגה כידוע, ואז הרע שבו היינו התאוות ואהבות רעות שהם בחינת אהבות הבהמיות נופלין ונתבטלין מנפשות ישראל, וזוכין אז לקבל אור אהבה דקדושה בחינת 'ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו בחינת מנוחת אהבה' וכו'. ואז אפילו תענוגים הגשמיים קדושים מאד, כי מאיר בהם אור אהבה דקדושה אהבת השם יתברך בחינת "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים". כי בשבת נמשך על כל

אחד מישראל כפי בחינתו הארת הדעת דקדושה בחינת "לדעת כי אני ה' מקדשכם", שעל ידי זה נתתקן המדמה ונכנע הבהמיות וזוכין לאהבת השם יתברך. ומחמת שעל ידי לשון הרע ופגם הדיבור נופלין לבחינת כסילות בחינת בהמיות, שזה היפך קדושת שבת שנאמר בו "ודבר דבר", כי הוא בחינת קדושת הדיבור כנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר. על כן נאמר (יחזקאל כב) "ואת שבתותי חללת אנשי רכיל היו בך" וכו'. כי חילול שבת ולשון הרע הם מבחינה אחת.

כי על ידי זה פוגמין בהדעת ונופלין לכסילות ותאוות רעות אהבות הבהמיות. שזה בחינת הפגמים והחטאים שחושב שם עוד, ועיין פנים מבואר בשם הזוהר הקדוש, שבחינת זה המדמה נברא בערב שבת בין השמשות וקדש עליו היום ולא נברא לו גוף וכו', ומזה מבואר גם כן שהכנעת המדמה הוא על ידי קדושת שבת כנ"ל.

ועל כן עיקר זמן שלימות חידושי תורה הוא בשבת כמבואר בזוהר הקדוש, כי אז זוכין לחידושי תורה אמתיים ואין להרע שבכח המדמה חלק בהם. וזה בחינת השמחה של שבת, כי אז נתבטל המדמה שהוא בחינת עצבות רוח רוח רעה רוח שטות, בבחינת "ביום הניח ה' אלקיך לך מעצבך ומרגזך" וכו'. ונמשך על כל אחד מישראל שמחה ורוח נדיבה רוח טובה, שהוא בחינת רוח נבואה רוח הקודש כמבואר בזוהר הקדוש.

וזה בחינת הזמירות ונגונים שמזמרין בשבת בבחינת "מזמור שיר ליום השבת", ובבית המקדש היו מנגנין על כלי שיר בבחינת "עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור כי שמחתני ה' בפעלך במעשה ידך ארנן". כי על ידי זה נתברר בשלימות הרוח טובה מן הרוח רעה בבחינת (שמואל-א טז) "ונגן בידו וטוב לך", ונכנע המדמה וזוכין לזכרון הנ"ל, בחינת 'לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי' ולהבין גם כל הרמזים של בחינת עולם הבא המלובשין בזה העולם.

שזה בחינת "מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך וכו' כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פועלי און" (שהם בחינת הקליפות והמדמה) "ותרם כראם קרני בלותי בשמן רענן" (בחינת מלכות משיח שנקרא כן על שהוא משוח בשמן). וזה "ותבט עיני בשורי" (בחינת הכנעת הרע עין) "צדיק כתמר יפרח" וכו', ואמרו רז"ל 'מה תמר וארז לבם מכוונין למעלה' וכו', היינו בחינת שלימות קדושת הלב שזוכין הצדיקים. 'מה תמרה וארז יש להן תאוה אף צדיקים וכו' ומה הוא תאוותם הקב"ה' וכו', היינו שזוכין לאהבת השם יתברך 'מה תמרה זו אין בה פסולת' וכו' היינו שזוכין להבין הרמזים הקדושים המלובשין בכל דבר אפילו מעסקי עולם הזה. וזה "כארז בלבנון ישגא". ודרש בזוהר ויקרא דף טז לבנון הוא בחינת עין לא ראתה וכו'. היינו בחינת עולם הבא שהוא בחינת "עין לא ראתה" כמו שדרשו רז"ל. וזה "שתולים בבית ה'" (שזה בחינת פנימיות), היינו שמחשבתם דבוקה תמיד בעלמא דאתי בכלל. "בחצרות אלקינו" (חצר הוא בחינת חיצוניות כמבואר גם בפנים בסימן נ"ו),

"פריחו"-היינו שזוכין להפריח ולעשות פירות גם מדברים חיצונים של עסקי עולם הזה, על ידי שזוכין להעמיק מחשבתם להבין הרמזים שבהם, ולאדבקא מחשבתם גם על ידם בעלמא דאתי כנ"ל. וזה בחינת קדושת הזווג של שבת, כי הזווג על ידי בחינת רוח כמו שכתוב (יהושע ב) "ולא קמה עוד רוח באיש". ובחול יש אחיזה בהזווג לבחינת כח המדמה כח הבהמיות שהוא בחינת רוח רעה רוח שטות. עד שלפעמים הוא בבחינת (הושע ד) "רוח זנונים", וכמו שדרשו רז"ל על פסוק "כי תשטה אשתו". אבל בשבת אז הזווג בבחינת רוח קדוש רוח טובה, וכמבואר בזוהר תרומה דף קל"ו בענין קדושת הזווג של שבת. 'ובעי לאינון חכימין לומר חד פסוקא דאתערותא דהאי רוחא עילאה קדישא דאתעטרא בשבת. כגון "רוח ה' אלקים עלי וכו' בלכתם ילכו וכו' אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו" וכו' בגין דמתעטרין בההוא רוחא באתערותא דלהון בחדוה דשימושא ויהוי נגידו דההוא רוח עילאה דשבתא בההוא שמושא דמצוה'. וזה בחינת (ישעיה נו) "כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי", ודרש בזוהר יתרו דף פ"ט על ענין קדושת הזווג של תלמידי חכמים משבת לשבת.

וזה שסיים "ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות" וכו', היינו שזוכין לבחינת היד הקדושה המבואר בפנים, שעל ידי זה עיקר הכנעת המדמה ובירור הרוח טובה מן הרוח רעה. ובירור המדמה הוא בחינת שם טוב. כי שמות כל הדברים הם רק בכח הדמיון, שמכנה שם בפני עצמו לכל דבר ודבר בכדי לציירם היטב בכח הדמיון וגם להיות רשומים על ידי זה בכח זכרונו. כי זכר כל דבר הוא שמו וכמבואר במקום אחר, וכח הזכרון הוא גם כן בכח המדמה כח הדמיון כמבואר במאמר תפלה לחבקוק סימן י"ט. ועל כן כשזוכה לברר המדמה בשלימות עד שיהיה רק בבחינת רוח טובה רוח נבואה בחינת הזכרון הנ"ל שזה זוכין על ידי בחינת יד ה' בבחינת "וביד הנביאים אדמה" כמבואר בפנים. על ידי זה זוכין גם לשם טוב מבנים ובנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת כי נשאר שמו וזכרו הטוב לדורות עולם מאחר שזכה על ידי קדושת שבת לבחינת בירור המדמה ושמירת הזכרון לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי בשלימות. על כן גם שמו הטוב "לזכר עולם יהיה צדיק" וכמובן גם בפנים.

וזה "אם תשיב משבת רגליך", שתעלה רגלי הקדושה המלובשין בזה העולם גם כן, "עשות חפציך ביום קדשי", היינו על ידי שתעשה כל חפצך ועסקך של עולם הזה גם כן בקדושת שבת שהוא בחינת עולם הבא, היינו שתזכה להבין כל הרמזים הקדושים המלובשין גם בעסקי עולם הזה, שעל ידי זה מעלין רגלי הקדושה למקורם ושרשם, בבחינת "מי הקים כל אפסי ארץ" כנ"ל.

ואף על פי כן בשבת קודש בעצמו תמנע גם מזה בבחינת 'אין מלאכת המשכן דוחה שבת', כי אז צריכין לעסוק בעבודות קדושות גבוהות ביותר כנ"ל, ודייקא על ידי זה מקבלין כח ושכל לברר הקדושה

ולהעלותה גם על ידי העסקים של עולם הזה שעוסקין בימי החול. וכן עיקר גמר שלימות עליית כל הבירורים שנתבררו בימי החול הוא רק על ידי קדושת שבת קודש. וגם בימי החול בעצמן צריכין להמשיך בכל פעם קדושת שבת קודש על ידי בחינת ההסתפקות שמסתפקין מעובדין דחול במיעוטן ורק בהכרחיות לבד בבחינת הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה וכנ״ל. וזה א׳ם ת׳שיב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת כמובא, כי על ידי אמת זוכין לזה כי עלמא דאתי נקראת עלמא דקשוט. ועל כן בשבת שהוא בחינת עולם הבא מאיר אז אור האמת כנ״ל וכן רגלי הקדושה נקראים ירכי קשוט כידוע. ועל כן על ידי שמקשר עצמו אל האמת בכל המדריגות, היינו גם בעסקי עולם הזה, כי אמת הוא ראש תוך סוף, על ידי זה יוכל להעלות רגלי הקדושה ולהבין הרמזים הקדושים ולאדבקא על ידם גם כן מחשבתי׳ בעלמא דאתי, שזה בחינת אמת יש לו רגלים, בחינת ׳קושטא קאי׳ כמו שאמרו רז״ל. וגם כי על ידי אמת זוכה לדביקות כנ״ל וכמבואר בפנים, ועל ידי זה זוכה לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי בשלימות בכלליות ובפרטיות, וזה ״וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד״, ענ״ג ראשי תיבות ע׳דן נ׳הר ג׳ן, בחינת עולם הבא בחינת שבת, ששם עיקר הענג והכבוד, כי העולם הזה הוא מלא חרפות וחסרונות ואין בו שום ענג אמתי כלל וכל תענוגיו הם רק נגע וקלון כידוע.

גם מרמז על צמצום המוחין שעל ידי זה עיקר הענג בההשגה, כי בלי צמצום אי אפשר להתענג כלל, מאחר שמסתכל בכל פעם למעלה ממדריגתו וכמבואר במקום אחר. גם מרמז על מדות ההסתפקות שעל ידי זה עיקר הענג בבחינת ׳איזהו עשיר השמח בחלקו׳, וזה בחינת ״כי אז על שדי תתענג״, ׳שדי׳ הוא בחינת הצמצום ובחינת ההסתפקות כנ״ל, גם מרמז על שישמור עצמו ממדת רע עין. כי כשיודע שעיקר הענג והכבוד הוא רק בעולם הבא שהוא בחינת שבת, על ידי זה אין לו רע עין על שום דבר מעולם הזה, ועל ידי זה בעצמו זוכה לשמור את הזכרון לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. גם מרמז שישמור עצמו מבחינת התגברות המדמה שהוא בחינת כסילות שהוא היפך הענג והכבוד כנ״ל כמה פעמים. והתגברות המדמה והכסילות בא על ידי לשון הרע, וזה בחינת (ישעיה נ״ז) ״על מי תתענגו על מי תרחיבו פה תאריכו לשון״. וכן המדמה שהוא בחינת הקליפות ואהבות רעות הם בחינת (קהלת ב) ״ותענוגות בני אדם שדה ושדות״ וכמובא גם לעיל בסימן כ״ח. שזה בחינת ענ״ג דסטרא אחרא שהוא בחינת נג״ע, כי אלו הנ״ל נקראים (שמואל-ב ז) ״נגעי בני אדם״ רחמנא ליצלן כידוע, והם היפוך הכבוד בחינת נגע וקלון. אבל שבת הוא ענג דקדושה בחינת אהבה בתענוגים וכנ״ל. וזה (ישעיה נח) ״וכבדתו מעשות דרכיך״ ודרשו רז״ל ׳שלא יפסיע פסיעה גסה כי פסיעה גסה נוטלת אחת מת״ק ממאור עיניו של אדם׳.

וזה פגם בקדושת שבת שהוא בחינת עינים שבזה תלוי שלימות הזכרון הנ״ל, בבחינת ״ולזכרון בין עיניך״ כמבואר בפנים. ועל כן לדבר מצוה מותר לרוץ כמו שאמרו רז״ל, כי אדרבא (תהלים יט) ״מצות ה׳ ברה מאירת עינים״. גם מרמז שלא מבעיא שלא ליצא חוץ לתחום שבת, היינו

שלא ישכח בעולם הבא לגמרי ח״ו, בפרט בעת עסקו בעניני העולם הזה, וכן מה שצריך לצמצם את מוחו שלא יצא חוץ למדריגתו כנ״ל, רק אפילו בתוך תחום שבת, היינו אפילו כשזוכה לקשר מחשבתו גם אז לעולם הבא ולהבין הרמזים דקדושה, ועל ידי בחינת תיקון הצמצום הנ״ל, אף על פי כן צריך להיות לו בחינת הסתפקות להיות מתון בהם שלא יפסיע בהם בחינת פסיעה גסה, כי בזה נותן כח להחיצונים לינק מרגלי הקדושה ח״ו.

ועל כן לדבר מצוה מותר לרוץ, כי משם אין יניקה להחיצונים וכמובן גם בפנים. וזה ״ממצוא חפצך ודבר דבר״, היינו שלא יתפלל על צרכיו בשבת שהם בחינת חיי שעה, ובשבת צריכין לעסוק בקדושות הגבוהות מזה כנ״ל. וגם ״וכבדתו מעשות דרכך״ ׳שלא יפסיע פסיעה גסה׳, שלא יפגום על ידי זה בבחינת אור העינים. ״ממצוא חפצך ודבר דבר״ שלא יפגום על ידי זה בקדושת הדיבור, שעל ידי זה פוגמין בבחינת הזכרון הנ״ל, שהוא בחינת קדושת שבת כנ״ל.

וזה ״אז תתענג על ה׳״ ׳דא עתיקא קדישא׳, היינו שזוכה לדבק מחשבתו בעלמא דאתי בבחינה עליונה מאד, עד שנמשך עליו הארה מהמדריגות העליונות מאד שהם בחינת עתיק. ״והרכבתיך על במותי ארץ״ ׳דא חקל תפוחין קדישין׳, היינו שזוכה להבין גם כל הרמזים של הקדושה המלובשין בזה העולם, שזה בחינת מלכות מקנן בעשיה כידוע, ולהעלות גם הקדושה הזאת ממדריגה למדריגה לבחינת נה״י, ואחר כך לבחינת חב״ד שזה בחינת חקל תפוחין קדישין כידוע. ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות, היינו שנתבטל בחינת הכסילות שהוא בחינת מלכות דסטרא אחרא בחינת ״מלך זקן וכסיל״ שמתגבר להעלים אור השכל, ושלא יעמיק מחשבתו ובינתו להבין הרמזים הקדושים בבחינת ״לא יחפוץ כסיל בתבונה״ וכו׳, ״והאכלתיך נחלת יעקב אביך״ ׳דא זעיר אנפין׳ שהוא בחינת ׳נחלה בלי מצרים׳ כמו שאמרו רז״ל. כי יעקב אבינו בחר לחלקו העולם הבא, והוא בבחינת אמת ראש תוך סוף, בבחינת (מיכה ז) ״תתן אמת ליעקב״, כי עולה במחשבתו לראש המדריגות שהוא בחינת המדריגה העליונה מאד שבבחינת עלמא דאתי שהוא בחינת עתיק הנ״ל, וממשיך משם הארה גדולה עד סוף המדריגות, להבין כל הרמזים הקדושים של בחינת עלמא דאתי המלובשין גם בזה העולם שהוא בחינת סוף המדריגות, ושם עיקר אחיזת הסטרא אחרא שהם בחינת מצרים בבחינת (תהלים מט) ״עון עקבי יסובניי״ וכמובן בפנים. אבל על ידי קדושת שבת זוכה שנתבטלין כל המצרים הנ״ל, ועל ידי זה יש לו כח לעסוק בימי החול בעובדין דחול ולהעלות גם כל הקדושות המלובשין בהם כנ״ל. וזה ״כי פי ה׳ דִּבֵּר״, כי בשבת נמשך בחינת (משלי טו) ״שמחה לאיש במענה פיו״ ׳זה הקב״ה׳ כמו שדרשו רז״ל, והוא בחינת רוח טובה רוח נבואה שהוא בחינת דבר ה׳ זה נבואה, שעל ידי זה נופל ונתבטל המדמה וזוכין לחידושי תורה אמתיים הכלולים מכל בחינות המדריגות הקדושות הנ״ל, עד שנבראין שמים וארץ על ידם, בבחינת (ישעיה נא) ״ולאמר לציון עמי אתה״ וכו׳ כמבואר בפנים, ואז דיבורו הוא בבחינת ״דבר ה׳״ בבחינת ״כי פי ה׳ דבר״.

וזהו שאמרו רז״ל ׳כל חותמי ברכות שהיו במקדש היו אומרים מן העולם, משקלקלו המינים ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהיו אומרין מן העולם ועד העולם׳ וכו׳. ועיין שם ברש״י (ברכות סג) בשם התוספתא ׳להודיע שהעולם הזה לפני עולם הבא כפרוזדור לפני הטרקלין׳ וכו׳, היינו כי בבית המקדש היה מאיר ביותר אור הזכרון בעלמא דאתי, ועל כן היו מזכירין שם שם הויה ככתיבתו שזה בחינת העולם הבא ׳כשם שאני נכתב אני נקרא׳ כמו שאמרו רז״ל. ועל כן היו אומרין סתם ׳מן העולם׳, כי העיקר הוא עולם הבא, ואפילו כל עסק עולם הזה הם בחינת רמזים קדושים מבחינת עולם הבא, אך משקלקלו המינים ואמרו אין עולם אלא אחד, היינו שכפרו בעולם הבא לגמרי ח״ו, התקינו שיהיו אומרים מן העולם ועד העולם, להודיע שהעיקר העולם הבא, והעולם הזה הוא רק כפרוזדור לפני הטרקלין. ועל כן בכל עסקי עולם הזה, גם כן צריכין להעמיק מחשבתו ולהגדיל בינתו להבין בהם בחינת הרמזים של עולם הבא כנ״ל. וזה ׳והתקינו שיהיה אדם שואל בשלום חבירו בשם שנאמר והנה בועז וכו׳ ויאמר לקוצרים ה׳ עמכם׳, היינו שהודיע להם לשום על לבם שאף על פי שעוסקין בעניני עולם הזה ידעו שגם שם יש אלקותו יתברך, וזה ויאמרו לו ״יברכך ה׳״, בחינת ״בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך״. כי מאחר שזכה בועז לבחינת זכרון הנ״ל, בוודאי הוא טוב עין ״וטוב עין הוא יבורך״, וזה ואומר ״ה׳ עמך גבור החיל״, וזה היה בעת שהיה גדעון חובט חטים בגת, שזה גם כן מעסקי עולם הזה, ׳ואומר אל תבוז כי זקנה אמיך׳ היינו שלא יבוז לתקנת חכמים, כי כל דבריהם ומעשיהם אינו פשוט ויש בהם רזין גדולים כמבואר במקום אחר. כי מאחר שזכו להבין הרמזים הקדושים שיש גם בעניני עולם הזה, על כן בוודאי יש רזין גדולים בכל עניני תקנתם אף על פי שאינו מובן כל כך בשכל האנושי הפשוט. וזה ׳ואומר עת לעשות לה׳ הפרו תורתך ר׳ נתן אומר הפרו תורתך משום עת לעשות לה״, היינו שלפעמים מבטלין דברי תורה כדי לעשות לה׳, כמו אליהו שהקריב בהר הכרמל, וכמו שאמרו רז״ל, על כן אין להרהר אחר תקנת חכמים שבוודאי כל מעשיהן לשם שמים, והן יודעין ביותר איך להזהר בכבודו יתברך. כי באמת מה שהיו אומרין מתחלה רק ׳מן העולם׳ הוא מחמת שזה דבר פשוט שהעיקר הוא עולם הבא כנ״ל. ואף על פי כן מחמת שבעולם הזה אין לנו השגה כל כך בבחינת עולם הבא שהוא בחינת עין לא ראתה, והוא טמיר וגנוז צפון ונעלם, בבחינת (תהלים לא) ״מה רב טובך אשר צפנת״ וכו׳, כי הוא בבחינת עלמא דאתכסיא, על כן העלימו הדבר קצת מגודל קדושתו ואמרו רק ׳מן העולם׳. אך כשגברה ההעלמה כל כך עד שקלקלו המינים וכו׳, אז התקינו אדרבא! שלא יעלימו ענין עולם הבא כלל, רק אדרבא! יאמרו בפירוש בכל ברכה בבית המקדש ׳מן העולם ועד העולם׳, לידע שהעיקר הוא עולם הבא והעולם הזה הוא רק כפרוזדור כנ״ל, וכן אף על פי שאסור להזכיר שם שמים לבטלה (משלי כה) וכבוד אלקים הסתר דבר״, אף על פי כן מחמת שגוברת ההעלמה כל כך עד שיכולין לשכוח לגמרי בשמו יתברך, על כן התקינו שכשפוגע אחד בחבירו ושואל בשלומו יזכור לו שמו יתברך.

והכלל, כי כל מה שההעלמה גוברת ביותר אזי מוכרחים חכמי ישראל לפרסם ביותר קדושת אור אלקותו ברוך הוא, ועולין למדריגות גבוהות מאד וממשיכין משם הארות גדולות עד סוף כל המדריגות התחתונות, בכדי להודיע לכל כי מלא כל הארץ כבודו "ומלכותו בכל משלה". וזה בחינת "עת לעשות לה' הפרו תורתך", שצריכין להעמיק מחשבתו להבין הרמזים שמרמז לו השם יתברך להתקרב לעבודתו יתברך בכל מחשבה דיבור ומעשה אפילו של עניני עולם הזה, שאז הוא בטל מדברי תורה, ועל כן על כל פנים בכלל צריכין לקשר מחשבתו באלקותו יתברך אפילו בעת שהוא בטל מדברי תורה ועוסק בעניני עולם הזה. והחכמים הגדולים צריכין לעשות לפעמים דבר שנראה שהוא בבחינת "הפרו תורתך" והכל משום "עת לעשות לה'", כי דייקא על ידי זה ממשיכין ידיעת אלקותו יתברך וממשיכין קיום כל התורה כמו ענין אליהו בהר הכרמל וכיוצא בזה הרבה. וענין זה נוגע להרבה ענינים כגון לענין מה שהרעישו העולם על מה שהסכימו הגדולים להדפיס ספרי הקבלה ולפרסמם בישראל כל כך בעקבות משיחא, והכל משום עת לעשות לה'. בפרט לפי מהות הזמן של עכשיו ידיעת הענין הנ"ל נחוץ למאד, כי כל לטישת עיניהם וחריקת שיניהם של הקלי עולם על כלל קדושת ישראל ועניניהם ומנהגיהם של ישראל הקדושים, ודרכם על פי רוב להביא סעד לסברותיהם מאיזה מקרא או מאמר רז"ל. אבל צריכין לידע כי ארס נחש בין שיניו עומד, כי כל כוונתם הרעה להביא על ידי זה דייקא לידי כפירה גמורה ח"ו בכל התורה כולה שבכתב ושבעל פה, וכנראה בחוש ממש. על כן צריכין להתחזק מאד באמונת חכמים וצדיקים אמתיים שכל מעשיהם לשם שמים, ואפילו כשעושין דבר שהוא בבחינת "הפרו תורתך" הכל הוא בשביל קיום התורה בבחינת "עת לעשות לה'" כנ"ל.

ועיין יומא ס"ט גיטין ס' וכן עוד בהרבה מקומות בדברי רז"ל, מה שלפעמים התירו חכמים לעשות דבר שלא כתורה והכל משום "עת לעשות לה'". וזהו גם כן בכלל מה שאמרו רז"ל (מנחות צ"ט) 'פעמים ביטולה של תורה זהו קיומה זהו יסודה':

סימן נה-אבא שאול אומר

קדושת ארץ ישראל נמשך משבת. וכן הנפש יתרה של שבת הוא בבחינת ארץ ישראל כנ"ל כמה פעמים ובפרט בסימן ל"ז עיין שם. כי בשבת אז התפלה בשלימות בבחינת התנוצצות אור האבות כמבואר בזוהר הקדוש בראשית דף כג: שבחול מתקבלין התפלות בבחינת שור ארי נשר. ובשבת קודשא בריך הוא נחית בג' אבהן לקבלא בהון בת יחידא דיליה ודא שין בת וכו' וכן הוא בתיקונים 'ובאתר דאבהן תמן שכינתא תמן' שהוא

בחינת קדושת ארץ ישראל שזה בחינת "וזכרתי את בריתי יעקב וכו' והארץ אזכור", שזה בעצמו גם כן בחינת שבת שין בת, היינו האבות עם השכינה כמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי כל זה זוכין לראות במפלת הרשעים שזה בחינת מה שבמזמור שיר ליום השבת מאריך בענין מפלת הרשעים, כמו שכתוב "כי הנה אויבך ה' כי הנה אויביך יאבדו וכו' ותבט עיני בשורי" וכו'. גם שבת הוא בחינת 'תלת גוונין דעינא ובת עין', ואז זוכין כל ישראל לבחינת תיקון הראיה בבחינת "ראו כי ה' נתן לכם השבת", וזוכין לראות למרחוק ולהשיג צדקתו של הקב"ה, שאפילו מה שמצליח את הרשעים ומזכה אותם בדין בעולם הזה, הוא גם כן רק בשביל מפלתם, ובשביל להציל על ידי זה את הצדיק מארס עיניהם של הרשעים כמבואר בפנים. שזה גם כן מה שמאריך לבאר ב"מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון", "טוב להודות לה'" הוא בחינת שלימות התפלה שזוכין על ידי שרואין ומשיגין צדקת משפטיו של השם יתברך "כי לא אצדיק רשע" שזה בחינת עליון כמו שכתוב (איכה ג') "להטות משפט גבר נגד פני עליון לעוות אדם בריבו ה' לא ראה", וכן (תהלים ז) שמדבר גם כן מצדקת משפטיו יתברך ומפלת הרשעים כמו שכתוב "אלקים שופט צדיק" וכו', וסיים "אודה ה' כצדקו ואזמרה שם ה' עליון", ושם ט' "אזמרה שמך עליון בשוב אויבי אחור וכו' כי עשית משפטי ודיני ישבת לכסא שופט צדק" וכו'. וזה "להגיד בבוקר חסדך", היינו בעת שרואין במפלת רשעים ממש שזה בחינת בוקר כמו שכתוב (תהלים קא) "לבקרים אצמית כל רשעי ארץ", וכמו שאמרו רז"ל, אז בוודאי צריכין להגיד חסדו יתברך שעושה עם הצדיקים ומכניע את הרשעים לפניהם, "ואמונתך בלילות" שאפילו בעת החושך והגלות והצלחת הרשעים, אף על פי כן צריכין להאמין מאד בהשם יתברך כי ישרים משפטיו, ובוודאי הכל רק לטובת ישראל. וזה "איש בער לא ידע וכו' בפרוח רשעים כמו עשב וכו' להשמדם עדי עד" וכו', וסיים "להגיד כי ישר ה' צורי ולא עולתה בו" כי בוודאי צדיק וישר הוא יתברך.

ועל כן גם במנחה של שבת אומרין גם כן "צדקתך כהררי אל" אף על פי ש"משפטיך תהום רבה" כמבואר בפנים, ועל ידי כל זה נתפשט הלב מעקמימותו וזוכין לישרת לב ולאמונה שלמה, שעל ידי זה זוכין לשלימות התפלה כמבואר בפנים, ושלימות התפלה הוא בחינת פרה אדומה כמבואר בפנים. וזה בחינת שבת ודינין ופרה במרה נצטוו, כי על ידי קדושת שבת זוכין לראות צדקת משפטיו ודיניו של השם יתברך כי הוא אוהב משפט צדק ודין אמת, ועל ידי זה זוכין לשלימות התפלה שהוא בחינת פרה אדומה. ודייקא במרה, כי שם ראו בחינה זאת כמו שכתוב (שמות טז) "ולא יכלו לשתות מים ממרה וכו' ויורהו ה' עץ וכו' וימתקו המים", ואמרו רז"ל 'אותו עץ הרדופני היה', שהוא מר והראה להם השם יתברך שהוא ממתיק מר במר, היינו שדייקא על ידי שישראל סובלין מרירות הגלות והשיעבוד על ידי הצלחת הרשעים, זהו דייקא שלימות טובתן והצלחתן של ישראל ומפלתן של רשעים כנ"ל. גם בשבת נכנעת הסטרא אחרא מאד כמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי זה נכנע הרע

בכלל ובפרט שזה בחינת אפר שבתפלה כמבואר בפנים. ועל כן גם 'מלאך רע בעל כרחו עונה אמן' כי גם הרע נעשה כסא לקדושה כמבואר בפנים.

ועל כן בשבת בנקל יותר להתפלל בבחינת התפשטות הגשמיות. כי על ידי קדושת שבת נכנע ממילא כלל הגופניות והחומריות. כי שבת הוא עולם הנשמות ולא עולם הגוף כנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש.

גם אז מסוגל ביותר לקשר את עצמו עם נפשין רוחין ונשמתין של שוכני עפר על ידי קדושת הנשמה יתירה שזוכה כל אחד בשבת. ולפעמים זוכה האדם לקבל אז חלקי נפש רוח ונשמה שלו שכבר נתתקנו בשלימות בגלגולים הקודמים. ולפעמים זוכה לקבל גם חלקי נפש רוח ונשמה של צדיקים קדמונים. גם משה רבינו עליו השלום עם עוד כמה צדיקים יורדים בכל ערב שבת לעסוק בתיקון נפשות ישראל של החיים והמתים כמבואר כל זה בכתבי האריז"ל. ועל כן צריכין בשבת ביותר לקשר את עצמו ובפרט בשעת התפלה עם נפשין ורוחין ונשמתין של שוכני עפר בפרט ובכלל שזה בחינת עפר שבתפלה כמבואר בפנים. גם בחינת שבעה שבעה הנאמר בפרה שמרמז גם כן על שלימות התפלה בבחינת (תהלים קיט) "שבע ביום הללתיך" כמבואר בפנים, זה בחינת השבעה ברכות שיש בתפלת שבת.

גם עיקר תיקון השלש קולות הוא על ידי קדושת שבת, כי בשבת נמשך בחינת דעת ומוחין גדולים לכל אחד לפי בחינתו כנ"ל כמה פעמים, ועל ידי זה נתבטלין כל מיני אמונות כוזביות שהם כסילות גמור בבחינת (קהלת ה) "קול כסיל ברוב דברים". גם קדושת שבת הוא בחינת קדושת הדיבור דקדושה, ועל כן צריכין למעט אז בדיבור בבחינת "ודבר דבר" הנאמר בשבת. ועל ידי זה נתבטל בחינת "קול כסיל ברוב דברים". ועל כן אמרו רז"ל 'כל המשמר את השבת אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו', כי על ידי שבת נמשך בחינת ביטול עבודה זרה ואמונות כוזביות וזוכין לאמונה שלימה וישרה. גם שבת הוא בחינת לב כמבואר בתיקונים, ועל ידי זה נמשך בחינת חיזוק הלב לכל אחד מישראל שיהיה כח בלבו להכיל את שכלו וחכמתו, כי אמרו רז"ל 'שקולה שבת ככל התורה והמצות'. נמצא שעל ידי קדושת שבת בעצמו הוא כאלו קיים כל התורה ומצות ומעשים טובים, ועל ידי זה זוכה לבחינת חיזוק הלב שהעיקר הוא על ידי מעשים טובים, ואז אינו בבחינת 'חכמתו מרובה ממעשיו' וזוכה ללב טוב וטהור בבחינת 'וטהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו באהבה וברצון שבת קדשך'. ועל ידי זה נכנע בחינת "קול ענות" וכו', היינו הקול של האפיקורסים והפילוסופים שמחטיאים על ידי חכמתם הרעה ביותר כמבואר בפנים.

גם על ידי קדושת שבת נתבטלין כל החרפות ובזיונות שיש לאדם משונאים בבחינת "כל היום כלימתי נגדי וכו' מקול מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם". כי שבת בסגולתו להשבית אויב ומתנקם כמבואר לקמן בסימן נ"ז בפנים. ועל ידי זה נתבטלין כל החרפות ובושות בבחינת

"והשבית קצין חרפתו". וזה בחינת שב"ת אותיות בש"ת, כי על ידי קדושת שבת ניצולין מחרפות ובושות ונתבטל בחינת קול מחרף ומגדף הנ"ל. וזה בחינת השבעה קולות שאומרין בכניסת שבת במזמור לדוד והם כנגד חג"ת נה"ימ כמבואר בזוהר הקדוש ובכוונות.

וזה "קול ה' על המים", כנגד בחינת חסד ששרשו בחכמה כידוע, ששם שורש האמונה הקדושה כמו שכתוב "ה' בחכמה יסד ארץ", בחינת 'אבא יסד ברתא' כידוע. ועל כן נקרא חכמה אב האמונה כמבואר בהקדמת התיקונים, ועל ידי זה נתבטלין כל האמונות כוזביות, וזה בחינת "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך" וכו'. קול ה' בכח כנגד גבורה ששרשה בבינה לְבָּא, היינו בחינת חיזוק הלב דקדושה (ששם עיקר הכח והגבורה כמבואר במקום אחר), שעל ידי זה נתבטל הפילוסופיא והאפיקורסות כנ"ל, "קול ה' בהדר" כנגד בחינת תפארת, בחינת "פאר וכבוד" בבחינת (תהלים ח) "וכבוד והדר תעטרהו", היפך בחינת החרפות ובזיונות הנ"ל ותנא והדר מפרש. כי מחמת שעיקר אחיזת הסטרא אחרא ויניקתה הוא מבחינת רגלין כידוע, על כן בכאן מבאר ביותר בחינת הכנעת הקולות דסטרא אחרא על ידי הקול דקדושה.

וזה "קול ה' שובר ארזים", היינו בחינת ביטול הקול כסיל ברוב דברים ואמונות כוזביות שהם בחינת ארז כמבואר בפנים. "קול ה' חוצב להבות אש" היינו חיזוק הלב דקדושה, שיוכל להכיל את דברי החכמה בתוכו והשכל הוא כאש עצור בלבו כמבואר בפנים. "קול ה' יחיל מדבר" וכו' 'מדבר' הוא בחינת שפלות בחינת "וממדבר מתנה" כמו שדרשו רז"ל (עירובין נד), היינו בחינת "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם" וכו' שזה בחינת "מדבר לא אדם בו" (איוב לח), שזה בחינת ביטול קול מחרף ומגדף, בחינת "טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדינים וכעס" (משלי כא). וזה גם כן "קול ה' יחולל אילות" כנגד בחינת מלכות בחינת תפלה. וזה שמבואר בכוונות לכוון בקול זה השם שק"ו צי"ת שהוא בחינת התפלה המקובלת בחינת שועתינו קבל ושמע צעקתינו וכו', ושם זה גימטריא תולעת כמבואר בכוונות פרשת התמיד וכנ"ל בסימן כ"ח, היינו בחינת "אנכי תולעת ולא איש" וכו'. וזה שסיים "ובהיכלו כולו אומר כבוד", שזה בחינת שלימות ביטול הקול מחרף הנ"ל, על ידי שבשעת תפלה הוא עומד בהיכל המלך ושם נתהפכין כל הבזיונות לצירופי כבוד כמבואר בפנים. ומחמת שעל ידי זה נתגלה קדושת ארץ ישראל שהיא בחינת "גם זאת", בחינת שיעור חלה כמבואר בפנים, על כן מבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן רמ"ב שנוהגין ללוש שיעור חלה לבצוע ממנה לכבוד שבת וכו'.

וזה "אם תשיב משבת רגלך", היינו שעל ידי קדושת שבת תזכה לשלימות התפלה שהוא בחינת רגל כמבואר בפנים, והתפלה תהיה בשלימות כל כך, עד שיתנוצץ על ידה אור זכות אבות שהם בחינת רגלי הכסא כמבואר בפנים. גם מרמז על עליית רגלי הקדושה מאחיזת הסטרא אחרא שזה בחינת תיקון השלש קולות הנ"ל. וזה "עשות חפציך ביום קדשי" שיזהר

מעשיית חפציו שיש בהם אחיזת הכסילות, בחינת (במדבר יא) "שטו העם ולקטו"-בשטותא, שזה בחינת "כי אין חפץ בכסילים" בחינת "קול כסיל ברוב דברים לא יחפוץ כסיל בתבונה". ובשבת צריכין לעסוק רק בחפצי שמים שהם בחינת חכמה ושכל דקדושה וביטול כל מיני אמונות כוזביות שהן כסילות ממש. "וקראת לשבת ענג" זה בחינת חיזוק הלב שיוכל להכיל החכמה והשכל דקדושה בתוכו שזה עיקר הענג כנ"ל כמה פעמים. כי עיקר הענג הוא בלב כמבואר במקום אחר, והפילוסופים וכו' הנ"ל הם רחוקים לגמרי מענג דקדושה, וכל ימיהם מלאים כעס ומכאובות כמבואר במקום אחר. וזה (משלי יט) "לא נאוה לכסיל תענוג" מכל שכן אלו שעליהם נאמר (משלי כו) "ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו", כי הם גרועים יותר מן הכסילים. וזה "נואף אשה חסר לב" דקאי על אלו הנ"ל כמבואר בפנים. וזה "נגע וקלון ימצא", כי ענג וכבוד נתהפך אצלם לנגע וקלון. וזה "ולקדוש ה' מכובד" בחינת ביטול החרפות ובזיונות שהם היפוך הכבוד.

וזה "וכבדתו מעשות דרכיך" ודרשו רז"ל 'שלא יפסיע פסיעה גסה כי נוטלת אחת מת"ק ממאור עיניו של אדם'. וזה פגם בקדושת שבת שהוא בחינת חיזוק הראיה לראות למרחוק צדקת משפטיו של השם יתברך כנ"ל, שעל ידי זה זוכה לשלימות התפלה שנקראת דרך כמבואר בפנים. "ממצוא חפצך ודבר דבר" שלא יבקש על צרכיו, כי אז התפלה בשלימות בבחינת "שבע ביום הללתיך", ואין שואלין אפילו על צרכיו הגשמיים מחמת כבוד שבת, בכדי שלא לזכור בצערו ושלא להרהר אחר יושר משפטיו יתברך שהם גם כן בבחינת חפץ, כמו שכתוב (קהלת ח') "כי לכל חפץ יש עת ומשפט" וכו' עיין רש"י שם. וזה "אם עושק רש וגזל משפט וצדק תראה במדינה אל תתמה על החפץ" וכו' עיין רש"י שם (קהלת ה') "אז תענג על ה'" 'דא עתיקא קדישא', כי על ידי כל הנ"ל זוכין לראות במפלת רשעים, ועל ידי זה נתגלין פני ה' לעושי טוב כמבואר בפנים, ובבחינת עתיק שם עיקר אור הפנים כידוע. "והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך" זה בחינת ירושת ארץ ישראל שהיא גבוה מכל הארצות, ונקראת נחלת יעקב כמו שפירשו המפרשים ז"ל. ובזוהר הקדוש דרשו "והרכבתיך על במתי ארץ" 'דא חקל תפוחין קדישין' היינו בחינת שלימות עליית המלכות שהיא בעצמה בחינת אמונה בחינת תפלה בחינת קדושת ארץ ישראל כידוע. ורבותינו ז"ל דרשו שניצול משעבוד מלכיות כמו שכתוב "ואתה על במותימו תדרוך" וכו', היינו שרואה במפלת הרשעים ונכנעים תחתיו.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא זעיר אנפין' בחינת תפארת, שהוא בחינת כלליות אור האבות, בחינת "ותפארת בנים אבותם" וכנ"ל כמה פעמים.

וזה בחינת מה שדרשו רז"ל (שבת קיח) 'שזוכה לנחלה בלי מצרים' כי על ידי זה יכולין לגלות קדושת ארץ ישראל לעולם אפילו כשהיא בגלות תחת יד הסטרא אחרא, בבחינת "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם".

כי נתבטלין על ידי זה כל מיני מצרים דסטרא אחרא ונתגלה קדושת ארץ ישראל גם עכשיו, שגם זכות אבות בעצמה הוא בבחינת בלי מצרים, בחינת לעולם זכות אבות קימת וכו' וכנ"ל בסימן ל"ז. וזה "כי פי ה' דיבר", היינו שכל זה זוכין על ידי שלימות התפלה של שבת עד שהוא בבחינת דבר ה' בעצמו, שזה בחינת "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך" וכו', היינו שעל ידי הצל שנעשה על ידי התגלות יד ה' בבחינת "ותאחז במשפט ידי", על ידי זה נתחזקין מאור עיניו של הצדיק וזוכה לשלימות התפלה בבחינת כל התיקונים הנ"ל, שאז התפלה בבחינת דבר ה', מאחר שזוכה לבחינת התפשטות הגשמיות כל כך בשעת התפלה עד שאין מרגיש גם את עצמו, כי כל ישותו נתבטל ואין כאן אלא המלך בעצמו שזה בחינת "ובהיכלו כולו אומר כבוד". אזי כל דבורי תפלתו הם בחינת דבורי המלך בעצמו כביכול, בבחינת "אדני שפתי תפתח" כמובן בפנים. ועל ידי תפלה כתיקונו מתנוצץ אור זכות אבות וזוכה לכל הנ"ל:

סימן נו-וביום הביכורים שבת הוא בחינת מלכות בחינת שבת מלכתא כידוע.

וכל נשמות ישראל מושרשין בקדושת שבת שהוא עולם הנשמות כמו שכתוב "וביום השביעי שבת וינפש" וכמבואר בזוהר הקדוש ובספר הבהיר, על כן 'כל ישראל בני מלכים ויש לכל אחד מישראל בחינת מלכות לפי בחינתו. ובחינת המלכות שבקדושת שבת הוא באתגלייא ובאתכסיא. שזה בחינת מה שאמרו רז"ל מתן שכרה לא עבידא לאגלויי. ושבת ניתן בצינעא. כי אף על פי שרואין קדושת שבת ובחינת המלכות שלה גם באתגליא. כי ישראל נזהרין מאד בכבודה ומאחד בשבת מזכירין את יום השבת ומזמינין ומכינין מה שצריך לכבוד שבת. אף על פי כן עיקר המלכות שלה הוא באתכסיא כי באתגליא היא כביכול בבחינת עניות דלית לי' מגרמי' כלום כי אין עושין בו מלאכה ואין משתכרין בו ואין מרויחין בו וכמו שכתוב בזוהר שמות דף רנ"ה בתרין אילין אוזיף בר נש לקודשא בריך הוא כד חייס ליה למסכנא וכד אפיק בשבתי וזמני וכו' בבחינת מלוה ה' חונן דל ובתיקון כ"א דף נ"ח עני איהו יום השבת וכו'. גם ידוע ששולטין בו מאדים ושבתאי וכו' ובזוהר יתרו פ"ח ויברך אלקים את יום השביעי וכו' כיון דלא משתכחי ביה מזונא מה ברכתא אשתכח ביה. אלא הכי תאני כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין וכו' עיין שם מובן מזה גם כן כי בחינת המלכות והממשלה של שבת קדש הוא באתכסייא כי עשיר ברשים ימשול (משלי כב) ובשבת מי שלא טרח והכין בערב שבת מה יאכל בשבת אף על פי כן באתכסיא כל השפע והברכה נמשך רק משבת על כל ימות השבוע וכולם תחת ממשלתו

ומלכותו וכולם נכנעים וכפופים אליו. ועיין גם בפתיחתא למדרש איכה שיחו בי יושבי שער וכו' שהעכו"ם מלעיגין על ישראל שהם עניים מחמת הוצאות שבת וכו'. אבל באמת הוא להיפוך כי כל הפרנסה והעשירות שהוא בבחינת מלכות נמשך רק מקדושת שבת כנ"ל וכמו שאמרו רז"ל עשירים שבשאר ארצות מפני שמכדין את השבת. כי כל המוסיף מוסיפין לו. וזה שכתוב (ירמיה יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו' ולקדש את יום השבת וכו' ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו' כי עיקר קיום המלכות של ישראל תלוי בשמירת שבת כנ"ל.

וצריך כל אחד לבלי להשתמש עם בחינת המלכות שיש לו להנאתו ולצרכו. בכדי שלא לעשות מקודש חול ח"ו. כי המלכות שמקבלין על ידי קדושת שבת הוא קדש ואסור למעול בו וליהנות ממנו למלאות תאוותו ולהשתמש בו להנאתו ולצרכו. רק להשתמש עם בחינת המלכות שיש לכל אחד כפי בחינתו רק בשביל כבוד השם יתברך בבחינת והיתה לה' המלוכה דהיינו להזהיר ולהוכיח את כל אלו האנשים שהם תחת ממשלתו ולקרבם להשם יתברך.

וזה בחינת ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ודרשו רז"ל שכל חכם הדור צריך להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולדרוש להם בדברי תורה. ועיקר הדרשה הוא להורות לעם את חוקי אלקים ותורותיו ולהכניס יראת ה' בלבם כמבואר במגן אברהם בשלחן ערוך אורח חיים סימן ר"צ. וזה מוטל גם על כל אחד לפי בחינתו. כי בכל ימי המעשה הוא טרוד במלאכתו ועסקיו ועל כן בשבת על כל פנים שאז לבו פנוי והוא מיסב ומתוועד עם בני ביתו ואז על כל פנים צריך לדבר על לבם דברי מוסר ויראת ה' ולקרבם לעבודת השם יתברך שזה עיקר קדושת שבת כמו שכתוב כי אות הוא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם. וכשמשתמש עם המלכות רק בשביל השם יתברך אז המלכות בבחינת בן חורין שזה בחינת מר דרור כמבואר בפנים. היינו שאז המלכות שהוא בבחינת שבת הקטן מקבלת הארה מבחינת יובל בחינת בינה שהוא בחינת שבת הגדול כמבואר בתיקונים וכנ"ל כמה פעמים. ושבת הגדול בחינת בינה הוא בחינת עולם הבא כידוע. ועולם הבא הוא יום שכולו ארוך ועל ידי זה ממשיכין אריכת ימים לתוך המלכות.

וזה שאמרו רז"ל בפרקי דר' אליעזר פרק י"ח. כל המברך על היין בלילי שבתות מאריכין לו ימיו ושנותיו בעולם הזה וזוכה לחיי עולם הבא. כי היין כלול משני בחינות שבת הנ"ל היינו מבחינת בינה ומלכות כמבואר בפנים לעיל סימן י"ב עיין שם. ועל כן הקידוש של שבת נקרא קריאה כמו שכתוב וקראת לשבת ענג ודרשו רז"ל במקום קריאה שם יהא ענג.

היינו שיהיה קידוש במקום סעודה. כי הוא בבחינת וקרא בו כל ימי חייו כי קורא על ידו את חי החיים להמשיך ממנו חיים ואריכת ימים. כי שבת שמא דקודשא בריך הוא. ועל ידי הקידוש שמקיים בזה זכור את יום

השבת הוא קורא בזה את חי החיים בשמו יתברך להמשיך ממנו חיים ואריכת ימים.

וזה בחינת השבעים תיבות שבקידוש בחינת ימי שנותינו בהם שבעים שנה. גם עיקר עסק התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא הוא בשבת. כי אז קורין בציבור בתורה כשרה ומשלימין כל הפרשיות שבתורה שכולם הם שמותיו יתברך כידוע ועל ידי זה ממשיכין אריכת ימים לתוך המלכות מבחינת השלש ראשונות שהם חב״ד ששם מקור החיים בחינת החכמה תחיה שזה בחינת קדושת שבת שהוא עולם המחשבה שהוא עיקר החיות כי עיקר קדושת שבת נמשך מבחינת שלש ראשונות בחינת כי קדש הוא כמבואר בכתבי האריז״ל. אך שם החיות הוא בבחינת ריבוי אור. כי שם הוא בבחינת למעלה מן המדות. ועל כן צריכין להמשיך החיות על ידי התורה דייקא שהוא בחינת עמודא דאמצעיתא שכולל כל המדות ועל ידה דייקא קורין החיות לתוך המדות והימים. ועל ידי זה זוכין לאריכת ימים שממשיכין אריכת ימים לתוך המלכות.

ועל כן צריכין לקרות בתורה בפה דייקא בחינת כי חיים הם למוצאיהם בפה וכו׳ כמבואר בפנים כי מלכות פה.

ועל ידי זה מצמצמים החיות ביותר שיהיה בבחינת מדות וימים כנ״ל ועל כן אמרו רז״ל (ברכות ח׳) כל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו מימיו ושנותיו. ועיין זוהר יתרו דף צ״ב תלת דרגין אינון שבת עילאה שבת דיומא שבת דלילא וכלהו חד ואיקרי כלא שבת וכו׳ עיין שם היינו גם כן הג׳ בחינות הנ״ל שהם מקור החיות הוא בחינת שבת עילאה. והתורה שהוא כלל המדות והימים היא בחינת שבת דיומא. והמלכות הוא בחינת שבת דלילא כידוע. וזה טועמיה חיים זכו כי זוכין על ידי זה לחיים ואריכת ימים כנ״ל.

ועיקר החיות הוא השכל והדעת שזוכין לקבל על ידי קדושת שבת בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם.

וכן (יחזקאל כ) לדעת כי אני ה׳ אלקיכם. ועל ידי הדעת הזה נתגלין כל ההסתרות ואפילו הסתרה שבתוך הסתרה ועל כן אמרו רז״ל בפרקי דר״א כל השומר שבת מוחלין לו על כל עוונותיו. ואמרו רז״ל שבת קיח: אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. כי בדור אנוש גברה ההסתרה מאד עד שנתעלם שם ה׳ כמו שכתוב אז הוחל לקרוא בשם ה׳ ותרגומו חלו מלצלאה בשמא דה׳. אבל על ידי קדושת שבת שמא דקוב״ה חוזר וקורא בשם ה׳ ונתגלין כל ההסתרות כולם ונמחלין לו כל עוונותיו. וכבר נתבאר שקידוש היום הוא גם כן בחינת קריאה בשמו יתברך שזה בחינת התגלות ההסתרות ועל כן אמרו רז״ל (ברכות כ) נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה וכו׳ אמר קרא זכור ושמור וכו׳ והני נשי הואיל ואיתנהו בשמירה איתנהו בזכירה, כי אלו שהן בבחינת ההסתרות הן בחינת נשים בג׳ בחינות כמבואר בפנים. ואף על פי כן איתנהו בשמירה.

כי שמור שהוא מדת המלכות כידוע הוא סוף המדריגות כולם. ושוכנת גם אצל אותם שהם בדיוטא התחתונה מאד בבחינת ומלכותו בכל משלה כמבואר בזוהר הקדוש. ועל כן איתנהו נמי בזכירה. זכור הוא מדת התפארת בחינת התורה. כי על ידי עסק התורה ממשיכין חיות שהוא בחינת חכמה ודעת לתוך המלכות עד שעל ידי זה נתגלין כל ההסתרות (שהם מקבלין חיות רק מבחינת המלכות שזה בחינת שמור כנ״ל) ונתהפכין גם כן לדעת ותורה שהוא בחינת זכור בחינת קידוש. כי המוחין נקראים קדש כידוע. (ומה שהנשים פטורות מתלמוד תורה אין כאן מקום לבאר ויבואר במקום אחר אם ירצה השם על פי מאמר זה עצמו) וזה נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה. דבר תורה דייקא כי הקידוש הוא בבחינת עסק התורה שעל ידי זה קוראין וממשיכין החיות לתוך המלכות כנ״ל ועל כן זוכין על ידי זה גם כן לאריכת ימים כנ״ל.

ועל כן אמרו רז״ל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו וכו׳ כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית.

כי מאחר שהחיות שנמשך מחי החיים יתברך הוא בבחינת למעלה מהמדות והוא טמיר ונעלם מאד על כן אפשר לכפור בכל ח״ו לומר שאין העולם מקבלים כלל חיות ממנו יתברך. ונמצא בטל כוונת הבריאה שהיתה רק בגין דישתמודעין ליה יתברך. על כן כשאומר ויכלו ומגלה שהשם יתברך ברא את הכל והחיות של כלל הבריאה הוא רק שמו יתברך שהוא בחינת שבת שמא דקודשא בריך הוא שזה בחינת ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה כי הוא קיום כל הבריאה.

ועל כן כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית מאחר שעל ידו נתגלה ההסתרה ונתהפך לדעת שהוא עיקר החיות של מעשה בראשית.

ועל כן המלאכים המלוים אותו אומרים עליו וסר עוונך וחטאתך תכופר. כי על ידי התגלות ההסתרות זוכה לתשובה שלימה ונמחלין כל עוונותיו כנ״ל. וזה לכו נא ונוכחה יאמר ה׳ אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכו׳ היינו כי עיקר העון הוא עלי ידי התגברות החושך וההסתרה עד שנעשה לו כהיתר או כמישור גמור ח״ו. וזה בחינת על אמרך לא חטאתי. והויכוח הוא בירור הדברים בחינת התגלות ההסתרות ותיכף שנתגלין ההסתרות ויודע בידיעה אמתיית שחטא ופגם מאד ושב ומתחרט על זה באמת ומודה ואומר חטאתי ושוב לא אחטא עוד. אזי תיכף מוחלין לו כמו שמצינו אצל דוד המלך עליו השלום שאמר חטאתי ותיכף אמר לו הנביא גם ה׳ העביר חטאתיך וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל. וזה בחינת לכו נא ונוכחה וכו׳ ותיכף שיתברר לכם החטא ותתגלה ההסתרה על ידי הויכוח אזי אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכו׳.

ועל כן מצוה לקדש על היין דווקא. כי שתיית יין מביא שכחה בבחינת פן ישתה וישכח מחוקק וכמבואר בליקותי תנינא סימן כ״ו. וזה בחינת ההסתרה ראשונה בחינת נעשה לו כהיתר שזה בחינת נשים לשון שכחה

וכשישתה עוד יותר אזי מתגבר עליו ההסתרה שבתוך הסתרה עד שהכל דומה לו כמישור ח״ו וזה בחינת שנשו וקפצו וכו׳. וזה בחינת (משלי כ״ג) אל תרא יין כי יתאדם כי יתן בכוס עינו יתהלך במשרים ופירש רש״י המרבה בשכרות כל העבירות דומות לו כמישור וכן אמרו רז״ל (יומא עד) אבל קידוש על היין הוא בחינת התגלות ההסתרות כמו שכתוב זכור את יום השבת זכריהו על היין וזכרון הוא היפך השכחה וההסתרה. וזה בחינת זכרו כיין לבנון (הושע יד) כי היין דקדושה הוא בחינת התגלות הדעת כמבואר בפנים בסימן כ׳ ועל ידי זה נתגלין ההסתרות ונתהפכין לדעת שזה בחינת אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו כנ״ל וזה שתירגם כחמר עתיק וכו׳ כי הדעת הזה הוא בחינת אריכות ימים שממשיך לתוך המלכות ואריכות ימים הוא בחינת עתיק כמובא לקמן בפנים סימן ס׳ במאמר פתח ר״ש. ועל ידי הדעת הזה נתגלין ההסתרות ואז התורה בעצמה מוכיחה אותם בבחינת אורייתא מכרזת קמייהו וכו׳ ומזה נמשך הרהורי תשובה שבאין לכל אחד מישראל על ידי קדושת שבת וכנ״ל כמה פעמים והכל מחמת שזוכין לשמוע אז קול הכרוז והקריאה והתוכחה של התורה הקדושה וזה בחינת הז׳ קולות שבמזמור לדוד שאומרין בכניסת שבת קודש ואמרו רז״ל שהם כנגד השבעה קולות של מתן תורה. כי בכניסת שבת נשמע לכל אחד כפי בחינתו קול הכרוזים של התורה הקדושה שהם מבחינת הקולות של מתן תורה ועל כן הם זיין קולות כי התורה כלולה משבע מדות. ועל כן עיקר זמן התגלות סתרי תורה הוא בשבת. כי על ידי התגלות ההסתרות שבתוך הסתרות נתגלין סתרי תורה כמובא בפנים.

ועל כן הכל מודים שבשבת ניתנה תורה כי אז נתגלין ההסתרות ונעשה מהם תורה שזה בחינת מה שהשיב משה רבינו עליו השלום להמלאכים למצרים ירדתם יצר הרע יש בכם קנאה יש בכם וכו׳ כי דייקא על ידי התגברות ההסתרות שהתגברו על ישראל בגלות מצרים וכן ברוחניות התגברות היצר הרע וכו׳ על ידי זה כשבא משה רבינו עליו השלום שהוא בחינת הדעת ונתגלו ההסתרות נעשה מזה תורה. שזה בחינת מה שהתחיל בדיבור ראשון של עשרת הדברות אנכי ה׳ אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים היינו בחינת התגלות ההסתרות והזהיר תיכף על איסור עבודה זרה שעל ידי זה עיקר תוקף התגברות ההסתרות שבתוך הסתרות בחינת ואנכי הסתר אסתיר וכו׳ כי פנה אל אלקים אחרים והזהיר על שבועת שוא והזכרת שם שמים לבטלה. כי בהזכרת שם שמים קוראין את חי החים בשמו יתברך להמשיך ממנו חיות ועל כן צריכין ליזהר שלא להזכירו לבטלה ח״ו ומכל שכן שלא לישא שם ה׳ לשוא ח״ו. ואחר כך הזהיר על שבת שהוא שמא דקוב״ה שמצוה לזכרו בחינת זכור את יום השבת לקדשו בכדי להמשיך על ידו חיות דקדושה והתגלות הדעת שעל ידי זה נתגלין ההסתרות וזה בחינת ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו׳ כי על ידי המלכות דקדושה שהוא בחינת קדושת שבת נתגלין ההסתרות ונעשה תורה שנקראת טוב בחינת אין טוב אלא תורה כמבואר בפנים. וזה עם מקדשי שביעי כולם ישבעו ויתענגו מטובך וזה שכתוב בהזהרת שבת אתה ובנך ובתך וכו׳ וגרך אשר בשעריך. כי קדושת שבת

כולל כל המדות כולם כי הוא בחינת סוף מעשה בחינת המלכות שהוא בחינת סוף דבר והוא בחינת מאסף לכל המחנות כמבואר בפנים. וזה בחינת היראה של שבת בחינת מוראה של מלכות וזה בחינת ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי כי קדושת שבת כולל ומאסף לכל המדריגות כולם אפילו לאותם שהיו בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה כנ״ל:

ומחמת שכנגד מלכות דקדושה יש מלכות הרשעה בחינת מלכות המן עמלק על כן אמרו רז״ל ויצאו מן העם ללקוט וכו׳ מיד ויבא עמלק. ועל כן היה עינו של המן הרשע רעה מאד בשבתות וימים טובים של ישראל ומסר אותם לפני המלך דדחי לכולא שתא בשבת היום פסח היום וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. כי עיקר הכנעתו על ידי קדושת שבת ויום טוב וכמבואר גם בסימן קל״ה ובסימן ל׳. ועל כן התחלת סיפור המגילה מענין הריגת ושתי (שעל ידי זה באתה אסתר לבית המלך ועל ידי זה דייקא היה מפלת המן) היה ביום השבת כמו שכתוב ביום השביעי כטוב לב המלך ביין וכו׳ ואמרו רז״לשהיה בשבת ונתן המן בעצמו דייקא עצה להרוג את ושתי כי בתוקף ההסתרות יש גם שם חיות אלקותו יתברך בבחינת ומלכותו בכל משלה. ועל ידי זה באתה אסתר לשם ונהרג המן אחר כך ונשברה ההסתרה ואחר כמה דורות נתגלה התורה שהיה מלובש בתוך גוף ההסתרה בעצמה עד שמבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. ובכלל ישראל נתהפכה ההסתרה תיכף לתורה כי דייקא על ידי זה קבלו התורה מחדש כמו שאמרו רז״ל הדר קבלוה בימי אחשורוש. ומחמת שמלכות הרשעה בחינת המן עמלק הוא מאסף ממון. ואחר כך כשמתגבר מרדכי בחינת מלכות דקדושה הוא מוציא בלעו מפיו כי מוציא ממנו כל העשירות בבחינת חיל בלע ויקיאנו. ועל כן על ידי קדושת שבת זוכין לעשירות כנ״ל ונעשה מזה תורה שנקראת אשת חיל כמבואר בפנים. וזה בעצמו בחינת קדושת שבת שהוא בחינת אשת חיל עטרת בעלה וכו׳ כידוע בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך וכמבואר לקמן בסימן רע״ז בפנים.

ולפי הגדלת הדעת כן הפרנסה בנקל וכן נתרבה הרחמנות והשלום ונתבטל הכעס והאכזריות. ועל כן בשבת אסור לטרוח שום טירחה עבור פרנסה וכמו שכתוב את אשר תאפו אפו וכו׳ וכתיב היום לא תמצאוהו בשדה רק מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת ומשבת נמשך שפע הפרנסה לכל ימות השבוע כמבואר בזוהר הקדוש וכן בשבת נתרבה השלום בחינת שבת שלום ונתרבה הרחמנות בחינת יכולה היא שתרחם וכן שבת הוא מלזעוק וכו׳ ורחמיו מרובין ושבתו בשלום (שבת יב) כי בשבת עולה הזעיר אנפין על הדיקנא דאריך אנפין שהם תליסר מכילין דרחמי כידוע. ועל כן יש ליזהר בטבילת המקוה לכבוד שבת. כי מקוה הוא בחינת שכל עליון ורחמים גדולים כמבואר בפנים ועל כן אכילת שבת הוא בבחינת מן כמובא שבשביל זה צריכין להניח הלחם בין שתי מפות זכר למן וכן מבואר בהגהת רמ״א סימן רמ״ב שנוהגין לעשות פשטידא זכר למן. כי מן הוא בחינת השכל עליון הנ״ל כמבואר בפנים. גם מ״ן ראשי תיבות מ׳אמר נ׳אמן בחינת מאמר פתוח נאמן פשוט שנפתח הדיבור ונתגלה

הדעת ונתפשט נאמנותו יתברך שהוא יתברך מבטיח ועושה חסד וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת וכמבואר בזוהר הקדוש ששבת הוא בחינת הדיבור שזה בחינת מאמר פתוח ועל ידי זה נתפשט נאמנותו וחסדו יתברך שזה בחינת החסד עליון שנמשך ונתגלה בשבת כידוע.

וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות להי' ולזמר לשמך עליון כי בהשם הקדוש נגבל כביכול החיות מחי החיים כמבואר בפנים. והחיות הוא השכל. ובשבת נמשך ונתגלה חיות ושכל עליון מאד שהוא בחינת לשמך עליון. והשכל הזה נתגלה על ידי הדיבור של שבת על כן טוב אז להודות ולזמר לשמך עליון. להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות היינו התפשטות נאמנותו וחסדו יתברך כנ"ל. וזה מה גדלו מעשיך ה' בחינת התגלות המלכות שמקנן בעשיה. מאד עמקו מחשבותיך כי אז נמשך החיות לתוך המלכות והחיות הוא בחינת מחשבה כנ"ל איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת בפרוח רשעים וכו' היינו בשעת התגברות ההסתרה שאז שעתם של רשעים מצלחת והדעת דקדושה נעלם אז מאד. אבל באמת הוא להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה' כי בתוך ההסתרה בעצמה יש חיות אלקותו יתברך וכל הצלחתם של רשעים הוא רק בשביל מפלתם. וזה כי הנה אויביך ה' כי הנה אויביך יאבדו וכו' כי כשנתגלה ההסתרה אזי נמשך מפלת הרשעים והצלחת הצדיקים ואז רואין למפרע שכל הצלחתן של רשעים הוא תכלית מפלתן כנ"ל. ומחמת שבשבת נמשך שלום כנ"ל על ידי זה נמשך רפואה כמאמר רז"ל שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא ורחמיו מרובין ושבתו בשלום כי שלום הוא רפואה כמובא בפנים.

גם בשבת נדחה זוהמת הנחש ל"ט מלאכות עצבות רוח בחינת ביום הניח ה' לך מעצבך ומרגזך ומר העבודה הקשה כמבואר בזוהר הקדוש ואז נתחזק ביותר הרוח הדופק שבלב שהוא בחינת רוח הקדש כמבואר בפנים והולך ודופק ומנשב בכל האיברים ונמשך חיזוק ובריאות וחיות חדש על כל האיברים שבאדם על ידי קדושת נשיבת הרוח הדופק בהם שהוא בחינת רוח הקדש כמבואר בזוהר הקדוש מסוד רוח הקדש שנמשך על כל אחד מישראל בשבת וזה בחינת הנשמה יתרה שזוכה האדם בשבת בחינת נשמת רוח חיים. ומחמת שנחלש הרוח הדופק הנ"ל על ידי התגברות זוהמת הנחש ל"ט מלאכות עצבות רוח שבכל ימי החול שעל ידי זה נעשין האיברים כבדים ועל ידי זה נחלש הרוח הדופק עוד יותר עד שכמעט שהיה נפשו וחיותו דקדושה יוצאת מהאדם לגמרי אך על ידי שבתוך כך בא קדושת שבת. ועל ידי זה נכנע זוהמת הנחש וכו' כנ"ל על ידי זה חוזר ומבריא ומחיה את הרוח הדופק על ידי אנחה כמבואר בפנים. וזהו שאמרו רז"ל כיון ששבת וי אבדה נפש כי אם לא היה קדושת שבת אז היתה הנפש נאבדת לגמרי ח"ו. ואין האיש שם על לב ומרגיש כלל באבידת נפש ח"ו מחמת גודל התגברות זוהמת הנחש עצבות רוח. אך מחמת שעל ידי כניסת שבת קדש נכנעת הסטרא אחרא על ידי זה מזכיר כל אדם את עצמו באבידת נפשו בימי החול וגונח ומתאנח על זה מאוד וצועק מעמקות לבו וי אבדה נפש שזה בחינת האנחה הנ"ל בבחינת

וימת מלך מצרים בחינת הכנעת הסטרא אחרא אז דייקא ויאנחו בני ישראל וכו׳ וכמבואר כעין זה בזוהר שמות. והאנחה הוא בחינת תוסף רוחם כמבואר לקמן בפנים בסימן ק״ט במאמר יש הבל וכו׳ ועל ידי זה נדחה ונפסק ממנו לגמרי בחינת העצבות רוח וזוכה לקבל תוספת רוח דקדושה על ידי שחוזר ומבריא ומחיה את בחינת רוח הדופק הקדוש ועל ידי זה בעצמו זוכה לנשמה יתרה וחיות חדש בחינת רוח הקדש שהוא בחינת רוח הבא מקודש כידוע שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת קודש כידוע.

וזה וביום השביעי שבת וינפש ופירש רש״י וכל לשון נופש הוא לשון נפש שמשיב נפשו ונשמתו בהרגיעו מטורח המלאכה וכו׳ היינו כנ״ל כי על ידי טורח המלאכה רוחו ונשמתו מתקצרת שזה בחינת חלישת הרוח הדופק על ידי העצבות רוח של טורח המלאכה ועל ידי קדושת שבת חוזר ונתחזק הרוח הדופק כנ״ל שזה בחינת וינפש לשון נופש וכביכול הכתיב מנוחה לעצמו כמו שאמרו רז״ל. ועל ידי כל זה מזככין ומשפרין את השמים בחינת ברוחו שמים שפרה וזה בחינת השמים מספרים וכו׳ שאומרין בשבת וכמבואר בזוהר הקדוש תרומה דף קל״ו בגין דבהאי יומא מתעטרן שמים וסלקין בשמא קדישא יתיר משאר יומין. ושם מאי מספרים וכו׳ אלא דנהרין ונצוצין בנציצו דנקודה עילאה וכו׳ ונהרין בנהירו שלים ונצצי בנציצו שלים וכו׳. ושם דף קל״ז ועל דא ביומא דא איתוסף נהירו בכלא כדקאמרן שמים נטלו ממקורא דחיי בקדמיתא וכו׳. ואז זוכין הצדיקים הגדולים בנקל יותר לקבל דיבורים מן השמים. שזה בחינת מה שבכלל ישראל גם כן אמרו רז״ל הכל מודים שבשבת ניתנה תורה ונאמר על זה אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם וכו׳ ועל ידי זה נמשך קדושה גם על ששת ימי החול שהם בבחינת פירוד ומחלוקת שיהיה בבחינת מחלוקת לשם שמים שבאמת הוא אהבה ושלום גדול בחינת את והב בסופה שזה בחינת מחלוקת התנאים שבששה סדרי משנה שהם כנגד ששת ימי החול כמבואר בזוהר הקדוש והם בבחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים. כי כל דבריהם מן השמים ואין לגנות את המקבל אף אם אין הלכה כמותו וזה שסיימו ששה סדרי משנה במאמר עתיד הקב״ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש״י עולמות היינו אפילו לאותו צדיק שאין הלכה כמותו. וזה שנאמר להנחיל אוהבי יש. כי כל מחלקותם הוא מחלוקת דרחימו ועל כן אהבה ושלום בסופה וכמבואר בזוהר הקדוש בראשית דף י״ז טזה שסיימו אחר כך לא מצא הקב״ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום וכו׳ כי על ידי עסק התורה נתגלה הדעת ונמשך ברכה ושלום כנ״ל ואפילו המחלוקת שבתורה הוא גם כן אהבה ושלום גדול. ועיין תוספות יום טוב שפירש גם כן באופן מזה. ועל כן סוף ששת ימי המעשה הוא שבת שלום כמבואר בזוהר קרח קע״ו. וזה בחינת ההבדלה שמבדילין במוצאי שבת קודש שעל ידי זה ממתיקין בחינת המחלוקת של בחינת ששת ימי החול שיהיה לשם שמים וכמובן בזוהר בראשית דף י״ז הנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שעל ידי קדושת שבת ישובו ויעלו את הקדושה גם אותם שהם במדריגות נמוכות בבחינת התגברות ההסתרות והם בבחינת רגלין שעליהם נאמר רגליה יורדות מות כידוע. וזה א׳ם תשיב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת בחינת עסק התורה שנקראת אמת כמו שאמרו רז״ל, כי על ידי עסק התורה נתגלין ההסתרות ונתהפכין לדעת כי אורייתא שמא דקוב״ה שחותמו אמת ועל ידי זה קורין את חי החיים לקבל ממנו חיים ואריכות ימים כי אמת סמנא דחיי כמו שאמרו רז״ל ושקולה שבת ככל התורה כי היא גם כן שמא דקוב״ה ובחינת אמת כנ״ל כמה פעמים ועל ידה מקבלין חיים בחינת טועמיה חיים זכו ועיקר החיות הוא חכמה ושכל שעל ידי זה נתגלין ההסתרות ועל ידי זה נמשך פרנסה גם כן. והפרנסה הוא בחינת רגלין כמבואר במקום אחר. וזה עשות חפצך ביום קדשי שיזהר מעשיית חפציו של חול שהם ל״ט מלאכות עצבות רוח וקראת לשבזת ענג לקדוש ה׳ מכובד. כי התגלות הדעת זה עיקר הענג והכבוד כנ״ל כמה פעמים.

וזה גם כן בחינת הסעודות של שבת שהם בחינת מן בחינת דעת והם עיקר ענג שבת כמו שאמרו רז״ל במקום ענג שבת יהא קריאה היינו קידוש במקום סעודה כנ״ל. גם השלום שנמשך על ידי הדעת הוא גם כן בחינת ענג וכבוד כמו שכתוב והתענגו על רוב שלום.

וכתיב כבוד לאיש שבת מריב וכבדתו מעשות דרכך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז ומחלוקת כמו שכתוב אל תרגזו בדרך ודרשו רז״ל שלא יפסיעו פסיעה גסה. גם הפסיעה גסה מבלבלת המחשבה מלעיין כמבואר בספר המדות. וזה בחינת פגם הדעת.

ממצוא חפציך ודבר דבר שלא ידבר שום דיבור מעשיית חפצים של חול. כי שבת הוא בחינת שלימות הדיבור דקדושה בחינת מלכות פה שעל ידו קורין את חי החיים בבחינת כי חיים הם למוצאיהם בפה דייקא.

כי עיקר התגלות הדעת על ידי הדיבור כנ״ל גם כי הדיבורים של שבת הן בחינת דיבורים מן השמים שנמשכין רק על ידי שנדחה זוהמת הנחש עצבות רוח הנאחז בעובדין דחול. ועל כן אפילו אנשים פשוטים שלא זכו גם בשבת לקבל דיבורים מן השמים. אף על פי כן צריכין על כל פנים ליזהר לדבר רק בחפצי שמים בכדי שלא לפגום על כל פנים בבחינת הדיבורים של שבת וזה אז תענג על ה׳ דא עתיקא קדישא היינו שזוכה לסתרי תורה שהם בחינת עתיק כידוע והן נמשכין דייקא על ידי התגלות ההסתרות כנ״ל.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות עד חב״ד שהם שלש ראשונות שזה בחינת החיים ואריכת ימים שממשיכין לתוך המלכות ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות שנאמר ואתה על במותימו תדרוך היינו שנופל ונתבטל בחינת מלכות הרשעה מלכות המן עמלק כמו שאמרו רז״ל שאמר מרדכי להמן אבל בעכו״ם

כתיב ואתה על במותימו תדרוך. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא זעיר אנפין בחינת עסק התורה שהוא עמודא דאמצעיתא שעל ידה ממשיכין החיות לתוך הימים והמדות עד שממשיכין על ידי זה אריכת ימים לתוך המלכות כנ״ל.

ורז״ל דרשו שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו בחינת התגלות ההסתרות כל כך עד שנתגלה חיות אלקותו יתברך שמלובש בכל המדריגות כולם וכל ההסתרות שבתוך ההסתרות נתהפכין לדעת בבחינת כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ וכתיב כי מלאה הארץ דעת שזה בחינת נחלה בלי מצרים. גם בחינת התגלות הדעת של בחינת מחלוקת לשם שמים הוא בחינת נחלה בלי מצרים. כי הוא למעלה מבחינת גבולים ומצרים. כי אף על פי שזה אוסר וזה מתיר אף על פי כן אלו ואלו דברי אלקים חיים כידוע ועל כן עתיד הקב״ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש״י עולמות והן גם כן בבחינת נחלה בלי מצרים כמבואר בתוספות יום טוב שם. וזה כי פי ה׳ דיבר כי כל זה נמשך מבחינת התפתחות הדיבור דקדושה בשרשו שנמשך בשבת. שעל ידי זה נתגלה הדעת בבחינת מפיו דעת ותבונה ונתגלין ההסתרות ונמשך חסד ואהבה ושלום. עד שאפילו המחלוקת הוא גם כן אהבה ושלום כי הוא מחלוקת לשם שמים כי זוכין לקבל דיבורים מן השמים שזה גם כן בחינת כי פי ה׳ דיבר׃

סימן נה-אבא שאול אומר

קדושת ארץ ישראל נמשך משבת. וכן הנפש יתרה של שבת הוא בבחינת ארץ ישראל כנ״ל כמה פעמים ובפרט בסימן ל״ז עיין שם. כי בשבת אז התפלה בשלימות בבחינת התנוצצות אור האבות כמבואר בזוהר הקדוש בראשית דף כג׃ שבחול מתקבלין התפלות בבחינת שור ארי נשר. ובשבת קודשא בריך הוא נחית בג׳ אבהן לקבלא בהון בת יחידא דיליה ודא שין בת וכו׳ וכן הוא בתיקונים ׳ובאתר דאבהן תמן שכינתא תמן׳ שהוא בחינת קדושת ארץ ישראל שזה בחינת ״וזכרתי את בריתי יעקב וכו׳ והארץ אזכור״, שזה בעצמו גם כן בחינת שבת שין בת, היינו האבות עם השכינה כמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי כל זה זוכין לראות במפלת הרשעים שזה בחינת מה שבמזמור שיר ליום השבת מאריך בענין מפלת הרשעים, כמו שכתוב ״כי הנה אויבך ה׳ כי הנה אויביך יאבדו וכו׳ ותבט עיני בשורי״ וכו׳. גם שבת הוא בחינת ׳תלת גוונין דעינא ובת עין׳, ואז זוכין כל ישראל לבחינת תיקון הראיה בבחינת ״ראו כי ה׳ נתן לכם השבת״, וזוכין לראות למרחוק ולהשיג צדקתו של הקב״ה, שאפילו מה שמצליח את הרשעים ומזכה אותם בדין בעולם הזה, הוא גם כן רק

בשביל מפלתם, ובשביל להציל על ידי זה את הצדיק מארס עיניהם של הרשעים כמבואר בפנים. שזה גם כן מה שמאריך לבאר ב"מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון", "טוב להודות לה'" הוא בחינת שלימות התפלה שזוכין על ידי שרואין ומשיגין צדקת משפטיו של השם יתברך "כי לא אצדיק רשע" שזה בחינת עליון כמו שכתוב (איכה ג') "להטות משפט גבר נגד פני עליון לעוות אדם בריבו ה' לא ראה", וכן (תהלים ז) שמדבר גם כן מצדקת משפטיו יתברך ומפלת הרשעים כמו שכתוב "אלקים שופט צדיק" וכו', וסיים "אודה ה' כצדקו ואזמרה שם ה' עליון", ושם ט' "אזמרה שמך עליון בשוב אויבי אחור וכו' כי עשית משפטי ודיני ישבת לכסא שופט צדק" וכו'. וזה "להגיד בבוקר חסדך", היינו בעת שרואין במפלת רשעים ממש שזה בחינת בוקר כמו שכתוב (תהלים קא) "לבקרים אצמית כל רשעי ארץ", וכמו שאמרו רז"ל, אז בוודאי צריכין להגיד חסדו יתברך שעושה עם הצדיקים ומכניע את הרשעים לפניהם, "ואמונתך בלילות" שאפילו בעת החושך והגלות והצלחת הרשעים, אף על פי כן צריכין להאמין מאד בהשם יתברך כי ישרים משפטיו, ובוודאי הכל רק לטובת ישראל. וזה "איש בער לא ידע וכו' בפרוח רשעים כמו עשב וכו' להשמדם עדי עד" וכו', וסיים "להגיד כי ישר ה' צורי ולא עולתה בו" כי בוודאי צדיק וישר הוא יתברך.

ועל כן גם במנחה של שבת אומרין גם כן "צדקתך כהררי אל" אף על פי ש"משפטיך תהום רבה" כמבואר בפנים, ועל ידי כל זה נתפשט הלב מעקמימותו וזוכין לישרת לב ולאמונה שלמה, שעל ידי זה זוכין לשלימות התפלה כמבואר בפנים, ושלימות התפלה הוא בחינת פרה אדומה כמבואר בפנים. וזה בחינת שבת ודינין ופרה במרה נצטוו, כי על ידי קדושת שבת זוכין לראות צדקת משפטיו ודיניו של השם יתברך כי הוא אוהב משפט צדק ודין אמת, ועל ידי זה זוכין לשלימות התפלה שהוא בחינת פרה אדומה. ודייקא במרה, כי שם ראו בחינה זאת כמו שכתוב (שמות טז) "ולא יכלו לשתות מים ממרה וכו' ויורהו ה' עץ וכו' וימתקו המים", ואמרו רז"ל 'אותו עץ הרדופני היה', שהוא מר והראה להם השם יתברך שהוא ממתיק מר במר, היינו שדייקא על ידי שישראל סובלין מרירות הגלות והשיעבוד על ידי הצלחת הרשעים, זהו דייקא שלימות טובתן והצלחתן של ישראל ומפלתן של רשעים כנ"ל. גם בשבת נכנעת הסטרא אחרא מאד כמבואר בזוהר הקדוש, ועל ידי זה נכנע הרע בכלל ובפרט שזה בחינת אפר שבתפלה כמבואר בפנים. ועל כן גם 'מלאך רע בעל כרחו עונה אמן' כי גם הרע נעשה כסא לקדושה כמבואר בפנים.

ועל כן בשבת בנקל יותר להתפלל בבחינת התפשטות הגשמיות. כי על ידי קדושת שבת נכנע ממילא כלל הגופניות והחומריות. כי שבת הוא עולם הנשמות ולא עולם הגוף כנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש.

גם אז מסוגל ביותר לקשר את עצמו עם נפשין רוחין ונשמתין של שוכני עפר על ידי קדושת הנשמה יתירה שזוכה כל אחד בשבת. ולפעמים זוכה האדם לקבל אז חלקי נפש רוח ונשמה שלו שכבר נתתקנו בשלימות

בגלגולים הקודמים. ולפעמים זוכה לקבל גם חלקי נפש רוח ונשמה של צדיקים קדמונים. גם משה רבינו עליו השלום עם עוד כמה צדיקים יורדים בכל ערב שבת לעסוק בתיקון נפשות ישראל של החיים והמתים כמבואר כל זה בכתבי האריז״ל. ועל כן צריכין בשבת ביותר לקשר את עצמו ובפרט בשעת התפלה עם נפשין ורוחין ונשמתין של שוכני עפר בפרט ובכלל שזה בחינת עפר שבתפלה כמבואר בפנים. גם בחינת שבעה שבעה הנאמר בפרה שמרמז גם כן על שלימות התפלה בבחינת (תהלים קיט) ״שבע ביום הללתיך״ כמבואר בפנים, זה בחינת השבעה ברכות שיש בתפלת שבת.

גם עיקר תיקון השלש קולות הוא על ידי קדושת שבת, כי בשבת נמשך בחינת דעת ומוחין גדולים לכל אחד לפי בחינתו כנ״ל כמה פעמים, ועל ידי זה נתבטלין כל מיני אמונות כוזביות שהם כסילות גמור בבחינת (קהלת ה) ״קול כסיל ברוב דברים״. גם קדושת שבת הוא בחינת קדושת הדיבור דקדושה, ועל כן צריכין למעט אז בדיבור בבחינת ״ודבר דבר״ הנאמר בשבת. ועל ידי זה נתבטל בחינת ״קול כסיל ברוב דברים״. ועל כן אמרו רז״ל ׳כל המשמר את השבת אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו׳, כי על ידי שבת נמשך בחינת ביטול עבודה זרה ואמונות כוזביות וזוכין לאמונה שלימה וישרה. גם שבת הוא בחינת לב כמבואר בתיקונים, ועל ידי זה נמשך בחינת חיזוק הלב לכל אחד מישראל שיהיה כח בלבו להכיל את שכלו וחכמתו, כי אמרו רז״ל ׳שקולה שבת ככל התורה והמצות׳. נמצא שעל ידי קדושת שבת בעצמו הוא כאלו קיים כל התורה ומצות ומעשים טובים, ועל ידי זה זוכה לבחינת חיזוק הלב שהעיקר הוא על ידי מעשים טובים, ואז אינו בבחינת ׳חכמתו מרובה ממעשיו׳ וזוכה ללב טוב וטהור בבחינת ׳וטהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו באהבה וברצון שבת קדשך׳. ועל ידי זה נכנע בחינת ״קול ענות״ וכו׳, היינו הקול של האפיקורסים והפילוסופים שמחטיאים על ידי חכמתם הרעה ביותר כמבואר בפנים.

גם על ידי קדושת שבת נתבטלין כל החרפות ובזיונות שיש לאדם משונאים בבחינת ״כל היום כלימתי נגדי וכו׳ מקול מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם״. כי שבת בסגולתו להשבית אויב ומתנקם כמבואר לקמן בסימן נ״ז בפנים. ועל ידי זה נתבטלין כל החרפות ובושות בבחינת ״והשבית קציף חרפתו״. וזה בחינת שב״ת אותיות בש״ת, כי על ידי קדושת שבת ניצולין מחרפות ובושות ונתבטל בחינת קול מחרף ומגדף הנ״ל. וזה בחינת השבעה קולות שאומרין בכניסת שבת במזמור לדוד והם כנגד חג״ת נה״ימ כמבואר בזוהר הקדוש ובכוונות.

וזה ״קול ה׳ על המים״, כנגד בחינת חסד ששרשו בחכמה כידוע, ששם שורש האמונה הקדושה כמו שכתוב ״ה׳ בחכמה יסד ארץ״, בחינת ׳אבא יסד ברתא׳ כידוע. ועל כן נקרא חכמה אב האמונה כמבואר בהקדמת התיקונים, ועל ידי זה נתבטלין כל האמונות כוזביות, וזה בחינת ״להגיד בבוקר חסדך ואמונתך״ וכו׳. קול ה׳ בכח כנגד גבורה ששרשה בבינה

לְבָּא, היינו בחינת חיזוק הלב דקדושה (ששם עיקר הכח והגבורה כמבואר במקום אחר), שעל ידי זה נתבטל הפילוסופיא והאפיקורסות כנ״ל, ״קול ה׳ בהדר״ כנגד בחינת תפארת, בחינת ״פאר וכבוד״ בבחינת (תהלים ח) ״וכבוד והדר תעטרהו״, היפך בחינת החרפות ובזיונות הנ״ל ותנא והדר מפרש. כי מחמת שעיקר אחיזת הסטרא אחרא ויניקתה הוא מבחינת רגלין כידוע, על כן בכאן מבאר ביותר בחינת הכנעת הקולות דסטרא אחרא על ידי הקול דקדושה.

וזה ״קול ה׳ שובר ארזים״, היינו בחינת ביטול הקול כסיל ברוב דברים ואמונות כוזביות שהם בחינת ארז כמבואר בפנים. ״קול ה׳ חוצב להבות אש״ היינו חיזוק הלב דקדושה, שיוכל להכיל את דברי החכמה בתוכו והשכל הוא כאש עצור בלבו כמבואר בפנים. ״קול ה׳ יחיל מדבר״ וכו׳ ׳מדבר׳ הוא בחינת שפלות בחינת ״וממדבר מתנה״ כמו שדרשו רז״ל (עירובין נד), היינו בחינת ״ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם״ וכו׳ שזה בחינת ״מדבר לא אדם בו״ (איוב לח), שזה בחינת ביטול קול מחרף ומגדף, בחינת ״טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדינים וכעס״ (משלי כא). וזה גם כן ״קול ה׳ יחולל אילות״ כנגד בחינת מלכות בחינת תפלה. וזה שמבואר בכוונות לכוון בקול זה השם שק״ו צי״ת שהוא בחינת התפלה המקובלת בחינת שועתינו קבל ושמע צעקתינו וכו׳, ושם זה גימטריא תולעת כמבואר בכוונות פרשת התמיד וכנ״ל בסימן כ״ח, היינו בחינת ״אנכי תולעת ולא איש״ וכו׳. וזה שסיים ״ובהיכלו כולו אומר כבוד״, שזה בחינת שלימות ביטול הקול מחרף הנ״ל, על ידי שבשעת תפלה הוא עומד בהיכל המלך ושם נתהפכין כל הבזיונות לצירופי כבוד כמבואר בפנים. ומחמת שעל ידי זה נתגלה קדושת ארץ ישראל שהיא בחינת ״גם זאת״, בחינת שיעור חלה כמבואר בפנים, על כן מבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן רמ״ב שנוהגין ללוש שיעור חלה לבצוע ממנה לכבוד שבת וכו׳.

וזה ״אם תשיב משבת רגלך״, היינו שעל ידי קדושת שבת תזכה לשלימות התפלה שהוא בחינת רגל כמבואר בפנים, והתפלה תהיה בשלימות כל כך, עד שיתנוצץ על ידה אור זכות אבות שהם בחינת רגלי הכסא כמבואר בפנים. גם מרמז על עליית רגלי הקדושה מאחיזת הסטרא אחרא שזה בחינת תיקון השלש קולות הנ״ל. וזה ״עשות חפציך ביום קדשי״ שיזהר מעשיית חפציו שיש בהם אחיזת הכסילות, בחינת (במדבר יא) ״שטו העם ולקטו״-בשטותא, שזה בחינת ״כי אין חפץ בכסילים״ בחינת ״קול כסיל ברוב דברים לא יחפוץ כסיל בתבונה״. ובשבת צריכין לעסוק רק בחפצי שמים שהם בחינת חכמה ושכל דקדושה וביטול כל מיני אמונות כוזביות שהן כסילות ממש. ״וקראת לשבת ענג״ זה בחינת חיזוק הלב שיוכל להכיל החכמה והשכל דקדושה בתוכו שזה עיקר הענג כנ״ל כמה פעמים. כי עיקר הענג הוא בלב כמבואר במקום אחר, והפילוסופים וכו׳ הנ״ל הם רחוקים לגמרי מענג דקדושה, וכל ימיהם מלאים כעס ומכאובות כמבואר במקום אחר. וזה (משלי יט) ״לא נאוה לכסיל תענוג״ מכל שכן אלו שעליהם נאמר (משלי כו) ״ראית איש חכם בעיניו תקוה

לכסיל ממנו", כי הם גרועים יותר מן הכסילים. וזה "נואף אשה חסר לב" דקאי על אלו הנ"ל כמבואר בפנים. וזה "נגע וקלון ימצא", כי ענג וכבוד נתהפך אצלם לנגע וקלון. וזה "ולקדוש ה' מכובד" בחינת ביטול החרפות ובזיונות שהם היפוך הכבוד.

וזה "וכבדתו מעשות דרכיך" ודרשו רז"ל 'שלא יפסיע פסיעה גסה כי נוטלת אחת מת"ק ממאור עיניו של אדם'. וזה פגם בקדושת שבת שהוא בחינת חיזוק הראיה לראות למרחוק צדקת משפטיו של השם יתברך כנ"ל, שעל ידי זה זוכה לשלימות התפלה שנקראת דרך כמבואר בפנים. "ממצוא חפצך ודבר דבר" שלא יבקש על צרכיו, כי אז התפלה בשלימות בבחינת "שבע ביום הללתיך", ואין שואלין אפילו על צרכיו הגשמיים מחמת כבוד שבת, בכדי שלא לזכור בצערו ושלא להרהר אחר יושר משפטיו יתברך שהם גם כן בבחינת חפץ, כמו שכתוב (קהלת ח') "כי לכל חפץ יש עת ומשפט" וכו' עיין רש"י שם. וזה "אם עושק רש וגזל משפט וצדק תראה במדינה אל תתמה על החפץ" וכו' עיין רש"י שם (קהלת ה') "אז תענג על ה'" 'דא עתיקא קדישא', כי על ידי כל הנ"ל זוכין לראות במפלת רשעים, ועל ידי זה נתגלין פני ה' לעושי טוב כמבואר בפנים, ובבחינת עתיק שם עיקר אור הפנים כידוע. "והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך" זה בחינת ירושת ארץ ישראל שהיא גבוה מכל הארצות, ונקראת נחלת יעקב כמו שפירשו המפרשים ז"ל. ובזוהר הקדוש דרשו "והרכבתיך על במתי ארץ" 'דא חקל תפוחין קדישין' היינו בחינת שלימות עליית המלכות שהיא בעצמה בחינת אמונה בחינת תפלה בחינת קדושת ארץ ישראל כידוע. ורבותינו ז"ל דרשו שניצול משעבוד מלכיות כמו שכתוב "ואתה על במותימו תדרוך" וכו', היינו שרואה במפלת הרשעים ונכנעים תחתיו.

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך" 'דא זעיר אנפין' בחינת תפארת, שהוא בחינת כלליות אור האבות, בחינת "ותפארת בנים אבותם" וכנ"ל כמה פעמים.

וזה בחינת מה שדרשו רז"ל (שבת קיח) 'שזוכה לנחלה בלי מצרים' כי על ידי זה יכולין לגלות קדושת ארץ ישראל לעולם אפילו כשהיא בגלות תחת יד הסטרא אחרא, בבחינת "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם". כי נתבטלין על ידי זה כל מיני מצרים דסטרא אחרא ונתגלה קדושת ארץ ישראל גם עכשיו, שגם זכות אבות בעצמה הוא בבחינת בלי מצרים, בחינת לעולם זכות אבות קימת וכו' וכנ"ל בסימן ל"ז. וזה "כי פי ה' דיבר", היינו שכל זה זוכין על ידי שלימות התפלה של שבת עד שהוא בבחינת דבר ה' בעצמו, שזה בחינת "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך" וכו', היינו שעל ידי הצל שנעשה על ידי התגלות יד ה' בבחינת "ותאחז במשפט ידי", על ידי זה נתחזקין מאור עיניו של הצדיק וזוכה לשלימות התפלה בבחינת כל התיקונים הנ"ל, שאז התפלה בבחינת דבר ה', מאחר שזוכה לבחינת התפשטות הגשמיות כל כך בשעת התפלה עד שאין מרגיש גם את עצמו, כי כל ישותו נתבטל ואין כאן אלא המלך

בעצמו שזה בחינת "ובהיכלו כולו אומר כבוד". אזי כל דבורי תפלתו הם בחינת דבורי המלך בעצמו כביכול, בבחינת "אדני שפתי תפתח" כמובן בפנים. ועל ידי תפלה כתיקונו מתנוצץ אור זכות אבות וזוכה לכל הנ"ל:

סימן נו-וביום הביכורים שבת הוא בחינת מלכות בחינת שבת מלכתא כידוע.

וכל נשמות ישראל מושרשין בקדושת שבת שהוא עולם הנשמות כמו שכתוב "וביום השביעי שבת וינפש" וכמבואר בזוהר הקדוש ובספר הבהיר, על כן 'כל ישראל בני מלכים ויש לכל אחד מישראל בחינת מלכות לפי בחינתו. ובחינת המלכות שבקדושת שבת הוא באתגלייא ובאתכסיא. שזה בחינת מה שאמרו רז"ל מתן שכרה לא עבידא לאגלויי. ושבת ניתן בצינעא. כי אף על פי שרואין קדושת שבת ובחינת המלכות שלה גם באתגליא. כי ישראל נזהרין מאד בכבודה ומאחד בשבת מזכירין את יום השבת ומזמינין ומכינין מה שצריך לכבוד שבת. אף על פי כן עיקר המלכות שלה הוא באתכסיא כי באתגליא היא כביכול בבחינת עניות דלית לי' מגרמי' כלום כי אין עושין בו מלאכה ואין משתכרין בו ואין מרויחין בו וכמו שכתוב בזוהר שמות דף רנ"ה בתרין אילין אוזיף בר נש לקודשא בריך הוא כד חייס ליה למסכנא וכד אפיק בשבתי וזמני וכו' בבחינת מלוה ה' חונן דל ובתיקון כ"א דף נ"ח עני איהו יום השבת וכו'. גם ידוע ששולטין בו מאדים ושבתאי וכו' ובזוהר יתרו פ"ח ויברך אלקים את יום השביעי וכו' כיון דלא משתכחי ביה מזונא מה ברכתא אשתכח ביה. אלא הכי תאני כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין וכו' עיין שם מובן מזה גם כן כי בחינת המלכות והממשלה של שבת קדש הוא באתכסייא כי עשיר ברשים ימשול (משלי כב) ובשבת מי שלא טרח והכין בערב שבת מה יאכל בשבת אף על פי כן באתכסיא כל השפע והברכה נמשך רק משבת על כל ימות השבוע וכולם תחת ממשלתו ומלכותו וכולם נכנעים וכפופים אליו. ועיין גם בפתיחתא למדרש איכה שיחו בי יושבי שער וכו' שהעכו"ם מלעיגין על ישראל שהם עניים מחמת הוצאות שבת וכו'. אבל באמת הוא להיפוך כי כל הפרנסה והעשירות שהוא בבחינת מלכות נמשך רק מקדושת שבת כנ"ל וכמו שאמרו רז"ל עשירים שבשאר ארצות מפני שמכדין את השבת. כי כל המוסיף מוסיפין לו. וזה שכתוב (ירמיה יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו' ולקדש את יום השבת וכו' ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו' כי עיקר קיום המלכות של ישראל תלוי בשמירת שבת כנ"ל.

וצריך כל אחד לבלי להשתמש עם בחינת המלכות שיש לו להנאתו ולצרכו. בכדי שלא לעשות מקודש חול ח״ו. כי המלכות שמקבלין על ידי קדושת שבת הוא קדש ואסור למעול בו וליהנות ממנו למלאות תאוותו ולהשתמש בו להנאתו ולצרכו. רק להשתמש עם בחינת המלכות שיש לכל אחד כפי בחינתו רק בשביל כבוד השם יתברך בבחינת והיתה לה׳ המלוכה דהיינו להזהיר ולהוכיח את כל אלו האנשים שהם תחת ממשלתו ולקרבם להשם יתברך.

וזה בחינת ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ודרשו רז״ל שכל חכם הדור צריך להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולדרוש להם בדברי תורה. ועיקר הדרשה הוא להורות לעם את חוקי אלקים ותורותיו ולהכניס יראת ה׳ בלבם כמבואר במגן אברהם בשלחן ערוך אורח חיים סימן ר״צ. וזה מוטל גם על כל אחד לפי בחינתו. כי בכל ימי המעשה הוא טרוד במלאכתו ועסקיו ועל כן בשבת על כל פנים שאז לבו פנוי והוא מיסב ומתוועד עם בני ביתו ואז על כל פנים צריך לדבר על לבם דברי מוסר ויראת ה׳ ולקרבם לעבודת השם יתברך שזה עיקר קדושת שבת כמו שכתוב כי אות הוא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה׳ מקדשכם. וכשמשתמש עם המלכות רק בשביל השם יתברך אז המלכות בבחינת בן חורין שזה בחינת מר דרור כמבואר בפנים. היינו שאז המלכות שהוא בבחינת שבת הקטן מקבלת הארה מבחינת יובל בחינת בינה שהוא בחינת שבת הגדול כמבואר בתיקונים וכנ״ל כמה פעמים. ושבת הגדול בחינת בינה הוא בחינת עולם הבא כידוע. ועולם הבא הוא יום שכולו ארוך ועל ידי זה ממשיכין אריכת ימים לתוך המלכות.

וזה שאמרו רז״ל בפרקי דר׳ אליעזר פרק י״ח. כל המברך על היין בלילי שבתות מאריכין לו ימיו ושנותיו בעולם הזה וזוכה לחיי עולם הבא. כי היין כלול משני בחינות שבת הנ״ל היינו מבחינת בינה ומלכות כמבואר בפנים לעיל סימן י״ב עיין שם. ועל כן הקידוש של שבת נקרא קריאה כמו שכתוב וקראת לשבת ענג ודרשו רז״ל במקום קריאה שם יהא ענג.

היינו שיהיה קידוש במקום סעודה. כי הוא בבחינת וקרא בו כל ימי חייו כי קורא על ידו את חי החיים להמשיך ממנו חיים ואריכת ימים. כי שבת שמא דקודשא בריך הוא. ועל ידי הקידוש שמקיים בזה זכור את יום השבת הוא קורא בזה את חי החיים בשמו יתברך להמשיך ממנו חיים ואריכת ימים.

וזה בחינת השבעים תיבות שבקידוש בחינת ימי שנותינו בהם שבעים שנה. גם עיקר עסק התורה שהיא שמא דקודשא בריך הוא הוא בשבת. כי אז קורין בציבור בתורה כשרה ומשלימין כל הפרשיות שבתורה שכולם הם שמותיו יתברך כידוע ועל ידי זה ממשיכין אריכת ימים לתוך המלכות מבחינת השלש ראשונות שהם חב״ד ששם מקור החיים בחינת החכמה תחיה שזה בחינת קדושת שבת שהוא עולם המחשבה שהוא עיקר החיות כי עיקר קדושת שבת נמשך מבחינת שלש ראשונות בחינת

כי קדש הוא כמבואר בכתבי האריז״ל. אך שם החיות הוא בבחינת ריבוי אור. כי שם הוא בבחינת למעלה מן המדות. ועל כן צריכין להמשיך החיות על ידי התורה דייקא שהוא בחינת עמודא דאמצעיתא שכולל כל המדות ועל ידה דייקא קורין החיות לתוך המדות והימים. ועל ידי זה זוכין לאריכת ימים שממשיכין אריכת ימים לתוך המלכות.

ועל כן צריכין לקרות בתורה בפה דייקא בחינת כי חיים הם למוצאיהם בפה וכו׳ כמבואר בפנים כי מלכות פה.

ועל ידי זה מצמצמים החיות ביותר שיהיה בבחינת מדות וימים כנ״ל ועל כן אמרו רז״ל (ברכות ח׳) כל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו מימיו ושנותיו. ועיין זוהר יתרו דף צ״ב תלת דרגין אינון שבת עילאה שבת דיומא שבת דלילא וכלהו חד ואיקרי כלא שבת וכו׳ עיין שם היינו גם כן הג׳ בחינות הנ״ל שהם מקור החיות הוא בחינת שבת עילאה. והתורה שהוא כלל המדות והימים היא בחינת שבת דיומא. והמלכות הוא בחינת שבת דלילא כידוע. וזה טועמיה חיים זכו כי זוכין על ידי זה לחיים ואריכת ימים כנ״ל.

ועיקר החיות הוא השכל והדעת שזוכין לקבל על ידי קדושת שבת בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם.

וכן (יחזקאל כ) לדעת כי אני ה׳ אלקיכם. ועל ידי הדעת הזה נתגלין כל ההסתרות ואפילו הסתרה שבתוך הסתרה ועל כן אמרו רז״ל בפרקי דר״א כל השומר שבת מוחלין לו על כל עוונותיו. ואמרו רז״ל שבת קיח: אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. כי בדור אנוש גברה ההסתרה מאד עד שנתעלם שם ה׳ כמו שכתוב אז הוחל לקרוא בשם ה׳ ותרגומו חלו מלצלאה בשמא דה׳. אבל על ידי קדושת שבת שמא דקוב״ה חוזר וקורא בשם ה׳ ונתגלין כל ההסתרות כולם ונמחלין לו כל עוונותיו. וכבר נתבאר שקידוש היום הוא גם כן בחינת קריאה בשמו יתברך שזה בחינת התגלות ההסתרות ועל כן אמרו רז״ל (ברכות כ) נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה וכו׳ אמר קרא זכור ושמור וכו׳ והני נשי הואיל ואיתנהו בשמירה איתנהו בזכירה, כי אלו שהן בבחינת ההסתרות הן בחינת נשים בג׳ בחינות כמבואר בפנים. ואף על פי כן איתנהו בשמירה. כי שמור שהוא מדת המלכות כידוע הוא סוף המדריגות כולם. ושוכנת גם אצל אותם שהם בדיוטא התחתונה מאד בבחינת ומלכותו בכל משלה כמבואר בזוהר הקדוש. ועל כן איתנהו נמי בזכירה. זכור הוא מדת התפארת בחינת התורה. כי על ידי עסק התורה ממשיכין חיות שהוא בחינת חכמה ודעת לתוך המלכות עד שעל ידי זה נתגלין כל ההסתרות (שהם מקבלין חיות רק מבחינת המלכות שזה בחינת שמור כנ״ל) ונתהפכין גם כן לדעת ותורה שהוא בחינת זכור בחינת קידוש. כי המוחין נקראים קדש כידוע. (ומה שהנשים פטורות מתלמוד תורה אין כאן מקום לבאר ויבואר במקום אחר אם ירצה השם על פי מאמר זה עצמו) וזה נשים חייבות בקידוש היום דבר תורה. דבר תורה דייקא כי הקידוש

הוא בבחינת עסק התורה שעל ידי זה קוראין וממשיכין החיות לתוך המלכות כנ״ל ועל כן זוכין על ידי זה גם כן לאריכת ימים כנ״ל.

ועל כן אמרו רז״ל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו וכו׳ כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית.

כי מאחר שהחיות שנמשך מחי החיים יתברך הוא בבחינת למעלה מהמדות והוא טמיר ונעלם מאד על כן אפשר לכפור בכל ח״ו לומר שאין העולם מקבלים כלל חיות ממנו יתברך. ונמצא בטל כוונת הבריאה שהיתה רק בגין דישתמודעין ליה יתברך. על כן כשאומר ויכלו ומגלה שהשם יתברך ברא את הכל והחיות של כלל הבריאה הוא רק שמו יתברך שהוא בחינת שבת שמא דקודשא בריך הוא שזה בחינת ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה כי הוא קיום כל הבריאה.

ועל כן כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית מאחר שעל ידו נתגלה ההסתרה ונתהפך לדעת שהוא עיקר החיות של מעשה בראשית.

ועל כן המלאכים המלוים אותו אומרים עליו וסר עוונך וחטאתך תכופר. כי על ידי התגלות ההסתרות זוכה לתשובה שלימה ונמחלין כל עוונותיו כנ״ל. וזה לכו נא ונוכחה יאמר ה׳ אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכו׳ היינו כי עיקר העון הוא עלי ידי התגברות החושך וההסתרה עד שנעשה לו כהיתר או כמישור גמור ח״ו. וזה בחינת על אמרך לא חטאתי. והויכוח הוא בירור הדברים בחינת התגלות ההסתרות ותיכף שנתגלין ההסתרות ויודע בידיעה אמתיית שחטא ופגם מאד ושב ומתחרט על זה באמת ומודה ואומר חטאתי ושוב לא אחטא עוד. אזי תיכף מוחלין לו כמו שמצינו אצל דוד המלך עליו השלום שאמר חטאתי ותיכף אמר לו הנביא גם ה׳ העביר חטאתיך וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל. וזה בחינת לכו נא ונוכחה וכו׳ ותיכף שיתברר לכם החטא ותתגלה ההסתרה על ידי הויכוח אזי אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכו׳.

ועל כן מצוה לקדש על היין דווקא. כי שתיית יין מביא שכחה בבחינת פן ישתה וישכח מחוקק וכמבואר בליקותי תנינא סימן כ״ו. וזה בחינת ההסתרה ראשונה בחינת נעשה לו כהיתר שזה בחינת נשים לשון שכחה וכשישתה עוד יותר אזי מתגבר עליו ההסתרה שבתוך הסתרה עד שהכל דומה לו כמישור ח״ו וזה בחינת שנשו וקפצו וכו׳. וזה בחינת (משלי כ״ג) אל תרא יין כי יתאדם כי יתן בכוס עינו יתהלך במשרים ופירש רש״י המרבה בשכרות כל העבירות דומות לו כמישור וכן אמרו רז״ל (יומא עד) אבל קידוש על היין הוא בחינת התגלות ההסתרות כמו שכתוב זכור את יום השבת זכריהו על היין וזכרון הוא היפך השכחה וההסתרה. וזה בחינת זכרו כיין לבנון (הושע יד) כי היין דקדושה הוא בחינת התגלות הדעת כמבואר בפנים בסימן כ׳ ועל ידי זה נתגלין ההסתרות ונתהפכין לדעת שזה בחינת אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו כנ״ל וזה שתירגם כחמר עתיק וכו׳ כי הדעת הזה הוא בחינת אריכות ימים

שממשיך לתוך המלכות ואריכות ימים הוא בחינת עתיק כמובא לקמן בפנים סימן ס׳ במאמר פתח ר״ש. ועל ידי הדעת הזה נתגלין ההסתרות ואז התורה בעצמה מוכיחה אותם בבחינת אורייתא מכרזת קמייהו וכו׳ ומזה נמשך הרהורי תשובה שבאין לכל אחד מישראל על ידי קדושת שבת וכנ״ל כמה פעמים והכל מחמת שזוכין לשמוע אז קול הכרוז והקריאה והתוכחה של התורה הקדושה וזה בחינת הז׳ קולות שבמזמור לדוד שאומרין בכניסת שבת קודש ואמרו רז״ל שהם כנגד השבעה קולות של מתן תורה. כי בכניסת שבת נשמע לכל אחד כפי בחינתו קול הכרוזים של התורה הקדושה שהם מבחינת הקולות של מתן תורה ועל כן הם זיין קולות כי התורה כלולה משבע מדות. ועל כן עיקר זמן התגלות סתרי תורה הוא בשבת. כי על ידי התגלות ההסתרות שבתוך הסתרות נתגלין סתרי תורה כמובא בפנים.

ועל כן הכל מודים שבשבת ניתנה תורה כי אז נתגלין ההסתרות ונעשה מהם תורה שזה בחינת מה שהשיב משה רבינו עליו השלום להמלאכים למצרים ירדתם יצר הרע יש בכם קנאה יש בכם וכו׳ כי דייקא על ידי התגברות ההסתרות שהתגברו על ישראל בגלות מצרים וכן ברוחניות התגברות היצר הרע וכו׳ על ידי זה כשבא משה רבינו עליו השלום שהוא בחינת הדעת ונתגלו ההסתרות נעשה מזה תורה. שזה בחינת מה שהתחיל בדיבור ראשון של עשרת הדברות אנכי ה׳ אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים היינו בחינת התגלות ההסתרות והזהיר תיכף על איסור עבודה זרה שעל ידי זה עיקר תוקף התגברות ההסתרות שבתוך הסתרות בחינת ואנכי הסתר אסתיר וכו׳ כי פנה אל אלקים אחרים והזהיר על שבועת שוא והזכרת שם שמים לבטלה. כי בהזכרת שם שמים קוראין את חי החים בשמו יתברך להמשיך ממנו חיות ועל כן צריכין ליזהר שלא להזכירו לבטלה ח״ו ומכל שכן שלא לישא שם ה׳ לשוא ח״ו. ואחר כך הזהיר על שבת שהוא שמא דקוב״ה שמצוה לזכרו בחינת זכור את יום השבת לקדשו בכדי להמשיך על ידו חיות דקדושה והתגלות הדעת שעל ידי זה נתגלין ההסתרות וזה בחינת ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו׳ כי על ידי המלכות דקדושה שהוא בחינת קדושת שבת נתגלין ההסתרות ונעשה תורה שנקראת טוב בחינת אין טוב אלא תורה כמבואר בפנים. וזה עם מקדשי שביעי כולם ישבעו ויתענגו מטובך וזה שכתוב בהזהרת שבת אתה ובנך ובתך וכו׳ וגרך אשר בשעריך. כי קדושת שבת כולל כל המדות כולם כי הוא בחינת סוף מעשה בחינת המלכות שהוא בחינת סוף דבר והוא בחינת מאסף לכל המחנות כמבואר בפנים. וזה בחינת היראה של שבת בחינת מוראה של מלכות וזה בחינת ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי כי קדושת שבת כולל ומאסף לכל המדריגות כולם אפילו לאותם שהיו בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה כנ״ל:

ומחמת שכנגד מלכות דקדושה יש מלכות הרשעה בחינת מלכות המן עמלק על כן אמרו רז״ל ויצאו מן העם ללקוט וכו׳ מיד ויבא עמלק. ועל כן היה עינו של המן הרשע רעה מאד בשבתות וימים טובים של ישראל

ומסר אותם לפני המלך דדחי לכולא שתא בשבת היום פסח היום וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. כי עיקר הכנעתו על ידי קדושת שבת ויום טוב וכמבואר גם בסימן קל״ה ובסימן ל׳. ועל כן התחלת סיפור המגילה מענין הריגת ושתי (שעל ידי זה באתה אסתר לבית המלך ועל ידי זה דייקא היה מפלת המן) היה ביום השבת כמו שכתוב ביום השביעי כטוב לב המלך ביין וכו׳ ואמרו רז״לשהיה בשבת ונתן המן בעצמו דייקא עצה להרוג את ושתי כי בתוקף ההסתרות יש גם שם חיות אלקותו יתברך בבחינת ומלכותו בכל משלה. ועל ידי זה באתה אסתר לשם ונהרג המן אחר כך ונשברה ההסתרה ואחר כמה דורות נתגלה התורה שהיה מלובש בתוך גוף ההסתרה בעצמה עד שמבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. ובכלל ישראל נתהפכה ההסתרה תיכף לתורה כי דייקא על ידי זה קבלו התורה מחדש כמו שאמרו רז״ל הדר קבלוה בימי אחשורוש. ומחמת שמלכות הרשעה בחינת המן עמלק הוא מאסף ממון. ואחר כך כשמתגבר מרדכי בחינת מלכות דקדושה הוא מוציא בלעו מפיו כי מוציא ממנו כל העשירות בבחינת חיל בלע ויקיאנו. ועל כן על ידי קדושת שבת זוכין לעשירות כנ״ל ונעשה מזה תורה שנקראת אשת חיל כמבואר בפנים. וזה בעצמו בחינת קדושת שבת שהוא בחינת אשת חיל עטרת בעלה וכו׳ כידוע בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך וכמבואר לקמן בסימן רע״ז בפנים.

ולפי הגדלת הדעת כן הפרנסה בנקל וכן נתרבה הרחמנות והשלום ונתבטל הכעס והאכזריות. ועל כן בשבת אסור לטרוח שום טירחה עבור פרנסה וכמו שכתוב את אשר תאפו אפו וכו׳ וכתיב היום לא תמצאוהו בשדה רק מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת ומשבת נמשך שפע הפרנסה לכל ימות השבוע כמבואר בזוהר הקדוש וכן בשבת נתרבה השלום בחינת שבת שלום ונתרבה הרחמנות בחינת יכולה היא שתרחם וכן שבת הוא מלזעוק וכו׳ ורחמיו מרובין ושבתו בשלום (שבת יב) כי בשבת עולה הזעיר אנפין על הדיקנא דאריך אנפין שהם תליסר מכילין דרחמי כידוע. ועל כן יש ליזהר בטבילת המקוה לכבוד שבת. כי מקוה הוא בחינת שכל עליון ורחמים גדולים כמבואר בפנים ועל כן אכילת שבת הוא בבחינת מן כמובא שבשביל זה צריכין להניח הלחם בין שתי מפות זכר למן וכן מבואר בהגהת רמ״א סימן רמ״ב שנוהגין לעשות פשטידא זכר למן. כי מן הוא בחינת השכל עליון הנ״ל כמבואר בפנים. גם מ״ן ראשי תיבות מ׳אמר נ׳אמן בחינת מאמר פתוח נאמן פשוט שנפתח הדיבור ונתגלה הדעת ונתפשט נאמנותו יתברך שהוא יתברך מבטיח ועושה חסד וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת וכמבואר בזוהר הקדוש ששבת הוא בחינת הדיבור שזה בחינת מאמר פתוח ועל ידי זה נתפשט נאמנותו וחסדו יתברך שזה בחינת החסד עליון שנמשך ונתגלה בשבת כידוע.

וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון כי בהשם הקדוש נגבל כביכול החיות מחי החיים כמבואר בפנים. והחיות הוא השכל. ובשבת נמשך ונתגלה חיות ושכל עליון מאד שהוא בחינת לשמך עליון. והשכל הזה נתגלה על ידי הדיבור של שבת על כן טוב אז להודות ולזמר לשמך עליון. להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות היינו

התפשטות נאמנותו וחסדו יתברך כנ״ל. וזה מה גדלו מעשיך ה׳ בחינת התגלות המלכות שמקנן בעשיה. מאד עמקו מחשבותיך כי אז נמשך החיות לתוך המלכות והחיות הוא בחינת מחשבה כנ״ל איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת בפרוח רשעים וכו׳ היינו בשעת התגברות ההסתרה שאז שעתם של רשעים מצלחת והדעת דקדושה נעלם אז מאד. אבל באמת הוא להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה׳ כי בתוך ההסתרה בעצמה יש חיות אלקותו יתברך וכל הצלחתם של רשעים הוא רק בשביל מפלתם. וזה כי הנה אויביך ה׳ כי הנה אויביך יאבדו וכו׳ כי כשנתגלה ההסתרה אזי נמשך מפלת הרשעים והצלחת הצדיקים ואז רואין למפרע שכל הצלחתן של רשעים הוא תכלית מפלתן כנ״ל. ומחמת שבשבת נמשך שלום כנ״ל על ידי זה נמשך רפואה כמאמר רז״ל שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא ורחמיו מרובין ושבתו בשלום כי שלום הוא רפואה כמובא בפנים.

גם בשבת נדחה זוהמת הנחש ל״ט מלאכות עצבות רוח בחינת ביום הניח ה׳ לך מעצבך ומרגזך ומר העבודה הקשה כמבואר בזוהר הקדוש ואז נתחזק ביותר הרוח הדופק שבלב שהוא בחינת רוח הקדש כמבואר בפנים והולך ודופק ומנשב בכל האיברים ונמשך חיזוק ובריאות וחיות חדש על כל האיברים שבאדם על ידי קדושת נשיבת הרוח הדופק בהם שהוא בחינת רוח הקדש כמבואר בזוהר הקדוש מסוד רוח הקדש שנמשך על כל אחד מישראל בשבת וזה בחינת הנשמה יתרה שזוכה האדם בשבת בחינת נשמת רוח חיים. ומחמת שנחלש הרוח הדופק הנ״ל על ידי התגברות זוהמת הנחש ל״ט מלאכות עצבות רוח שבכל ימי החול שעל ידי זה נעשין האיברים כבדים ועל ידי זה נחלש הרוח הדופק עוד יותר עד שכמעט שהיה נפשו וחיותו דקדושה יוצאת מהאדם לגמרי אך על ידי שבתוך כך בא קדושת שבת. ועל ידי זה נכנע זוהמת הנחש וכו׳ כנ״ל על ידי זה חוזר ומבריא ומחיה את הרוח הדופק על ידי אנחה כמבואר בפנים. וזהו שאמרו רז״ל כיון ששבת וי אבדה נפש כי אם לא היה קדושת שבת אז היתה הנפש נאבדת לגמרי ח״ו. ואין האיש שם על לב ומרגיש כלל באבידת נפש ח״ו מחמת גודל התגברות זוהמת הנחש עצבות רוח. אך מחמת שעל ידי כניסת שבת קדש נכנעת הסטרא אחרא על ידי זה מזכיר כל אדם את עצמו באבידת נפשו בימי החול וגונח ומתאנח על זה מאוד וצועק מעמקות לבו וי אבדה נפש שזה בחינת האנחה הנ״ל בבחינת וימת מלך מצרים בחינת הכנעת הסטרא אחרא אז דייקא ויאנחו בני ישראל וכו׳ וכמבואר כעין זה בזוהר שמות. והאנחה הוא בחינת תוסף רוחם כמבואר לקמן בפנים בסימן ק״ט במאמר יש הבל וכו׳ ועל ידי זה נדחה ונפסק ממנו לגמרי בחינת העצבות רוח וזוכה לקבל תוספת רוח דקדושה על ידי שחוזר ומבריא ומחיה את בחינת רוח הדופק הקדוש ועל ידי זה בעצמו זוכה לנשמה יתרה וחיות חדש בחינת רוח הקדש שהוא בחינת רוח הבא מקודש כידוע שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת קודש כידוע.

וזה וביום השביעי שבת וינפש ופירש רש״י וכל לשון נופש הוא לשון נפש שמשיב נפשו ונשמתו בהרגיעו מטורח המלאכה וכו׳ היינו כנ״ל כי על ידי טורח המלאכה רוחו ונשמתו מתקצרת שזה בחינת חלישת הרוח הדופק על ידי העצבות רוח של טורח המלאכה ועל ידי קדושת שבת חוזר ונתחזק הרוח הדופק כנ״ל שזה בחינת וינפש לשון נופש וכביכול הכתיב מנוחה לעצמו כמו שאמרו רז״ל. ועל ידי כל זה מזככין ומשפרין את השמים בחינת ברוחו שמים שפרה וזה בחינת השמים מספרים וכו׳ שאומרין בשבת וכמבואר בזוהר הקדוש תרומה דף קל״ו בגין דבהאי יומא מתעטרן שמים וסלקין בשמא קדישא יתיר משאר יומין. ושם מאי מספרים וכו׳ אלא דנהרין ונצוצין בנציצו דנקודה עילאה וכו׳ ונהרין בנהירו שלים ונצצי בנציצו שלים וכו׳. ושם דף קל״ז ועל דא ביומא דא איתוסף נהירו בכלא כדקאמרן שמים נטלו ממקורא דחיי בקדמיתא וכו׳. ואז זוכין הצדיקים הגדולים בנקל יותר לקבל דיבורים מן השמים. שזה בחינת מה שבכלל ישראל גם כן אמרו רז״ל הכל מודים שבשבת ניתנה תורה ונאמר על זה אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם וכו׳ ועל ידי זה נמשך קדושה גם על ששת ימי החול שהם בבחינת פירוד ומחלוקת שיהיה בבחינת מחלוקת לשם שמים שבאמת הוא אהבה ושלום גדול בחינת את והב בסופה שזה בחינת מחלוקת התנאים שבששה סדרי משנה שהם כנגד ששת ימי החול כמבואר בזוהר הקדוש והם בבחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים. כי כל דבריהם מן השמים ואין לגנות את המקבל אף אם אין הלכה כמותו וזה שסיימו ששה סדרי משנה במאמר עתיד הקב״ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש״י עולמות היינו אפילו לאותו צדיק שאין הלכה כמותו. וזה שנאמר להנחיל אוהבי יש. כי כל מחלקותם הוא מחלוקת דרחימו ועל כן אהבה ושלום בסופה וכמבואר בזוהר הקדוש בראשית דף י״ז טזה שסיימו אחר כך לא מצא הקב״ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום וכו׳ כי על ידי עסק התורה נתגלה הדעת ונמשך ברכה ושלום כנ״ל ואפילו המחלוקת שבתורה הוא גם כן אהבה ושלום גדול. ועיין תוספות יום טוב שפירש גם כן באופן מזה. ועל כן סוף ששת ימי המעשה הוא שבת שלום כמבואר בזוהר קרח קע״ו. וזה בחינת ההבדלה שמבדילין במוצאי שבת קודש שעל ידי זה ממתיקין בחינת המחלוקת של בחינת ששת ימי החול שיהיה לשם שמים וכמובן בזוהר בראשית דף י״ז הנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שעל ידי קדושת שבת ישובו ויעלו את הקדושה גם אותם שהם במדריגות נמוכות בבחינת התגברות ההסתרות והם בבחינת רגלין שעליהם נאמר רגליה יורדות מות כידוע. וזה א׳ם ת׳שיב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת בחינת עסק התורה שנקראת אמת כמו שאמרו רז״ל, כי על ידי עסק התורה נתגלין ההסתרות ונתהפכין לדעת כי אורייתא שמא דקוב״ה שחותמו אמת ועל ידי זה קורין את חי החיים לקבל ממנו חיים ואריכות ימים כי אמת סמנא דחיי כמו שאמרו רז״ל ושקולה שבת ככל התורה כי היא גם כן שמא דקוב״ה ובחינת אמת כנ״ל כמה פעמים ועל ידה מקבלין חיים בחינת טועמיה חיים זכו ועיקר החיות הוא חכמה ושכל שעל ידי זה נתגלין ההסתרות ועל ידי זה נמשך

פרנסה גם כן. והפרנסה הוא בחינת רגלין כמבואר במקום אחר. וזה עשות חפצך ביום קדשי שיזהר מעשיית חפציו של חול שהם ל״ט מלאכות עצבות רוח וקראת לשבזת ענג לקדוש ה׳ מכובד. כי התגלות הדעת זה עיקר הענג והכבוד כנ״ל כמה פעמים.

וזה גם כן בחינת הסעודות של שבת שהם בחינת מן בחינת דעת והם עיקר ענג שבת כמו שאמרו רז״ל במקום ענג שבת יהא קריאה היינו קידוש במקום סעודה כנ״ל. גם השלום שנמשך על ידי הדעת הוא גם כן בחינת ענג וכבוד כמו שכתוב והתענגו על רוב שלום.

וכתיב כבוד לאיש שבת מריב וכבדתו מעשות דרכך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז ומחלוקת כמו שכתוב אל תרגזו בדרך ודרשו רז״ל שלא יפסיעו פסיעה גסה. גם הפסיעה גסה מבלבלת המחשבה מלעיין כמבואר בספר המדות. וזה בחינת פגם הדעת.

ממצוא חפציך ודבר דבר שלא ידבר שום דיבור מעשיית חפצים של חול. כי שבת הוא בחינת שלימות הדיבור דקדושה בחינת מלכות פה שעל ידו קורין את חי החיים בבחינת כי חיים הם למוצאיהם בפה דייקא.

כי עיקר התגלות הדעת על ידי הדיבור כנ״ל גם כי הדיבורים של שבת הן בחינת דיבורים מן השמים שנמשכין רק על ידי שנדחה זוהמת הנחש עצבות רוח הנאחז בעובדין דחול. ועל כן אפילו אנשים פשוטים שלא זכו גם בשבת לקבל דיבורים מן השמים. אף על פי כן צריכין על כל פנים ליזהר לדבר רק בחפצי שמים בכדי שלא לפגום על כל פנים בבחינת הדיבורים של שבת וזה אז תענג על ה׳ דא עתיקא קדישא היינו שזוכה לסתרי תורה שהם בחינת עתיק כידוע והן נמשכין דייקא על ידי התגלות ההסתרות כנ״ל.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות עד חב״ד שהם שלש ראשונות שזה בחינת החיים ואריכת ימים שממשיכין לתוך המלכות ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות שנאמר ואתה על במותימו תדרוך היינו שנופל ונתבטל בחינת מלכות הרשעה מלכות המן עמלק כמו שאמרו רז״ל שאמר מרדכי להמן אבל בעכו״ם כתיב ואתה על במותימו תדרוך. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא זעיר אנפין בחינת עסק התורה שהוא עמודא דאמצעיתא שעל ידה ממשיכין החיות לתוך הימים והמדות עד שממשיכין על ידי זה אריכת ימים לתוך המלכות כנ״ל.

ורז״ל דרשו שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו בחינת התגלות ההסתרות כל כך עד שנתגלה חיות אלקותו יתברך שמלובש בכל המדריגות כולם וכל ההסתרות שבתוך ההסתרות נתהפכין לדעת בבחינת כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ וכתיב כי מלאה הארץ דעת שזה בחינת נחלה בלי מצרים. גם בחינת התגלות הדעת של בחינת

מחלוקת לשם שמים הוא בחינת נחלה בלי מצרים. כי הוא למעלה מבחינת גבולים ומצרים. כי אף על פי שזה אוסר וזה מתיר אף על פי כן אלו ואלו דברי אלקים חיים כידוע ועל כן עתיד הקב״ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש״י עולמות והן גם כן בבחינת נחלה בלי מצרים כמבואר בתוספות יום טוב שם. וזה כי פי ה׳ דיבר כי כל זה נמשך מבחינת התפתחות הדיבור דקדושה בשרשו שנמשך בשבת. שעל ידי זה נתגלה הדעת בבחינת מפיו דעת ותבונה ונתגלין ההסתרות ונמשך חסד ואהבה ושלום. עד שאפילו המחלוקת הוא גם כן אהבה ושלום כי הוא מחלוקת לשם שמים כי זוכין לקבל דיבורים מן השמים שזה גם כן בחינת כי פי ה׳ דיבר׃

סימן נט-היכל הקודש

מי שמשתדל לעשות נפשות ולקרב בני אדם לעבודת השם יתברך בבחינת ואת הנפש אשר עשו בחרן הוא בונה על ידי זה בחינת היכל הקודש כמבואר בפנים. והנה כל המלאכות ועסקים שעושין בחול כולם הם בחינת בירורים שזה בחינת התקרבות הנפשות לעבודת ה׳ שמעלין את הטוב שבהם מתוך אחיזת הרע וכמובן גם בפנים. ושבת הוא מעין עולם הבא שהוא בחינת ביטול הרע לגמרי ואז השכינה שובתת כביכול ואין אז בירורים וכמובא גם בפנים. אך אף על פי כן עיקר הכח לברר בירורים קדושים בימי החול הוא רק על ידי כח קדושת שבת בבחינת כלהו במחשבה אתברירו. ושבת הוא עולם המחשבה כידוע ואז עולים כל הבירורים הנ״ל למנוחתם ולתכלית שלימותן כידוע.

והנה מהבירורים הנ״ל נעשה בחינת היכל הקודש בחינת משכן ואף על פי כן אין מלאכת המשכן דוחה שבת.

כי אדרבא עיקר הבירורים ובנין ההיכל הקודש נעשה רק בכח קדושת שבת. ועל כן צריכין להמשיך קדושת שבת על ששת ימי החול בבחינת זכרהו מאחד בשבת בכדי שיהיה לו כח על ידי זה לברר בירורים. והנה מחמת שההיכל הקדוש הזה מושך עצמו לשרשו היינו ללבו של עושהו ושורה ומלביש את הרוח החיוני שבלב (שזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת לב כמבואר בתיקונים ושם שורה הרוח החיוני שזה בחינת ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה וכו׳ שכל זה זוכה האדם בשבת וכמבואר בזוהר הקדוש מענין הרוח חדשה רוח הקדש שזוכה האדם בשבת) ועיקר הלבשתו לרגלי הרוח וכמבואר בפנים (וזה בחינת מלכות מלביש את נה״י) ומחמת שהבירורים הנ״ל היו משוקעים כל כך זמן בתוך אחיזת הרע שהם הקליפות טמאות לגמרי רחמנא ליצלן.

על כן בערב שבת כשרוצין הבירורים והנפשות הנ״ל לעלות אל הקדושה שזה בחינת מה שהטוב שבנגה עולה אז גם כן אל הקדושה ואז רוצין גם השלש קליפות טמאות שהם רע גמור לעלות עמו גם כן ולהתאחז גם כן ח״ו ולינק מקדושת שבת ואז יורד שלהובא דאשא על ראשי הקליפות הנ״ל ומכווה אותם שלא יוכלו לעלות. ואז נופל הרע למטה לגמרי והטוב עולה לתכלית שלימותו כמובן כל זה בכתבי האריז״ל.

וזה בחינת העצה המבואר בפנים שיזמין מלאכי לבו שהוא בחינת התלהבות הלב וכו׳ ואש הזה הוא שורף אותם. והאש הזה נעשה מבחינת משפט שהאדם שופט את עצמו ואז יוצא לאור משפט. שנתלהב הלב ויושב על כסא שהוא בחינת כבוד בחינת היכל הקודש הנ״ל וכמבואר כל זה בפנים. [וזה שאמרו רז״ל (שבת קיט) ר׳ אבהו הוה יתיב אתכתקא דשינא כנגד בחינת כסא הנ״ל ומושיף נורא נגד בחינת אש הנ״ל] וזה בחינת ענן וערפל סביביו צדק ומשפט מכון כסאו אש לפניו תלך ותלהט סביב צריו וכו׳ הרים כדונג נמסו וכו׳ וכל המזמור כמובן ממילא. וזה גם כן בחינת צלותא דמעלי שבתא דהא אתייחדת כרסייא יקירא וכו׳ בחינת כסא כבוד שהוא בחינת מלכות בחינת היכל הקודש הנ״ל כמבואר בפנים ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עילאה כד עייל שבתא איהי אתאחדת ואתפרשת מסטרא אחרא וכו׳ הכל כנ״ל.

ועל כן מבואר בספרים קדושים מה שבערב שבת צריך האדם לפשפש ביותר במעשיו ולשום לבו על דרכיו ולהתבונן היטב מה שעבר עליו בכל ימי השבוע ולהתחרט מאד בבושה גדולה ולעשות תשובה וכו׳ שכל זה בחינת משפט שהאדם שופט ודן את עצמו ומבחינת משפט הנ״ל נעשה התלהבות הלב בחינת אש הנ״ל ששורף אותם. וזה שימני כחותם על לבך וכו׳ היינו שאין לחוש שלא יתאחז הרע ח״ו על ידי זה בהלב עצמו כנ״ל כי רשפיה רשפי אש שלהבת יה הינו בחינת השלהובא דאשא הנ״ל שמפיל את הרע למטה ומכניעו לגמרי כנ״ל. וזה בחינת ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי וכו׳ כי בכח קדושת שמירת שבת קדש נתקרבין הנפשות הנ״ל ונעשין גרים וזה שכתוב (יחזקאל כ) ואת משפטי הודעתי אותם וכו׳ וגם את שבתותי נתתי להם וכו׳ וכן ואת משפטי שמרו וכו׳ ואת שבתותי קדשו וכו׳. וזה שכתוב (ירמיהו יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ שמיעה בלבא תליא היינו בחינת תיקון הלב ששם מקור המשפט כמבואר בפנים וזה בחינת ונתת לעבדך לב שומע לשפוט וכו׳ (מלכים א ג) וזה בחינת והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וכו׳ וזה ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו׳ היינו בחינת כסא הכבוד הנ״ל בחינת ואת מלכים לכסא ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת וכו׳ והצתי אש בשעריה וכו׳ היינו שהאש הנ״ל תנקום בהם עצמם ח״ו. וזה שאמרו רז״ל אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת היינו כנ״ל.

וזה שאמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין היינו בחינת שבת דלילא שהוא בחינת היכל הקודש הנ״ל בחינת מלכות שהוא מדת לילה כידוע.

ושבת דיומא שהוא בחינת תפארת בחינת משפט עמודא דאמצעיתא שהוא מדת יום כידוע. וזה בחינת דינו לבוקר משפט וכן ומשפטיך אור יצא. ועל ידי כל זה היה נשלם בירור הניצוצות הקדושים בשלימות שזה בחינת התקרבות הגרים ומיד נגאלין. ועל כן למדו דבר זה מדכתיב אשר ישמרו את שבתותי וכתיב בתריה והביאותים אל הר קדשי וכו׳ וזה כתיב על הגרים (שהם בחינת הבירורים הנ״ל) כמו שכתוב ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי. וזה בחינת את שבתותי תשמורו דא עיגולא וריבועא דלגו בחינת שתי שבתות הנ״ל. ואפשר שזה סוד המלאכים המלוים לו להאדם בערב שבת וכו׳ כמו שאמרו רז״ל היינו בחינת מלאכי לבו הנ״ל (ויש לבאר עוד בזה) ועיין פנים עוד ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב וכו׳. ביתי משם יוצא מעין החכמה כמו שכתוב ומעין מבית ה׳ יצא. חומה הוא בחינת כבישת כעס ועשירות. ויד היינו בחינת משפט כי על ידי שמכלכל דבריו במשפט על ידי זה יכול להעמיד תלמידים הגונים ולהמשיך בהם רוח חכמה. ושם הוא בחינת כסא כבוד בחינת ההיכל הקדוש היינו שמחמת שעוסק בזה לגדל כבודו יתברך על ידי שמקרב נפשות להשם יתברך. על ידי זה נתגדל גם נפשו ושמו עד שכל הנפשות יתאוו תאוה להיות נשרשים בשמו ונפשו וזה בחינה אחת עם בחינת החומה של כבישת כעס ועשירות ועל ידי זה נתגדל גם כן שמו ונפשו עד שכל הנפשות תאבים להכלל בנפשו. וזה בחינת בית והון נחלת אבות וכו׳. ודע שיש רשעים שהם בבחינת הערב רב שאסור לקרבם כי אין כח במשפט הנ״ל להכניע רעתם וכו׳ כמבואר כל זה בפנים. ועל כן הזהירו רז״ל מאד שלא לכעוס בשבת על כל פנים. כמבואר בתיקון מ״ח כי אז פוגם יותר על ידי הכעס ח״ו. וכן אמרו רז״ל שבזכות כבוד שבת זוכין לעשירות וכנ״ל כמה פעמים.

וכמו שדרשו רז״ל ברכת ה׳ היא תעשיר זה שבת.

ועל כן אמרו רז״ל גם כן שמצוה להקהיל קהלות בשבת ולדרוש להם בדברי תורה. כי אז מסוגל ביותר להעמיד תלמידים הגונים ולהמשך בהם רוח חכמה.

ועל כן גם סמיכת משה ליהושע (שזה בחינת ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו כמבואר בפנים) שפירש רש״י בפרשת פנחס וסמכת את ידך עליו תן לו תורגמן שידרוש בחייך וכו׳ וזה היה בשבת כמו שפירש רש״י בפרשת האזינו ויבא משה וידבר וכו׳ הוא והושע בן נון פירש רש״י שבת של דיוזגי היה העמיד לו משה תורגמן ליהושע שיהא דורש בחייו וכו׳ היינו כנ״ל. וזה בחינת מעלת קדושת הזווג של שבת. כי ידוע ומבואר בזוהר הקדוש מגודל הבירורים הקדושים שנעשה על ידי קדושת הזווג של הצדיקים ואברהם אבינו ושרה אף על פי שהיו

עקרים אף על פי כן נעשה גם אז על ידי זווגם נפשות הגרים כמובא בליקוטי תנינא סימן ע״ב. נמצא שעל ידי זווג דקדושה נבנה גם כן בחינת היכל הקודש והעיקר כשזוכין להוליד על ידי זה בנים הגונים. כי בני ישראל הם בחינת היכל ה׳ כמו שכתוב (ירמיה ז׳) היכל ה׳ המה. אך מחמת שהרע רוצה מאד להתאחז ח״ו בההיכל הקודש אף גם במי שמשתדל בזה והתיקון לזה הוא על ידי בחינת משפט כנ״ל. וזה בחינת מה שהיו סנהדרין יושבין על מקום המשפט סמוך למקום המקדש. וזהו שאמר הנביא (ירמיה ז׳ הנ״ל) אל תבטחו לכם על דברי השקר לאמר היכל ה׳ היכל ה׳ היכל ה׳ המה (ועיין רש״י ותרגום) כי אם היטב תטיבו את דרככם ואת מעלליכם אם עשו תעשו משפט וכו׳ כי עיקר תיקון ההיכל הקודש הוא על ידי משפט כנ״ל ועל כן תיכף שמביאן את התינוק למול שאז תחילת כניסתו לקדושת ישראל אומרים הקהל אז אשרי תבחר ותקרב וכו׳ קדוש היכלך וכו׳. ומחמת שהרע רוצה מאד להתאחז בזה כנ״ל שמזה נמשך גודל הנסיון שיש להאדם בקדושת הזווג על כן עיקר הזמן המסוגל לזה הוא בשבת. שאז נמשך בחינת עגולא וריבועא הנ״ל בחינת ביטול הרע לגמרי ואז הזווג בקדושה וזוכין להמשיך על ידי זה נשמות קדושות לבניו כמבואר בזוהר הקדוש. וזה בחינת כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ודרש בזוהר הקדוש על קדושת הזווג של שבת. ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ובנות היינו כנ״ל וכמבואר בפנים.

וזה שאמרו רז״ל כשבאים המלאכים המלוים להאדם בערב שבת ומוצאין בביתו נר דלוק ושלחנו ערוך ומטתו מוצעת מלאך טוב אומר יהי רצון שיהיה לשבת האחרת כך וכו׳ נר דלוק הוא בחינת מנורה בדרום בחינת הרוצה להחכים ידרים. היינו כנגד בחינת הרוח חכמה שנמשך בשבת שזה בחינת יד ונמשך על ידי בחינת משפט. ושלחנו ערוך בחינת שלחן בצפון הרוצה להעשיר יצפין בחינת עשירות והגדלת השם והנפש שנמשך על ידי בחינת שם בחינת היכל הקודש הנ״ל.

ומטתו מוצעת הוא בחינת שתהא מטתו בין צפון לדרום. כי על ידי בחינת צפון ודרום הנ״ל זוכין לבנים הגונים ולבחינת יד ושם טוב מבנים ובנות כנ״ל. ועל כן אומרין יהי רצון שיהיה לשבת האחרת כך בכדי שיהא קדושת שתי שבתות בחינת את שבתותי הנ״ל שעל ידי זה נגאלין כנ״ל. וזה ואל יאמר בן הנכר הנלוה על ה׳ הבדל יבדילני ה׳ וכו׳ מאחר שיש רשעים שהם בבחינת הערב רב שאסור לקרבם. ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש מאחר שאינו זוכה לבנים שהם בבחינת בנין ההיכל הקודש כנ״ל. כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות כפשוטו כי על ידי שמירת שבת בשלימות נמשך בחינת תיקון עיגולא וריבועא הנ״ל שעל ידי זה זוכין ליד ושם טוב וכו׳ כנ״ל ובני הנכר וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי וכו׳ כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים נאום ה׳ מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו ופירש רש״י אלו הגרים כי גרי אמת נכללין גם כן בכלל ההיכל הקודש מאחר שזכו לשמור את השבת

בשלימות בוודאי אינם בכלל הערב רב ח״ו שאסור לקרבם וכמבואר בזוהר הקדוש בענין ויקהל משה את כל עדת בני ישראל שהפרישם מהערב רב וצוה להם על מלאכת המשכן כי אין להערב רב חלק בההיכל הקודש בחינת מלאכת המשכן. על כן הזהירם אז גם על שמירת שבת ועיין זוהר יתרו פ״ח: בסעודתי אלין אשתמודעין ישראל דאינון בני מלכא דאינון מהיכלא דמלכא דאינון בני מהימנותא. ומאן דפגם חד סעודתא מנייהו אחזי פגימותא לעילא ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עילאה הוא דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא (ושם) דאינון סעודתי מהימנותא שלימתא דזרעא קדישא דישראל וכו׳ ובגיני כך אמר ביני ובין בני ישראל היינו כנ״ל. ועל כן אומרים במנחה של שבת ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ על דרך שכתוב בזוהר דף רל״ז: דלא אתקריאו קהלה וחיבור עד דאתעבר מנהון ערב רב. כביכול בזימנא דמתערבין בינייהו כאלו לא הוו גוי אחד וכו׳ עיין שם (ובזה יובן גם כן ענין ויקהל משה הנ״ל.) (ועיין בפרשת כי תצא דף רע״ט).

וזה אם תשיב משבת רגלך. כי אלו הנפשות שנתקרבו הם בבחינת רגלין בבחינת וכל העם אשר ברגליך גם כי עיקר התעוררות לקרב אותם נמשך מבחינת רגלי הרוח החיוני שבלב ועל כן הם מלבישים אותם וכמבואר בפנים ועל כן א׳ם ת׳שיב משבת ראשי תיבות אמ״ת כמובא. כי עיקר התקון להעלות בחינת הרגלין הנ״ל מאחיזת הרע היינו מבחינת רגליה יורדות מות הוא על ידי בחינת משפט כנ״ל ומשפט עמודא דאמצעיתא בחינת אמת כמו שכתוב אמת ומשפט ושלום שפטו בשעריכם וכתיב משפטי ה׳ אמת. וזהו שאמר להם ירמיה אל תבטחו לכם אל דברי השקר לאמור וכו׳ היכל ה׳ המה וכו׳ כי עיקר התיקון של היכל ה׳ שהוא בבחינת רגלין בחינת ושוליו מלאים אל ההיכל (ישעיה ו׳ עיין רש״י שם)הוא על ידי משפט שהוא בחינת אמת בחינת קושטא קאי היפוך מבחינת השקר שאין לו רגלים. גם אם תשיב משבת רגלך היינו שלא יצא חוץ לתחום שבת ותחום שבת אלפיים אמה היינו גם כן בחינת עיגולא וריבועא דלגו הנ״ל כי עיגולא בחינת מלכות הוא בחינת אלף מלשון אלוף אומר וכו׳ בחינת אלופים לראש. והמשפט שהוא בחינת התורה בחינת משפטי ה׳ אמת הוא גם כן בבחינת אלף כמו שכתוב דבר צוה לאלף דור. וזה בחינת החרש והמסגר אלף כי הם היו זקני ישראל ושופטיהם ועל ידי המשפט יכולין להמשיך רוח חכמה לתלמידיו וללמד להם חכמתו כמבואר בפנים וזה בחינת ואאלפך חכמה.

ומחמת שעל ידי המשפט מקבל גם היכל הקודש (שהוא בחינת מלכות בחינת ירושלים) כח האש ושורף את הקליפות מלהתאחז בו בבחינת וכבוד ה׳ כאש אוכלת וכו׳ כמובא בפנים וזה שכתוב (זכריה יב) ביום ההוא אשית את אלפי יהודה ככיור אש בעצים (ופירוש רש״י כמדורת אש גדולה) וכלפיד אש בעמיר ואכלו על ימין ועל שמאל את כל העמים סביב וישבה ירושלים עוד תחתיה בירושלם וזה עשות חפצי ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו של חול שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא ועיקר התיקון שלהם הוא רק על ידי שממשיכין קדושת שבת גם על ששת ימי

החול בבחינת זכרהו מאחד בשבת כנ״ל שזה גם כן בחינת עשות חפציך ביום קדשי כמבואר לעיל בפנים במאמר מרכבות פרעה סימן ל״ח. אבל בשבת גם זה אסור כי אז השכינה שובתת כביכול והרע נדחה ונתבטל לגמרי בבחינת כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע.

ואז עיקר שלימות התקרבות הנפשות שהם בחינת בנין היכל הקודש הנ״ל כי הרע שלהם נופל ונתבטל והטוב עולה ונכלל בקדושה שזה על ידי בחינת משפט שהוא בחינת חפץ כמו שכתוב כי לכל חפץ יש עת ומשפט וכתיב אני ה׳ אוהב משפט (ישעיה סא) ועל כן שבת הוא בחינת תשובה כנ״ל כמה פעמים שזה בחינת חפצי שמים בחינת החפץ אחפוץ וכו׳ כי אם בשובו מדרכיו וחיה וזה וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד גם כן נגד בחינת עיגולא וריבועא הנ״ל כי הרוח חכמה הנמשך על ידי בחינת משפט שם עיקר הענג והכבוד כנ״ל כמה פעמים וזה ולקדוש ה׳ מכובד זה בחינת שלימות ההיכל הקודש שהוא בחינת כבוד כמו שכתוב ובהיכלו כולו אומר כבוד והוא בחינת קדוש ה׳ בחינת קדוש יאמר לו כמבואר בפנים. וגם כי ענג שבת הן הסעודות שהן תיקון הלב (ששם מקור המשפט כנ״ל) כי פתא סעדא דלבא וכמו שאמרו רז״ל עד שהאדם אוכל יש לו שתי לבבות ואחר שאוכל אין לו אלא לב אחד.

וכבוד שבת הן המלבושים כמו שאמרו רז״ל והמלבושים הן מבחינת מלכות בחינת היכל הקדוש שמלביש להרוח שבלב וכמבואר בפנים. ועל כן הקפידו בכתבי האריז״ל להיות השלחן של שבת של ארבע רגלים כי הוא בבחינת ריבועא הנ״ל. וזה בחינת ולסעדה במשפט (ישעיה ט׳) וזה עושה משפט לעשוקים נותן לחם לרעבים. ועל כן גם בפגם המשפט שהוא בחינת אש נאמר (הושע ז) כולם יחמו כתנור ואכלו את שופטיהם כל מלכיהם נפלו וכו׳ (כי על ידי זה נפילת המלכות ח״ו) ובדרך צחות יש לומר שזה בחינת מה שדרשו רז״ל ואלה המפשטים אשר תשים לפניהם ערכם לפניהם כשלחן ערוך. כי המשפט הוא בחינת שלימות השלחן כנ״ל. גם תיקון המשפט הוא בחינת שדי (שהוא בחינת שבת כידוע) בחינת ושדי לא יעוֵת משפט (איוב לד) וזה בחינת כי אז על שדי תתענג (שם כב) וזה בחינת והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך ודרשו רז״ל על ענג שבת והוא בחינת תיקון הלב כנ״ל על כן נותנין לו כל משאלות לבו ששם מקור המשפט כנ״ל. וזה וכבדתו מעשות דרכיך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה שנוטלת אחת מחמש מאות ממאור עיניו של אדם כי הפסיעה גסה הוא בחינת רוגז וכעס כמו שדרשו רז״ל אל תרגזו בדרך וכו׳ ורוגז וכעס הוא פגם העינים בחינת עששה מכעס עיני שזה פגם בקדושת שבת שהוא בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין כמבואר בפנים גם מרמז על שיש רשעים שהן מבחינת ערב רב שאסור לקרבם כי על ידי זה פוגם בכל הנ״ל כמבואר בפנים.

והתקרבות הנפשות הוא מבחינת רגלין כנ״ל ועל כן צריכין להיות מתון בדבר ולא יפסיע פסיעה גסה בכדי שלא לקרב אלו הנפשות שאסור לקרבן. וזה בחינת גם בלא דעת נפש לא טוב ואץ ברגלים חוטא (משלי

יט) כי נפשות ישראל שרשם בדעת דקדושה כידוע ונפשות הערב רב שרשם בדעת דקליפה שזה בחינת ערב רב גמטריא דעת כמובא בכתבים והם רחוקים לגמרי מהדעת דקדושה שזה בחינת גם בלא דעת נפש לא טוב ואץ ברגלים חוטא היינו מי שאינו מתון בדבר ומקרב גם אותם חוטא. כי יורד על ידי זה ממדריגתו וכמבואר בפנים. וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא ידבר דיבור של חול שלא יפגום על ידי זה בקדושת הדיבור של שבת שאז הדיבור בשלימות בבחינת יכלכל דבריו במשפט ועל כן אז עיקר הזמן להמשיך רוח חכמה לתלמידיו כנ״ל. וזה אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא כי זוכה להמשיך רוח חכמה משרשו העליון שהוא בבחינת עתיק ומשם שורש תיקון המשפט עד שנתלהב הלב ויושב על הכסא בבחינת כונן למשפט כסאו כמו שיבואר לקמן. ורז״ל דרשו שנותנין לו כל משאלות לבו היינו כנ״ל על ידי שזוכה בשלימות לתיקון הלב. ועל כן דרשו רז״ל במדרש רבה פרשת בשלח פרשה כ״ה שהוא גוזר גזירה והקב״ה מקיים. כי זוכה לקרב נפשות להשם יתברך בשלימות ואז הוא בבחינת אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה וכמו שדרשו רז״ל (בבא מציעא פה) והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת שלימות עליית המלכות שהוא בחינת היכל הקודש הנ״ל. ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות היינו שזוכה להכניע הרע שהוא בבחינת מלכות דסטרא אחרא לגמרי.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא זעיר אנפין שהוא בחינת משפט עמודא דאמצעיתא. וזה בחינת והיה בית יעקב אש בחינת אש המשפט הנ״ל.

וזה בחינת וישלח יעקב מלאכים בחינת מלאכים הנ״ל ורז״ל דרשו שזוכה לנחלה בלי מצרים כי על ידי המשפט שהוא בחינת אש שורף את כל הצרים המסבבים את הקדושה בבחינת אש לפניו תלך ותלהט סביב צריו והרע נתבטל לגמרי עד שנתקיים כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ וכו׳ שזה בחינת נחלה בלי מצרים בבחינת כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים כנ״ל. וזה כי פי ה׳ דבר כי נתתקן בחינת ההיכל הקודש שהוא בחינת מלכות פה על ידי בחינת המשפט שהוא בחינת ומשפטי פיהו וכתיב בשפתי ספרתי כל משפטי פיך. וזה בחינת פתח פיך שפט צדק (משלי לא) וזה בחינת יכלכל דבריו במשפט וכתיב ולשונו תדבר משפט וזה בחינת ואש מפיו תאכל (תהלים יח) כי המשפט הוא בחינת אש כנ״ל וזה בחינת הנני נותן דברי בפיך לאש (ירמיה ה׳) ועל ידי זה נמשך בחינת רוח חכמה לתלמידיו שזה בחינת פיה פתחה בחכמה וכתיב פי ידבר חכמות וכתיב פי צדיק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט וזה תורת אלקיו בלבו (בחינת תיקון הלב הנ״ל) לא תמעד אשוריו בחינת הרגלין הנ״ל וגם הנפש הוא בינת פה ודיבור בחינת לנפש חיה לרוח ממללא ועל ידי כל זה זוכה שדיבורו מתקיים כמו דבר ה׳ כביכול בבחינת כפי תהיה כנ״ל. וזה כי פי ה׳ דבר. ועיין דניאל ז׳ חזי הוית עד די כרסוון רמיו (פירש רש״י כסאות הוטלו ונתקנו לישב במשפט אחד לדין ואחד לצדקה לישראל) ועתיק יומין יתיב (פירש רש״י הקב״ה יושב למשפט וכו׳) לבושיה כתלג חוור (ללבן עוונות עמו) ושער רישיה כעמר נקא (מנקה

עצמו מזכיות שיש לעכו״ם לפניו ומשלם להם כל שכרם בעולם הזה) כרסיה שביבין דנור וכו׳ נהר דינור נגיד ונפיק וכו׳ אלף אלפין ישמשוניה וכו׳ דינא יתיב וספרין פתיחין וכו׳ עד די קטילת חיותא והוביד גשמה ויהבת ליקידת אשא וכו׳ (פירש רש״י ללבת אש הוא אשו של יעקב והיה בית יעקב אש וכו׳) חזה הוית וכו׳ כבר אנש אתא (פירש רש״י הוא מלך המשיח) ועד עתיק יומיא מטא וכו׳ (פירש רש״י שהיה יושב במשפט ודן את העכו״ם) עיין שם עוד הרי מבואר כל הענין הנ״ל. כי שורש בחינת המשפט נמשך מבחינת עתיק היושב על כסא משפט עד שהכסא מקבל גם כן כח האש בחינת כרסיה שביבין דינור וכו׳ אלף אלפים שמשוניה היינו בחינת המלאכים הנ״ל.

ויעקב שהוא בחינת משפט עמודא דאמצעיתא עולה עד בחינת עתיק בבחינת אז תתענג על ה׳ כנ״ל וממשיך משם הארה לבחינת מלכות בחינת היכל הקודש שהוא בחינת כסא כבוד עד שעל ידי זה נופל הרע ונתבטל לגמרי והטוב עולה ונכלל בקדושה בבחינת היכל הקודש הנ״ל. וזה בחינת בשתי כסאות אחד לדין שעל ידי זה מפלת העכו״ם ואפילו כל הצלחתם הוא לרע להם בכדי לשלם להם בעד זכיותיהם ותושלם סאתם כנ״ל. שזה בחינת בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ להשמדם עדי עד וכו׳. וכסא אחד לצדקה לישראל היינו לזכות אותם במשפט ולקרבם להשם יתברך. וזהו שאמרו רז״ל (חגיגה יד) אחת לו ואחת לדוד וכמו שפירש רש״י. ועד עתיק יומיא מטה שגם מלך המשיח ישב במשפט. וכן דרשו רז״ל ה׳ במשפט יבא עם זקני עמו ושריו שגם גדולי ישראל ישבו עם הקב״ה וידונו לעכו״ם היינו כנ״ל. כי גם הם מקבלים כח המשפט משרשו העליון עד שמפילין את הרע לגמרי ונשלם הכסא שהוא בחינת כסא דוד, וזה שכתוב (ישעיה ט׳) על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה במשפט ובצדקה וכו׳ בחינת משפט וצדקה הנ״ל. וזה בחינת משפט וצדקה ביעקב וכו׳. וזה לבושיה כתלג חוור ללבן עוונותיהם של ישראל. כי זה בחינת לכו נא ונוכחה יאמר ה׳ כי ויכוח הוא בירור הדברים שזה גם כן בחינת משפט כמו שפירש רש״י ז״ל ועל ידי המשפט נופל תיכף הרע ונתבטל כי כל הרע הוא רק מאחיזת העכו״ם בבחינת ויתערבו בגוים וכו׳. אבל כשנופל הרע למטה אזי תיכף ישראל חוזרין בתשובה גדולה ומודים ועוזבים ואז אם יהיה חטאיכם כשנים כשלג ילבינו.

ועל כן גם המלאכים המלוים לו להאדם בערב שבת (שהם בחינת מלאכים הנ״ל) מניחין ידיהם על ראשו ואומרין לו וסר עוונך וחטאתך תכופר וכן אמרו רז״ל השומר שבת וכו׳ מוחלין לו על כל עוונותיו. וזה גם כן בחינת נחלה בלי מצרים כי נתבטלין כל המצרים שהם בבחינת צוה ה׳ ליעקב סביביו צריו שעיקר התגרותם על ידי עוונות ח״ו. אבל על ידי קדושת שבת שכלול מכל הנ״ל על ידי זה נתכפרין העוונות ונתבטלין כל המצרים. כי מאותיות מצ״ר נעשה צמ״ר בחינת ושער רישיה כעמר נקא הנ״ל שזה בחינת אם יאדימו כתולע כצמר יהיו וכמבואר במקום אחר.

17 סימן ס-פתח ר׳ שמעון עיקר התפתחות שבילי התורה שיש בהם התבוננות גדול מאד הוא בשבת כמבואר בזוהר הקדוש יתרו פ״ה אורייתא מתעטרא ביה בעטרין קדושין וכו׳ ובזוהר חדש חקת שבשבת נפתחין כל החמשים שערי בינה. וגם כי כלל קבלת התורה היה בשבת כמו שאמרו רז״ל ושבת בעצמו הוא בחינת בינה כידוע. וזה בחינת העשירות של שבת כמו שדרשו רז״ל ברכת ה׳ היא תעשיר זה שבת שנאמר בו ויברך וכו׳ כי להתבוננות הזה צריך עשירות גדול הון רב: ולבא לעשירות הזה הוא על ידי בחינת תיקוני עתיק בחינת אריכת ימים היינו להאריך ולהגדיל ימיו ולהוסיף בכל שעה ושעה שבא אחר כך בתוספת קדושה יתרה ובפרט בכל יום ויום וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת קדושת שבת שהקדושה נתרבה ונתוסף בו בכל פעם ביותר.

וקדושת יום שבת גדול יותר מקדושת הלילה כמבואר בכתבים וכמו שאמרו רז״ל כבוד יום עדיף. ובקדושת היום בעצמו ניתוסף הקדושה והעליות הגדולות של שבת בכל פעם ביותר משחרית למוסף וממוסף למנחה וכו׳. וכמבואר בכתבי האריז״ל. וכן בקדושת ההכנה לשבת נתוסף גם כן הקדושה מיום ליום כי ביום רביעי מקבל הארת הנפש של שבת הבאה וביום חמישי הארת הרוח וביום הששי הארת הנשמה ובשבת בעצמו מקבל קדושת כולם בשלימות יותר כידוע כל זה. ואפילו מה שאחר שבת מסתלק ממנו הארת נפש רוח נשמה הוא גם כן בשביל לקבל קדושת נפש רוח נשמה של שבת הבאה בהארה יתירה ביותר שזה בחינת את שבתותי תשמרו. וכן אמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות. כי גם קדושת שבת בעצמה צריכין להוסיף בה משבת לשבת שבכל שבת שבא אחר כך יוסף הארה יתרה בקבלת קדושת שבת. ושבת בעצמו הוא מעין עולם הבא שהוא יום שכולו ארוך בחינת אריכת ימים הנ״ל. ובחינת אריכת ימים הנ״ל בא על ידי יראה וכו׳.

וזה בחינת היראה של שבת בחינת ירא שבת וכנ״ל כמה פעמים גם על ידי היראה של שבת נשמר מעניות שבא על ידי בחינת שקר החן והבל היופי. כי עיקר החן האמת כן דקדושה הוא אצל שבת בבחינת ונח מצא חן נח הוא בחינת שבת נייחא דעילאין ותתאין כמובא בתיקונים וכן שבת הוא בבחינת משה כנ״ל כמה פעמים ונאמר בו כי מצאת חן בעיני וכו׳. גם שבת היא בחינת אשת חן תתמוך כבוד (משלי יא) בבחינת מה שאמרו רז״ל כנסת ישראל יהיה בן זוגך וכמבואר במקום אחר. גם שבת הוא בחינת שכל טוב יתן חן (שם י״ז) כי עיקר שלימות השכל הוא בשבת כנ״ל כמה פעמים. גם שבת הוא בחינת שלימות הדיבור דקדושה כנ״ל כמה פעמים וזה בחינת דברי פי חכם חן (קהלת י) גם עיקר היופי דקדושה הוא אצל שבת כי הוא בחינת זווג יעקב ורחל כידוע. וביעקב אמרו רז״ל שופריה דיעקב וכו׳ וברחל נאמר יפת תאר ויפת מראה גם שבת הוא בחינת יוסף כמבואר בזוהר חדש ונאמר בו ויהי יוסף יפה תאר וכו׳ ונאמר בו גם כן וימצא יוסף חן וכן ביעקב כי חנני אלקים. גם שבת הוא בחינת מלכות כידוע ונאמר בו מלך ביפיו תחזינה עיניך (ישעיה לג) וזה בחינת יפיפית מבני אדם הוצק חן בשפתותיך על כן ברכך אלקים לעולם בחינת ויברך

אלקים את יום השביעי הנאמר בשבת וכן על כן בירך וכו׳ ואז נכנעין כל הבחינות של שקר כי אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת, ואז נכנע הבל היופי על ידי ההבלים דקדושה שנמשכין בשבת כמבואר בכוונות מזמור לדוד הבו וכו׳. ועל כן אז עיקר זמן קדושת הזווג כמו שאמרו רז״ל וכמובן בפנים. גם שבת הוא בחינת אריכת הנשימה המובא בפנים כמובן בפירוש רש״י על פסוק וביום השביעי שבת וינפש. וזה גם כן בחינת הנשמה יתרה שזוכה האדם בשבת. ועל כן אז עיקר זמן ירידת הגשמים (שבאים מבחינת הנשימה כמבואר בפנים) כמו שפירש רש״י ונתתי גשמיכם בעתם בלילי שבתות. וזה בחינת ונשמת שדי תבינם. כי שדי הוא בחינת שבת כמבואר במקום אחר. ונמשך בו בחינת אריכת הנשימה שעל ידי זה בא התבוננות כמבואר בפנים שזה גם כן בחינת נר ה׳ נשמת אדם.

וזה בחינת הדלקת נר שבת חובה וכמבואר בכוונות חוב״ה גימטריא אהי״ה בחינת בינה היינו בחינת התבוננות הנ״ל.

ושלימות היראה הוא בבחינת שלש קוין. בחינת מורא שמים ומורא רבך ומורא אב ואם. וכל אחת כלולה מג׳ בחינות כמבואר בפנים. והיראה של שבת כלולה מכל הנ״ל. כי שורש היראה הוא בדעת ועיקר הדעת הוא בלב כמבואר לעיל בפנים בסימן ט״ו במאמר הגנוז. וזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת דעת ובחינת לב כנ״ל כמה פעמים. ועל כן אז היראה בשלימות היינו שהיראה הוא עם דעת וכמבואר גם בליקוטי תנינא סימן י״ז. וזה בחינת מורא שמים בשלימות היינו שהיראה כלולה ומליאה מכל הג׳ מוחין שהם חכמה בינה ודעת כמבואר בפנים. וכן מורא הרב נשלם בשבת שזה בחינת את שבתותי תשמרו ומקדשי תראו עיין זוהר קדושים דף פא: מהו מקדשי וכו׳ כגוונא דא וממקדשי תחלו אל תקרי ומקדשי אלא ממקודשי וכו׳ ושם נאמר ממקודשי על הזקנים והחכמים שבדור כמבואר במסכת שבת דף נ״ה. גם כי הרב האמת הוא בעצמו בחינת קדושת שבת כמבואר במקום אחר ועל כן מסוגל ביותר לשבות אצל הצדיק והרב שבדור כי על ידי קדושת שבת יוכל להשיג יותר קדושת הרב וכן על ידי קדושת הרב מאיר לו ביותר קדושת שבת. ואז מסוגל ביותר לקבל הלימוד מהרב שזה בחינת מה שבשבת ניתנה תורה. ודרשו רז״ל ויקהל משה וכו׳ שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת וללמד להם תורה. כי תכלית הלימוד הוא יראת שמים כמו שאמרו רז״ל והיה אמונת עתך וכו׳ אי איכא יראת ה׳ היא אוצרו אין וכו׳.

ועיקר שלימות היראה הוא בשבת כנ״ל ואז נמשך היראה על כל חלקי הלימוד שהם בבחינת אורייתא תליתאי שזה בעצמו בחינת קדושת שבת שכלול מתורה נביאים וכתובים כמבואר בזוהר יתרו דף צ״ב. וכן אז נשלם בחינת מורא אב ואם שזה גם כן בחינת את שבתותי תשמרו ומקדשי תראו כמבואר בזוהר קדושים הנ״ל וזה בחינת איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמרו מקיש דחילו דאבא ואמא לשבתותי וכו׳ כולא חד מאן דדחיל מהאי נטיר להאי כמבואר בזוהר קדושים הנ״ל ועל כן

מרומז שם גם כן קדושת הזווג של שבת כמבואר שם כי עיקר קדושת הזווג תלוי ביראה ושלימות היראה הוא בשבת כנ״ל.

והיראה של בחינת מורא אב ואם נמשך על כל חלקי העשירות שהם שלשה. שליש בפרקמטיא ושליש בידו ושליש בקרקע כמבואר בפנים. וזה בחינת מה שמבואר בכוונות שבת כי המלכות גם בעמידתה נגד בחינת נה״י נקראת גם כן בשם חקל תפוחין קדישין שמרמז לנה״י חג״ת חב״ד. כי נה״י בעצמן כלולים גם כן מבחינת נה״י חג״ת חב״ד וכו׳. היינו כי המלכות הוא בחינת יראה בחינת מוראה של מלכות וכשהוא עומדת נגד בחינת נה״י שהן בחינת רגלין היינו בחינת היראה של מורא אב ואם שנמשך על חלקי העשירות שהן בחינת רגלין כמו ואת היקום אשר ברגליהם וכמבואר במקום אחר (ועשירות היא גם כן מבחינת המלכות וכמבואר לעיל בפנים בסימן נ״ו. וזה בחינת עשיר ברשים ימשול) אז היא כלולה גם כן מנה״י חג״ת חב״ד שהן בחינת ג׳ חלקי העשירות הנ״ל. כי על ידי היראה זוכין לעשות משא ומתן באמונה ובשלימות כראוי וזה בחינת נה״י בחינת רגלין כי המשא ומתן קרא רגל כמבואר בפנים וזה בחינת שליש בפרקמטיא.

גם על ידי היראה זוכין לעשות צדקה הרבה עם העשירות שלו שזה בחינת שליש בידו וזה נגד בחינת חג״ת שהן בחינת ידין. גם על ידי היראה זוכין להבין שהעשירות בעצמו הוא בחינת פסולת ושייך רק לנשים וקטני הדעת וכו׳ והבר דעת צריך להעשירות רק בשביל ההתבוננות וכו׳ כמבואר בפנים שזה בחינת שליש בקרקע. וזה נגד בחינת חב״ד בחינת מוחין בחינת ההתבוננות הנ״ל. אך אף על פי כן כלל הבחינות הנ״ל הם בבחינת נה״י שהוא בחינת היראה של מורא אב ואם בחינת ברא כרעא דאבוה. והיראה של בחינת מורא רבך הוא בבחינת חג״ת בחינת כי סמך משה את ידיו עליו. והיראה של הרב בעצמו בחינת מורא שמים הוא בבחינת חב״ד כנ״ל. ואז נשלם היראה בשלימות וזוכין על ידי זה לאריכת ימים הנ״ל. ועל כן אמרו רז״ל בפרקי דר״א פרק י״ח כל המברך על היין בלילי שבתות מאריכין לו ימיו ושנותיו בעולם הזה ויוסיפו לו שנות חיים בעולם הבא. כי מבואר בכוונות שבשעת קידוש על היין בליל שבת אז מקבלת המלכות בחינת חב״ד דז״א שזה בחינת שלימות עליית היראה הנ״ל עד שהוא בבחינת חב״ד ועל ידי זה זוכין לאריכת ימים הנ״ל עד שבאין על ידי זה לבחינת ההתבוננות הנ״ל שהוא בחינת עולם הבא. כי עולם הבא הוא בחינת בינה כידוע. (ואם שגיתי ח״ו והוא רחום יכפר).

גם שבת הוא בחינת התעוררות השינה כמו שכתוב ושמרתם את השבת כי קדש הוא וכל שהוא מקודש ביותר הוא רחוק משינה ביותר כמבואר בספר המדות.

וזה בחינת התקיעות שהיו תוקעין בערב שבת שהן בחינת התעוררות השינה כמבואר בפנים כי בחול עוסקין במשא ומתן שהוא בחינת שינה כמבואר בפנים בסימן ל״ה במאמר אשרי זרקא. ואפילו לימוד פשטי

אורייתא שהוא ששה סדרי משנה שהם כנגד ששת ימי החול הוא גם כן בבחינת שינה לגבי דביקות הבורא יתברך המבואר שם במאמר הנ״ל ועיקר הדביקות בשלימות הוא בשבת כנ״ל כמה פעמים. כי אפילו עבודת ה׳ של עסק תורה ותפלה שבחול הוא בבחינת מוחין דקטנות נגד המוחין של שבת. כי עיקר הארת המוחין הגדולים הוא בשבת שזה בחינת כי קדש הוא כידוע. ועל כן אז עיקר זמן שלימות העלייה של תורה ותפלה וכו׳ של כל ימות השבוע כידוע. גם כי האכילה של חול יש בה אחיזה להסטרא אחרא ועל ידי זה נופלין גם כן לבחינת שינה כמבואר בפנים אבל האכילה של שבת הוא כולה קדש כמבואר בסימן נ״ז. והוא בבחינת לחם הפנים שזה סוד הי״ב חלות שצריכין לסדר בשבת קדש כידוע. כי אכילת שבת מרמזת למוחין גבוהים כמבואר בכוונות. והוא בבחינת אור הפנים בבחינת חכמת אדם תאיר פניו. שזה בחינת מה שאמרו רז״ל ברכו באור פניו של אדם וכו׳ ברכו במטעמים וכו׳ היינו כי אכילת המטעמים בעצמן של שבת הם בבחינת הארת אור הפנים כנ״ל. גם שבת הוא בחינת תיקון הלב כנ״ל כמה פעמים בשם התיקונים ועל ידי זה חוזרין ומבקשין את הפנים שהן בחינת המוחין שנאבדו ממנו בחול. וזה בעצמו בחינת הנשמה יתרה שזוכה האדם בשבת כי הנשמה הוא בחינת המוחין כמו שכתוב ונשמת שדי תבינם.

וזה בחינת וביום השביעי שבת וינפש ודרשו רז״ל כיון ששבת וי אבדה נפש היינו כי מאחר שאי אפשר לעורר אדם משינתו כי אם כשמתעורר תחלה בעצמו בבחינת אתערותא דלתתא קצת כמבואר בפנים. על כן יסד הקב״ה בכח קדושת שבת שתיכף כשמגיע קדושת שבת אזי נתעורר כל אחד מישראל לפי בחינתו באיזה בחינת התעוררות קצת ומזכיר את עצמו מאבדן נפשו בחול וצועק ומתאנח על זה וי אבדה נפש ועל ידי בחינת ההתעוררות הזה זוכה לקבל אחר כך התעוררות שמעוררין אותו בכל פעם ביותר על ידי קדושת שבת.

עד שמחזירין לו את פניו בחינת פני שבת נקבלה. וגם כפשוטו שרצה לומר כיון ששבת היינו כשנסתלק השבת אזי וי אבדה נפש יתפרש גם כן באופן זה כי לפעמים כשרואין שהאדם נפל לשינה חזקה כל כך עד שקשה לו להתעורר מעצמו אפילו רק איזה התעוררות כל שהו, אזי שולחין לו מלמעלה איזה התעוררות והארה דקדושה ואחר כך תיכף מסתלקת ממנו הארה הזאת ואז נתעורר אחר כך מעצמו לבקש ולחזור אחר ההארה הזאת שנסתלק ממנו ונחשב גם זה לאיתערותא דלתתא וזוכה על ידי זה לקבל אחר כך התעוררות מלמעלה בשלימות. וזה גם כן לענין קדושת שבת כי נותנין להאדם איזה בחינת נפש יתרה בשבת קדש ואחר כך ביציאת השבת מסתלקת ממנו ואז מתבונן האדם על דרכו ונאנח ונכסף מאד וי אבדה נפש ועל ידי ההתעוררות הזה זוכה אחר כך לקבל בשבת הבאה נפש יתרה מבחינה גבוה ביותר. וזה גם כן בכלל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו׳.

והנה בענין התעוררות השינה על ידי שמראין ומגלין לו הפנים דקדושה יש כמה בחינות כמבואר בפנים.

כי צריכין להלביש את הפנים וכו׳ ולפעמים מלבישין אותו בסיפורי מעשיות ושיחות חולין ולפעמים מלבישין גם כן בדברי תורה וכו׳. וכן לפעמים מעוררין אותו בפנים שלו שמלבישין אותו וכו׳ כנ״ל. ולפעמים צריכין לעוררו על ידי פנים גבוה מבחינת הפנים שלו. אבל יש שנפל מכל השבעים פנים לתורה עד שאי אפשר לעוררו בשום פנים כי אם על ידי סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שכל הע׳ פנים לתורה שהם בחינת שבעים שנה מקבלין חיות משם. וזה בחינת עתיק בחינת זקן בחינת הדרת פנים בחינת ורב חסד וכו׳. ועיין בזוהר בראשית דף זיין ע״ב ובפירוש הרמ״ז שם וזוהר בשלח דף מ״ה: ובפירוש הרמ״ז שם. וכבר מבואר מזה במקום אחר. והנה בליל שבת אז עיקר העליה הוא רק לבחינת מלכות כמבואר בכוונות ומלכות מקנן בעשיה כידוע על כן אז צריכין להמשיך תיקונה כביכול על ידי בחינת סיפורי מעשיות כי אין אז שום קריאת התורה רק מה שאומרין שלש פעמים ויכלו שהוא רק בחינת סיפור מעשה. ובפעם הראשון ממשיכין לה על ידי זה מוחין מבחינת נה״י דזעיר אנפין ששם מקום עמידתא.

ואחר כך בפעם שני באמירת ויכלו ממשיכין לה מבחינת חג״ת. וחג״ת נהי״מ הם בחינת השבעים פנים לתורה.

וזה בחינת שבתחלה ממשיכין לה מבחינת הפנים שלה שהוא בחינת נה״י שבזעיר אנפין ששם עיקר בנינה כידוע וכמבואר לקמן בפנים בסימן פ״ה. ואחר כך ממשיכין לה מבחינת חג״ת שהן בחינת פנים הגבוה ממדריגתה לעת עתה. ובפעם שלישי בשעת אמירת ויכלו שבקידוש ממשיכין לה מבחינת חב״ד דזעיר אנפין שהן אז כפי בחינת עמידתה. בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות כי חב״ד הן בחינת ימי קדם ושנים קדמוניות כידוע ועל כן מאריכין לו ימיו ושנותו כי הם בבחינת תיקוני עתיק בחינת אריכת ימים (וזה שמבואר בכוונות ג׳ פעמים הבו להי׳ שאומרין בתחלת כניסת שבת הבו מספרו י״ג לכוון בי״ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין דעשיה ודיצירה ודבריאה להעלות על ידם חב״ד דעשיה במלכות דיצירה וכו׳ י״ג תיקוני דיקנא הם בחינת תיקוני עתיק כמובן בפנים במאמר זה אות ט׳. כי בכל עולם ועולם כפי בחינתו יש בחינת הז׳ מדות שהם בחינת השבעים שנה שבעים פנים לתורה ויש בחינת חב״ד שהן גם כן בחינת שנים קדמוניות ויש בחינת התיקוני דיקנא ויש בחינת עתיק ממש וכו׳ כידוע ואין כאן מקום להאריך בזה. ועיקר הארת שבת הוא מבחינת עתיק שבמדריגה עליונה מאד ועל ידי עליות שבת עולין ממדריגה למדריגה עד שעולין לבחינת עתיק ממש שזה בחינת ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה. וכן בשבת במנחה עולה הזעיר אנפין לבחינת התיקוני דיקנא ממש שבשרשם העליון כמבואר בכוונות. וזה שאומרין במזמור שיר ליום השבת כי שמחתני ה׳ בפעלך במעשה ידך ארנן בחינת הסיפורי מעשיות הנ״ל שהם בחינת ה׳ פעלך וכו׳ וזה מה גדלו מעשך ה׳ מאד עמקו

מחשבותיך. כי המעשיות אלו מלובש בהם בחינת עומק המחשבה שהם בחינת חב״ד או כח״ב שהן בחינת שנים קדמוניות. וכן במזמור ה׳ מלך גאות לבש לבש ה׳ וכו׳ בחינת הלבושין הנ״ל שמלבישין בהם את בחינת הפנים לתורה או בחינת השנים קדמוניות הנ״ל. וזה שסיים ה׳ לאורך ימים כי על ידי כל זה ממשיכין בחינת אריכת ימים הנ״ל) ואחר כך ביום שבת בעצמו שאז עולה גם הזעיר אנפין על כן קורין אז בתורה שבעה קרואים כנגד הזיין מדות שהם בחינת השבעים פנים לתורה ואחר כך במנחה קורין שלשה כנגד בחינת חב״ד (כמבואר בכוונות) וזה כנגד בחינת שנים קדמוניות שהן בחינת ורב חסד ועל כן אומרין אז ואני תפלתי לך ה׳ עת רצון בחינת ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה שבשבת במנחה.

וזה אלקים ברב חסדך ענני וכו׳ בחינת רב חסד הנ״ל.

ואז אחר כך הזעיר אנפין עולה עד הדיקנא ממש וכן בסעודה זו השלישית העתיקא הוא האוכל וכן הזעיר אנפין אוכל מפה דעתיקא כמבואר בכוונות. כי אז ממשיכין בחינת תיקוני עתיק ממש בשרשם העליון ומחמת שהעוסק לעורר בני אדם משינתם צריך לשמור עצמו מתלמידים שאינם הגונים כדי שלא יהיה נדבק בו מהרע שלהם [שזה בחינת מה שבערב שבת יורד השלהובא דאשא להכוות ראשי הקלפיות הטמאות לגמרי (שהן בבחינת בהמה טמאה כידוע) שלא יתאחזו גם כן בהקדושה וכו׳.] ולזה צריך שיהיה לימודו ללמוד וללמד לשמור ולעשות דהיינו שעל ידי לימודו עם תלמידיו יהיה כאלו עשאו לחבירו וכאלו עשאן לדברי תורה (וזה למדו רז״ל מדכתיב ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם וכו׳ וכמבואר במקום אחר) ואז השם יתברך שומר אותו שלא יהיו דבריו נכתבין בכח הזכרון של התלמיד שאינו הגון רק יהיו נשכחין ממנו וכו׳ כמבואר בפנים.

וזה בחינת מה שאמרו רז״ל נשים חייבות בקידוש היום וכו׳ אמר קרא זכור ושמור כל שישנו בשמירה ישנו בזכירה. כי כבר רמזנו לעיל שקידוש היום הוא בחינת התעוררות השינה על ידי בחינת סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהן בחינת חב״ד ועל כן מקדשין על היין בחינת וחכך כיין וכו׳ דובב שפתי ישינים וכמבואר מזה ביותר בליקוטי הלכות. ועל כן אפילו הנשים שהן בחינת אותם שנפלו מכל השבעים פנים לתורה (כי נשים פטורות מתלמוד תורה וכמו שאמרו רז״ל) אף על פי כן אינם בבחינת התלמידים שאינם הגונים ח״ו וצריכין לעורר אותם על ידי בחינת השנים קדמוניות שזה בחינת קידוש היום כנ״ל. וזה אמר קרא זכור ושמור כל שישנו בשמירה היינו מי שרוצה לקבל את הלימוד באמת לשמור ולעשות ישנו בזכירה אז הדברים של הרב נכתבין בכח הזכרון שלו. וממילא מובן כי מי שאינו בשמירה שזה בחינת התלמיד שאינו הגון ממש אז אינו בזכירה כי אז אין הדברים נכתבין בכח הזכרון שלו כנ״ל ועל כן אין לחוש לעסוק גם עם אנשים פשוטים (שהם בבחינת נשים) ולעוררם על ידי סיפורי מעשיות הגבוהים במעלה הנ״ל. כי מי שהוא

מבחינת התלמידם שאינם הגונים ממש ח״ו אזי בוודאי יהיו הדברים נשכחין ממנו בבחינת אנא עלמא בחרובא אשכחתיה כמובא בפנים.

וזה גם כן בחינת ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת ודרשו רז״ל שהוא כאלו עשאו לשבת עצמו וכו׳ היינו גם כן בבחינת ושמרתם ועשיתם אותם הנ״ל ועל כן גם הרב שעוסק להמשיך הארת שבת לתלמידיו (שבשביל זה חייבים לקבל פני הרב בשבת כמבואר בכוונות) ולעוררם על ידי זה משינתם הוא גם כן בבחינה הנ״ל לשמור ולעשות שיהיה כאלו עשאו לשבת וכאלו עשאן לתלמידיו ומי שהוא תלמיד שאינו הגון שאין מניח את הרב לעשות אותו ולהפכו מרע לטוב אזי גם הארת שבת מסתלקת ממנו ונשכח ממנו הכל. וזה ביני ובין בני ישראל וכו׳ וכמבואר בזוהר יתרו דף פ״ח: דאינון סעודתי דמהימנותא דזרעא קדישא דישראל די מהימנותא עילאה דא דלהון ולא דעמין עכו״ם וכו׳ ובגין כך אמר ביני ובין בני ישראל וכו׳. וזה לעשות את השבת לדורותם כי על ידי זה נעשה בחינת הולדה ופקידת עקרות שזה בחינת זווג הגופני כמבואר בפנים. ועל כן עיקר זמן קדושת הזווג הוא בשבת וזה מרומז גם כן בענין ושמרו בני ישראל את השבת כידוע וכמבואר בכונות גם כן כי גם בשרשו העליון הזווג והיחוד של שבת הוא בשביל המשכת הולדת נשמות חדשות כמבואר בכוונות. כי על ידי בחינת התעוררות השינה שנמשך על ידי קדושת שבת על ידי זה נעשה בחינת להתיר פה אלמים כמבואר בפנים.

וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת כי אז נפתח הדיבור בשלימות גדול וכמובן גם בזוהר הקדוש בראשית דף ל״ב וכנ״ל כמה פעמים. ועל ידי זה נמשך גם בחינת להתיר פה עקרות בחינת הולדה וכמבואר בפנים וזה בחינת כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ונתתי להם וכו׳ יד ושם טוב מבנים ובנות כי על ידי שמירת שבת נמשך פקידת עקרות והולדה בכלל ישראל ונחשב כאלו הוא ילדן וזה בחינת המעורר ישנים והמקיץ נרדמים והמשיח אלמים ומתיר אסורים שהוא בחינת פקידת עקרות וכן הסומך נופלים והזוקף כפופים וכמו שדרשו רז״ל (במדרש רבא ויצא פרשה ע״א). וזה בחינת טועמיה חים זכו הנאמר בשבת כי בשבת זוכין להתפתחות הדיבור שזה בחינת אלה לחיי עולם בחינת לנפש חיה לרוח ממללא כמבואר בפנים.

וזה (מועד קטן כח) חיי בני ומזוני במזלא תליא ור״ל המזל העליון שבדיקנא קדישא כידוע והמזל הזה מאיר ומשפיע ביותר על ידי קדושת שבת קודש שאז עולין עד הדיקנא הנ״ל ומשם ממשיכין בחינת חיי עולם שזה בחינת להתיר פה אלמים ומשם נמשך גם כן בחינת פקידת עקרות והולדת הבנים ועל כן נאמר בחנה ותתפלל חנה על ה׳. על ה׳ דייקא וכמבואר בזוהר אחרי דף ע״ט. וזה בחינת אז תתענג על ה׳ הנאמר אצל שבת קודש. ועל ידי זה נתגלה יראה וזוכין לאריכות ימים שזה גם כן בכלל חיי עולם הנ״ל ועל ידי זה בא עשירות בחינת מזוני הנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך. היינו שיתעוררו לשוב על ידי קדושת שבת גם אנשים הפחותים במדריגה שהם בבחינת רגלין. גם רגל הוא בחינת הדיבור כמבואר במקום אחר. וזה בחינת להתיר פה אלמים. גם הולדת הבנים הם בבחינת רגלין בבחינת ברא כרעא דאבוה וזה בחינת להתיר פה עקרות. גם התגלות היראה הוא בחינת רגל כמבואר בליקותי תנינא סימן ד'. גם העשירות הוא בחינת רגל כנ"ל וגם כפשוטו שלא יצא חוץ לתחום שבת ותחום שבת אלפים אמה.

אלף הוא לשון לימוד כמו ואאלפך חכמה והלימוד שעוסק הרב עם תלמידיו לעוררם משינתם שזה בחינת קדושת שבת יש בו שני בחינות כי יש בחינת לימוד של בחינת ע' שנים ע' פנים לתורה ויש לימוד של בחינת שנים קדמוניות.

וזה בחינת האלפים אמה של תחום שבת. כי כל מי שאינו בבחינת תלמיד שאינו הגון ולא יצא לגמרי מתחום הקדושה תחום שבת אזי יכול לקבל התעוררות דקדושה על ידי קדושת שבת על ידי בחינת שני הלימודים הנ"ל שמאירים בקדושת שבת קדש כנ"ל. וזה עשות חפציך ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו של חול שיש בהם אחיזת הכסילות בבחינת לא יחפוץ כסיל בתבונה. אבל בשבת אז נפתחים החמשים שערי בינה שעליהם נאמר בקש קהלת למצוא דברי חפץ כמו שאמרו רז"ל והם בחינת ההתבוננות הנ"ל וגם העשירות הוא בחינת חפץ כמו שכתוב וכל חפציך לא ישוו בה (רק שלא יהיה חפצו בהעשירות בעצמו רק בכדי לבא על ידי זה להתבוננות הנ"ל) גם החיים וארכות ימים הוא בחינת מלך חפץ בחיים. גם היראה הוא בחינת חפץ כמו שכתוב החפצים ליראה את שמך (נחמיה א') גם הלימוד עם בני אדם להחזירם בתשובה ולעוררם משינתם שזה בחינת חסד כמבואר בפנים הוא בחינת חפץ כמו שכתוב כי חסד חפצתי. גם ההתעוררות והתפתחות הדיבור שזה בחינת אלה לחיי עולם הוא בחינת חפץ כמו שכתוב החפץ אחפוץ וכו' כי אם בשובו וכו' וחיה שזה גם כן בחינת מלך חפץ בחיים כנ"ל גם ההולדה שנמשך על ידי בחינת הזווג הגופני וכו' כמבואר בפנים הוא בחינת חפץ כנ"ל כמה פעמים וכמבואר בזוהר הקדוש ובחרו באשר חפצתי וכו'. נמצא שכל הבחינות הנ"ל הם בחינת חפצי שמים בחינת התיקונים הקדושים שנמשכים על ידי קדושת שבת כנ"ל. וההתעוררות מבחינת שינה שעל ידי התורה הוא בחינת חפץ כמו שכתוב וחפץ ה' בידו יצלח וכמו שדרשו רז"ל וההתעוררות שעל ידי סיפורי מעשיות הוא בחינת גדולים מעשי ה' דרושים לכל חפציהם וכתיב כל אשר חפץ ה' עשה וכו'. וזה וקראת לשבת ענג בחינת הסעודות של שבת שהם יקרים וקדושים מאד בבחינת לחם הפנים כי בשבת מחזירין להאדם את בחינת הפנים דקדושה כנ"ל. וזה ולקדוש ה' מכובד בחינת הלבושי כבוד של שבת כי מלבישין את הפנים בבחינת אני בצדק אחזה פניך בחינת צדק לבשתי וכמבואר בפנים.

וזה וכבדתו מעשות דרכיך ודרשו רז"ל שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז כנ"ל כמה פעמים שזה בחינת מוחין דקטנות בחינת שינה

בבחינת למה חרה לך ולמה נפלו פניך וכמבואר גם בסימן נ״ז. וזה בחינת בקרב שנים חייהו שהוא בחינת התעוררות השינה וסיים אחר כך ברוגז רחם תזכור. וזה ממצוא חפציך ודבר דבר בכדי שלא יפגום על ידי זה בבחינת הדיבור דקדושה שנפתח בשבת כנ״ל. וזה בחינת שמור פתחי פיך וכמבואר בפנים. וזה אז תענג על ה׳ דא עתיקא קדישא כי זוכה לבחינת תיקוני עתיק והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות בג׳ בחינות שהם נה״י חג״ת חב״ד שזה בחינת שלימות היראה בג׳ בחינות הנ״ל. ורז״ל בגמרא דרשו על זה שניצול משיעבוד מלכיות היינו שניצול מבחינת אחיזת הסטרא אחרא שבימי החול שהם בחינת שינה ומוחין דקטנות שזה בחינת סטרא אחרא דשריא על בר נש בשעת שינה כמבואר בזוהר הקדוש ובשרשו בקדושה עליונה הוא בחינת ותרדמה נפלה על אברם (וזה היה תרדמה של נבואה כמו שדרשו רז״ל) והנה אימה חשיכה גדולה נופלת עליו ודרשו רז״ל על שיעבוד מלכיות כי משם שורש אחיזתם ויניקתם מבחינת תרדמה ושינה בחינת אחורים בחינת מוחין דקטנות (וזה בחינת שנים מקרא ואחד תרגום-שנים מקרא הם בבחינת פנים דקדושה ואחד תרגום הוא בבחינת אחורים ותרגו״ם גימטריא תרדמ״ה כמובא כל זה בכתבי האריז״ל. וזה בחינת בקרב שנים חייהו שהוא בחינת התוערות השינה שזה בחינת פנים. ועל כן דרשו רז״ל אל תקרי בקרב שנים אלא בקרב שנים בחינת שנים מקרא וכמבואר בפנים לעיל בסימן י״ט.

במאמר תפלה לחבקוק. ואחד תרגום הוא בחינת תרדמה ושינה).

כי כשזוכין לבחינת התעוררות השינה אזי גם השינה נכללת בקדושה עליונה (שזה בחינת קדושת השינה של שבת כי דייקא על ידי שינה והתעוררות השינה על ידי זה נבנית בנין המלכות שהוא בחינת יראה כנ״ל בבחינת ויקץ יעקב משנתו (דייקא) וכו׳ ויירא ויאמר מה נורא וכו׳) בבחינת ויפל ה׳ אלקים תרדמה על האדם ויישן ויקח וכו׳ וכמבואר בכתבי האריז״ל בכוונות ראש השנה ובשאר מקומות וכמובן גם בפנים במאמר זה שדייקא על ידי שהיה בחינת העדר הדיבור בשעת שינה. ועל כן עכשיו אחר התעוררות השינה הדיבור יוצא בכח גדול וכו׳ ונעשה על ידי זה פקידת עקרות ועל ידי זה נתגלה יראה וכו׳ ועל כן אמרו רז״ל המשלים פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום מאריכין לו ימיו ושנותיו כי על ידי יראה בא אריכות ימים ועל כן צריכין ליזהר להשלים הפרשה על כל פנים קודם סעודת שבת כמובא בתוספות שם. כי זה שייך לתיקוני הסעודה של שבת שהוא בבחינת לחם הפנים כנ״ל בפרט הסעודה דשחרית יום שבת שהוא סעודתא דעתיקא קדישא בחינת תיקוני עתיק שנמשך על ידי כל הנ״ל. ועל כן נאמר לו לאברהם אז בשעת תרדמה ידוע תדע וכו׳ וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ופירש רש״י לרבות ד׳ מלכיות וכו׳ ואחרי כן יצאו ברכוש גדול כי דייקא על ידי בחינת השינה והתעוררות השינה שבכלל הם בחינת הגליות והגאולה ועל ידי זה נתגלה יראה בחינת ובמוראים גדולים וכן ויראו העם וכו׳.

ונמשך עשירות דקדושה שזוכין על ידי זה להתבוננות התורה ואולי שזה בחינת האזהרה לשאול ממצרים כלי כסף וכלי זהב וענין כל העשירות שהוציאו משם וזה היה גם כן הכנה לבחינת קבלת התורה כפי הנ״ל (ועיין זוהר מקץ דף קצ״ו).

וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא זעיר אנפין כמבואר באדרא נשא דף קל״ח: מאן פעלך זעיר אנפין בקרב שנים אינון שנים קדמוניות חייהו. למאן חייהו לזעיר אנפין דכל נהירו דיליה מאינון פנים אתקיימו וכו׳. שזה בחינת מה שמבואר במאמר זה שיש בחינת עין פנים לתורה (והם בבחינת הז״א שכלול מז׳ מדות כידוע) ויש שנים קדמוניות שכל העין פנים מקבלין חיות משם והם בחינת עתיק בחינת זקן בחינת הדרת פנים וכו׳ ועל כן הז״א הוא בחינת נחלת יעקב שהוא בחינת כלל עין פנים לתורה בחינת תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב וזה בחינת מבקשי פניך יעקב סלה והוא בחינת נחלה בלי מצרים כי עולה ומקבל מבחינת השנים קדמוניות שהם בבחינת למעלה מהגבולים והמדות ומקבל משם חיות וממשיך לכל המדריגות עד שאפילו אלו שנפלו ח״ו מכל הע׳ פנים לתורה ממשיך להם חיות מבחינת השנים קדמוניות הנ״ל. שזה בחינת מה שמבואר בהקדמת הזוהר דף ז: וכל מאן דאתקשר באינון שנים קדמוניות חיין אתקשרו ביה (שזה בחינת מה שאמרו רז״ל יעקב אבינו לא מת) בקרב שנים תודיע להאי דרגא דלית ביה חיין כלל היינו כנ״ל. ועל כן דרשו רז״ל והאכלתיך נחלת יעקב אביך שזוכה לנחלה בלי מצרים. וזה בחינת ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ כי אפילו הם יכולין להתקרב על ידי קדושת שמירת שבת. וזה גם כן בחינת הג׳ סעודות של שבת שהם בבחינת עדן נהר גן בחינת ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן היינו כנ״ל.

וזה כי פי ה׳ דבר כי על ידי קדושת שבת שהוא בחינת התעוררות השינה שבא על ידי כל התיקונים הנ״ל על ידי זה נפתח הדיבור דקדושה בשלימות כנ״ל וגם כי כל התיקונים הנ״ל כלולין בקדושת הדיבורי התעוררות השינה שהוא על ידי שמראין לו את הפנים דקדושה שהוא בחינת פנים בפנים דבר ה׳ עמכם ועל ידי זה נפתח הדיבור בבחינת פתח פיך לאלם כנ״ל ועל ידי זה נמשך פקידת עקרות שזה בחינת וה׳ פקד את שרה כאשר אמר ויעש ה׳ לשרה כאשר דבר. ועל ידי זה נתגלה יראה שזה בחינת הירא את דבר ה׳ וכמובן גם לעיל בפנים בסימן ט״ו. ועל ידי זה בא אריכות ימים בבחינת ובדבר הזה תאריכו ימים (דברים לב) ועל ידי זה בא עשירות שהוא בחינת וה׳ ברך את אברהם בכל.

וזה בחינת ויברך אתכם כאשר דבר לכם בחינת ברכת ה׳ היא תעשיר ועל ידי זה באים להתבוננות התורה.

וזה בחינת מפיו דעת ותבונה נמצא שכל הבחינות הנ״ל כלולין בבחינת כי פי ה׳ דבר כנ״ל:

סימן סא-חדי ר״ש

מבואר לעיל בקונטרס זה בסימן נ״ז שבשבת נמשך בחינת תיקון אמונת חכמים ועל כן על ידי זה יוצא משפטינו לאור וזוכין לתיקון המשפט שזה בחינת ואת משפטי שמרו ועשו אותם ואת שבתותי קדשו (יחזקאל כ) כי שבת הוא גם כן בחינת משפט עמדוא דאמצעיתא שמכריע בין ימין ושמאל. שזה בחינת מה שמובא בתיקון י״ט דף מ׳ ב׳-תרין דרועין גדולה וגבורה ת׳-תפארת וכו׳. וזה גם כן בחינת מה שאמרו רז״ל רביעי חמישי ששי קודם השבת. ראשון שני שלישי הם בתר שבתא וכמובן גם במגלה עמוקות אופן רמט. ועל כן לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה כי אז עיקר שלימות הלימוד להוציא ממנו משפטי אמת והנהגות ישרות כל אחד לפי בחינתו. כי עיקר המשפט הוא על ידי המוח. והמוח הוא לפי המזון וכמבואר בפנים.

ועל כן בשבת שאז עיקר שלימות המוחין כנ״ל כמה פעמים וכן אז האכילה והמזון גם כן כולו קודש כמבואר בפנים בסימן נ״ז הנ״ל. ואז נמשך גם כן בחינת תיקון אמונת חכמים בשלימות שעל ידי כל זה זוכין לתיקון המשפט. ועל כן הנסמך שצריך לקבל סמיכה מהרב האמת בכדי לקבל על ידי זה רוח חכמה שיוכל לשפוט ולהנהיג את ישראל על ידי זה במשפטי אמת והנהגות ישרות על כן מסוגל ביותר לקבל סמיכה ממנו בשבת קדש שזה בחינת מה שיהושע קיבל הסמיכה ממשה רבינו ליו השלום בשבת קודש כמו שכתוב בפרשת האזינו ויבא משה וידבר וכו׳ הוא והושע בן נון פירש רש״י שבת של דיוזגי היתה העמיד לו משה מתורגמן ליהושע שיהא דורש בחייו וכו׳ שזה בחינת הסמיכה כמו שפירש רש״י בפרשת פנחס גם על ידי קדושת שבת נתחזק כתב ידינו כי היד כותבת הוא בחינת תפארת כמבואר בתיקונים וכן העט והקולמוס הוא גם כן בחינת תפארת והקלף והנייר הם בחינת מלכות. (ועיין בפרדס בערכי הכינויים) ושורש האותיות הן בחכמה וכמבואר בפנים. וזה בעצמו בחינת קדושת שבת קודש שהוא בחינת מלכות ונמשך בשרשה מבחינת קדש שהוא בחינת חכמה שזה בחינת ושמרתם את השבת כי קדש היא וכמבואר בכתבים. וזה גם כן בחינת שבת עילאה ושבת דיומא ושבת דלילא המבואר בזוהר הקדוש וזה בעצמו גם כן בחינת אמונת חכמים על ידי שנמשך קדושת הארה של החכמה אל האמונה שהוא בחינת מלכות וכמבואר במקום אחר. ואפשר שזה בחינת מה שחשבו רז״ל בין הדברים שנבראו בערב שבת בין השמשות הכתב והמכתב והלוחות וכמו שפירש רש״י (פסחים נד) הכתב הוא צורת האותיות והמכתב הוא העט והחרט

וכו׳ היינו ג׳ בחינות הנ״ל (ואף שהלוחות הם מבחינת נצח והוד מכל מקום יש ליישב וכמובן בפרדס ובכתבי האריז״ל) וזה בחינת ושני לוחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת וכו׳.

גם על ידי קדושת שבת נמשך קדושת ארץ ישראל. כי קדושת ארץ ישראל נמשך משבת קדש והנשמה יתרה של שבת נקראת ארץ ישראל אדמת קודש כמבואר בתיקון הא מתיקונים אחרונים וכנ״ל כמה פעמים ועל כן על ידי שמירת שבת קדש וכל אחד קונה שביתה במקומו על ידי זה נמשך קדושת ארץ ישראל על המקום הזה ואז אין יכולין לגרש ולטלטל אותו ממקומו וניצולין ישראל מגזירת גירוש וזה בחינת שבו איש תחתיו (ועל ידי זה) אל יצא איש ממקומו שלא יצטרכו להיות מטולטלים ומגורשים ממקומם ח״ו כנ״ל.

וזה בחינת (יחזקאל כ) ולזרות אותם בארצות יען וכו׳ ואת שבתותי חללו. ומחמת שקדושת ארץ ישראל נמשך מקדושת שבת וכשפוגמין ח״ו בקדושת שבת על ידי זה כובשין העכו״ם את ארץ ישראל ומגרשין את ישראל משם שזה בחינת מה שאמרו רז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת וכו׳ ועל שביזו בה תלמידי חכמים היינו שפגמו באמונת חכמים (שנשלמת גם כן על ידי קדושת שבת כנ״ל) ועל ידי זה נחלש גם כן כתב ידינו ונותנין תוקף לכתב שלהם. ועל כן אמרו רז״ל והובא גם כן בשולחן ערוך אורח חיים סימן ש״ו. קונין בתים מעכו״ם בשבת בארץ ישראל וחותם ומעלה בערכאותיהם וכו׳ והתירו זאת משום ישוב ארץ ישראל כי בזה שמוציאין קדושת ארץ ישראל מיד העכו״ם ומחזירין אותה ליד ישראל ובכח הכתבים שלהם ומשפטיהם דייקא על ידי זה מחזירין הכח של הכתב שלנו שנפל ביניהם על ידי פגם המשפט שנמשך על ידי פגם אמונת חכמים שזה בחינת פגם בקדושת שבת קדש ואז נמשך בחינת לעשות בהם משפט כתוב וכמבואר בפנים.

גם על ידי קדושת שבת זוכין ישראל לסוד העיבוד שנאמר עליו כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים שמראין את החכמה רק לעיניהם בכדי שידעו שסוד זה הוא אצלינו ואין מודיעים להם עצם סוד החכמה וכו׳ כמבואר בפנים. כי אמרו רז״ל (ביצה טז) כל המצוות ניתנו לישראל בפרהסיא ושבת ניתן להם בצנעא שנאמר ביני וביו בני ישראל וכו׳. אי הכי לא ליענשי עכו״ם עליה. שבת אודעינהו מתן שכרה לא אודעינהו איבעית אימא וכו׳ נשמה יתרה לא אודעינהו וכו׳ וגם ידוע כי קדושת שבת נמשך מחכמה ובינה שזה בחינת כי קודש הוא וכמבואר בכתבים. נמצא שקדושת שבת הוא בבחינת כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים. לעיני העמים דייקא כנ״ל. כי אף על פי שיודעים גם כן מקדושת שבת. אבל עצם קדושת שבת ניתן בצנעא ובסוד רק לישראל לבד ולא אודעינהו לעכו״ם כנ״ל.

כי עיקר תהלוכות הגלגלים נמשך גם כן מקדושת שבת כנ״ל בקונטרס זה בסימן ל״א. בפרט כפי המבואר בכאן שמחמת שהגלגלים מתנהגים

על ידי שכליים שהם המלאכים וכו׳ וכל אלו השכליים מקבלים מהמנהיג הכולל שהוא הנשמה ששופעת השכל בהם בבחינת ונשמת שדי תבינם. וכולם מתנהגים על ידה ועל כן הנשמות הגדולות בקיאין בסוד העיבור ותהלוכות הגלגלים כי מי יודע הנהגתם כמו המנהיג. וזה ידוע כי שבת הוא מקור כל הנשמות בבחינת שבת וינפש כמבואר בזוהר הקדוש ובספר הבהיר. ושבת הוא בחינת שדי כידוע וכנ״ל כמה פעמים. וזה בחינת ונשמת שדי (דייקא) תבינם כי הנשמה מקבלת מבחינת שדי בחינת שבת ומשפעת חכמה ובינה להשכליים. שהם המלאכים המנהיגים הגלגלים. (ועיין מעין זה בברית מנוחה דרך ואו בסוד ויתרם תאכל חיית השדה וכו׳) ועיקר הארת הנשמה בתכלית השלימות הוא בשבת קדש שזה בחינת הנשמה יתרה שזוכה כל אחד לפי בחינתו. ועל ידי זה זוכין ישראל לסוד העיבור וקידוש החודש וחישוב תקופות ומזלות בשלימות. ועל כן נסמך וביום השבת לענין ובראשי חדשיכם וכן בכמה מקומות נסמך שבת לחדש וכמבואר מזה גם בזוהר הקדוש. כי עיקר קביעות החודש ועיבור השנה נמשך על ידי קדושת שבת. ועיקר קביעות כל הרגלים ומועדים תלוי גם כן בסוד העיבור הנ״ל. ועל כן שבת הוא תחלה למקראי קדש. והגלגלים נקראים שמים כמבואר בפנים.

וזה בחינת השמים מספרים וכו׳ שאומרין בשבת וכמבואר בזוהר הקדוש ומובא לעיל בסימן נ״ו.

שהשמים בשרשם העליון מקבלין הארה חדשה ונציצו עילאה בשבת קדש היינו כנ״ל. ומחמת שאלו הנשמות צריכין שיהיו להם גופים זכים וקדושים שיהיו נתרקמים בבחינת אוירא דארץ ישראל מחכים ועל כן עיקר זמן קדושת הזווג הוא בשבת. ועל ידי זה ממשיכין נשמות קדושות להבנים וכמבואר בזוהר הקדוש. כי הטפה זרעיית זכה וקדושה אז בבחינת ארץ ישראל על ידי קדושת שבת קדש. ואז הגוף שנתרקם מטפה זו יכול לקבל נשמה גדולה ובהירה ביותר ועל ידי זה זוכה לידע מסוד העיבור כמבואר בפנים.

גם על ידי קדושת שבת זוכין לעצה שלימה כי מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונות ידלנה ושבת הוא בחינת לב כנ״ל כמה פעמים גם הוא בחינת עולם הנשמות ואז זוכה כל אחד לנשמה יתרה שזה בחינת ונשמת שדי תבינם ועל ידי זה נתתקן עצתו בבחינת ואיש תבונות ידלנה. ועל ידי פגם אמונת חכמים ופגם חילול שבת ח״ו על ידי זה נפגמה העצה. כי הטינופות של המותרות עולה אל הלב בבחינת העלו גילוליהם על לבם כמבואר בפנים וזה שכתוב (יחזקאל כ) ואת שבתותי חיללו כי אחרי גילוליהם לבם הולך. ומחמת שהמחלוקת הוא בחינת מי מריבה והוא בחינת מים טהורים המטהרים מזאת הטינופות והמותרות על כן נאמר (נחמיה יג) ואריבה את חורי יהודה ואומרה להם מה הדבר הרע הזה אשר אתם עושים ומחללים את יום השבת וכו׳. ואפשר שזה היה גם כן סיבת הגזירות שגזרו העכו״ם כמה פעמים לחלל את השבת ח״ו וזה היה בחינת מחלוקת על ישראל על ענין שמירת שבת וישראל מסרו נפשם על

זה ושמרו דייקא את השבת במסירות נפש עצום כמו שאמרו רז״ל וזה היה בחינת תשובת המשקל לפגם חילול שבת. ועל כן מבואר בכוונות שגם עתה צריכין לכוון בתיבות ועל מנוחתם יקדישו את שמך לקבל על עצמו אז מסירות נפש.

וזה בחינת יכירו בניך וידעו כי מאתך הוא מנוחתם וכו׳ כי כמו שעל ידי המחלוקת צריכין להתעורר לשוב בתשובה על פגם אמונת חכמים ועל ידי זה נחשבים בעיניו בכל פעם ביותר הספרים הקדושים שנתחברו על ידי החכמים שהם בחינת התורה שבעל פה. כמו כן כל מה שהסטרא אחרא עומדת ח״ו נגד קדושת שבת הן בכלל על ידי גזירת העכו״ם ח״ו כנ״ל והן בפרט כשנזדמן להאדם ח״ו סיבות כאלו שיוכל לבוא על ידם לידי חילול שבת (ואינם בשביל פיקוח נפש ח״ו) אז צריך להתעורר ולעמוד נגדם בבחינת מסירות נפש ולבלי להשגיח עליהם רק אדרבא להתעורר על ידי זה לשוב באמת על שפגם ח״ו באיזה פעם בקדושת שבת ועל ידי זה נחשב בעיניו ביותר קדושת שבת וזוכה לטעום ולידע ולהרגיש מפנימיות קדושת שבת ביותר בבחינת יכירו בניך וידעו כי מאתך הוא מנוחתם ומבואר בכוונות מאת כי שהוא בחינת כתר הוא מנוחתם וזה ועל מנוחתם יקדישו את שמך כנ״ל.

והנה מבואר לעיל בסימן נ״ז בשם הזוהר הקדוש שבת הוא בחינת התורה שבעל פה ועל כן על ידי שנחשב בעיניו בכל פעם ביותר קדושת שבת שעל ידי זה נשלמת גם בחינת האמונת חכמים כנ״ל על ידי זה נשלם ביותר בחינת התורה שבעל פה ונתרבין ספרים קדושים מבחינת התורה שבעל פה עד אין קץ.

ויש צדיקים שלא פגמו ח״ו באמונת חכמים וגם לא פגמו ח״ו בקדושת שבת ואף על פי כן בא עליהם גם כן מבחינת המחלוקת הנ״ל והוא בבחינת והוא חטא רבם נשא וכו׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט וכו׳ ויאמר ה׳ אל משה עד אנה מאנתם לשמור מצוותי ותורותי וכלל גם משה עמהם וכמו שאמרו רז״ל בהדי הוצא לקי כרבא היינו כנ״ל וזה שדקדק לומר ותורותי על דרך שדרשו רז״ל (יומא כ״ח:) קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין שנאמר וישמר משמרתי וכו׳ תורותי. אחת תורה שבכתב ואחת תורה שבעל פה. היינו כי קדושת שבת שהוא בחינת שלימות תורה שבעל פה כנ״ל על ידי זה נשלמת גם התורה שבכתב ועל כן דרשו רז״ל (מדרש רבא בשלח פרק כ״ה) על פסוק זה עצמו בתורה ונביאים וכתובים מצינו ששקולה שבת ככל התורה והמצוות וכמובא בדברי רז״ל במקומות הרבה ובפרט בזוהר הקדוש.

ולפעמים בא מבחינת מחלוקת הנ״ל גם על מי שלא פגם כלל בקדושת שבת וכן באמונת חכמים. רק שלא היה קדושת שמירת שבת שלו נחשב בעיניו כראוי כל כך. ואף על פי שנדמה לו אדרבא שזה מחמת שמאמין מאד במעלת קדושת שבת ויודע שיש צדיקים ובעלי השגה שזוכין

להרגיש קדושת שבת במעלה יתרה וגדולה מאד על כן נדמה לו שהוא רחוק מאד מפנימיות קדושת שבת ואין לו חשיבות בעיניו כל כך. ובאמת גם זה נחשב לפגם בקדושת שבת. כי אדרבא קדושת שבת שגבה כל כך עד שהיא כוללת מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין וכל מי שנזהר בקדושת שמירת שבת כראוי בפשטיות ממש ומקיים ענג וכבוד שבת אפילו אם אינו שום בעל השגה כלל בוודאי אשרי לו ואשרי חלקו וצריך לשמוח ולהתענג בו מאד וכמבואר מזה הרבה מזוהר הקדוש.

ועל כן מחוייבין לחדש בשבת חידושי תורה כמבואר בזוהר הקדוש כי אז נשלמת התורה שבעל פה שממנה מקור כל חידושי תורה כי בתורה שבכתב אסור להוסיף עליה אפילו אות אחת ועיקר תוספת החידושי תורה שנתוספין ומתחדשין בכל עת בבחינת דדיה ירווך בכל עת כמו שדרשו רז״ל הכל הוא בכלל תורה שבעל פה. וזה גם כן בכלל ריבוי הספרים הקדושים שניתוספין על ידי קדושת שבת היינו על ידי החידושי תורה שנתחדשין בכל שבת ושבת לכל אחד כפי מדריגתו וצריך להאמין בהם ולהיות נחשבין בעיניו אפילו אם מחדש איזה חידוש כל שהוא. וזה גם כן בכל אמונת חכמים ובלבד שתהיה כוונתו לשם שמים ושיהיה החידוש בנוי על יסוד אמתי מיסודות הקדושים שיסדו לנו רבותינו הקדושים ז״ל בספריהם הקדושים שהם עיקר התורה שבעל פה וכמבואר מזה במקום אחר. אך אף על פי כן גם מי שאינו בר הכי ואינו יכול לחדש בתורה כלל. אף על פי כן אל יפול לבו עליו ויקבל גם הוא קדושת שבת בשמחה גדולה ויאמין כי גם קדושת שבת שלו גבוה ויקר מאד ועושה רושם גדול בכל העולמות. ואולי על ידי קדושת שבת שלו זוכה חבירו לחדש בתורה ולחבר ספרים קדושים. נמצא שיש לו גם כן חלק בהם בפרט מי שזוכה להחזיק התלמידי חכמים ולהיות מתומכי תורה באמת. והוא גם הוא ילמוד בשבת איזה דבר חדש בתורה כל מה שיוכל או על כל פנים יתעורר בכל שבת בהתעוררות ובחשק חדש להתורה הקדושה וזה גם כן בחינת חידושי תורה כמבואר לקמן בפנים בסימן קנ״ט. וזהו שאמר (ישעיה נג) אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה ודרשו רז״ל עתיד הקב״ה לעשות צל וחופה לבעלי מצוות (היינו בעלי צדקה ותומכי אורייתא) אצל עמלי תורה וכו׳ וכתיב אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה וכתיב עץ חיים היא למחזיקים בה גם דרשו רז״ל (שבת קיח) כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו שנאמר אשרי אנוש וכו׳ שומר שבת מחללו וכן דרשו רז״ל (מדרש רבא בשלח פרק כה) אם שומר אדם את השבת כאלו שמר כל המצות שנאמר שומר שבת מחללו ושומר ידו מ עשות כל רע.

ומכל הנ״ל מובן איך שהכתוב בא לחזק את האדם להיות זהיר מאד להאמין בגודל מעלת יקרת קדושת שמירת שבת קדש אפילו אם האדם עצמו הוא כמו שהוא כי אפילו אם אינו בן תורה ולא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה. אף על פי כן אם הוא מחזיק על כל פנים להתלמידי חכמים יש לו חלק גם כן בהתורה של התלמידי חכמים שזה בחינת ובן אדם יחזיק בה כנ״ל. ואפילו אם חטא ממש ח״ו ואפילו אם עבד עבודה זרה

כדור אנוש יאמין שאם יעשה תשובה בוודאי על ידי קדושת שבת ימחלו לו על הכל כנ״ל.

וכן יאמין ששמירת שבת שקול ככל המצות כנ״ל. וזה אשרי אנוש יעשה זאת וכו׳ שומר שבת.

כי הנביא בא להודיע להשומר שבת שידע שאשרי לו ואשרי חלקו בזה בכדי שיהיה לקדושת שבת חשיבות גדול בעיני האדם שזהו העיקר כמובן בפנים גם לענין אמונת חכמים וכנ״ל. וזה ואל יאמר בן הנכר וכו׳ הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו כמאמר רז״ל (במדרש רבא בשלח הנ״ל) כי ה׳ נתן לכם השבת לכם ניתנה ולא לעכו״ם כי עכו״ם ששבת חייב מיתה. והיצר הרע רוצה להחליש דעת האדם שלא יהיה חשיבות בעיניו לקדושת שמירת שבת שלו מחמת שפלותו ופחיתת מדריגתו ומוצא עילה אחרת לכל אחד ואחד כפי בחינתו בכדי להחליש דעתו בענין זה. ועל כן בא הנביא לבטל ענין זה והודיע שאף על פי ששבת ניתנה רק לישראל כנ״ל.

אף על פי כן גם בן הנכר שנתקרב לקדושת ישראל גם שמירת שבת שלו יקר בעיניו יתברך ובשכר זה והביאותים אל הר קדשי ויהיה להם גם כן חלק בהתקרבות הגאולה שתהיה על ידי זכות שמירת שבת קודש וכמו שדרשו רז״ל וכן אל יאמר הסריס הן אני עץ יבש כי בשבת קדש נמשך בחינת הולדת נשמות חדשות כמבואר בכתבים. ועל כן על ידי הזווג של שבת ממשיכין נשמות קדושות לבניו וזוכה לבנים קדושים ותלמידי חכמים וצדיקים וכמבואר בזוהר הקדוש שזה גם כן בחינת ריבוי הספרים הקדושים וכמבואר במקום אחר ועל כן יש להסריס חלישות הדעת בקדושת שבת קדש מאחר שהוא עץ יבש ואינו יכול לעשות פירות ולענינינו הוא כפי המבואר בזוהר הקדוש שצריכין להיות פרין ורבין לעשות פירות בדברי תורה היינו לחדש בהם בכל פעם ואם לאו הוא בחינת עץ יבש. וביותר מסוגל לחדש בתורה בשבת קדש על כן מי שאינו בר הכי ואינו יכול לפרות ולרבות בתורה גם בשבת. יש לו חלישות הדעת מאד ואומר הן אני עץ יבש מאחר שגם בשבת אינו זוכה לחדש בתורה.

והנביא מחזק אותו כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי היינו שיהיה להם על כל פנים חשק חדש וחזק להתורה הקדושה שהוא עיקר חפצו יתברך כמו שדרשו רז״ל חפצך וחפצי לא ישוו בה והוא בחינת וחפץ ה׳ בידו יצליח כמו שדרשו רז״ל. וזה ומחזיקים בבריתי היינו שיהיה תומכי אורייתא ומחזיקים בה על כל פנים. ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ומבנות. היינו כי סריסים ממש שאינם יכולים להוליד אף על פי כן על ידי שמירת שבת יש להם חלק בהמשכת נשמות חדשות והולדת הבנים קדושים של שאר ישראל. וכן האנשים הפשוטים שאינם יכולים לחדש בתורה בשבת אף על פי כן על ידי שמירת שבת שלהם יש להם חלק בהחידושי תורה של התלמידי חכמים בפרט כשזוכין להחזיק בהם כנ״ל. וזה שם עולם אתן

לו וכו׳ ודרשו רז״ל (סנהדרין צג:) זה ספר דניאל שנקרא על שמו היינו שזוכה שיתרבו ספרים קדושים בתורה גם על ידו כנ״ל.

נמצא מבואר שעל ידי שמירת שבת קדש נעשין ספרים קדושים שהם בחינת התורה שבעל פה. וגם למעלה נעשין ספרים קדושים משמירת שבת של כל אחד מישראל כי שקולה שבת ככל התורה כולה.

ואמרו רז״ל הובא במהרי״ל ובשל״ה הקדושים שבכל מוצאי שבת יושב אליהו הנביא ז״ל וכותב זכיותיהן של ישראל ששמרו את השבת. נמצא שנעשו ספרים קדושים משמירת שבת קדש ישראל. גם השומרי שבת נקראים יראי ה׳ כמו שדרשו רז״ל על פסוק וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה. ועל ידי שכל אחד מישראל שומר את השבת ומקבל קדושתו כפי בחינתו והם נכללין באחדות אחד ומתנוצצין זה מזה וכמבואר לעיל בסימן ל״ד זה בחינת אז נדברו יראי ה׳ איש אל רעהו ויקשב ה׳ וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה׳ ולחושבי שמו. וגם כפשוטו מורה גם כן על ענין הנ״ל כי אז נדברו פירושו שם כשרואין הצלחת הרשעים ושפלות המדריגה של הכשרים שבדור שזה גם כן בחינת מחלוקת בחינת חלק לבם. כי היצר הרע מסית את האדם להרהר אחד מדותיו יתברך ח״ו. אז דייקא נתעוררין היראי ה׳ לדבר בזה שלא לדבק במעשי הרשעים ח״ו ושאין להרהר אחר מדותיו יתברך. שזה בחינת התעוררות התשובה לשוב על פגם אמונה שנעשה על ידי המחלוקת והשם יתברך כותב דבריהם לזכרון בספר ונעשה מזה ספר למעלה וזה שסיים שם אחר כך בשכר הצדיקם שומרי שבת כראוי כמו שכתוב שם וזרחה לכם יראי שמי וכו׳ וכמו שדרשו רז״ל. וזה ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי ה׳ ולחושבי שמו.

ולחושבי דייקא. היינו שעל ידי התשובה נחשבים ביותר כל הספרים הקדושים כמבואר בפנים. וזה ולחושבי שמו שם ה׳ דא ספר כמבואר בזוהר הקדוש וכמובא בדבריו ז״ל בליקותי תנינא סימן ל״ב. ובזה מדוקדק גם כן לשון רז״ל שאמרו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. כי בדור אנוש פגמו מאד בשם ה׳ כמו שכתוב אז הוחל לקרוא בשם ה׳. והעיקר היה על ידי פגם אמונת חכמים כי אז גם כן היו צדיקי הדור והם אדם ושת וכו׳ רק שלא שמעו לדבריהם והסמיכו עליהם ראשי הדור שאינם הגונים עד שבאו על ידי זה לידי עבודה זרה ממש בחינת העלו גילוליהם על לבם המבואר בפנים. ואז פגמו מאד בשם ה׳ ועל כן נסמך לזה גם התיקון כמו שכתוב תיכף אחר כך זה ספר תולדות אדם ודרשו על זה בזוהר בראשית דף ל״ז. שם ה׳ דא ספר וכו׳ כי הצדיקים שבדור נתעוררו על ידי זה דייקא לתקן פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נתרבין ספרים הקדושים כנ״ל.

ומבואר בזוהר הקדוש כי שבת שמא דקוב״ה. ועל כן על ידי שמירת שבת נתרבין גם כן הספרים הקדושים שהם גם כן שם ה׳ ועל כן אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. ועל כן הנביא פתח גם כן בזה אשרי אנוש יעשה זאת וכו׳ שמזה דרשו רז״ל אפלו עבד עבודה זרה כדור אנוש

מוחלין לו. וסיים שם עולם אתן לו וכו׳ ודרשו רז״ל זה ספר דניאל שנקרא על שמו היינו כנ״ל. ועל כן פתח בלשון רבים ונתתי להם בביתי ובחומותי וכו׳ וסיים בלשון יחיד שם עולם אתן לו וכו׳ (וכמו שדקדקו גם רבותינו ז״ל בזה בסנהדרין הנ״ל וכן בזוהר יתרו פט) כי בוודאי מחברי הספרים בעצמם שיהיה הספר נקרא על שמם ממש הם בכל דור ודור רק יחידים אך באמת יש בכל ספר וספר חלק גדול גם לשאר אנשים מישראל ככל הנ״ל וכמובן גם בדבריו ז״ל בפנים בסימן י״ג ובסימן כ׳ ובסימן קצ״ב ובשאר מקומות. וזה בחינת ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב וכו׳ בית הוא בחינת חכמה כמו שכתוב בחכמה יבנה בית וכמבואר לעיל בפנים בסימן נ״ט ומשם מקור המשפט בחינת כי חכמת אלקים בקרבו לעשות משפט וכמבואר בפנים. חומר הוא בחינת מלכות בחינת אמונה כמו שכתוב אני חומה היינו על ידי שישמרו את שבתותי בבחינת שתי שבתות היינו חכמה ואמונה שזה בחינת אמונת חכמים שעל יד זה נתתקן המשפט. וזה בחינת את שבתותי דא עיגולא ורבועא דלגו היינו בחינת אמונה בחינת מלכות שהוא בחינת עיגולא כמו שכתוב ואמונתך סביבותיך וכמבואר במקום אחר ורבועא הוא בחינת המשפט (שמקורו הוא מבחינת תיקון המוחין והחכמה הנ״ל) וכמבואר גם כן בסימן נ״ט הנ״ל. ועל ידי זה זוכין לבחינת יד ושם. יד הוא בחינת ידי הסמיכה שהם בחינת המשכת החכמה בחינת מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו וכמבואר בפנים. וזה גם כן יסוד כל התורה שבעל פה שנמסרה מדור לדור להחכמים הנסמכים שזה יסוד כל שלשלת הקבלה של תורה שבעל פה בחינת משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו׳ ושם הוא בחינת ידי הכתיבה כמו שדרשו רז״ל (מגילה י:) שם זה הכתב וכו׳ היינו מה שנתחזק כתב ידינו על ידי זה כנ״ל. גם מרמז על רבוי הספרים הקדושים שנתרבין בכל דור על ידי אמונת חכמים שעל ידי זה נתתקן ידי הסמיכה וידי הכתיבה שזה בחינת כתוב זאת זכרון בספר ודרשו רז״ל על מקרא מגילה שדייקא על ידי שהתגרה אז קליפת המן עמלק כל כך על ידי זה נתעוררו ישראל בתשובה ונתרבה עוד ספר אחד בתורה שהוא מגילת אסתר וכמבואר מזה בליקוטי הלכות. ושם ה׳ דא ספר. ועל כן דרשו רז״ל (מגילה שם) והיה לה׳ לשם זה מקרא מגילה היינו כנ״ל ועל ידי שנתרבין הספרים של התורה הקדושה על ידי שמירת שבת קדש שזה בחינת שלימות התורה שבעל פה כנ״ל נשלמת כל התורה וכמבואר בפנים.

ועל כן אז עיקר זמן קריאת התורה בשלימות. ועל כן קורין אז שנים מקרא ואחד תרגום. כי תרגום הוא גם כן בכלל התורה שבעל פה כמו שדרשו רז״ל. כי עיקר שלימות התורה הוא על ידי התורה שבעל פה.

וזה בחינת שנים מקרא בחינת ויגד לך תעלומות חכמה כי כפלים לתושיה (איוב י״א) היינו להורות שאין דברי תורה כפשוטן ממש לבד רק יש בהם דברים נעלמים הרבה שלא נכתבו רק נמסרו לחכמים בעל פה. כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת ואין יכולה לקבל מחכמה עילאה רק כשיש לה שלימות ושלימות התורה הוא על ידי תורה שבעל פה. וזה

בחינת שנים מקרא היינו להורות כי כפלים לתושיה ואחד תרגום הוא בחינת תורה שבעל פה כנ״ל. שעל ידי זה נשלמת התורה ומקבלת מחכמה עילאה בבחינת ויגד לך תעלומות חכמה וכו׳ כנ״ל. וזה שסיים ודע כי ישה לך אלוה מעוניך ותרגומו ארום אנשי לך אלהא מעוייך היינו כי על ידי זה נמתקין הדינים כמבואר בפנים. ועל ידי זה הקב״ה כביכול עושה עצמו כאלו שכח כל עוונותיו ומטיב לו. וזה שמאריך אחר כך בשבח התורה גבהי שמים מה תפעל וכו׳ ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים שכל זה נאמר על העמקות ועל הנפלאות שיש בתורה שכלול הכל רק בהתורה שבעל פה שעל ידי זה נשלמת התורה כנ״ל.

ועל כן בשבת כל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל כי על ידי קדושת שבת נתתקן אמונת חכמים ונשלמת התורה שבעל פה שזה שלימות כל התורה כולה ושבת בעצמה שקולה ככל התורה כולה. ועיין זוהר יתרו צ״ב מבואר שהג׳ מדריגות שיש בקדושת שבת אלין אינון כללא ורזא דכל אורייתא תורה נביאים וכתובים. ועל כן בתורה נביאים וכתובים מצינו ששקולה שבת ככל התורה והמצוות ואז התורה מקבלת מחכמה עילאה שהוא שרש התורה כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת והיא בעצמה בחינת קדושת שבת בחינת כי קודש היא כמבואר בכוונות ועל כן הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה ואז התורה בבחינת לוחות האבן כמבואר בפנים.

וזה בחינת ושני לוחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת. ואז מקבלת התורה מחכמה עילאה בחינת אבן שתיה ומשפעת לכל החכמות ובכל השכליים פרטיים (שזה בחינת הנשמה יתרה שזוכה אז כל אחד מישראל כי הנשמה הוא השכל כמו שכתוב ונשמת שדי תבינם כנ״ל. וכמבואר גם כן במקום אחר) ועל ידי זה נמתקים כל הצמצומים וכל הדינים. וזה בחינת ה׳ן ת׳וי ש׳די י׳עננ׳י המבואר בפנים שהוא ראשי תיבות שתי״ה כי שדי הוא בחינת שבת כנ״ל כמה פעמים.

וזה בחינת זכור את יום השבת לקדשו ודרשו רז״ל זכריהו מאחד משבת. כי כל העסקים ומלאכות שעושין בחול כולם הם בחינת צמצומים ובירורים שמבררין על ידי זה ומעלין ניצוצות הקדושים כידוע.

ועיקר הבירורים וההמתקה של כל צמצום וצמצום הוא על ידי איזה בחינת שכל פרטי השייך לו כמבואר בפנים כי כולהו במחשבה אתבררו וזה בחינת כולם בחכמה עשית. כי גם החיות דקדושה של כל העשיות שבששת ימי המעשה הכל על ידי חכמה ובכל יום ויום מאיר בחינת חכמה ושכל אחר וכמובן גם כן בהמעשה של הזיין בעטלערש. אך כולם צריכים לקבל כח מהשכל הכולל חכמה עילאה בחינת שבת. ועל כן צריכין לזכור את השבת מאחד בשבת בכדי שיהיה כח לכל שכל ושכל הפרטי להמתיק בחינת הצמצומים השייכים אליו אך בשבת שהוא בחינת שכל הכולל חכמה עילאה אז נמתקין כל הצמצומים והדינים בכלליות ובפרטיות ואז

יוצא משפטינו לאור וכמו שאמרו רז״ל אפילו עובד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו.

וזה בחינת יום טוב של ראש שנה שחל להיות בשבת ומובא בשם הקדמונים ז״ל שדרשו על זה באשר שטוב יותר כשחל ראש השנה בשבת מטעם המבואר שם ולפי ענינו מבואר גם כן הענין כי ראש השנה הוא יומא דדינא של כל השנה וכו׳ שמטעם זה צריכן לנסוע לצדיקים על ראש השנה כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת תקיעת שופר של ראש השנה כידוע ועל כן כשחל בשבת שהוא בעצמו בחינת עולם המחשבה ששם שורש ההמתקה בחינת כלהו במחשבה אתברירו וככל הנ״ל בוודאי אז נמתקין כל הדינים ביותר. (ובזה יש לבאר גם ענין במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה וענין תקיעת שופר חכמה ואינו מלאכה ורבנן גזרו שמא יעבירנו ד׳ אמות ברשות הרבים וכו׳ וכל הענין שם ואין כאן מקומו). ועל כן דבר גדול לנסוע לצדיקים על שבת קדש ובזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל מבואר גודל החיוב להקביל פני רבו בשבת קדש כי על ידו מקבל קדושת שבת ביותר היינו כנ״ל. כי גם הצדיק הוא בחינת שכל הכולל חכמה עילאה כמבואר בפנים ועל כן יכולין לקבל על ידו הארת קדושת שבת ביותר בפרט כשרבים מתקבצים אליו על שבת קדש ונכללים כל נפשותיהם בנפש הצדיק והחכם הכולל שאז בוודאי מקבלין הארה יתרה ביותר ועל ידי זה נמתקין כל הדינים ביותר כנ״ל. וזה ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וכו׳ ואז נצטוו על מלאכת המשכן דאקרי נמי מקדש בחינת חכמה בחינת קדש כי כל מלאכת המשכן נעשה בחכמה כמו שכתוב וכל איש חכם לב אשר נתן ה׳ חכמה ותבונה בהמה לדעת לשעות את כל מלאכת עבודת הקדש וכו׳ וכמוהו רבים. וזה ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון להי׳ וכו׳. כי אפילו מלאכת המשכן אינה דוחה שבת. כי שבת הוא בחינת חכמה עילאה וכו׳ ועל כן נצטוו על זה על ידי משה ובהקהל דייקא היינו כנ״ל. ועל כן דרשו רז״ל מזה שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת ולדרוש בדברי תורה. וזה בחינת השמחה של שבת כמבואר בזוהר הקדוש. כי כל שכל ונשמה הוא בחינת נר וכשנכללין יחד נעשה אור בחינת אור צדיקים ישמח כמבואר בפנים. ועל כן כשבא שבת קדש שהוא בחינת עולם הנשמות בחינת הנשמה הכוללת ושכל הכולל של כל הבריאה וכל נפשות ישראל באין ונכללין בו בחינת וביום השביעי שבת וינפש כידוע על ידי זה נמשך שמחה בחינת אור צדיקם ישמח. ועל כן צריכין בשבת ליזהר ביותר מכל מיני מחלוקת ושיהיה רק אהבה ושלום בחינת שבת שלום כי על ידי אהבה ושלום שהוא בחינת כלליות הנפשות יחד בקדושת שבת על ידי זה זוכין לקבל ביותר הארת קדושת שבת עם כל התיקונים הקדושים הכלולים בו כנ״ל:

וזה אם תשיב משבת רגלך. רגל הוא בחינת אמונה וגם בחינת התלמידי חכמים שזה בחינת אמונת חכמים כנ״ל בסימן נ״ז. וגם רגל הוא בחינת עצה (כמובא בסימן כב) כי על ידי זה זוכין גם לעצה שלימה. גם רגל הוא בחינת ההנהגות ישרות שמוציא מכל הלימודים שלו בבחינת נר לרגלי

דברך וכו׳. גם רגל הוא בחינת שלא יצטרכו להיות נעים ונדים ומגורשים ממקומם על ידי שיתקדש האויר של הישובים של ישראל בקדושת ארץ ישראל שזה בחינת כל המקום אשר תדרוך כף רגליכם בו וכו׳ (יהושע א׳ עיין רש״י שם) שזה בחינת אל יצא איש ממקומו וכו׳ כנ״ל גם המנהיגים הגונים הנסמכים על ידי הסמיכה וכן הכתבים הקדושים הנכתבים על ידי ידי הכתיבה שזה בחינת ריבוי הספרים הקדושים הן גם כן בחינת רגלין כמו שכתוב לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו.

ומחוקק פירושו מלשון שררה ומנהיגות. גם פירושו מלשון סופר ומחוקק על הספר. גם סוד העיבור הוא בחינת רגל כי על ידו עיקר קביעות הרגלים ומועדים כידוע גם מרמז על הזווג של שבת שעל ידי זה נולדים נשמות קדושות הבקיאים בסוד העיבור כנ״ל. גם מרמז על המתקת הצמצומים והדינים שהם בחינת רגלין בחינת עקב כמבואר בסימן מ״א.

וזה עשות חפציך ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו של חול שיש בהם אחיזת המותרת והעשנים סרוחים שזה בחינת העלו גילוליהם על לבם שזה בחינת חפץ דסטרא אחרא כמו שכתוב (ישעיה ס״ו) ובשיקוציהם נפשם חפצה. רק יעסקו בחפצי שמים שהם בחינת תיקון המשפט שהוא בחינת חפץ כמו שכתוב כי לכל חפץ יש עת ומשפט וכמו שכתוב עושה חסד ומשפט וכו׳ כי באלה חפצתי. וכן ארץ ישראל נקראת ארץ חפץ. וכן התשובה נקראת חפץ כנ״ל כמה פעמים. וכן ריבוי הספרים של התורה הקדושה הם בבחינת ה׳ חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר. וכן המתקת הדינים שנעשה על ידי זה הם בבחינת כי חפץ חסד הוא.

וזה וקראת לשבת ענג זה בחינת הסעודות של שבת שהם כולו קדש. ועל ידי זה גם המוח והלב זכים ונקיים שזה עיקר הענג דקדושה כנ״ל כמה פעמים. וזה ולקדוש ה׳ מכובד בחינת שלימות אמונת חכמים שנשלם על ידי קדושת שבת שעל ידי זה נזהרין בכבודם היפך פגם אמונת חכמים ומלעיג על דבריהם שזה בחינת המבזה תלמיד חכם וכו׳. וזה בחינת לקדוש ה׳ מכובד דא רשב״י כמבואר בזוהר הקדוש.

וזה וכבדתו מעשות דרכיך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה. כי שבת הוא עולם המחשבה שעל ידי זה נמתקין כל הרוגז והדינים כנ״ל ופסיעה גסה מבלבלת המחשבה כנ״ל כמה פעמים ועל כן הוא בחינת רוגז כמו שכתוב אל תרגזו בדרך כמו שדרשו רז״ל.

וזה ממצוא חפציך ודבר דבר שלא ידבר דיבור של חול שלא יפגום על ידי זה בקדושת שבת קדש ולא יהיה בבחינת הולך רכיל מגלה סוד דלית רוחיה רוחא דקיומא וכו׳ המבואר בפנים. כי הדיבור של שבת הוא קודש מחמת שמאיר אז אור החכמה עילאה על אותיות הדיבור שמשם שרשם וכשמדבר דיבור של חול הוא בחינת פגם הסמיכה שמסמיכין למנהיג שאינו הגון שעל ידי זה נסתלק אור החכמה מעל הידים שזה בחינת ביטול כתב ידינו כמבואר בפנים.

וזה אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא היינו ההמתקה הגדולה של כלליות כל הצמצומים והדינים שנמשך מבחינת עתיק שעל ידי זה יוצא משפטינו לאור ונמחלין כל העוונות שזה בחינת (דניאל ז׳) חזא הוית עד דכרסין רמיו ועתיק יומין יתיב (עיין אדרא נשא דף ק״ל) לבושיה כתלג חוור ושער רישיה כעמר נקרא עיין רש״י שם. כרסיא וכו׳ דינא יתיב וספרין פתיחו עיין אדרא נשא דף קכ״ט שעל ידי עת רצון שנמשך מעתיק יומין בשבת במנחה על ידי זה כל הדינין נמתקין ומשתככין קמיה הדא הוא דכתיב דינא יתיב כלומר יתיב באתריה ודינא לא אתעביד וכו׳ וזה שסיים וספרין פתיחו זה נעשה על ידי ריבוי הספרים שנפתחין על ידי שלימות אמונת חכמים שעל ידי זה נשלמת התורה הקדושה ומקבלת מחכמה עילאה שכל הכולל עד שעל ידי זה נמשך בחינת ההמתקה הזאת הבא מבחינת עתיק. וזה וספרין פתיחו דייקא. כי הספרים הקדושים היו גם מקודם אלא שמחמת פגם אמונת חכמים לא היו פותחין אותם כלל לעיין בהם ועל ידי זה התגברו הצמצומים והדינים כל כך עד שלא היו יכולין להמתיק אותם שזה בחינת יסגר על איש ולא יפתח (איוב י״ב) אבל על ידי תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה נפתחין כל הספרים הקדושים ומעיינים בהם בחשק וחשיבות גדול על ידי זה נמתקין כל הדינים על ידי הארת עת רצון מעתיקא קדישא בבחינת דינא יתיב וספרין פתיחו כנ״ל.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין שמרמז על עליית המלכות עד שמקבלת גם הארת חב״ד היינו שנשלם האמונה בחינת מלכות עד שמקבלת הארת החכמה שעל ידי זה נתתקן בחינת אמונת חכמים כנ״ל. גם תיקון העצה הוא בחינת מלכות כמבואר בפנים. כי על ידי פגם אמונת חכמים נידון במותרות ואז נפגם המשפט והעצה על ידי שנאחז בהם השטות והכסילות הבא מבחינת מותרות הנ״ל בבחינת מוליך יועצים שולל ושופטים יהולל (איוב שם) ופירש רש״י שולל ויהולל שניהם לשון שטות אבל על ידי אמונת חכמים אז המשפט והעצה בבחינת מוחין וחכמה וזה גם כן בחינת בנין המלכות כידוע. וזה שאמרו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו מאחיזת הכסילות מלכות דסטרא אחרא בחינת מלך זקן וכסיל.

וזה בחינת לאסור מלכיהם בזיקים וכו׳ לעשות בהם משפט כתוב המבואר בפנים.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א היינו בחינת משפט עמודא דאמצעיתא. גם התורה הוא בחינת עמודא דאמצעיתא והוא בחינת מורשה קהלת יעקב.

וזה בחינת נחלה בלי מצרים כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת ועל כן כשיש לה שלימות על ידי אמונת חכמים שנתתקן על ידי קדושת שבת. על ידי זה היא עולה עד החכמה עילאה קדש קדשים וממשכת משם

המתקה לכל הצמצומים והדינים. ואז נתבטלין כל המצרים הנמשכין מבחינת הצמצומים הנ״ל.

וזה כי פי ה׳ דיבר כי בשבת נשלמת בחינת התורה שבעל פה שהוא בחינת מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה שיסודה על אמונת חכמים להאמין בהם שכל דבריהם הם דברי ה׳ ממש כביכול בבחינת כי פי ה׳ דיבר וכמו שדרשו רז״ל (מגילה י״ט:) מאי דכתיב ועליהם ככל הדברים אשר דבר ה׳ עמכם בהר מלמד שהראהו הקב״ה למשה דקדוקי תורה ודקדודי סופרים ומה שהסופרים עתידין לחדש ומאי ניהו מקרא מגילה היינו בחינת הספרים הקדושים שנתרבין ומתחדשין בכל דור על פי צדיקים וחכמים אמתיים הכל הם בכלל הדברים אשר דבר ה׳ ועל ידי זה דייקא נשלמת התורה הקדושה עד שהיא בבחינת לוחות האבן כמבואר בפנים. וזהו ועליהם ועליהם דייקא היינו על לוחות האבנים שמבואר שם לפני זה:

17 סימן סב 15 (ויסב) שבת הוא בחינת אמונה כנ״ל כמה פעמים גם שבת הוא בחינת מוחין ושכל כי אז נפתחין כל שערי השכל דקדושה כנ״ל כמה פעמים. ואז היצר הרע כפוף להיצר הטוב כמבואר בזוהר הקדוש. ואז זוכין לידע מידיעת אלקותו יתברך בלב שלם בבחינת ואת שבתותי קדשו והיה לאות ביני וביניכם לדעת כי אני ה׳ אלקיכם (יחזקאל כ׳) ועל כן בנקל יותר אז לכל אדם לכוון בתפלתו ולהתפלל בהתלהבות גדול וכמובן בפנים. וגם כי ששת ימי החול הם כנגד ששה סדרי משנה שמלאים ממחלוקת שבקדושה מחלוקת התנאים שזה אוסר וזה מתיר וכו׳ וכשנשתלשל למטה יש יניקה מזה למחלוקת היצר הרע שבלב שזה בחינת הסתרת ידיעת אלקותו יתברך בבחינת חלק לבם. ושבת הוא בחינת שלום כמבואר בזוהר הקדוש ואז נתתקן המחלוקת שבקדושה בשרשו ועל ידי זה נתבטל בחינת מחלוקת היצר הרע שבלבו ואז יוכל לעבוד את ה׳ בכל לבבו. ונפתחין לו שערי השכל שידע להשיב לאפיקורס שזה בחינת שלו״ם ראשי תיבות ו׳דע מ׳ה ש׳תשיב ל׳אפיקורס כמבואר בפנים. אך יש קושיות שאין עליהם תשובה ושם צריכין לסמוך רק על אמונה וזה זוכין גם כן בשבת כי אז נשלמת האמונה בשלימות גדול כנ״ל כמה פעמים.

וזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ וכו׳ שזה בחינת אודך ביושר לבב וכו׳ כי מאחר שבשבת זוכין שיתבטל המחלוקת שבלב וזוכין לישרת לב על כן טוב אז להודות לה׳ ולהתפלל בכוונה והתלהבות. וזה להגיד בבוקר חסדך כי מוחין הן בחינת חסדים כידוע וכמבואר גם בסימן נ״ו. היינו אלו הקשיות שיכולין לישב בשכל ומוחין דקדושה אז בשבת בוודאי בנקל יותר ליישבן מחמת שנפתחין אז שערי השכל.

ואמונתך בלילות היינו אותן הקשיות שהם בחינת לילה וחשך ואי אפשר למצוא עליהם תשובה רק צריכין לסמוך על אמונה לבד. אזי גם כן בשבת נשלמת האמונה ביותר כנ״ל. ועל כן האכילה של שבת יקרה וקדושה מאד. כי עיקר תיקון האכילה ובירור של המאכלים בשלימות הוא על ידי

אמונה ושלימות האמונה הוא על ידי קדושת שבת כנ״ל ואז היחוד בבחינת פנים בפנים כמבואר בכתבי האריז״ל.

ועיקר שלימות וקישוטי אמונה הוא לקרב דייקא המרוחקים בבחינת לקרוא כולם בשם ה׳ וכו׳ ועל כן בשמירת שבת נאמר גם כן וגרך אשר בשעריך וכן ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת וכו׳ והביאותים אל הר קדשי וכו׳. ולקרב הרחוקים הוא על ידי שנתבררו אותיות הדיבור וכו׳ כמבואר בפנים וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת כי אז עיקר שלימות הדיבור כנ״ל כמה פעמים. ומחמת שלהעלות ניצוצי הדיבור צריכין לתענית ועל כן מבואר בשולחן ערוך אורח חיים סימן רמ״ט דרך אנשי מעשה להתענות בערב שבת בפרט אם כשיאכל ביום לא יהיה תאב לאכול בלילה אבל בשבת עצמו אסור להתענות כי אז האכילה יקרה מאד בבחינת היחוד של פנים בפנים.

ועל כן מצוה לאכול דגים בשבת כי אמרו רז״ל (מדרש רבא בראשית פרק כ) שרק ג׳ משמשין פנים כנגד פנים והם : אדם נחש דג וכו׳. ועל כן אוכלין דגים להורות כי האכילה של שבת הוא בחינת היחוד של פנים בפנים. וזה בחינת הי״ב לחמים של שבת כנגד בחינת לחם הפנים כנ״ל כמה פעמים. ועל כן בזכות ענג שבת הוא גוזר גזירה והקב״ה מקיים כמו שאמרו רז״ל (מדרש רבא בשלח כ״ה) כי בשעת היחוד שנעשה על ידי האכילה הקדושה הזאת אז השכינה כביכול מבקשת ומתחננת על זאת מלפני השם יתברך שיבטל חיוב הטבע על ידי תפלת הצדיק בכדי שידעו מהגלוי אל הסתום שיש אלוק נמצא שהוא עושה רצון הצדיק וכמבואר בפנים. ועל כן השומר שבת אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו כי על ידי השלום של שבת נתבטלין כל האפיקורסות והעבודה זרה ועל כן מוחלין לו וכמבואר בפנים לענין חבור עצבים אפרים הנח לו.

וזה אם תשיב משבת רגלך. רגל הוא בחינת אמונה. גם הפרנסה והאכילה הוא בחינת רגלין כמובא בסימן ל״א.

גם רגל הוא בחינת התקרבות הרחוקים שהם במדריגות הנמוכות בחינת רגלין. גם רגל הוא בחינת הדיבור כמבואר בסימן ל״ח. וזה עשות חפצך ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו של חול שמטרידין את האדם ומכסין על אור האמונה הקדושה שמתחדשת בכל בוקר בבחינת נפקת בצפרא ומתכסיא ביממא כמבואר בפנים.

גם יש בני אדם שטועים יותר ח״ו ועושים מהסיבות ועשיית חפציו עיקר וכאלו הם אמצעים ח״ו להמשיך השפע. אבל בשבת אז בטלין כל העשיות והעובדות דחול ואז מאיר אור האמונה בשלימות ואז עוסקין רק בחפצי שמים כי נמשך אז בחינת שלום בחינת החפץ שלום עבדו וכן נפתחין שערי השכל שהם בחינת דברי חפץ. גם המוחין של האמונה הם בחינת אמת וכמבואר במקום אחר וכתיב הן אמת חפצת. גם התקרבות הרחוקים הוא בחינת תורת חסד כמבואר בסימן י״ד.

וכתיב כי חפץ חסד הוא וכתיב החפץ אחפוץ וכו׳ כי אם בשוב וכו׳. גם היחוד השלם פנים בפנים הוא בחינת ובחרו באשר חפצתי כמבואר בזוהר הקדוש.

וזה וקראת לשבת ענג היינו הסעודות של שבת שהם קדושים מאד בבחינת היחוד פנים בפנים הנ״ל גם השלום של שבת הוא בחינת ענג כמו שכתוב והתענגו על רוב שלום וזה גם כן ולקדוש ה׳ מכובד בחינת ביטול המחלוקת כמו שכתוב כבוד לאיש שבת מריב.

גם המוחין והדעת של שבת הם בחינת ענג וכבוד כנ״ל כמה פעמים. גם האמונה הוא בחינת ענג וכבוד כמו שכתוב שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה׳ וכו׳ וכמו שדרשו רז״ל פסוק זה באמת לענין ענג שבת. ולפי ענייננו יתכן מאד היינו כי על ידי אמונה נתתקן האכילה בבחינת ורעה אמונה כמבואר בפנים. ועיקר תיקון האמונה בשלימות הוא על ידי קדושת שבת. ועל כן האכילה של שבת יקרה מאד שזה בחינת מצוות ענג שבת שהוא דבר גדול מאד וזוכין על ידי זה שממלאין לו כל משאלות לבו והוא גוזר גזירה והקב״ה מקיים.

וזה שסיים והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך וכמבואר במדרש הנ״ל. גם האמונה הוא בחינת מלכות בחינת כבוד בחינת וכבודו הוא אמונתי וכנ״ל כמה פעמים. וזה וכבדתו מעשות דרכיך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה היינו בכדי שלא תבלבל המחשבה מלעיין כנ״ל כמה פעמים. ואז יוסתמו שבילי השכל ואז לא ידע להשיב גם על הקושיות שמותר לעיין בהם. גם רצה לומר שלא יפסיע פסיעה גסה היינו כי אף על פי שנפתחין אז שבילי השכל ויודע להשיב אף על פי כן צריך להיות מתון בדבר ולא יכנוס בקושיות כאלו שאסור לעיין בהם. רק יסמוך בהם על אמונה לבד. וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא ידבר שום דיבור של חול בכדי שלא יפגום על ידי זה בבחינת קדושת הדיבור של שבת הנ״ל. אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא היינו שזוכין על ידי זה למוחין גבוהים כל כך שהם בבחינת עתיקא שהם בחינת המוחין שיתגלו לעתיד לבא כמבואר במאמר עתיקא טמיר וסתים סימן כ״א. והרכבתך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין היינו שהמלכות מקבלת הארה מכל הבחינות גם מחב״ד היינו שנשלמת האמונה בחינת מלכות על ידי שנפתחין שבילי השכל כנ״ל. ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות שבא רק על ידי כפירות ופגם אמונה כמבואר בסימן זיין.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א היינו בחינת התורה הקדושה בחינת לימוד פוסקים שהוא בחינת שלום שעל ידי זה נתבטלין כל מיני מחלוקת ונפתחין לו שבילי השכל ורז״ל דרשו שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו כי התורה הקדושה ממשכת הארה ממוחין העליונים מאד עד סוף המדריגות כולם שהם בבחינת אמונה בחינת מלכות ועל ידי זה נפתחין לו שבילי השכל ליישב כל הקושיות שאפשר ליישבן ואלו הקושיות

שאסור לעיין בהם הוא סומך עצמו על אמונתו החזקה והשלימה שזה בחינת נחלה בלי מצרים.

כי נתבטלין כל בחינת הקושיות והמצרים גם זוכה לברר ניצוצי אותיות הדיבור בשלימות עד שעל ידי זה נתקיים כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ שזה בחינת נחלה בלי מצרים.

וזה כי פי ה׳ דבר. כי בשבת נמשך בחינת שלימות הדיבור דקדושה שזה בחינת התפתחות שבילי השכל בחינת מפיו דעת ותבונה. גם הדיבור הוא בחינת מלכות פה בחינת אמונה בחינת אודיע אמונתך בפי גם הדיבור הוא בחינת שלום כמבואר בסימן רל״ט. וזה בחינת אדברה נא שלום. גם עיקר התקרבות הרחוקים הוא על ידי הדיבור בחינת שפה ברורה הנ״ל. גם האכילה דקדושה נמשך מבחינת הדיבור בחינת וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה׳ היינו האכילה שהוא בבחינת היחוד של פנים בפנים ועל כן דרשו רז״ל על זה שלחן מכפר וכו׳. כי אז האמונה שהוא בחינת השכינה ממלצת על הרחוקים למחול להם ולקרב אותם כמבואר בפנים. ועל כן אמרו רז״ל השומר שבת וכו׳ מוחלין לו וכו׳ היינו כנ״ל. גם על ידי זה הוא גוזר והקב״ה מקיים וזה בחינת אם תוציא יקר מזולל (היינו התקרבות הרחוקים הנ״ל) כפי תהיה ודרשו רז״ל (בבא מציעא פ״ה) אפילו הקב״ה גוזר גזירה מבטלה בשבילו.

וזה בחינת כי פי ה׳ דבר היינו שזוכה שדיבורו הוא בבחינת דבר ה׳ כביכול כי הוא גוזר והקב״ה מקיים בבחינת כפי תהיה כנ״ל:

17 סימן סג 15 (סוג כוונת המילה) שבת וצדיק וברית הם בחינה אחת כמבואר בזוהר הקדוש וכמובן גם בפנים. ועל כן שבת כלול גם כן מכל בחינת הששׁ כנפים ששה טפחים המבואר בפנים כי יש בחינת בשתים יכסה רגליו היינו בחינת מגלה טפח ומכסה טפח נגד העולם שהם האנשים המקורבים אליו ונמשכים אחריו ולפעמים הוא מכסה עצמו ומלביש עצמו בדברים קטנים בכדי שיוכל להתגלות על ידי זה ואז הכיסוי עצמו הוא בבחינת מגלה טפח ולפעמים הוא בבחינת מכסה ממש שנתכסה ונתעלם ונתרחק ונפלא מהם וכו׳ כמבואר בפנים.

ובשתים יעופף ותרגומו ישמש היינו שהוא בבחינת מגלה טפח ומכסה טפח בענין העבודה והשימוש שמשמש ועובד את השם יתברך. כי צריך לדבק עצמו להשם יתברך כאלו השם יתברך נגלה ומתקרב אליו. אבל כל מה שנתקרב יותר צריך לידע ביותר שהוא רחוק עדיין מהשם יתברך שזה בחינת שלום לרחוק ולקרוב כמבואר בפנים.

ובשתים יכסה פניו זה בחינת מגלה טפח ומכסה טפח אצל עצמו. כי פנים לפעמים לשון כעס ולפעמים לשון רצון והשגחת השם יתברך. והצדיק לפעמים מכסה הפנים של רצון ומקבל על עצמו יסורין בשביל טובת

העולם והוא בוחר ביותר בהשפעה רוחניית. ולפעמים הוא מכסה פנים של כעס ומגלה פנים של רצון והשגחה וכו׳ כמבואר בפנים.

וכל זה כלול בקדושת שבת קדש גם כן כי מבואר בכוונות שבת בסוד חקל תפוחין קדישין שמרמז על עליית המלכות בבחינת נה״י חג״ת חב״ד דז״א ומפני שגם בנה״י לבד נמצאים כל שלש בחינות אלו שהם נה״י חג״ת חב״ד על כן גם בעמידתה נגד נה״י לבד נקראת גם כן בשלש תיבות אלו וכו׳. ועיין זוהר פנחס דף רל״ו מבואר שם מסוד השש כנפים שהברית בחינת יסוד כלול מהם. שהם בחינת כנפי הכרובים בחינת נצח והוד וכו׳ ועל כן גם בעמידתה נגד נה״י כלול בה גם כן השלש בחינות הנ״ל שהם בשתים יכסה רגליו נגד נה״י. ובשתים יעופף והעפיפה הוא בכנפים שהם נגד בחינת הידים שיש באדם כידוע וזה בחינת וידי אדם מתחת כנפיהם (וזה נגד בחינת חג״ת) ובשתים יכסה פניו זה נגד בחינת חב״ד בחינת חכמת אדם תאיר פניו וכמבואר במקום אחר. ומכל שכל אחר כך כשעולה באמת בבחינת שלש עליות הנ״ל אז בודאי כלולה מכל הנ״ל.

כי יש בקדושת שבת בחינת מגלה ומכסה נגד העולם שזה בחינת מה שאמרו רז״ל כל המצוות ניתנו לישראל בפרהסיא ושבת ניתן בצנעא וכו׳ מתן שכרה לא עבידא לאגלויי. כי אף על פי שקדושת שבת נגלית וניכרת לכל אפילו לעכו״ם יכולין להראות ולגלות קצת מנעם קדושתה כמו שאמרו רז״ל (שבת קי״ט) אמר ליה קסר לרבי יהושע בן חנניא מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף אמר ליה תבלין אחד יש לנו ושבת שמה ואנו מטילין לתוכו וריחו נודף וכו׳ וכמו שאמרו רז״ל במדרש רבא בראשית גם כן ברכו במטעמים. וכן אמרו ברכו במאור פניו של אדם. לא דומה אור פניו של אדם בשבת לאור פניו של אדם בחול ועיין מדרש רבא בראשית פרק י״א מה שהראה ר׳ עקיבא מופתים חותכים על קדושת שבת מסמבטיון וכיוצא בזה עיין שם נמצא מבואר שקדושתה נגלית לכל. אף על פי כן פנימיות קדושתה הוא מופלא ומכוסה ונעלם מאד בחינת עין לא ראתה וכו׳ כי הוא מעין עולם הבא ממש. וזה בחינת מגלה טפח ומכסה טפח נגד העולם.

והגילוי עצמו הוא גם כן בבחינת מכסה. כי קדושת שבת מחמת שאורה גדול מאד על כן היא משתלשלת ומתעלמת ומתלבשת בלבושים וכסויים רבים עד שיוכל על ידי זה להתגלות איזה התנוצצות מקדושתה גם בעולם הזה הגשמי וגם בדברים גשמיים של ענג וכבוד שבת בגשמיות שהם הסעודות של שבת ומלבושי כבוד של שבת וכיוצא בזה עד שעל ידי זה עצמו זוכין לאיזה התנוצצות גם מפנימיות קדושתה בבחינת אז תתענג על ה׳ כידוע. וזה בחינת בשתים יכסה רגליו כנ״ל.

בשתים יעופף זה כנגד העבודה והשימוש וההתקרבות להשם יתברך שהוא גם כן בבחינת מגלה ומכסה כנ״ל. כי על ידי קדושת שבת נמשך על כל אחד מישראל בחינת התקרבות והתעוררות דקדושה לקרב עצמו להשם יתברך כמו שכתוב כי אות הוא וכו׳ לדעת כי אני ה׳ מקדשכם. וזה

בחינת הנשמה יתרה שנתוסף באדם בשבת קדש. כי עיקר הדביקות וההתקרבות להשם יתברך הוא מבחינת הנשמה בחינת כל הנשמה תהלל יה וכתיב ונשמת שדי תבינם.

והדביקות וההתקרבות הוא בחינת מגלה כאלו כביכול הקדושה נגלית ומתקרבת אליו. אבל כל מה שמתקרב יותר צריך לידע שהוא רחוק עדין ביותר כנ״ל.

וזה שדרשו רז״ל על ענין הנשמה יתרה שזוכה האדם בשבת שנאמר וביום השביעי שבת וינפש כיון ששבת וי אבדה נפש היינו כנ״ל שזה בעצמו בחינת ההתקרבות וההארה הגדולה של הנשמה יתרה שזוכה האדם לקבל בכניסת שבת קדש עד שעל ידי זה הוא יודע ומרגיש ומשיג ביותר התרחקותו מהשם יתברך וצועק על זה ומתאנח וי אבדה נפש וזה שאמרו רז״ל (ביצה ט״ז) נשמה יתרה לא אודיעונהו לעכו״ם. כי באמת העכו״ם רחוקים מענין זה לגמרי ואין להם השגה בזה כי מאחר שדייקא אז נתעוררין ביותר להשיג ההתרחקות אם כן מה זה בחינת ההתקרבות ובאמת הוא להיפוך כי בקדושה כל מי שהוא מקרוב זוכה להשיג ולידע התרחקותו ביותר בחינת שלום לרחוק ולקרוב והוא על דרך שאמרו רז״ל כי אתם המעט מכל העמים השפעתי גדולה לנבוכדנצר וכו׳ אבל אתם כל מה שאני משפיע לכם טובה אתם ממעיטין עצמכם ביותר לפיכך חשק ה׳ בכם היינו כנ״ל.

ובשתים יכסה פניו הוא בחינת מגלה ומכסה נגד עצמו כנ״ל היינו על דרך שאמרו רז״ל ברכו במן שירד ביום השישי לחם יומים וקדשו במן שלא ירד ביום השבת וכו׳ וכמו שדקדק בזוהר הקדוש יתרו דף פח כתיב ויברך אלקים את יום השביעי וכתיב ביום השביעי שבת לא יהיה בו וכיון דלא אשתכחי ביה מזוני מה ברכתא אשתכח ביה אלא תאנא כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין וכו׳ עיין שם ועיין זוהר תרומה דף קנ״ה בסוד לחם הפנים דהא מזוני וסיפוקא דעלמא מאינון פנים עילאין קאתייא וכו׳. ועל כן בשבת שלא ירד בו שפע גשמיית בחינת מן רק שפע רוחניות שהם המוחין קדושים המתגלין בקדושת שבת קודש שזה בחינת יכסה פניו בחינת מכסה פנים של רצון והשגחה של השפעה גשמיית ושבת הוא בחינת עני כמבואר בתיקונים. וגם המזלות המשמשין בו הם מאדים ושבתאי כידוע. ואף על פי כן באמת שורש כל השפעה גשמיית נמשך גם כן מקדושת שבת כנ״ל שזה בחינת מה שהיו צריכין לסדר הלחם הפנים על השלחן ביום השבת דייקא. וזה גם כן בחינת ענג וכבוד שבת שצריכין לענג את השבת גם בשפע גשמיות ותענוגים גשמיים כי ממנו שורש הכל וכמבואר בזוהר יתרו הנ״ל בעי לאתענגא בהאי יומא ולמיכל תלת סעודתי בשבתא בגין דישתכח שבעא וענוגא מהאי יומא בעלמא וכו׳ וזה בחינת מגלה טפח שמגלה פנים של רצון והשגחה של השפעה גשמיית גם כן כנ״ל ומכסה פנים של כעס ורוגז כי אז כל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל כמבואר בזוהר הקדוש. והנה מבואר בפנים שעל ידי דיבורים קדושים עושים כנפים דקדושה וכו׳ וזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת.

והנה קדושת שבת הוא בחינת הדעת דקדושה כנ״ל כמה פעמים כי ברית עולם שהוא בחינת קדושת שבת כנ״ל עולה עד הדעת כידוע וכמבואר בזוהר הקדוש משפטים דף ק״י עד דסליק עד מוחא עילאה וכמובא גם בסימן ל״ו במאמר בקרוב. אך לעומת זה יש בקליפה וסטרא אחרא בחינת נחש שהוא בחינת דעת דקליפה בחינת והנחש היה ערום והוא בחינת קליפת עמלק שהוא בחינת דעת דקליפה כמובא בזוהר בשלח.

ועל כן אמרו רז״ל ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט וכו׳ מיד ויבא עמלק. אך עיקר התגברותו היה על ידי הדיבורים שפגמו בם בכבוד משה כמו שכתוב וירב העם עם משה וכו׳ עד שאמר משה עוד מעט וסקלוני וזה על ריב בני שיראל וכו׳ ויבא עמלק וכו׳.

וזה שפירש רש״י סמך פרשה זו למקרא זה וכו׳ השליכו מעליו ובא הנחש ונשכו היינו כנ״ל ובזה מדוקדק לשון ויבא עמלק היינו שבא פתאום ומדרך רחוקה כמו שאמרו רז״ל כי על ידי הפגמים הנ״ל נעשו כנפים להנחש שהוא בחינת עמלק עד שבא במהרה ובעפיפה. וזה בחינת מה שדרשו רז״ל כי משורש נחש יצא צפע על עמלק והמן ומובא גם כן כי צפ״ע גימטריא עמל״ק. וזה שסיים ופריו שרף מעופף (ישעיה י״ד) כי עמלק הוא בחינת השרף מעופף על ידי הכנפים שיש לו כשפוגמין ח״ו בהכנפים דקדושה שהם בחינת שרפים עומדים וכו׳ שש כנפים שש כנפים לאחד. ועל כן חתך מילות וזרקן כי רצה לפגום בקדושת הברית שכלול מבחינת השש כנפים הנ״ל ועל כן היתה הכנעתו על ידי בחינת החרב נוקמת נקם ברית כמבואר בזוהר הקדוש.

והנה הנחש הנ״ל פעמים הולך ופעמים מעופף. והעפיפה מזקת יותר מההליכה בשלש בחינות כמבואר בפנים. ומבואר במקום אחר שבחינת העפיפה של הנחש הוא מבחינת השלש קליפות טמאות לגמרי וההליכה הוא מבחינת קליפת נגה. והנמלה שבפה הנחש הוא כביכול בחינת רגלי המלכות שמשם יש להם איזה אחיזה כמבואר בספר זוהר הרקיע. וזה שמבואר בכתבי האריז״ל שבערב שבת שאז עולה הטוב שבנגה עם רגלי הקדושה כביכול ואז רוצין גם השלש קליפות טמאות לעלות עמה ולינק מהקדושה ואז יורד שלהובא דאשא ומכווה ראשי הקליפות והם יורדין למטה וכו׳ ואז יש נייחא לבחינת הנמלה הנ״ל. ועל כן בטלין אז כל המלאכות ועובדין דחול בכדי שלא ליתן על ידי זה אחיזה להנחש ח״ו להתגבר על הנמלה הנ״ל באיזה בחינת מבטח בוגד שאינו בטחון שלם ואמת כראוי. רק שמשים קצת בטחונו גם על העשיה והמלאכה שעוסק בה. אבל בשבת זוכין לאמונה ובטחון שלם ואמת שאינו מתלבש בשום סיבה כלל.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שיעלו רגלי הקדושה מאחיזת הקליפות ח״ו וכמבואר בכתבים. וזה עשות חפציך ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו ועובדין דחול כנ״ל. וזה וקראת לשבת ענג ולקדוש ה׳ מכובד שזה מורה על בטחון שלם ואמת כראוי כי לא די שאינו עוסק בשום עסק

ומלאכה בשבת אף גם מפזר ביותר על הוצאות ענג וכבוד שבת. וגם אם תשיב משבת רגלך הוא נגד בחינת נה״י בחינת בשתים יכסה רגליו שהוא בחינת ההמשכה של המקורבים אל הצדיק ונמשכים אחריו בבחינת וכל העם אשר ברגלך שקדושת שבת מסוגל יותר לזה. ועל כן מצוה להקביל פני רבו בשבת וכן להקהיל קהילות ולדרוש בדברי תורה.

עשות חפציך ביום קדשי הינו שלא יעסוק בחפצי עצמו רק בחפצי שמים וזה נגד בחינת חג״ת שהם כלי העשיה כמו שכתוב ותעש בחפץ כפיה. וזה נגד בחינת בשתים יעופף ותרגומו ישמש ועל דרך שאמרו רז״ל גלוי וידוע פניך ששמשתי לפניך בעשר אצבעותי וכו׳ כי השימוש של הדביקות וההתקרבות אל השם יתברך הוא בבחינת אחזתיו לא ארפנו. והאחיזה הוא בידים שהם בחינת חג״ת.

וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד זה נגד בחינת בשתים יכסה פניו בחינת חב״ד כנ״ל שהם בחינת שפע רוחניית של בחינת המוחין ששם שורש כל ההשפעות בבחינת דעת קנית מה חסרת וכמובן בסימן כ״ד במאמר אמצעיתא ושם עיקר הענג והכבוד כנ״ל כמה פעמים. וכן הענג והכבוד של שבת בגשמיות נמשך גם כן מבחינת בשתים יכסה פניו כי גם כל השפע גשמיות נמשך משבת כנ״ל.

וזה וכבדתו מעשות דרכיך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה כי על ידי זה נותן כח ואחיזה להסטרא אחרא כמבואר בכתבים. היינו כי על ידי שפוגם בכבוד שבת בהליכתו על ידי זה נותן כח להנחש הנ״ל לילך במרוצה ביותר שזה גם כן צער לבחינת הנמלה הנ״ל.

וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא ידבר דיבור של חול בשבת כי על ידי זה עושה כנפים ח״ו להנחש שיהיה בבחינת שרף מעופף ח״ו כנ״ל ואז יש צער להנמלה הנ״ל ביותר. ובאמת קדושת שבת הוא בחינת הנייחא של הנמלה הנ״ל כמבואר בזוהר הרקיע הנ״ל פרשה משפטים על מאמר זה עצמו של הסבא המבואר בפנים.

וזה אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא. היינו שיזכה להשיג קדושת המוחין בשרשם שהם בחינת עתיק ושם עיקר אור הפנים של רצון והשגחה של כל השפעות רוחניות וגשמיות הנמשכין בשבת קדש כמבואר בזוהר הקדוש פרשת יתרו הנ״ל ועל כן אמרו רז״ל באמת נותנין לו כל משאלות לבו שנאמר והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך. והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות שהוא בחינת הנמלה הנ״ל בבחינת נה״י חג״ת חב״ד שהן בעצמן בחינת הש כנפים הנ״ל. ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות היינו בחינת הכנעת הנחש קליפת עמלק שהוא כלל כל המלכיות דסטרא אחרא כמבואר במקום אחר. וזה שלמדו רז״ל דבר זה מדכתיב ואתה על במותימו תדרוך היינו שנכנעין תחת רגלי הקדושה בחינת נה״י שמשם עיקר בנין המלכות דקדושה בחינת הנמלה הנ״ל וכמבואר במקום אחר.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א בחינת תפארת כלליות חג״ת שזה בחינת בשתים יעופף הנ״ל. וזה שאמרו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים. כי השימוש והעבודה שלו שעובד ומשמש להשם יתברך בבחינת בשתים יעופף הוא בחינת בלי מצרים כלל. כי כל מה שהוא עובד ביותר ומשיג ביותר אז הוא יודע ביותר שהוא רחוק עדיין ומשתדל לעבוד את ה׳ בהשגה יתרה ביותר ולהתקרב אליו יתברך בהתקרבות יתרה ביותר. וזה בחינת נחלה בלי מצרים כי אין לעבודתו והשגתו שום מיצר וגבול כלל רק הולך בכל פעם ממעלה למעלה לעבודה והשגה יתרה ביותר כי לגדולת הבורא יתברך אין שיעור וכמבואר גם בפנים.

וזה כי פי ה׳ דבר. כי שבת הוא בחינת הדיבור דקדושה שהוא בחינת כנפים דקדושה. בחינת ובעל כנפים יגיד דבר כמבואר בפנים. וכן כל הבחינות הנ״ל הם בבחינת הדיבור דקדושה. ברית הוא בחינת הדיבור כמבואר בזוהר הקדוש ברית קיימא פה ה׳ הוא.

צדיק הוא בחינת הדיבור כמבואר בתיקונים פה אתקריאת מסטרא דצדיק. שבת הוא בחינת הדיבור דקדושה כמבואר בזוהר בראשית ל״ב שזה בחינת ודבר דבר. בשתים יכסה רגליו בחינת ההמשכה שממשיך הצדיק לעצמו את המקורבים אליו העיקר על ידי הדיבור בחינת דברי חכמים בנחת נשמעים וכתיב שמע דברי חכמים. בשתים יעופף היינו בחינת העבודה והשימוש של הצדיק העיקר הוא על ידי בחינת הדיבור בחינת כי חיים הם למוצאיהם בפה. ובשתים יכסה פניו בחינת המשכת השפע של הרצון והשגחת השם יתברך הוא על ידי בחינת הדיבור כמבואר בסימן ל״ד שזה בחינת ויברך אתכם כאשר דבר לכם. עליית המלכות שהוא בחינת הנמלה הנ״ל הוא בחינת מלכות פה והוא בחינת שם אדני בריבוע כמבואר בזוהר הרקיע הנ״ל וזה בחינת הדיבור כמו שכתוב אד״ני שפתי תפתח:

17 סימן סד 15 (בא אל פרעה) שבת הוא בחינת שלימות הבריאה כמו שדרשו רז״ל על פסוק ויכל אלקים ביום השביעי וכו׳ וכמבואר בזוהר הקדוש. ועיקר הבריאה היתה בשביל התגלות רחמנותו יתברך. ועל כן בשבת קדש מתגלין בחינת רחמים גדולים וכל דינין אתכפיין כמבואר בזוהר הקדוש וזה בחינת (שבת י״ב) יכולה הוא שתרחם וכן ורחמיו מרובים.

גם שבת הוא בחינת שלימות האמונה הקדושה כנ״ל כמה פעמים ואז נתבטלין כל אפיקורסות וכפירות.

ועל כן אמרו רז״ל אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. כי עיקר העבודה זרה של דור אנוש היה על ידי אפיקורסות וחכמות חיצוניות כידוע. אבל בשבת מאיר אור האמונה הקדושה בשלימות כל כך עד שנתבטלין כל מיני אפיקורסות. כי אז נכנעים כל הקליפות כמבואר

בזוהר הקדוש. ועל יד זה נתבטלין כל מיני אפיקורסות הבאים מחכמות חיצוניות הנמשכין גם כן מבחינה זאת כמבואר בפנים.

גם שבת הוא בחינת התיקון של שבירת כלים. אבל בשבת אז ממילא האותיות הקדושות בולטין ומצטרפין ואז נמשך שכל ומוחין קדושים כאלו עד אשר על ידי זה נתיישבין כל הקושיות של האפיקרוסות הבא מבחינת חכמות חיצוניות שהם באים ממותרות מבחינת שבירת כלים. וזה בחינת מה שאמרו רז״ל (שבת קכ״ד:) כל הכלים הניטלין בשבת שבריהן נוטלין עמהם. רמז לתיקון בחינת שבירת כלים הנמשך בשבת כנ״ל.

וכן כל הקושיות והאפיקורסות הבאים מבחינת חלל הפנוי נתבטלין אז על ידי שבשבת נמשך הארת אין סוף בהתחדשות נפלא כמבואר בכתבים. ואז נמשך הזמר והניגון השייך לבחינת האמונה באור אין סוף בעצמו שהוא עליון על כל בחינות חכמה ואמונה שבעולם בחינת תבאי תשורי מראש אמנה כמבואר בפנים. כי שבת הוא בחינת משה רבינו עליו השלום כמבואר בזוהר הקדוש וזה בחינת ישמח משה במתנת חלקו וכנ״ל כמה פעמים ומשה זכה לשיר הזה על ידי שהיה בבחינת מחשבה בבחינת שתיקה בבחינת אז ישיר משה יוד על שם המחשבה נאמרה כמבואר בפנים.

שזה בחינת שבת שהוא עולם המחשבה כידוע והוא בבחינת שתיקה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת.

וזה בחינת מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת ראשי תיבות למש״ה כמובא היינו בחינת השיר של משה רבינו עליו השלום. וזה טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון היינו בחינת הזמר והניגון והשיר הנ״ל שהוא גבוה ועליון על כל בחינת הנגונים והזמירות השייכים לבחינת כל החכמות והאמונות. ועל ידי הניגון הזה עולים ויוצאים כל הנשמות שנפלו לתוך האפיקורסות של החלל הפנוי כמבואר בפנים וזה שמובא בכתבי האריז״ל בכוונות מזמור שיר ליום השבת שבכניסת שבת יורד משה רבינו עליו השלום עם שאר צדיקים גדולים להעלות נשמות החיים והמתים שנפלו לתוך עמקי הקליפות היינו כנ״ל. וזה להגיד בבוקר חסדך היינו בחינת החכמה והשכל שנתגלה בשבת שעל ידי זה נתבטלין כל האפיקורסות הבאים מחכמות חיצוניות ששם יש בחינת אותיות ודיבורים שעל ידם היתה כלל הבריאה בשביל התגלות רחמנותו וחסדו יתברך כמובאר בפנים וזה להגיד הגדה לישנא דחכמתא כמובא בזוהר הקדוש. וכן הגדה פירושו דיבור שזה בחינת הבריאה שהיתה בבחינת דיבור ובחינת חכמה כמבואר בפנים. וזה ואמונתך בלילות. כי אז מאירה האמונה כל כך עד שעל ידי זה עוברין גם על בחינת חלל הפנוי ששם בחינת לילה וחשך על שם עומק המושג ושם אי אפשר למצוא שום דעת ושכל ליישב הקושיות הבאים משם שזה בחינת לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו.

וזה בחינת וישת חשך סביבותיו (שמואל ב כב) וכתיב ישית חשך סתרו סביבותיו סוכתו. ועל כן שם צריכין להתחזק רק על ידי אמונה באור האין סוף בעצמו שהוא סובב כל עלמין ומקיף גם לבחינת חלל הפנוי ועל ידי זה עוברין על הכל כמבואר בפנים. וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור שזה בחינת השיר של עולם הבא שיהיה על כינור של עשר נימין כמו שדרשו רז״ל (ערכין י״ג:) על פסוק זה בעצמו ועל ידי השיר הזה נתבטלין כל המבוכות של בחינת חלל הפנוי שזה בעצמו יהיה בחינת קיבול השכר של הצדיקים בעולם הבא כמבואר בפנים.

ועל כן שבת הוא גם כן מעין עולם הבא כמו שאמרו רז״ל. וזה מה גדלו מעשיך ה׳ היינו בחינת כלל הבריאה שהיתה על ידי חכמתו ודיבורו תברך כביכול.

מאד עמקו מחשבותיך בחינת עומק המחשבה הסובב ומקיף כביכול גם על בחינת חלל הפנוי. וזה איש בער לא ידע וכו׳ ומיישב שם הקושיות שקשה על הנהגת השם יתברך בענין הצלחת הרשעים וכו׳ וסיים להגיד כי ישר ה׳ צורי ולא עולתה בו. וזה ה׳ מלך גאות לבש וכו׳ אף תכון תבל בל תמוט. היינו בחינת הלבושין שהם בחינת הצמצומים הקדושים של החלל הפנוי כמבואר בפנים. ובאמת הן קיום העולם כי באם לאו היה חוזר הכל לאין סוף כידוע וכמבואר בפנים.

ועל כן אומרים שיר השירים סמוך לכניסת שבת כי הוא גם כן מבחינה הנ״ל. וזה בחינת חומר עוון חילול שבת שנאמר מחלליה מות יומת. כי על ידי חילול שבת ח״ו גורם שנתעורר בחינת האפיקורסות שנמשך מבחינת חלל הפנוי אשר על זה נאמר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים. ועל כן נקרא שבת שהוא מלשון שביתה ומנוחה. גם מלשון ביטול כמו תשביתו שאור מבתיכם וכיוצא. כי בשבת מאירין המוחין הקדושים שעל ידי זה נתיישבין כל הקושיות שיש להן תשובה והקושיות הן בחינת וימררו וכו׳ בעבודה קשה ודרש בזוהר הקדוש בקושיא וכו׳. אבל שבת הוא בחינת תירוץ על הקושיות שזה בחינת שביתה ומנוחה. גם בשבת מאירה האמונה הקדושה וזוכין לבחינת ביטול ודביקות כזה להשם יתברך עד שעל ידי זה עוברין גם על בחינת החלל הפנוי שהוא בטל ופנוי מכל כמבואר בפנים. ויש לומר שזה בחינת את שבתותי תשמרו שני שבתות היינו השני בחינות שבת הנ״ל. וזה שסיים לדעת כי אני ה׳ מקדשכם ודרשו רז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה לך והודיעם. ומסיק שם מתן שכרה של שבת לא עבידא לגלויי וכן אמר שם ששבת ניתן בצנעא וכו׳ היינו כי בחינת המוחין של שבת שעל ידי זה נתיישבין הקושיות הבאין מחכמות חיצוניות זה בחינת עבידא לגלויי כי הם בבחינת ודע מה שתשוב וכו׳. ומתן שכרה זה בחינת השיר של ראש אמנה בחינת האמונה העליונה על הכל על כל החכמות והאמונות שעל ידי זה נתבטלין גם המבוכות הבאין מבחינת חלל הפנוי שזה יהיה קיבול שכר הצדיקים לעתיד לבא זה לא עבידא לגלויי וכמובן גם בפנים. ורק משה לבדו הוא יכול לכנוס לשם והוא מאיר על ישראל הארה גדולה גם

מבחינה זו בכל שבת ושבת שזה בחינת לך והודיעם. וזה לדעת כי אני ה׳ מקדשכם כי אז נמשך על ישראל קדושה עליונה ונפלאה מאד מבחינת אור אין סוף בעצמו שהוא בחינת סובב כל עלמין ומקיף גם על החלל הפנוי כנ״ל. ואפשר שזה גם כן סוד תחום שבת אלפים אמה היינו בחינת חכמה ואמונה וכנ״ל כמה פעמים.

וזה ויקהל משה את כל עדת בני ישראל. כי הצדיק שהוא בחינת משה הוא עוסק לתקן כל נפשות ישראל הן אותן שנפלו על בחינת הקושיות שיש עליהם תשובה הוא מאיר להם מוחין בכדי שיהיו יכולין ליישב כל הקושיות הבאין מבחינת שבירת כלים שזה בחינת כל המלאכות שעושין בימות החול בקדושה ובשלימות בבחינת מלאכת המשכן שעל ידי זה מעלין ניצוצות הקדושים ומתקנין בחינת שבירת כלים כידוע. וזה בחינת ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה׳ וכו׳ כי אז נמשך בחינת תיקון שבירת כלים ממילא על ידי קדושת שבת. ועל כן אסורין אז כל המלאכות ולא עוד אלא שאפילו הכח של כל התיקונים שנעשין על ידי מלאכת הקדש שבימי החול הכל רק על ידי קדושת שבת. ובשבת קדש אז נמשך גם התיקון של המבוכות הבאים מבחינת החלל הפנוי שזה בחינת שבת שבתון לה׳. כי הוא בבחינת לא עבידא לאגלויי רק לה׳ לבדו כביכול כי הוא בבחינת עין לא ראתה וכו׳. ואפשר שזה גם כן בכלל מה שמבואר בזוהר הקדוש את שבתותי תשמרו דא עיגולא ורבועא דלגו היינו שני הבחינות הנ״ל. כי אור האמונה עליונה הנ״ל שהוא בבחינת סובב כל עלמין הוא בחינת עיגולא בחינת סובב הנ״ל שזה בחינת ואמונתך סביבותיך. ובחינת החכמה והשכל שיש בכלל הבריאה שזה בחינת ממלא כל עלמין זה בחינת ריבועא כי המוחין הם ארבע בחינת חכמה בינה. והדעת כלול מחסדים וגבורות וכמבואר במקום אחר וכן כלל הבריאה הוא בחינת ארבע עולמות אבי״ע כידוע וכלול גם כן מארבע רוחות השמים וארבע כנפות הארץ כמבואר במקראות הרבה.

ועל כן שבת הוא בחינת שלום בחינת שבת שלום כידוע. כי ששת ימי המעשה שבהם נברא כלל הבריאה בתוך בחינת החלל הפנוי זה בחינת מחלוקת דקדושה שהוא גם כן בבחינת הצמצום של החלל הפנוי בשביל בריאת העולמות כמבואר בפנים. רק מחמת שמבחינת הצמצום הזה יכולין להתגבר ח״ו אלו הקושיות שאין עליהם תשובה. על כן עיקר התיקון על ידי ההכרעה והשלום של המחלוקת בחינת את והב בסופה שזה בחינת מחלוקת שהוא לשם שמים סופה להתקיים וכמבואר בסימן נ״ו בפנים ועיין זוהר בראשית דף י״ז. וההכרעה והשלום של כלל הבריאה כולה הוא שבת בחינת בא שבת בא מנוחה בחינת מנוחת שלום ושלוה וכו׳. וזה בחינת ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וכו׳ היינו שהקהילם וכללם יחד באהבה ושלום ואז נצטוו על מלאכת המשכן ושבת כנ״ל. וזה אלה הדברים אשר צוה ה׳ לעשות אותם. היינו שכל בחינת הדיבורים שנדברים בתוך בחינת חלל הפנוי שנעשה על ידי בחינת המחלוקת דקדושה שכל אחד מישראל נחלק מחבירו בטבעו ובמדותיו

ודיעותיו. ועל כן מדבר כל אחד כפי בחינת דעתו ומדותיו וכפי אחיזת שרש נשמתו. ועל ידי הדיבורים הקדושים של התלמדי חכמים והצדיקים נעשה בחינת בריאת העולמות שזה בחינת לא המדרש עיקר אלא המעשה היינו העולמות שנעשין על ידי מדרשם ודיבוריהם כמבואר בפנים. וזה בחינת אלה הדברם וכו׳ לעשות אותם כי על ידי הדיבורים נעשין ונבראין עולמות קדושים ועל כן למדו רז״ל מפסוק זה ל״ט מלאכות המשכן. כי ציורא דמשכנא כיצורא דעובדא דבראשית שהוא בחינת כלל הבריאה. וזה ששת ימים תעשה מלאכה ודרשו רז״ל שהמלאכה נעשית מאליה. היינו כי אף על פי שבריאת העולמות נעשה על ידי הדיבורים של התלמידי חכמים כנ״ל. ודיבוריהם הם בחינת מעשה ממש כנ״ל שזה בחינת מה שאמרו רז״ל (שבת קי״ט ׃) מנין שהדיבור כמעשה שנאמר בדבר ה׳ שמים נעשו. ודיבורים של תלמידי חכמים הם בחינת דבר ה׳ כמבואר בפנים. אך אף על פי כן צריכין לידע שהמלאכה של בריאת העולמות (שזה בחינת מלאכת המשכן שנעשה על די דיבוריהם) היא נעשית מאליה ורק בכח ה׳ לבדו. ועל כן יזהרו שלא לדבר יותר מדאי בכדי שלא יהא בחינת ריבוי האור שגורם שבירת כלים. שזה בחינת כל המרבה דברים מביא חטא כמבואר בפנים ועיקר שבירת כלים היה על ידי בחינת אנא אמלוך בחינת וימלוך וימת. והתיקון היה על ידי אור מה החדש בחינת מה חיינו מה כחינו כמובא רשזה בחינת שהמלאכה נעשית מאליה כנ״ל. וזה בעצמו גם כן בחינת ההכרעה והשלום שבין המחלוקת בחינת ונחנו מה כי תלינו עלינו.

וההכרעה והשלום נמשך מקדושת שבת שזה בחינת וביום השביעי יהיה לכם קדש וכו׳ לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת ומובא שמרמז על חומר האיסור שלא לעורר אש המחלוקת בשבת היינו כנ״ל.

כי שבת הוא שלום. כי שבת הוא בחינת אחד. בחינת רזא דשבת איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳ ובאחד אין שייך מחלוקת וכמבואר במקום אחר וזה בחינת אתה אחד וכו׳ ומי כעמך ישראל גוי אחד שאומרים בשבת במנחה אכי אז מאיר אור אין סוף ששם עיקר האחדות כי הוא למעלה כביכול מבחינת חלל הפנוי שהוא כביכול בחינת מחלוקת כנ״ל. ועל ידי זה נכללין גם כל ישראל באחדות אחד בבחינת גוי אחד בארץ כנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך. רגל הוא בחינת אמונה כמבואר במקום אחר. כי אז מאיר אור האמונה הקדושה בשלימות כנ״ל גם מרמז על שלא יצאו חוץ לתחום שבת שמרמז גם כן על זה כנ״ל שזה בחינת תחום שבת אלפים אמה. וזה עשות חפציך ביום קדשי שלא יעסוק אז בעשיית חפציו שהם גם כן בחינת בירור ניצוצות הקדושים ותיקון שבירת כלים. כי בשבת נתתקן ממילא בחינת שבירת כלים על ידי אור קדושת שבת ואסור לעורר אז שום עובדין דחול בכדי שלא לפגום על ידי זה בקדושת שבת קדש כמבואר בזוהר הקדוש.

וזה וקראת לשבת ענג היינו בחינת אור האמונה העליונה והנפלאה הנמשך משבת שזה בחינת ענג שבת ורעה אמונה והתענג על ה׳ כי אמונה הזאת הוא מבחינת אור אין סוף עצמו בחינת סובב כל עלמין שמקיף וסובב את כל הבריאה ואפילו על החלל הפנוי.

וזה ולקדוש ה׳ מכובד זה בחינת אור החכמה שמאיר בשבת קדש שהוא בחינת כבוד חכמים ינחלו והוא שורש כל הבריאה כולה שהיתה רק בשביל כבודו יתברך כמו שכתוב לכבודי בראתיו וכו׳ שזה בחינת ממלא כל עלמין בחינת מלא כל הארץ כבודו. או יש לומר ענג שבת הוא בחינת הסעודות של שבת. שהם תענוגים שנכנסים לתוך גוף האדם שהוא גם כן עולם קטן כמו שאמרו רז״ל. זה כנגד בחינת אור החכמה שהוא בחינת החיות של כלל הבריאה בחינת ממלא כל עלמין. והחכמה הוא גם כן בחינת ענג כנ״ל כמה פעמים. ולקדוש ה׳ מכובד. כבוד הוא בחינת לבושין כמו שדרשו רז״ל על וכבדתו כו׳. והלבושין הם בחינת מקיפין כידוע וזה כנגד בחינת סובב כל עלמין שעל ידי זה זוכין להשיג סוד בחינת חלל הפנוי שהוא בחינת לבושין כמבואר בפנים.

וזה וכבדתו מעשות דרך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז בחינת אל תרגזו בדרך כנ״ל כמה פעמים בכדי שלא ליתן יניקה להקושיות הנמשכין מבחינת חלל הפנוי שהוא בחינת צמצום ודין שזה בחינת בתחלה עלה במחשבה לברוא העולם במדת הדין וכמבואר במקום אחר והוא כביכול בחינת רוגז ומחלוקת כמובן בפנים. ובאמת הכל הוא רק בשביל התגלות רחמנותו תברך כידוע וכמבואר בפנים.

וזה ממצוא חפצך ודבר דבר זה כנגד בחינת התגלות אלקות שבכלל הבריאה ששם יש בחינת אותיות ודיבור אבל צריכן ליזהר מאד שלא לגרום ח״ו בחינת שבירת כלים על ידי ריבוי הדיבור כנ״ל שזה בחינת וכל המרבה דברים וכו׳ כנ״ל. וזה אז תתענג על ה׳ היינו שיזכה להתענג מדביקות אור אין סוף בחינת סובב כל עלמין שזה בחינת על ה׳ כידוע וזה שדרש בזוהר הקדוש דא עתיקא כי זה בחינת השגת עולם הבא שהוא בחינת אורייתא דעתיקא. ואז ישיגו הצדיקים סוד הצמצום של החלל הפנוי כנ״ל. וזה שדרשו רז״ל נותנין לו כל משאלות לבו וכו׳. היינו ההיפוך מבחינת הכבידות לב שיש עכשיו בענין סוד החלל הפנוי כמבואר בפנים.

והרכבתיך על במותי ארץ. היינו שיזכה להכניע הקליפות בחינת מלכיות דסטרא אחרא הבאים מבחינת שבירת כלים כנ״ל ועל כן דרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות. והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שיזכה לבחינת בריאת העולמות שנעשה בתוך החלל הפנוי בשביל התגלות רחמנותו יתברך שזה בחינת יעקב שהוא מדת הרחמים כידוע ועל כן אמרו רז״ל עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך היינו כנ״ל וזה שדרשו בזוהר הקדוש דא ז״א שהוא גם כן בחינה זו הנ״ל. והוא בחינת כלל המדות שהן העולמות. וז״א בעצמו נקרא עולם כידוע וכמבואר בזוהר

הקדוש. וזה כי פי ה׳ דבר כי שם בהעולמות יש בחינת אותיות ודיבורים כי הבריאה היתה על ידי הדיבור כמו שכתוב בדבר ה׳ שמים נעשו ובהדיבור יש חכמה שזה בחינת כי ה׳ יתן חכמה מפיו דעת ותבונה׃

סימן סה-ויאמר בועז

שבת הוא בחינת השדה העליונה ששם גדלים כל נשמות ישראל שזה בחינת שבת וינפש כי שבת הוא עולם הנשמות. כי הוא שורש כלל נשמות ישראל ומשם פורחין כל הנשמות כמבואר בזוהר הקדוש ובספר הבהיר וכנ״ל כמה פעמים. וזה גם כן סוד חקל תפוחין קדישין שנאמר בשבת וכמבואר בכתבי האריז״ל בסוד מה שיוצאין אל השדה לקבל שבת. גם שבת הוא בחינת הבעל השדה שמשתדל בכל תיקוני השדה ולתקן הנשמות ולהכניסם וכו׳ כמבואר בפנים. כי קדושת שבת כלול מכמה בחינות כמובן בזוהר הקדוש ובכתבים. וזה ויקהל משה את כל עדת בני ישראל.

משה הוא בעלה דמטרוניתא שהוא בחינת השדה הנ״ל כידוע. ואז נצטוו על מלאכת המשכן שמרמז על בנין קומת השכינה כביכול (כידוע וכמובא לעיל בפנים בסימן ב) שהיא בעצמה בחינת השדה הקדוש הנ״ל כידוע. ונצטוו גם על שבת כי בכ ל קדושת שבת מקהילין ומכניסין כל נשמות של עדת בני ישראל לתוך קדושת השדה הנ״ל אפילו אותן נשמות שנדחו אל החוץ ח״ו שזה בחינת מה שאמרו רז״ל אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו וכו׳. וזה בעצמו גם כן בחינת הנשמה יתרה שזוכה כל אחד מישראל לקבל בשבת.

וזה שמבואר בזוהר חדש שהתיקון של נפשות הרשעים ח״ו הכל על ידי קדושת שבת.

וזה שמבואר בכתבי האריז״ל שבכל ערב שבת יורד משה רבינו עליו השלום עם שאר צדיקים גדולים להעלות נפשות החיים והמתים שנפלו לעמקי הקליפות היינו כנ״ל שעוסק בתיקונים להעלותם מנפילתם ולהכניסם לתוך השדה הקדוש כנ״ל. ומחמת שהבעל השדה הנ״ל עוברין עליו יסורין הרבה ודברים קשים ומרים מאד והוא בגודל כחו וצדקתו עובר על כולם ועושה פעולות השדה כמו שצריך וכמבואר בפנים. על כן אמרו רז״ל שבת במרה נצטוו בחינת המרירות והיסורין שעוברין על בעל השדה הנ״ל שהוא בחינת שבת. ועל כן התחיל התנא אבות מלאכות וכו׳ החורש והזורע והקוצר וכו׳ שהם מלאכות השדה בגשמיות בעובדין דחול והיו גם כן במלאכת המשכן שהוא בחינת השדה הקדוש הנ״ל אבל בשבת אסורין כולם. כי אז נמשכין כל תיקוני השדה בשלימות נפלא על ידי

קדושת שבת. וכשנתתקנין הנשמות שהם גידולי השדה הנ״ל אזי טוב ויפה מאד להתפלל כי אז התפלה על תיקונה כמבואר בפנים.

וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון כי אז התפלה על תיקונה.

וכשהנשמות עושין פירות שעושין רצונו של מקום אזי מאירין עיני בעל השדה וכו׳. וזה בחינת שבת שהוא בחינת תלת גוונן דעינא ובת עין כמובא בתיקונים.

וכשמאירין עיני בעל השדה אזי יכול להסתכל בכל אחד להביאו אל התכלית וכו׳ ואז הדיבור כהוגן בשלימות. היינו שהדיבור הוא בבחינה אחד שבכל דיבור ודיבור של התפלה יהיו נכללין כל דיבורי התפלה וכשעומד בסוף התפלה יהיה עדיין עומד בתיבה ראשונה של התפלה ולא יפרד ממנה גם כן שזה בחינת התכלית שהוא בחינת כולו טוב כולו אחד בחינת ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד וכו׳ כמבואר בפנים.

וזה בחינת שבת שהוא בחינת התכלית כי הוא תכלית מעשי שמים וארץ והוא מעין עולם הבא שהוא התכלית ואז יהיה ה׳ אחד ושמו אחד. שזה בחינת מה שמבואר במאמר הזוהר הקדוש שאומרין בכניסת שבת כגוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד וכו׳ עד דאתעבידת ברזא דאחד וכו׳ והא אוקימנא רזא דה׳ אחד ושמו אחד. רזא דשבת איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳ צלותא דמעלי שבתא דהא אתאחדת כורסייא יקירא קדישא ברזא דאחד וכו׳ וזה שדרשו רז״ל ימים יוצרו ולו אחד בהם זה שבת. כי שבת הוא בחינת כולו אחד ועל כן גם כל ששת ימי המעשה כלולין בו כמו שכתוב כי ששת ימים וכו׳ וינח ביום השביעי וכמבואר בזוהר הקדוש וכן אמרו בזוהר הקדוש אין טוב אלא שבת וכו׳ כי שבת הוא בחינת כולו טוב כולו אחד שזה בחינת התכלית כנ״ל. ועל כן בטלין בו כל הדינין והיסורין כמו שכתוב ביום הניח ה׳ לך מעצבך ומרגזך וכו׳ כמבואר בזוהר הקדוש ואין שואלין בו שאלת צרכיו כדי שלא יהא נזכר בצערו כמו שאמרו רז״ל. כי כשזוכין להסתכל על התכלית אז נתבטל כל מיני צער ויסורין כי התכלית הוא בחינת כולו טוב וכמבואר בפנים. כי עיקר הצער שיש להאדם מהיסורין הוא רק מחמת שלוקחין ממנו הדעת עד שאינו יכול להסתכל על התכלית שהוא כולו טוב וכמבואר בפנים. אבל בשבת שאז נמשך הארת הדעת והמוחין על כל אחד מישראל וכנ״ל כמה פעמים. ועל כן נתבטלין אז כל מיני צער ויסורין על ידי שזוכין להסתכל על התכלית שהוא בעצמו בחינת שבת כנ״ל.

וזה בעצמו גם כן בחינת הנשמה יתרה שזוכין בשבת.

כי התכלית הוא בחינת שבת עולם הנשמות כמבואר בליקוטי תנינא סימן ל״ט במאמר לכו חזו וכו׳ ועל כן נקרא שבת מלשון ביטול כנ״ל כמה

פעמים. כי אז זוכין לבטל עצמו באמת אל התכלית וזה שאמרו רז״ל כיון ששבת (פירש רש״י שיצא השבת) וי אבדה נפש.

כי כשחוזר ושב מהביטול אל כלי המוחין אז מתגברין ומתחזקין היסורין ביותר ממה שהיו קודם הביטול כמבואר בפנים. ועל כן כשיוצא השבת מרגישין ביותר הצער והיסורין שהם בחינת נגעי הנפש ועל כן צועקין וי אבדה נפש. ומזה בעצמו יכולין לידע ולהבין שזכה בשבת לנפש יתרה על ידי בחינת הביטול וההסתכלות אל התכלית שמחמת זה אחר שבת רוצין היסורין והדינין להתגבר ביותר ח״ו שזה בחינת וי אבדה נפש.

אך על ידי השמחה שזוכין על ידי הביטול אל התכלית שזה בחינת גודל השמחה של שבת וכמבואר בזוהר הקדוש. והשמחה הוא כלי אל חידושי תורה ועל כן הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה ואז קורין בתורה כל סדר הפרשיות בשלימות. וגם מצוה גדולה לחדש בתורה בשבת כמבואר בזוהר הקדוש ועל ידי החידושי תורה שזוכין על ידי הרשימו של הביטול על ידי זה מקררין היסורין אחר כך. וזה בחינת מה שבשבת במנחה מתחילין תיכף לקרות בתורה הפרשה של שבת הבא. וזה וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים וכו׳ ודרשו רז״ל (בבא קמא פ״ב) שהלכו שלשת ימים בלא תורה עמדו נביאים ותקנו להם שיהיו קורין בתורה בשבת במנחה ובשני וחמשי וכו׳ ועל כן נסמך זה לפרשה ויבאו מרתה וכו׳ וירהו ה׳ עץ וכו׳ ושם נצטוו על שבת היינו כנ״ל.

ועל כן על פי רוב התגלות חידושי תורה של גדולי הצדיקים הוא בשבת במנחה בסעודה שלישית וכמובן גם במדרש משלי פרשה ל״א בבניו של ר׳ מאיר. כי דייקא מחמת שמתחיל קדושת שבת להסתלק שזה בחינת שחוזרין ושבין מבחינת הביטול אל התכלית אל כלי המוחין ואז מהרשימו של הביטול נעשין חידושי תורה כנ״ל ועל ידי זה מקררין היסורין ומכבין צמאון הנפש. ועל כן אומרין בערב שבת במנחה במזמור הודו ישם נהרות למדבר ומוצאי מים לצמאון ארץ פרי למלחה וכו׳. כי הנפש היא בת השכל כמבואר בפנים ועל כן בשבת שאז השכל בשלימות ואזי הנפש בשלימות ועושה פירות וזה בחינת אשר פריו יתן בעתו שדרשו רז״ל על זווג של שבת וכשמסתלק קדושת שבת שהוא שלימות קדושת השכל והמוחין אזי הנפש בבחינת צמאון בחינת ארץ פרי למלחה כמובן בפנים. וזה בחינת וי אבדה נפש שזה בחינת הרגשת היסורין שבששת ימי החול. אך אחר כך על ידי שחוזרין ושבין אל קדושת שבת השני על ידי זה ישם מדבר לאגם מים וכו׳ ויזרעו שדות וכו׳ בחינת תיקוני השדה הנ״ל ויעשו פרי תבואה שהנפשות עושין פירות כנ״ל. וכן התחלת המזמור הוא גם כן בענין זה תעו במדבר וכו׳ רעבים גם צמאים וכו׳ ויצעקו וכו׳ יודו לה׳ חסדו וכו׳ כי השביע נפש שוקקה וכו׳ וזה גם כן בחינת הוי כל צמא לכו למים וכו׳ שמעו שמוע אלי ואכלו טוב ותתענג בדשן נפשכם. וזה גם כן בחינת ענג שבת.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שלא לצאת חוץ לתחום שבת. כי על ידי קדושת שבת נתתקנין כל נפשות ישראל וחוזרין ושבין ונכללין בתוך השדה הקדוש הנ״ל ואז כל אחד כפי בחינתו קונה שביתה במקומו ואסור לו לצאת חוץ לתחום שבת בבחינת אל יצא איש ממקומו וכו׳. כי היוצא חוץ לתחום שבת על ידי זה נפשו ונשמתו נדחית ויוצאת מבחינת קדושת השדה הנ״ל. ואז קשה לה מאד לחזור לשם וכמובן גם בפנים. גם רגלך הוא בחינת התפלה ובחינת הדיבור וכמבואר במקום אחר וכל זה נתתקן על ידי קדושת שבת שהוא בחינת הביטול אל התכלית כנ״ל.

וזה עשות חפצך ביום קדשי שלא לעשות חפציו בשבת. כי לבטל עצמו אל התכלית הזה ולהסתכל עליו בשלימות צריכין לסתום עיניו מחיזו דהאי עלמא (שהם בחינת עובדין דחול שבששת ימי המעשה לגמרי) וזה ראו כי ה׳ נתן לכם את השבת ׳ראו׳ דייקא. כי על ידי קדושת שבת מאירין עיניו בקדושה גדולה וזוכה להסתכל על התכלית שהוא בעצמו בחינת קדושת שבת. וזה על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים בכדי שלא יצטרכו בשבת לעשות שום מעשה ואפילו לחשוב איזה מחשבה בעלמא בשביל פרנסה וצרכי עולם הזה כמו בחול שהיו מצפין על ירידת המן ויצאו ללקוט. אבל בשבת צריכין לסתום עיניו מכל בחינת חיזו דהאי עלמא לגמרי וזה וקראת לשבת ענג כי כשזוכין לסתום עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי ולהסתכל רק על התכלית על ידי זה ניצולין מכל נגעי הנפש בבחינת הלא צויתי את הנערים לבלתי נגעך המבואר בפנים ואז זוכין לענג דקדושה שהוא היפוך מנגע בבחינת אין למעלה מענג ואין למטה מנגע כידוע וזה בחינת מעלת קדושת ענג שבת כי אז גם תענוגי הגוף בקדושה גדולה מאחר שזוכין להסתכל רק על התכלית. וזה ולקדוש ה׳ מכובד ודרשו רז״ל אין כבוד אלא תורה היינו בחינת התחדשות התורה שזוכין על ידי הרשימו של הביטול אל התכלית. גם מחמת שהביטול אל התכלית זה עיקר שלימות השכל ותיקון הנפש כמובן בפנים ושלימות השכל שם עיקר הענג והכבוד כנ״ל כמה פעמים. וכן תיקון הנפש הוא בחינת כבוד כמבואר במקום אחר והוא בחינת ענג בחינת ותתענג בדשן נפשכם כנ״ל וזה בחינת קדושת ענג וכבוד שבת. וזה וכבדתו מעשות דרכיך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה כי הפסיעה גסה מבלבלת המחשבה מלעיין ואז קשה לו לבטל עצמו אל התכלית במחשבה זכה ונכונה בשלימות. וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא ידבר שום דיבור מעניני חפציו בכדי שלא יפגום על ידי זה בקדושת שבת שהוא בחינת הביטול אל התכלית בשלימות. ורז״ל דרשו מזה שלא יבקש על צרכיו בשבת כי על ידי הביטול אל התכלית נתבטלין כל החסרונות והיסורין כי שם כולו טוב כולו אחד כנ״ל וזה בחינת נותנין לו כל משאלות לבו שאמרו רז״ל על המענג את השבת בבחינת והתענג על ה׳ (שזה עיקר בחינת התכלית) ויתן לך משאלות לבך.

וזה אז תתענג על ה׳ היינו שיזכה לבחינת דביקות אמתי וביטול אל התכלית בתכלית השלימות והמדריגה העליונה ונפלאה מאד כי גם בבחינת הביטול אל התכלית יש כמה וכמה בחינות ומדריגות רבות מאד.

וזה שדרשו בזוהר הקדוש דא עתיקא שהוא בחינת על ה׳ כידוע שזה בחינת הביטול ודביקות עליון ונפלא ונורא מאד כידוע.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת תיקון השדה העליונה הנ״ל בשלימות ובכתבי האריז״ל מבואר שמרמז על עליית המלכות (שהוא בחינת השדה הנ״ל) עד בחינת המוחין היינו שלימות תיקון וגידול הנפש (שהוא בחינת מלכות כידוע) על ידי השכל כמבואר בפנים כי הנפש הוא בת השכל וזה גם כן בחינת שב״ת ש״ין ב״ת׳. ש״ין הוא בחינת המוחין והשכל כידוע וכמבואר במקום אחר וב״ת׳ הוא בחינת הנפש כנ״ל. ורז״ל דרשו על זה שניצול משיעבוד מלכיות שהם מבחינת עשו איש שדה בחינת שדה דסטרא אחרא. כי הנפש שיוצאת ונדחית מהשדה הקדושה אזי תיכף נלכדת ח״ו ברשת הסטרא אחרא שהם בחינת שיעבוד מלכיות. ועל ידי קדושת שבת ניצול מהם וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא בחינת התורה הקדושה כידוע.

וזה בחינת תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב היינו שזוכה להתחדשות התורה שנמשך מבחינת הרשימו של הביטול כנ״ל ורז״ל דרשו על זה שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו שנתבטלין כל מיני יסורין שהם בחינת מיצרים להאדם כי עיקר תיקון היסורין בשלימות הוא על ידי התחדשות התורה הנ״ל כמבואר בפנים. גם נחלה בלי מצרים הוא בחינת כולו אחד הנ״ל שעל ידי זה נשלם הדבור והתפלה שיהיה בבחינת אחדות פשוט שאפילו כשיהיה בסוף תיבה אחרונה של התפלה יהיה נכלל ודבוק עדיין גם בבחינת תחלת התיבה ראשונה של התפלה שזה בחינת למעלה מבחינת גבול ומיצר לגמרי בחינת נחלה בלי מצרים. וזה כי פי ה׳ דבר כי זוכה שדיבורי התפלה שלו הם בחינת דברי ה׳ ממש בחינת ואשים דברי בפיך. ודברי ה׳ הם בבחינת אחדות פשוט הנ״ל בחינת אחת דבר אלקים וכו׳ וכמו שדרשו רז״ל. וזה שמובא במקום אחר ושייך גם כן למאמר זה שאח״ד ראשי תיבות ד׳ברי א׳לקים ח׳יים. כי דברי אלקים חיים הם בבחינת אחדות פשוט הנ״ל. ועל כן אף על פי שזה אוסר וזה מתיר אלו ואלו דברי אלקים חיים כי שם נכללין שני הפכים בנושא אחד וכו׳ וכמבואר במקום אחר.

וזה גם כן בחינת ע׳דן נ׳הר ג׳ן ראשי תיבות ענ״ג כמבואר בזוהר הקדוש ׳עדן׳ הוא בחינת הביטול אל התכלית כמבואר בפנים ׳נהר׳ הוא בחינת המשכת התורה שהוא בחינת מים שעל ידי זה מכבין צמאון הנפש ומתקנין אותה. והנפש הוא בחינת ׳גן׳ כמבואר בפנים. גם עדן הוא בחינת התכלית בחינת עין לא ראתה. גן הוא בחינת השדה העליונה הנ״ל נהר היוצא מעדן להשקות את הגן הוא בחינת הבעל השדה שעוסק בתיקוני השדה והוא בחינת יעקב ויוסף בחינת תפארת ויסוד. כי תפארת הוא בחינת בעלה דמטרוניתא כידוע.

ועל כן נקראים כל נשמות ישראל בשם יעקב ויוסף כי מהם שורש גידולם. ועל כן עיקר הכנעת עשו איש שדה דסטרא אחרא הוא רק על

ידם כמו שאמרו רז״ל אלה תולדות יעקב יוסף וכו׳. וזה שנאמר אצל יעקב כשבא סמוך לחרן ששם עסק לברר וללקט מבית לבן נשמות ישראל שהן אילנות ודשאים דאתרביאו בגן ושדה הנ״ל נאמר שם וירא והנה באר בשדה וכו׳ היינו שראה הארת הנהר היוצא מעדן הנ״ל שהוא בחינת הבאר ונחל נובע המשקה את השדה. וכן אחר כך כשאמר לו השם יתברך לחזור לארץ ישראל נאמר ויקרא לרחל וללאה השדה וכו׳ וכן אחר כך כשבא לארץ ישראל נאמר ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען וכו׳ ויחן את פני העיר ומזה דרשו רז״ל שקבע תחומין ושמר את השבת שעל ידי זה עיקר תיקוני השדה הנ״ל. ועל כן נאמר תיכף ויקן את חלקת השדה וכו׳ (ויש עוד לבאר בזה ואין כאן מקומו) ואחר כך נתן שכם ליוסף שנאמר בו גם כן ששמר את השבת כמו שאמרו רז״ל.

ועל כן סיפר יוסף בחלומו והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה ותרגומו מאסרין אסרין בגו חקלא כי כל השבטים היו צדיקים גדולים וכולם עסקו בתיקוני השדה הנ״ל שעל ידי זה נתתקנת התפלה שהוא כמשל האדם ההולך בשדה ומלקט שושנים ופרחים נאים וכו׳ ועושה אגודה אחת ואחר כך מלקט עוד ועושה אגודה אחרת וכו׳ וכמבואר בפנים ועל כן באמת יש שנים עשר נוסחאות התפלה שהם כנגד שנים עשר שבטים. גם מחמת שעיקר שלימות התפלה הוא לכוללה באחדות גמור כנ״ל שזה בחינת שעושה אגודות וקשרים. כי קושר ואוגד כל התפלה באגודה אחת. והנה כל השבטים שהיו מבני יעקב היה להם חלק בתיקונים אלו (אך) והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסובנה אלמותיכם ותשתחוין לאלמתי היינו כי עיקר גמר שלימות תיקוני השדה תיקון התפלה הוא על ידו כי הוא גננא דגינתא כידוע. ועל כן אחר כך כשנתקנאו בו השבטים ומכרו אותו נאמר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה וימצאהו איש והנה תועה בשדה ונאמר אחר כך ויבך אותו אביו בחינת שדה בוכים המבואר בפנים וכן אחר כך כשבאו השבטים למצרים אל יוסף נאמר שם כמה פעמים בכיה כמו שכתוב ויסוב מעליהם ויבך וכן ויבקש לבכות וכו׳ וכן ויתן את קולו בבכי וכן עוד רבים וכן אחר כך כשבאו השבטים לפני יוסף אחר פטירת יעקב להתנצל לפניו נאמר ויבך יוסף בדברם אליו ועל ידי מכירת יוסף נתגלגל שירדו אבותינו למצרים שזה בחינת פגם השדה הנ״ל שכל הנשמות הגדלים בה כביכול נתגרשו ונדחו משם וירדו למצרים שהוא לעומת הגן הנ״ל כמו שכתוב כגן ה׳ כארץ מצרים ועל כן נאמר גם אצל משה והנה נער בוכה וכו׳.

ועל כן עיקר תיקון החטא של מכירת יוסף הוא על ידי שמירת שבת כמבואר בזוהר חדש. כי כל תיקוני השדה שעל ידי הבעל שדה הנ״ל הכל כלול בקדושת שבת כנ״ל. ומחמת שתיקוני השדה הנ״ל בשלימות הוא עבודה גדולה מאד עד שלפעמים צריכין צדיקים גדולים שהם בחינת בעלי השדה להסתלק בשביל זה כמובן בפנים וזה בחינת הסתלקות יוסף משה דוד בשבת במנחה והם בעצמם גם כן בחינת עדן נהר גן הנ״ל כמובן והם בחינת תיקוני השדה בשלימות שזה בחינת שלימות התפלה שתהא בבחינת אחדות. ועל כן אומרין אז בתפלת המנחה אתה אחד וכו׳ כי אז

עולה ז״א ומלכות בעליות גדולות מאוד כידוע ואז מאיר בהארה נפלאה מאד בחינת אור התכלית שהוא בחינת ביום ההוא יהיה ה׳ אחד וכו׳ כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת מוסף שבת שהוא כנגד יוסף כידוע היינו כנ״ל וזה שאמרו רז״ל כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית וכו׳ כי בפרשת ויכולו מבואר ששבת הוא בחינת ביטול אל התכלית בחינת ויכלו השמים והארץ וכו׳ ויכל אלקים ביום השביעי וכו׳ ויכל ממש כפשוטו בחינת התכלית שאז יתבטל הכל ליכלל באחדותו יתברך ממש כי על ידי קדושת שבת זוכין לדבק עצמו אל השם יתברך ולבטל עצמו אל התכלית עד שיוצא אז האדם כביכול מגדר הבריאה לגמרי ואז הוא למעלה מהמדות למעלה אפילו מכלי המוחין ונכלל באמת באחדותו יתברך וכמובן גם בפנים. ועל ידי זה עיקר שלימות התפלה של שבת קדש. ועל כן אומרים פרשת ויכולו בתפלה ראשונה של שבת. ועל כן כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית. כי כל מעשה בראשית היה רק בשביל זה התכלית וכמבואר בסימן נ״ב. במאמר הניעור בלילה וכמבואר גם במקום אחר ועל כן נקרא שבת תכלית מעשה שמים וארץ. ועל כן אמרו שם שהמלאכים מניחים ידיהם על ראשו ואומרים וסר עוונך וחטאתך תכופר כי אין יסורין בלא עוון. ועל ידי הביטול אל התכלית נתבטלין כל היסורין כנ״ל ונתכפרין העוונות גם כן. כי שם העוונות נתהפכין לזכות בבחינת מי יתן טהר מטמא לא אחד היינו בחינת התכלית שהוא בחינת כולו אחר כנ״ל ועל כן אמרו רז״ל באמת כל השומר שבת וכו׳ מוחלין לו על כל עוונותיו.

וזה שאמרור ז״ל בבראשית רבא פרשה י׳. ג׳ צבאים הם צבא לשמים וארץ שנאמר ויכולו וכו וכל צבאם.

צבא ליסורין שנאמר הלא צבא לאנוש עלי ארץ וכו׳.

צבא לתלמידים שנאמר כל ימי צבאי אייחל עד בא חליפתי עד יקום חילופי וכו׳ עיין רש״י ומתנת כהונה שם. ושם זכה צבא לו (פירש רש״י צבאות השמים וארץ נעשו בשבילו) ואם לאו צבא עליו (היינו שבאין עליו יסורין ומיתה רחמנא ליצלן) היינו כי צבא פירושו מלשון קץ וזמן כמו הלא צבא לאנוש עלי ארץ וכימי שכיר ימיו היינו שיש תכלית וקץ לכל דבר שאז יחלוף ויעבור ויתבטל והזמן בעצמו גם כן אין בו ממש כי הוא פורח ושט מרגע לרגע כמאמר החכם העבר אין והעתיד עדיין וההוה כהרף עין. ועל כן מי שזוכה לדעת ושכל אמתי הוא סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא והבלי הזמן לגמרי ומסתכל רק על התכלית ואז זוכה להשיג התכלית על ידי כל הנבראים שבעולם שהם בחינת השמים והארץ וכל צבאם. וזה בחינת שבת שהוא תכלית מעשה שמים וארץ וכמבואר בליקוטי תנינא סימן ל״ט במאמר לכו חזו ואז צבא לו שכל צבאות השמים והארץ נבראו בשבילו מאחר שזוכה להשיג התכלית על ידם שבשביל זה נברא הכל כנ״ל ואם לאו צבא עליו היינו שבאין עליו יסורין והוא רוצה לברוח ולהנצל מהם ומוכרח לנוס מהם ולדבק עצמו אל התכלית שמזה נטבע בטבע האדם לסתום עיניו בחזקה בשעת יסורין

וכמבואר בפנים ולפעמים בא עליו מיתה ממש רחמנא ליצלן והכל רק בכדי להביאו אל התכלית. וגם כי כל העונשים והיסורים הם בחינת מיתה וכמבואר בליקוטי תנינא סימן ס״ו. אך אחר שחוזר ושב מהביטול אל התכלית אז טבע היסורין להתגבר ביותר ואז מקררין היסורין ומכבין צמאון הנפש על ידי התחדשות התורה שזוכין על ידי הביטול כנ״ל.

וזה בחינת צבא הנאמר בתלמידים כמו שפירש רש״י שם כל צביוני ותוחלתי לתורה ולתלמידים. כי כשזוכין להתחדשות התורה בפרט כשזוכין להאיר התחדשות התורה שלו בהתלמידים אזי לא די שמקררין היסורין אף גם שזוכה לבטל עצמו בכל פעם אל התכלית שלא על ידי יסורין רחמנא ליצלן רק על ידי השגת התחדשות התורה שזוכה להשיג בכל פעם שהוא למעלה מהגבול לגמרי בבחינת לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצוותך מאד. שזה בחינת התכלית שהוא למעלה מהגבול לגמרי כנ״ל ועל כן נקראת התורה נחלה בלי מצרים בחינת נחלת יעקב כנ״ל. וזה נעשה אצל כל אדם בפרטיות. אך עיקר ענין זה בכלליות נעשה על ידי הבעל השדה הנ״ל שהוא עוסק בכל זה בשלימות להביא כל נשמות ישראל אל התכלית שזה בחינת מה שעוסק בתיקוני השדה כנ״ל והבעל השדה עם השדה הקדוש הם עיקר בחינת שמים וארץ שהן בחינת מטרוניתא ובעלה דמטרוניתא כידוע. וכמו שכתוב כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים וכו׳ כי אם הרווה את הארץ והולידה וכו׳ וכמורגל גם בדברי רז״ל. ועל ידם זוכין ישראל לסתום עיניהם מחיזו דהאי עלמא לגמרי ולהסתכל רק על התכלית שזה בחינת צבא הנאמר בשמים וארץ כנ״ל. אך מחמת שהוא עבודה גדולה מאד והרבה יסורין ודברים קשין עובשרין על בעל השדה קודם שזוכה לגמור כל תיקוני השדה. ויש גדולי הצדיקים שאינם יכולים לגמור ענין זה כי אם על ידי הסתלקותם ומיתתם ממש רחמנא ליצלן וזה בחינת צבא הנאמר אצל יסורין. אך על ידי התחדשות התורה שזוכין להשיג על ידי הביטול על ידי זה מקררין היסורין ואז מי שהוא בעל כח גדול ונפלא ונורא מאד יכול לגמור לפעמים התיקון גם בחיים חיותו. ואפילו אם מוכרח להסתלק בשביל זה ח״ו הוא גומר התיקון אחר כך על ידי תלמידיו וזה בחינת צבא הנאמר בתלמידים.

וזה בחינת מה שהוכרך משה רבינו עליו השלום להסתלק ואחר כך הכניס יהושע את ישראל לארץ ישראל והכל על ידי התחדשות התורה שהאיר בו משה רבינו עליו השלום. וזה בחינת מה שאמר השם יתברך ליהושע משה עבדי מת ועתה קום עבור את הירדן הזה וכו׳ רק חזק ואמץ מאד לשמור לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי וכו׳ היינו כנ״ל. וזה דודי ירד לגנו לערוגת הבשם לרעות בגנים וללקוט שושנים ודרשו רז״ל במדרש שיר השירים וללקוט שושנים לסלק את הצדיקים שבישראל וכו׳ היינו כי לפעמים אי אפשר לגמור תיקון הגן והשדה הנ״ל שזה בחינת לרעות בגנים כי אם על ידי הסתלקות הצדיקים שזה בחינת וללקוט שושנים. וזה אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים. כי אז דייקא גומר השם יתברך ענין תיקון הנשמות שיזכו לבטל עצמן אל התכלית ולדבק עצמן בהשם יתברך בדביקות עצום ונפלא בבחינת אני לדודי ודודי לי על

ידי התחדשות התורה שהאירו הצדיקים בתלמידיהם שזה בחינת הרועה בשושנים שהם התלמידים כמו שדרשו רז״ל (שבת דף לי) על פסוק שפתותיו שושנים אל תקרי שושנים אלא ששונים וכו׳ עיין שם:

סימן סו-ויהי נא פי שנים וכו׳

השפע של שבת הוא בחינת פי שנים. וזה בחינת לחם משנה של שבת כי שבת הוא בחינת הצדיק שהוא בחינת נח כמבואר בתיקונים. והצדיק יש לו רוח דלעילא ורוח דלתתא שזה בחינת אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות בחינת שבת עליון ושבת תחתון כידוע.

וזה בחינת הנפש יתרה שזוכה כל אחד לקבל בשבת.

כי אז יורד הרוח והחיות דלעילא ונתקשר בהרוח דלתתא. כי שבת הוא בחינת עלמא דאתי כידוע. ועל כן מקבלין אז הרוח דלעילא שהוא מבחינת עלמא דאתי כמבואר בפנים. ואולי שזה סוד מה שכתוב בזוהר הקדוש תרומה דף קל״ו ובמעלי שבתא גלגולא דנשמתין איהו אלין אזלין ואלין אתיין אלין סלקין ואלין נחתין ומובן ממילא קצת כפי המבואר בפנים.

וזה בחינת גודל העליות והארה יתרה שיש בשבת במנחה בחינת ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה כי מחמת שאז סמוך כבר שיסתלק קדושת שבת ואז יורד הארה גדולה מלמעלה ואז נסתלק עמו למעלה גם קדושת שבת דלתתא. ועל כן אז עיקר זמן התגלות סודות התורה של הצדיקים (כמובן גם בדברי רז״ל וכנ״ל כמה פעמים) כי זה בחינת ההשגה יתרה שזוכין הצדיקים בסמוך להסתלקותם על ידי שמאיר אז ביותר בחינת הרוח והחיות דלעילא וכמבואר בפנים. וזה כיון ששבת וי אבדה נפש כי דייקא סמוך ליציאת השבת אז נתגלה קדושת שבת העליון ביותר ועל ידי זה דייקא מסתלק אחר כך קדושת שבת ועולה למעלה ונסתלק גם הנפש יתרה שזכו לקבל על ידי קדושת שבת. אך אף על פי כן מחמת שנתקשרו מאד בקדושת שבת ועל ידי זה קבלו הארה על נפש רוח ונשמה שלהם שאפילו כשנסתלק ועולה קדושת שבת למעלה ואז מוכרח להסתלק גם הנפש יתרה של שבת כנ״ל אף על פי כן מהרשימה שנשאר מקדושת שבת זוכין אחר כך לקבל קדושת השבת השני במעלה יתרה ביותר וזה גם כן בכלל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות דייקא.

ומחמת שלקבל בחינת פי שנים מרבו בשעת ההסתלקות של רבו צריכין להיות מקושר מאד ברבו כמבואר בפנים על כן אומרין בתפלת מנחה של

שבת ועל מנוחתם יקדישו את שמך וצריכין אז לקבל על עצמו מסירות נפש בשביל קדושת שבת כמובא ועל ידי זה נתקשר היטב בקדושת שבת וזוכה לקבל הארה יתרה מההארה הגדולה שמאיר בשבת במנחה שאז סמוך להסתלקות קדושת שבת כנ״ל. וזה בחינת הג׳ צדקתך שאומרין אז כנגד יוסף משה ודוד שנסתלקו בשבת במנחה כי נתאחדו כל כך אז בהרוח דלעילא של שבת עד שנסתלקו ממש. ועל כן חייב אדם לקבל פני רבו בשבת כי זוכה על ידי זה לקבל הארת שבת ביותר כמובא בכתבי האריז״ל היינו כנ״ל. כי אז זוכה הרב לקבל ביותר הארת הרוח דלעילא של שבת ומקבלין על ידו גם התלמידים בחינת פני שנים מרבם.

ועל כן בשבת בנקל יותר להתפלל בכוונה. וכל זה מחמת הארת פי שנים שמאיר בשבת וזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון עליון דייקא בחינת הארת הרוח דלעילא שמתגלה בשבת שהוא בחינת שבת העליון כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל על פסוק זה אמר ר׳ יצחק כל עסקה של שבת כפול עומר כפול וכו׳ קרבנה כפול וכו׳ וכו׳ מזמורה כפול מזמור שיר ליום השבת היינו כנ״ל כי מאיר אז הארת פי שנים שעל ידי זה נשלמת התפלה וכל העבודה הקדושה של שבת בבחינת פי שנים כנ״ל.

גם שבת הוא בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה שזה בחינת יציאת הבריאה מכח אל הפועל בשלימות שזה בחינת ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וכמו שאמרו רז״ל מה היה העולם חסר וכו׳ וכמבואר בזוהר הקדוש שעיקר שלימות הבריאה הוא על ידי שבת שזה בחינת תכלית מעשה שמים וארץ וזה בחינת ששת ימי המעשה שהוא בחינת הואו שבתוך האלף היינו הואו שבין שני היודין שהם בחינת כח ופועל כמבואר בפנים. כי ידוע מסוד את שבתותי תשמרו שמרמז לשתי שבתות היינו שבת העליון של קודם הבריאה כביכול ושבת שאחר הבריאה היינו השבת שאחר ששת ימי בראשית כמבואר גם בליקוטי תורה להאריז״ל פרשה קדושים ואפשר שזה סוד שני היודין של האלף שהם בחינת כח ופועל בחינת תחלת מחשבה וסוף המעשה ובאמצע בין שני השבתות בחינת שתי היודין הנ״ל הן ואו ימי המעשה שהן בחינת הואו שבתוך האלף.

וזה בחינת ביום השבת יפתח בחינת פותח את ידיך כי אז נגמר גמר תיקון הפתח שהוא בחינת הואו שבין שני היודין כמבואר בפנים ועל כן כל שפע הפרנסה נמשך משבת קדש כמבואר בזוהר הקדוש כי זה בחינת פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון. ועל כן חמור עוון הכעס בשבת ביותר בסוד לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת כמבואר בתיקונים היינו בכדי שלא לעורר על ידי זה העשן והחרון אף שמזיק לפרנסה כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת לא תבערו אש כפשוטו כי על ידי הבערת אש בא עשן ועל כן נסמך עשן לאש במקרא במקומות הרבה וכמו שכתוב (נחום ב) והבערתי בעשן רכבה ותרגומו ואדליק באשתא רתיכה. ובשבת אסור לעורר בחינת העשן הנ״ל בכדי שלא לפגום על ידי זה בקדושת שבת

בבחינת כעשן לעינים. כי שבת הוא גם כן בחינת עינים בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין כידוע. כי קדושת שבת הוא בחינת ביטול החרון אף והעשן הנ״ל בשלימות כמבואר בזוהר הקדוש מגודל המתקת הדינים שנמתקין בשבת וכל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל ועיין בליקוטי תורה פרשה קדושים הנ״ל מענין שבת העליון שהיה בג׳ ראשונות שלא נתקנו וכו׳ ואחר כך היה מיתת המלכים ושבירת כלים עד שבא מלך הדר שהוא בחינת יסוד בחינת שבת שקודם הבריאה ואז נתתקנו והיתה אחר כך הבריאה בששת ימים ושבת ביום השביעי ומשם תבין לענינינו קצת. כי מלך הדר הוא בחינת הרוח אויר המבואר בפנים כמבואר בכתבים ואין כאן מקומו לבאר בזה.

ועל כן שבת הוא בחינת תשובה וחרטה כמבואר במקום אחר. כי שבת הוא בחינת מוציא מכח אל הפועל בקדושה ועל כן אפילו מי שפגם ח״ו בזה והוציא מכח אל הפועל איזה עוון ופגם ח״ו אזי כשמגיע קדושת שבת בא עליו חרטה ובושה גדולה בחינת כיון שבת וי אבדה נפש וכמבואר במקום אחר. ועל ידי זה נתתקן בחינת הפתח בבחינת פתח חרטה ועל ידי זה מוחלין לו וכמו שאמרו רז״ל כל השומר שבת וכו׳ מוחלין לו. ומחמת שהיציאה מכח אל הפועל בכל דבר הוא בציור מקום וזמן על כן נאמר גם אצל שבת שלש בחינות אלו. וזה בחינת ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קודש כל מלאכה לא תעשו (זה בחינת זמן וציור של קדושת שבת) שבת הוא לה׳ בכל מושבותיכם זה בחינת מקום וכן בפרשה ויקהל. וזה בחינת אל יצא איש ממקומו הנאמר בשבת. ומחמת שסוף מעשה במחשבה תחלה על כן נצטוו זכור את יום השבת לקדשו ודרשו רז״ל זכרהו מאחד בשבת. כי כל ששת ימי המעשה שהם בחינת הואו שבין שני היודין ואז עוסקין במלאכה ועסק שכולם הם בשביל להוציא מכח אל הפועל ולהביא כל דבר לשלימותו בגשמיות גם כן. אבל צריכין לקשר הכל לקדושת שבת שאז נגמר הענין של בחינת מוציא מכח אל הפועל ברוחניות אז דייקא אסורין במלאכה.

וזה בחינת ג׳ פעמים מלאכתו שנאמר בפרשת ויכולו כנגד בחינת ציור מקום וזמן שיש בבחינת מלאכה הנ״ל. וזה אשר ברא אלקים לעשות. ודרשו רז״ל כי כל הדברים מחוסר תיקון וגמר תיקונם על ידי האדם.

כי מאחר שעיקר הבריאה היתה רק בשביל האדם על כן נברא העולם באופן זה שעיקר גמר שלימות בחינת מוציא מכח אל הפועל בכל ענייני הבריאה הכל על ידי האדם אבל אסור לו להאדם לומר ח״ו כחי ועצם ידי עשה לי את החיל כי בזה פוגם ח״ו ביותר בבחינת התפתחות הידים ומפריד ח״ו לגמרי בין הכח והפועל שעיקר השלימות שאף על פי שמוציא מכח אל הפועל אף על פי כן יהיה הפועל מקושר בבחינת הכח בחינת הרוח דלעילא ויקבל חיות דקדושה משם וכמבואר מזה בליקוטי הלכות. וזה בחינת ששת ימים תעשה מלאכה שידע שהמלאכה נעשית מאליה רק בכח השם יתברך וביום השביעי יהיה לכם קדש וכו׳ כי אז מאיר הרוח דלעילא בהארה נפלאה ואז אסורין במלאכה. ואז דייקא עיקר גמר

שלימות הענין של בחינת מוציא מכח אל הפועל על ידי שישראל שובתין ממלאכה ושומרין את השבת.

ועל כן אמרו רז״ל כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית כי זה עיקר תכלית הבריאה בשלימות שאפילו אחר שיצא אל הפועל הגשמיות ממש עד שנתרחקה כביכול מבחינת הרוח דלעילא בחינת כח. אף על פי כן יהיו מקשרים את כל הנבראים לבחינת הכח העליון עד שידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו׳ שזה על ידי ששומרין את השבת ומעידין על יחודו יתברך שהוא ברא את הכל וישבות ביום השביעי ועל כן אומרים לו המלאכים וסר עוונך וחטאתך תכופר כי כל העוונות הם מבחינת נפילת התפתחות הידים הנ״ל בחינת מוציא מכח אל הפועל הנ״ל כמבואר בפנים. ועל כן על ידי שאומר פרשת ויכולו בשבת שבזה נכלל בבחינת התפתחות הידים בחינת מוציא מכח אל הפועל דקדושה עד שנעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית כמו שדרשו רז״ל אל תקרי ויכולו אלא ויכלו היינו שגם לו יש חלק בגמר הבריאה כולה ויציאתה מכח אל הפועל על ידי זה מוחלין לו כנ״ל (וצריכין להרחיב הביאור בזה קצת ומובן ממילא) ועל כן תיכף למאמרים הנ״ל אמרו רז״ל שם מנין שהדיבור כמעשה שנאמר בדבר ה׳ שמים נעשו. היינו כי עיקר שלימות מוציא מכח אל הפועל הוא על ידי שלימות הדיבור כמבואר בפנים.

ושלימות הדיבור הוא גם כן על ידי קדושת שבת שזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת כמבואר בפנים. כי שבת הוא בחינת עלמא דאתי שאז יתגלה האמת שהוא בחינת הפנים דקדושה ועל ידי זה יהיה מפלת הרשעים ואז יהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ שזה בחינת שלימות הדיבור כמבואר כל זה בפנים. וזה בחינת וגרך אשר בשעריך הנאמר אצל שבת. וכן ובני הנכר הנלוים אל ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳. כי על ידי קדושת שבת הוא בחינת התקרבות הגרים בבחינת לקרוא כולם בשם ה׳.

וזה על ידי בחינת מפלת הרשעים הנמשך על ידי קדושת שבת בבחינת להשבית אויב ומתנקם וכמבואר במקום אחר. והעיקר הוא על ידי אור האמת שמאיר בשבת. שזה בחינת א׳ם ת׳שיב מ׳שבת ראשי תיבות אמת כמובא וכמו שאמרו רז״ל אפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת וכנ״ל כמה פעמים וזה בחינת פני שבת נקבלה. כי אמת הוא בחינת הפנים דקדושה וזה בחינת ואנפהא נהירין וכו׳ הנאמר בשבת. ועל כן יעקב הוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת כי הוא בחינת אמת כמו שכתוב תתן אמת ליעקב וזה בחינת מבקשי פניך יעקב סלה. ומחמת שעיקר האמת הוא כשאין אדם נצרך לבריות כמבואר בפנים על כל אמרו רז״ל עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות כי כיון שנצרך אדם לבריות משתנה פניו ככרום לכמה גוונין היינו שנשתנה האמת שלו לכמה גוונין ועיקר האמת אינו אלא אחד כמבואר בפנים. וזה פגם גם כן בקדושת שבת שהוא בחינת

אמת כנ״ל והוא בחינת אחד בבחינת ימים יוצאו ולו אחד בהם זה שבת בחינת רזא דשבת דאתאחדת ברזא דאחד וכנ״ל כמה פעמים.

וזה בחינת שבת מלכתא כי על ידי קדושת שבת נשלמין אותיות הדיבור שזה בחינת מלכות פה כמבואר בפנים אך צריכין עדיין לעשות נקודות להאותיות ולהוציא הדיבור ממיצר הגרון. וזה נעשה על ידי החשק וכיסופין להדבר שבקדושה שרוצה להוציא מכח אל הפועל והחשק והכיסופין נעשין דייקא על ידי המניעות בבחינת ולחם סתרים יונעם שדייקא על ידי שמראין לו דבר הנחמד ותיכף ומיד חוטפין ממנו ומחביאין ומסתירין הדבר ממנו על ידי זה מתגבר החשק והכיסופין ביותר להשיג זה הדבר וכמבואר בפנים. והנה גודל מעלת יקרת נפלאות נוראות קדשות הנחשק של קדושת שבת אין צריכין לבאר כי שקולה שבת ככל התורה כולה והמצוות וכל המשמר שבת כהלכתה אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו. וכידוע לכל כל הפלגות הגדולות שהפליגו רז״ל בגמרא ומדרשים ובפרט בזוהר הקדוש ובכתבי האריז״ל בענין קדושת שבת קדש ושבת נקרא חמדת הימים וכמו שדרשו רז״ל ויכל אלקים ביום השביעי וכו׳ שכביכול הקב״ה בעצמו חושק מאד לקדושת שבת וכפי גודל מעלת הנחשק כן צריך להיות גודל החשק על כן באמת שבת בעי הכנה כמו שאמרו רז״ל. ואמרו רז״ל זכריהו מאחד בשבת מחד בשבת לשבתא. ועיקר ההכנה לשבת ברוחניות הוא הרצון והחשק והכיסופין שצריכין לכסוף בכל ימי השבוע אחר קדושת שבת. וזה גם כן בכלל כיון ששבת וי אבדה נפש. כי בשבת מרגיש כל אחד מישראל כפי בחינתו תוספת הארה וקדושה בנפשו שזה בחינת הנפש יתרה הבאה בשבת ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו. ועל ידי זה הוא מתגבר בכיסופין יתרים לכסוף ולחשוק אחר הנפש יתרה של קדושת שבת שזה בחינת וי אבדה נפש עד שזוכה על ידי זה בשבת השני לקבל פנימיית קדושת שבת וקדושת הנפש יתרה של שבת בתוספת הארה ביותר שזה גם כן בכלל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו׳ וכנ״ל כמה פעמים.

וזה גם כן בחינת מה שאמרו רז״ל לדעת כי אני ה׳ מקדשכם וכו׳ מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני רוצה ליתנה לישראל לך והודיעם ומסיק שם מתן שכרה של שבת לא עבידא לאגלויי. היינו שהודיע להם מעלת הנחשק שהוא מתנה טובה נפלאה ויקרה מאד רק שהיא נעלמת ונסתרת ונגנזת מאד בבית גנזיי ואני רוצה ליתנה לישראל על כן לך והודיעם בכדי שידעו גודל אהבה והרצון שיש לו להשם יתברך עמהם עד שמחמת זה רוצה ליתן להם דבר נחשק גדול מאד עד שמחמת מעלתו הוא סתום ונעלם טמיר וגנוז מאד עד שאפילו אחר שיקבלו אותה וידעו ממצוות שמירת שבת אף על פי כן פנימיית קדושתה שהוא בחינת מתן שכרה של שבת לא עבידא לאגלויי על כן צריכין להודיע להם זאת בכדי שיתגברו בחשק גדול וכיסופין גדולים כל כך כפי מעלת הנחשק עד שעל ידי זה יזכו לקבל איזה הארה גם מפנימיית קדושתה שהוא בחינת שבת העליון בחינת רוח דלעילא הנ״ל. וזהו שאמרו שם גם כן כל המצוות ניתנו בפרהסיא ושבת ניתן בצנעא לישראל וכו׳ אי הכי לא ליענשו עכו״ם עליה.

שבת אודיעינהו מתן שכרה לא אידעינהו אי נמי וכו' נשמה יתרה לא אודעינהו עיין שם מה שדקדקו המפרשים ז"ל מהרש"ל ומהרש"א ומהר"ם שי"ף. ולפי הנ"ל הוא בסגנון זה כי מה שמעלימין ומסתירין את הנחשק הוא משני בחינות כי מי שאינו ראוי והגון באמת להתקרב לקדושת מעלת הנחשק אזי על ידי ההעלמה נתרחק באמת. ומי שראוי להתקרב אליו אזי על ידי ההעלמה וההסתרה והמניעות הוא מתגבר בחשק גדול ביותר כפי מעלת הנחשק עד שזוכה על ידי זה להתקרב אליו וליהנות מקדושתו ביותר.

וכמו כן לענין קדושת שבת שרצה הקב"ה מתחלת הבריאה ליתנה לישראל באהבה וברצון כמאמר כנסת ישראל יהיה בן זוגך על כן נתן להם את השבת והודיע להם גם מפנימיית קדושתה שהוא מתן שכרה דלא עבידא לאגלויי והודיע להם גם מקדושת הנשמה יתרה וכל זה בכדי שיתגברו בחשק וכיסופין גדולים לקבל הארה מקדושת מעלת הנחשק ואז גם המניעה וההעלם וההסתרה הוא רק בשביל התגברות החשק ביותר כנ"ל. אבל ולא נתתו ה אלקינו לגויי הארצות וכו' כי מהם הסתיר והעלים כל הענין לגמרי בכדי שלא יתקרב זר ועכו"ם אל קדושת שבת. רק אדרבא אמרו רז"ל עכו"ם ששבת חייב מיתה. ולכך פריך אי הכי לא ליענשו עכו"ם עליה. היינו כפשוטו כפירוש רש"י כי לעתיד יקבלו עכו"ם עונש על שלא קבלו כל התורה והמצוות ויענשו גם על שלא קבלו מצוות שמירת שבת. ולמה יענשו מאחר שראו ששבת ניתן בצנעא והעלימו קדושתה מהם בכוונה. ומתרץ שבת אודעינהו מתן שכרה לא אודעינהו וכן נשמה יתרה לא אודעינהו.

וכל זה מחמת מעלת הנחשק אשר באמת העכו"ם אינם ראויים להתקרב לקדושתו. על כן הודיע להם רק מעוצם קדושת שבת כפשוטו אבל לא הודיע להם מפנימיית קדושתו. וגם על פשטיות קדושתו הזהירם גם כן עכו"ם ששבת חייב מיתה.

נמצא שיש להם מניעה גדולה מקדושת שבת מאחר שמוזהרין על זה כל כך ובאמת לא דעת ולא תבונה להם כי דייקא על ידי זה היו צריכין להתעורר ולהתגבר בחשק גדול כל כך לקדושת שבת עד שבשביל זה בעצמו יגיירו את עצמם ויקבלו עליהם קדושת ישראל בכדי שיזכו לקיים מצוות שמירת שבת.

כי מאחר שרואין שישראל עם סגולתו נצטוו על קדושת שבת ומהם הסתירו והעלימו פנימיות קדושתו לגמרי וגם על פשטיות קדושתו הזהירו עליהם כל כך. היה להם להבין מזה בעצמו גודל מעלת הנחשק ולהתגבר לשבר כל המניעות ולהתקרב לקדושת שיראל בכדי שיזכו גם כן לשמירת שבת כפשוטו על כל פנים. כי באמת אפילו מי שראוי לרחקו והמניעה בא עליו כמעט בשביל שאינו ראוי להתקרב. אדרבא זה בוודאי צריך להתגבר בהתגברות גדול מאד לשבר כל המניעות ולהתקרב אל הקדושה באיזה התקרבות כל דהו ממש כי כפי מעלתו ובחינתו גם

הנחשק של בחינת זה ההתקרבות הוא גם כן בבחינת קמוץ וסתים ונעלם אצלו עד שצריך להתגבר ולשבר כל המניעות שבעולם בשביל בחינת זה ההתקרבות כנ״ל.

וזה אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה ודרשו רז״ל מזה עתיד הקב״ה לעשות צל וחופה לבעלי מצוות (היינו בעלי צדקה ותומכי אורייתא) אצל עומלי תורה וכו׳ כי על ידי שמחזיקין את התלמידי חכמים ומפרנסין אותן זוכין להוציא את חכמתם ותורתם מכח אל הפועל. והמחזיקים את התלמדי חכמים והתלמידי חכמים הם גם כן בבחינת כח ופועל כי בשעה שנותנין ממונם לתלמידי חכמים אזי עדיין הדבר בכח. ואחר כך כשהתלמידי חכמים לומדים על ידי זה אזי יוצא תכלית כוונת המחזיקים אל הפועל ויש להם גם כן חלק בתורתם.

וזה שומר שבת מחללו זה בחינת מוציא מכח אל הפועל בתכלית השלימות שתלוי בקדושת שבת כנ״ל. וזה ושומר ידו מעשות כל רע ״ידו׳ דייקא היינו ששומר עצמו מבחינת ידי עבירה שבאים מנפילת התפתחות הידים בחינת מוציא מכח אל הפועל כנ״ל.

וזה ואל יאמר בן הנכר הנלוה על ה׳ לאמור הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו היינו כנ״ל כי הלא רואה אני שהעלימו מאתנו מצוות שבת וניתן רק לישראל בצנעא וככל הנ״ל ומזה מובן כי רחוקים אנחנו מבחינת מוציא מכח אל הפועל דקדושה ואין השם יתברך רוצה כלל בהתקרבותינו אליו. וכן ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש כי מצוות הולדת הבנים הוא גם כן בשביל להוציא תכלית כוונת הבריאה מכח אל הפועל בכל פעם ביותר על ידי ריבוי הדורות וכו׳ שזה בחינת פרו ורבו ומלאו את הארץ וכו׳ בחינת לא לתהו בראה לשבת יצרה וכו׳. ועל כן הסריס יוכל לומר הן אני עץ יבש וממילא אני רחוק מבחינת מוציא מכח אל הפועל דקדושה בשלימות. וזה כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי בחינת שתי שבתות הנ״ל שהן בעצמן עיקר שלימות בחינת מוציא מכח אל הפועל הנ״ל וזה ובחרו באשר חפצתי (היינו בכח ומחשבת לבם יבחרו בזה) ומחזיקים בבריתי (בפועל ממש) ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ובנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת. היינו כי השם של האדם הוא כפי הפעולה שיש לו להאדם לעשות בעולם כמובא בשבחי הר״נ (שאחר סיפורי מעשיות) סימן צ״ו.

וזה בחינת לכו חזו מפעלות ה׳ אשר שם שמות בארץ ודרשו רז״ל אל תקרי שמות ומובא בדברי רז״ל בליקותי תנינא ששמו״ת ראשי תיבות ת׳כלית מ׳עשה ש׳מים ו׳ארץ בחינת שבת עולם הנשמות וכו׳. ועל כן על ידי שהסריסים אלו ישמרו את השבת שזה בחינת מוציא מכח אל הפועל בשלימות על ידי זה יזכו לשם עולם כנ״ל וזה ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי והביאותים אל הר קדשי ושימחתים בבית תפלתי ששם תכלית בחינת מוציא מכח אל הפועל בבחינת מכון לשבתך פעלת ה׳ ושם מקריבין הקרבנות בבחינת ופועל ידיו

תרצה וזה כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים. כי באמת השם יתברך רוצה בהתקרבות כולם וכל המניעות וההתרחקות הוא רק בשביל להתגבר בכיסופין יתרים ביותר וכל המרוחק ביותר צריך ליזהר בזה ביותר להתגבר בחשק וכיסופין גדולים כל כך עד שישבר כל בחינת המניעות וההתרחקות ויתקרב אל הקדושה כנ״ל.

ומחמת שהנחשק של שבת גדול ונורא מאד עד שהוא בבחינת קמוץ וסתים שזה בחינת אור הכתר המאיר בשבת כידוע וכתר הוא בחינת נקודת קמץ כידוע על כן הוא מדברים שמסרו ישראל נפשם עליהם. כי כמה פעמים התגברו המניעות והאונסים על ענין שמירת שבת מאד מאד וישראל עם קדוש התגברו בחשק גדול כל כך עד שמסרו נפשם על זה ועל ידי זה זכו להוציא מכח אל הפועל פנימיית קדושת שבת ביותר עד שבזכותם יכולין כל ישראל לזכות לקבל איזה הארה מפנימיות קדושת שבת. ועל כן גם עכשיו כשאומרים ועל מנוחתם יקדישו את שמך צריכין לקבל על עצמן מסירות נפש ועל ידי זה זוכין לקבל הארת פנימיית קדושת שבת שמאיר אז ביותר כנ״ל.

וזה בחינת זכור ושמור הנאמר בשבת שהם כנגד בחינת שתי שבתות הנ״ל כמובן גם בתיקונים ועל כן אצל זכור את יום השבת נאמר כי ששת ימים עשה ה׳ וכו׳ על כן ברך ה׳ את יום השבת ויקדשהו. זה בחינת שנמשך קדושת שבת העליון שהוא בחינת רוח דלעילא בחינת כח. ואצל שמור את יום השבת נאמר וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה׳ אלקיך משם וכו׳ על כן צוך ה׳ אלקיך לעשות את יום השבת. כי יציאת מצרים הוא בחינת שיצא הדיבור מהגלות שעל ידי זה זוכין להוציא מכח אל הפועל כמבואר בפנים. על כן נתגלה אז קדושת שבת בפועל ממש וזה בחינת לעשות את יום השבת לעשות דייקא בפועל ממש. וזה גם כן ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת ומבואר בתיקון מ״ח ואינון תרי שבתות עלייהו אתמר ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת תרין זמנין אידכר הכא שבת לקבל שכינתא עילאה ותתאה וכו׳ היינו כנ״ל וכן מובא בליקוטי תורה פרשת קדושים הנ״ל ענין ושמרו בני ישראל את יום השבת לעשות את השבת. וזה שסיים לדורותם כי זה גם כן ענין מצוות הולדת הבנים וריבוי הדורות כנ״ל. ועל כן עיקר עונת תלמידי חכמים משבת לשבת. וזה ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם שדרשו מזה ששבת ניתן בצנעא ומתן שכרה לא אודעינהו או נשמה יתרה לא אודעינהו שזה בחינת הארת שבת העליון שזוכין ישראל לקבל בשבת שהוא בחינת רוח דלעילא בחינת כח. ועל כן סיים כי ששת ימים עשה ה׳ וכו׳ וביום השביעי שבת וינפש שזה כנגד בחינת שבת העליון כנ״ל גם ענין שמור את יום השבת וכן ושמרו וכו׳ וכן את שבתותי תשמרו יש לפרש מלשון ייחול והמתנה כמו ואביו שמר את הדבר פירש רש״י שהיה ממתין ומצפה מתי יבא וכו׳ כי צריכין לייחל ולהמתין ולצפות לכסוף ולהשתוקק מתי יבא ויגיע לקדושת שבת ועל ידי זה נעשין בחינת נקודות להאותיות וזוכין להוציא מכח אל הפועל ולקבל קדושת שבת בשלימות בבחינת שתי שבתות הנ״ל.

וזה גם כן הג׳ בחינות שבת המבואר בזוהר הקדוש יתרו דף צ״ב תלת דרגין אינון שבת עילאה שבת דיומא ושבת דלילה וכולהו חד וכו׳ היינו בחינת האלף הנ״ל שהוא יוד בראש ויוד בסוף ואו באמצע שהם הכח והפועל והואו שבתוך האלף שהוא בחינת פתח שנפתחין ונבדלין אלו השני יודין שהן בחינת כח ופועל וכו׳ כמבואר בפנים וזה בחינת התלת דרגין הנ״ל כמובן וזה שכתוב (ירמיה יז) כה אמר ה׳ השמרו בנפשותיכם ואל תשאו משא ביום השבת וכו׳ והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו׳ ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת וכו׳ והצתי אש בשעריה וכו׳ השמרו בנפשותיכם דייקא שתי נפשות בחינת שתי הרוחות בחינת רוח דלעילא ורוח דלתתא הנ״ל שזוכין לזה בשלימות על ידי קדושת שבת ושורש שתי הרוחות הנ״ל הוא מהרוח אוירי שנעשה מהתבררות העשן הנ״ל. ורוח אוירי הזה הוא בחינת רוחו של משיח וכמבואר בפנים וזהו ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו׳ וזה ואם לא תשמעו אלי וכו׳ והצתי אש בשעריה כי מתגבר על ידי זה ח״ו בחינת החרון אף והעשן הנ״ל שהוא מבחינת אש כנ״ל. וזה שכתוב (יחזקאל כ) ואת שבתותי חללו מאד ואומר לשפוך חמתי עליהם וכו׳ (ושם) ואומר לשפוך חמתי עליהם לכלות אפי בם וכו׳ היינו בחינת חרון אף ח״ו וזה שאמרו רז״ל אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת ח״ו היינו כנ״ל וזה והצתי אש בשעריה דייקא וכן להיפוך ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים כנ״ל וכן לבלתי הביא משא בשערי העיר הזאת וכו׳ בכדי שלא לפגום בבחינת התפתחות הידים בחינת הפתח הנ״ל שנתתקן בשלימות על ידי קדושת שבת בבחינת וביום השבת יפתח כנ״ל וזה שנאמר גם כן (נחמיה יג) ואתם מוסיפין חרון על ישראל לחלל את השבת (היינו בחינת החרוף אף הנ״ל) ויהי כאשר צללו שערי ירושלים לפני השבת ואומרה ויסגרו הדלתות ואומרה אשר לא יפתחום עד אחר השבת וכו׳ שומרים השוערים לקדש את יום השבת היינו כנ״ל.

וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון היינו כנ״ל. להגיד בבוקר חסדך היינו כשבא החסד לבחינת התגלות בפועל ממש שזה בחינת אור ובוקר. ואמונתך בלילות היינו גם כשהדבר עדיין בכח צריכין להאמין מאד בהשם יתברך ולכסוף ולהשתוקק אליו יתברך עד שיזכה להוציא הדבר שבקדושה מכח אל הפועל. ורז״ל דרשו להגיד בבוקר חסדך זה עולם הבא שדומה לבוקר ואמונתך בלילות זה עולם הזה שדומה ללילה. כי באמת בענין הזה של בחינת כח ופועל יש בזה דקות גדול בכלל ובפרט וכמובן גם במאמר התוספתא המובא בפנים בתחלת המאמר כל צדיק וצדיק די בעלמא אית ליה תרין רוחין רוחא חד בעלמא דין ורוחא חד בעלמא דאתי וכו׳ ומובן בפנים שהרוח דעלמא דאתי הוא בחינת כח.

ובחינת הרוח דלתתא של עולם הזה הוא בחינת פועל.

ובאמת כל עמל אדם בעולם הזה הוא רק בשביל תכליתו הטוב שיזכה בעולם הבא אחר פטירתו מהעולם הזה. נמצא לפי זה מובן לכל שעיקר סוף מעשה שהוא בחינת תכלית הכוונה העליונה כביכול שתצא לפעולתה בשלימות הוא העולם הבא ואז יהיה עיקר שלימות הענין של בחינת מוציא מכח אל הפועל וגמר שלימות התיקון של כל הבריאה שיצאה מכח אל הפועל רק בשביל זה התכלית וכן אצל כל אדם בפרטיות תחלת אצילות נשמתו מהמחשבה העליונה הוא רק בשביל שתבא לעולם הזה עולם הבחירה ואז הוא בבחינת מוציא מכח אל הפועל אבל אף על פי כן עיקר תכלית שלימותו שתחזור נשמתו למקור חוצבה העליון כידוע ואז דייקא נגמר ענין התיקון של בחינת מוציא מכח אל הפועל. כי דייקא על ידי שהיה בעולם הזה עולם הבחירה שנתרחק בחינת הפועל מהכח כל כך כביכול עד שיכולין לכפור לגמרי ח״ו בבחינת הכח העליון יתברך והאדם בבחירתו הטובה עוסק גם בעולם הזה עלמא דפרודא לקרב עצמו אליו יתברך ולינק ולקבל חיות דקדושה בכל פעם מבחינת הרוח דלעילא שהוא בחינת כח על ידי זה זוכה להוציא מכח אל הפועל תכלית כוונת הבריאה בשלימות עד שזוכה על ידי זה דייקא לשוב לשרשו וליכלל בבחינת הכח העליון ולהתענג על ה׳ בתכלית השלימות.

וזה מה רב טובך אשר צפנת ליראיך כי האושר התקווה והתכלית הטוב הזה הוא גנוז וצפון מאד והוא רק בבחינת כח ואינו נראה ונגלה בפועל ממש. כי הוא בבחינת עין לא ראתה וכו׳ וזה פעלת לחוסים בך נגד בני אדם כי דייקא על ידי שבאים בעולם הזה שיש בו אחיזת הסטרא אחרא ומניעות רבות מאד שמעקמין לב האדם כל כך עד שיוכל לשכוח לגמרי ח״ו בכח העליון הנ״ל בפרט מניעות הבאים מבני אדם העומדים לנגד הקדושה חס וחלילה כי בני אדם יכולין למנוע ביותר כמבואר במקום אחר והיראים הנ״ל הם עומדים לנגדם ומשברין כל המניעות עד שזוכין להוציא מכח אל הפועל בעולם הזה דברים הרבה שבקדושה על ידי זה זוכין שמאיר עליהם הרוח דלעילא שהוא בחינת כח בהארה גדולה כל כך עד שמתגלה בבחינת פועל ממש כנ״ל. וזה גם כן בחינת מה שמבואר בפנים שדייקא על ידי המניעות צריכין להתגבר בחשק גדול כל כך עד שזוכין להוציא מכח אל הפועל. נמצא לפי זה שהעולם הזה נגד בחינת קודם הבריאה הוא בחינת פועל ונגד בחינת התכלית האחרון הוא בחינת כח. כי עיקר שלימות יציאת הבריאה מכח אל הפועל בשלימות יהיה אז בזמן התכלית האחרון אבל הכל על ידי היגיעה שיגע האדם בבחירתו בעולם הזה.

ועל כן באמת אמרו רז״ל יפה קורת רוח אחת בעולם הבא יותר מכל חיי עולם הזה ויפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה יותר מכל חיי עולם הבא היינו כנ״ל. וזה להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות כי דייקא על ידי שבא האדם בעולם הזה שהוא בחינת לילה וחושך שהרוח דלעילא בחינת כח עליון נעלם ונסתר בתכלית ההעלמה וההסתרה ואף על פי כן האדם מחזק את עצמו באמונה שלימה ומושך עצמו רק אל בחינת הרוחניות לעשות רצונו יתברך ולהמשיך חיות דקדושה מבחינת

הרוח דלעילא על ידי זה דייקא זוכה להוציא מכח אל הפועל בשלימות עד שבעולם הבא בחינת בוקר אז יזכה להתגלות נפלא בפועל ממש שזה בחינת להגיד בבוקר חסדך חסד הוא בחינת התפשטות והתגלות כידוע. וזה בחינת עין לא ראתה וכו' יעשה למחכה לו. למחכה לו הוא בחינת וחכיתי לה' המסתיר פניו וכו' כי דייקא על ידי שבתוך תוקף ההסתרה מתגברין את עצמם בכיסופין גדולים ומייחלין ומחכין אליו יתברך על ידי זה יזכו לעתיד שיתגלה להם אור הגנוז בפועל ממש שזה בחינת יעשה למחכה לו יעשה דייקא שהוא בחינת פועל ואפשר שזה בחינת מה שאמרו רז"ל לעולם ישלים אדם פרשיתיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום וכו' שנים מקרא הם בחינת פי שנים הנ"ל שהוא בחינת כח ופועל. ואחד תרגום שהוא כנגד בחינת נגה ששם עיקר המתקלא והבחירה כמבואר במקום אחר זהו כנגד בחינת העולם הזה שהוא עולם הבחירה שעל ידו דייקא זוכין להוציא מכח אל הפועל בשלימות אם זוכה למאס ברע ולבחור בטוב כנ"ל.

וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור. כי טבע הניגון גם כן לעורר החיות הפנימי שבלב ולהוציאו ולגלותו מבחינת כח אל הפועל וזה כי שמחתני ה' בפעלך במעשה ידך ארנן כי כשזוכין להוציא מכח אל הפועל דקדושה בשלימות אז זוכין לשמוח באמת בפעלו יתברך ורואין כי כל פעל ה' למענהו ואפילו מעצים יבשים שנעשה מהם הנבל וכינור עולה שיר ושבח להשם יתברך וזה מה גדלו מעשיך ה' (בחינת הפועל) מאד עמקו מחשבותיך (בחינת כח) איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת הוא בחינת פועל כמובן בתיקונים והחכמה הוא בחינת כח בחינת כח מה כידוע. ועל כן הכסיל שרחוק מחכמה אמתיית לא די שהוא רחוק מקדושת הרוח דלעילא שהוא בחינת כח בחינת חכמה בחינת יוד בראש. אף גם הוא רחוק מקדושת הרוח דלתתא בחינת פועל בחינת יוד בסוף שהוא בחינת מלכות בחינת זאת כידוע ועל כן קשה לו מאד על הצלחת הרשעים בפועל ממש כל כך כי בעולם הזה שהוא בחינת פועל בחינת היום לעשותם.

שם הבחינת כח נעלם מאד עד שמחמת זה הרשעים מצליחים בבחינת בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און פועלי און דייקא כי הרשעים מוציאין מכח אל הפועל עמל ואון ועבירות גדולות רחמנא ליצלן ואף על פי כן הם מצליחין אבל באמת על ידי קדושת שבת זוכין להמשיך מבחינת עולם הבא שאז יהיה מפלת הרשעם כנ"ל וזה להשמדם עדי עד כי הצלחתם בעצמן הוא תכלית שפלותם ומפלתם.

וזה ואתה מרום לעולם ה' לעולם ידך על העליונה. כי בחינת הכח ופועל דקדושה שהם בחינת ידים דקדושה תמיד על העליונה. וזה כי הנה אויביך ה' כי הנה אויביך יאבדו כי הם נאבדים בכח ובפועל ובשעת הצלחתם אז הוא תיכף מפלתם ותכלית אבודתם ועל כן אמר כי הנה כמשמעו תיכף ומיד. וזה יתפרדו כל פועלי און כי נפרדים ונכרתים לגמרי מבחינת הקדושה העליונה ואין להם כח לינק ממנה כלל. ותרם כראם

קרני כי אז שלימות עליית הקדושה שזה בחינת השלהובא דאשא שיורד בכל ערב שבת על ראשי הקליפות הטמאות להכניעם ולהשפילם ואז הקדושה עולה בשלימות.

וזה ותרם כראם קרני בלותי בשמן רענן ותבט עיני בשורי שזה בחינת מלך המשיח שישפיל את כולם כמו שדרשו רז״ל. ורוחו של משיח הוא שורש בחינת השתי הרוחות הנ״ל. וזה בקמים עלי מריעים תשמענה אזני צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגא היינו שדייקא על ידי המניעות (שזה בחינת בקמים עלי מריעים) על ידי זה מתגבר אצל הצדיקים החשק והכיסופין ביותר עד שעל ידי זה זוכין לעשות פירות ולהוציא ביותר מכח אל הפועל בשלימות וזה שדרשו רז״ל מה תמר וארז יש להן תאוה אף צדיקים יש להן תאוה ומה הוא תאוותן הקב״ה דכתיב קוה קויתי ה׳ וכו׳ היינו בחינת הכיסופין הנ״ל וזה מה תמרה זו עושה פירות מה ארז זה גזעו מחליף וכו׳ היינו כנ״ל שעושין פירות וגזען מחליף ומוציאין תכלית כוונת הבריאה מכח אל הפועל בשלימות יותר בכל פעם כנ״ל. וזה שתולים בבית ה׳ (שהוא בחינת פנימיית בחינת כח) בחצרות אלקינו (בחינת חיצוניות בחינת פועל) יפריחו עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו כי כל מה שמזקינים ומוציאים מכח אל הפועל ביותר הם מוסיפים כח וזוכין לינק ולקבל חיות חדש מבחינת הרוח דלעילא בחינת כח ביותר ועל ידי זה זוכין להוציא מכח אל הפועל ביותר. וזה להגיד כי ישר ה׳ צורי ולא עולתה בו. כי על ידי שהפועל נתרחק בעולם הזה מן הכח והכח נעלם ונסתר כל כך יכולין להרהר אחר מדותיו יתברך אבל על ידי קדושת שבת זוכין לכל הנ״ל ואז רואין הכל כי ישר ה׳ צורי וכו׳ בבחינת הצור תמים פעלו (דייקא) אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שלא יצא חוץ לתחום שבת שמרמז לשני היודין הנ״ל כמבואר בהקדמת התיקונים ונטרי אות שבת בתחומין דאינון יוד יוד מן יאקדולק״י וכו׳, וזה עשות חפציך ביום קדשי שלא יעשה חפציו בשבת שזה בחינת מוציא מכח אל הפועל בעובדין דחול. אבל בשבת צריכין לשבות מזה לגמרי כי אז נתתקן ענין של מוציא מכח אל הפועל של כלל הבריאה ברוחניות כי שבת הוא מעין עולם הבא שהוא תכלית מעשה שמים וארץ כנ״ל. וזה וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד זה כנגד בחינת כח ופועל הנ״ל ובחינת כח שם עיקר הענג בחינת והתענג על ה׳ ובחינת פועל שם עיקר כבודו יתברך בחינת לכבודי בראתיו וכו׳ בחינת כל פעל ה׳ למענהו כנ״ל בחינת מלא כל הארץ (שהוא בחינת פועל כמובן בפנים) כבודו וזה גם כן בחינת מצוות ענג וכבוד שבת כשפוטו כי מבחינת הכח ופועל שהם בחינת שתי הידים משם שורש כל השפע והפרנסה והעושר והכבוד כמו שכתוב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון כנ״ל.

ועל כן מחוייבין לענגו ולכבדו וכמובן גם בזוהר הקדוש פרשה יתרו. וגם מאחר שמאיר אז הרוח דלעילא בהארה גדולה על כן גם תענוגי הגוף

נמשך עליהם קדושה גדולה והן בבחינת והתענג על ה׳ וכמו שדרשו רז״ל על זה.

וזה וכבדתו מעשות דרכך שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז וכעס כנ״ל כמה פעמים ונוטלת אחת מת״ק ממאור עיניו שזה בחינת כעשן לעינים המבואר בפנים ממצוא חפצך ודבר דבר שלא ידבר דיבור של חול שעל ידי זה פוגם בקדושת שבת שהוא בחינת שלימות הדיבור דקדושה שעל ידו מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל. וזה אז תתענג על ה׳ שיזכה להארת הרוח דלעילא במדריגה עליונה ונפלאה מאד שהוא בחינת עתיק כנ״ל. וזה שדרשו בזוהר הקדוש דא עתיקא קדישא והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין שהוא בחינת עליית המלכות עד חב״ד והמלכות הוא בחינת פועל כנ״ל וזוכין לקשר הפועל אל הכח בהתקשרות גדול עד שזוכין לבחינת וידע כל פעול כי אתה פעלתו כנ״ל. וזה שדרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו מאחיזת הסטרא אחרא שרוצה להתאחז בבחינת הפועל ולהפרידו ח״ו לגמרי מבחינת הכח כנ״ל. וזה בעצמו בחינת מפלת הרשעים שנמשך על ידי קדושת שבת שזה בחינת ואתה על במותימו תדרוך וכמו שדרשו רז״ל. ושתי בחינות אלו הן בחינת שני היודין הנ״ל.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א היינו בחינת הואו שבתוך האלף שמחבר הכח והפועל בקדושה עליונה בשלימות ועל ידו דייקא נפתחין ונבדלין אלו השני היודין. ועל כן אמרו רז״ל על יעקב דייקא שקבע תחומין וכו׳ תחום שבת הוא סוד השני יודין הנ״ל כנ״ל בשם התיקונים. גם והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחינת אמת בחינת תתן אמת ליעקב ובחינת בטחון ופרנסה שאינו נצרך לבריות בחינת אשרי שאל יעקב בעזרו וכו׳ כמבואר בפנים. גם נחלת יעקב הוא בחינת עלמא דאתי כמאמר רז״ל שיעקב נטל לחלגו העולם הבא ועל כן דרשו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים. כי על ידי זה נמשך בחינת לקרוא כולם בשם ה׳ כמבואר בפנים. ועל כן אמרו רז״ל עולמי עולמי מי בראך מי יוצרך יעקב בראך וכו׳ בראך יוצרך דייקא. בריאה הוא בחינת שבת ויצירה הוא בחינת חול כידוע וכמבואר בפנים גם כן ועל ידי בחינת יעקב זוכין להמשיך בחינת קדושת שבת שהוא בחינת עלמא דאתי לתוך ימי החול שהוא בחינת העולם הזה ועל ידי זה זוכין לשלימות הדיבור שעל ידי זה מוציאין כל הבריאה מכח אל הפועל כנ״ל ועל כן באמת יעקב בראך יעקב יוצרך.

וזה שסיים כי פי ה׳ דיבר. כי שבת הוא בחינת קדושת הדיבור בשלימות שעל ידי זה זוכין להוציא מכח אל הפועל בשלימות כנ״ל גם יעקב זכה לבחינת הכיסופין הקדושים הנ״ל בחינת כי נכסוף נספת לבית אביך הנאמר ביעקב וזכה לנקודות שזה בחינת אם כה יאמר נקודים יהיה שכרך ועל כן זכה לשלימות הדיבור בחינת וזאת אשר דבר להם וכו׳:

17 סימן סז 15 (ויבן ה׳ את הצלע) שבת הוא עולם הנפשות בבחינת שבת וינפש וכנ״ל כמה פעמים וזה בחינת הנפש יתרה שזוכין לקבל בשבת.

ושורש הנפשות הוא הכבוד וזה סוד כבוד שבת ועל כן צריכין ליזהר מאד בכבוד שבת כי מאחר שהוא שורש הנפשות על כן הפוגם בו ומחלל שבת ח״ו נאמר בו ונכרתה הנפש ההיא. כי על ידי זה נסתלק נפשו ונפרדת משרשה ח״ו. וכל מה שנזהר האדם ביותר בכבוד שבת זוכה לקבל הארת הנפש יתרה ביותר וזה בחינת השמרו בנפשותיכם ואל תשאו משא ביום השבת (בנפשותיכם דייקא) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו׳ בחינת תיקון המלכות בחינת הכבוד. ואם לא תשמעו אלי וכ׳ והצתי אש בשעריה וכו׳ כי הכבוד הוא בחינת אש בבחינת וכבוד ה׳ כאש אוכלת וכמבואר בפנים ועל כן כשפוגמין בכבוד שבת בא אש ח״ו וכמו שאמרו רז״ל אין הדליקה מצויה וכו׳ וכנ״ל כמה פעמים וזה בחינת לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת.

וזה גם כן בחינת מצוות הסעודות של שבת כי אז השלחן שהוא בחינת כבוד בחינת שלחן מלכים הוא בבחינת כתר מלכות כי בשבת מאיר הארת הכתר כידוע ואז הכבוד בחינת מלכות יש לו פנים בחינת ואנפהא נהירין וכו׳ בחינת ברכו באור פניו של אדם וכו׳ ברכו במטעמים וכו׳ ואז השלחן בבחינת זה השלחן אשר לפני ה׳ בחינת לחם הפנים שזה סוד הי״ב חלות של שבת כנגד י״ב לחמים של לחם הפנים שהיה סידורו בשבת כי שבת הוא בחינת שבירת תאוות אכילה בחינת שביעה כמבואר בסימן רע״ו. ואז האכילה רק בשביל מצוה בשביל כבוד שבת וקדושתו בבחינת תלתא היום כתיבא שהאכילה הוא רק בשביל קדושת היום בבחינת אכלוהו היום כי שבת היום לה׳ וכמבואר במקום אחר. ועל כן אז הוא נשיאת פנים בבחינת ישא ה׳ פניו אליך וישם לך שלום בחינת שבת שלום כידוע.

ועל כן על ידי ענג שבת נופלין ונתבטלין המלכיות דסטרא אחרא שמלכותם הוא רק על ידי עזות בבחינת והשבתי גאון עזים וכנ״ל כמה פעמים. וזה שאמרו רז״ל המענג את השבת ניצול משיעבוד מלכיות היינו כנ״ל. וזה בחינת השלהובא דאשא שיורד בכל ערב שבת להכניע הקליפות הטמאות כנ״ל כמה פעמים. ואז שלימות עליית המלכות דקדושה שעולה מבחינת רגליה יורדות מות כמבואר בכתבי האריז״ל ונעשה מצדק צדקה וזה בחינת שמש בשבת צדקה לעניים כי כבוד וענג שבת הוא בעצמו בחינת צדקה כנ״ל כמה פעמים. וזה גם כן גודל מעלת מצוות הצדקה שנותנין לעניים על שבת כי על ידי זה מעלין את המלכות ביותר. וזה בחינת והלך לפניך צדקך (שמרמז על עליית הכבוד והמלכות אל אור הפנים כמבואר בפנים) כבוד ה׳ יאספך וכו׳ וסמיך ליה אם תשיב משבת רגלך שמרמז על שעל ידי קדושת שבת עולין הרגלין מבחינת רגליה יורדות מות כמבואר בכתבי האריז״ל.

ועל ידי קדושת שבת חוזר הכבוד אל המביני מדע כי קדושת שבת כלול משניהם כי הוא בחינת מלכות בחינת כבוד בחינת מלך הכבוד גם הוא בחינת בינה כמבואר בזוהר הקדוש ותיקונים וכנ״ל כמה פעמים.

ואז כשחוזר הכבוד אל המביני מדע אזי בתחלת ממשלתם נעשה מחלוקת וכו׳ וכשמתחברים השונאם אזי יונקים הרבה ויונקים במהרה כל המותרות ונופלין וכו׳. ואולי שזה סוד חבלי משיח ומלחמת גוג ומגוג כי אז בימות המשיח יוחזר הכבוד בשלימות אל המביני מדע ועל כן יתעורר אז קודם ביאת המשיח מחלוקת גדול על התלמידי חכמים בחינת דור שבן דוד בא קטגוריא בתלמידי חכמים (כתובות קי״ב:) ופירש רש״י הרבה מסטינים ומלמדי חובה יעמדו עליהם וזה עיקר חבלי משיח (כמבואר ברש״י שבת דף קי״ח) וכן מלחמת גוג ומגוג שיתעורר אז שיתקבצו כל הגויים להלחם על ישראל ובאמת יהיה זאת לטובת ישראל כי יפלו אז הגויים מפלה גמורה באין סומך. ומחמת שבכל שבת נעשה גם כן בחינה זאת שעולה המלכות עד הבינה בבחינת ושמרתם את השבת כי קדש היא ואז רוצין גם השלש קליפות טמאות לעלות עמה ולינק ממנה ואז יורד שלהובא דאשא ומכוה על ראשם ונופלין כמבואר בכתבים ונעשה מפלת האויבים והקליפות והסטרא אחרא ממילא על ידי קדושת שבת ועל כן אמרו רז״ל המענג את השבת ניצול מחבלי משיח וממלחמת גוג ומגוג היינו כנ״ל. וזה בעצמו גם כן בחינת דינה של גיהנם שנאמר בו על רשעים יחול (חגיגה י״ג) בחינת שלהובא דאשא הנ״ל שיורד על ראשי הקליפות ומכוה ראשם כנ״ל. ומחמת שניקת האויבים הוא מהשערות כמבואר בפנים על כן אם היו שערות ראשו גדולות מצוה לגלחם ובערב שבת דייקא כמבואר בשולחן ערוך אורח חיים סימן ר״ס. גם שבת הוא בחינת יראה ואהבה וכנ״ל כמה פעמים ועל ידי זה מולידין הנפש ומגדלין אותה וזה שאמרו רז״ל (שבת קכ״ט:) ומילדין את האשה בשבת וכו׳ וקושרין את הטבור ושם (ק״ל:) מכאן שמיילדין את הולד בשבת (זה בחינת ההולדה) וחותכין הטבור ורוחצין הולד ומולחין הולד ומלפפין הולד בשבת זה בחינת הגידול והחיזוק של הולד. ועל כן צריכין ליזהר מאד בשבת להתפלל בכוונות הלב כי על ידי שמתפללין בלא כוונת הלב על ידי זה מתרחקת הנפש מן הכבוד ואזי יש עייפות להנפש כמבואר בפנים.

וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון עליון דייקא היינו לכוון לבו היטב אליו יתברך אשר הוא מרומם על כל ברכה ותהלה בבחינת יתברך וישתבח וכו׳ בריך הוא לעילא מכל ברכתא וכו׳. וזה שכתוב בכתבים לכוון מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת ראשי תיבות למש״ה וכו׳. כי משה רבינו עליו השלום מחזיר בשבת לישראל הכתרים שניטלו מהם וניתנו לו וכו׳ כי העדיים והכתרים הנ״ל נכתרו ישראל כשאמרו נעשה ונשמע והיה להם לעדי ולכבוד ואחר כך כשחטאו בעגל ניטלו מהם ואז נשתברו הלוחות וירדה שכחה לעולם ונעשו בבחינת זקן ששכח תלמודו לאונסו כי הם לא היו חייבם כל כך רק על ידי הערב רב ואז ניטל גם ממשה האלף אורות ובשבת מחזירין למשה האלף אורות והוא מחזיר לישראל הכתרים שזה בחינת התיקון של הזהרו בזקן ששכח תלמודו לכבדו. ואזי נקרע הענן שהוא בחינת השכחה ונתגלה הדעת שהוא בחינת מים קרים על נפש עייפה כי פגם העגל היה גם כן בבחינה זו כנ״ל היינו שנתגלה שגם בשעה שאמרו נעשה ונשמע לא היה לבם שלם

עמהם בשלימות וכמובן בדברי רז״ל במה שדרשו (שבת פ״ח:) על פסוק לבבתני באחת מעיניך וכו׳ ועיין במדרש שיר השירים על פסוק לבבתני הנ״ל מובן ביותר ובמדרש כי תשא פרשה מ״ב מבואר להדיא ר״מ אומר אף לא יום אחד היה אלא היו עומדין בסיני ואמרו בפיהם נעשה ונשמע ולבם מכוון לעבודה זרה שנאמר ויפתוהו בפיהם וכו׳ ולבם לא נכון עמו וכו׳ מבואר כנ״ל ועל ידי זה נשתברו הלוחות וירדה שכחה לעולם שזה בחינת יען כי נגש וכו׳ בשפתיו כבדוני ולבם רחק ממני לכן וכו׳ ואבדה חכמת חכמיו היינו שכחת התורה כמו שדרשו רז״ל מזה (שבת קל״ח:) ועל שמירת שבת אמרו רז״ל אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו על כן נתתקן על ידי זה חטא העגל שזה בחינת ויקהל משה וכו׳ שתיכף אחר יום כיפור שנמחל להם חטא העגל צוה משה על שמירת שבת ועל מלאכת המשכן ששם התגלות כבודו יתברך בבחינת ונקדש בכבודי שנאמר על המשכן.

ועל כן בשבת מחזירין האלף אורות למשה ולשיראל הכתרים שזה בחינת הכבוד שנותנין לזקן ששכח תלמודו שעל ידי זה חוזר ונתגלה חכמתו ונמשכין מים קרים לתקן עייפות הנפש שנעשה על ידי פגם התפלה כנ״ל ועל כן אז עיקר זמן שלימות התפלה בכוונה כנ״ל. ועל כן אומרים אז בנשמת כל חי וכו׳ על כן אברים שפלגת בנו וכו׳ כדבר שכתוב כל עצמותי תאמרנה וכו׳ כי על ידי זה נתתקנין גם העצמות וזוכין להתפלל בבחינת כל עצמותי תאמרנה וכו׳ כמבואר בפנים.

גם כי אמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא היו שום אומה ולשון שולטין בהם שנאמר ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט מיד ויבא עמלק. ועל כן נאמר אצל מלחמת עמלק ואתה עייף וכו׳ בחינת עייפות הנפש שבא על ידי התרחקות הנפש מן הכבוד שבא על ידי שפוגמין בכבוד שבת ח״ו. וכן אמרו רז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת. ועל כן בימי החורבן והגלות נאמר ראוה צרים שחקו על משבתיה ודרשו רז״ל על שבתותיה ונאמר שכח ה׳ בציון מועד ושבת ואז נפגם גם כבוד הזקנים בבחינת ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון. ונאמר זקנים משער שבתו שבתו דייקא. כי זה נמשך על ידי שפגמו בכבוד שבת שהוא שורש בחינת הזקנה דקדושה בחינת תליסר תיקוני דיקנא שעולים לשם בשבת קדש כידוע ועל כן כשפגמו בכבוד שבת בבחינת ומשבתותי העלימו עיניהם על ידי זה גברו העננין דמכסיין על עיינין שהם רומי רבתא ורומי זעירתא כמבואר בזוהר הקדוש וחרבה ירושלם וגלו ישראל ונתעלם כביכול בחינת פנימיות קדושת שבת ונפל על זה בחינת שכחה בחינת שכח ה׳ בציון מועד ושבת כנ״ל ועל כן אמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין ופירשו המפרשים ז״ל שתי שבתות דייקא שבת אחד לתקן פגם ועוון חילול שבת הראשון שגרם החרבן והגלות ואז היה זכות שמירת השבת השני מביא הגאולה היינו כי שמירת השבת האחד הראשון משתי השבתות היה בבחינת הכבוד שנותנין לזקן ששכח תלמודו שעל ידי זה חוזר ונתגלה חכמתו כנ״ל. כמו כן על ידי שמירת שבת הראשון היה חוזר ונתגלה פנימיית הארת הדעת והמוחין

של שבת קדש שהיו נעלמין עד עכשיו בבחינת שכחה והיה נתתקן פגם חילול שבת ראשונה כנ״ל ואז אחר כך על ידי שמירת שבת השני במוחין שלמים ודעת גדול על ידי זה היו נגאלין ושפיר למדו רז״ל ענין זה ממה שנאמר אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ וסמוך ליה והביאותים אל הר קדשי ושימחתים בבית תפלתי כי על ידי זה זוכין להתפלל בכוונת הלב בבחינת אליך ה׳ נפשי אשא לבי אכוון ועל ידי זה בא שמחה בבחינת שמח נפש עבדך כי אליך ה׳ נפשי אשא וכמבואר בספר המדות שמחה אות י״ב. על ידי כוונת הלב בא שמחה.

גם כי בשבת נמשך על כל אחד מישראל. בחינת הזקנה דקדושה שהוא בחינת מוחין זכים וצחים בחינת בסבי מוחא שקיט ושכוך המבואר בפנים ועל כן כל אחד מישראל לפי בחינתו זוכה אז לבחינת שביתה ומנוחה גם במוחו ומחשבתו בחינת שבות ממחשבת עבודה. גם כי על ידי הדעת בעצמו שנמשך על כל אחד מישראל בשבת בבחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם וכנ״ל כמה פעמים על ידי זה כל אחד בבחינת זקן זה קנה חכמה. וכשנסתלק קדושת שבת אז נסתלקין גם המוחין והדעת של שבת ונתעלמין בבחינת שכחה שזה בחינת כיון ששבת וי אבדה נפש אבידה הוא מלשון שכחה כמו מהר לאבד וכמבואר במקום אחר. כי הנפש הוא מבחינת חכמה וזכרון היפוך בחינת השכחה כמבואר במאמר דרשו סימן ל״ז. ואז גוברין העננין דמכסיין על עייניו ואז כל אחד בבחינת זקן ששכח תלמודו מחמת אונסו כי הוא אינו חייב בדבר כל כך רק שזה נמשך מחמת שנסתלק קדושת שבת.

ובאמת אם היה זוכה כל אחד בשבת על כל פנים להתפלל בכוונת הלב בשלימות ולקבל הארת קדושת שבת קודש בשלימות בכל לב ונפש שאז היה הנפש קרובה אל אמה בשלימות היינו אל כבוד שבת בשלימות אז בוודאי לא היתה השכחה יכולה להתגבר כל כך גם בימי החול ועל כן התלמידי חכמים אמתיים הם נקראים בחינת שבת גם בימי החול וכמבואר בזוהר הקדוש. אך אנשים פשוטים מחמת שגם בשבת אינם זוכים להתקשר כל כך מעומק פנימיית נפשם ומחשבתם בקדושת שבת באמת. על כן בהסתלק קדושת שבת נופל שכחה והעלמה והם בבחינת זקן ששכח תלמודו לאונסו ולא עוד אלא שגורמין איזה פגם והעלמה גם לבחינת הזקנים והתלמידי חכמים בבחינת ואבדה חכמת חכמיו וכו׳ וכמובן בפנים. ועל ידי שמקיימין זכור את יום השבת לקדשו ודרשו רז״ל זכרהו מאחד בשבת ואמרו שם מחד בשבת לשבתא. והנה לשון זכרהו נופל ביותר על שבת שעבר שצריכין לזכור בקדושתו ולא לשכוח כנ״ל. וענין מחד בשבת לשבתא הוא לזכור ולהכין את עצמו על קדושת שבת הבא. אך באמת הכל אחד כי אי אפשר להכין את עצמו בשלימות אל קדושת שבת הבא כי אם על ידי שמקשר מחשבתו היטב לזכור בקדושת שבת העבר שכבר נפל עליו שכחה והוא להוט עדיין ומשתוקק אחר קדושתו ומזכיר את עצמו בכל פעם בנעימות קדושת שבת העבר ומתחרט מאד על שלא זכה לקבל קדושתו בשלימות יותר כנ״ל זה בחינת שנותן כבוד לזקן ששכח תלמודו שעל ידי זה נקרעין העננים ויוצאים מימי

הדעת ונתחלקין לכל אחד ואחד כראוי לו כמבואר בפנים היינו שזוכה עח ידי זה להכין את עצמו בשלימות לקבל קדושת המוחין והדעת של קדושת שבת הבא באופן שלא ישכח בקדושתו לעולם וזה עיקר שלימות שמירת שבת בבחינת זכור את יום השבת לקדשו. ועל כן על פי רוב נאמר שמירת שבת בלשון שבתותי שהן שתי שבתות היינו בחינת השתי שבתות הנ״ל שעל ידי זה נשלמה בחינת שמירת שבת כראוי ואז מיד נגאלין כנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך שמרמז על עליית הרגלין אל הקדושה על ידי קדושת שבת כנ״ל עשות חפצך ביום קדשי שלא יעסוק במלאכה ועשיית חפצו בשבת כי בזה פוגם בקדושת כבוד שבת ח״ו. וזה וקראת לשבת ענג היינו בחינת הסעודות של שבת שאז השלחן והאכילה בשלימות בבחינת צדיק אוכל לשובע נפשו בחינת הנפש יתרה שזוכין בשבת. וזה בחינת שמעו שמוע אלי ואכלו טוב ותתענג בדשן נפשכם (ישעיה נה) וזה לקדוש ה׳ מכובד בחינת הכבוד הנ״ל.

וזה וכבדתו ודרשו רז״ל שישנה מלבושיו. כי הנפש מלובשת בכבוד על כן צריכין ללבוש בגדי כבוד לכבוד שבת ולכבוד הנפש יתרה של שבת. וזה מעשות דרכיך שלא יהא הילוכך של שבת כהלוכך של חול שלא יפסיע פסיעה גסה בשבת שבזה נותן כח לבחינת המלכות דסטרא אחרא שהן רק על ידי עזות. גם כי פסיעה גסה מבלבלת המחשבה מלעיין שזה פגם כביכול בקדושת שבת שהוא עולם המחשבה בחינת זקנה דקדושה שהוא בחינת בסבי מוחא שקיט ושכיך בחינת מתינות וישוב הדעת שזה בחינת מה שהזקנים הולכין לאט ובמתינות כי אין להן מותרי מוחין ומוחם צח וצלול ומתנהגים בכל דבר במתינות בבחינת פוסעים בו פסיעה קטנה.

וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא יהיה דיבורך של שבת כדיבורך של חול כדי שלא יפגום על ידי זה בבחינת הכבוד והנפש של שבת. כי הדבור הוא מהנפש בחינת לנפש חיה לרוח ממללא וכמבואר במקום אחר.

וכן עיקר הכבוד הוא בהדיבור וכמבואר לקמן בפנים בסימן קצ״ד. וזה אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא שזוכה לעלות עד בחינת הדיקנא קדישא כביכול ששם עיקר שלימות הארת המוחין העליונים הקדושים ושם עיקר הכבוד העליון בחינת ונגד זקניו כבוד בחינת כבוד חכמים ינחלו.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין היינו עליית המלכות בבחינת נה״י חג״ת חב״ד שמתחלה מעלין את בחינת הרגלין בבחינת צדק יקראהו לרגלו כמבואר בפנים ואחר כך צריכין להמשיך בחינת תיקון הידים שהן יד הגדולה ויד החזקה בשביל הולדת הנפש וגידולה שכל זה הוא גם כן בחינת תיקון המלכות והכבוד כמובן בפנים בפרט כפי המבואר בכתבים שבשבת המלכות נזדווגת להוציא נשמות חדשות היינו בחינת הולדת הנפשות הנ״ל. ועיקר שלימותה הוא כשחוזרת אל המביני מדע שזה בחינת חב״ד בחינת כי קדש הוא כידוע ובגמרא דרשו רז״ל על

זה שניצול משיעבוד מלכיות היינו בחינת הכנעת המלכות דסטרא אחרא שהן רק על ידי עזות כנ״ל. גם אז תתענג על ה׳ מרמז על עליית המלכות אל אור הפנים שדרשו מבחינת עתיק כידוע. וזה בחינת זקן ונשוא פנים. והרכבתיך על במותי ארץ. הוא בחינת הכנעת המלכות דסטרא אחרא שלא יהיה להם אחיזה ויניקה מבחינת המלכות והכבוד דקדושה רק אדרבא יהיו נשפלים ונכנעים תחת רגליה בבחינת ואתה על במותימו תדרוך וכמו שדרשו רז״ל.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחינת צדקה שהוא בחינת יעקב כמבואר במקום אחר שעל ידי זה מעלין את הכבוד והמלכות כמבואר בפנים גם יעקב הוא בחינת הכבוד דקדושה שהוא שורש הנפשות כולם בבחינת כל הנפש הבאה לבית יעקב וכמבואר לקמן בפנים בסימן קפ״א. ועל כן הוא הראשון שנאמר בו שמירת שבת שהוא גם כן מבחינה זאת כנ״ל. וזה שדרשו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו שנתפשט ונתגלה כבודו יתברך בכל העולם כולו בבחינת וימלא כבודו את כל הארץ בחינת ואתה מושל בכל המבואר בפנים שנותנין אז צדקה בכדי להעלות הכבוד והממשלה והצדקה הוא מבחינת יעקב בחינת ז״א כידוע. (ועיין בפרדס בערכי הכינוים). וזה כי פי ה׳ דבר. היינו כי בשבת נתתקן הדיבור (שהוא מבחינת הנפש והכבוד) כל כך עד שהדיבורים הם בבחינת דבר ה׳ בבחינת ואשים דברי בפיך כי כשזוכין להתפלל בכוונת הלב באמת בבחינת כל עצמותי תאמרנה אז דיבורי התפלה הם בבחינת דבר ה׳ כמובן בפנים במאמר על אשר מעלתם סימן מ״ח. גם כי כשמדברין בכוונת הלב והדיבור הוא מבחינת הנפש ששרשה בכבוד ובינה לבא על כן זה בעצמו גם כן בבחינת שחוזר הכבוד אל המביני מדע שבחינת המלכות עולה עד הבינה שזה בחינת על ה׳ כמבואר במקום אחר ואז הדיבורים הם בבחינת דבר ה׳ בבחינת מפיו דעת ותבונה. גם כי הלב של ישראל מלא מאלקותו יתברך וכמבואר במקום אחר ועל כן כשמקשר הדיבור אל כוונת הלב אז הדיבורים הם בבחינת דבר ה׳ בבחינת לך אמר לבי וכו׳ וכמבואר במקום אחר:

17 סימן סח סט 15 (חומר איסור כעס וגזילה) שבת הוא בחינת שורש הנפשות בחינת שבת וינפש כנ״ל כמה פעמים. גם שבת הוא שורש השפע והעשירות דמניה מתברכין כל שתא יומין ואמרו רז״ל ברכת ה׳ היא תעשיר זה שבת ועשירים שבשאר ארצות מפני שמכבדין את השבת.

ועל כן חמור ביותר עוון הכעס בשבת כמבואר בתיקונים ובשאר ספרים קדושים כי על ידי הכעס פוגם בנפשו ובבחינת העשירות כמבואר בפנים.

גם שבת היא בחינת בת זוגן של ישראל כמו שאמרו רז״ל כנסת ישראל יהיה בן זוגך וכמבואר במקום אחר ועל כן משם שורש העשירות הבא על ידי בת זוגו של אדם וזה בחינת כבוד שבת בחינת אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו וזה בחינת בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר וכמבואר בזוהר ויקרא דף נ״ב.

וזה בחינת אם תשיב משבת רגלך כי על ידי השבת עולה העשירות שהוא בחינת ואת היקום אשר ברגליהם אל הקדושה. ועל כן בשבת צריך ליזהר ביותר בשלום בת זוגו כמו שאמרו רז״ל. ועל כן בשבת עיקר זמן הזווג וזוכין על ידי זה לבנים תלמידי חכמים כי הבנים הם הפירות שגדילים על הענפים שהם בחינת הממון והעשירות שנמשך מקדושת שבת וזה בחינת אשר פריו יתן בעתו ודרשו רז״ל על זווג של שבת.

ועל כן אמרו רז״ל כל המוסיף בהוצאות שבת מוסיפין לו וכו׳ כי מאחר שמפזר ממונו לכבוד שבת בזה הוא משלים אורה ביותר כביכול כמובן גם בפנים ועל ידי זה בא לו השפעה עשירות ביותר וזהו שמבואר בתיקון כ״א דף נ״ט: מאן דגרע מענג שבת כאלו גזיל ליה שכינתא. כי זה בחינת הגוזל מחבירו ממון שבזה פוגם באור בת זוגו של הנגזל עד שלפעמים יוכל על ידי זה לגזול מחבירו גם בת זוגו ח״ו כמובא בפנים.

ועיין בכתבי האריז״ל מבואר גם כן מסוד חתן וכלה שכלול בקדושת שבת שזה בחינת תפלת ערבית אתה קדשת כנגד בחינת קידושי הכלה ותפלת ישמח משה במתנת חלקו כנגד בחינת הסבלנות והמתנות ששולח החתן להכלה ותפלת תכנת שבת וכו׳. הוא סוד המשתה שעושה החתן ביום חתונתו ותפלת אתה אחד הוא סוד יחוד חתן וכלה וכו׳. ומחמת שסעודת ליל שבת הוא כנגד בחינת הכלה בחינת נפש כמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים אשר משם בא שפע הממון וברכת העשירות כנ״ל על כן מבואר בזוהר יתרו דף פ״ח. ובגין כך מאן דאיהו בדרגא דמהמנותא בעי לסדרא פתוריה בלילא דשבתא בגין דיתברך פתוריה כל אינון שתא יומין דהא בהאי זימונא אזדמן ברכה לאתברכא כל שתא יומין דשבתא וכו׳ מובן שעיקר שפע הברכה של מזוני בגשמיות נשפע מקדושת ליל שבת היינו כנ״ל. וזה בחינת שלחן בצפון ומנורה בדרום ומטה בין צפון לדרום המבואר בתיקונים בסוד ליל שבת. שלחן בצפון זה בחינת הרוצה להעשיר יצפין בחינת העשירות שנמשך על ידי בחינת הכלה הנ״ל וכמבואר בתיקונא שבעין דף קכ״ו: ובה הרוצה להעשיר יצפין ובגין דאתתא מתמן אמרי מארי מתניתין אוקירו נשייכו כי היכי דתתעתרו בגין דמצפון אינון ומצפון זהב יאתה וכמובן גם בפנים. מנורה בדרום זה בחינת הרוצה להחכים ידרים בחינת לב חכם לימינו בחינת התורה בחינת הרוצה ללמוד תורה בטהרה ישא אשה ואמרו רז״ל (יבמות ס״ב) השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה ובלא חומה (היינו בחינת העשירות כמבואר בפנים) וזה בחינת אורך ימים בימינה [בחינת מה שאמרו רז״ל (שם דף ס״ג) אשה יפה אשרי בעלה מספר ימיו כפליים].

עושר וכבוד בשמאלה (היינו בחינת עשירות הנ״ל).

ועל כן אמרו רז״ל הרגיל בנר שבת הויין ליה בנים תלמידי חכמים כי כשנושא אשה רק לשם תורה זוכה לבנים תלמידי חכמים בבחינת וכל בניך לימודי ה׳ כמובן בפנים. וזה בחינת המטה שבין צפון לדרום שהוא בשביל היחוד השלם שזוכין על ידי זה לבנים הגונים שהם הפירות

הטובים שגדילים על הענפים כנ״ל. וזה בחינת ׳האשה נקנית בשלשה דרכים בכסף ובשטר ובביאה׳ ׳בכסף׳ הוא כנגד בחינת העשירות שנמשך על ידה. ׳בשטר׳ הוא כנגד התורה שנקראת ספר בחינת שטר. ׳ובביאה׳ הוא כנגד בחינת הבנים שנמשך על ידי היחוד הקדוש. וזה בחינת חיי בני ומזוני במזלא תליא מלתא היינו גימל בחינות הנ״ל תלויין במזל העליון המאיר בשבת (כמבואר בזוהר הקדוש) שהיא בחינת האשה טובה שאמרו עליה רז״ל האי נמי אתרמי ליה בת מזליה.

ומחמת שצריכין ליזהר מאד שלא ליגע בממון חבירו כי הוא כנוגע ופוגם ח״ו בבת זווגו של חבירו ולפעמים אובד על ידי זה בת זוגו של עצמו כמבואר בפנים על כן אמרו רז״ל עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות (עיין בזה בטור אורח חיים סימן רמ״ב ומה שהאריכו האחרונים בזה ועיין בשולחן ערוך של הרב ז״ל מה שביאר בזה) כי אף שמצוה גדולה לענג את השבת ולכבדו כנ״ל. אבל צריך ליזהר שלא ליגע בשביל זה בממון חבירו ח״ו כי כל אחד כפי בחינתו יש לו חלק בקדושת שבת והוא בחינת בת זוגו. וכפי בחינתו כן נמשך לו ההשפעה משם ובוודאי צריך לזרז עצמו בכל יכלתו ולצמצם פרנסתו בימי החול בכדי שיוכל להוסיף איזה דבר לכבוד שבת. אבל לא לכבד את השבת בממון חבירו כי בזה יוכל לפגום ח״ו בחלק קדושת הארת שבת השייך לחבירו.

ולא עוד אלא שיוכל לאבד ח״ו גם חלקו שיש לו בהארת שבת מאחר שאינו מסתפק בהשפע שלו הנמשך מקדושת שבת ונוגע בשל חבירו אבל מי שכבר נצרך לבריות נותנין לו כל צרכיו לשבת גם כן.

וזה בחינת גודל מעלת הצדקה שנותנין על שבת כי מחמת שעל ידי קדושת שבת עולה המלכות בחינת הכלה העליונה ואז רוצין גם הקליפות לעלות עמה ולינק ממנה ח״ו והעיקר מבחינת הרגלין בבחינת רגליה יורדות מות ח״ו. ועל ידי הצדקה מצילין אותה מזה כביכול בבחינת וצדקה תציל ממות כמבואר בפנים. ועל ידי זה זוכה לקבל השפעת שבת ביותר. גם כי אולי יש אצלו ממון גזילה שבא לו על ידי חמדה שחמד לממון חבירו שעל ידי זה נפגם חלקו בהארת קדושת שבת כנ״ל ועל ידי צדקה מתקן זאת כמבואר בפנים. ועל כן פתח התנא יציאות השבת וכו׳ העני עומד בחוץ וכו׳ כי עוסקין אז בצדקה לעניים שעל ידי זה זוכין לקבל קדושת הארת שבת והשפעתה ביותר ואף על פי כן צריכין ליזהר שלא לבא על ידי זה בעצמו לחילול שבת בחינת פשט העני את ידו וכו׳ העני חייב. וזה בחינת יציאות השבת יציאות דייקא מלשון שאמרו רז״ל מקיש הויה ליציאה. הויה הוא הקידושין ויציאה הוא הפירוד שנעשה ביניהם חס וחלילה וכמו כן חילול שבת ח״ו הוא בחינת יציאות השבת וקבלת קדושת שבת הוא בחינת קידושין כנ״ל.

והנה אמרו רז״ל לא ניתנו שבתות אלא לדברי תורה וכמבואר בשולחן ערוך גם כן שצריכין לעסוק בתורה בשבת כי זה בחינת לב חכם לימינו הנ״ל. כי בשבת נמשך הארת הדעת והמוחין עליונים לכל אחד כי בחינתו

וכנ״ל כמה פעמים. ועל כן צריכין לחדש בתורה בשבת כמבואר בזוהר הקדוש ומי שאינו בר הכי על כל פנים צריך לעסוק בדברי תורה ועל כן קורין בתורה בשבת כל הפרשה כולה בשחרית.

ובמנחה קורין גם כן בתורה בכדי להמשיך הארת התורה גם על ששת ימי המעשה. כי אף על פי שבששת ימי המעשה עוסקין במלאכה ועסק והכל הוא בכדי להשלים אור בת זוגו בפרטיית בבחינת ואנא אפלח ואשוקיר ואוזין וכו׳ המובא בפנים.

ומחמת שעיקר השפע קדש נמשך מבחינת אור בת זוגן של ישראל ברוחניות ובכלליות שהוא בחינת קדושת שבת כנ״ל ועל כן באמת אמרו רז״ל זכריהו מאחד בשבת אף על פי כן עיקר שורש השפע ויניקת האילן שהיא האשה יראת ה׳ הנ״ל הוא מהתורה שהוא בחינת בעל האשה בחינת עמודא דאמצעיתא ואורייתא מחכמה ובינה נפקת. וזה בחינת קדושת יום השבת שכלול מבחינת שבת עילאה ושבת דיומא והן בחינת רוח ונשמה של שבת קדש כמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים.

והנה מי שאינו מקיים ענג שבת מחמת שמקמץ ממונו.

אז אתהפך ליה ענ״ג לנג״ע כמבואר בתיקונים היינו שנופל לכסילות שהוא היפך הענג בחינת לא נאוה לכסיל תענוג. ועל ידי זה נתקלקל בחינת אהבה הבא מבחינת ענג שבת בחינת אהבה בתענוגים ובא עליו שנאה ומחלוקת בחינת כל ריב וכל נגע. בחינת נגע וקלון ימצא בחינת והוכחתיו בשבט אנשים ובנגעי בני אדם גם בא על ידי זה לעניות כמבואר בתיקונים.

ועניות הוא גם כן בחינת נגע צרעת כמבואר בתיקון כ״ב דף ס״ו. וכמו שאמרו רז״ל גם כן לענין הנושא אשה לשם ממון חדש נכנס וחדש יוצא וממונם אבד ובפנים מבואר שנופל לכסילות ונעשה מזה שונאים וכו׳.

ומחמת שאמרו שם (קידושין ע) על כולם אליהו כותב וכו׳ על כן אמרו רז״ל הובא במהרי״ל ובשל״ה הקדוש שבמוצאי שבת יושב אליהו וכותב זכיותיהן של ישראל שזכו לענג את השבת ולכבדו ועל כן מזכירין שבחי אליהו במוצאי שבת וזה שמבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן ר״צ שפועלים ובעלי בתים לא ימשיכו הרבה בענג אכילה ושתיה בשבת ודי להם בענג קצת שצריכין לעסוק בתורה הרבה. אבל תלמידי חכמים ימשיכו קצת יותר בענג אכילה ושתיה וכו׳. היינו כי גם בענג שבת יש בחינת ימין ושמאל היינו בחינת אורך ימים בימינה בחינת הענג של עסק התורה שהוא בחינת ימין ועשר וכבוד בשמאלה בחינת הענג הגשמי של אכילה ושתיה שגם הוא מצוה וכבוד שבת. אבל מחמת שאנשים פשוטים רגילים ליפול על ידי זה לכסילות בבחינת לב כסיל לשמאלו ולבחור רק בתענוגים גשמיים גם בימי החול. על כן העיקר בשבת אצלם לעסוק בתורה שהוא בחינת המוחין עצמן בכדי שלא ליפול לבחינת מותרי מוחין

בחינת שערות בשמאל. אבל התלמידי חכמים שגם המותרי מוחין בחינת שערות שלהם הם בבחינת שערות בימין בחינת שערי צדיק על כן יכולין להרבות בשבת קצת יותר בענג אכילה ושתיה כי על ידי הענג הגשמי שלהם (שגם הוא בקדושה גדולה) על ידי זה יש להם איזה שייכות והתקרבות להמון העם ועל ידי זה יכולין לפתוח גם להם שערי החכמה והמדע לקרבם להשם יתברך ועל כן דבר גדול מאד לשבות אצל צדיקים אמתיים ולאכול על שלחנם בשבת קדש ועל פי רוב מגלין אז רזי תורה ומכניסין יראת שמים בלב המון העם.

וזה שנסמך (שיר השירים ז) ראשך עליך ככרמל פירש רש״י אלו תפילין שבראש (בחינת המוחין עצמן) ודלת ראשך פירש רש״י קליעת שערך בחינת מותרי מוחין כארגמן מלך אסור ברהטים. ודרשו רז״ל ברהיטי מוחין ורש״י פירש בתלתלים שנאמר נזר אלקיו על ראשו וכו׳ הינו בחינת קדושת השערות. וזה מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים בחינת שני מיני ענג שבת הנ״ל ששניהם הם קדושים מאד כי אפילו ענג שבת הגשמי הוא גם כן קדוש מאד ואין יניקה ממנו להשונאים ח״ו רק אדרבא אהבה בתענוגים כי בשרשו מרמז גם ענג סעודת שבת לבחינת מוחין גדולים כמובא בכתבים וגם הממון שמפזרין על זה לכבוד שבת הוא בבחינת ביטול חמדת הממון בחינת לב חכם לימינו כנ״ל ועל כן אדרבא בסגולת ענג שבת הוא להשבית אויב ומתקנם בחינת מפלת השונאים כמבואר בפנים במאמר שאלו את ריב״ק סימן נ״ז.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו בחינת עליית רגלי הקדושה על ידי קדושת שבת שזה בחינת האיסור לילך חוץ מתחום שבת כמבואר בכוונות. וזה עשות חפצך ביום קדשי שלא לעסוק בעשיית חפציו כמו בחול שעוסק בזה להשלים אור בת זוגו. אבל בשבת שהוא שורש בת זוגם של ישראל בכלליות אסור לעסוק בזה כי אדרבא ממנה נשפעין כל ההשפעות כנ״ל. וזה וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד כי אדרבא צריכין לפזר ממונו על הוצאות ענג וכבוד שבת וכל המוסיף מוסיפין לו. וזה וכבדתו מעשות דרכיך שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז וכעס ונוטל אחת ממאור עיניו בחינת ותכה מכעס עיני וזה פגם בקדושת שבת שהוא בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין. וגם פוגם על ידי זה בהעשירות כמבואר בפנים ובמאמר היכל הקודש סימן נ״ט. גם הכעס הוא מבחינת הכסילות בחינת כעס בחיק כסילים ינוח. ועל ידי זה פוגם בהעינים שהם מבחינת החכמה כמו שכתוב החכם עיניו בראשו.

וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא ידבר דיבור של חול שאז יש יניקה להכסילות בבחינת קול כסיל ברוב דברים. גם על ידי פגם הדיבור בא עניות כמבואר בפנים. במאמר אנכי סימן ד׳. וזה אז תענג על ה׳ דא עתיקא קדישא שמשם שורש העליון של יניקת האילן וענפיו ופירותיו ושם כולא ימינא ואין שם בחינת שמאל כלל כמבואר בפנים במאמר לשמש שם, סימן מ״ט.

ומשם שורש כל ההשפעות רוחניות וגשמיות בחינת חיי בני ומזוני במזלא תלין כנ״ל ועל כן דרשו רז״ל על זה שנותנין לו כל משאלות לבו היינו חיי בני ומזוני כנ״ל וזה והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות שבליל שבת שהוא בחינת הכלה בחינת נפש שזה בחינת המשכת העשירות שהוא בחינת מלכות בחינת עשיר ברשים ימשול ובאופן שיהיה העשירות בקדושה עליונה היינו שיהיה מקושר אל החכמה בחינת בצל החכמה בצל הכסף שזה בחינת שהמלכות עולה עד חב״ד היינו כנ״ל.

ועל כן דרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו מאחיזת הסטרא אחרא והכסילות שהוא בבחינת מלך זקן וכסיל.

וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א בחינת עמודא דאמצעיתא בחינת התורה שממנה בא הנקת האילן הקדוש שהוא בחינת האשה יראת ה׳ הנ״ל ויעקב זכה בשלימות לזווגים דקדושה ולעשירות ולבנים הגונים.

ועל כן אמרו רחל ולאה כי כל העושר אשר הציל אלקים מאבינו לנו הוא ולבנינו היינו כי העשירות הוא מאור נפשם והוא בחינת הענפים שעליהם גדילים הפירות שהם הבנים וזה ועתה את כל אשר יאמר אליך אלקים עשה. היינו כי לא היה בבחינת דנושא אשה לשם ממון ח״ו. רק שנשאם לשם שמים לשם קיום התורה. ועל ידי זה בעצמו זכה לבנים הגונים כל כך ולא היה פסול במטתו רק בבחינת וכל בניך לימודי ה׳ המבואר בפנים. וזה בחינת נחלה בלי מצרים שדרשו רז״ל היינו בחינת שלימות העשירות דקדושה שאינו סחר לו כלום כמבואר במפרשים ז״ל. כי על ידי שהעשירות מקושר אל החכמה בבחינת לב חכם לימינו על ידי זה אינו חסר לו כלום בחינת דעת קנית מה חסרת. ועל כן נאמר אצלו וכי יש לי כל היינוכנ״ל. זה כי פי ה׳ דיבר היינו כי קדושת שבת הוא בחינת שלימות הדיבור דקדושה בחינת מלכות פה כנ״ל כמה פעמים. שזה בחינת נפש בחינת לנפש חיה לרוח ממללא ומשם באים כל ההשפעות בבחינת ויברך אתכם כאשר דבר לכם כמבואר בפנים במאמר ואתם תהיו לי וכו׳ סימן ל״ד. וזה בחינת כסף נבחר לשון צדיק ואמרו רז״ל לשון חכמים מעשיר והדיבור הוא בחינת התגלות הדעת והחכמה בבחינת כי ה׳ יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

17 סימן ע 15 (ויהי ביום השמיני) שבת הוא בחינת הצדיק יסוד עולם כמבואר בזוהר הקדוש והוא בחינת הצדיק אשר הוא רק יחיד בעולם. בבחינת ימים יוצרו ולו אחד בהם זה שבת.

ויש לו כח המושך להמשיך הכל אליו ועל כן נקרא חמדת הימים כי כל הימים וכל הנבראים כולם משתוקקים ונכספין לקדושת שבת בבחינת ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה וכו׳ ואפילו הקב״ה בעצמו כביכול נכסף אליה

כמו שאמרו רז״ל. והוא בבחינת ענוה ושפלות בחינת שבו איש תחתיו הנאמר בשבת וכמבואר במקום אחר. וממנו נמשכין כל ההשפעות לעולם. וההוצאה שמפזרין על ענג וכבוד שבת הוא בבחינת צדקה לעניים כמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים. והוא בבחינת זריעה בחינת זרעו לכם לצדקה כמו כשזורעין על ארץ טובה היא מצמחת תיכף כפל כפלים. כמו כן לענין הוצאת שבת כל המוסיף מוסיפין לו והוא בבחינת כגנה זרועיה תצמיח כמבואר בתיקונם תיקון תשסרי דף ל״ח. גם על ידי קדושת שבת נמשך כביכול השראת שכינת אלקותו יתברך על ישראל כמבואר בזוהר ויקרא דף קע״ט דבגין כך לא זזת שכינתא מישראל בכל שבתות וימים טובים וכו׳.

וזה בחינת לעשות את השבת לדרתם כתיב לעשות דירה נאה לשכינה וכו׳ כמו שאמרו רז״ל. ועל כן נסמך שבת אצל מקדש ומשכן. כי השראת שכינתו יתברך במשכן ומקדש הכל נמשך על ידי קדושת שבת ועל כן אמרו רז״ל לא חרבה ירושלים אלא שחללו בה את השבת ועל כן דבר גדול לשבות אצל צדיקי אמת כי הם בחינת הענפים של שבת בפרט כשזוכין לשבות אצל הצדיק יסוד עולם שהוא בעצמו בחינת קדושת שבת ואז יכולין לקבל על ידו הארת קדושת שבת בשלימות גדול עד שיזכה גם כן לבחינת השראת השכינה ולכל הנ״ל.

וזה בחינת ויקהל משה את כל עדת ישראל. כי משה הוא הצדיק יסוד עולם שהוא בחינת שבת כנ״ל כמה פעמים. ועל כן היה לו כח להקהיל את כל ישראל ולמושכם אליו בכח המושך שלו ואז צווה על מלאכת המשכן ושמירת שבת. וזה לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת כי האש טבעו להגביה עצמו למעלה ההיפך מבחינת העפר שיש לה כח המושך על ידי בחינת הענוה והשפלות ובמקדש ומשכן היה כח המושך כל כך עד שירדה אש מן השמים לשם היפך מטבעו וזה שכתוב (ירמיה י״ז) והיה אם שמוע וכו׳ ולקדש את יום השבת ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו׳ היינו בחינת הכבוד והגדולה שנמשך על ידי זה הצדיק יסוד עולם בחינת שבת שמשם מקבלים כבודם כל הראשים והממונים והמלכים כמבואר בפנים וזה סוד כבוד שבת ואם לא תשמעון אלי וכו׳ והצתי אש בשעריה וכו׳ בחינת אש הנ״ל שהוא ההיפך מבחינת כח המושך כנ״ל.

וזה בחינת הנפש יתרה שזוכה האדם בשבת הכל על ידי גודל כח המושך של קדושת שבת שעל ידי זה השכינה שהוא בחינת סוכת שלום פורשת כנפיה על ישראל ועמה יורדין נשמות הצדיקים לשרות עם ישראל וכן מלאכי מעלה כמבואר בזוהר הקדוש ובתיקונים וזה שאמרו רז״ל כיון ששבת וי אבדה נפש. היינו כי בהסתלקות קדושת שבת שהוא בחינת כח המושך ואז מתחיל שליטת כח המכריח. אזי על כל פנים צריכין להזכיר את עצמו בכל פעם בנעימות קדושת כח המושך שזה בחינת הנפש יתרה של שבת כנ״ל ולהתגעגע אחריה. וזה גם כן בחינת מה שאמרו רז״ל זכרהו מאחד בשבת היינו כנ״ל. ואז על ידי התגברות כח המכריח ועל ידי

שהאדם מתגבר את עצמו בכל פעם לזכור בכח המושך ולהשתוקק אליו ולחזור ולמשוך את עצמו אחריו על ידי זה דייקא מבררין כל הבירורים הקדושים שנעשין על ידי עובדין דחול ותיכף כשמגיע קדושת שבת השני אז מתגבר הכח המושך ביותר ואז כל הבירורים הנ״ל עולם למקומם ומנוחתם בשלימות וזוכה אז לקבל קדושת הנפש יתרה של שבת בשלימות יותר גדול. וזה שאמרו רז״ל בזוהר ויקרא דף קע״ט הנ״ל בגין כך לא זזת שכינתא מישראל בכל שבתות וימים טובים ואפילו בשבתות (נ״א ביומי) דחול אלא דאיהו סוגרת ומסוגרת בהון. כי על ידי שמקיימין זכור את יום השבת זכרהו מאחד בשבת כנ״ל. שזה בחינת שממשיך קדושת שבת גם על ששת ימי החול על ידי זה ממשיך השראת השכינה כביכול גם בימי החול וזה בחינת שבתות דחול אלא דאיהו סוגרת ומסוגרת בהון היינו שנעלם אז כח המושך על ידי התגברות כח המכריח אבל באמת גם בכח המכריח בעצמו מלובש בו החיות של בחינת כח המושך ועל כן על ידי השתוקקות שמשתוקקין ומתגעגעין וממשיכין עצמן אחר כח המושך גם בששת ימי החול על ידי זה נעשין בירורים קדושים דייקא על ידי שיתוף שני הכוחות הנ״ל כח המושך וכח המכריח וכמבואר בזה הרבה בליקוטי הלכות ואז גם המלאכות ועסקים של חול הם בבחינת מלאכת המשכן שמאיר בהם בחינת השראת השכינה כביכול כנ״ל.

וזה מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת ראשי תיבות למש״ה כי משה הוא הצדיק יסוד עולם בחינת שבת כנ״ל. וזה טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון היינו להמשיך עצמו באמת אחר כח המושך המאיר בשבת ולהודות ולזמר לשמו יתברך שהוא עיקר כח המושך כמו שכתוב לשמך ולזכרך תאוות נפש וזה להגיד בבוקר חסדך היינו בעת התגלות אור הקדושה אז צריכין להגיד את חסדיו יתברך שהן בבחינת כח המושך בחינת משוך חסדך לידועיך ואמונתך בלילות אפילו בעת החשכות וההעלמה שמתגבר כח המכריח שזה בעצמו בחינת חשך מלשון מניעה כמו ולא חשכת וכו׳.

וכמבואר במקום אחר. צריכין אז גם כן לדבר דיבור אמונה ולהמשיך את עצמו אליו יתברך ולהאמין כי בכח המכריח בעצמו מלובש בו גם כן החיות של כח המושך. והתגברות כח המכריח אינו אלא לפי שעה כרגע קלה בשביל כח הבחירה ותיכף כשיפסוק כח המכריח יתגבר כח המושך ביתר שאת. וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור. כי ניגון דקדושה יש לו כח המושך מאד להמשיך לב האדם להשם יתברך וכמבואר במקום אחר. ונעימות הניגון הוא בחינת התבררות הרוח שזה בחינת הבירורים הקדושים שנעשין דייקא על ידי שיתוף שני הכחות הנ״ל.

וזה כי שמחתני ה׳ בפעלך במעי ידך ארנן. כי כלל הבריאה נעשה גם כן על ידי בחינת שני הכחות הנ״ל שזה סוד הצמצום של החלל הפנוי שהוא בחינת הסתרת אורו יתברך שזה בחינת כח המכריח והמשכת אורו יתברך לתוך בחינת הכלים בשביל התגלות והתהוות כל הבריאה וזה מה גדלו מעשך ה׳ עשיה הוא בחינת כח המכריח שנעלם שם מאד אור

אלקותו יתברך מאד עמקו מחשבותך כי גם שם נעלם חיות המחשבה העליונה שהוא בחינת כח המושך שזה בחינת שבת שהוא עולם המחשבה כידוע. וזה איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און. כי עיקר גידול כל הצמחים הוא על ידי כח המושך שיש בעפר כמובן בפנים. כי הכח המושך מושך לעצמו את הכל וממשיך חיות והשפעה לכל. ועל כן הכסיל שהוא רחוק מחכמה אמתיית דקדושה שהוא בחינת כח המושך בחינת ומשך חכמה מפנינים וכמבואר במקום אחר על כן הוא מתפעל מהצלחת הרשעים. כי הלא הם בוודאי מבחינת כח המכריח ואם כן מהיכן מקבלים כח לפרוח ולציץ בהצלחה גדולה כל כך. מאחר שרחוקים כל כך מקדושת כח המושך. אבל באמת גם בכח המכריח בעצמו מלובש בו החיות של כח המושך שזה בעצמו בחינת מאד עמקו מחשבותך מאד הוא סטרא דמותא כמבואר במקום אחר וכמו שאמרו רז״ל וגם שם יש בחינת חיותו יתברך רק שהחיות שנמשך אל בחינת כח המכריח הזה הוא לרע לו. היינו בכדי לברר על ידי זה הנצוצות הקדושים כידוע ואז בלע המות לנצח ויתבטל בחינת הרע של כח המכריח לגמרי ויומשכו הכל אחר כח המושך. וזה בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳. כי הצלחתם וגידולם הוא רק כמו עשב שהוא לשעה קלה בבוקר יציץ וחלף לערב ימולל ויבש. וגם זה הוא רק בשביל מפלתם להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה׳ לעולם ידך על העליונה כי כח המושך דקדושה גדול ותקיף מאד ולעולם ידו על העליונה כי כולם כבגד יבלו וכו׳ ואתה הוא ושנותיך לא יתמו וכו׳ וזה כי הנה אויביך ה׳ כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פועלי און ותרם כראם קרני וכו׳ היינו כנ״ל. בקמים עלי מרעים (בחינת התגברות כח המכריח) תשמענה אזני צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה ודרשו רז״ל מה תמר וארז לבם מכוונין למעלה וכו׳ מה תמר וארז יש להם תאוה כך צדיקים יש להם תאוה ומה תאוותם השם יתברך וכו׳. מה תמר עושה פירות וכו׳ מה ארז גזעו מחליף וכו׳. היינו שהצדיקים שנמשכים באמת אחר כח המושך דקדושה שזה בחינת לבם מכוון למעלה ויש להם תאוה והשתוקקות גדול להשם יתברך על ידי זה מקבלים כח הגודל וכח הצומח וגידוליהם מתקיימים לנצח וגזעם מחליף ועושין פירות.

שתולים בבית ה׳ ששם עיקר שיתולם שרשם ונטיעתם בקדושת כח המושך. בחצרות אלקינו יפריחו היינו שאפילו החיצוניות שלהם (אכילה ושתיה וכיוצא) שהם בחינת חצרות הוא גם כן בקדושה גדולה ועל ידי זה דייקא נכלל הטוב שבבחינת כח המכריח גם כן בקדושת כח המושך ונעשה מזה פרחים ופירות נפלאים דייקא משיתוף שני הכחות הנ״ל שזה בחינת מה שהצדיקים זוכין בשעת אכילתם וסעודתם דייקא להארת הרצון מופלא ומופלג מאד וכמבואר מזה במקום אחר.

וזה להגיד כי ישר ה׳ צורי ולא עולתה בו כי הכל ישר ונכון נאמן ואהוב וכו׳ כי ישר דבר ה׳ וכו׳.

וזה ה׳ מלך גאות לבש וכו׳ זה בחינת כח המושך ששם עיקר המלכות והגדולה כמבואר בפנים. וזה אף תכון תבל בל תמוט כי על ידי בחינת הכח המושך הזה מתקיים העולם ותולה באמצע אורו יתברך כביכול ונכסף ונמשך אליו יתברך מכל צד וכמבואר באור החיים על פסוק ויכלו השמים וכו׳ עיין שם בנעימות דבריו הקדושים. או יאמר ה׳ מלך גאות לבש שהלביש וצמצם גאוותו ועוזו יתברך (וכמבואר לקמן בפנים בסימן ר״ט) וזה בחינת כח המכריח כנ״ל והכל בשביל קיום העולם. כי בכח המושך לבד לא היה מקים כביכול לבריאת העולם והיו הכל נמשכין אליו יתברך עד שהיו מתבטלין ממציאותם לגמרי. וזה אף תכון תבל בל תמוט. וזה נכון כסאך מאז מעולם אתה כי אף על פי כן כח המושך קודם לכל ואחרון לכל בחינת אני ראשון ואני אחרון בבחינת אתה ה׳ לעולם תשב כסאך לדור ודור. ועל כן אף על פי שנשאו נהרות ה׳ היינו כמו שפירש רש״י אף על פי שהאומות עכו״ם נשאו קולם והם רק מבחינת כח המכריח דסטרא אחרא.

וזה ישאו נהרות דכים פירש רש״י עומקם וכו׳ כי הכח המכריח דסטרא אחרא מתגבר בכל פעם ביותר עד שנתגלה בכל פעם ביותר עומק הרע שבו שרוצה לעקור את האדם לגמרי ולהפרידו ממנו יתברך ח״ו וזה מקולות מים רבים אדירים וכו׳ אדיר במרום ה׳ כמו שפירש רש״י ידו תקיפה עליהם כי אף על פי כן הכח המושך תקיף ואדיר ובוודאי יגמור את שלו וזה עדותיך (והבטחותך) נאמנו מאד לביתך נאוה קדש ה׳ לאורך ימים כי בוודאי יחזור ויבנה הבית המקדש ויתגלה קדושתו שיש בו כח המושך להמשיך שכינת אלקותו יתברך וזה יהיה לאורך ימים לא כמו כח המכריח שהוא רק לפי שעה כנ״ל. וכן אף על פי שלדעת האדם השפל נדמה לו כי זה כבר ימים ארוכים הרבה שגבר כח המכריח ועד מתי קץ הפלאות אף על פי כן אם יתמהמה חכה לו.

וצריכין לידע ולהאמין שכל מה שמתארך הקץ ביותר בוודאי על ידי זה דייקא יוגמר התיקון בשלימות נפלא יותר ויותר כי בוודאי כח המושך יגמור את שלו בתכלית השלימות ודייקא על ידי התגברות כח המכריח כנ״ל וזה שאמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. כי שבת הוא בחינת כח המושך ואחר שבת מתגבר כח המכריח ואז צריכין להתחזק ביותר להמשך גם אז אחר כח המושך בכל כחו ויכלתו. ועל ידי זה זוכה לברר בירורים ולקבל הארת קדושת כח המושך בשבת השני בשלימות יותר ועל ידי זה דייקא תבא הגאולה כנ״ל.

וזה שמתחיל שיר השירים שכולו דיבורים של גיעגועים וכיסופין והשתוקקות אחרי הכח המושך. וזה שיר השירים אשר לשלמה למלך שהשלום שלו שזה בחינת קדושת שבת כידוע. וזה משכני אחריך נרוצה וכו׳ היינו התעוררות כח המושך ומבטיח לו שבוודאי נרוץ אחריו עם שני הכחות כי גם כח המכריח יוכלל בקדושת כח המושך כנ״ל. וזה שהתחיל משכני בלשון יחיד וסיים אחריך נרוצה בלשון רבים. וזה בחינת ולעבדו בכל לבבכם בשני יצריכם ומרבה לבאר בענין זה בכל הספר וסיים מי

יתנך כאח לי וכו׳ שימני כחותם על לבך וכו׳ כי עזה כמות אהבה וכו׳. כי כל מה שהאהבה מתעוררות ביותר שהיא מבחינת כח המושך מתעורר כנגדו ביותר הקנאה של בחינת כח המכריח רק שכח המושך גובר כל כך עד שאדרבא כל מה שכח המכריח מתגבר ביותר אזי ישראל מתגברין באהבה והשתוקקות יתרה ביותר כי המניעה הוא רק בשביל החשק וכמבואר במקום אחר.

וזה רשפיה רשפי אש שלהבת יה בחינת השלהובא דאשא שיורד בערב שבת ומכוה ראשי הקליפות שהם מבחינת כח המכריח דסטרא אחרא כי מהאש יצאו ואש תאכלם כי המכריח הוא מבחינת אש שהוא היפוך בחינת עפר כנ״ל ואז אש דקדושה מכריח את טבעו לירד למטה ומכניע אותם. וזה מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה בחינת הנהרות הנ״ל אם יתן איש וכו׳ אחות לנו קטנה ושדים אין לה ומבואר בכתבי האריז״ל ושדי״ם ראשי תיבות ש׳מאל ד׳וחה י׳מין מ׳קרבת היינו בחינת שני הכחות הנ״ל, שבקדושה צריכין שניהם. אבל צריכין להיות אומן וחכם גדול לזה לכוון את המשקל ולילך בדרך הממוצע להשתמש עם כח המושך בשעתו ובמקומו ועם כח המכריח בשעתו ובמקומו. כי כל זמן שאין זוכין לדעת שלימה אזי צריך להרחיק עצמו מקצה האחד עד קצה השני לגמרי. כמבואר בהלכות דעות וכמובן בדבריו ז״ל שזה בחינת בשעת הגזירה אפילו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבור. וזה אחות לנו קטנה שאינה שלימה בדעת עדיין ושדים אין לה היינו שאינה יכולה לכוון המשקל בענין השני כחות הנ״ל להשתמש בהם בבחינת שמאל דוחה וימין מקרבת מה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה פירש רש״י כשהאומות עכו״ם יתלחשו עליה להכחידה היינו כשירצה הרע של כח המכריח דסטרא אחרא להתגבר עליה ולהכחידה לגמרי ח״ו.

אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף אם תהא חזקה כחומה שתמסור נפשה על כל דבר בכדי שלא תלכד חס וחלילה ברשת הכח המכריח אזי נבנה עליה טירת כסף היינו שימשיכו עליה הארת כח המושך ביותר עד שתזכה לכסופין חזקים מאד אחרי השם יתברך וזה שפירש רש״י נבנה לה עיר הקודש ובית הבחירה ששם עיקר הכח המושך ושם מתגברין הכיסופין דקדושה ביותר בבחינת תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים. ואם דלת היא וכו׳ ואומרת כנסת ישראל אני חומה וכו׳ אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום היינו שזכתה בשלימות להתדבק בכח המושך שהיא בחינת שבת שלום כנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך כי בחול ששולט כח המכריח אזי עיקר התגברותו על בחינת הרגלין בבחינת רגליה יורדות מות ומונע מלילך ולרוץ אחר כח המושך דקדושה בבחינת אחריך נרוצה וזה בחינת פרש רשת לרגלי. אבל בשבת עולין הרגלין אל הקדושה.

וזה עשות חפצך ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו של חול שיש בהם אחיזת כח המכריח רק יעסוק בחפצי שמים בבחינת כי אם בתורת ה׳ חפצו וכתיב במצוותיו חפץ מאד וכתיב ועבדה בלב שלם ונפש חפצה.

וזה וקראת לשבת ענג לקדוש ה׳ מכובד. כי בשבת שמאיר הכח המושך אז תענוגי הגוף יקרים וקדושים מאד כנ״ל וגם שם עיקר הכבוד כנ״ל וזה וכבדתו מעשות דרכך שלא יפסיע פסיעה גסה בשביל דבר הרשות אבל בשביל דבר מצוה מצוה לרוץ גם בשבת כמו שאמרו רז״ל. כי זה בחינת אחריך נרוצה אבל לא לרוץ ולמשוך אחר דבר הרשות שיש בו אחיזת הכח המכריח. וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא ידבר דיבור של חול. כי עיקר התגברות הכח המושך דקדושה הוא על ידי שירגיל את עצמו לדבר תמיד דיבורים קדושים בבחינת כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לו כי הדיבור יש לו כח גדול לעורר את לב האדם לימשך אל השם יתברך. על כן צריכין ליזהר בשבת על כל פנים מלדבר דיבורים של חול רק דיבורים קדושים שהם בבחינת קדושת שבת בחינת כח המושך דקדושה. וזה אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם שורש הארת הרצון העליון בחינת ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה שזה בחינת שורש כח המושך דקדושה. ומחמת שמבחינת כח המושך שורש כל ההשפעות טובות על כן דרשו רז״ל על זה שנותנין לו כל משאלות לבו.

וזה והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות. כי שם שורש כל הכבוד והמלכות. ובגמרא דרשו על זה שניצול משיעבוד מלכיות שהם רק מבחינת כח המכריח בבחינת היו צריה לראש. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא עמודא דאמצעיתא שמחבר השני הכחות יחד היינו הכח המושך שהוא בחינת חסד ואהבה בבחינת בחבלי אדם אמשכם בעבותות אהבה. עם בחינת כח המכריח שהוא בחינת דין. ויעקב בחינת תפארת עמודא דאמצעיתא הוא כלול משניהם ועל ידם גומר כל הפעולות ומדות טובות. וזה בחינת עולמי עולמי וכו׳ מי בראך וכו׳ יעקב בראך כי הבריאה היתה על ידי שיתוף שני הכחות יחד כנ״ל וזה שדרשו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים כי אז נתבטלין כל המיצרים מאחר שכח המכריח עצמו נכלל בקדושת כח המושך.

וזה כי פי ה׳ דבר כי שבת הוא בחינת קדושת הדיבור בשלימות כנ״ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש וזה בחינת הוא אשר דבר ה׳ שבתון שבת קדש לה׳ וכו׳ ודבר ה׳ בוודאי יש לו כח המושך גדול ונורא מאד בבחינת נפשי יצאה בדברו עד שעל ידו יתבטל כל אחיזת הרע שבכח המכריח שממנו הצלחת הרשעים כנ״ל שזה בחינת יבש חציר נבל ציץ ודבר אלקינו יקום לעולם ונאמר ונגלה כבוד ה׳ וראו כל בשר יחדיו כי פי ה׳ דבר ונאמר ענו בכבל רגלו ברזל באה נפשו בחינת התגברות כח המכריח על יוסף הצדיק יסוד עולם שהוא בחינת כח המושך עד עת בא דברו אמרת ה׳ צרפתהו שלח מלך ויתירהו וכו׳ היינו כנ״ל. ויוסף הצדיק הוא גם כן בחינת שבת כמבואר בזוהר הקדוש:

!!a!!!סימן עא !!!0!!! מענין זה מבואר קצת למעלה בסימן סג.

סימן עב

להתחזק בכל פעם נגד היצר הרע.

לפעמים האדם מכין את עצמו לקבל הארת קדושת שבת בחשק גדול ואחר כך בשעת כניסת שבת דייקא מתגבר עליו היצר הרע לפעמים ונופל מתשוקתו ואובד כל חשקו אל יבהלוהו רעיוניו חס ושלום כי לשוא היה הכנתו אך ידע כי אדרבא על ידי הכנתו נמשך עליו הארה מקדושת שבת עד שנתבטל ונכנע גשמיות יצרו הרע שהיה לו מקודם כי על ידי קדושת שבת נכנע היצר הרע כנ״ל כל פעם ובשביל כח הבחירה צריכין ליתן לו יצר הרע חדש והיצר הרע הזה הוא דק ורוחני קצת יותר מהיצר הרע שהיה לו מקודם והוא ממדריגה גבוה ודקה יותר. ועל כן יש לו כח להתגבר עליו גם אחר ההכנה שהיה לו כי אדרבא כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו.

ואז כשידע זאת שבכח ההכנה לבד שהכין את עצמו בחול לקבל קדושת שבת זכה לבטל בחינת יצר הרע שלו שהיה לו מקודם. ומכל שכן איך צריך לזרז ולהתגבר את עצמו עכשיו אחר שכבר נכנס לקדושת שבת ולבלי להסתכל על שום בלבול ומניעה וחלישת הדעת ויקבל קדושת שבת בשמחה גדולה כי אפילו כל חייבי גיהנם נייחין ביה ומכל שכן האדם בחיים חיותו בוודאי יוכל להתגבר בבחירתו הטובה להאמין כל כך בקדושת שבת עד שעל ידי זה בעצמו ינצל מכל מיני חשכות ובלבול הדעת ואז יזכה על ידי זה דייקא לקבל הארת קדושת שבת בתוספת יתרה ולפעמים זההחשכות בעצמו שנמשך עליו בתחילת כניסת שבת זה בעצמו נמשך מבחינת הארת קדושת שבת. כי בחול גבר עליו הכסילות כל כך עד שלא ידע להבין ולהבחין בין יום ללילה בין אור לחושך ולא הרגיש בשפלות מדריגתו כל כך.

ועכשיו מחמת הארת שבת שאז נמשך דעת ומוחין לכל אחד כפי בחינתו ומדריגתו ועל ידי זההתיל להרגיש את החשכות כמו החולה מסוכן שאינו מרגיש בכאביו כלל וכשמתחיל להרגיש כאביו הוא צמיחת קרן ישועה לחזור לבריאותו בשלימות וכמבואר מזההרבה בספרי מוסר. וזה בחינת כי ברוב חכמה רוב כעס ויוסף דעת יוסיף מכאוב כפשוטו. כי בתחלה היה בבחינת אין שוטה מרגיש ועכשיו שנתוסף בו הארת הדעת מתחיל להרגיש. ואם כן היתכן שיפול בדעתו על ידי זה חס ושלום אדרבא צריך להתחזק על ידי זה מאד מאחר שרואה שמתחיל להתנוצץ בו הארת קדושת שבת על כן צריך להתחזק מאד לקבל קדושת שבת בשמחה וענג

ולהאמין שקדושת שבת מכפר על הכל כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ואפשר שזה גם כן בכלל אמרם זכרונם לברכה כיון ששבת וי אבדה נפש היינו שאצל אנשים פשוטים אזי אדרבא על ידי קדושת שבת מתחילין להרגיש ביותר באבדן נפשם.

ומי שאינו בר דעת אמתי יוכל ליפול על ידי זה ביותר חס ושלום ומי שיש לו איזה התנוצצות הדעת אזי אדרבא מתחזק עי״ז ביותר להשתוקק אחר קדושת שבת עד שעל ידי זה בעצמו זוכה לקבל הנפש יתרה של שבת.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שני מלאכי השרת מלוין לו להאדם וכו׳ מלאך טוב ומלאך רע ומבואר בזוהר הקדוש שהן היצר הטוב והיצר הרע. כי על ידי קודשת שבת נתבטל היצר הרעהמגושם ואז היצר הרע בבחינת מלאך רע כי שרשו מגבורות ודינים מצא שלחנו ערוך ונר דלוק וכו׳ מלאך טוב אומר וכו׳ ומלאך רע בעל כן יענה אמן. כי על ידי ענג שבת נמתקין כל הדינין בשרשן ונתבטל כל מיני כעס ורוגז בבחינת ביום הניח לך מעצבך ומרגזך וכו׳ וכמובן במאמר שאלו את ריב״ק סימן נז. ואז נמתק גם המלאך רע ועונה אמן על הברכות. וזה שהזהיר הכתוב לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת ומבואר בתיקונים שר״ל לשמור עצמו מעצבות וכעס וקטטה. היינו כי אז נתבטל היצר הרע המגושם וצריכין לשמור עצמו מהיצר הרע הדק והרוחני קצת שהוא בחינת כעס ודינים כנ״ל.כי בשבת נמשך הארת אין סוף בהתחדשות נפלא ושם כולו טוב. ועל כן כדי לזכות לקבל הארת שבת בשלימות צריכין להיות כולו טוב בלי שום דינים כלל וכמבואר בפנים.

סימן עג-תעבור במים.

מענין מה שבשבת זוכין לשלימות התפלה ולהתגלות סתרי תורה מבואר קצת לעיל בסימן טו. גם שבת הוא בחינת שלימות הדיבור דקדושה בחינת ודבר דבר גם הוא בחינת עולם המחשבה. גם הוא בחינת הצדיק. וגימל בחינת אלו הם בחינת הכלי הנקרא אני כמבואר בפנים וכל ההשפעות יורדין על ידי הכלי הזאת בבחינת ואני אברכם ועל כן שבת הוא מקור הברכה כי אז זוכין להתפלל בכוונה לקשר המחשבה לדיבורי התפלה בקשר אמיץ שעל ידי זה נעשה הכלי הנ״ל שהוא מקור הברכה. וזה בחינת ואת שבתותי תשמרו אני ה׳. וכן לדעת כי אני ה׳ מקדשכם ודרשו רבותינו זכרונם לברכה מתנה טוה יש לי בבית גנזיי ושבת שמה וכו׳ ומסיק שם מתן שרכרה לא עבידא לאגלויי היינו בחינת פנימיות קדושת שבת לא עבידא לאגלויי. רק על ידי שיקבלו קדושת שבת בפשיטות ויזכו לקדושת הדיבור והמחשבה שזה בחינת את שבתותי

תשמרו שתי שבתות על ידי זה תושלם הכלי הנקרא אני ויזכו על ידי זה לקבל הברכות וההשפעות טובות של שבת ועל ידי זה השם יתברך יקבל תענוג גדול מהם. כי חפץ חסד הוא שזה בחינת אשה ריח ניחוח להי' בבחינת מה שאמר השם יתברך לשבת כנ"י יהי' בן זוגך דייקא ול ידי זהיתגלה להם פנימיות קדושת שבת שהוא בחינת קודש כמבואר בסימן טו הנ"ל וזהלדעת כי אני ה' מקדשכם וזה בחינת ויברך ויקדש.

וזה בחינת אז תתענג על ה' זהבחינת פנימיות קדושת שבת שזה בחינת היוד שבאני שהוא בחינת מחשבה והרכבתיך על במותי ארץ זה בחינת עליית המלכות בחינת הנון שבאני. והאכלתיך נחלת יעקב בחינת האלף שבאני. כי יעקב הוא בחינת האלף שבאותיות אמ"ש כידוע. וזה בעצמו בחינת הגימל שבתות המבואר בזוהר יתרו דף צב. שבת עילאה. שבת דיומא. שבת דלילא וכו'. וזה כי פי ה' דבר. כי שבת הוא בחינת התגלות פנימיית עומק המחשבה העליונה ע"י הדיבור כמבואר בזוהר בראשית דף לב.

סימן עד-רומה על שמים.

שבת הוא בחינת שלימות הנפש בחינת שבת וינפש.

והוא בחינת המתקת הדינים כמבואר בזוהר הקדוש והוא בחינת דיבור בדיעה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת וכתיב לדעת כי אני ה' מקדשכם והוא בבחינת יעקב כיהוא הראשון שנאמר בו ששמר את השבת. והוא בחינת התורה כי הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה. וזה בחינת שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא בחינת רפואת הנפש בחינת שמש צדקה ומרפא בכנפיה המבואר בפנים. ועל כן נאמר פסוק זה לענין שומרי שבת כמו שכתוב וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת) שמש צדקה ומרפא וכו' כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על זה שמש בשבת צדקה וכו'.

וזה בחינת כבוד שבת. כי כשעולין אל החכמה שהוא בחינת אבא בחינת אב בחכמה שזהבחינת כי קדש הוא הנאמר בשבת כמבואר בכתבים על ידי זה נתגלה כבודו יתברך כמו שכתוב ואם אב אני איה כבודי כמבואר בפנים.

וזה אם תשיב משבת רגלך. הנפש הוא בחינת רגלין (כמבואר בפנים. בסימן סט חומר איסור גזילה) כנגד בחינת רוח ונשמה. והיא מבחינת מלכות בחינת שרה ובחול יש בה אחיזת הסטרא אחרא בחינת דינא דמסאבותא רחמנא לצלן כי אז היא בבחינת קטנות.

אבל בשבת עולה הנפש אל שרשה העליון בבחינת משיבת נפש. וזה עשות חפצך ביום קדשי שלא יעסוק במלאכה ועובדין דחול שנפשו של אדם חפיצה בהן ולפעמים יש בהם אחיזת הסטרא אחרא בחינת ובשיקוציהם נפשם חפצה. אבל בשבת צריכין לעסוק רק בחפצי שמים בבחינת אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי בבחינת דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה.

וזה וקראת לשבת ענג בחי החכמה העליונה שמאירה בשבת ששם עיקר הענג בחי' אין למעלה מענג כידוע. וזה ולקדוש ה' מכובד בחינת הכבוד שנתגלה על ידי החכמה וזה וכבדתו מעשות דרכיך שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא מבחינת רוגז ודין ופוגמת באור העינים שהן בחינת עיני החכמה שזה בחינת קדושת שבת תלת גוונין דעינא ובת עין. וזה ממצוא חפצך ודבר דבר שלא יפגום בדיבור של שבת שהוא בחינת דיבור בדיעה. וזה אז תתענג על ה' שיזכה לענגד העליון הנ"ל. והרכבתיך על במותי ארץ בחינת עליית המלכות ששם שורש בחינת נפש ורבותינו זכרונם לברכה דרשו שניצול משיעבוד מלכיות היינו מבחינת סיגי הדין שמשם שורש מלכות עשו הרשע בחינת נפש כי תחטא המבואר בפנים.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחינת הדיבור בדיעה שמקשר הנפש שמשם מוצא הדיבור כידוע אל החכמה העליונה. וזה בחינת נחלה בלי מצרים כמבואר בכוונות וגם כי על ידי זה נמשך בחינת על כל הארץ כבודך המבואר בפנים וזה כי פי ה' דבר. כי שבת הוא בחינת הדיבור דקדושה כמבואר בזוהר בראשית דף לב. מאי דכתיב מגלה עמוקות מני חשך וכו' תא חזי כל אינון עמיקין סתימין דנפקי מגו מחשבהוקלא נטיל לון לא אתגליין עד דמלה מגלה לון מאן מלה היינו דיבור והאי דיבור אקרי שבת וכו'.

והאי דיבור דאתי מסטרא דחשך מגלה עמוקות מגויה וכו' עיין שם עוד ותבין לענינינו.

סימן עה- יברכנו אלקים.

שבת יומא דנשמתין הוא ולא יומא דגופא כמבואר בזוהר הקדוש כי שבת הוא בחינת יראה בחינת וזרחה לכם יראי שמי אלו שומרי שבת. וזה בחינת ירא שבת וכמבואר במקום אחר ועל כן נכנע אז הגשמיות והגופניות של האדם בבחינת גוף קשה פחד שוברו ואז זוכין לשלימות הדיבור גם כן בבחינת ודבר דבר הנאמר בשבת ואז נתבטל הגוף לגבי הדבור דקדושה בבחינת והיו לבשר אחד המבואר בפנים. ועל כן זוכין אז

להתפלל בבחינת כל עצמותי תאמרנה וכו׳ ועל ידי זה נתבררין ונזדככין כל הדמים שבאדם ונכלליום בתוך הדיבורים הקדושים של תורה ותפלה שיוצאים מהנפש וזה בחי׳נת שלים כי נתחברין כל ניצוצי אותיות השבירה שהיו מלובשים בהדמים והיו בבחינת שברים ומחלוקת ועכשיו נשלמו ונתחברו יחד ונעשה שלום ביניהם על ידי שנכללו בתום הדיבורים הקדושים של תורה ותפלה כמבואר בפנים. וזה בחינת שבת שלום וזה בחינת שלימות הנפש שזוכין בשבת. כי הדם הוא הנפש וזה בחינת עליית רגלי הקדושה שעולין בשבת בבחינת אם תשיב משבת רגלך. כי הניצוצות הקדושים הנ״ל הם בחינת רגלין. וכן הדיבורים של תורה ותפלה הן גם כן בחינת רגלין כמבואר בפנים.

ועל כן התקרבות הגאולה תלוי בשמירת שבת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כי על ידי זה נמשך בחינת ועמוד רגליו ביום ההוא וכו׳ שזה תלוי בבירור ועליית ניצוצות הקדושה בשלימות בבחינת עד דמטי רגלין ברגלין המבואר בוזהר הקדוש ועל כן שבת הוא מקור הברכה כי לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. שזה בחינת שלימות עליית ניצוצי הקדושה שעולין על ידי שבת כי זה בחינת עושה שלום ובורא את הכל כמבואר בפנים ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו כאלו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית. כי זוכה על ידי זה לבחינת ולאמור לציון עמי אתה מה אנא עבדית שמייא וארעא במילולי אף אתם כן. כי גמר שלימות תיקון הבריאה היינו להעלות כל ניצוצי השבירה תלוי בישראל הקדושים והעיקר על ידי שלימות דיבורי תורה ותפלה שזוכין על ידי קדושת שבת כנ״ל וזהבחינת קדושת ענג שבת. כי בכל דבר מאכל ומשתהמלובש בהם ניצוצי אותיות שנפלו ומהם עיקר הענג. אבל בחול אין להניצוצות שלימות עד שנכללין בתוך דיבורי תורה ותפה. אבל בשבת נכללין מיד בתוך קדושת שבת מאחר שהענג ואכילה ושתיה של שבת הוא עצמה מצוה וכמבואר מזה במקום אחר בביאור יותר.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו עליית הרגלין הנ״ל על ידי קדושת שבת. וזה עשות חפצך ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו ועובדין דחול שהם מבחינת השבירה. ושבת הוא בחינת עולם התיקון כידוע. וזה וקראת לשבת ענג בחינת ענג שבת שהוא מבחינת הנפש ולא מבחינת הגוף כנ״ל וזה בחינת שמעו שמוע אלי ואכלו טוב ותתענג בדשן נפשכם, ולקדוש ה׳ מכובד שזה בחינת עליית הרגלין בשלימות בבחינת ומקום רגלי אכבד (ישעי׳ סמך). גם עיקר הכבוד הוא בהדיבור כמבואר במקום אחר. ודיבורי תורה ותפלה הן בחינת כבוד בחינת שימו כבוד תהלתו ואמרו רבותינו זכרונם לברכה אין כבוד אלא תורה וזה וכבדתו מעשות דרכיך שלא יפסיע פסיעה גסה לדבר הרשות שלא לפגום בהרגלין. ממצוא חפצך ודבר דבר שלא יפגום בבחינת הדיבור.

וזה אז תתענג על ה ׳ דא עתיקא קדישא שמשם שורש תיקון השבירה והוא בבחינת שלום רב כידוע. וזה והתענגו על רוב שלום. והרכבתיך על

במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות שהוא בחינת הדיבור בחינת מלכות פה. וזה בחינת כאשר דבר מלך שלטון וכו׳ וזה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה שניצול משיעבוד מלכיות שנאמר ואתה על במותימו תדרוך היינו שאין להם אחיזה ויניקה מבחינת רגלי הקדושה בבחינת הני ברכי דרבנן דשלהי מנייהו. רק אדרבא נכנעין תחת רגלי הקדושה והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחינת ויבא יעקב שלם בחינת שלימות כל הבריאה בחינת עושה שלום ובורא את הכל כנ״ל שזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך ואמרו שם עוד שמים וארץ לא נבראו אלא בשביל יעקב וכו׳ לא נבראו הכל אלא בשביל יעקב שנאמר לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא. וזה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו כנ״ל. וזה כי פי ה׳ דבר כי זוכה שדיבורו הוא כביכול בחינת דבר ה׳ בחינת מה אנא עבדית שמייא וארעא במילולי אף אתם כן וכנ״ל.

סימן עו-ויהי אחר הדברים

שבת הוא בחינת תשובה מאהבה כמבואר לעיל בפנים סימן נ״ח במאמר תלת נפקין מחד. ועל ידי תשובה מאהבה זוכין למוחין דגדלות. וזה בחינת המוחין של שבת. ועל כן אז טוב ויפה מאד להתפלל כי יש לו שכל צח ויוכל להתפלל בלי עיון כמבואר בפנים וזה בחינת מה שאמרו רז״ל שכשעשה אדם הראשון תשובה אמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳. גם שבת הוא בחינת כח הראות החזק בחינת ראו כי ה׳ נתן לכם את השבת. כי שבת הוא תלת גוונין דעינא ובת עין וכמבואר במקום אחר. ועל כן כל הפרנסה של כל ימי השבוע נמשך משבת. כי על ידי ההסתכלות עושין גבול וזמן שתרד השפע בעתה וזה בחינת ונתתי גשמיכם בעתם ודרשו רז״ל בלילי שבתות. וזה בחינת על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים. כי בכל ימי השבוע היו צריכין להסתכל בבטחון חזק בכל יום קודם שירד להם המן כמו שאמרו רז״ל. אבל בשבת קדש שממנו שורש כל ההשפעות וגם על ידו עיקר חיזוק הראות והבטחון. כי על ידי קדושת שבת מקבלין מוחין גדולים וחדשים להתחזק בבטחון אליו יתברך תמיד. על כן אין צריכין אז לנסות את ישראל אם יהיו חזקים בבטחון וישאו עיניהם אליו יתברך אודות פרנסתם ומכל שכן שלא יעשו אז איזה השתדלות כל שהוא עבור פרנסתם לילך בשדה וללקוט את המן. רק המן ירד להם בערב שבת גם לצורך שבת. ובשבת יצפו ויסתכלו כל ישראל רק לשפע רוחניות שהוא בחינת שפע המוחין הקדושים.

וכח הראות החזק הנמשך בשבת לכל אחד מישראל כפי בחינתו וזה בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם בחינת שפע המוחין והדעת שהם בחינת קדש כידוע.

וזה בחינת ברכו במן שירד בערב שבת וכו׳ וקדשו במן שלא ירד בו כל עיקר בכדי לידע כי אז אינה יורדת השפע רק על יום זה לבד. רק כל השפע של כל הימים נמשך מיום זה. ואף על פי שגם ביום זה צריכין לשפע גשמיית גם כן ואדרבא אז עיקר מצות אכילה ושתיה ולענג את השבת כי סעודות שבחול הם סעודות הרשות ושל שבת הם סעודות מצוה וחובה אבל אף על פי כן מחמת עוצם קדושת שבת לא שייך לעשות איזה עובדא ועשייה בשביל זה ואפילו לחשוב רק מחשבה בעלמא.

כי אז צריכין להיות מקושר בקשר גמור וחזק במעשה דיבור ומחשבה רק בשפע רוחניות של קדושת שבת שהוא מעין עולם הבא כמו שאמרו רז״ל. ומחמת שבהסתכלות יש אור ישר ואור חוזר כמבואר בפנים.

וזה בחינת את שבתותי תשמורו שבתותי דייקא שתי שבתות כי שבת הוא בחינת כח הראות בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין כנ״ל היינו שבשבת כביכול הקב״ה מסתכל על כל הבריאה (והעיקר על ישראל שבשבילם נברא הכל) באהבה וברצון גדול בבחינת ויכלו השמם והארץ וכו׳ ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה ודרשו רז״ל מלשון אהבה וכיסופין וזה בחינת אור הישר. ועל ידי שישראל שומרין את השבת ומקשרין עצמן לקדושתו בכל לבבם על ידי זה נקשר אור הראות של השם יתברך כביכול ביותר אל הבריאה בבחינת הכאה וחיבור ממש. ועל ידי זה נמשך כביכול בחינת אור החוזר שחוזר הראות לבחינת ידיעתו יתברך כביכול ואז מקושרים ישראל בדעתו וידיעתו יתברך בשלימות וממשיך עליהם השגחה שלימה ומשפיע להם כל טוב בעתו ובזמנו הנצרך להם. וזה כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה׳ מקדשכם.

לדעת דייקא. כי על ידי קדושת שבת נקשרים ישראל בדעתו יתברך כביכול כנ״ל וכן קדושת הארת אלקותו יתברך שמאיר בשבת נקשר היטב בדעתם וידיעתם של ישראל בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם וכן לדעת כי אני ה׳ אלקיכם.

וזה שדרשו רז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני רוצה ליתנה לישראל. זה בחינת אור הישר של קדושת שבת וזה לך והודיעם בכדי שיכינו עצמם לקבל אור המתנה הזאת ואז יאיר עליהם האור בבחינת הכאה וחיבור ועל ידי זה נעשה גם כן בחינת אור החוזר שזה בחינת שלימות קדושת שבת. וזה בחינת מתן שכרה לא עבידא לאגלויי כי פשטיות קדושת שבת שנתן לנו השם יתברך את השבת שזה בחינת אור הישר זה עבידא לאגלויי אבל מתן שכרה היינו מה שצריכין לקשר עצמינו לקדושתו ועל ידי זה נחזר הראות לידיעתו יתברך כביכול כנ״ל ועל ידי זה זוכין לקבל הארת קדושת שבת העליון בשרשו בשלימות זה

לא עבידא לאגלויי ועל כן היה צריך השם יתברך בעצמו להודיע לנו את כל זאת וזה שאמרו רז״ל גם כן ששבת ניתן בצנעא כי כמו שכשרוצין להסתכל על איזה דבר מרחוק צריכין לכייף הראות ולצמצמו שלא יסתכל על שום דבר מן הצד רק על הדבר זה שרוצה לראותו ולהסתכל בו היטב וכל זה בכדי שיגיע אליו אור הישר של כח הראות בתוקף גדול ואז על ידי ההכאה שיכה בחוזק בדבר הנראה על ידי זה יחזור ויצטייר הדבר בעיניו בבחינת אור החוזר וכמבואר במקום אחר. כמו כן לא רצה השם יתברך לפרסם קדושת שבת שהוא בחינת כח הראות וליתנו בפרהסיא בכדי שלא יתפזר קצת גם מן הצד כביכול ועל כן נתנו בצנעא והודיעו רק לישראל לבד ובצנעא בכדי שיהיה הדבר בשלימות כנ״ל. וזהו שאמרו מתן שכרה לא אודעינהו היינו כנ״ל. כי השם יתברך רוצה שיהיה רק ישראל הקדושים מקושרים בדעתו וידיעתו בשלימות על ידי קדושת שבת כנ״ל ולא אחר. אי נמי נפש יתרה לא אודעינהו. כי הארת הנפש יתרה הוא מבחינת ההכאה כביכול שמגיע ומכה הארת אור הישר של קדושת שבת (שנשפע מלמעלה ממנו יתברך בלבד) בקדושת נפשות ישראל ועל ידי זה מרגיש כל אחד בנפשו איזה התנוצצות הארת הקדושה העליונה שזה בחינת הנפש יתרה. וזה בעצמו בחינת ההודעה שמלבד שחומל עלינו השם יתברך ומאיר עלינו הארת קדושת שבת באתערותא דלעילא לבד כי קדושת שבת קביעא וקיימא כמו שאמרו רז״ל אף גם שמודיע לנו (על ידי הנפש יתרה כנ״ל) שכבר נשפע עלינו קדושת שבת בכדי שנראה לקשר עצמינו היטב לקדושתו ועל ידי זה נשלם גם בחינת אור החוזר כנ״ל.

וזה בחינת זכור את יום השבת לקדשו ודרשו רז״ל זכריהו מאחד בשבת ואמרו מחד בשביך לשבתא כי מחמת שקדושת שבת הוא רוחניות מאד על כן צריך להכין עצמו לזה בכל ימי השבוע ולזכור בכל יום בקדושת שבת שזה בחינת הסתכלות שמצפין ומסתכלין ומייחלין ומכינין עצמן לקדושת שבת. וזה בחינת אור הישר מצדם של ישראל הקדושים היינו שמסתכלין בכל ימי השבוע בכוון גדול לקדושת שבת. ועל ידי זה מגיע הראות שלהם לבחינת קדושת שבת בבחינת הכאה אז חוזר הראות אליהם בבחינת אור החוזר וזוכין לקבל קדושת שבת בשלימות. וזה בחינת ושמרו בני ישראל את השבת וכן שמור את יום השבת וכו׳ מלשון המתנה וייחול שצריכין להמתין ולייחל לקדושת שבת שזה בחינת הסתכלות. ועל ידי זה ממשיך על עצמו קדושת שבת בשלימות.

והנה שמור הוא מדת לילה בחינת מלכות שהוא בחינת אור החוזר. כי בפרטיות יש כביכול אצלו יתברך בחינת אור הישר ואור החוזר בענין קדושת שבת וכן אצל ישראל כנ״ל. ובכלליות. הארת קדושת שבת שמשפיע השם יתברך מלמעלה הוא בחינת אור הישר.

ומה שישראל מקבלין קדושתו ומצפין לזה ומכינין עצמן אליו זה בחינת אור החוזר.

וזה בחינת אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא בחינת אור קדושת שבת בשרשו העליון שהוא בחינת אור הישר. והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות שהוא בחינת אור המלכות שהוא בחינת אור החוזר. והאכתליך נחלת יעקב אביך דא זעיר אנפין שכלול משני הבחינת הנ״ל ביחד. ועל כן צורתו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד שזה בחינת אור החוזר כי השם יתברך מסתכל עליו בבחינת אור הישר כי כל הבריאה היתה רק בשבילו כנ״ל. עד שחוזר הראות אליו יתברך בבחינת אור החוזר והוא הראשון שנכתב בו ששמר את השבת וקבע תחומין וכו׳ תחום שבת אלפים אמה גם כן כנגד בחינת שני האורות הנ״ל. וזה כי פי ה׳ דבר שזה בחינת כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם וכו׳ בחינת אור ישר ואור חוזר. וצריכין לבאר עוד בזה אך מחמת דקות הענינים הנ״ל אי אפשר להרחיב הדיבור כל כך.

ועיין פנים מובן שבטחון השלם בחינת כח הראות החזק דקדושה הוא בבחינת מוחין דגדלות בחינת חסד ורחמים. ושם מבואר מענין מי שמוחו צח וזך בבחינת מוחין דגדלות יוכל להתפלל בלי עיון כי מחשבתו מקושרת תיכף בדיבורי התפלה בלי שום עמל ויגיעה כלל. ומי שאינו בבחינה זו צריך להעלות במחשבתו מקודם שידבר כי אם לאו יהיה הדיבור בלא מחשבה וכו׳ והנה על פי רוב מתעורר האדם לזה על ידי שנזכר אחר התפלה שהתפלל בלא כוונה ויש לו מחלת לב מזה מאד ועל כן הוא נזהר אחר כך לייגע את עצמו לכוון בתפלתו ומחמת שאין מוחו צח ומהיר כל כך על כן כמעט שצריך לכוון במחשבתו קודם שידבר כנ״ל.

ובזה יש לכוון מה שאמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו׳ כי בשבת הראשון לאו כל אדם זוכה לקבל פנימיית קדושתו בשלימות רק על ידי שאחר שבת כואב לבו מאד על שעבר עליו השבת בקטנות כזה. וזה בחינת כיון ששבת וי אבדה נפש כי זו הבחינה הכוללת הכל אפילו מי שהוא במדריגה קטנה מאד ואינו זוכה בשבת עצמו להשתעשע ולהתענג בשלימות בקדושת הנפש יתרה של שבת אף על פי כן אחר שבת מרגיש הכאב של יציאת נפשו היתרה שזכה לקבל בשבת שזה בחינת וי אבדה נפש.

וזה בחינת אחר הדברים שמחשבתו הטובה באה לו אחר הדיבור. כמו כן הרגשת קדושת שבת באה לו להפחות שבמדריגה סמוך ליציאת השבת וכראה גם בחוש. ואז על ידי זה מכין את עצמו אחר כך כל ימי השבוע לקבל קדושת השבת השני בשלימות. וזה בחינת שחושב מקודם שידבר ואז הדיבור עם מחשבה.

כמו כן לענין שבת זוכה על ידי זה לקבל קדושת שבת בשלימות ואז תבא הגאולה. ובזה יש לפרש גם כן ענין זכריהו מאחד בשבת. היינו להכין מחשבתו לקדושת שבת בכל ימי השבוע וכן במעשה גם כן בבחינת מחד בשביך לשבתא. כי אולי אינו אוחז בשלימות הבטחון שעל ידי זה עושין כלי להשפע שתבא בזמנה ואז אפשר שתבא אליו השפע של שבת אחר

שבת או שלא תבא אליו עד לאחר זמן רב. על כן צריך להזדרז בזה להכין על שבת מיד באחד בשבת וזה היתה מדתו של שמאי שהיה מבחינת דין שמשם אחיזת מוחין דקטנות בחינת אחר הדברים. אבל הלל שהיה ממדת החסד בחינת מוחין דגדלות שמשם בא בחינת בטחון שלם ועל כן היה אומר ברוך ה' יום יום והיה בטחונו חזק שהשפע של שבת תבא בעתה. אבל אף על פי כן גם הלל מודה שכדברי שמאי יותר נכון לעשות כמבואר בדברי המפרשים והאחרונים ז"ל בסימן רמ"ב כי לאו כל אדם ולא בכל זמן זוכין לבחינת מוחין זכים כאלו ובטחון חזק כזה. וזה שאמרו שם על הלל מדה אחרת היתה בו שכל מעשיו לשם שמים היינו שפנימיית קדושת מחשבתו היתה קשורה תמיד בכל מעשיו לשם שמים בלי שום עמל ויגיעה כלל כי זכה למוחין זכים ועל כן היה גם כן בטחונו חזק מאד והיה אומר ברוך ה' יום יום וכו' כנ"ל:

סימן עז-והיה ה' למלך

עיקר שלימות הקול והדיבור שהם בחינת ו"ה הוא בשבת שזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת וכנ"ל כמה פעמים. וכן עיקר שלימות האהבה ויראה שהם בחינת י"ה הוא גם כן בשבת כנ"ל כמה פעמים.

וזה בחינת שם י"ה של שבת המבואר בכתבים. ועל כן אז עיקר שלימות התורה ותפלה כנ"ל כמה פעמים ועל ידי זה נתגלה מלכותו יתברך שזה בחינת שבת מלכתא. וזה בחינת והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד ומובן בזוהר הקדוש במאמר כגוונא שאומרין בכניסת שבת שבחינה זאת נמשך על ידי קדושת שבת:

סימן עט-בטח בה'

מבואר בפנים ששבת הוא בחינת תשובה שלימה עד שדוחה ונתבטל הרע לגמרי ויש לו מנוחה שלימה מכל וכל ונתהפך מרע לטוב גמור ונעשה כולו טוב שזהו בחינת משה משיח ועל ידי זה יכול לראות שפלותו שזה בחינת ראו כי ה' נתן לכם השבת ראו דייקא כי שבת הוא בחינת תלת גווני דעינא ובת עין וזה בחינת שבו איש תחתיו הנאמר בשבת היינו שיחזיק עצמו שפל ממדריגתו וגם יודע ומכיר חשיבות וגדולות ישראל ויכול למסור את

נפשו בעדם שזה בחינת משה רבינו רעיא מהימנא שמסר נפשו בעד ישראל: וזה בחינת מה שמובא בכוונות מזמור שיר ליום השבת ראשי תיבות למשה. שמשה רבינו עם עוד שאר צדיקים שהם מבחינתו יורדים בכל כניסת שבת להעלות נפשות החיים והמתים שירדו לעמקי הקליפות רחמנא ליצלן. וזה אצלם בחינת מסירות נפש ממש עבור נשמות ישראל מאחר שצריכיןלהוריד עצמן ממדריגתם הגבוה והנפלאה מאד לתוך מדריגות פחותות ושפלות כאלו שהם עמקי הקליפות ולהעלות משם נפשות ישראל שנפלו לשם. ומצינו שאמרו רז"ל אפילו לענין הקב"ה בעצמו כביכול שנאמר בו ועברתי בארץ מצרים וכו' משל לכהן שירד בבית הקברות וכו'. וזה טוב להודות לה' בחינת התשובה בוידוי דברים כנ"ל בשם המדרש וזה ולזמר לשמך עליון בחינת התשובה העליונה תשובה שלימה שנעשה כולו טוב שזה למעלה כביכול מבחינת מט"ט דמסטריא חיים ומסטריא מיתה שזה בחינת התשובה של ששת ימי החול וכמבואר בפנים. ועיין במגלה עמוקות אופן ק"י מבואר שהשיעור קומה כביכול הוא רל"ו אלם פרסאות ונתן עין אלף פרסאות למט"ט וכו' וקס"ו אלפים פרסאות הוא יתברך כביכול עליון ממנו עליון גימטריא קס"ו וכו' עיין שם מבואר לענינו ואז כשבא קדושת שבת שהוא בחינת תשובה שלימה אז יש עליה כביכול גם לבחינת מט"ט כמובן בפנים ואז נכללין גם אלו ההרהורי תשובה שאין להם שלימות גמור עדין כי הם רק בבחינת התשובה שבששת ימי החול נכללין גם כן בקדושת שבת ועולין גם כן למנוחתם ועל ידי זה עולין גם נפשות הנ"ל בכח ההרהורי תשובה שהיו להם וכמובן בזוהר הקדוש. וזה בחינת מה שמבואר בזוהר חדש פרשה בראשית שהעליה שיש גם לרשעים שבישראל להיות להם חלק בעולם הבא על ידי מקצת מעשיהם הטובים הוא רק על ידי קדושת שבת היינו כנ"ל. והכל בכח משה רבינו עליו השלום ושאר צדיקים שמבחינתו שעל ידי קדושת שבת נתעורר בהם ביותר מדת הענוה ושפלות שבהם וגם רואין ביותר מעלת וחשיבות של ישראל שזה בחינת כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם וכן ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם וכו'.

ועל ידי זה מוסרין נפשם בעדם ויורדים למקום שיורדים להעלות משם נפשות ישראל של החיים והמתים בכח וזכות קדושת שבת קדש. ועל כן אמרו רז"ל כל המשמר את השבת וכו' אפילו עבד עבודה זרה וכו' מוחלין לו. כי על ידי קדושת שבת מגיע אליו בוודאי הרהורי תשובה אמתיים גם תשובתו יש להם עליה שלימה כנ"ל ועל כן מוחלין לו וזה בחינת ענג שבת בחינת כי אז על שדי תתענג וכו' כי תשובה שלימה של שבת הוא בחינת שדי כמבואר בפנים. וזה בחינת בטח בה' ועשה טוב וכו' כמבואר בפנים וזה והתענג על ה' בחינת ענג שבת כנ"ל:

סימן פ-ה' עוז לעמו יתן

שבת הוא בחינת שלום בחינת שבת שלום ועל כן הוא מקור הברכה כי לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. ושלום הוא מחבר תרי הפכים היינו חסדים וגבורות שזה בחינת יוסף כמבואר בפנים. ועל כן שבת הוא גם כן בחינת יוסף כמבואר בזוהר הקדוש ונאמר אצל יוסף ששמר את השבת כמו שכתוב וטבוח טבח והכן וכמו שדרשו רז"ל. וזה בחינת וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך. וזה גם כן בחינת ועל מנוחתן יקדישו את שמך שצריך לקבל אז על עצמו מסירות נפש על קידוש השם כמובא כי קידוש השם הוא גם כן מבחינת חסדים וגבורות כמבואר בפנים. ועל כן שבת הוא מהדברים שמסרו ישראל נפשם עליהם כמו שאמרו רז"ל. והנה עיקר כל ההשפעות והברכות הוא כדי שיוכל כל אחד מישראל לדבר דיבורים קדושים היינו שיהיה הדיבור מקושר אל המחשבה והחכמה שהוא בחינת קדש וזה בחינת קדושת שבת שהוא בחינת עולם המחשבה וגם הוא בחינת שלימות הדיבור כנ"ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש.

וזה בחינת בנין ירושלים בחינת בונה ירושלים ה' כמבואר בפנים. וזה בחינת והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו' ולקדש את יום השבת וכו' וישבה העיר הזאת לעולם וכו' ואם לא תשמעון אלי וכו' והצתי אש בשעריה וכו' ואכלה ארמנות ירושלים וכו' כי ירושלים הוא בחינת צדק בחינת הדיבור שהוא בחינת גבורות רק על ידי קדושת שבת שזה בחינת שהדיבור מקושר אל המחשבה על ידי זה נמתקין הגבורות בחסדים וזה בחינת בנין ירושלים ועל ידי חילול שבת ח"ו על ידי זה נתעוררין הגבורות ביותר והם בחינת אש עד שעל ידי זה בא חורבן ירושלים שזה בחינת מה שאמרו רז"ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת ואמרו אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת. וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכו' כי אז טוב ויפה מאד להתפלל כי זוכין לקשר המחשבה אל הדיבור על ידי קדושת שבת שלום. וזה בחינת משה יוסף דוד שנסתלקו בשבת במנחה משה הוא בחינת מחשבה כידוע. דוד הוא בחינת מלכות בחינת הדיבור יוסף הוא בחינת השלום שעל ידי זה זוכין לקשר המחשבה אל הדיבור. ועל כן אמרו רז"ל כל השומר שבת וכו' אפילו עבד עבודה זרה וכו' מוחלין לו כי זה בחינת בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. כי על ידי שמירת שבת שהוא בחינת יוסף בחינת שלום בחינת קידוש השם על ידי זה נתכנסין אפילו כל הנדחים שבישראל ולא עוד אלא שאפילו גרים יכולים להתקרב על ידי קדושת שבת שזה בחינת ובני הנכר הנלוים על ה' כל שומר שבת מחללו וכו'. והביאותים אל הר קדשי וכו' נאום ה' מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו וכמו שפירש רש"י שם. ועל כן מצוה גדולה לחדש בתורה בשבת כמבואר בזוהר הקדוש כי זה בחינת ושאבתם מים בששון ממעייני הישועה ותרגומו ותקבלון אולפן חדת וכו' כמבואר בפנים. כי על ידי ההשפעות וברכות הם בחינת מעייני הישועה שנפתחין בשבת על ידי זה זוכין לקבל

מוחין חדשים שהם בחינת אולן חדת בחינת חידושי תורה אמתיים: וזה אם תשיב משבת רגלך זה בחינת גבורות כמבואר בפנים היינו שעל ידי קדושת שבת נתעלין הרגלין שהם בבחינת גבורות. עשות חפצך ביום קדשי כי שבת הוא קודש בחינת מוחין ואסור לעסוק בידיו אז בעשיית חפציו רק לעסוק בחפצי שמים שהן בחינת מוחין וחסדים בחינת כי חפץ חסד הוא. וזה בחינת שאו ידיכם קדש המבואר בפנים לישא ולהרים את הידים אל בחינת המוחין שהן קדש. וזה וקראת לשבת ענג בחינת המוחין כידוע וכנ"ל כמה פעמים ולקדוש ה' מכובד בחינת מלכות מלך הכבוד היינו בחינת הדיבור ששם עיקר הכבוד כמבואר במקום אחר. וזה וכבדתו מעשות דרכיך שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז בכדי שלא לפגום בהרגלין שם אחיזת הדינים ביותר כי הם בחינת גבורות כנ"ל. ממצוא חפצך ודבר דבר בכדי שלא לפגום בהדיבור ועל כן אסור אז אפילו לבקש על צרכיו כי אז משיגין ביותר שעיקר כל ההשפעות והברכות והישועות הוא בכדי שנזכה לקבל מוחין חדשים ולדבר דיבורים קדושים לפני השם יתברך. על כן מתפללין אז רק על שפע רוחניות קדשנו במצותיך וכו'וטהר לבנו לעבדך באמת וכו' וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך. וזה אז תתענג על ה' דא עתיקא קדישא היינו שיזכה לקבל מוחין עליונים ונפלאים מאד שהם בחינת חסדים גדולים מאד בחינת רב חסד בחינת עתיק כידוע. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל נותנין לו כל משאלות לבו. כי שם בבחינת רב חסד כלולים כל הישועות והברכות וכו'. וה והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחינת עליית המלכות (שהוא בחינת הדיבור) אל המוחין שהם בחינת קדש. וזה שדרשו רז"ל שניצול משעבוד מלכות שנאמר ואתה על במותימו תדרוך היינו שכל המלכיות דסטרא אחרא שיניקתם מבחינת השתלשלות הגבורות נכנעין תחת רגלי הקדושה.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז"א שהוא בחינת הואו כידוע בחינת אלה תולדות יעקב יוסף כי יעקב ויוסף כחדא אזלי שהן בחינת השלום שמחבר השני הפכים.

כי יעקב הוא בחינת תפארת המכריע בין חסד וגבורה.

וכן יוסף הוא בחינת יסוד המכריע בן נצח והוד. וזה בחינת נחלה בלי מצרים. כי מאחר שיכול לחבר שני הפכים ממילא נתבטלין כל המצרים. וזה גם כן בחינת נדחי ישראל יכנס הנ"ל כי אפילו מי שהוא בתכלית השפל ויוכל גם כן לכלול ולחזור לקדושה העליונה על ידי בחינת קידוש השם שנמשך מבחינת יוסף בחינת שלום הנ"ל. וה כי פי ה' דבר. כי בשבת נשלם הדיבור ונבנה בשלימות על ידי המוחין שהם בחינת הויה ונעשה יחוד בין שם אלקים לשם הויה שהוא בחינת מוחין וחסדים כמבואר בפנים. פה עם הכולל גימטריא אלקים כמובא:

סימן פא-עלו זה בנגב

שבת הוא בחינת קדושת ארץ ישראל כנ״ל כמה פעמים. והוא בחינת קדושת הדיבור בחינת ודבר דבר וכנ״ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש ועל כן צריכין ליזהר מאד שלא לדבר בשבת שיחה בטלה. אך אף על פי כן מבואר בתקומות הדשן סימן סא שנשאל על מה שגם המדקדקים לא נהגו ליזהר כל כך בזה ומתאספים בשבת וכו׳ ומספרים שמועות מענין מלכים ושרים וכו׳ עיין שם מה שהשיב שמפני שהם מתענגין בכך ולהכי שרי וכו׳ אבל אותן שאין מתענגין אסור והובא גם בהגהת רמא סימן שז סעיף א ושם מבואר ביותר שמי שאינו מתענג אסור לאומרם כדי שיתענג בהם חבירו. ועיין משבצות זהב שתירץ בזה מה שאינו מובן לכאורה דהלא שיחה בטלה גם בחול אסור אלא דבחול שרי להתענג בו חבירו ובשבת גם זה אסור ועיין בט״ז שם ס״ק א׳ מובן דאם יש גם להמספר ענג ממה שמתענג חבירו בסיפוריו שרי גם כן. וכל זה מובן לענייניו כפי המבואר בפנים עיין שם. כי עיקר ענג שבת הן המוחין הן מקור דענג בבחינת אין למעלה מענג כנ״ל כמה פעמים. ועל כן רשאי לפעמים גם בשבת לספר איזה שיחת חולין בכדי לפקח דעתו ויחיה את עצמו ויחזור למדריגת המוחין שלו שזה בחינת שמתענג בהשיחה היינו שבא על ידי זה למדריגת המוחין שהם בחינת ענג. אמנם אם הוא בעצמו אינו מתענג בזה רק שמספר בשביל שיתענג חבירו. היינו שיבא חבירו למדריגת המוחין שלו. שבחול גם זה מותר. אבל בשבת יש לפקפק בזה כנ״ל אם לא שגם הוא מתענג מזה בעצמו שמתענג חבירו מסיפוריו. היינו כגון שמספר לתלמיד חכם וצדיק שעל ידי שמתענג התלמיד חכם מסיפוריו וחוזר למדריגת המוחין שלו. על ידי זה מעלה אחר כך גם את המספר ומקשרו להדעת שם מקור הענג כנ״ל שזה בחינת שמתענג המספר ממה שמתענג חבירו בסיפוריו היינו כנ״ל אבל באמת גם התלמיד חכם בעצמו מתענג מזה מאד מה שמקשר את ההמון גם כן להדעת דקדושה שהוא עיקר ענג שבת כנ״ל כי זכאה מאן דאחיד בידא דחייבא וכו׳ ועל כן שרי גם כן אמנם כל זה נאמר לענין התלמיד חכם שיודעים לעשות כל ענין וענין במועדו ובזמנו ובמשקל הראוי לו ובאמת שיחתו של תלמיד חכם הוא עצמה תורה וכו׳ וכמבואר במקום אחר וכמבואר גם בפנים במאמר זה. אבל אנשים פשוטים שאינם קבועים בלימוד התורה בחול מבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן רצ שלא ימשיכו עצמן ביותר בשבת גם בענג אכילה ושתיה רק יעסקו יותר בתורה והתלמידי חכמים ימשיכו יותר בענג אכילה ושתיה קצת וכו׳ והיינו גם כן בבחינה זאת הנ״ל. כי הגם שהענג של אכילה ושתיה הוא עבודה חיצוניית אצל התלמידי חכמים נגד התורה ותפלה שלהם וכמבואר במקום אחר והוא בבחינת שיחת חולין של תלמידי חכמים. אף על פי כן הוא גם כן קדושה מאד ולפעמים מקשרין על ידי זה דיקא את המון עם להדעת דקדושה שזה בחינת מעלת

הזוכה לישב בסעודת שבת על שלחנו של תלמיד חכם וצדיק אמתי וכמבואר במקום אחר וכנזכר במקום אחר וכנזכר מזה גם לעיל בסימן סט:

סימן פב-הנעלבים

שבת הוא בחינת ביטול השלש קליפות טמאות שהם בחינת ערלה בחינת חרפה וה בחינת והשבית קצין חרפתו. וכן וישבת דין וקלון וכנ״ל כמה פעמים.

כי שבת הוא בחינת ברית בחינת יוסף נאמר בו אסף אלקים את חרפתי. ואז הטוב שבנגה נכלל בקדושה והרע שבו וכן השלש קליפות טמאות לגמרי נדחין ונופלין למטה על ידי השלהובא דאשא שיורד בערב שבת כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת מצות מילה.

ועל כן אמרו רז״ל דייקא מי הוא נימול ישמור את השבת ולא עכו״ם שאינו נימול ובזוהר הקדוש מבואר על ענין ובן שמונת ימים ימול בכדי שיעבור עליו השבת כי שניהם תלוים זה בזה ועל כן צריכין ליזהר בשבת ביותר להיות בשלום עם כל אדם ולא לעורר שום מחלוקת וחרפות ובזיונות ח״ו. ואפילו אם אחד מחרפיהו ישתוק לו ויחשוב בלבו הלא זה ענין קדושת שבת לבטל ולדחות את הקליפות המטמאות שהם בחינת ערלה בחינת חרפה. ותיקון זה נעשה גם כן על ידי ששומע חרפתו ושותק כמבואר בפנים:

סימן פג-מתן בסתר

שבת הוא בחינת מתן בסתר על דרך שאמרו רז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזיי ושבת שמה וכו׳ ואמרו שם שכל המצוות ניתנו בפהרסיא ושבת ניתנה בצנעא. נמצא שבת הוא בחינת מתן בסתר וזה יכפה אף כי בשבת כל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל כמבואר בזוהר הקדוש וזה שכתוב (יחזקאל כ) את שבתותי חללו ואומר לשפוך חמתי עליהם לכלות אפי בם וכו׳ כי על ידי חילול שבת ח״ו נתעורר בחינת חרון אף ח״ו כי כל המחלל שבת בפרהסיא כאלו עובד עבודה זרה. וכן זמן שיש עבודה זרה בעולם חרון אף בעולם ח״ו. וגם כי על ידי קדושת שבת מכניעין כל הקליפות

בפרט אותה הקליפה המבואר בפנים ימח שמה כמבואר בזוהר הקדוש ואז אין לה כח לינק מן הששה פאין שבאלף בית. אבל על ידי חילול שבת ח״ו נותנין לה כח לינק מן הפאין הנ״ל ונעשה מן הפא אף גם נמשך ח״ו בחינת אש אוכלתן המבואר בפנים. וזה שכתוב (ירמיה יז) ואם לא תשמעו אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת והצתי אש בשעריה ואלה וכו׳ וזה שאמרו רז״ל אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת.

וזה בחינת לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת ועל כן אז עיקר זמן הזווג דקדושה כי אז נכנעת הקליפה הנ״ל ואז הזווג בקדושה בבחינת זכו שכינה שרויה ביניהם. גם אמרו רז״ל המשמר שבת וכו׳ אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו. נמצא שנכפה ונתבטל על ידי זה החרון אף שבא על ידי עבודה זרה כנ״ל. גם שבת הוא בחינת תיקון הברית בחינת ברית עולם כמבואר במקום אחר. ואז עולין כל ניצוצות הקדושה שנפלו למקום שנפלו כידוע. וזה בחינת כי פי ה׳ דבר הנאמר בשמירת שבת כי אז נתתקנין הפאין שבאותיות הדיבור. גם ענג וכבוד שבת הוא בחינת דקה לעניים כנ״ל כמה פעמים:

סימן פד-במה הארכת ימים

שבת הוא מנוחת אהבה ונדבה בחינת סטרא דימינא.

ומסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא. ועל כן זוכין בשבת לבחינת זכות וצחות המוחין והמחשבה.

ועל כן מסוגל אז ביותר לכנוס להטוב הגנוז ולהשיג רזין דאורייתא כמובא. גם שבת בעצמו הוא בחינת טוב שזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב וכמבואר בזוהר הקדוש. וגם כי שקולה שבת ככל התורה.

והתורה נקרא טוב כמו שכתוב כי לקח טוב ועל ידי קדושת שבת זוכין לצחות המחשבה שעל ידי זה נקראים כל ישראל טובים כמו שכתוב הטיבה ה׳ לטובים ולישרים בלבותם. ועל כן הכל מודים שבשבת ניתנה תורה שזה בחינת יבא טוב יקבל טוב מטוב לטובים כמו שאמרו רז״ל (מנחות נג ע״ב) ואז נמשך בשלימות מה שמבואר בפנים בשם הזוהר הקדוש דמאן דאיהו טוב וכו׳ ההוא טוב גניז יימא ליה פתחו ליה בהאי תרעא דאתקרי אהבה היינו כנ״ל. או בההוא תרעא דאיהו תשובה כי שבת הוא בחינת תשובה מאהבה כנ״ל כמה פעמים וכמבואר בפנים סימן נח. ועל כן צריכין להתנהג לענין כבוד שבת במדת הותרנות כמו שאמרו רז״ל כל המוסיף מוסיפין לו. כי על ידי הותרנות שהוא מדתו של אברהם

אבינו איש החסד על ידי זה זוכין לזכות וצחות המחשבה והמוחין שזה בחינת קדושת שבת עולם המחשבה. וזוכין להשיג על ידי זה הטוב הגנוז שזה עיקר בחינת אריכת ימים כמבואר בפנים. ועל כן אמרו רז״ל בפרקי דר״א במקדש על היין בלילי שבתות מאריכין לו ימיו ושנותיו וכו׳ וכן אמרו רז״ל (מגילה כז ע״ב) על ר׳ זכאי שהאריך ימים על שמימיו לא ביטל קידוש היום. כי עיקר התחלת התגלות קדושת שבת הוא על ידי הקידוש. ועל כן אמרו רז״ל קידוש היום קודם לכבוד יום וכבוד לילה (פסחים קה ע״ב) ועל כן זוכין על ידו לאריכת ימים היינו כנ״ל:

סימן פה-פוסעים בו

ממילא מובן כי ענין זה נאמר לענין קדושת שבת שאז היחוד בשלימות פנים בפנים כמבואר בכתבים:

סימן פו-פוסעים בו

מבואר בפנים כי בימי החול הוא שליטת החיצונים ועיקר השליטה שלהן הוא בבחינת רגלין היינו שאין מניחין להאדם לילך בדרכי השם יתברך וכד אתקדש יומא של שבת קדש כדין יתפרדו כל פועלי און ואז אין להן שליטה כלל ואז חוזר להרגלין כח ההליכה שזה בחינת אם תשיב משבת רגלך. אך אף על פי כן צריך עוד סעד לתמכו והסעד הזה הוא בחינת אמת. ושבת בעצמו הוא בחינת אמת כמבואר בפנים (וזה שמובא בכתבים אם תשיב משבת ראשי תיבות אמת היינו כנ״ל. וזה רגלך כי אז עולין הרגלין כנ״ל והאמת הוא סעד לתומכם כנ״ל) אך עדין צריכין ליתן כח בהם כדי שיוכלו לילך היטב וזה על ידי צדקה של שבת היינו שנותנין לענים על שבת או שמאכסן עני על שלחנו בשבת. והצדקה של שבת הוא בחינת אור השמש העתידה להתחדש לעתיד לבא שתהיה כאור שבעת הימים ועל ידי זה הוא נותן כח לבחינת הרגלין שיוכלו לילך היטב בדרכי השם יתברך כמבואר בפנים:

סימן פז-תתן אמת ליעקב

עיקר שלימות היראה הוא בשבת בבחינת ירא שבת כנ״ל כמה פעמים ומחמת שהיראה שהוא בחינת צדק משם התעוררות הדינים ח״ו. מזה בא מה שלפעמים בתחילת כניסת שבת בא לו להאדם יראה גדולה שקורין פרום אבל הוא בלא שמחה כי קשה לו לשמוח מחמת שבחול יש אחיזה להחיצונים לפעמים בבחינת היראה הזאת שהוא בחינת יראת העונש בחינת צדק בחינת רגלין שזה בחינת רגליה יורדות מות רחמנא ליצלן. ועל כן אף על פי שבשבת עולין הרגלין בבחינת אם תשיב משבת רגלך וכנ״ל כמה פעמים. אף על פי כן מחמת שזה סמוך שעלתה היראה משם על כן קשה לו עדיין שתהיה היראה בשמחה שזה עיקר השלימות כי בשבת צריכין לשמוח מאד ולקבל שבת בשמחה ובלב טוב ועל ידי זה דייקא עיקר שלימות היראה כמבואר בליקוטי תנינא סימן יז ועל כן עיקר שלימות עליית הרגלין שעולין בשבת הוא על ידי אור האמת שמאיר בשבת כנ״ל כמה פעמים וצדק כד אתחבר בה אמת אתקריאת אמונה ואמונה הוא בחינת יראת הרוממות שאין בה שום אחיזת הדין כלל אדרבא על ידה נתבטלין כל יראות חיצונית ונמתקין כל הדינים ואז היראה בשלימות היינו עם אהבה ושמחה. ועל כן נקרא שבת נחלת יעקב בחינת תתן אמת ליעקב וזה אם תשיב משבת ראשי תיבות אמ״ת כמובא וזה רגלך כי על ידי זה עיקר שלימות הרגלין כנ״ל. ועל כן נקרא שבת מנוחת אהבה ונדבה מנוחת אמת ואמונה:

סימן פט-ותחסרהו מעט וכו׳

אמרו רז״ל לא ישאל אדם על צרכיו בשבת בכדי שלא יזכור שיש לו חולה בתוך ביתו ויצטער. ולכאורה אינו מובן כי גם אם לא יתפלל על צרכיו יוכל גם כן לזכור בהחולה שיש לו בתוך ביתו ויצטער אדרבא לכאורה אם אינו רשאי להתפלל עליו על ידי זה הוא מצטער ביותר אמנם לפי המבואר בפנים מובן קצת. כי עיקר התפלה שמתפלל בחול על צרכיו צריך להיות גם כן רק על חסרון השכינה כביכול וזה יהיה עיקר צערו כמובא בספרים קדושים. ועל כן גם בשבת אם יהיה רשאי להתפלל על צרכיו יזכור שיש לו חולה בתוך ביתו ויצטער. היינו שיצטער גם כן העיקר רק על חסרון השכינה אך אף על פי כן על ידי זה לא יכול לעבוד את השם יתברך בשמחה שלימה כל כך ובאמת רצון השם יתברך שבשבת יהיו כל

ישראל בשמחה גדולה כמו שכתוב בים הניח ה׳ לך מעצבך ומרגזך וכו׳ וכמובא בזוהר הקדוש. ועל כן גם אם יזכור בצערו רק שיזכור גם בזה שהצער הוא העיקר אל המלך היינו אל השכינה כביכול רק שאף על פי כן מגודל קדושת שבת בא המלך בשמחה גדולה כל כך ורוצה להשתעשע עם בניו הנעימים באהבה ורצון ובשמחה כל כך עד שאינו רוצה שיזכרו כלל בצערו בכדי שלא לבלבל את השמחה. ואז כשזוכרין בזה באין על ידי זה בעצמו גם כן לשמחה גדולה ונתעטרין במוחין חדשים שזה עיקר קדושת שבת כנ״ל כמה פעמים ועל ידי זה בעצמו נמתק הצער ונתמלא החסרון וזה בחינת מה שאמרו רז״ל שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא.

כי דייקא על ידי זה בעצמו שאין רשאין בשבת לזעוק ולצעוק על הצער כנ״ל על ידי זה יהיה בטוח שבוודאי רפואה קרובה לבא:

סימן צא-ויהי ידיו אמונה

שבת הוא בחינת שלימות האמונה כנ״ל כמה פעמים.

ועל ידי שלימות האמונה באים אל השכל ואז נשלם האמונה ביותר ועל ידי זה בא לשכל עליון ביותר. וזה בחינת העליות הקדושות של שבת שתחלת העליה הוא במלכות הוא בחינת אמונה והמלכות עולה בבחינת נה״י חג״ת חב״ד שזה סוד חקל תפוחין קדישין כידוע. היינו שנשלמת האמונה בכל פעם ביותר עד שעולה אל שכל שהוא חב״ד ואחר כך עולין עוד ביותר זה בחינת ושמרתם את השבת כי קדש הוא עיין בכתבי האריז״ל ותבין וזה בחינת וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת כמו שדרשו רז״ל) יראה הוא בחינת מלכות בחינת אמונה שנשלמת על ידי קדושת שבת כנ״ל. וזה שמש צדקה נייו שזוכין על ידי זה לבא לאור השכל שהוא בחינת שמש כמבואר בפנים. וזה בחינת שמש צדקה כי זה שזוכין לבא אל השכל הוא רק צדקה וחסד מאתו יתברך כי האמונה תולה בבחירתו של האדם להתחזק באמונה שלימה. אבל חכמה ושכל הוא רק ממנו יתברך בבחינת כי ה׳ יתן חכמה וכו׳ בחינת אתה חונן לאדם דעת. וזה שאמרו רז״ל שמש בשבת צדקה לעניים. היינו כי אין עני אלא מן הדעת ועל כן מה שהשם יתברך משפיע להאדם חכמה ומוחין על ידי קדושת שבת שזה בחינת שמש בשבת הוא רק בתורת צדקה לעניים. היינו כי אין עני אלא מן הדעת ועל כן מה שהשם יתברך משפיע להאדם חכמה ומוחין על ידי קדושת שבת שזה בחינת שמש בשבת הוא רק בתורת צדקה וחסד בחינת צדקה לעניים. וזה בחינת מתנה טובה יש לי בבית גנזיי ואמרו שם מתן שכרה לא עבידא לאגלויי היינו פנימיית קדושת שבת בחינת המוחין שזוכין לקבל בשבת. וזה בעצמו בחינת הנשמה יתרה

בחינת ונשמת שדי תבינם. וזה בחינת אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו׳ כי שמירת שבת הראשון הוא רק על ידי אמונה ועל ידי זה זוכין לשכל ואז זוכין לאמונה יותר גדולה ולשכל יותר גדול שזה בחינת שבת השני. ועל כן למדו זאת מדכתיב אשר ישמרו את שבתותי וסמיך ליה והביאותים אל הר קדשי ושימחתים בית תפלתי. הר הוא בחינת מלכות בחינת אמונה. וזה בחינת תשורי מראש אמנה פירש רש״י מראשית האמונה שהאמנת בי וכו׳ דבר אחר הר הוא וכו׳ ושמו אמנה. בית זה בחינת חכמה ושכל בחינת בחכמה יבנה בית. ועל כן אברהם שהיה ראש למאמינם קראו הר ויעקב שהוא בחינת שמש בחינת השכל כמבואר במקום אחר שקראו בית היינו כנ״ל ומחמת שבשבת נשלמת האמונה כל כך עד שנתפשטת בכל האיברים. על כן מצוה לענג אז את הגוף גם כן.

וענג שבת הוא כולו קודש כמבואר במקום אחר. וזה בחינת שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה׳ שזה בחינת ענג שבת כמו שדרשו רז״ל וזה בודאי מדריגה גדולה כשזוכה האדם לאמונה שלימה כל כך עד שמתפשטת על כל איברי הגוף ועל כל תענוגי הגוף שזה בחינת ורעה אמונה שאוכל וניזון מאמונה ואחר כך בא על ידי זה אל השכל והשכל הוא כביכול חלק אלוק ממעל כמובן במאמר אשרי זרקע סימן לה. ואז הוא ניזון כביכול מהשכל ממש בבחינת החכמה תחיה את בעליה וזה בחינת ויחזרו את אלקים ויאכלו וישתו כמובא. וגם בזה יש מדריגה למעלה ממדריגה כי לא כל מדריגות האמונה שוות וכן במדרגות השכל כידוע:

!!a!!!סימן צב !!!0!!! על ידי מה שהאדם נע ונד אפילו בתוך ביתו יכול לשכך את האש שהוא בחינת דינים ויכול להחיות מתים שיהיו חיים וכו׳ כמבואר הענין בפנים ובזה מבואר קצת מה שאמר השם יתברך לקין נע ונד תהיה בארץ וכו׳ כי מאחר שגברו עליו הדינין מאד על ידי שהמית את הבל ונאחז בו סטרא דמותא רחמא ליצלן. על כן היה תיקונו על ידי שיהיה נע ונד. שזה בחינת גלות מכפרת כי על ידי זה נמתקין הדינים ונתבטל סטרא דמותא כנ״ל. (ועל כן יש דורשין וישם ה׳ לקין אות וכו׳ הזריח לו גלגל חמה היינו בחינת הזריח להם השמש שיבואר לקמן) ועל כן גם אצל ההורג בשוגג נאמר שצריך להיות נע ונד. לטלטל עצמו ממקומו ולנוס לעיר מקלטו ועל ידי זה ניצול ממיתה היינו כנ״ל. ועל כן נאמר בו שצריך לישב דייקא בעיר מקלטו ואם יצא מחוץ לגבול עיר מקלטו היינו חוץ לתחום העיר ומצא אותו גואל הדם ורצח אותו אין לו דם כי מאחר שנמתקו הדינים כבר מעליו וניצול מסטרא דמותא על ידי שהיה נע ונד ונס לעיר מקלטו על כן יכול להיות על ידי שיהיה עוד נע ונד ויצא מחוץ לעיר מקלטו יהיה נאחז בו סטרא דמותא ביותר בפרט כפי המבואר בפנים שבחינת הנע ונד הוא בבחינת כנפי ריאה דנשבי על לבא שעל ידי זה ממזג את האש שבלב שיהיה במדה כי אלמלא כנפי ריאה דנשבי על לבא הוה לבא אוקיד כל גופא. וזה ידוע שאם הרוח מנשב באש יותר מהמדה אזי או שמכבה האש לגמרי או שמבעיר האש ביותר מהמדה וכמבואר במקום אחר. על כן אם יצא מחוץ לעיר מקלטו אף אם לא ישוב לביתו אף על פי כן יוכל להיות שיתגברו הדינים שהן בחינת תבערת האש ביותר ותתאחז בו סטרא דמותא באחד משני אופנים הנ״ל. ועל כן בשבת שנמתקין הדינים ממילא על ידי קדושת שבת כמבואר בזוהר הקדוש וזה בחינת טועמיה חיים זכו בחינת תחיית המתים כי נכנע בחינת סטרא דמותא. על כן שבת הגין על אדם

הראשון שנאמר לו ביום אכלך ממנו מות תמות וכמו שאמרו רז״ל וזה בחינת לא תבערו אש וכו׳ כי נמתק אז האש.

וכן להיפוך על חילול שבת ח״ו נאמר והצתי אש בשעריה כנ״ל כמה פעמים וכן מחלליה מות יומת כי על ידי זה גובר האש וסטרא דמותא רחמנא ליצלן.

ועל כן נאמר בשבת שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו. כי אין צריכין לעורר אז תיקון זה של בחינת נע ונד. רק אף על פי כן בתוך התחום מותר לילך.

אבל מחוץ לתחום יש בו איסור גם כן וילפי לה רז״ל (עירובין נא) מרוצח שנס לעיר מקלטו הנ״ל כמו שאמרו שם למדנו מקום ממקום ומקום מניסה וניסה מניסה וניסה מגבול וגבול מגבול וגבול מחוץ וחוץ מחוץ וכו׳ עיין רש״י שם והיינו כנ״ל. ועיין (מכות יא) דרשו רז״ל מנין לדברי תורה שקולטין וכו׳ ומסיק מאי קולטין קולטין ממלאך המות היינו כנ״ל. כי התורה הוא בחינת כנפי הריאה שעל ידה ניצולין מסטרא דמותא ועיין שם עוד מאי דכתיב אז יבדיל משה שלש ערים מעבר לירדן מזרחה שמש אמר הקב״ה למשה הזרח שמש וכו׳. וזה בחינת וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת כנ״ל כמה פעמים) שמש צדקה (כי צדקה הוא גם כן בחינת הרוח שמשכך חימום האש שבלב בחינת רוחא נחית לשכך חמימא דלבא וכמבואר במאמר אשרי העם סימן י״ג.). וזה ומרפא בכנפיה בחינת כנפי ריאה הנ״ל. ועל כן כשחזר יעקב מהגלות שנס וגלה ללבן וניצול משרו של עשו סטרא דמותא נאמר אז ויזרח לו השמש ואחר כך נאמר ויבא יעקב (שהוא בחינת כנפי ריאה כמבואר בפנים) שלם עיר שכם וכו׳ ושכם הוא עיר מקלט כידוע. וזה ויחן את פני העיר ודרשו רז״ל מזה ששמר את השבת וקבע תחומין וכו׳ היינו כנ״ל ואחר כך נאמר וישב יעקב בארץ מגורי אביו וכו׳ ודרשו רז״ל ביקש יעקב לישב בשלוה כי סבר שכבר נמתקו כל הדינים ואין צורך עוד להיות נע ונד קפץ עליו רוגזו של יוסף כפשוטו. כי על ידי שמכרו את יוסף ויוסף הוא בחינת לב כמבואר בפנים נתעורר האש והדינים עוד עד שהוכרח לגלות למצרים ועל כן מבואר בזוהר הקדוש שהתיקון על מכירת יוסף היה על ידי שנצטוו ישראל על קדושת שבת היינו כנ״ל. ועל כן יעקב ויוסף הם הראשונים שמבואר בהם ששמרו את השבת כי הם בחינת ריאה ולבא שזה סוד שמירת שבת כנ״ל וכמובן בתיקונים:

וזה אם תשיב משבת רגליך שלא יהלך חוץ לתחום שבת כנ״ל עשות חפצך ביום קדשי שלא לפגום בקדושת שבת רק אדרבא וקראת לשבת ענג וכו׳. וזה וכבדתו מעשות דרכיך ודרשו רז״ל שלא יפסיע פסיעה גסה שהוא בחינת רוגז כנ״ל כמה פעמים ועל ידי זה מעורר ח״ו האש הנ״ל. גם כפי הנ״ל שעל ידי שהאדם הולך אחת הנה ואחת הנה זה בחינת כנפי ריאה דנשבי על לבא. על כן צריכין גם בחול שלא לפסוע פסיעה גסה בכדי שלא לפגום על ידי זה בהרוח שבכנפי ריאה שיהיה בבחינת רוח סערה ח״ו ועל

ידי זה יבעיר האש ביותר כנ״ל. וזה שאמרו רז״ל שפסיעה גסה נוטלת אחת מת״ק ממאור עיניו של אדם היינו שפוגם בכנפי ריאה שאמרו רז״ל למה נקראת שמה ריאה שמאירה את העינים. וגם פוגם בהלב שאמרו רז״ל שוריינא דעינא בלבא תליין. ועל כן כשהתוודע יוסף לאחיו אמר להם אל תרגזו בדרך ודרשו רז״ל אל תפסיעו פסיעה גסה היינו כנ״ל. ובשבת צריכין ליזהר בזה ביותר כי פוגם על ידי זה בכבוד שבת כנ״ל.

וזה ממצוא חפציך ודבר דבר היינו כמו שמבואר בתיקון י״ג ובההוא רוחא הוה בטיש בחמש נימין דכינור דאינון חמש כנפי ריאה ובקנה סליק קול ללבא ואיהו אש אוכלה מאודנא ימינא דלבא דאיהו כלפי כבד ומניה נפיק דיבור ההוא הא דכתיב הלא כה דברי כאש. ואי לאו כנפי ריאה דנשבין על לבא הוה אוקיד כל גופא וכו׳. ועל כן צריכין ליזהר מדיבור של חול בשבת שלא לעורר בו האש ח״ו על ידי שיפגום בקדושת שבת. וזה אז תתענג על ה׳ ודרש בזוהר הקדוש דא עתיקא קדישא כי על ידי שלימות הכנפי ריאה דנשבי על לבא על ידי זה דולק השכל ומאיר באור גדול וכמבואר במקום אחר עד שזוכה למוחין עליונים שהם מבחינת עתיק. וגם משם שורש המתקת כל הדינים ושורש תחיית המתים כמבואר בזוהר הקדוש ובגמרא דרשו רז״ל שנותנין לו כל משאלות לבו. כי מאחר שנמתק האש שבלב בשלימות כראוי על כן בודאי צריכין ליתן לו כל משאלות לבו.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין היינו עליית המלכות אל המוחין. המלכות הוא בחינת הרוח שבלב כמבואר בתיקון י״ג הנ״ל ערקין דלבא אינון כחיילין בתר מלכיהון וכו׳ הכי מתנהגין ערקין דלבא לגבי רוחא וכו׳ היינו שהרוח שבלב מקושר אל המוחין שמשם שורש ההמתקה. ועל כן דרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות שהם סטרא דמותא שיונקין ח״ו מתגבורות הדינים והאש הנ״ל שהוא בצד ימין שבלב כלפי כבד שהוא מלא דם ומשם יניקת שרו של עשו אדמוני כמבואר בפנים במאמר שאלו את ריב״ק סימן נ״ז.

וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא בחינת התורה בחינת תורת אמת שהוא בחינת הכנפי ריאה דמנשבין על לבא. וזה כי פי ה׳ דיבר היינו כי שבת הוא בחינת הדיבור דקדושה שכלול משניהם מבחינת הכנפי ריאה והלב כמובן בתיקון הנ״ל ובמקומות הרבה ועל כן על ידו עיקר ההמתקה כנ״ל. ועל כן גם לענין דברי תורה שהם בחינת כנפי ריאה הנ״ל שעל ידם המתקת הדינים ובחינת תחיית המתים כנ״ל. ונאמר בהם כי חיים הם למוצאיהם ודרשו רז״ל למוציאהם בפה דייקא היינו כנ״ל. וזהו שאמר יוסף אל אחיו כשנתרצה עמהם ורצה להודיע להם שאין בלבו שנאה עליהם.

והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין ופירש רש״י כשם שאין בלבי שנאה על בנימין אחי וכו׳ כך אין בלבי שנאה עליכם. וזה כי פי המדבר אליכם. היינו שעל ידי הדיבור פה נמתק גם הלב וזה שנאמר בו גם כן וינחם אותם

סימן צג-כל העושה וכו׳

אמרו רז״ל שקולה שבת ככל התורה והמצות כנ״ל כמה פעמים גם מבואר בזוהר הקדוש שהקב״ה אומר על השומר שבת כראוי ישראל אשר בך אתפאר וישראל עלה במחשבה שזה בעצמו בחינת קדושת שבת שהוא עולם המחשבה ומחשבה הוא בחינת למעלה מהזמן. וזה בחינת ימים יוצרו ולו אחד בהם. כי שבת הוא בחינת אחד בחינת למעלה מהזמן. וזה וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים. גם שבת הוא בחינת מוחין דגדלות ושכל צח כנ״ל כמה פעמים ועל כן טוב ויפה מאד אז להתפלל בכוונה וכמובן גפ בפנים. וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון. היינו כי תפלה הוא דבר העומד ברומו של עולם בחינת למעלה מזמן וזה בחינת עליון. וזה בחינת ששת ימים תעשה מלאכה היינו מלאכת המשכן שזה בחינת משא ומתן באמונה כמבואר בפנים במאמר אני ה׳ סימן י״א. ועל ידי שעושין משא ומתן באמונה נמשכין גם כן בחינת התיקונים הנ״ל כמבואר בפנים (אך) וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה׳ כי אז נמשכין כל התיקונים הנ״ל ביתר שאת על ידי קדושת שבת בעצמו כנ״ל. וזה אז תתענג על ה׳ שיזכה למוחין דגדלות בתכלית המדריגה העליונה עד בחינת עתיק.

והרכבתיך על במותי ארץ בחינת עליית המלכות (שהוא בחינת התפלה כידוע) אל המוחין שיזכה להתפלל בשכל צח וניצול משיעבוד מלכיות שמהם בחינת המחשבות זרות המבלבלין כוונת התפלה. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא בחינת כלל התורה והמצוות. ועל כן אצל יעקב מבואר שעשה משא ומתן באמונה בחינת וענתה בי צדקתי ביום מחר וכמבואר בפרשה ויחר ליעקב וירב בלבן. וגם מבואר בו ששמר את השבת היינו כנ״ל. ועל כן זכה יעקב לנחלה בלי מצרים בחינת למעלה מהמקום למעלה מהזמן. כי בחינת הזמן והמקום מקושרים זה בזה כמובן במקום אחר והוא העיקר שנאמר עליו ישראל אשר בך אתפאר בחינת תפארת ישראל והוא בבחינת ישראל עלה במחשבה:

סימן צד-זכר חסדו

כל העולמות לא נבראו אלא בשביל ישראל כדי להשפיע להם רב טוב. ועיקר ההשפעה הוא על ידי הדיבור ושבת הוא בחינת הדיבור בחינת ודבר דבר וכנ״ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש על כן עיקר ההשפעה הוא על ידי קדושת שבת כמבואר בזוהר הקדוש גם עיקר עליית הניצוצות הקדושים (שהם ניצוצי אותיות הדיבור) בשלימות הוא גם כן רק על ידי קדושת שבת כידוע. וזה בחינת עולת שבת בשבתו על עולת התמיד וכו׳. כי אז עיקר שלימות עלייתן לשרשן ומנוחתם. כי עיקר עליית הניצוצות הוא על ידי אמונה וחכמה כמבואר בפנים. ושבת הוא בחינת שלימות האמונה ושלימות החכמה והשכל כנ״ל כמה פעמים כי שבת הוא בחינת זיין בחינת כי ששת ימים עשה ה׳ וכו׳ וינח ביום השביעי שכולם כלולין בו. וזה בחינת וכל מעשהו באמונה שהוא בחינת קדושת שבת ועל כן הוא בחינת זיין. והוא גם כן בחינת יוד בחינת מחשבה בחינת חכמה כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה בחינת חכמה כמו שכתוב כי קדש הוא. ואז עולה האמונה שהוא בחינת מלכות אל החכמה כמבואר בכתבים. ועל כן שבת הוא בחינת עין בחינת תלת גווניו דעינא ובת עין. וזה בחינת העין תיבין שיש בקידוש. וזה שאמרו רז״ל ומהדר ליה בקידושא דבי שמשא ועל ידי זה מעלין ניצוצי אותיות הדיבור שיש בכל דבר ונעשה מהם דיבורים ועל ידי זה משפיע השם יתברך רב טוב לישראל. וזה בחינת אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות היינו בחינת אמונה וחכמה מיד נגאלין כי על ידי זה ונגלה כבוד ה׳ וכו׳ כמבואר בפנים. וזה גם כן בחינת תחום שבת אלפים אמה היינו גם כן כנגד אמונה וחכמה כנ״ל כמה פעמים. וזה כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית שנאמר ויכולו אל תקרי ויכולו אלא ויכלו. ותיכף אחר זה מנין שהדיבור כמעשה שנאמר בדבר ה׳ שמים נעשו. היינו מאחר שהבריאה היתה על ידי הדיבור ויש ניצוצי אותיות שנפלו על כן עיקר שלימות הבריאה שלימות מעשה בראשית הוא על ידי עליית הניצוצות הנ״ל וגם כי על ידי זה משפיע רב טוב לישראל שבשביל זה היתה כל הבריאה. ועליית הניצוצות נעשה על ידי קדושת שבת ומתחיל מתפלת ערב שבת שאז עולין העולמות. ועל כן על ידי הדיבורי אמונה שאומרין ישראל בפרשת ויכולו וגם בפרשה זו מרומז ל״ב נתיבות החכמה כמבואר בזוהר הקדוש ובכתבים. וזה בעצמו בחינת ויכל אלקים ביום השביעי וכו׳ היינו בחינת האמונה שמאיר בשבת בשלימות שזה בחינת וכל מעשהו באמונה. וישבות ביום השביעי וכו׳ זה בחינת מחשבה ששם עיקר השביתה ומנוחה בחינת שבות ממחשבת עבודה. וכן ויברך הוא בחינת אמונה בחינת איש אמונות רב ברכות ויקדש הוא בחינת מחשבה חכמה הוא בחינת קדש. ועל ידי שני בחינת אלו עיקר עליית הניצוצות ושלימות מעשה בראשית ועל כן כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית.

וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות להי׳ וכו׳ היינו לדבר דיבורים קדושים שעל ידי זה משפיע רב טוב וחסד לבית ישראל על ידי קדושת שבת כנ״ל. וזה להגיד בבוקר חסדך בחינת השפעת החסדים הנ״ל.

ואמונתך בלילות היינו על ידי אמונה עם חכמה שזה בחינת להגיד לשון מלה דחכמתא כידוע. על ידי זה ממשיכין חסדים על ידי עליית אותיות הדיבור וזה עלי עשור הוא בחינת היוד שהוא בחינת חכמה ועלי נבל ראשי תיבות ל״ב נתיבות החכמה כמבואר במקום אחר עלי הגיון בכנור שהוא גם כן בחינת חכמה ואינה מלאכה כמו שאמרו רז״ל וזה בחינת זמרו משכיל וכמבואר במקום אחר וזה כי שמחתני ה׳ בפעליך במעשה ידיך ארנן זה בחינת עליית הניצוצות של אותיות מעשה בראשית שעולין על ידי קדושת שבת בשמחה גדולה בבחינת כי בשמחה תצאו וכמבואר במקם אחר. וזה בחינת שתעלינו בשמחה לארצנו וזה ושמחינו בישועתך כי זה ישועתו יתברך כמבואר בפנים.

וזה מה גדלו מעשיך ה׳ זה בחינת אור האמונה בחינת וכל מעשהו באמונה. מאד עמקו מחשבותיך בחינת מחשבה וחכמה שעל ידי זה יכולין להוציא ולהעלות אפילו הניצוצות שנפלו בסטרא דמותא שזה בחינת מאד כידוע וזה איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת היינו שאין לו בחינת חכמה וגם אמונה שהוא בחינה זאת כידוע. וזה בחינת בפרוח רשעים וכו׳ להשמדם עדי עד כי עלייתם הוא תכלית ירידתם ומפלתם בבחינת ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו. כי על ידי זה יוצא מהם כל חיותם שהם הניצוצות הקדושים שנפלו במקומן ואז הם כלים ואובדין לגמרי. וזה ואתה מרום לעולם ה׳ בחינת עליית ניצוצי אותיות הדיבור שהם בחינת את״ה כידוע ומובן בפנים גם כן. וזה כי הנה אויבך ה׳ כי הנה אויבך יאבדו וכו׳ ותרם כראם קרני בלותי בשמן רענן. וזה ותבט עיני בשורי היינו על ידי בחינת עין הנ״ל שעל ידי זה מעלין הניצוצות הקדושים על ידי זה ממשיכין גם כן מפלת הרשעים בבחינת רק בעיניך תביט ושלומת רשעים תראה בחינת נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות. כי על ידי הסתכלות והבטת עיניו לבד מוציא ניצוצות הקדושים שנפלו במקומו שזה כל חיותו. ועל ידי זה נעשה אפס לגמרי כמבואר גם בפנים וכמובא גם בסימן י״ב על ושמעית מלכותא וקטליה. וזה בקמים עלי מרעים תשמענה אזני צדיק כתמר יפרח כי הצדיקים שהם אחדות אחד עם הניצוצות הקדושים על כן על ידי המחלוקת ורדיפות שעובר עליהם הם פורחין וגדילים ביותר וזה שתולים בבית ה׳ (בחינת חכמה כמבואר בפנים) ובחצרות אלקינו (בחינת אמונה) יפריחו. וזה עוד ינובון בשיבה כי כל זה מן שמזקינים דעתן מתיישבת עליהן וזה להגיד כי ישר ה׳ צורי וכו׳ כי ישר דבר ה׳ וכל מעשהו באמונה והכל נעשה בשביל עליית הניצוצות הקדושים שהם בחינת דבר ה׳ כנ״ל:

וזה אם תשיב משבת רגלך. היינו בחינת עליית רגלי הקדושה עם הניצוצות הקדושים שעולין על ידי קדושת שבת וזה עשות חפציך ביום

קדשי כי גם עשיית חפציו בחול כשעושה אותם בקדושה כראוי הוא גם כן בחינת עליית ניצוצות הקדושים כמבואר במקום אחר.

אך בשבת אסור לעשות שום מלאכה כי אז עיקר שלימות עליית הניצוצות הקדושים על ידי קדושת שבת בעצמה כנ״ל. וזה וקראת לשבת ענג בחינת חכמה ולקדוש ה׳ מכובד בחינת אמונה וכנ״ל כמה פעמים. גם על ידי זה נמשך בחינת ונגלה כבוד ה׳ כמבואר בפנים.

וזה בחינת כבוד שבת גם כן. וכבדתו מעשות דרכיך שלא יפסיע פסיעה גסה שנוטלת אחת מת״ק ממאור עיניו של אדם נמצא שעל ידי זה פוגם בבחינת העינים הנ״ל שהם בחינת קדושת שבת. וזה ממצוא חפצך ודבר דבר בכדי שלא יפגום בבחינת אותיות הדיבור שעולין על ידי קדושת שבת. וזה אז תתענג על ה׳ כי על ידי זה משפיע השם יתברך רב טוב לישראל שזה עיקר תענוגו כמבואר בפנים. ועל כן גם הוא יזכה להתענג על ה׳. וזה שכן ארץ בחינת חכמה כי אוירא דארץ ישראל מחכים ורעה אמונה (על ידי זה) והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך כי נמשכין על ידי זה כל ההשפעות טובות. וזה שדרשו רז״ל שנותנין לו כל משאלות לבו היינו כנ״ל. וזה שדרש בזוהר הקדוש דא עתיקא קדישא היינו שיזכה למוחין העליונים מאד שהן מבחינת עתיק.

וזה והרכבתיך על במותי ארץ בחינת עליית המלכות אל המוחין היינו שלימות האמונה שהוא בחינת מלכות כשמאירין בה המוחין שהן בחינת חכמה. וזה שדרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שהניצוצות עולין מבחינת הגלות. וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא הבחינה המחברת החכמה עם האמונה שזה בחינת התורה הקדושה כידוע וזה בחינת נחלת יעקב אביך. ועל כן עיקר תיקון הבריאה על ידי יעקב כמו שאמרו רז״ל עולמי מי בראך יעקב בראך וכנ״ל כמה פעמים שזה בחינת בשבילי נברא העולם המבואר בפנים. וזה בחינת נחלה בלי מצרים כי יכול לכבוש את כל העולם ולהעלותו אל שלימות הקדושה על ידי הסתכלות בעיניו לבד וזה בחינת וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב עין דייקא וזה כי פי ה׳ דבר כי כל זה נעשה על ידי קדושת שבת שאז עולין הניצוצות הקדושים שהן אותיות הדיבור ונתייחדין עם השם יתברך כביכול שזה בחינת כי פי ה׳ דבר כמבואר בפנים:

סימן צה-כשפרנסי הדור וכו׳

וזהו שאמר משה ונחנו מה כי תלינו עלינו היינו מאחר שלא הסרנו בחינת מה שעל ידי זה נשאר פה ובאים מחלוקות ובזיונות. אבל מאחר שאנחנו

מחזיקים עצמינו בבחינת 'מה'-אם כן למה תלונו עלינו. ועל כן אחר כך כשנאמר ויקצוף עליהם משה על שהותירו מן המן אמרו רז"ל במדרש רבא בשלח שעל ידי שבא אז לכלל כעס שכח להזהירם על שבת ובשביל זה נאמר לו אחר כך עד אנה מאנתם וכלל אף אותו עמהם היינו כנ"ל כי שבת הוא בחינת עולם המחשבה. ומובא בשערי ציון ובכתבים שלטהר המחשבה צריך לכוון חמשה פעמים שם מ"ה באחורים וכו' וזה מחשבה חשב מה עיין שם. ועל כן על ידי הכעס שהוא כביכול בחינת תסור מ"ה על ידי זה שכח להזהירם על שבת ונשאר פה שנאמר לו עד אנה כנ"ל. וה בחינת שבו איש תחתיו שנאמר אחר כך בשבת שמרמז על שפלות כמבואר במקום אחר שזה בחינת 'מה' הנ"ל. וזה ראו כי ה' נתן לכם השבת ראו דייקא כי ע"י ג'מטריא ק"ל היינו שם 'מה' באחורים הנ"ל כמובא בכתבים וזה כי ה' נתן לכם השבת שהוא בחינת עולם המחשבה על כן הוא נותן לכם לחם יומים בכדי שלא תהא המחשבה טרודה בפרנסה רק תהא קשורה בקדושת שבת. וזה שבו איש תחתיו בחינת שפלות בחינת מה שבזה תלוי עיקר קדושת המחשבה והחכמה כמו שכתוב והחכמה מאין תמצא וכמבואר במקום אחר. וזה חכמה אותיות כח מה כנ"ל וזה אל יצא איש ממקומו שעל ידי זה לא יצא ממקומו ומדריגתו ולא יבא לידי בזיונות ח"ו כנ"ל:

סימן צו-זומם רשע לצדיק

שבת הוא בחינת עולם המחשבה ואז עיקר זמן עליית הניצוצות בשלימות כי כולהו במחשבה אתברירו.

ועל כן אז טוב ויפה מאד להתפלל בלי מחשבות זרות ואפילו אם מגיע לו איזה מחשבה זרה בנקל אז ביותר להעלותה. וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכו' וזה כי שמחתני ה' בפעלך במעשה ידך ארנן כי אין שמחה כהתרת הספיקות (וכמובן בט"ז אורח חיים סימן תקנ"ד) ועל כן אף על פי שתמיד ידוע לכל כי מלא כל הארץ כבודו ובוודאי יש ניצוצות קדושים בכל מחשבה זרה גם כן. אף על פי כן מאחר שקשה לו להעלותה יש לו צער, אמנם בשבת בנקל לו להעלותה ויש לו שמחה מאחר שהכל פועל ידיו יתברך וכל פעל ה' למענהו. אך כל זה כשבאה לו מחשבה זרה כפי המדה שאוחז בה וכפי חלקו שיש לו בקדושת שבת אמנם לפעמים באה לו מחשבה זרה שהוא מבחינת למעלה ממדרגתו ואז קשה לו להעלותה. אך אף על פי כן בכח הרצון שרוצה לשברה ולהעלותה משבר בזה כח הרשעים ובעלי מחלוקת שחולקין על איזה צדיק (שמשם באה לו המחשבה זרה זאת) כמבואר בפנים. וזה מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך. כי לפעמים באה מחשבה זרה גם בשבת שקשה לתקנה

ולהעלותה כי יש כמה בחינות ומדריגות בזה והמחשבה זרה הוא למעלה ממדריגתו. וזה איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת כי למה באה לו מחשבה זרה זו מאחר שאינה ממדריגתו. אך על ידי זה נמשך מפלת הרשעים ובעלי מחלוקת שחולקין על צדיקים וזה בפרוח רשעים וכו' להשמדם עדי עד וכו' יתפרדו כל פועלי און ותרם כראם קרני וכו' ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני צדיק כתמר יפרח וכו' או אפשר שיש בזה עוד מדריגות. כי יש מחשבות זרות שבאים מבחינת נגה שהוא מעורב טוב ורע וצריך להעלות הטוב שבהם. אבל יש מחשבות שהם מבחינת השלש קליפות טמאות שצריכין לבטלם לגמרי ולדחותם בדיחוי גמור. וזה גם בחול ובערב שבת שאז זמן עליית העולמות והניצוצות ונתעלה גם הטוב שבנגה ואז רוצין גם הקליפות טמאות הנ"ל לעלות ולינק מהקדושה ואז יורד שלהובא דאשא ומכוה אותם ומפילם וכו' כמבואר בכתבים היינו שאלו המחשבות אי אפשר להעלותם רק לעורר עליהם כח האש דקדושה על ידי התלהבות שבתפלה ואז הם ממילא כלים והולכין בבחינת אש לפניו תלך ותלהט סביב צריו בחינת כהמס דונג מפני אש יאבדו רשעים וכו'. וזה גם כן בכלל בפרוח רשעים כמו עשב וכו' היינו שרוצים גם כן לעלות אבל הוא להשמדם עדי עד יתפרדו כל פועלי און ותרם כראם קרני הוא הרמת הקדושה כמבואר כל זה בכוונות:

סימן צו-אלהים אל דמי לך

שבת הוא בחינת ענוה ושפלות והוא גם כן בחינת יראה ובחינת מלכות ותיקון המחשבות זרות כנ"ל כמה פעמים. ועל כן אז יש להתפלה שלימות וזוכין לבחינת צדיק מושל על ידי התפלה כמבואר במדרש רבא פרשה בשלח שמי ששומר ומענג את השבת זוכה לבחינת ותגזור אומר ויקם לך וממלאין לו כל משאלות לבו. וזה בחינת כי אז על שדי תתענג וכו' תעתיר אליו וישמעך וכו' ותגזור אומר ויקם לך וכו' (איוב כ"ב) כי זה בעצמו תענוגו יתברך כשיש צדיקים שמתפללין באופן זה ובשביל זה היתה כל הבריאה כולה ובשבילם השם יתברך מחדש גם עכשיו מעשה בראשית ומשנה הטבע ועושה פלאות על ידי תפלתם כמובן בפנים. וכל זה נמשך בשבת בשלימות כי שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ וסוף מעשה במחשבה תחלה ואז מאירין ביותר כל העשרה מאמרות שעל ידם היתה כל הבריאה כמו שכתוב ויכל אלקים ביום השביעי וכו' ועשרה מאמרות הנ"ל הם בחינת חסד וזה בחינת החסדים הגדולים שנמשכין בשבת.ועל ידי זה נעשה מהדלת הא שתיקון זה נעשה בשלימות על ידי קדושת שבת כמבואר בתיקונים ועל ידי זה נמשך השפע. כי שבת הוא שורש כל

ההשפעות כידוע. וזה בחינת אז תתענג על ה' היינו שיזכה לכנוס כביכול בבחינת תענוגיו יתברך שמתענג מזה שיש צדיקים מושלים בתפלתם כמבואר בפנים. ועל כן דרשו רז"ל מזה שגם הוא זוכה לזה וממלאין לו כל משאלות לבו כנ"ל. והרכבתיך על במותי ארץ בחינת עליית המלכות שהוא התפלה ועל כן דרשו רז"ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שניצול על ידי קדושת שבת מגיאות ומחשבות זרות שהן בחינת שיעבוד מלכיות והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחינת ענוה ויראה בחינת עקב ענוה יראת ה' (וכמבואר במקום אחר) שעל ידי זה נשלמת התפלה עד שמושל בתפלתו ויוכל לשנות הטבע שזה בחינת שזוכה לנחלה בלי מצרים ובשביל זה נברא העולם כנ"ל. וזה עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך. וזה כי פי ה' דבר כי זוכה שדיבורו הוא בחינת דבר ה' ויוכל על ידי זה להמשיך חידוש מעשה בראשית שנאמר על זה בדבר ה' שמים נעשו ונמשכים חסדים גדולים ונשפע שפע רב בבחינת ויברך אתכם כאשר דבר לכם:

סימן צח-גל של עצמות

שבת הוא בחינת הצדיק כמבואר בזוהר הקדוש וכל ישראל על ידי ששומרין את השבת הם נקראים צדיקים. ועל כן שבת הוא בחינת עינים בחינת תלת גווינין דעינא ובת עין כי זה בחינת עיני ה' אל צדיקים.

וזה בחינת ראו כי ה' נתן לכם את השבת ראו דייקא (וכמבואר במקום אחר) ועל כן אז מסוגל ביותר להאדם לפשפש במעשיו ולהתבונן על דרכיו כי אז נפתחין עיניו ורואה מה שהיה נסתר ממנו מקודם ורואה עד היכן כל פגם ופגם מגיע ועושה תשובה. ועל כן שבת הוא בחינת תשובה כמבואר במקום אחר. ואפשר שזה גם כן בכלל אמרם ז"ל כיון ששבת וי אבדה נפש כי אז רואה ומתבונן על עוצם אבדן נפשו בחול ושב בתשובה ועל ידי זה זוכה לנפש יתרה. וזה תועלת גדול אליו כי מאחר שנפתחין עיניו ורואה עוצם קלקוליו ח"ו על ידי זה בעצמו היה מתבלבל אצלו קדושת שבת ח"ו כי צריכין לקבל שבת בשמחה ובלב טוב וכמבואר במקום אחר. אך על ידי שזוכה תיכף לנפש יתרה ונשמה חדשה בבחינת וכולהון מתעטרין בנשמתין חדתין כדין הוא שירותא דצלותא לברכא לה בחדוה בנהירו דאנפין. כי על ידי קדושת שבת נעשה האדם כבריה חדשה ממש וכמו שאמרו רז"ל אפילו עבד עבודה זרה וכו' מוחלין לו. ועל ידי זה יוכל להתפלל ולקבל קדושת שבת בשמחה.

וזה שאמרו רז"ל כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית כי נמשך עליו על ידי זה בחינת קדושת

הצדיקים שנאמר עליהם המה היוצרים. יושבי נטעים עם המלך במלאכתו וכמו שדרשו רז״ל ואז עיניו בבחינת עיני ה׳ אל צדיקים ורואה היטב עד היכן כל דבר מגיע ויוכל לבלבל אותו משמחת שבת ח״ו. ועל כן אמר אחר כך שהמלאכים המלוין לו מניחים ידיהם על ראשו ואומרים לו וסר עוונך וחטאתך תכופר היינו כנ״ל וזה וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת) שמש צדקה. היינו שנפתח להם אור גדול ורואין הכל כמו לאור השמש.

אך לפעמים זה עצמו לעונש גדול כשרואה האדם פתאום עוצם פגמיו ועוונותיו וכמבואר בפנים ועל כן באמת אמרו רז״ל שרשעים נידונין בה. וזה שסיים ומרפא בכנפיה בחינת צדיקים מתרפאין בה. כי על ידי קדושת שבת עצמו נתכפר הכל שזה בחינת רפואה כמו שכתוב הסולח לכל עווניכי הרופא לכל תחלואיכי וכמו שאמרו רז״ל וכמו שכתוב ה׳ אלקים שוועתי אליך ותרפאני ופירש רש״י סליחת עוונות כמו שכתוב ושב ורפא לו. כי הצדיקים והכשרים שומרי שבת כראוי אינם מתבלבלים ח״ו על ידי גודל האור שנפתח להם על ידי קדושת שבת עד שרואין את הכל כנ״ל רק נתעוררין על ידי זה בתשובה שלימה ובכח התשובה ובזכות קדושת שבת נתכפר להם הכל ונתרפאין רפואה שלימה שזה בחינת ומרפא בכנפיה כנ״ל:

סימן צט-ואתחנן

בשבת בנקל יותר להתפלל בדביקות גדול כנ״ל כמה פעמים. וזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות להׄ׳ ולזמר לשמך עליון היינו בדביקות נפלא ועליון מאד ועל כן אפילו בחול שאז לפעמים קשה לו להתפלל בדביקות. אף על פי כן צריכין להכריח את עצמו בכל הכחות להתפלל על כל פנים בכוונה פשוטה כראוי ולהאמין כי על ידי קדושת שבת יתעלו גם התפלות הללו וכמבואר בזוהר הקדוש ואדרבא אם לא יכריח עצמו בחול להתפלל בכוונה אזי אפשר שגם בשבת לא יזכה להתפלל בדביקות ועל ידי שמכריח עצמו בחול להתפלל בכוונה אז זוכה על ידי זה בשבת להתפלל בדביקות ואז עולין גם כל התפלות של חול.

וזה בחינת זכרהו מאחד בשבת. וגם בשבת עצמו אם אינו זוכה להתפלל בדביקות בשלימות וזה מסתמא מחמת שלא הכין את עצמו בחול לקבל קדושת שבת כראוי כי שבת בעי הכנה כמו שאמרו רז״ל אף על פי כן יכריח עצמו להתפלל בכל הכחות ולהמשיך קדושת השבת גם על ששת ימי החול שיתפלל גם אז בכוונה ועל ידי זה יזכה על כל פנים לקבל קדושת שבת השני בשלימות ויזכה להתפלל אז על כל פנים בדביקות

אמתי. וזה בחינת אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין שנאמר אשר ישמרו את שבתותי וסמיך ליה והביאותים אל הר קדשי ושימחתים בבית תפלתי כי על ידי זה נשלמת התפלה וזה שסיים נאום ה׳ מקבץ נדחי ישראל היינו שאפילו התפלות הנדחות ח״ו יתעלו גם כן על ידי קדושת שבת עוד אקבץ עליו לנקבציו אלו הגרים שאפילו תפלות הגרים יתעלו גם כן בבחינת כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים.

ועל כן הכל צריכין להכריח עצמן להתפלל בכוונה ובדביקות תמיד בפרט בשבת קודש עצמו כי בעת שתושלם התפלה בדביקות אמתי כראוי שזה בחינת קדושת שבת אז יתעלו כל התפלות על ידי זה כנ״ל.

וזה אפשר לכוון גם בדברי רז״ל (שבת סט:) תרי קראי כתיבי ושמרו בני ישראל את השבת וכתיב את שבתותי תשמרו. ושמרו בני ישראל את השבת שמירה אחת לכל שבת ושבת. את שבתותי תשמרו שמירה אחת לשבתות הרבה. כי יש מי שזוכה לקיים בשלימות ובדביקות גדול שמירה מעולה לכל שבת ושבת. ויש מי שצריך לשמור שבתות הרבה עד שיזכה בכללן לשמירת שבת אחת בקדושה ובדביקות אמתי כראוי ועל ידי זה נתעלה ונשלם גם השמירות של כל השבתות שלא היו בדביקות שלם כראוי ובלבד ששמר אותם כראוי בפשיטות על כל פנים על פי מצוות התורה וזה בחינת כה אמר ה׳ שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבא וצדקתי להגלות. היינו אף על פי שלעת עתה אין אתם רואים עדיין על ידי זה שום צמיחת קרן ישועה אל תאמרו שאין המשפט וצדקה שלכם עושה רושם מחמת שאינו בשלימות הגמור כראוי. רק תדעו כי קרובה ישועתי לבא וצדקתי להגלות. כי זה קרוב יתראה ויתגלה ישועה אמתית שנמשכת על ידי המשפט וצדקה שלכם. וזה אשרי אנוש יעשה זאת וכו׳ ופירש רש״י שומר שבת וכו׳ ובן אדם יחזיק בה יחזיק דייקא כאדם המחזיק בדבר ואינו עוזב אותו בשום אופן כמו כן צריכין להחזיק בקדושת שבת וכן בכל הדברים שבקדושה ולא יעזוב אתם בשום אופן אף על פי שנראה לו שאין בהם שלימות עדיין סוף כל סוף יתעלו כולם לשלימותם עד שתצמח הישועה שלימה על ידם. וזה שומר שבת מחללו. כי העיקר שישמור לעת עתה את השבת כפשוטו שלא יחללו ח״ו. וזה ושומר ידו מעשות כל רע היינו וכן לענין כלל קדושת עבודת ישראל צריכין גם כן העיקר ליזהר שלא לעשות רע ושלא לעבור על שום מצוה ח״ו. וכמבואר שיחה זאת במקום אחר בשם רבינו ז״ל שאמר וויא מע טיט טיט מין אביא מע טיט קיין שלעכטס ניט היינו כנ״ל. ואז כשיהיה חזק בזה אז סוף כל סוף יזכה לקבל קדושת שבת בדביקות אמתי כראוי וכן כל המצוות והעבודות יעשה בשלימות אמתי כראוי ואז יתעלה הכל ויבא לשלימותו.

וזה שאמרו רז״ל עתיד הקב״ה לעשות צל וחופה לבעלי מצוות אצל עמלי תורה מה טעם כי בצל החכמה צל הכסף וכתיב אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה וכו׳ היינו שהודיעו לנו רז״ל איך השם יתברך עוסק בתיקונו ועלייתו של העבודה של כל אחד הן על ידי העבודה של עצמו

כשזוכה לאיזה שלימות כנ״ל ולא עוד אלא שגם האחד מתעלה לשלימותו על ידי העבודה של חבירו שזה בחינת מה שהבעלי מצוות וצדקה יהיו להם צל וחופה אצל עמלי תורה ויתעלו על ידם לשלימותם בעבור שהחזיקו אותם ותמכו את ידם לעסוק בתורה. וזה ואל יאמר בן הנכר וכו׳ הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו והוא רחוק מקדושת עבודת ישראל ועל ידי מי יתעלה עבודתו גם כן. וכן ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש. כי לפעמים מתעלה האדם על ידי בניו בבחינת ברא מזכה אבא. ומי לנו גדול מאברהם נאמר בו כה אמר ה׳ אל בית יעקב אשר פדה את אברהם וכמו שדרשו רז״ל על זה ועל כן יוכל הסריס ליפול בדעתו ולומר מאחר שהוא עץ יבש ואין לו בנים אם כן על ידי מי יהיה גמר תיקונו ושלימות עלייתו. כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי היינו בחינת שתי שבתות הנ״ל בחינת שמירה אחת לשבתות הרבה היינו שיהיו חזקים תמיד בענין שמירת שבת איך שהוא ואיך שהוא כנ״ל. וזה ובחרו באשר חפצתי היינו שעל כל פנים לא יניחו ולא יעזבו את רצונם ובחירתם הטובה ויבחרו תמיד באשר חפצתי. וזה ומחזיקים בבריתי.

היינו בחינת ובן אדם יחזיק בה הנ״ל שיחזיק בה תמיד ולא יעזביהו כנ״ל ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ובנות וכו׳ היינו שיזכו גם כן לתכלית השלימות על ידי עבודתם של עצמן וכן ובני הנכר וכו׳ כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי היינו גם כן כנ״ל והביאותים אל הר קדשי וכו׳ עוד אקבץ עליו לנקבציו היינו שיזכו גם כן להתקבץ אל הקדושה ושתעלה עבודתם לתכלית השלימות על ידי שיוכללו בתוך כלל ישראל וכשיתקבצו כל נדחי ישראל היינו גם העבודות והתפלות הנדחות ויעלו אז לשלימותן אז יתעלו גם כל בחינת התפלות והעבודות שלהם לתכלית השלימות כנ״ל:

סימן קב-אתה תהיה וכו׳

שבת הוא בחינת יראה בחינת ירא שבת כידוע וכנ״ל כמה פעמים. ואז בא היראה להאדם ממילא מלמעלה על ידי אור קדושת שבת שהוא קביעא וקיימא. אך אף על פי כן צריך האדם לשמרה שלא תאבד ממנו על ידי בחינת היסח הדעת ושכחה והעלמת עין כידוע כי האדם הוא בעל בחירה אך העיקר לעורר על עצמו יראה עילאה בשבת קדש שזה עיקר שלימות היראה בחינת צדיק מושל יראת אלקים כמבואר בפנים.

וזה ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם ודרשו רז״ל (יומא פ״ה:) היא מסורה בידכם ואין אתם מסורים בידה היינו כי היראה הבאה מלמעלה

ממילא היא מושלת על האדם והוא מסור בידה כי מגיע אליו מתי שתרצה.

והעיקר הוא שהאדם בעצמו יעורר וימשיך עליו היראה שהוא בחינת קדושת שבת בבחינת צדיק מושל יראת אלקים כנ״ל שזה בחינת היא מסורה בידכם ולא אתם מסורים בידה כנ״ל. וזה גם כן ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וכו׳ לעשות דייקא לעצמו היראה כנ״ל וזה בחינת אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות היינו השתי מיני יראות דייקא. כי גם יראה הראשונה צריכה שמירה כנ״ל. וזה בחינת את שבתותי תשמרו שתי שבתות כנ״ל ועל כן עיקר שלימות התפלה והשפעת השפע רב לישראל והתגלות מלכותו יתברך והכנעת הקליפות תחת הקדושה הכל נמשך בשלימות על ידי קדושת שבת כנ״ל כמה פעמים. וזה אז תתענג על ה׳ ודרשו רז״ל שנותנין לו כל משאלות לבו היינו שזוכה לשלימות התפלה ויוכל לעורר השפע בעולם על ידי תפלתו והרכבתיך על במותי ארץ ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות שנאמר ואתה על במותימו תדרוך היינו שנכנעין הקליפות תחת רגלי הקדושה והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחינת היראה בחינת ביראתך בזכות יעקב כי פי ה׳ דבר כי שבת הוא בחינת התגלות הדיבור דקדושה כנ״ל ומשם נתגלה יראה בבחינת ומדברך פחד לבי וכתיב הירא דבר ה׳. וגם על ידי היראה נשלם הדיבור שיהיה יכול להמשיך שפע בבחינת כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין כמבואר בפנים. וזה כי פי ה׳ דבר. כי על ידי היראה דבריו הם בבחינת דבר ה׳ וממשיכין שפע בבחינת ויברך אתכם כאשר דבר לכם:

סימן קג-עזי וזמרת

שבת הוא בחינת תשובה כנ״ל כמה פעמים ועיקר התשובה תולה בתורה כמבואר בפנים. והכל מודים כי בשבת ניתנה תורה ואז עיקר הזמן של חידושי תורה כנ״ל כמה פעמים. ועל ידי זה נתקבצין האותיות והניצוצות שנתפזר על ידו. וזה בחינת עליית הניצוצות בשלימות שעולין על ידי קדושת שבת כידוע.

וגם על ידי קדושת שבת נשלם הדעת שזה בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם ועל ידי זה מתעורר רחמנות שזה בחינת יכולה היא שתרחם האמור בשבת קדש (וכמובא לקמן בפנים סימן קי״ט) וכן ורחמיו מרובים וכו׳ ועל ידי זה זוכין להמשיך גם כן בחינת רחמים גדולים על ידי תפלת השם יתברך בעצמו כביכול ואז זוכין לישועה שלימה כמבואר בפנים. וזה שאמרו רז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין שנאמר אשר ישמרו את שבתותי וסמיך ליה והביאותים אל הר קדשי

ושימחתים בבית תפלתי היינו כנ״ל. כי שבת הוא בחינת רחמים בחינת יכולה היא שתרחם כנ״ל.

וכשזוכין לשמור שתי שבתות היינו בחינת שבת תחתון ושבת עליון היינו שזוכין שהרחמים פשוטים מעוררין את הרחמים גדולים שזה בחינת תפלת ה׳ אז באה ישועה שלימה וזוכין לגאולת עולם. וזה בחינת ושימחתים בבית תפילתי שזה בחינת תפלת ה׳ כמו שדרשו רז״ל וכמובא גם בפנים.

וזה בחינת ושמרו בני ישראל את השבת היינו שבת סתם בחינת רחמים פשוטים. וזה לעשות את השבת היינו לעורר בזה שבת העליון שהוא בחינת רחמים גדולים וזה שאמרו רז״ל (שבת י״ב) הנכנס לבקר את החולה אומר שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא.

היינו כי בחול צריכין לזעוק בכדי לעורר הרחמים פשוטים על כל פנים ובשבת אין צריכין לזה כי על ידי קדושת שבת בעצמה נתעורר רחמים ועל כן רפואה קרובה לבא. ור״מ אומר יכולה הוא שתרחם. היינו שהוא מבאר ביותר ענין התעוררות הרחמים על ידי קדושת שבת. ר׳ יהודה אומר המקום ירחם עליך ועל חולי ישראל ר׳ יוסי אומר המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל (פירוש רש״י שתהא תפלתו נשמעת בזכותן של רבין) שבנא איש ירושלים וכו׳ אומר שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא היינו כנ״ל ורחמיו מרובים ושבתו בשלום היינו כי אפילו אם אינה יכולה הרפואה לבא על ידי בחינת רחמים פשוטים. יש אצלו יתברך בחינת רחמים גדולים שנתעוררין גם כן על ידי קדושת שבת כנ״ל שזה בחינת ורחמיו מרובים ועל ידי זה בוודאי תבא הרפואה:

וזה אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא היינו שזוכין להמשיך בחינת הרחמים גדולים שהם בחינת עתיק כמבואר בפנים. ועל כן דרשו רז״ל מזה שנותנין לו כל משאלות לבו כי בבחינת רחמים האלו בוודאי יכולין למלאות לו כל משאלות לבו וכמבואר בליקוטי הלכות הלכות תחומין. והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין היינו עליית המלכות עד המוחין ורז״ל דרשו מזה שניצל משיעבוד מלכיות היינו שנתקבצין הניצוצין והאותיות שבבחינת מלכות שנתפזרו בגלות למקום שנתפזרו. ועכשיו מתקבצין ועולין על ידי קדושת שבת עד שזוכין על ידי זה לדעת שלם שזה בחינת שעולה עד המוחין. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א היינו בחינת התורה הקדושה כידוע. וכן הרחמים פשוטים שהן בחינת הרחמים דז״א שעל ידם נמשכין גם בחינת הרחמים גדולים על ידי שהרחמים פשוטים מתפללים ומעוררים אותם שזה בחינת תפלת השם יתברך כנ״ל. וזה שסיים כי פי ה׳ דבר. היינו שזוכין על ידי זה לעורר תפלת השם יתברך בעצמו שהשם יתברך בעצמו כביכול יתפלל וידבר לעורר בחינת הרחמים גדולים שהם בחינת רחמים דעתיק כנ״ל:

סימן קט-יש הבל

מבואר לעיל מענין ההבלים דקדושה שיוצאים בשבת קדש וכבר ידוע גם כן מענין הנפש יתרה ונשמה חדשה שזוכה כל אחד מישראל לקבל בכל שבת כפי בחינתו של כל אחד ואחד. וכפי המבואר בפנים מובן ממילא שנכון להרהר בתשובה מאד בכל ערב שבת ולהתאנח מעומקא דלבא על כל מעשיו וענינים שאינם הגונים שעברו בכל ששת ימי המעשה ועל ידי זה בנקל לו יותר להפסיק עצמו מחבל הטומאה שנקשר בו על ידי ההבלים דסטרא אחרא הבל המה מעשה תעתועים שעברו עליו ח״ו בששת ימי המעשה ונקשר ונדבק מעכשיו אל החבל דקדושה שהן ההבלים דקדושה של שבת ואזי נעשה בריה חדשה ממש בגוף ונפש כמובן בפנים. וכן מובן מזה איך שצריכין ליזהר בשבת להיות בשמחה ולשכוח לגמרי בכל עמלו ויגונו ובכל חסרונותיו הגשמיים. כי אם יזכור בזה ויתאנח על צרכיו הגשמיים בשבת קדש יוכל לפגום על ידי זה בקדושת שבת. כי נפסק על ידי זה קצת מרוחניות קדושת שבת ונקשר בגשמיות ח״ו ועל כן אמרו רז״ל שיהיה בשבת כאלו כל מלאכתו עשויה וגם אמרו שאסור לבקש על צרכיו בשבת היינו כנ״ל. וזה בחינת שבת על שם כל אנחתה השבתי (ישעיה כא) כי נשבתין ונתבטלין כל מיני אנחות ודאגות גשמיות כי דביקין אז רק ברוחניות ובשמחה גדולה. כי צריכין לקבל קדושת שבת בשמחה ולב טוב כמבואר במקום אחר שגם היראה של שבת צריכה להיות בשמחה גדולה וכנ״ל כמה פעמים:

סימן קטו-ויעמוד העם

עיין זוהר אמור דף צט. מבואר ענין התעורות הדין של ראש השנה וסנטירא אתי למתבע דינא בגין כי אני ה׳ אוהב משפט וכו׳ אך מחמת שאהבת ישראל גוברת על אהבת המשפט על כן צוה השם יתברך לתקוע בשופר בכדי לעורר רחמים וכו׳ ובפנים מבואר שזה ענין מה שכשהאדם רוצה לקרב עצמו אל השם יתברך מזמינין לו מניעות זה מחמת הקטרוג של מדת הדין כי אני ה׳ אוהב משפט וכנ״ל. אך מחמת שאהבת ישראל גוברת על אהבת המשפט. על כן מסתיר השם יתברך את עצמו כביכול בתוך המניעות עד שעל ידי זה בעצמו יכולין להתקרב כי על ידי הדעת יכולין למצוא אותו יתברך שהוא נסתר בתוך המניעות בעצמן ואפשר

שזה היה ענין התקיעות שהיו תוקעין בכל ערב שבת כמו שאמרו רז״ל (שבת ל״ה:) וגם עכשיו צריכין להכריז וכו׳ וזהו במקום התקיעות כמבואר בשולחן ערוך אורח חיים סימן רנ״ו. כי מחמת שקדושת שבת הוא דבר גדול ונורא ורוחני מאד ושקולה שבת ככל התורה כולה ובכל ימות החול הולך האדם על פי רוב בגשמיות וטרוד בעשיית חפציו ועכשיו כשצריכין ליכנס לרוחניות קדושת שבת אורב על זה הבעל דבר מאד להזמין לו מניעות וטרדות רבות לבלבל אותו מרוחניות קדושת שבת או להביא אותו ח״ו לידי חילול שבת ממש. על כן תקנו רז״ל לתקוע בשופר לעורר רחמים ולהמתיק כל הקטרוגים ברוחניות וגם בגשמיות מזכירין את כל אחד לסלק מעליו כל הטרדות והמניעות ולקבל קדושת שבת. ואפשר שזה גם כן סוד השלהובא דאשא שיורד בערב שבת להכניע הקליפות שלא יעלו כי גם הם רוצים לעלות אז כמבואר בכתבים והם רוצים לעלות ולינק מהקדושה רק בכדי לבלבל קדושת שבת. כי כל כוונתם רק לרע ומזה נמשכין כל המניעות וטרדות וקפידות השכיחין בערב שבת רק מחמת שהשם יתברך אוהב ישראל לכן יורד שלהובא דאשא ומכניע אותם.

וזה שימני כחותם על לבך וכו׳ כי עזה כמות אהבה קשה כשאול קנאה. כי הקנאה והקטרוגים גוברים מאד ומזה באים מניעות רבות. רשפיה רשפי אש שלהבת יה. היינו על ידי בחינת שלהבוא דאשא הנ״ל שנתעורר על ידי המוחין של קדושת שבת שהוא בחינת שלהבת יה כמבואר בכתבים על ידי זה מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו׳ אני חומה (לשבר כל המניעות) אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום.

כי באמת השם יתברך חפץ מאד באהבת ישראל ובהתקרבותם אליו ואפילו המניעות בעצמן הם גם כן רק בשביל התקרבות רק אף על פי כן הרבה נמנעין ונתרחקין ממש על ידי זה ואז יש לו יתברך צער מזה כביכול. אבל כשזוכה לשבר המניעות אז גורם להשם יתברך תענוג גדול ואז השם יתברך מקרב אותו ומחבבו באהבה נפלאה ובהתקרבות אמתי. ועל ידי ששיבר את המניעות שנזדמנו לו רק מחמת הקטרוגים שהיו עליו ממעשיו הראשונים שאינם הגונים. ועל כן על ידי זה בעצמו נתתקנין גם כל הקלקולים הנ״ל ונתבטלין כל הקליפות והסטרין אחורנין שנתהוו על ידם רחמנא ליצלן כידוע וזה בחינת אך את שבתותי תשמרו. ידוע כי אכין ורקין מיעוטין זה בחינת מניעות שרוצין למנוע את האדם ולמעטו מקדושת שבת והאדם צריך להתעורר על ידי זה דייקא לשבר המניעות ולקבל קדושת שבת בשלימות. ועל כן דרשו רז״ל מזה באמת (יומא פ״ה) שפיקוח נפש דוחה שבת שנאמר את שבתותי תשמרו יכול לכל תלמוד לומר אך חלק. נמצא שיש לפעמים מה שהוא מניעה באמת מקדושת שבת כגון פיקוח נפש שדוחה שבת. אבל באמת מזה בעצמו אנו רואין שאין שום מניעה באה בשביל התרחקות ח״ו רק מחמת אהבת משפט מוכרח שיזדמן לו איזה מניעה. אבל באמת אהבת ישראל גוברת על אהבת משפט עד שהשם יתברך בעצמו כביכול מסתיר את עצמו בתוך המניעה בכדי שיוכל לשברה כנ״ל.

וזה אנו רואין בענין זה בצעמו מה שפיקוח נפש דוחה שבת הרי מזה נראה שאף על פי שקדושת שבת שקולה ככל התורה והיא יקרה ואהובה מאד אצל השם יתברך אף על פי כן אהבת ישראל גוברת כל כך עד שפיקוח נפש של אחד מישראל דוחה את השבת וזה אפילו על הפחות שבישראל. ומזה מובן שכל המניעות שאינן פיקוח נפש שנזדמנין לו להאדם למנוע אותו מקדושת שבת או משאר דברים שבקדושה אינם בשביל התרחקות בכדי להרחיק את האדם מהדבר שבקדושה כי איך יתכן זאת שיחפוץ השם יתברך בהתרחקות של האדם אפילו של הפחות שבפחותים מאחר שאנו רואים שגם הוא אהוב ונחמד מאד אצלו יתברך עד שחייבין לחלל שבת אפילו הגדול שבגדולי ישראל בשביל להציל נפש אחת מהפחותים שבישראל. על כרחך לומר שהמניעה באה רק בשביל התקרבות אמתי כנ״ל. וזהו שדרשו שם עוד כי קדש הוא לכם. היא מסורה בידכם ולא אתם מסורים בידה היינו שפיקוח נפש דוחה שבת.

ומזה בעצמו מובן שקדושת שבת מסורה בידינו. היינו שאפילו אם מזדמנין מניעות על זה אם אינם מפיקוח נפש ידע שבוודאי יש לו כח לשברם ולקבל קדושת שבת בשלימות כי היא מסורה בידינו. וזהו שדרשו שם עוד ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וכו׳ אמרה תורה חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה היינו כי מדרשה זאת מבואר ביותר ענין הנ״ל שהשם יתברך בעצמו מתלבש ומסתיר עצמו תוך המניעה. כי הרי ראינו שאפילו פיקוח נפש שהוא מניעה באמת לקדושת שבת כי הרי הוא דוחה את השבת אף על פי כן בזה בעצמו גם כן מלובש קדושת שבת עד שחילול שבת זה נחשב באמת לשמירת שבת שזה בחינת ושמרו בני ישראל את השבת וכו׳ אמרה תורה חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה.

נמצא שבחילול שבת הזה מלובש בו קדושת שמירת שבת. כי הוא רק כדי שישמור שבתות הרבה ובשביל זה נחשב החילול עצמו גם כן לשמירת שבת שזה בחינת ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת היינו כנ״ל. וזהו שדרשו שם עוד וחי בהם ולא שימות בהם ומסיק שם שלימוד זה עדיף מכלהו דמוכח מניה שאפילו ספק פיקוח נפש דוחה את כל המצוות. ומזה רואין אהבת השם יתברך לנפשות ישראל ומובן מזה ממילא שכל המניעות הם רק בשביל הקרבות כנ״ל:

וזה בחינת מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת ראשי תיבות למש״ה שהוא הדעת כי בשבת מאיר הדעת של בחינת משה רבינו עליו השלום בלב כל אחד מישראל ואז רואין שכל המניעות אינם כלום והשם יתברך בעצמו מלובש ומוסתר בהם וזה טוב להודות לה׳ וכו׳ להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות היינו אפילו בלילה וחשך של התגברות המניעות שהן בחינת חשק כמבואר בפנים אף על פי כן צריכין להתחזק את עצמו באמונה שלימה ולהאמין שהכל רק בשביל התקרבות כנ״ל. וזה מה גדלו מעשיך ה׳ שהן בבחינת מעשה ידיו אמת ומשפט שמחמת זה מזדמנין להאדם המניעות כי השם יתברך אוהב משפט מאד עמקו מחשבותך כי אף על פי כן אהבת

ישראל שעלו במחשבה תחלה גדולה ויתרה ביותר כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך והוא מלביש ומסתיר עצמו בתוך המניעה בכדי שיוכל לשברה ואז המניעות הם לו לטובה גדולה כי על ידי זה נתתקנין כל הפגמים שלו שפגם מקודם ונתבטלין כל הסטרא אחרא שנתהוו על ידם כנ״ל. וזה איש בער לא ידע וכו׳ בפרוח רשעים וכו׳ היינו הצלחת הרשעים והמונעים הוא רק להשמדם עדי עד. כי כשזוכין לשבר המניעות אז הם כלים ואובדים מאליהם בבחינת כי הנה אויבך ה׳ היינו כי אויבי ישראל הרוצים למנוע אותם מקדושת ישראל הם אויבי ה׳ ממש כמו שאמרו רז״ל ועל כן כי הנה אויבך יאבדו וכו׳ ותרם כראם קרני וכו׳ וזה גם כן נשאו נהרות ה׳ וכו׳ היינו התגברות המניעות שעל ידי המונעים מקולות מים רבים אדירים וכו׳ אדיר במרום ה׳ כי ידו יתברך על העליונה תמיד ובוודאי יתבטלו כל המניעות כולם ויזכו כל ישראל לתכליתם הטוב:

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ בחינת אהבה בתענוגים כי תתגלה אליו אהבתו יתברך לישראל עד שהוא עצמו יתברך מלובש ומוסתר בתוך כל המניעות ואז יתענג גם הוא על ה׳ אהבה גדולה בתענוגים. וכל זה על ידי הארת הדעת של בחינת קדושת שבת שמשם עיקר הענג כנ״ל כמה פעמים והרכבתיך על במותי ארץ ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות שמהם כל המניעות כמו שאמרו רז״ל רצוני לעשות רצונך אלא שאור שבעיסה ושיעבוד מלכיות מעכב. והאכלתיך נחלת יעקב אביך ודרשו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים בחינת מלא כל הארץ כבודו כי רואה שאלקותו וכבודו יתברך מלובש בכל מקום בבחינת אל הערפל אשר שם האלקים כמבואר בפנים:

סימן קטז-הנותן צדקה

מבואר לעיל כמה פעמים מגודל הרחמים והארת הדעת שמאיר בשבת ועל ידי זה ניצולין מעבירות. כי אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות ועל כן אמרו רז״ל כל המשמר את השבת הוא מרוחק מן העבירה שנאמר שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע היינו כנ״ל:

סימן קכט-ארץ אוכלת

שבת הוא בחינת אמונה כנ״ל כמה פעמים. גם הוא בחינת מוחין ודעת ועל כן כשזוכין לקשר עצמו אל קדושת שבת באמת ובאמונה שלימה אזי נתהפכין אל מהות קדושתה ממש. ועל כן המשמר שבת וכו׳ אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו. וכן המענג את השבת מוחלין לו על כל עוונותיו כי נתהפך למהות קדושתה ממש. ועל כן מבואר בזוהר הקדוש האי יומא יומא דנשמתין הוא ולא יומא דגופא וכו׳ כי אז גם הגוף נתהפך למהות הנשמה הקדושה שהוא המוח והדעת וזה בחינת מצוות ענג שבת. כי אז גם תענוגי הגוף יקרים וקדושים מאד. וזה שכן ארץ ורעה אמונה שזה בחינת קדושת שבת קדש שהוא בחינת ארץ ישראל ושלימות האמונה כנ״ל על ידי זה והתענג על ה׳ וכו׳ כי אז גם כל תענוגים שלו כולם קדש ועל כן אמרו רז״ל גם כן המשמר את השבת וכו׳ הוא מרוחק מן העבירה כי נתהפך למהות קדושתה וזה אשרי אנוש יעשה זאת (פירש רש״י שומר שבת וכו׳) ובן אדם יחזיק בה יחזיק בה דייקא היינו שיחזיק ויקשר עצמו היטב לקדושת שבת באמונה שלימה (אז) שומר שבת מחללו (על ידי זה) ושומר ידו מעשות כל רע היינו שמרוחק מן העבירה כמו שדרשו רז״ל וזה ואל יאמר בן הנכר וכו׳ הבדל יבדילני ה׳ מעל עצמו היינו מאחר שלא נולדתי בקדושת ישראל על כן אי אפשר לי להתהפך למהות הקדושה ממש כי איננו בבחינת המזון הטוב שנתהפך לניזון וכמבואר בפנים. וכן ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש כי אמונה הוא בחינת כח הגודל וכח הצומח בבחינת אמונה זה סדר זרעים וכמבואר במקום אחר ועל כן מאחר שאני עץ יבש ואיני עושה פרי בוודאי רחוק אני משלימות האמונה ואי אפשר לי להתהפך למהות קדושתה. כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ונתתי להם וכו׳ שם טוב מבנים ומבנות.

וכן ובני הנכר וכו׳ כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי היינו שרוצים וחפצים מאד בהתקשרות אל הקדושה והביאותים אל הר קדשי וכו׳. וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ וחושב שם כל הענינים שצריכין ליזהר בענין קדושת שבת במעשה ובדיבור ובהילוך וכו׳ ואז הוא מקושר באמת לקדושת שבת. אז תתענג על ה׳ היינו שזוכה לבחינת והתענג על ה׳ הנ״ל. ועל כן הוא גוזר והקב״ה מקיים וממלאין לו כל משאלות לבו. כי נעשה אחדות אחד עם קדושתו יתברך ביכול.

והרכבתיך על במותי ארץ שניצול משיעבוד מלכיות.

כי מאחר שהגוף והגשמיות שלו נתהפך למהות הנשמה הקדושה שזה בחינת לאכול את בשרי המבואר בפנים על יד זה ממילא צרי ואויבי לי המה כשלו ונפלו כמבואר לעיל בפנים בסימן ק״א. והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שזוכה בשלימות לקדושת ארץ ישראל שיש לה זה הכח להפך היושב בה לקדושתה ממש כמבואר בפנים. ורז״ל דרשו שזוכה לנחלה בלי מצרים. כי מאחר שיוצא מגופניות וגשמיות עד שהגוף גם כן נתהפך למהות הנשמה הקדושה אז הוא כולו רוחני ורוחניות הוא בחינת נחלה בלי מצרים ובלי שום גבול כלל:

סימן קלה-כי אקח מועד

שבת הוא תחלה למקראי קדש והוא בחינת משה רבינו עליו השלום כנ״ל כמה פעמים ואז נפתחין כל השערי בינה כמבואר בזוהר הקדוש ואז זוכין לענוה אמתיית שזה בחינת שבו איש תחתיו כנ״ל בסימן ע״ט.

ואז עיקר זמן ההתקרבות לצדיקים. כי על ידי קדושת שבת זוכין להרגיש ביותר אור הצדיק. וכן על ידי אור הצדיק זוכין לקבל קדושת שבת ביותר. ועל כן מצוה להקביל פני רבו בשבת כמבואר בזוהר הקדוש ובכתבים כי אז זוכה הצדיק לקבל מוחין דגדלות במעלה מופלגת מאד וטבע הקטנות להתבטל לפני הגדלות ועל כן הוא מתבטל מאד לגבי קדושת הצדיק וקדושת שבת קדש עד שיוכל להתהפך למהות קדושתם באמת. וזה ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם. וכן ביום השביעי יהיה לכם קדש לכם דייקא היינו שקדושתו נמשכת עליכם ממש. וזה בחינת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם. והעיקר לקשר עצמו היטב באמת לקדושת שבת ולקדושת הצדיק. ועיקר התקשרות הוא אהבה בבחינת ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד. ועל כן על ידי ההתקשרות שמקשר נפשו לקדושת שבת שהוא שורש כל הנפשות כנ״ל כמה פעמים. על ידי זה בעצמו זוכה לקבל נפש יתרה של שבת. וזה בחינת מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים כי ענג שבת צריך להיות באהבה גדולה לקדושת שבת והאהבה תהיה גדולה אצלו מאהבת נשים שזה בחינת לסריסים אשר ישמרו את שבתותי שממתינים בזווגם על קדושת שבת קדש כמבואר בזוהר הקדוש. גם על ידי קדושת שבת עולה המלוכת דקדושה מגלות של הד׳ מלכיות שזה בחינת מה שאמרו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות. ואז עיקר הכנעת מלכות עמלק כמו שאמרו רז״ל ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט מיד ויבא עמלק. כי שבת הוא בחינת תשובה ובחינת יראה כנ״ל כמה פעמים וזה בחינת תקון ועליית המלכות. ועל כן כל קדושת השלש רגלים שבהם עוסקין בתיקון המלכות כמבואר בפנים הכל נמשך מקדושת שבת כמו שאמרו רז״ל שאמר להם הקב״ה אם אתם משמרים את השבת אני נותן לכם מועדים וכו׳:

סימן קמג-ענין קבלת פני תלמיד חכם

אמרו רז״ל ויברך אלקים את יום השביעי ברכו באור פניו של אדם וכו׳ ועל כן מבואר בזוהר הקדוש ובכתבים שצריך האדם להקביל פני רבו בשבת. כי מאחר שיש אז לכל אחד אנפין נהירין על ידי זה יכול לקבל פנים היינו לקבל בפניו אור פני הרב ממש עד שיתראה בפניו פני הרב שזה בחינת פנים בפנים דבר ה׳ עמכם שהיה גם כן בשבת כמו שאמרו רז״ל. גם בשבת נמשך בחינת ביטול תאוות ממון וגם בחינת ביטול העזות דסטרא אחרא בחינת עזות פנים כנ״ל כמה פעמים ועל ידי זה זוכין לפנים דקדושה בחינת פנים מאירות הנ״ל:

סימן קנה-עצבות הוא מדה רעה מאד

שבת הוא בחינת ביטול העצבות והעצלות בבחינת ביום הניח לך ה׳ אלקיך מעצבך ומרגזך בחינת ביטול הכעס והרוגז. וזוכין אז לשמחה ולזריזות ולהתפלל בכוונה עם חיות והתלהבות דקדושה כנ״ל כמה פעמים.

כי שבת הוא בחינת אמונה בחינת ביטול עבודה זרה והמתקת החרון אף כנ״ל כמה פעמים. ואז זוכין לאריכות אפים. וזה שמובא בכוונות מזמור לדוד הבו וכו׳ לכוון בי״ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין דעשיה ודיצירה ודבריאה וכו׳ עיין שם ועיין בכוונות תפלת המנחה של שבת. ואפשר שזה בעצמו בחינת הנפש יתרה שזוכין בשבת שהוא בחינת רוחב לב למנוחה ושמחה וכו׳ ואין נפשו קצה עליו כמו שפירש רש״י (ביצה ט״ז) היינו כנ״ל. כי בחול יש לפעמים להאדם בחינת קיצור נפש בחינת ותקצר נפש העם וכו׳ היינו שנעשה עייף ויגע ומבולבל מגודל המניעות והרפתקאות שעברו על כל אחד כפי בחינתו. ובשבת זוכין לבחינת נפש יתרה ונשמה חדשה ורוחב לב לבלי להסתכל כלל על שום בילבול וטירדה ומניעה רק להיות חזק ושמח תמיד באמונתו יתברך ולעסוק בעבודת ה׳ בזריזות ושמחה ולהאריך אפו על הכל ולא יכפת ליה שום דבר כלל ועל ידי זה הוא גודל וצומח ומצליח תמיד בעבודתו יתברך כמבואר בפנים. ועל כן עיקר קדושת ארץ ישראל ששם זוכין למדה זו של ארך אפים הכל נמשך מקדושת שבת כנ״ל כמה פעמים. וזה שכתוב (יחזקאל כ) וגם אני נשאתי את ידי להם במדבר לבלתי הביא אותם אל הארץ אשר נתתי וכו׳ יען במשפטי מאסו וכו׳ ואת שבתותי חללו כי אחרי גילוליהם לבם הולך (כי חילול שבת הוא כעובד עבודה זרה כמו שאמרו רז״ל) את שבתותי חללו ואומר לשפוך חמתי עליהם לכלות אפי בם במדבר. ושם. גם אני נשאתי את ידי להם במדבר להפיץ אותם בגויים ולזרות אותם בארצות יען משפטי לא עשו וכו׳ ואת שבתותי חללו וכו׳ היינו כנ״ל. כי עיקר קיום ישיבת ישראל בארץ ישראל ששם זוכין לאמונה ולבטל החרון אף ח״ו

שנמשך על ידי עבודה זרה ולזכות לאריכת אפים הכל תלוי בקדושת שבת כנ״ל וזה שכתוב שם (יחזקאל כ) ואת שבתותי קדשו והיה לאות ביני וביניכם לדעת כי אני ה׳ אלקיכם שזה בחינת כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוק שזה בחינת שלימות האמונה כמבואר בפנים. ועל כן צריכין בשבת קדש ליזהר ביותר מן הכעס והקפידה שהוא היפך בחינת אריכת אפים הנ״ל. וענין זה מבואר במזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ כי אז טוב מאד להתפלל בשלימות כנ״ל וזה ולזמר לשמך עליון היינו להפשיט מחשבתו מכל עניני המניעות והבלבולים והטרדות והיגונות של זה העולם ולדבקה בהשם יתברך שהוא יתברך עליון על הכל בבחינת כי אתה ה׳ עליון על כל הארץ וכו׳.

וזה להגיד בבוקר חסדך היינו בעתים הטובות שאין המניעות מתגברין כל כך צריכין בוודאי להודות לה׳ ולהגיד חסדיו יתברך. ואמונתך בלילות היינו אפילו בעת התגברות החשך והצרות והמניעות רחמנא ליצלן צריכין גם כן להיות חזק באמונתו יתברך ולעבוד אותו יתברך בשמחה ובזריזת בבחינת עלי עשור ועלי נבל וכו׳ כי שמחתני ה׳ בפעליך וכו׳. מה גדלו מעשיך ה׳ מאד עמקו מחשבותיך איש בער לא ידע וכו׳ בפרוח רשעים וכו׳ להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה׳ כי לעולם ידך על העליונה ומי שהוא חזק באמונתו יתברך בוודאי יהיה גדול וצומח ויצליח בעבודתו יתברך לנצח ואז יראה שכל הצלחת הרשעים והתגברות המניעות הכל היה לטובה וכנ״ל כמה פעמים. וזה כי הנה אויביך ה׳ כי הנה אויביך יאבדו וכו׳ ותרם כראם קרני וכו׳ בקמים עלי מרעים תשמענה אזני צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגא ובוודאי הרבה רוחות וגשמים וזועות וכיוצא עוברין על התמר והארז עד שגדל ופורח וכו׳ כמו כן הצדיק איננו מתפעל כלל מהמניעות והמחלוקות שעוברין עליו רק הוא חזק באמונתו יתברך ויש לו אריכת אפים הרבה מאד ועל ידי זה הוא גדל וצומח ומצליח ועושה פירות וגזעו מחליף. וזה שתולים בבית ה׳ בחצרות אלקינו יפריחו עוד ינובון בשיבה וכו׳ כי אריכת ימים נמשך גם כן ממדת אריך אנפין (בחינת אריכת אפים הנ״ל) וכמבואר בתיקונים. וזה ה׳ מלך גאות לבש וכו׳ גם כן סובב על ענין זה וזה שסיים עדותיך נאמנו מאד לביתך נאוה קדש ה׳ לאורך ימים היינו אף על פי שכבר ארכו הימים ועדיין לא נושענו ישועה שלימה אף על פי כן בוודאי השם יתברך יגמור את שלו על ידי זה בעצמו על צד היותר טוב ביותר על כן צריכין להתחזק מאד באמונה ואריכת אפים הנ״ל שזה בעצמו גם כן בחינת לאורך ימים הנ״ל:

וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ אז תתענג על ה׳ שיזכה למדת ארך אפים ששרשו מבחינת אריך אנפין שזה בחינת על ה׳ כידוע וזה גם כן שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה׳ היינו כנ״ל. והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך שפירושו הפשוט על ירושת ארץ ישראל שגבוהה מכל הארצות. כי שם בארץ ישראל זוכין למדות אלו כנ״ל. גם והרכבתיך על במותי ארץ מרמז על עליית המלכות שהוא בחינת אמונה. וזה שדרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות שמהם עיקר המניעות

והעיכובים לעבודת ה' והוא ניצול מהם בכח וזכות האמונה שלו הקדושה. והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחינת אמת בחינת תתן אמת ליעקב. כי קדושת שבת וקדושת ארץ ישראל הם בחינת אמת גם כן שזה בחינת אמת ראה כמבואר בפנים. ורז"ל דרשו שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו שזוכה להמשיך קדושת ארץ ישראל בכל מקום בבחינת עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל העולם כולו כמו שאמרו רז"ל. ועל כן נקרא קדושת שבת מנוחת אמת ואמונה היינו כנ"ל. וזה מנוחת שלום ושלוה והשקט ובטח. כי על ידי מדות אלו עוברין על הכל בשלום וזוכין למנוחת שלום ושלוה וכו'. וזה ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען ויחן את פני העיר ודרשו רז"ל ששמר את השבת וקבע תחומין. כי ארץ ישראל וקדושת שבת הם מבחינה אחת ושניהם הם בחינת אמת ואמונה שזה סוד תחום שבת אלפים אמה כנ"ל כמה פעמים (ועיין בכוונות ארך אפים. אר"ץ גימטריא שני פעמים אל"ף וכו' היינו בחינת תחום שבת אלפים אמה הנ"ל) וזה שנסמך תיכף ויקן את חלקת השדה וכו' במאה קשיטה ודרשו רז"ל סנהדרין קי"א שאמר הקב"ה למשה אמרתי ליעקב וכו' ביקש ליטע אהלו ולא מצא עד שקנה במאה קשיטה ולא הרהר אחר מדותי ומובן משם שזה היה בחינת אריכת אפים אצל יעקב שאף על פי שהבטיח לו השם יתברך שכל הארץ שלו ועכשיו רצה ליטע אהלו והיה צריך לקנות בדמים הרבה כל כך אף על פי כן האריך אפו והתחזק באמונתו יתברך ולא הרהר אחר מדותיו שזה בעצמו בחינת קדושת ארץ ישראל כנ"ל:

סימן קנו-לב טהור וכו'

בשבת קדש יורד אש של גבוה בלב כל אחד מישראל שזה בחינת מה שמבואר בתיקונא שתיתאה מהתיקונים אחרונים אש דחול לא צריך לאתחזאה בשבת קדש אש דקדש וכו' ובגין דא מני המבדיל בין קדש לחול ומאש הזה נמשך חמימות והתלהבות דקדושה בלב כל אחד שבוער אל השם יתברך בהתלהבות וחמימות גדול דקדושה בבחינת רשפיה רשפי אש שלהבת יה שנאמר גם כן לענין שבת כמבואר בכתבים והאש הזה הוא מגרש את הרוח הטומאה שבלב. שזה בחינת מה שמכוה את ראשי הקליפות טמאות וכו' כמבואר בכתבים ועל ידי זה זוכה כל אחד לטהר לבו שזה בחינת וטהר לבינו וכו' והנחילנו באהבה וברצון שבת קדשך. ועל כן נעשה אז כל אחד בריה חדשה ממש בבחינת לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי. וזה בחינת המתנה טובה של שבת בחינת לב מתנה (קהלת ז) וזה גם כן בחינת ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב

בשר ואת רוחי אתן בקרבכם וכו׳. וזה בחינת הרוח הקדש שזוכין ישראל לקבל בשבת קדש כמבואר בזוהר הקדוש כי כשהלב טהור אזי כל מה שהלב אומר הם דברי השם יתברך ממש. והוא בחינת רוח הקדש כמבואר בפנים במאמר זה וכן לעיל בפנים סימן קל״ח. גם קדושת שבת הוא בבחינת ומצדיקי הרבים ככוכבים המבואר בפנים. כי כמו שעיקר חמימות יסוד האש הוא מה שמקבל מתנועת הכוכבים כמו כן המצדיק את הרבים ומקרב אותם לעבודת ה׳ ומוריד חמימות והתלהבות דקדושה בלבם וכן על ידי שדן את כל אדם לכף זכות שגם זה נקרא מצדיק הרבים מוריד גם כן חמימות והתלהבות להשם יתברך כמבואר בפנים וכל זה כלול בקדושת שבת שהוא בחינת מצדיק את הרבים. כי אז מגיע הרהורי תשובה לכל אחד ואפילו עם הארץ ירא לשקר בשבת. וגם אמרו רז״ל כל המשמר את השבת אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו. וגם אז נידון כל אחד לכף זכות כי כל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל וכמבואר בזוהר הקדוש נמצא שקדושת שבת הוא בחינת מצדיק את הרבים ועל ידי זה מוריד חמימות והתלהבות דקדושה בלבם של ישראל. ושבת קדש בעצמו מקבל כביכול בחינת החמימות ממה שלמעלה ממנו היינו מבחינת השבת העליון שזה בחינת השתי שבתות שאמרו רז״ל וגם בפשטיות נאמר ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו וכו׳. ועל ידי החמימות והתלהבות דקדושה שזוכין לקבל בשבת קדש הוא בוער תמיד ואינו נכבה לעולם בבחינת מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו׳. ועל כן אז עיקר הזמן של המצדיקי הרבים להקהיל קהלות ולדרוש בדברי תורה ומוסר ויראת שמים כמו שאמרו רז״ל על ויקהל משה וכו׳ כי אז המצדיקי הרבים מקבלין כח וחמימות דקדושה מהאש הקודש של שבת ועל ידי זה יכולין להמשיך ולהוריד חמימות דקדושה בלבם של השומעים באופן שיהיה להחמימות הזה קיום בלבם תמיד ולא יכבה נרם לעולם ועד. וזה שבפרשת ויקהל צוה לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת היינו שלא לעורר אז שום אש דחול מחמת שאז עיקר זמן המשכת והורדת האש והחמימות דקדושה שהוא בחינת אש דקודש כנ״ל. וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שתקשר עצמך בשלימות אל קדושת שבת כנ״ל אז תתענג על ה׳ היינו שתזכה לקבל חמימות והתלהבות דקדושה להשם יתברך (שזה עיקר הענג בחינת אהבה בתענוגים) ממדריגה עליונה ונפלאה מאד שהוא בחינת עתיקא קדישא שזה בחינת על ה׳ דייקא. והרכבתיך על במותי ארץ ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שזוכה לגרש ולבער בשלימות את הרוח הטומאה שבלב שזה בחינת שיעבוד מלכיות ותזכה לטהרת הלב שזה בחינת תיקון ועליית המלכות דקדושה כמובא בכוונות על וטהר לבינו וכו׳ והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שתזכה להשראת השכינה ורוח הקדש כמו שפירש רש״י על ונחלתנו זה הוא בקשת ונפלינו אני ועמך שלא תשרה שכינתך על עכו״ם. וזה שדרשו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים כי לבו מלא מאלקותו יתברך כמבואר בסימן קל״ח הנ״ל וזה בוודאי נחלה בלי מצרים בחינת אני חלקך ונחלתך.

וגם כי על ידי הרוח הקדש הוא צופה ומביט מסוף העולם ועד סופו ואין כל דבר נעלם ממנו שזה בחינת נחלה בלי מצרים. וגם כי זוכה על ידי זה לדבר דיבורים חדשים לפני השם יתברך בכל פעם דיבורים שהם בחינת רוח הקודש וזה גם כן בחינת נחלה בלי מצרים מאחר שזוכה בכל פעם לבחינת ורוח נכון חדש בקרבי כמבואר בפנים. וזה כי פי ה' דבר שזוכה שכל מה שלבו אומר לו הם דברי השם יתברך ממש בחינת לך אמר לבי ואז דיבוריו הם גם כן בבחינת כי פי ה' דבר. וגם כי זוכה על ידי זה לקרב הכל להשם יתברך ולהצדיק את הרבים ולהוריד חמימות בלבם שזה גם כן בחינת נחלה בלי מצרים וזה מחמת שדיבוריו הם דברי ה' כביכול שנאמר עליהם הלא כה דברי כאש נמצא שדיבוריו הם מבחינת האש ה' שלמעלה. ועל כן יכול לקרב גם אחרים ולהוריד להם חמימות דקדושה באופן שיהיה קיים אצלם לנצח כנ"ל. מאחר שהוא מקבל החמימות ממה שלמעלה היינו כנ"ל:

!!!a!!!סימן קנט !!!0!!! שבת הוא בחינת השכינה בחינת מלכות דאצילות ועל ידה עולין כל לימודי התורה הקדושה ונמשך מזה שפע רוחניות ושפע גשמיית. כי כל ההשפעות נמשכין על ידי קדושת שבת כידוע. ועל כן אמרו רז"ל שקולה שבת ככל התורה וילפי לה מקראי מתורה נביאים וכתובים וכן בזוהר יתרו צ"ב ואלין אינון כללא ורזא דכל אורייתא תורה נביאים וכתובים. ועל כן אז עיקר שלימות עליית לימוד התורה הקדושה. ואפילו מי שאינו זוכה גם אז שיעלה לימודו להשכינה עצמה כביכול נעשה על כל פנים מלימודו טל תורה ולא ל"ט מלאכות. כי כל הל"ט מלאכות בטלין בשבת. וזה בחינת מה שאמרו רז"ל בירושלמי ובפסיקתא חד אמר לא ניתנו שבתות אלא לתענוג וחד אמר לא ניתנו אלא לדברי תורה ולא פליגי מאן דאמר לא ניתנו אלא לתענוג אלו תלמידי חכמים שהם יגיעים בתורה כל ימות השבת ובשבת הן באים ומענגים. ומאן דאמר אלא לתלמוד תורה אלו הפועלים שהם עסוקים במלאכתם כל ימות השבת ובשבת הן באים ומתעסקים בתורה (הובא בב"י ובהגהת שלחן ערוך אורח חיים סימן רצ"ו) והיינו כנ"ל כי התלמידי חכמים שהם יגיעים בתורה תמיד ונעשה אצלם מכל בחינת הלימודים טל תורה שהוא בחינת שפע רוחניות. על כן בשבת צריכין להתענג בכדי להמשיך שפע גשמיית גם כן כמובן בזוהר הקדוש. אבל הפועלים שעוסקים במלאכתם כל ימות השבת נמצא שנעשה אצלם בחינת ל"ט מלאכות.

על כן בשבת שהל"ט מלאכות בטלין צריכין לדבק עצמן אז על כל פנים בטל תורה. וזה ויקהל משה את כל עדת ישראל וכו' ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש וכו' כי בזה כלולים כל עדת ישראל כי אפילו העוסקים בל"ט מלאכות בששת ימי החול אבל בשבת בטלין כל הל"ט מלאכות וצריכין לדבק עצמן רק בטל תורה. רק שבאמת גם בחול צריכין לדבק עצמן רק בתורה ואז המלאכה נעשית מאליה בבחינת תעשה מלאכה וכמו שאמרו רז"ל ואז בוודאי גם העונג שבת שהוא בחינת לכם על דרך שאמרו רז"ל חציו לכם יהיה גם כן קודש (וכמובא פירוש זה) וזה לא תבערו אש בכל מושבותיכם. כי אסור לעורר אז אש דחול כי אנן עוסקין אז רק בטל תורה שנמשך מבחינת ימין של תורה שהוא בחינת שפע רוחניות שנמשך מכח האש שיש בהתורה כמבואר בפנים. וזה שמסיימין בסוף קבלת שבת ה' לאורך ימים היינו בחינת השפע רוחניות שהוא בחינת אורך ימים בימינה ועל כן צריכין להשלים פרשיותיו עם

הציבור שנים מקרא ואחד תרגום שנים מקרא הוא כנגד בחינת הלימוד שעולה להשכינה שמנמשך מזה שני השפעות שפע רוחניות ושפע גשמיית ושניהם קדש כנ״ל ואחד תרגום הוא כנגד הלימוד שאינו יכול לעלות שזה בחינת תרגום שאין מלאכי השרת מכירין בלשון תרגום (שבת יב:) אף על פי כן יהיה נעשה גם מלימוד זה טל תורה על כל פנים ששרשו משפע רוחניות בחינת אורך ימים ועל כן זוכין על ידי זה לאריכת ימים כמו שאמרו רז״ל. ועל כן אמרו רז״ל שאין לאכול סעודת שחרית של שבת עד שישלים פרשיותיו שנים מקרא ואחד תרגום היינו כנ״ל כי על ידי זה גם הענג שבת הוא קדש כנ״ל וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ אז תתענג על ה׳ שלימודו יעלה להשכינה כביכול וזה דרשו רז״ל שנותנין לו כל משאלות לבו כי על ידי זה נמשכין כל מיני השפעות רוחניות וגשמיות ובזוהר הקדוש דרשו על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם כולא ימינא כמבואר במקום אחר. והרכבתיך על במותי ארץ ודרשו רז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו מעול הל״ט מלאכות שהם בחינת עול מלכות ועול דרך ארץ כמו שכתוב וימררו את חייהם בעבודה קשה וכו׳ וכמו שדרשו רז״ל נתנני ה׳ בידי לא אוכל קום זה עול הפרנסה וכו׳.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחינת טל תורה שהוא נחלת יעקב כמו שכתוב מורשה קהלת יעקב. גם כי יעקב נתברך בטל הקדוש הזה כמו שכתוב ויתן לך אלקים מטל השמים וכו׳ וכמבואר בזוהר הקדוש תולדות קמג:. וזה שאמרו רז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים בחינת טל לא מיעצר שאמרו רז״ל (תענית ג:):

17 סימן קעה-עיקר מעלת הבכיה עיין בהגהת שולחן ערוך אורח חיים סימן רפ״ח וכן מי שיש לו ענג אם יבכה כדי שילך הצער מלבו מותר לבכות בשבת והט״ז כתב דווקא מחמת רוב דביקות בהשם יתברך מותר לבכות וכו׳ והדבר מבואר לענינינו כי שבת הוא בחינת בינה לבא כנ״ל כמה פעמים ומשם התעוררות הבכיה כי בכיה גימטריא המילוי שם שם ס״ג שהוא בבינה ושם גם כן מקור השמחה בחינת נתת שמחה בלבי. ועל כן על ידי זה נמתק הבכיה כשהוא מתוך שמחה ועל כן סברת הרמ״א שאם יש לו ענג אם יבכה כדי שילך הצער מלבו היינו אף אם בוכה מחמת צערו לבד רק שיודע שזהו ענג לו כי על ידי זה יקל לו לסבול צערו וילך הצער מלבו אז גם כן שרי כי גם על ידי זה נמתק הבכיה על ידי הארה מבחינת בינה לבא מאחר שכוונתו שילך הצער מלבו וגם זה ענג הוא לו והט״ז סבירא ליה דלא שרי אלא אם כן הוא בוכה מחמת רוב דביקות בהשם יתברך שזה בחינת בכיה מחמת שמחה ממש ואז נמתק הבכיה בשלימות עד שבכיה כזו מותר לבכות אפילו בשבת מאחר שהתעוררות הבכיה הוא מחמת שמחה שמקורה בבינה לבא ששם עיקר ענג שבת כנ״ל כמה פעמים. ועיין שם עוד בבאר היטב ובמשבצות זהב מה שהביאו בזה בשם ״אליהו רבא״:

סימן קעח-דע כי צריך דווא וידוי דברים

מבואר בתיקוני חד ועשרין דף נ״ז לית פיקודא דעשה ולא תעשה דלא אשתכח בשבת ובגין דא שבת היא שקולה ככל אורייתא וכו׳ ועל כן צריכין לשמוח בשבת מאד מאד כי פיקודי ה׳ ישרים משמחי לב ומאחר ששמירת שבת קדש הוא כלליות כולם בוודאי צריכין לשמוח הרבה מאד עד אין ערך כלל. אך מחמת שטבע העוונות להמשיך דאגה בבחינת אדאג מחטאתי על כן כשבא ליכנס לקדושת השמחה של שבת שהוא בחינת קומה שלימה מאחר שהוא כלליות הכל כנ״ל.

על כן באים הפגמים של העוונות ורוצים לבלבל שמחתו. בפרט ששבת הוא בחינת הדיבור דקדושה כמבואר בזוהר בראשית דף ל״ב. ופגם החטא בנפש שהוא בחינת הדיבור כמבואר בפנים. על כן אף על פי שקדושת שבת גוברת ומחפה על הכל כמו שאמרו רז״ל כל המענג את השבת מוחלין לו על כל עוונותיו ואמרו רז״ל אפילו עבד עבודה זרה וכו׳ מוחלין לו. אף על פי כן נזכר על ידי זה את כל הפגמים שלו ויכול על ידי זה להתוודות וידוי דברים בשלימות שעל ידי זה בעצמה נתתקן ונבנה הדיבור ונעשה יחוד קוב״ה ושכינתיה שזה בעצמו גם כן סוד קדושת שבת כמבואר בתקונים וזוהר הקדוש. וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות ודרשו רז״ל מלשון וידוי דברים שעל ידי זה נתתקן הדיבור בחינת מלכות וזכיין למשמע קלין מלעילא וכו׳ כמבואר בפנים. וזה ולזמר לשמך עליון.

וזה להגיד בבוקר חסדך ומבואר בכוונות שזה בחינת זעיר אנפין דאצילות ואמונתך בלילות בחינת מלכות דאצילות היינו שנעשה על ידי זה יחוד קוב״ה ושכינתיה בחינת יחוד קול ודיבור שזה נוגע לסוד שמיעת קול נגינה וכלי זמר. וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור. וזה כי שמחתני ה׳ בפעלך בחינת השמחה הנ״ל וזה בפרוח רשעים וכו׳ להשמדם עדי עד וכו׳ כי הנה אויביך יאבדו ותרם כראם קרני וכו׳ וזה בכלליות. וכן גם בפרטיות שהפגמים של העוונות באים לבלבל השמחה כנ״ל. וכל זה מעשה בעל דבר. אבל באמת אדרבא על ידי זה דייקא עיקר הכנעתם ובטולם בשלימות. כי על ידי זה נזכר בהם ומתוודה עליהם וידוי דברים בפירוש ועל ידי זה מתקן הכל בשלימות כנ״ל. וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ היינו שישמור קדושת שבת בשלימות אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם מקור השמחה העליונה והנפלאה מאד כמבואר בזוהר ויקרא דף קל״ג שוש אשיש בה׳ בעתיק יומין אתמר דהא הוא חדוותא דכלא. והרכבתיך על במותי ארץ זה בחינת עליית המלכות בשלימות ורז״ל דרשו שניצול משיעבוד מלכיות היינו שמחריב הבנינים דסטרא אחרא שהם בחינת מלכיות דסטרא אחרא שנבנו על ידי הפגמים שלו ובונה בחינת הדיבור דקדושה שהוא בחינת עליית המלכות דקדושה.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא זעיר אנפין שהוא בחינת הקול קול יעקב היינו שנתייחד הקול עם הדיבור. וה כי פי ה' דבר זה בחינת יחוד קוב"ה ושכינתיה שנתייחד הדיבור כביכול עם ה' כמבואר במאמר ויתן עוז למלכו סימן ע"ח ובמאמר זכר חסדו סימן צ"ד:

סימן קעט-דע שכנגד וכו'

שבת הוא בחינת שלום כמו שאמרו רז"ל ועל כן צריכין ליתן צדקה על שבת וכמבואר במקום אחר כי מרבה צדקה מרבה שלום. וזה שמבואר בשולחן ערוך אורח חיים סימן רמ"ט. דרך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת בפרט מי שאינו תאב לאכול בלילה אם יאכל ביום. וכל אדם אסור על כל פנים לקבוע ערב שבת סעודה שאינו רגיל בימי החול שגם זה הוא בחינת תענית ועל ידי זה זוכין לקבל השלום של שבת כי על ידי התענית נתבטל המחלוקת ונעשה שלום כמבואר בפנים. ובאמת סגולת ענג שבת בעצמו מסוגל כמו תענית ויותר מזה וכמבואר במקום אחר וכמו שאמרו רז"ל (במדרש תנחומא בראשית) כבוד שבת עדיך מאלף תעניות כי סגולת התענית הוא לבטל רצונו מפני רצון השם יתברך כמבואר בפנים ושבת מסוגל לזה ביותר שזה בחינת הנפש יתרה של שבת כי נפש הוא לשון רצון כמבואר בפנים. ואז זוכה כל אחד מישראל לרצונות טובים וקדושים וכנ"ל כמה פעמים.

וזה וטהר לבינו לעבדך באמת והנחילנו ה' אלקינו באהבה וברצון שבת קדשך ועל כן אמרו רז"ל על השומר שבת ומענגו וכו' הוא גוזר והקב"ה מקיים וממלאין לו כל משאלות לבו שזה עיקר שלימות השלום שאינו נעשה לו שום דבר שהוא כנגד רצונו וכמבואר בפנים. וזה בחינת השמחה של שבת כי כשיש שלום אז ששון ושמחה. כי קדושת שבת הוא גם כן בחינת תחיית המתים בבחינת טועמיה חיים זכו כי שבת הוא מעין עולם הבא שיהיה אחר התחיה כמו שכתוב ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין. וגם כי עיקר החיות דקדושה של כל ימות השבוע הוא משבת שזה בחינת זכור את יום השבת לקדשו זכריהו מאחד בשבת ועל כן שמאי היה אוכל כל ימיו לכבוד שבת בכדי שכל הכח והחיות שמקבל על ידי אכילתו יהיה רק מקדושת שבת. ועל כן על ידי קדושת שבת נבנה קומת השמחה ונמשך שמחה וחיות חדש דקדושה על כל הבריאה כולה שזה בחינת כי שמחתני ה' בפעלך וכו' שאומרים במזמור שיר ליום השבת וזה שדרשו רז"ל ימים יוצרו ולו אחד בהם זה יום השבת כי הוא החיות של כולם:

סימן קפח-דע שצריך וכו׳

שבת הוא בחינת השבת אבידה כמבואר בכתבי האריז״ל שמחזירין אז למשה רבינו עליו השלום האלף אורות שניטלו ממנו ומשה מחזיר לישראל הכתרים שניטלו מהם. ובפשטיות גם כן אמרו רז״ל כיון ששבת וי אבדה נפש נמצא שיש אז אבידה לכל אחד ובשבת מחזירין לו אבידתו וזוכה לקבל הנפש יתרה. וזה בחינת זכור את יום השבת היפוך השכחה שהוא בחינת אבידה. ומחמת שאין משיבין אבידה עד שידרשנו אם אינו רמאי ושקרן על כן אם תשיב משבת רגלך שזה גם כן בחינת השבת אבידה כמובן אי״ם ת׳שיב מ׳שבת ראשי תיבות אמ״ת כמובא בכתבים. ועל כן אז עיקר הזמן לבא אל הצדיק לחזור על אבידתו.

ועל כן צריך להקביל פני רבו בשבת כמבואר בזוהר הקדוש. וזה בחינת התקיעות שהיו תוקעין בערב שבת כמו שאמרו רז״ל בבחינת ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו׳ בבחינת השבת האבידות הנ״ל:

סימן רכה-דע כשהריאה בשלימות

שבת הוא בחינת הרוח חיים שבכנפי ריאה כמבואר לעיל ועל ידי זה עיקר קיום השכל שהוא בחינת הנשמה ועל כן זוכין בשבת לנשמה יתרה ומוחין קדושים. ועל ידי זה זוכין לבטחון שזה בחינת קדושת שבת כמו שאמרו רז״ל לוו עלי ואני פורע. ועל ידי זה עושין צדקה שזה בחינת שלימות הצדקה של שבת וכמבואר במקום אחר וענג שבת בעצמו הוא בחינת צדקה כנ״ל כמה פעמים ועל ידי זה באים לגדר האדם שהוא בחינת דיבור שזה בחינת ודבר דבר הנאמר בשבת וכנ״ל כמה פעמים בשם הזוהר הקדוש. עד שזוכין לעשות מקול הצפצופים דיבורים ולשמוע דיבורים מקול הכינור כמבואר בפנים. וזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ וכו׳ וזה על ידי בחינת הדיבורים דקדושה שנפתחין אז. וזה להגיד בבוקר חסדך. להגיד הוא מלה דחכמתא זה בחינת שלימות השכל והמוחין שהן בחינת חסדים כידוע.

ואמונתך בלילות זה בחינת חיזוק הבטחון אפילו בבחינת לילה וחשך וזה עלי עשור וכו׳ עלי הגיון בכינור היינו שזוכין לעשות דיבורים מקול הכינור:

סימן רלד-דע שסיפורי מעשיות מצדיקים

שבת הוא עולם המחשבה בחינת מוחין דגדלות כידוע ועל כן בתחלת כניסת שבת אומרין מזמורים של גדולת הבורא יתברך שהוא צדיקו של עולם ועל ידי זה זוכין לטהרת המחשבה. וזהו שאומרים במזמור שיר ליום השבת מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך ואחר כך מבארין באורך ההבדל שבין מעשיות של הצלחת הרשעים שהוא רק לפי שעה ולהשמדם עדי עד. אבל המעשיות של הצלחת הצדיקים הוא אמתיית ונצחיית לעולמי עד וזהו שאומרין במוצאי שבת המבדיל בין קדש לחול בין אור לחשך בין ישראל לעמים כי ישראל בכלל הם צדיקים נגד כל העמים כמו שכתוב ועמך כולם צדיקים וזה בין יום השביעי לששת ימי המעשה היינו כנ"ל:

סימן רנ-דע שכל מיני צער

בשבת זוכין לדעת שלם ואמונה שלימה להאמין ולידע שהכל מתנהג רק בהשגחתו יתברך. ועל ידי זה בטלין כל מיני צער ויסורין בבחינת ביום הניח לך מעצבך ומרגזך וכו' וגם ניצול משיעבוד מלכיות שזה בחינת צער הגלות כי שבת הוא מעין עולם הבא שהוא יום שכולו שבת ואז תתבטל הטבע לגמרי ולא יהיה רק השגחה לבד. ועל כן גם עכשיו על ידי קדושת שבת זוכין להמשיך אור השגחתו יתברך מבחינת קץ האחרון ועל ידי זה נתעלים ישראל למעלה מהטבע ונעשה קץ וסוף מכל המצירים לנו. ועל כן לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת ואלמלי שמרו בני ישראל שבת ראשונה לא היה שום אומה ולשון שולטין בהם ואלמלי שמרו שתי שבתות מיד נגאלין. ובמדרש רבא פרשת בשלח מבואר שאפילו בזכות שבת אחד נגאלין. וכל זה מחמת שאם היו זוכין כלל ישראל לשמירת שבת בשלימות אז היה נמשך עליהם אור ההשגחה גם כן בשלימות מבחינת הקץ האחרון והיו נגאלין בוודאי גאולת עולם. ועל כן על פי רוב נזכר שמירת שבת בלשון רבים כמו את שבתותי תשמרו כי על ידי שמירת שבת כפשוטו זוכין להמשיך אור השבת שלעתיד לבא שיהיה יום שכולו שבת כנ"ל ואפשר שזה בעצמו בחינת השתי שבתות הנ"ל שאמרו רז"ל. ועל כן שבת הוא בחינת תלת גוונין דעינא ובת עין

סימן רעו-דע שאכילת שבת

מבואר בפנים שעיקר השביעה הוא בשבת כי אז עיקר שלימות מאור העינים שזה בחינת מה שפוסעים בו פסיעה קטנה וכו׳ ועל כן אז עיקר השביעה. כי עיקר השביעה הוא על ידי ראיית עינים כמו שאמרו רז״ל ועל כן מה שסועדין בו שלש פעמים הוא רק בגין דיתברכין מיניה כל שתא יומין כמבואר בזוהר הקדוש ואפשר שבזה מיושב מה שמקשה הזוהר מאחר שלא ירד המן בשבת מה ברכתא אשתכח ביה וכו׳. כי אדרבא זה עיקר הברכה שיש בו שביעה כל כך עד שלא היו צריכין כלל לאכילה ושתיה גשמיית כי שבת הוא מעין עולם הבא שאין בו אכילה ושתיה ומצוות האכילה והסעודות של שבת הוא רק בשביל להמשיך ממנו שפע על כל ימות השבוע ועל כן לא ירד בו המן רק ביום הששי ניתן להם לחם יומים כדי שיהיה על הסעודות של שבת גם כן כי חול מכין לשבת ואין שבת מכין לחול כמו שאמרו רז״ל והיינו כנ״ל וזה בחינת ויברך ויקדש ברכו במן שירד ביום הששי לחם יומים שיהיה גם על הסעודות של שבת שהם רק בשביל להמשיך ברכה על כל ימות השבוע כי משבת נפקין ברכאן לכלהו וכו׳ וקדשו במן שלא ירד בו כל עיקר היינו להורות על עוצם קדושת שבת שהוא בבחינת עולם הבא שאין צריך כלל לאכילה ושתיה בשביל עצמו רק בשביל להמשיך ברכה על כל שיתא יומין. ובזה יש להבין קצת גם כן מה שהצדיקים הגדולים שכל העולם ניזון בשבילם והם בעצמם מחוסרין פרנסה והוא גם כן מטעם הנ״ל כי הם לפי עוצם קדושתם כמעט שאין להם צורך כלל להשפע ופרנסה גשמיית כי מזונם ופרנסתם רק משפע רוחנית וכמבואר בזוהר הקדוש בשלח דף ס״א: מזונא עילאה יתיר מכלא הוא מזונא דחברייא אינון דמשתדלי באורייתא דאכלי מזונא דרוחא ונשמתא ולא אכלי מזונא דגופא כלל והיינו מאתר עילאה יקירא על כלא ואקרי חכמה וכו׳ ואכלי מזונא דרוחא ונשמתא מאתר רחיקא עילאה יקריא מכלא וכו׳ זכאה חולקא דגופא דיכיל לאתזנא במזונא דנפשא וכו׳. ומה שאף על פי כן גם הם צריכין לאכול ולשתות ככל בני אדם הוא רק לטובת העולם בכדי להמשיך שפע וברכה לכל העולם ומזה מובן ממילא איך שצריכין להחזיק מאד את התלמידי חכמים ולהספיק להם כל צרכיהם ברווח ובכבוד מאחר שמצד עצמם לא היו צריכין כלל לכל זה רק לטובת העולם. ואם כן איך יתכן שגם הם יהיו טרודים בפרנסתם ח״ו הלא אין שבת מכין לחול רק חול צריך שיכין לשבת כנ״ל וכמובן גם בזוהר הקדוש וכל מה שמחזיק ביותר את התלמידי חכמים ממילא גם פרנסתו נמשכת לו בשפע

וברווח יותר כמו שאמרו רז״ל לענין שבת כל המוסיף מוסיפין לו היינו כנ״ל.

וממילא מובן גם ענין איסור מלאכה ועשיית חפציו בשבת. כי מאחר שהשבת בעצמו אין צורך לו כלל לזה כנ״ל. ונמצא שיעשה מלאכה ח״ו בשבת בשביל פרנסת ימי החול ובזה פוגם ומחלל מאד את כבוד שבת ח״ו.

וזה שדרשו רז״ל ובן אדם יחזיק בה על המחזיקים בתלמידי חכמים וסמוך ליה שומר שבת מחללו כי הם בבחינה אחת כנ״ל וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ היינו שימנע עצמו מכל עובדין דחול בשבת ויקיים גם ענג וכבוד שבת אז תתענג על ה׳ דא סעודתא דעתיקא קדישא. והרכבתיך על במותי ארץ דא סעודתא דחקל תפוחין קדישין והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא סעודתא דזעיר אנפין וכו׳ ראה והבט מרחוק גודל נוראות נפלאות רוחניות קדושת הסעודות של שבת עד שהדבר נפלא ונורא מאד איך ענינים רוחנים כאלו מתלבשין בסוד מצות הסעודות של שבת כפשוטו לאכול ולשתות ולהתענג בהם והכל לטובת העולם בגין דיתברכין מניה כל שיתא יומין כנ״ל:

סימן רעז-צדיק כתמר יפרח

שבת הוא בחינת שלום וביטול כל השונאים והמחלוקת בבחינת אויבי ישובו יבושו רגע המבואר בפנים.

וזה בחינת שבת שבסגולתו להשבית אויב ומתנקם כמבואר בפנים סימן נ״ז. ועיין בקרנים מאמר זיין סוד חודש אייר מסוד שבת ושם מביא בדן ידין א׳ויבי י׳שובו י׳בושו ר׳גע ראשי תיבות איי״ר וכמבואר גם כן בפנים במאמר זה. ומשם מבחינת קדושת שבת שלום מקבלת הארץ כח לכל ההשפעות ולכל הרפואות ואזי הוא בבחינת ארץ נתנה יבולה והעיקר הוא ארץ ישראל וכמבואר בפנים. וזה שמבואר בזוהר ויקרא דף י״ב אימתי אתרביאת ארעא קדישא ואתעטרת בעטרהא הוי אומר ביום השבת כדין אתחברת כלה במלכא לאפקא דשאין וברכאן לעלמא וזה בחינת שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא. גם אז נמתקין כל הדינין ואין להם שום אחיזה בהמחלוקת שבקדושה כי אז זוכין לדעת שלם לידע שהמחלוקת של צדיקים הוא רק לטובה שזה בחינת בקמים עלי מרעים וכו׳ צדיק כתמר יפרח המבואר בפנים ועל כן מבואר ענין זה במזמור שיר ליום השבת. גם מבואר בפנים מענין אכילת שבת שהיא יקרה מאד כי

היא כולה אלקות כולה קדש ועל כן מצוה גדולה להרבות בסעודות שבת והיא תיקון לחלול שבת. כי בקל אפשר להכשל בחילול שבת ח״ו.

והתיקון הוא על ידי האכילה של שבת. כי חילול שבת הוא בחינת חלל בחינת הסתלקות ח״ו ומי שמתה אשתו ראשונה פסיעותיו מתקצרות. ושבת הוא בחינת אשתו ראשונה בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך. נמצא שחילול שבת הוא בחינת פסיעות קצרות בחינת פסיעותיו מתקצרות. והנה מצינו שאדרבא כבוד שבת לפסוע פסיעה קטנה ופסיעה גסה אסורה בשבת. אך הענין מחמת שבחול יש איזה יניקה להסטרא אחרא מרגלי המצוות בבחינת רגליה יורדות מות ובשבת עולין הרגלין מהקליפות בבחינת אם תשיב משבת רגלך (וכמובא בכתבי האריז״ל) ואזי מתחלת המצוה לילך לפני השם יתברך. והנה בתחלת ההליכה אזי הוא בוודאי בבחינת פסיעות קטנות ושביל דקיק וקטן. אך הוא כמשל התינוק כשמתחיל לילך שבתחלה אינו יכול להלוך יפה. אך האב מחמת אהבתו וגודל שעשועיו עם בנו הוא עושה מפעמי רגליו דרך כבושה כדרך האב שעושה מכל מעשה בנו הקטן דבר גדול. כמו כן השם יתברך כשהמצוה מתחלת לילך לפני השם יתברך או כשאדם עושה איזה דרך חדש להשם יתברך. אף שבתחלה הוא שביל דקיק על כל זה מחמת גודל שעשועיו יתברך מזה הוא עושה מפעמי רגליו דרך כבושה. וכל זה נעשה על ידי אכילת שבת. שעל ידי האכילה מקבלין הרגלין כח ואזי נעשה מהפסיעות קטנות דרך כבושה כנ״ל. ועל כן על ידי אכילת שבת נתתקנן חילול שבת שהוא בחינת פסיעות קצרות כנ״ל.

כי על ידי אכילת שבת נעשה מפסיעות קצרות רחבות ונעשה מהם דרך כבושה כנ״ל. כל זה מבואר בפנים:

סימן רפב-אזמרה לאלקי בעודי

בשבת נידון כל אחד לכף זכות כי אז כל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל ואז מאיר הנקודה טובה שיש בכל אחד מישראל אפילו במי שהוא רשע גמור ח״ו וכמבואר בזוהר חדש פרשת בראשית אין לך רשע מישראל שאין לו מעשים טובים דמעיילי להו לעלמא דאתי. ואימתי מעלי להו ביום השבת להיות כולם מוכתרים בכתר שבת וזה שאמרו רז״ל במדרש שיר השירים שחורה אני בימות החול ונאוה אני בשבת. ועל ידי זה שנידון האדם לכף זכות בשבת כנ״ל על ידי זה הוא עולה באמת לכף זכות וזוכה לתשובה ועל כן שבת הוא בחינת תשובה כנ״ל כמה פעמים. ועל כן אמרו רז״ל השומר שבת וכו׳ מוחלין לו על כל עוונותיו היינו על ידי שעולה באמת מכף חוב לכף זכות וזה בחינת גודל השמחה של שבת. ומבואר

בזוהר שמות דף רנ״ו שבהיכל אחד יש ממונים לבדחא עלמא אלין כד נשמתא אתוספת בערב שבת כד איהי נפקת נפקין אלין עמה ומעברי מישראל כל עציבא וכל יגיעא וכל מרירו דנפשא וכל רוגזי דעלמא ואלין אינון בדחי עלמא. כי אז נדחין כל העצבות וכל מיני מרות שחורות והכל על ידי גודל הארת שבת קדש שעל ידו מתנוצצין ומאירין כל הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל ומזה נעשים זמירות ונגונים ואז יכולין להתפלל ולזמר ולהודות לה׳ כמבואר בפנים. וזה בחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון עליון דייקא כי ה׳ עליון נורא וכו׳ בחינת אנת הוא עילאה על כל עילאין וכו׳ ולית מחשבא תפיסא ביה כלל איך הוא יתברך מצמצם כביכול את רצונו הפשוט לקבל תענוג ושעשועים מעבודת ישראל אפילו מהגדול שבגדולים אך אף על פי כן במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו. ורוצה דייקא בעבודת האדם השפל בבחינת ואבית תהלה מגושי עפר וכו׳. וכפי זה יתכן גם כן שהוא מקבל שעשועים גם כן מאיזה נקודה טובה קטנה שבקטנות שנמצא אפילו בהפחות שבפחותים שבישראל. אדרבא זה הפחות צריך ביותר עוד לשמח את נפשו על שזכה גם הוא להיות בכלל ישראל ולגרום בהנקודה טובה כל שהוא שיש בו. תענוג ושעשועים ונחת רוח לאל עליון קונה שמים וארץ עילאה על כל עילאין וכו׳ עילת כל העילות וכו׳ יתברך שמו. ויאמין כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החשך ובכח נקודתו הטובה ובגודל רחמיו יתברך ובכח וזכות שמירת שבת קדש יוכל גם הוא לחזור בתשובה שלימה ולעלות באמת מכף חובה לכף זכות עד שיתהפך לטוב גמור. וזה גם כן בכלל כי ה׳ עליון וכמבואר במקום אחר שלגדולת השם יתברך אין חקר ויש חסדים כאלו אצלו יתברך עד שעל ידי תשובה שלימה יוכל להתהפך הכל לטובה עד שמעוונות יהיו נעשין זכיות וכמו שאמרו רז״ל. וזה להגיד בבוקר חסדיך היינו כשזוכין להרגיש איזה הארה והתנוצצות דקדושה שהוא בחינת בוקר צריכין בודאי להודות ולהגיד חסדיו יתברך. ואמונתך בלילות היינו שאפילו בעת התגברות החשך וכמה וכמה מיני חשכות שזה בחינת בלילות (לשון רבים) אף על פי כן צריכין גם אז להיות חזר ואמיץ באמונתו יתברך ולהרבות בדיבורי אמונה הן לעצמו והן לחבירו ולהאמין שדייקא במקום שאתה מוצא גדולתו יתברך שם אתה מוצא ענוותנותו עד שהוא יתברך מקבל תענוג גדול מהנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל אפילו מהקטן שבקטנים כנ״ל.

וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור זה בחינת הזמירות ונגונים שנעשים על ידי זה וזה כי שמחתני ה׳ בפעלך במעשה ידך ארנן. כי כשהאדם מתבונן במעשיו ונדמה לו שעוונותיו מרובין מזכיותיו עד שאין זכיותיו נחשבין כלל בפרט כי גם הם מלאים חסרונות ופניות וכיוצא ואז יהרהר בלבבו על מה שוא בראת כל בני האדם הלא כל פעל ה׳ למעניהו ולכבודי בראתיו וכו׳ והלואי שלא לפגום על כל פנים נגד כבודו יתברך ח״ו. וכבר נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא. ואם כן יוקשה לו באמת על מה נברא. אבל כשמגיע שבת ומתחיל להאיר ולהתנוצץ בכל אחד מישראל החיות דקדושה של אור נקודתו הטובה אז מבין ורואה מרחוק

שהכל כדאי בשביל נקודה טובה אחת לעשות נחת רוח לאביו שבשמים ולית רעותא טבא דאתאביד וסוף כל סוף יגמור השם יתברך אתם שלו עם כל אחד מישראל עד שכולם יעלו באמת לכף זכות ויזכו לשלימות תכליתם עד שיתגדל כבוד שמים על ידם ועל כן יש לשמוח מאד בפעלו יתברך בבחינת כי שמחתני ה' בפעלך וכו' כנ"ל. וזה שסיימו שם רז"ל ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו היינו שיפשפש ויבדיל את מעשיו שלא יהיה מעורב טוב ורע ביחד עד שאין מעלת הטוב ניכר מחמת רוב הרע רק יפריש ויבדיל את הרע לבדו והנקודות טובות שנמצאו בו יהיו גם כן לבדם. ויחיה את עצמו וישמח בהם מאד, ואז יכריע המעט טוב שבו את כל הרע עד שיזכה לתשובה שלימה. וזה ואמרי ליה ימשמש במעשיו היינו שקודם שיעשה איזה דבר ימשמש בו היטב לראות בו הטוב הוא אם רע וישער בדעתו גדולת הבורא יתברך וגודל הפסד עבירה רחמנא ליצלן וכן להיפוך גודל מעלת המצוה עד שכל נקודה טובה יקרה מאד עד אין סוף ואז בוודאי ילך תמיד בדרך הטוב. וזה מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך היינו גם כן בענין הנ"ל יש עומק גדול כל כך עד שאי אפשר לבאר כלל עומק הענין שיש בזה וכמובן קצת גם בלקוטי הלכות. ועל זה סובב והולך כל ענין המזמור אחר כך ומבאר איך שהצלחת הרשעים הוא רק לפי שעה כרגע קלה וסוף כל סוף יכלו ויאבדו והצלחת הצדיקים הוא נצחיית ועושין פירות וגזען מחליף כתמר וארז וכו'. וזה בכלליות ומזה יש להבין גם בפרטיות שהעיקר להתחזק עצמו באמונה שלימה ברב חסדו וטובו וגודל רחמיו יתברך ולהתחרט מאד על שמרד נגד כבודו יתברך אפילו באיזה פגם כל שהוא כי מי יוכל לשער הפסד עבירה קלה רחמנא ליצלן. וכן להיפך לחזק את עצמו ולשמח את נפשו מאד בכל נקודה טובה ואז בוודאי יזכה לתשובה שלימה והרע שבו יפול ויתבטל ממנו לגמרי והטוב שבו יגדל ויפרח כתמר וארז עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו. וזה שמבואר בכתבים על מ'זמור ש'יר ל'יום ה'שבת ראשי תיבות למש"ה וכו' כי אז עוסק משה רבינו עליו השלום עם עוד צדיקים שעמו להעלות נשמות החיים והמתים שנפלו לעמקי הקליפות רחמנא ליצלן היינו כנ"ל. כי זה היה עבודת משה רבינו עליו השלום בחייו וגם עכשיו לחפש ולמצוא הטוב שבכל אחד מישראל ולדון אותו לכף זכות. ועיקר שלימות ענין זה נעשה על ידי קדושת שבת כנ"ל. וזה ויקהל משה את כל עדת ישראל ומבואר בזוהר ויקהל דף קצ"ה בגין דהוו ערב רב בינייהו אצטריך משה לאכנשא לון ולייחדא לון מבינייהו עיין שם באורך וזה גם כן בבחינת הנ"ל. כי בתחלה היו מעורבין עם הערב רב (שזה בחינת שהטוב מעורב עם הרע ביחד וזה גרם להם חטא העגל. ועל כן אחר כך הפרישם משה מן הערב רב והקהילם יחד היינו שהקהיל וקיבץ יחד כל הנקודות טובות של קדושת ישראל שיש בהם ואז נצטוו על מלאכת המשכן כי מהנקודות טובות אלו נבנה המשכן כמובן גם בפנים במאמר זה וכן מבואר גם כן בליקוטי הלכות ונצטוו גם כן על הזהרת שבת כי אין מלאכת המשכן דוחה שבת רק אדרבא כל עיקר הכח הזה לקבץ ולברר הנקודות טובות שיש בישראל ולבנות המשכן על ידי זה. הכל נמשך

מקדושת שבת כנ״ל. ועיין בליקוטי הלכות תחומין שביאר ענין קדושת שבת על פי המאמר הזה בדברים נפלאים:

ועיין פנים מבואר מענין שבכל דור יש רועה והוא בחינת משה שהוא רעיא מהימנא וזה הרועה עושה משכן. ודע שהתינוקות של בית רבן מקבלין הבל פיהם שאין בו חטא מזה המשכן וכו׳ עיין שם. וזה בחינת מה שפרשת ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וכו׳ מסיימת ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו וכו׳ מבין שני הכרובים וידבר אליו. וזה ידוע ומובא בהקדמת הזוהר דף א׳ כי הכרובים הם שורש בחינת התינוקות של בית רבן שזה בחינת כרובים כרביא כמו שאמרו רז״ל כי משה רבינו עליו השלום הוא בחינת כולו טוב כמו שכתוב כי טוב הוא והיה לו בחינה כזאת שכל הנקודות טובות שבישראל היו תאבין להכלל בו שזה בחינת ויקהל משה את כל עדת בני ישראל כנ״ל ועל כן היה יכול לברר כל נקודה טובה שיש בכל אחד מישראל ולהעלותו על ידי זה לכף זכות עד שכל אחד כפי נקודתו הטובה היה מתנדב על המשכן ומזה נעשו כל עניני המשכן ויביאו את המשכן אל משה ויקם משה את המשכן כי רק הוא היה יכול להקימו כי הוא היה השליח ציבור האמת שהיה כלול בו כל הנקודות של כל הציבור כנ״ל ומבחינת זה המשכן שהוא כולו טוב משם מקבלין התינוקות הבל פיהם שאין בו חטא היינו שהוא גם כן כולו טוב בלי שום תערובות רע כלל מאחר שאין להם שום חטא עדיין שזה בחינת מה שאמרו רז״ל (שבת קי״ט) אינו דומה הבל פה שאין בו חטא להבל פה שיש בו חטא.

והנה ידוע מה שפירש רש״י ז״ל וכן אמרו רז״ל גם כן על מה שאמר לוט פן תדבקני הרעה כשהייתי אצל אנשי סדום הייתי נראה צדיק וכשאבא אצל צדיק אני כרשע וכן אמרה הצרפתית לאליהו וכו׳. נמצא כפי זה אדרבא כשהצדיק הוא כולו טוב יכולין הנקודות טובות שיש בחבירו ומעורבין עם רע הרבה להתבטל ביותר לגבי הטוב שבהצדיק (שכולו זך וצח) עד שלא יהיו נראין ונכרין כלל כנ״ל. אך האמת הוא שרק לוט והצרפית חששו לזה אולי יהיה כך. ואפשר יש לפעמים איזה בחינה באופן זה גם כן. על כן עיקר התיקון הוא על ידי צדיק כזה שהוא בחינת משה רבינו שהיה עניו מאד מכל האדם וכו׳ והיה יכול להעלים ולגנוז הטוב שבו כל כך עד שלא יתעורר על ידו שום קטרוג ח״ו על הטוב של חבירו שאין בו שלימות כל כך. רק אדרבא יתראה ויאיר ביותר אור הנקודה טובה שבכל אחד מישראל אף על פי שאין בה שלימות עדיין ומחמת זה בעצמו כל הנקודות טובות תאבין ומצפין ביותר להכלל בו כנ״ל וכעין זה מובא בספרים קדושים ומובן גם כן מדבריו ז״ל במקומות הרבה. ואפשר שזה בחינת האלף זעירא דויקרא וכעין זה מבואר בזוהר ויחי דף רל״ד ע״ב תו אלף זעירא מאתר זעירא הוה זעירא דאיהו רב באתחברותיה לעילא. וזה כעין שבארנו לעיל שדייקא על ידי הכרת קצת עוצם גדולתו יתברך עד שיודעין שכל העבודה הגדולה של הגדול שבגדולים אינו עולה כלל וכלא ממש נגד עוצם גדולתו יתברך רק שמגודל רחמיו וחסדיו רוצה לקבל נחת ושעשועים מבני אדם השפלים דייקא ואז

יודעין גם כן שאדרבא רחמיו יתברך מרובין כל כך עד שכל נקודה טובה של הפחות שבישראל מעלתה גדול ונורא מאד עד אין ערך כלל כנ״ל:

והנה כל הבירורים שנעשין על ידי עובדין דחול שבששת ימי המעשה הן בבחינת מלאכת המשכן והכל נעשה בכח קדושת שבת כנ״ל ומשם מבחינת זה המשכן מקבלין התינוקות שזה בחינת מה שמתחילין עם התינוק ללמוד מן ויקרא אל משה כמבואר בפנים. ועל כן אמרו רז״ל שמלמד אחד לא ילמד יותר מכ״ה תינוקות כ״ה דייקא כנגד כ״ה אותיות שיש בפסוק ויקרא (מתיבת וידבר עד סוף הפסוק דהיינו תיבת לאמר) ומבואר בזוהר הקדוש שכ״ה אותיות אלו הם כנגד כ״ה אותיות שבפסוק שמע ישראל ועל כן מבואר בזוהר שכ״ה תינוקות הנ״ל הם גם כן כנגד כ״ה אותיות שבשמע ישראל. ועל כן אמרו רז״ל (נדרים ל״ז והובא בשולחן ערוך יורה דעה סימן רמ״ה סעיף י״ד) אין קורין לתינוקות בשבת בתחלה מה שלא למדו משום טורח שבת אבל מה שקראו פעם אחת שונים אותו להם בשבת והיינו כנ״ל. כי שבת הוא בחינת תכלית שמים וארץ כמו שכתוב ויכל אלקים ביום השביעי וכו׳ שזה גם כן בחינת גמר מלאכת המשכן בחינת ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי וכו׳ כי ציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית ואמרו רז״ל ביום שהוקם המשכן הוקם כל העולם עמו וכו׳ ואז תיכף באים התינוקות ומקבלין מבחינה הקמת המשכן הנ״ל שזה בחינת מה שקורין בתורה בשבת כי אז כולם הם בבחינת תינוקות שהבל פיהם הוא הבל שאין בו חטא כי כל אחד מקבל נשמה יתרה נשמה חדשה וכקטן שנולד דמי ומוחלין לו אז על כל עוונותיו על ידי שמירת שבת כמו שאמרו רז״ל ואז כולם מקבלים ההבלים דקדושה של שבת שהוא בחינת הבל פה שאין בו חטא וכנ״ל כמה פעמים. ועל כן אמרו רז״ל לא ניתנו שבתות אלא לתלמוד תורה כיאז עיקר שלימות הלימוד מחמת שההבל הוא הבל פה שאין בו חטא אך אף על פי כן מחמת שעיקר ההבל פה שאין בו חטא שמקבלין מבחינת המשכן הוא אצל התינוקות ממש שהבל פיהם אין בו חטא כלל כפשוטו ממש על כן אין ללמד עמהם בשבת דבר חדש מחמת טורח שבת.

ויהיה בזה פגם ח״ו בקדושת שבת שמשם כל כח ושורש ענין הקמת המשכן כנ״ל רק מה שקראו כבר פעם אחת שונין אותו להם בשבת כי מה שקראו כבר בחול שזה היה מבחינת הקמת המשכן של שבת העבר על כן לא יפגמו על ידי זה ח״ו בקדושת שבת הזה. ועל כן גם ענין החזן רואה היכן התנוקות קורין המבואר בפנים נאמר גם כן לענין שבת כי משם שורש לימוד התינוקות כנ״ל. וזה שסיימו אבל הוא לא יקרא כי כל הענין מה שהוא חזן וש״צ ונכללין בו כל הנקודות טובות שבישראל והוא בא ומתפלל עמהם וכו׳ הכל הוא מחמת שמגודל ענוותנותו אינו עולה על דעתו כלל מגודל מעלת קדושת הטוב שיש בו בעצמו רק אדרבא הוא עניו מאד מכל אדם וכו׳ וכנ״ל. כי אם היה הוא מתחיל להשתמש בגודל כח הטוב שבו אזי אפשר שאדרבא היו הנקודות טובות שבשאר ישראל נעלמים ונתבטלים ביותר על דרך באת אלי להזכיר עווני כנ״ל. רק מחמת שהוא עניו מאד מחמת גודל השגתו עד שנדמה לו שהטוב שבחבירו הוא

משובח ביותר מחמת שאין דעתם שלימה ואף על פי כן יש בהם טוב כזה ועל כן הוא ש״צ ומתפלל רק בהתקשרות הציבור ומעורר ומאיר בכל פעם ביותר זכות נקודתם הטובה עד שנבנה על ידי זה בחינת משכן ומשם מקבלין התינוקות כנ״ל. וזה גם כן רק מחמת הנ״ל כי אלמלי היה הוא משתמש בכח הטוב שבו. אזי לא היה חשיבות כל כך להלימוד של התינוקות כי אף על פי שאין בו חטא אבל אף על פי כן דעתם אינה שלימה עדיין כי הם קטנים עדיין ומה יעלה כל הטוב שבהם כנגד העבודה והלימוד של בחינת משה בעצמו שבוודאי אין בו חטא והוא בדעת שלימה ונפלאה בתכלית המעלה. אבל מאחר שאדרבא כל מה שמשיג שלימות הדעת ביותר אזי על ידי זה בעצמו הוא בא לענוה יתרה ביותר עד שהטוב שבו בעצמו אינו נחשב אצלו כלל ומבקש רק מתנת חנם ומקבץ ומעורר הטוב שבכלל ישראל ומברר אותו מתוך הרע והפסולת ממש ח״ו ובונה מזה המשכן ומשם דייקא מקבלין התינוקות כי אז בוודאי יש ללימודם חשיבות גדול מאחר שאין בהם חטא. והגם שאין דעתם שלימה עדיין אדרבא על ידי זה הוא מחשיב הטוב שבהם ביותר מאחר שהם קטנים עדיין ואין דעתם שלימה עדיין ואף על פי כן יש בהם טוב כזה. ועל כן עיקר גמר הקמת המשכן שהיה ביום שמיני למילואים היה ביום ראשון בשבת כמו שאמרו רז״ל כי הכל היה בכח קדושת שבת העבר ומחמת שכל צדיק אמתי שבדור הוא בחינת רועה ובונה בחינת משכן ומשם מקבלין התינוקות וכו׳ וכבר נתבאר שעיקר הענין נעשה על ידי קדושת שבת ובשבת כל ישראל הם בבחינת תינוקות של בית רבן כנ״ל ועל כן מסוגל ביותר להיות אצל צדיקי אמת בשבת קדש. ועל כן דרשו רז״ל ויקהל משה שמצוה להקהיל קהילות בכל שבת ולדרוש להם בדברי תורה והיינו כנ״ל: (מן תיבת ועיין פנים מבואר וכו׳ נכתב רק לפלפולא בעלמא כי אין לי עסק בעניינים דקים ורוחנים כאלו) תושלב״ע

חלק ב

סימן א-תקעו ממשלה

שבת הוא בחי׳ התכלית כי הוא תכלית מעשה שמים וארץ. והתכלית הוא שיהי׳ לישראל ממשלה על מלאכים וכו׳ כמבפ״נ. וזה בחי׳ המלאכים

שמלוין לו לאדם בערב שבת כמו שארז״ל גם שבת הוא בחי׳ עולם הכסא שזה בחי׳ ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו כידוע. והוא בחי׳ שורש כל הנשמות בחי׳ וביום השביעי שבת וינפש כנ״ל כ״פ. גם שבת הוא בחי׳ בנין ירושלים כ״ש (ירמי׳ יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים וישבה העיר הזאת לעולם. וארז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת. גם שבת הוא בחי׳ שלימות היראה התלויה בלב כי שבת הוא בחי׳ לב כמבואר בתיקונים. והוא בחי׳ יראה בחי׳ ירא שבת כנ״ל כ״פ. גם ע״י קדושת שבת נתתקנין הג׳ מדות שהם תאוות ממון ותאוות אכילה ותאוות משגל.

כי דרז״ל ברכת ה׳ היא תעשיר זה שבת וכו׳. וזה שסיים ולא יוסף עצב עמה. כי תאוות ממון הוא בחי׳ עצבות בחי׳ מרבה נכסים מרבה דאגה כי כל מה שיש לו עשירות ביותר חסר לו ביותר וכמבואר במ״א אבל העשירות שנמשך ע״י קדושת שבת הוא בבחי׳ ולא יוסיף עצב עמה שזה בחי׳ תיקון תאוות ממון. גם עיקר השביעה הוא בשבת כמבואר לעיל בפנים (בליקו״א סי׳ רעו) שזה בחי׳ תיקון תאוות אכילה וזה בחי׳ אכלהו היום הנאמר בשבת וכמבואר במ״א גודל מעלת קדושת האכילה של שבת. גם אז עיקר תיקון תאוות המשגל שזה בחי׳ ושמרו ב״י את השבת ר״ת ביאה כמובא. וזה בחי׳ קדושת הזווג של שבת כי אז נתתקן החמימות שיהיה בקדושה גדולה בבחי׳ אש דקודש ולא בבחי׳ אש דחול שזה בחי׳ לא תבערו אש וכו׳ שנאמר בשבת.

וכמובא בתיקונים. גם שבת הוא בחי׳ וידעת היום והשבות אל לבבך שממשיכין הדעת אל הלב שזה בחי׳ זכור ושמור שנאמר בשבת שהם כנגד מוחא ולבא כמבואר בתיקונים. וזה בחי׳ לדעת כי אני ה׳ מקדשכם הנאמר בשבת היינו בחי׳ המשכת הדעת הנ״ל והדעת כלול מתלת מוחין שהם בחי׳ השלש רגלים כמבפ״נ.

וע״כ ארז״ל אם משמרין אתם את השבת אני נותן לכם מועדים וכו׳. וארז״ל כל המקיים את המועדות כאלו קיים את השבתות. וכן שבת הוא תחלה למקראי קודש היינו כנ״ל. ומחמת שכל המדות הנ״ל וכן היראה הנ״ל הם בחי׳ שם כמבפ״נ ע״כ נאמר על שכר שומר שבת שם עולם אתן לו וכו׳.

וע״י תיקון היראה נמשך השפעת הנבואה כמובא בפנים. וזה בחי׳ הרוה״ק שנמשך על ישראל בשבת כמבואר בזוה״ק. וע״כ כששאלו את הלל הנשיא שכח ולא הביא סכין מערב שבת מהו (היינו לצורך שחיטת הפסח) אמר להם הלכה זו שמעתי ושכחתי אלא הנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם. למחר וכו׳ (פסחים סו) היינו כי ע״י הבחי׳ רוח נבואה שמאיר על ישראל בשבת ע״י״ז ידעו איך להתנהג בזה. וע״י השפעת הנבואה נגאלת ונפדית התפלה וכו׳ ואז נופל כל הדאקטירייא כי אין צריכין לרפואות כי אז התפלה בבחי׳ דבר ה׳ שהוא שורש הכל ומשם

נמשך רפואה בחי' ישלח דברו וירפאם וכו' כמבפ"נ. וע"כ אין עושין שום עסק רפואה בשבת כשארז"ל. וזה בחי' טוב להודות לה' הנאמר במזמור שיר ליום השבת כי אז נשלמת התפלה. וזה ולזמר לשמך עליון. כי התפלה השלימה שהוא בבחי' דבר ה' הוא עליון על הכל כי הוא שורש כולם. וזה בחי' שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא. כי ע"י קדושת שבת נמשך רפואה בבחי' ישלח דברו וירפאם. כי שבת הוא בחי' דבר ה' שזה בחי' ודבר דבר הנאמר בשבת כמובא בזוהר בראשית דף לב וכנ"ל כ"פ.

וזה שאמרו רז"ל כל המתפלל בע"ש ואומר ויכלו כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית וכו' ותיכף סמוך לזה אמרו שם מנין שהדיבור כמעשה שנאמר בדבר ה' שמים נעשו. כי ע"י שאומר ויכלו ומגלה ומעיד על קדושת שבת ע"י"ז נשלמת התפלה עד שהיא בבחי' דבר ה' וע"י"ז כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית שנאמר על זה בדבר ה' שמים נעשו וכו' כמבפ"נ. גם בשבת נתבטלין הג' עבודות שמפסידין עבודת התפלה שזה בחי' ששת ימים תעבוד (כי אז יש אחיזה לבחי' העבדות) וביום השביעי וכו' כי אז נתבטלין כל מיני עבדות וזוכין לעבדות דקדושה בחי' ועבדתם את ה' אלקיכם שהוא בחי' עבודת התפלה כשארז"ל. וזה בחי' ובני הנכר הנלוים על ה' וכו' ולהיות לו לעבדים כל שומר שבת מחללו וכו' ושמחתים בבית תפלתי היינו בחי' שלימות התפלה שהוא בחי' דבר ה' ממש שזה בחי' בית תפלתי דייקא כשדרז"ל. כי שבת הוא בחי' תיקון האמונה בשלימות ונתבטלין כל בחי' ע"ז שזה בחי' משארז"ל שאפי' עע"ז וכו' מוחלין לו וכנ"ל כ"פ. גם שבת הוא בחי' שמירת הברית בשלימות כנ"ל כ"פ. וזה בחי' ברית עולם הנאמר בשבת. וזה בחי' כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי וכו'. גם שבת הוא היפוך בחי' ביזוי אנשים בבחי' אל תהי בז לכל אדם כי שבת אותית בשת כמובא. כי ע"י שבת זוכין לכבוד שהוא היפוך בזיון ובשת. וזה בחי' מענגיה לעולם כבוד ינחלו. ואז בשבת נתגלה ומאיר קדושת ישראל אפי' של הפחות שבהם כנ"ל נמצא שבשבת נתתקנין כל הבחי' הנ"ל שמרומזין בפרשת והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו וכו' כמבפ"נ וע"כ פרשה זו נאמרה במרה ששם נצטוו על שבת כשארז"ל.

גם שבת הוא בחי' יומא דנשמתא ולא יומא דגופא ואין הנשמה נהנית אלא מהריח שזה בחי' תבלין אחד יש לנו ושבת שמה וריחה נודף. ועיקר התפלה הוא מהנשמה בחי' כל הנשמה תהלל יה וע"כ אז עיקר שלימות התפלה ואז כל שיח השדה (שגדלין ע"י מטר שהוא ר"ת מראה טעם ריח כי נחלקין זה מזה במראה טעם ריח והעיקר הוא הריח וכו' כמבפ"נ) מחזירין כחם לתוך התפלה. וזה בחי' התנוצצות משיח כמבפ"נ. וזה בחי' (ירמי' יז) והיה אם שמוע וכו' ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד וכו' וארז"ל (במ"ר בשלח כה) אלמלי שמרו ישראל שבת אחת בן דוד בא.

וזה בחי' ונתתי מטר ארצכם בעתו ודרז"ל בלילי שבתות וכו' כי אז עיקר שלימות המטר שגדלין על ידו כל שיח השדה הנ"ל וזהו שארז"ל לחם משנה שמשונה בטעמו וריחו ובמראה בחי' מראה טעם ריח הנ"ל. גם שבת הוא בחי' נשיאות חן המבפ"נ. וזהבחי' ונח מצא חן. נח הוא בחי' נשיאות חן המבפ"נ. וזה בחי' ונח מצא חן. נח הוא בחי' שבת כמבואר בתיקונים תיקונא שבעין. ועי"ז יכול להכיר המפורסמים שהם ע"י עזות כי עזותם נופל לפניו וכו' כמבפ"נ. וזה לשון שבת כ"ש והשבתי גאון עזים. ועי"ז יכול לקשר עצמו עם כל המפורסמים אמתיים שבדור שהם בחי' כלליות נשמות ישראל. וזה בחי' ויקהל משה את כל עדת בני ישראל הנאמר אצל אזהרת שבת. גם שבת הוא בחי' מקומו של עולם. וזהבחי' אל יצא איש ממקומו הנאמר בשבת כמבואר לקמן בפנים בסי' פג. וע"כ כל דינין אתכפיין ולא מתערין אז כלל. ואז נידון כ"א לכף זכות לפי מקומו. וזה בחי' יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת. ומובא בספרים קדושים שמרמז שטוב לישראל כשר"ה חל בשבת עי"ש בטעם לדבר. וכפי הנ"ל מובן ממילא כי זה שקבע לנו השי"ת ר"ה בר"ח הוא ג"כ חסד גדול כמבפ"נ. ומכל שכן כשחל גם בשבת שאז כל דיינין אתכפיין וכו' והכל נידונין לכ"ז כנ"ל בוודאי טוב מאד וע"כ מסיימין קבלת שבת בפסוק לביתך נאוה קודש ה' לאורך ימים. שמרמז על זה שהשי"ת מקומו של עולם ועושה ר"ה שהוא יומא אריכתא מפני שנקבע בר"ח וזה מחמת גודל חסדו יתי' שהוא מקיים בנו הוי דן את כל אדם לכ"ז כמבפ"נ. ומחמת שכל הבחינות הנ"ל כלולין בשופר כמבפ"נ ע"כ היו תוקעין בכל ערב שבת כשארז"ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שתתקן את היראה שהוא בחי' רגל כמבואר לקמן בפנים בסי' ד'. גם תיקון הג' מדות שהם תאוות ממון ואכילה ומשגל הם ג"כ בחי' רגל. ממון כ"ש ואת היקום אשר ברגליהם.

אכילה כשארז"ל דוק בככי ותשכח בנגרי. משגל כ"ש ורחץ רגלך וכמבואר בכתבים ג"כ. גם הממשלה הנ"ל הוא בבחי' תמשילהו במעשה ידיך כל שתה תחת רגליו. וזה עשות חפצך ביום קדשי שימנע מעשיית חפציו בשבת. כי שבת הוא בחי' דבר ה' שהוא שורש הכל וממנו נמשכין כל ההשפעות לכל. וקראת לשבת עונג ולקדוש ה' מכובד. כי מאחר שהוא שורש הכל וכולם מקבלין ולווין ממנו ע"כ בוודאי צרייכן לענגו ולכבדו בכדי שלא יהיה בבחי' לוה רשע ולא ישלם ח"ו.

וזה וכבדתו מעשות דרכיך היינו שלא יפגום בג' עבודות המפסידין עבודת התפלה שהם ע"ז וגילוי עריות וש"ד כמבפ"נ. וכל אלו הם בחי' דרך כשדרז"ל במ"ר פ' ויצא ושמרני בדרך הזה מע"ז וגילוי עריות וש"ד וכו' אין דרך אלא ע"ז אין דרך אלא ג"ע וכו'. ומחמת שצריכין ליזהר שלא לפגום בג' עבודות הנ"ל אפי' בדקות גדול מאד כמובן בפנים כי מסתמא מי שזכה לתקן הג' מדות שהן ממון ואכילה ומשגל וזכה לשלימות היראה בוודאי הוא רחוק לגמרי מפגם ע"ז וג"ע וש"ד כפשוטו ר"ל. רק שרצה לומר שצריכין ליזהר מאיזה שגיאה דקה ופגם קטן ודק מאד

שנמשך מבחי׳ ג׳ עבודות הנ״ל בדקות גדול. ע״כ דרז״ל כאן ג״כ מעשות דרכיך שלא יפסע פסיעה גסה שזה בחי׳ חילול שבת בדקות קצת. וע״כ לדבר מצוה מצוה לרוץ כשארז״ל. כי הפסיעה גסה בשבת לדבר הרשות הוא בדקות גדול בבחי׳ הג׳ עבודות הנ״ל. כי אצל שפיכת דמים נאמר רגליהם לרע ירוצו וימהרו לשפוך דם (משלי א) ואצל גילוי עריות נאמר רגלים ממהרות לרוץ לרעה ודרז״ל על ענין סוטה ונאמר ואץ ברגלים חוטא ודרז״ל זההבועל ושונה וכו׳ שזה בחי׳ פגם הברית בדקות קצת. אצל עבודה זרה אמר מנשה לרב אשי אלו הות התם הות נקטת וכו׳ ורהטת אבתרה (סנהדרין קב) ונאמר (הושע יב) אפרים רועה רוח ורודף קדים וכו׳ ופירש״י מתחבר לע״ז וכו׳.

וזה ממצוא חפציך ודבר דבר ודרז״ל שלא יבקש על צרכיו בשבת כי אז היראה בשלימות וע״ז נתמלאין כל החסרונות בבחי׳ כי אין מחסור ליראיו ר״ת מלאך שזה בחי׳ המלאך המשפיע נבואה שע״ז נגאלת התפלה בשלימות כמבפ״נ. וזה אז תתענג על ה׳ ודרז״ל שהוא גוזר גזירה והקב״ה מקיים כי זוכה לשלימות התפלה שהוא בחי׳ דבר ה׳ שהוא שורש הכל וע״כ ממלאין לו כל משאלות לבו כשארז״ל.

והרכבתיך על במותי ארץ שזוכה שיהיה לו ממשלה על מלאכים שהם בחי׳ במותי ארץ. והאכלתיך נחלת יעקב אביך ודרז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו שיזכה שיהיה בבחי׳ מקומו של עולם ואין העולם מקומו המבואר בפנים. וע״כ צורתו של יעקב אבינו ע״ה חקוקה בכה״כ כשארז״ל. כי כסא הכבוד הוא בבחי׳ זו כמבפ״נ. וזה כי פי׳ ה׳ דבר היינו שכ״ז זוכין ע״י שלימות התפלה שהוא בחי׳ דבר ה׳ בחי׳ ואשים דברי בפיך. ושלימות התפלה בא ע״י השפעת הנבואה שזה בחי׳ דבר ה׳ זו נבואה כשדרז״ל (שבת קלח). והשפעת הנבואה בא ע״י שלימות היראה בחי׳ ומדברך פחד לבי וכן כתיב הירא את דבר ה׳ וכנ״ל כ״פ. ושלימות היראה תלוי בתיקון הג׳ מדות שהן ממון ואכילה ומשגל ששרשם בקדושה העליונה מבחי׳ דבר ה׳. אכילה כ״ש כי לא על הלחם וכו׳ כי על כל מוצא פי ה׳ וכו׳ ונאמר וידבר אלי זה השלחן וכו׳. ממון שהוא בחי׳ ברכת ה׳ היא תעשיר וזה בחי׳ ויברך אתכם כאשר דבר לכם.

זווג דקדושה הוא בחי׳ מה׳ יצא הדבר ונאמר שם ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה׳. וזה שנאמר אצל מרים ואהרן כשדברו במשה על שפירש מן האשה הרק אך במשה דבר ה׳ הלא גם בנו דבר ה׳. והשי״ת השיב להם לא כן עבדי משה וכו׳ פה אל פה אדבר בו ואמרתי לו לפרוש מן האשה. היינו כי הוא זכה לדבר ה׳ במעלה עליונה כזאת עד שנצטוה לפרוש לגמרי כי זכה לזווגא עילאה כמבואר בזוה״ק. ותיקון ג׳ מדות הנ״ל הוא ע״י הדעת. ועיקר התגלות הדעת הוא ג״כ ע״י בחי׳ כי פי ה׳ דבר שזה בחי׳ מפיו דעת ותבונה.

סימן ב-ימי חנוכה

שבת הוא מעין עוה״ב כשארז״ל. ועיקר שעשוע עוה״ב הוא להודות ולהלל לשמו יתי ולדעת ולהכיר אותו יתי. וזה בחי׳ לדעת כי אני ה׳ אלקיכם הנאמר בשבת. וזה בחי׳ מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ וזה בחי׳ והיה אם שמוע וכו׳ ולקדש את יום השבת ובאו בשערי העיר וכו׳ ומביאי תודה בית ה׳ (ירמי׳ יז) תודה דייקא כנ״ל. גם ארז״ל הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה שזה בחי׳ הלכות שהם בחי׳ שעשוע עוה״ב כמבפ״נ. וע״כ ארז״ל לא ניתנו שבתות אלא לתלמוד תורה. וזה ג״כ בחי׳ הדי צריכין להודות שאומרין בכניסת שבת. כי כשיוצאין מימי החול לקבל קצת קדושת שבת ולקבל איזה הארה מבחי׳ התנוצצות הדעת של שבת קודש צריכין על זה להודות ולהלל לשמו יתי שזה בחי׳ הקרבן תודה שהיו מביאין כשיוצאין מאיזה צרה. ואז בשבת נמשך בחי׳ הלכה היינו תהלוכות הדמים לילך כסדר בתוך שבילי הגוף. כי בחול אז גובר העצבות והמרירות של טרדת הפרנסה וכיוצא ועיקר המרירות מרגיש הלב בבחי׳ לב יודע מרת נפשו שזה בחי׳ כיון ששבת וי אבדה נפש ואז הדמים עולין ושוטפים על הלב כמבפ״נ. וכשמגיע קדושת שבת אז נמשך בחי׳ מנוחה ושמחה ושלום ושלוה והשקט ובטח ואז נשכח כל מרירו וכל עציבו בבחי׳ ביום הניח ה׳ לך מעצבך ומרגזך וכו׳ כמבואר בזוה״ק ואז חוזרין הדמים לילך כסדר בתוך שבילי הגוף. וזה בחי׳ תיקון הרגלין כמבפ״נ. וזה בחי׳ אם תשיב משבת רגלך. וגם כי הוצאה שעל ענג שבת מרובה ובתחלה נראה כאלו ממונו נתחסר ח״ו ע״ז שזה בחי׳ ירכותיה מצטננות אבל באמת אדרבא כל המוסיף מוסיפין לו ועשירים שבשאר ארצות ע״י שמכבדים את השבת כשארז״ל וזה בחי׳ תיקון הרגלין כמבפ״נ. וע״ז בא הולדה בנקל שזה בחי׳ לתודה אותיות תולדה וכו׳ כמבפ״נ וזה בחי׳ משארז״ל (שבת קכח) מיילדין את האשה בשבת.

וע״י בחי׳ תודה הלכה של שבת ע״ז נתגלה אור האמת ומאיר בהדיבור כי בחול יש אחיזה להסט״א שהוא בחי׳ שקר וכו׳ ובשבת מאיר אור האמת שזה בחי׳ אם תשיב משבת ר״ת אמת כמובא בכתבים. וע״ז נשלם הדיבור וזה בחי׳ ודבר דבר הנאמר בשבת. כי בשבת נשלם הדיבור של צדקה שזה בחי׳ וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת) שמש צדקה שזה בחי׳ שלימות הצדקה ע״י קדושת שבת וכמבואר במ״א וע״כ ארז״ל פוסקין על הצדקה בשבת וקופה של צדקה מתחלקת בכל ערב שבת. גם אז נשלם הדיבור של תשובה שזה בחי׳ קחו עמכם דברים ושובו אל ה׳ היינו בחי׳ וידוי דברים. כי שבת הוא בחי׳ תשובה ונאמר בו טוב להודות לה׳ ודרז״ל על וידוי דברים של תשובה. גם שבת הוא בחי׳ עשירות בחי׳ ברכת ה׳ היא תעשיר זה שבת ואז נשלם בחי׳ הדיבור של עשירות. גם שבת הוא בחי׳ מלכות בחי׳ שבת מלכתא ואז נשלם בחי׳ הדיבור של

מלכות בחי' מלכות פה. כי שבת בעצמו הוא בחי' הדיבור דקדושה כנ"ל כ"פ בשם זוהר בראשית דף לב.

ואז בשבת מאיר הדיבור ע"י הג' שמות וכו' שהם בחי' תורה ותפלה ותורה וזווגים וכו', כי עיקר שלימות התפלה הוא ע"י קדושת שבת כנ"ל כ"פ. וע"י שבת הוא גוזר והקב"ה מקיים כשארז"ל שזה בחי' השם אל כמבואר בפנים. וזה בחי' ויחן את פני העיר ודרז"ל ששמר את השבת ותיכף אחר זה ויקרא לו אל אלקי ישראל ודרז"ל שקרא הקב"ה ליעקב אל. גם עיקר שלימות לימוד התורה הוא ע"י קדושת שבת ואז נקהלין אל הרב והוא מורה דרך ישר לתלמידיו שזה בחי' ויקהל משה ודרז"ל שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת ולדרוש בד"ת וכו' וזה בחי' השם אלקים כמבפ"נ.

ואז ג"כ עיקר שלימות הזווגים דקדושה בחי' כנסת ישראל יהי' בן זוגך. גם עיקר זמן הזווג דקדושה הוא בשבת כשארז"ל כי גם זווגא דמטרוניתא כמבואר בזוהר יתרו.

ושלימות הדיבור הוא בחי' לשה"ק. ולשה"ק מקושר לשבת. וע"כ ע"י שלימות הדיבור שהוא בחי' לשה"ק ע"י"ז ממשיכין השמחה של שבת לששת ימי החול. כי ימי החול הן בחי' עצבות ואפי' המצוות שעושין בימי החול הן בבחי' עצבות וכו' אבל שבת הוא בחי' בן ואז נייחא לעילאין ותתאין ונתעורר שמחה.

ואזי נתרוממין ונתעלין כל המצות של ששת ימי החול מן העצבות ונמשך עליהם מנוחה ושמחה. וכשזוכין לבחי' לשה"ק שהוא מקושר לשבת אזי ממשיכין על ידו את הקדושה והשמחה של שבת לששת ימי החול.

וע"י"ז נתגלה אחדות הפשוט יתי' כי שבת מורה על אמונת היחוד שאנו מאמינים שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתי' שברא כולם בששת ימי החול ושבת בשבת. והתגלות אחדות הפשוט זאת הבחי' יקרה מאד אפי' אצלו יתי' כמו שמצינו יחיד ורבים הלכה כרבים וכו'. כי רצונו יתי' בבחי' אחדות הפשוט (היינו שיהיה שלום ואחדות בין ישראל) כי כשנתגלה בחי' אחדות הפשוט למטה גם למעלה נתגלה אחדות הפשוט יתי' בבחי' אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ שע"י אחדות שנתגלה בישראל למטה נתגלה אחדותו הפשוט יתי' למעלה וכו' כמבואר כ"ז בפנים וזה בחי' ויקהל משה את כל עדת בני ישראל.

שזה בחי' האחדות שבישראל ואז נצטוו על שבת שהוא בחי' התגלות אחדותו הפשוט יתי' כנ"ל.

סי' ד-ואת העורבים צויתי לכלכלך.

בשבת נפתחין כל שערי הקדושה בבחי' וביום השבת יפתח וכמבואר בזה בזוה"ק. וע"כ צריכין ליתן צדקה לעניים על שבת וכמבואר במ"א וכן

קופה של צדקה מתחלקת בכל ערב שבת כשארז״ל כי צדקה הוא בבחי׳ פתוח תפתח שכשנפתח איזה פתח דקדושה בעבודת ה׳. אזי בסגולת כח הצדקה להרחיב ולפתוח הפתח יותר ויותר כמבואר בפנים.וגם ענג שבת בעצמו הוא בבחי׳ צדקה כמבואר לעיל כ״פ. ומחמת שעיקר מעלת הצדקה לשבר האכזריות ולהפכו לרחמנות וע״ז נתהפך רוגז לרצון וכו׳ כמבפ״נ ע״כ ארז״ל מחד בשביך לשבתא. כי בחול אז יש שליטה ואחיזה להסט״א שהוא בחי׳ אכזריות ורוגז. וקדושת שבת הוא בחי׳ רחמים ורצון בחי׳ יכולה היא שתרחם שארז״ל וכן ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו בחי׳ מנוחת אהבה ונדבה. ע״כ ע״י שמכינין בכל ימי החול לשבת ע״ז נתהפך האכזריות לרחמנות והרוגז לרצון. וע״כ שמאי שהיתה טבעו נוטה לקפידה ורוגז כשארז״ל ע״כ היה נזהר בזה ביותר להכין מכל ימי השבוע לשבת עד שכל ימיו היה אוכל לכבוד שבת כשארז״ל.

גם שבת הוא תחלה למקראי קודש שעל ידם בא בחי׳ התגלות הרצון לידע ולהאמין שהכל מתנהג רק ברצונו ית׳ ואין שום חיוב הטבעי כלל כי הם נקראים מקראי קודש שע״י הנסים ונפלאות ושידוד הטבע שנעשה בהם ע״ז נתגלה הרצון ושבת הוא בחי׳ קדש בעצמו כי אז עיקר שורש בחי׳ התגלות הרצון. כי שבת הוא עיקר שורש העדות על אמונת חידוש העולם.

ושהוא ית׳ ברא את הכל ומנהיג כולם בהשגחתו ורצונו ית׳ ואפי׳ הטבע בעצמה מתנהגת ג״כ רק ברצונו והשגחתו ית׳ ומבואר בזוה״ק שבשבת אז עתיקא קדישא גלי רצון דיליה ולשם היה הסתלקות משה בשבת במנחה לבחי׳ שרש הרצון רעוא דרעוין המאיר בשבת קודש בפרט במנחה שאז עולין עד הדיקנא שזה בחי׳ זקן ונשוא פנים המבפ״נ.

ואז נתבטל הקול של החיות רעות שהם חכמי הטבע שזה בחי׳ והשבתי חיה רעה מן הארץ והשבתי דייקא כי עיקר הכנעת החיות רעות הנ״ל הוא ע״י התגלות הרצון המאיר בשבת כי שבת הוא מעין עוה״ב שאז תתבטל מערכת השמים חיוב הטבע לגמרי שזה בחי׳ ויכלו השמים והארץ וכל צבאם הנאמר בשבת ויכלו דייקא. וכן וישבות מכל מלאכתו וכו׳. וזה ג״כ בחי׳ כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות היינו כי בששת ימי החול צריכין לעשות איזה מלאכה ועסק בשביל קיום מעש״ב כמבפ״נ. וכל זה מחמת ששת ימי החול בהם היתה מלאכת מעש״ב ונברא בהם שמים וארץ וכל צבאם וכו׳ עד שנשתלשל מזה בחי׳ מערכת הטבע. אבל בשבת מאיר בחי׳ התגלות הרצון כ״כ עד שנמשך בחי׳ השבתת וביטול הטבע לגמרי ואז אין לעשות שום מלאכה ועסק. כי אפי׳ מלאכת המשכן שהוא בבחי׳ מלאכת מעש״ב כמבפ״נ ואעפי״כ אינו דוחה שבת כשארז״ל. כי ע״י התגלות הרצון המאיר בשבת זוכין ליראה וזה בחי׳ ירא שבת ושומרי שבת נקראים יראי שמו כנ״ל כ״פ וע״ז זוכין לקבל השפעת החסד ואז כל מלאכת מעש״ב מתקיים בחסדו ית׳ בבחי׳ כי אמרתי עולם חסד יבנה. ואז אין צריכין לעשות שום מלאכה ועסק כלל כמבפ״נ.

וזה בחי׳ כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו כאלו נעשה שותף להקב״ה במע״ב. כי באמירת ויכולו ממשיך בחי׳ התגלות הרצון והיראה והשפעת החסד שזה היה שרש מעשה בראשית בחי׳ כי אמרתי עולם חסד יבנה. וע״כ אמרו רז״ל בראשית ברא וכו׳ בשביל היראה שנקראת ראשית וכו׳ כי עיקר השפעת החסד זוכין לקבל ע״י היראה. וזה שדרשו ג״כ בשביל משה וכו׳ כי משה רבינו הוא החכם גדול שבקדושה שיכול לקשר כל הרצונות בשורש הרצון (ששם הוא בחי׳ הסתלקות משה) שע״י נעשה יראה וזוכין לקבל השפעת החסד. וזה שדרשו ג״כ בשביל חלה בשביל ביכורים בשביל מעשרות. היינו כי ע״י הצדקה של חלה וביכורים ומעשרות זוכין להמשיך בחי׳ התגלות הרצון כנ״ל והן נקראים ראשית דייקא כי עיקר עבודת הצדקה הוא בההתחלה היינו מה שצריכין אז לשבר האכזריות ולהפכו לרחמנות. וזה ניכר ביותר ממה שהאדם לוקח ראשית עמלו ויגיעו ונותנו לצדקה וביכורים ומעשרות וחלה קודם שהוא בעצמו נהנה ממנו. ומחמת שראשית ההתחלה של מתנות כהונה שניתן מתבואת הארץ הוא ביכורים ע״כ חג השבועות שאז נמשכין כל התיקונים הנ״ל (כמובא בפנים) נקרא יום הביכורים וע״כ ארז״ל שבשכר שבת אני נותן לכם את המועדים. וכן ארז״ל כל המקיים את המועדים כאלו מקיים את השבתות כי ע״י המועדים נמשך בחי׳ התגלות הרצון שזה בחי׳ קדושת שבת כנ״ל. וזה בחי׳ גודל השמחה של שבת כי ע״י התגלות הרצון נמשך שמחה כמבפ״נ.

וזה בחי׳ אם תשיב משבת רגלך וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם שורש הרצון דקדושה שנתגלה ומאיר בשבת בחי׳ ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה והרכבתיך על במותי ארץ ודרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שנכנע ונתבטל קול החיות רעות שהם בחי׳ שיעבוד מלכיות שנמשלו לחיות כמבואר בדניאל. והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחי׳ שנשמע הקול דקדושה של התגלות הרצון שזה בחי׳ מקרא קדש כמבפ״נ וארז״ל (מ״ר אמור פ׳ כט) מקרא קדש זה יעקב וכו׳. גם זה בחי׳ יראה בחי׳ ויירא יעקב מאד המבפ״נ וכמבואר בזוה״ק ביראתך בזכות יעקב שאמר מה נורא וכו׳ כי פי ה׳ דבר זה בחי׳ צדקה כ״ש (ישעי׳ סג) אני המדבר בצדקה ורב להושיע וכתיב יצא מפי צדקה (שם מה) כי ע״י צדקה בפרט צדקה של שבת נמשכין כל התיקונים הנ״ל.

סימן ה-תקעו אמונה

שבת הוא עיקר יסוד האמונה הק׳ כנ״ל כ״פ. וע״כ ע״י ניצולין מחולאים שבאים ע״י נפילת האמונה ח״ו כי ארז״ל אפי׳ עע״ז מוחלין לו נמצא שע״י קדושת שבת נתתקן פגם נפילת האמונה. ועי״ז זוכין לרפואה שזה

בחי׳ שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא. כי גידול העשבים של הרפואות שהוא ע״י גשמים והגשמים יורדים רק בזכות האמונה כמבפ״נ. וע״כ עיקר זמן הגשמי ברכה הוא בשבת בחי׳ ונתתי גשמיכם בעתם ודרז״ל בלילי שבתות. גם עיקר שלימות התפלה שהוא בחי׳ אמונה הוא בשבת כנ״ל כ״פ. גם עיקר התגלות זכות אבות שע״י שלימות האמונה הוא בשבת שזה בעצמו סוד שבת שין בת שין תלת אבהן בת הוא בחי׳ האמונה כמבואר בזוה״ק ומבואר גם בפנים בליקוטי הראשון סי׳ נז. גם עיקר שלימות הקול דקדושה הוא בחי׳ יעקב בחי׳ הקול קול יעקב כי הקול הוא בחי׳ האבות כמבפ״נ ויעקב אבינו הוא כלליות כולם כידוע וע״כ הוא הראשון שמבואר בו ששמר את השבת שזה בחי׳ ויבא יעקב שלם ודרז״ל שלם בגופו וכו׳ היינו בחי׳ התמזגות היסודות בשלימות ע״י בחי׳ שלימות האמונה שנשלמת ע״י קדושת שבת. וזה שנסמך לזה תיכף ויחן את פני העיר ודרז״ל מזה ששמר את שבת. וזה בחי׳ הקולות שבמזמור לדוד הבו וכו׳ שאומרין בכניסת שבת כי אז נשלם הקול כנ״ל.

גם עיקר התגלות המים שהן בחי׳ עצות שמהם גדילה האמונה כמובא בפנים הוא בשבת שזה בחי׳ אם תשיב משבת רגלך כי העצות הן בחי׳ רגלין כמבפ״נ כי שבת הוא בחי׳ הלב כמבואר בתיקונים וכנ״ל כ״פ.

ועומק הלב שם עיקר מקור העצה בבחי׳ מים עמוקים עצה בלב איש. וע״כ ע״י קדושת שבת זוכין לעצה שלימה ושתתקיים עצתו שזה בחי׳ נותנין לו כל משאלות לבו שארז״ל וזה בחי׳ יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא. ומחמת שע״ז בא רפואה בבחי׳ אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח כמבפ״נ וע״כ נסמך פסוק זה לענין אם תשיב משבת רגלך. גם עיקר התיקון של המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים זה נעשה בשלימות בשבת קודש כמובן בליקוטי הלכות תחומין הלכה הא. וזה בחי׳ הלחם משנה של שבת בחי׳ שפע כפולה כי כל המשתף שם שמים בצערו היינו שמשתף וממשיך רוחניות אלקות לתוך הצמצום שהוא בחי׳ צער ע״ז כופלין לו פרנסתו שנאמר והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך וכו׳ כמבפ״נ. וזה והיה שדי וכו׳ כי שבת הוא בחי׳ שדי כמבואר במ״א. וע״י הפרנסה הוא מצחצח נפשו בבחי׳ והשביע בצחצחות נפשך כמבואר בפנים. וע״כ נסמך פסוק זה ג״כ לענין אם תשיב משבת רגלך וכו׳ וע״ז זוכין לבחי׳ ונשמת שדי תבינם כמבפ״נ וזה בחי׳ הנשמה יתרה שזוכין בשבת וע״ז נמשך על כ״א רוח חכמה ובינה בבחי׳ ונשמת שדי (שהוא בחי׳ שבת כנ״ל) תבינם. וזה בחי׳ הדעת והמוחין הקדושים שזוכין לקבל בשבת בבחי׳ לדעת כי אני ה׳ מקדשכם וכנ״ל כ״פ וע״ז זוכין לדלות ולגלות המים הנ״ל שהם העצות הק׳ בבחי׳ מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונות ידלנה.

וע״י שמעלין האמונה הנפולה נעשין גרים וזה בחי׳ וגרך אשר בשעריך הנאמר בשבת וכן ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת וכו׳. גם שבת הוא בחי׳ ביטול הגאוה דסט״א בבחי׳ והשבתי גאון זדים וגאות

עריצים אשפיל (ישעי׳ יג) ושם (למד) לכן קראתי לזאת רהב הם שבת ופרש״י רהבם וגסותם ראוי הוא לשבות.

ואז נתעורר בחי׳ הגאוה דקדושה שזה בחי׳ ה׳ מלך גאות לבש שאומרין בכניסת שבת. וזה בחי׳ והרכבתיך על במותי ארץ הנאמר בשבת בבחי׳ ואשר חרב גאותך וכו׳ ואתה על במותימו תדרוך וכשדרז״ל. ועי״ז נמשך בחי׳ ביטול תאוות ניאוף בחי׳ והשבתי זימתך ממך וכן והשבתי זימה מן הארץ (יחזקאל כג) כי ע״י קדושת שבת מכניעין תאוה זאת שהוא בחי׳ חותם דסט״א ונתתקן בחי׳ החותם דקדושה בחי׳ שימני כחותם וכו׳ הנאמר גם לענין שבת קודש כמבואר בתיקון כב דף סו כי אז זוכין בשלימות לתיקון המוחין שהוא בחי׳ תפילין.

וע״כ אין צריכין אז להניח תפילין. גם אז נתתקן בשלימות בחי׳ צמצום המוחין שלא יצא המוח חוץ לגבול שיש לו לכאו״א כפי בחינתו ומדריגתו וזה בחי׳ אל יצא איש ממקומו הנאמר אצל שבת. וע״י המוחין זכים שזוכין לקבל בשבת ע״י נעשין דבורים כשרים בחי׳ אמרות טהורות להחיות ולהשיב בהם את הנשמות הנפולות.

וזה בחי׳ ודבר דבר הנאמר בשבת ואז מצוה להקהיל קהלות ולדרוש להם בד״ת בכדי להחיות ולהשיב את נפשותם שנפלו בימי החול בבחי׳ וי אבדה נפש וכמבואר בכתבי האריז״ל שבשבת עוסק משרבע״ה עם שאר צדיקים להעלות את נפשות החיים והמתים שנפלו וכו׳. וזה ג״כ בחי׳ שבת מלשון משיבת נפש וכמבפ״נ בליקו״א סי׳ מט. גם אז נתתקן בחי׳ השינה והחלום וזה בחי׳ קדושת השינה של שבת. וע״כ דרז״ל אדם ביקר בל ילין (המובא בפנים) לענין אדה״ר שנתגרש מג״ע במוצאי שבת. וע״כ דרז״ל (ברכות יד) ושבע ילין וכו׳ על הלן זיין ימים בלא חלום כי אין זיין ימים בלא שבת ואז נמשך בחי׳ תיקון החלום. גם ע״י השמחה של שבת נותנין חיזוק להמלאכים ומכניעין כח השדים ומתקנין המאכלים כמבפ״נ. וע״כ כשחלם לאדם חלום שצריך להתענות עליו גם בשבת מובן מזה שפגם ביותר עד שאפי׳ בשבת לא זכה לחלום טוב שהוא בחי׳ חלום ע״י מלאך רק לחלום ע״י שד ח״ו ע״כ צריך למיתב תענית לתעניתו כמבואר בש״ע או״ח סי׳ רפח כי התענית הוא תיקון לזה כמבפ״נ. וזה בחי׳ המלאכים המלוים לו לאדם בערב שבת כשארז״ל היינו בחי׳ המלאכים הנ״ל הנעשין ע״י בחי׳ המוחין שזוכין לקבל בשבת והמוחין הן בחי׳ השבעה רועים כמבפ״נ. וזה בחי׳ השבעה קרואים של שבת כידוע.

גם ע״י קדושת שבת מגרשין בחי׳ טיפת עשו וישמעאל שלא יעלו ג״כ אל המוח שזה בחי׳ מה שארז״ל עכו״ם ששבת חייב מיתה כי פוגם עי״ז בקדושת שבת ח״ו וכמבואר בזוה״ק. וע״כ מרחיקין ומבדילין אותם מקדושת שבת לגמרי ועי״ז המוחין זכים בלי שום פסולת ועי״ז בא תיקון המשפט שזה בחי׳ ואת משפטי שמרו וכו׳ ואת שבתותי קדשו וכו׳ (יחזקאל כ) ועי״ז ניצולין מטומאת מקרה לילה שבא ע״י קליפת עמלק כמבפ״נ.

וע״כ ארז״ל שמלחמת עמלק היה רק ע״י חילול שבת.

וזה בחי׳ והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד היינו בחי׳ תיקון הכסאות למשפט כסאות לבית דוד. ואם לא תשמעו אלי וכו׳ והצתי אש בשעריה וכו׳ כי ע״י פגם המשפט בא חימום הלב לאהבות נפולות ח״ו כמבפ״נ. גם בשבת נמשך בחי׳ שלימות קישור המרכבה כמבואר במגלה עמוקות אופן קמג שזה סוד שבת שין בת וכו׳ בחי׳ האבות והשכינה שהם שורש בחי׳ מלאכי המרכבה המבפ״נ כידוע. וע״כ זוכין בשבת לאהבה דקדושה בחי׳ מנוחת אהבה ונדבה בחי׳ אהבה בתענוגים ענג שבת בחי׳ מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה וכו׳. ומחמת שבתקיעת שופר כלול כל הנ״ל כמבפ״נ ע״כ היו תוקעין בכל ערב שבת. וזה בחי׳ יו״ט של ראש השנה שחל להיות בשבת וכו׳ ומובא לעיל בשם ספרי קודש שרמז בזה שטוב מאוד כשחל ר״ה בשבת. כי ר״ה הוא בחי׳ תיקון האמונה ותיקון המוחין כמבפ״נ וע״כ טוב מאד כשחל בשבת כי אז נעשין כל התיקונים הנ״ל בשלימות יותר ע״י קדושת שבת כנ״ל. גם אז נתתקנין החמשה חושים שבמוח שהם ראיה שמיעה ריח טעם מישוש. ראיה בחי׳ ראו כי ה׳ נתן לכם את השבת. ושבת הוא בחי׳ תלת גוונין דעינא ובת עין כמבואר במ״א. שמיעה בחי׳ והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ (ירמיה יז) גם כי שבת הוא בחי׳ לב שומע כנ״ל כ״פ.

ריח זה בחי׳ תבלין אחד יש לנו ושבת שמו וריחו נודף גם הוא בחי׳ יראה בחי׳ ירא שבת ויראה הוא בחי׳ ריח.

טעם זה בחי׳ משארז״ל ברכו במטעמים שטעם התבשיל של שבת משובח ביותר. מישוש שהוא בידים זה בחי׳ שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע גם כי המישוש הוא בחי׳ יגיע כפו כמבפ״נ זה בחי׳ משארז״ל ברכו ביציאה היינו בההוצאה שמוציא האדם ממונו ויגיע כפו לכבוד וענג שבת ומחמת שגם על ידי הקיבוץ של הרב אמתי עם תלמידים הגונים נתתקן ג״כ כל הנ״ל כמובא בפנים.

ע״כ מסוגל ביותר לבא אל הצדיק והרב האמת על שבת קודש וזה בחי׳ מה שארז״ל ויקהל משה שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת ולדרוש להם בד״ת כי אז עיקר שלימות זמן קיבוץ בני הישיבה הק׳ אל הרב האמת והוא מקבץ את כל חלקי האמונה שבכאו״א ומעלה אותם לתכלית שלימותם ע״י קדושת שבת. גם אז עיקר שלימות תיקון והתחדשות המוחין ותיקון כל החמשה חושים שבמוח שזוכין ע״י ההתקרבות אל הרב כמבפ״נ. ראיה בחי׳ ראו כי ה׳ נתן לכם השבת וכו׳ וע״כ מסוגל אז ביותר לראות פני הרב וכמבואר בזוה״ק שצריך האדם לקבל פני רבו בשבת. וזה ג״כ בחי׳ פני שבת נקבלה גם אז מסוגל ביותר לשמוע ולקבל מוסר מהרב וזה בחי׳ מה שהוכיחם הנביא (ירמי׳ יז) על שמירת שבת כתיב שם ג״כ ולא שמעו ולא הטו את אזנם ויקשו את ערפם לבלתי שמוע

ולבלתי קחת מוסר והיה אם שמוע תשמעון וכו' ולקדש את יום השבת וכו'. ריח שזה בחי' הטירחות והיגיעות שיש לכ"א לילך ולבוא אל הרב וכו' כי א"א לקבל ממנו כי אם ע"י טירחות ויגיעות כמבואר בפנים. וזה ג"כ בחי' הטרחות והיגיעות שהיו טורחים ומשתדלים גדולי האמוראים בעצמם לכבוד שבת כשארז"ל. וזשארז"ל מי שטרח בע"ש יאכל בשבת וכו'. טעם זה בחי' מה שכ"א טועם מתיקות אמרי נעם של הרב מסוגל ג"כ ביותר בשבת קודש כי אז נתתקן חוש הטעם כנ"ל וזה בחי' טועמיה חיים זכו טועמיה דייקא. מישוש זה בחי' ההוצאות שיש לכ"א בשביל לבא אל הרב וכן ג"כ ההוצאה על כבוד וענג שבת כנ"ל. גם תיקון הגאוה ותיקון הברית ותיקון בחי' חותם התפילין שנעשה ע"י הרב עם התלמידים כמבפ"נ הכל כלול ג"כ בקדושת שבת כנ"ל. והמוחין הן בחי' שמש בחי' פני משה כפני חמה וזה מזמור שיר ליום השבת ר"ת למשה כמובא כי משה הוא בחי' אחת עם קדושת שבת כמבואר בזוה"ק.

וזה בחי' וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת) שמש צדקה היינו בחי' המוחין הק' שהן בחי' שמש כנ"ל.

וכשנתתקן המוח בבחי' משה בחי' תפלין אזי גם בבחי' הסתלקות משה דהיינו כשנסתלקין המוחין אזי גם הרשימה של המוחין שהוא בחי' שינה הוא טובה ג"כ מאד וכו' כמב"פ. וזה בחי' משה עבדי מת אותיות שניות הם שבת כמובא במגלה עמוקות אופן קמ"ג היינו כי אפילו בחי' הסתלקות משה שזה בחי' משה עבדי מת הוא ג"כ בבחי' שבת. וע"כ באמת נסתלק משה רבינו בשבת במנחה ואז דייקא זכה לעלות בתכלית העליה ולהשיג מה שלא היה יכול להשיג בחייו וכשארז"ל כי הצדיק דייקא ע"י שמסלק במכוון כל חכמתו והשגתו ועובד ה' בפשיטות ובתמימות ומשליך ומגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט בשביל לעשות רצונו ית' ע"ז דייקא זוכה להשיג מה שלמעלה מבחי' השגת המוחין לגמרי וכו' שזה בחי' וחמלתי עליהם כאשר יחמול איש על בנו העובד אותו דייקא ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע היינו שזוכה להבין ענין ההשגה של בחי' צדיק ורע לו רשע וטוב לו וכו' כמבפ"נ וע"כ נסמך פסוק זה לפסוק וזרחה לכם יראי שמים וכו' שדרז"ל על השומרי שבת. וזה ג"כ בחי' מה שמשרבע"ה עוסק גם עכשיו בכל שבת ושבת להעלות נפשות החיים והמתים שנפלו בעמקי הקליפות ר"ל וכמבואר בכתבים וכשהוא צריך להוריד עצמו כביכול ממדריגתו העליונה ונפלאה מאד לתוך מקומות כאלו זה בחי' שמגלגל עצמו בתוך רפש וטיט כביכול בכדי לעשות נחת רוח לפניו ית' ע"י שמעלה הנפשות שנפלו לשם ועי"ז דייקא זוכה גם הוא לעלות בעליות גדולות ונפלאות מאד.

וזה בחי' ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו. כי אעפ"י שמדריגת משה בבחי' בן כידוע אעפ"כ מחמת אהבת השי"ת עובד אותו ית' בבחי' עבדות ממש עד שהשי"ת קורא אותו עבד נאמן בבחי' לא כן עבדי משזה בכל ביתי נאמן הוא. ודייקא ע"ז ניתן לו רשות לחפש בגנזייא דמלכא יותר ויותר שזה בחי' פה אל פה אדבר בו וכו' וזה ג"כ

בחי׳ כליל תפארת בראשו נתת לו וכו׳ וכתוב בהם שמירת שבת ומבואר בכתבים שמרמז על אלף אורות שמחזירין לו בשבת והוא מחזיר לישראל העדיים והכתרים שנכתרו בסיני וכו׳. וזה בחי׳ מזמור שיר ליום השבת ר״ת למשה כנ״ל טוב להודות לה׳ ולזמר שמך עליון עליון דייקא כי אז זוכין להשיג מה שלמעלה מבחי׳ השגת המוחין כנ״ל. וזה להגיד בבוקר חסדך להגיד מלה דחכמתא כידוע. וכן המוחין הן בחי׳ חסדים ואז כשהמוחין מאירין צריכין בוודאי להגיד בבוקר חסדיו יתׄ׳. ואמונתך בלילות כי המוחין זכים כ״כ עד שאפי׳ בלילות שאז זמן שינה ולא נשאר רק הרשימה של המוחין אעפ״כ חזקים גם אז בו יתׄ׳ ע״י בחי׳ אמונה ואז אדרבא השינה טוב להמוחין כי נתחדשין אז בבחי׳ אמונה בבחי׳ חדשים לבקרים רבה אמונתך וכמבואר במ״א.

וזה ג״כ בחי׳ שהצדיק הבעל השגה מסלק חכמתו והשגתו ועובד ה׳ בתמימות ופשיטות וע״ז דייקא זוכה לקבל מוחין חדשים ולהשיג מה שלא יכול להשיג מקודם כנ״ל. וזה עלי עשור ועלי נבל ודרז״ל (בפסיקתא דעשרת הדברות) עלינו לקבל את המצות עשרת הדברות עלינו להתנבל עליהם בימי השמד וכו׳ וכיון שראה הקב״ה דעתם של ישראל שמבקשי׳ לקבל את התורה באהבה וחיבה באימה ויראה ורתת וזיע פתח ואמר אנכי ה׳ אלקיך וכו׳. היינו כי מאחר שקבלו עליהם למסור נפשם על המצות שכולם כלולים בעשרת הדברות כידוע, ומס״נ ממש זה עיקר בחי׳ העבדות מעשה עבד פשוט שעושה בשביל אהבתו ויראתו יתׄ׳.

נמצא שכלול הבן גם מבחי׳ עבודת העבד וזה חביב מאד אצלו יתׄ׳ ע״כ גילה להם כל ההשגות הגבוהות שהן בחי׳ גנזייא דמלכא ופתח ואמר אנכי ה׳ אלקיך וכו׳ כנ״ל. וזה בחי׳ מה שמבואר בכוונות יכירו בניך וידעו כי מאתך מאת כ׳ שהוא כתר הוא מנוחתם שזה בחי׳ ההשגה העליונה והנפלאה מאד שהוא למעלה מבחי׳ השגת המוחין שזה בחי׳ כתר וזה ועל מנוחתם יקדישו את שמך צריך לכוון למסור נפשו על קדושת השם היינו כנ״ל. וזה עלי הגיון בכנור כי שמחתני ה׳ בפעליך במעשי ידיך ארנן כי אז זוכין לשמחה ולידע כי ישר דבר ה׳ וכל מעשיהו באמונה ואין להרהר ח״ו אחר משפטיו יתׄ׳ שזה בחי׳ תיקון המשפט המבפ״נ. וזה שביאר אח״כ מה גדלו מעשיך ה׳ מאד עמקו מחשבותיך כי יש השגות כאלו שגם הצדיק הבעל השגה גדולה שהוא בבחי׳ בן וזוכה לחפש בגנזייא דמלכא ואעפ״כ אינו יכול להשיג אותם וזה בחי׳ ההשגה של צדיק ורע לו רשע וטוב לו שגם משה לא יכול להשיג זאת בחייו כמבפ״נ וכשארז״ל (ברכות דׄ׳ זׄ׳) וזה שביאר אחר כך בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ בחי׳ רשע וטוב לו אבל באמת הוא להשמדם עדי עד וכו׳ כי הנה אויביך יאבדו וכו׳ צדיק כתמר יפרח וכו׳ היינו שע״י קדושת שבת זוכין להשגה גדולה ומוחין זכים כ״כ עד שגם בחי׳ הסתלקות המוחין בחי׳ שינה הוא ג״כ טוב מאד, כי זוכין ע״ז דייקא להשיג בחי׳ השגה של ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע וכו׳ המבפ״נ וזה שסיים להגיד כי ישר ה׳ צורי ולא עולתה בו היינו שנמשך ע״ז בחי׳ תיקון המשפט בחי׳ הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא.

וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא שיזכה לחפש בגנזייא דמלכא כ״כ עד שישיג סתרי תורה כאלו שהן מבחי׳ עתיק והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין שמרמז על עליית המלכות שהוא בחי׳ אמונה עד המוחין היינו שזוכה לתיקון האמונה ולתיקון המוחין והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא בחי׳ משפט עמודא דאמצעיתא היינו בחי׳ תיקון המשפט הנ״ל.

סי׳ ז-כי מרחמם ינהגם שבת הוא בחי׳ רחמנות כשארז״ל יכולה היא שתרחם.

ועיקר הרחמנות הוא להוציא את ישראל מהמשאוי כבד של עוונות. וזה זוכין ע״י שמירת שבת כשארז״ל מוחלין לו על כל עוונותיו. וגם כי אין אדם עובר עבירה אא״כ נכנס בו רוח שטות. אבל בשבת נמשך הארת הדעת לכ״א בבחי׳ לדעת כי אני ה׳ מקדשכם וכנ״ל כ״פ ועי״ז ניצולין מעוונות. גם שבת הוא בחי׳ יראה בחי׳ ירא שבת כי אז נמשך יראה על כ״א כנ״ל כ״פ. וע״כ אז עיקר הזמן לדבר עם חברו ביראת שמים. כי מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין. וגם ע״י היראה חכמתו מתקיימת היינו שיש קיום לדבריו אצל חבירו כמבפ״נ. וע״כ ארז״ל שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת ולדרוש בד״ת. כי בשבת נמשך הארת הדעת הנ״ל. והעיקר הוא שיהיה נשאר הארת הדעת הק׳ לדורות עולם שזהו עיקר החליפות של האדם שבשביל זה צריכין להשאיר אחריו בנים ותלמידים כמבפ״נ. וזה בחי׳ ושמרו בנ״י את השבת לעשות את השבת לדורותם דייקא היינו כנ״ל וע״כ אז עיקר זמן הזווג בשביל הולדת הבנים וע״י זווג של שבת זוכין לבנים ת״ח וקדושים וכמבואר בזוה״ק. וזה ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש (מאחר שאינו זוכה להעמיד בנים) כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ובנות שם עולם אתן לו וכו׳.

כי ע״י קדושת שבת זוכין שישאר הארת דעתו לנצח ע״י בחי׳ תלמידים וכן ואל יאמר בן הנכר וכו׳ הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו (כי מי שיודע דקות ורוחניות קדושת ישראל הוא יודע באמת ההבדל שבין ישראל לעכו״ם) וכו׳ ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי וכו׳ עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי נאום ה׳ מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו היינו כי ע״י קדושת שבת זוכין לידע קצת מידיעתו ית׳ ואז יודעין שעיקר התענוגים והשיעשועים שלו ית׳ הוא רק מהעבודה של עוה״ז השפל וזוכין להמשיך הארת הדעת של הצדיק האמת שהוא בבחי׳ עליונים למטה ותחתונים למעלה שדייקא להדרי מעלה מלמד אותם ומודיע להם שאינם יודעים כלל בידיעתו ית׳. ולהדרי מטה מלמד אותם ומאיר להם כי מלא כל הארץ כבודו והשי״ת עמם ואצלם וסמוך להם כמבפ״נ. וע״י הדעת הזה יכולין הכל להתקרב אליו ית׳. ומחמת שעיקר ענין זה נתגלה יותר בביהמ״ק כי שם נראה ביותר ענין זה של עליונים למטה ותחתונים למעלה שזה בחי׳ מה שהשי״ת משרה שכינתו כביכול למטה בביהמ״ק וקרבנות של בהמות עולין לריח

ניחוח אשה להי וכמבואר כ״ז בהשיחות שאחר הסיפמ״ע ע״כ אמר והביאותים אל הר קדשי וכו׳ עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי היינו כנ״ל.

גם ע״י קדושת שבת נכנסין אורות המקיפין (כמבואר בכתבי האריז״ל) עד שזוכין להמשיך בחי׳ שפע הכתר כמובן כ״ז בכוונות שבת. גם שבת הוא בחי׳ הצדיק יסוד עולם (כידוע) שהוא בחי׳ כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמייא וארעא וכו׳ כמבפ״נ. וכן מבואר בזהר חדש כי תשא וזה בחי׳ ויכלו השמים והארץ וכו׳ היינו שנמשך הארת כי כל הנ״ל על השמים והארץ שהם דרי מעלה ודרי מטה שזה בחי׳ מה שאומרין אז כתר יתנו לך ה׳ אלי׳ מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה וכו׳ מלא כל הארץ כבודו וכו׳ משרתיו שואלין זה לזה איה מקום כבודו שזה בחי׳ הלימוד של דרי מעלה והלימוד של דרי מטה שהוא מלא כה״כ כבודו מלא עולם. שם שבת הוא בחי׳ חירות בחי׳ יובל בחי׳ כלליות העולמות כלליות בן ותלמיד כמבפ״נ. וזה ג״כ בחי׳ ויכלו השמים והארץ וכו׳ היינו שנכללו כולם הדרי מעלה שהם בחי׳ שמים בחי׳ בן והארץ שהוא בחי׳ דרי מטה בחי׳ תלמיד נכללו כולם בכלליות אחד. וע״י כלליות בן ותלמיד ע״ז מי שהוא איש חיל וכו׳ הוא יכול לקבל בעת אכילתו הארת הרצון וכו׳ כמבפ״נ. וזה בחי׳ קדושת האכילה והסעודות של שבת כמבואר בליקוטי הלכות הלכות שבת ה״ג.

וזה בחי׳ משארז״ל ברכו באור פניו של אדם וכו׳ ברכו במטעמים וכו׳ כי במטעמים של סעודות שבת מאיר הארת הרצון שהוא בחי׳ אור הפנים בחי׳ ואור פניך כי רציתם כמבפ״נ וזה ונתתי מטר ארצכם בעתו ודרז״ל בלילי שבתות וזה בעתו דייקא שהוא בחי׳ הארת הרצון כמבפ״נ. וע״כ היו מסדרין הלחם הפנים בשבת כי אז מאיר בהלחם הארת הרצון אור הפנים.

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם שורש הארת הרצון בחי׳ ועתיקא קדישא גלי רצון דילי׳ ושם שורש המקיפין העליונים שהם מבחי׳ עתיק כידוע והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחי׳ עליית המלכות (שהוא מקור היראה) אל המוחין היינו אל ים החכמה להמשיך משם פרנסה כי שבת הוא בחי׳ המלכות ג״כ בחי׳ שבת מלכתא.

ועיקר המשכת הפרנסה הוא ע״י המלכות כמובא בפנים. וע״כ עיקר הפרנסה הוא מקדושת שבת שהוא בחי׳ מלכות. וזשדרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שנכנע בחי׳ המלך זקן וכסיל שממנו בא הרוח שטות שבאים על ידו לעוונות כנ״ל. וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שתזכה להעמיד בנים ותלמידים ועיקר השלימות הוא כשזוכין לבנים שהם בעצמם תלמידים ג״כ כמבפ״נ. ולזה זכה יעקב אבינו שהיתה מטתו שלימה וזכה להעמיד י״ב שבטי יה שהיו כולם תלמידים הגונים צדיקים גמורים. וזה נקרא נחלת יעקב בחי׳ נחלת ה׳ בנים וכו׳ לא יבושו

כי ידברו את אויבים בשער ופירש״י תלמידי חכמים וכו׳ היינו שהבנים הם תלמידים ג״כ בבחי׳ וכל בניך לימודי ה׳. גם נחלת יעקב הוא בחי׳ המקיפין העליונים שהם בחי׳ שעשוע עוה״ב שהוא נחלת יעקב שלקח לחלקו העוה״ב ועל אלו המקיפין נאמר כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל כמבפ״נ. ומחמת שהפרנסה והאכילה נמשכת בשרשה מבחי׳ אורות המקיפין הנ״ל שמאירין בבחי׳ הלימוד של כלליות בן ותלמיד הנ״ל לכן כתיב והאכלתיך נחלת יעקב והאכלתיך דייקא בחי׳ אכילה ופרנסה הנ״ל ומחמת שהמקיפין הנ״ל הן ספונים וטמונים מעין כל בבחי׳ אשר צפנת ליראיך והן בבחי׳ עין לא ראתה וכו׳ כמבפ״נ. ע״כ ארז״ל מתן שכרה של שבת לא עבידא לאגלויי. ומחמת שענין הפסוק ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה וכו׳ שייך ג״כ לכל הנ״ל כמבפ״נ.

ע״כ היה הסמיכה שלו בשבת כשארז״ל שבת של דיוזגי היתה וכו׳.

סי׳ ח-תקעו תוכחה שבת הוא עולם הנשמות כידוע וכנ״ל כ״פ בשם הזוה״ק ששבת הוא יומא דנשמתא ולא יומא דגופא.

ועיקר יניקת הנשמה הוא מהריח. וזה בחי׳ תבלין אחד יש לנו ושבת שמו וריחו נודף. וזה בחי׳ משארז״ל (שבת לג ע״ב) גבי רשב״י ובנו ר״א שיצאו מן המערה וראו שחורשין וזורעין אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנתנו עיניהם מיד נשרף ואמרה להם הבת קול להחריב עולמי יצאתם חזרו למערתכם ואח״כ כשיצאו מהמערה פעם שנית וכו׳ חזיי׳ להאי סבא דנקיט תרי מדאני אסא ורהיט בע״ש בהש״מ אמרו ליה הני למה לך א״ל לכבוד שבת. ותסגי לך בחד. חד כנגד זכור וחד כנגד שמור. א״ל לברי׳ חזי כמה חביבין מצוות על ישראל יתיב דעתייהו היינו כנ״ל כי שבת שהוא יומא דנשמתא ויניקת הנשמה הוא מהריח ע״כ היה רץ עם ההדסים לכבוד שבת להריח בהם. ואז נתעוררו עי״ז גם הם לעורר הריח טוב שבנשמות ישראל בבחי׳ חזי כמה חביבין מצוות על ישראל שזה בחי׳ התוכחה של משה שנזהר שלא להבאיש ריחם ח״ו ע״י התוכחה. רק אדרבא ע״י תוכחתו נתן בהם ריח טוב כמבפ״נ ואז כשנתעוררו לזה נתיישבה דעתם.

וזה בחי׳ היראה של שבת בחי׳ ירא שבת כי היראה הוא בחי׳ ריח בחי׳ מזונא דנשמתא בחי׳ עקב דקדושה כמבפ״נ. ואז נכנע בחי׳ העקב דסט״א שנתגדל ע״י מזונא דגופא שהוא בחי׳ אכילה של חול שאינה בקדושה כראוי כי בשבת מחמת שהוא יומא דנשמתא ומאיר בו היראה הק׳ שהוא בחי׳ עקב דקדושה כנ״ל.

עי״ז נתתקן גם מזונא דגופא ונמשך עליו קדושה גדולה שזה בחי׳ קדושת האכילה והסעודות של שבת שהוא כולו קודש והוא ג״כ בבחי׳ מזונא דנשמתא. וזה בחי׳ אם תשיב משבת רגלך כי אז נתתקן העקב ונתעלין הרגלין מאחיזת הסט״א שהוא בחי׳ עקב דסט״א בחי׳ עקב עשו שזה בחי׳ וידו אוחזת בעקב עשו כמבפ״נ.

ועיין מ״ר פ׳ תולדות שבפסוק זה מרומז שסוף כל סוף תתבטל שיעבוד מלכיות ותחזור המלוכה לישראל. וע״כ דרז״ל על המענג את השבת שניצול משיעבוד מלכיות שנאמר והרכבתיך על במותי ארץ ונאמר ואתה על במותימו תדרוך. תדרוך דייקא שע״י העקב והרגלין דקדושה יכניעו את המלכיות של עכו״ם שהם מבחי׳ עקב עשו עקב דסט״א.

וזה שמובא בכתבים עשות חפצך ב׳יום ק׳דשי ו׳קראת ל׳שבת ר״ת בקו״ל. ושזה בחי׳ קול התקיעות שהיו תוקעין בע״ש וכו׳ כי בחי׳ הקול הוא משקה את הגן ששם גדילים כל הריחות והיראות שהם בחי׳ מזונא דנשמתא כמבפ״נ. וזה בחי׳ הקולות שבמזמור לדוד שאומרים בכניסת שבת. וזה בחי׳ הזיין קולות וזיין הויות גמטריא יעקב כמובא היינו בחי׳ הקול קול יעקב כמבפ״נ והקול הזה הוא בחי׳ ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כמבפ״נ. שזה בעצמו סוד הג׳ סעודות של שבת. שהם כנגד עדן נהר גן ר״ת ענג בחי׳ וקראת לשבת ענג כמבואר בזוה״ק ובתיקונים.

וזה בחי׳ מה שמובא בכוונות להריח בהדסים קודם כל סעודה של שבת. היינו בכדי להורות שהסעודות הם בחי׳ מזונא דנשמתא בחי׳ ריח כנ״ל וע״כ הסעודה הראשונה של שבת הוא סעודתא דחקל תפוחין קדישין שזה בחי׳ ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה׳ שהוא בחי׳ החקל תפוחין קדישין הנ״ל כמבואר במסכת תענית ד׳ כט ע״ב וכן הוא בזוה״ק פ׳ תולדות. וזה הקול הנ״ל הוא בחי׳ קול הניגון של השיר שיתער לעתיד שהוא בחי׳ שיר פשוט כפול משולש מרובע שעולה כולו ע״ב גמטריא חסד שזה בחי׳ מושכין עליו חוט של חסד כמבפ״נ. וזה בחי׳ מה שבכניסת שבת מתחילין תיכף מענין זה השיר שזה בחי׳ מזמור שיר ליום השבת ליום שכולו שבת וכו׳ כשדרז״ל.וזה מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת ר״ת למש״ה כמובא. כי משה זכה בשלימות לבחי׳ זה השיר כמבפ״נ. והוא ושאר צדיקים עמו עוסקין בכניסת שבת להעלות נשמות החיים והמתים שנפלו לעמקי הקליפות. כי ע״י ההארה הק׳ שממשיך מבחי׳ הקול של השיר הזה שהוא בחי׳ הקול המשקה את הגן ששם גדילים כל הריחות והיראות שהן בחי׳ מזונא דנשמתא ע״כ ע״ז מוסיף ונותן ריח טוב בנשמותיהם עד שזוכין גם הם לעלות מעומק נפילתם וליכנס לקדושת הגן הנ״ל שהוא הג״ע. וזה טוב להודות לה׳ וכו׳ כי אז עיקר תיקון התפלה וההודאה. וזה להגיד בבקר חסדך היינו בחי׳ חידוש העולם של עתיד שיהי׳ בבחי׳ עולם חסד יבנה בחי׳ חוט של חסד הנ״ל והכל יהי׳ ע״י ואמונתך בלילות היינו בחי׳ תיקון האמונה כמבפ״נ. וזה עלי עשור וכו׳ ודרז״ל (ערכין יג ע״ב) שזה קאי על השיר שלעתיד בעוה״ב שיהי׳ על כינור של עשר נימין וכ״ש הודו לה׳ בכינור בנבל עשור זמרו לו שירו לו שיר חדש וכו׳ היינו כי זה השיר הוא בחי׳ שירו לה׳ שיר חדש כי נפלאות עשה כמבפ״נ.

גם ע״י קדושת שבת נשלמת התפלה שתהא בבחי׳ רחמים ותחנונים כי עיקר הרחמים תלוי בדעת.

ושבת הוא בחי׳ דעת גדול וביטול הכעס והאכזריות ונמשך בחי׳ רחמים גדולים כמבפ״נ סי׳ קיט שזה בחי׳ יכולה היא שתרחם וכמבואר כבר לעיל ג״כ כ״פ. וגם כי שבת הוא בחי׳ שדי כידוע. ושדי הוא בחי׳ רחמנות דקדושה כמבפ״נ גם ע״י קדושת שבת נתבטל בחי׳ הרוח שטות של תאוות ניאוף שזה בחי׳ והשבתי זימה מן הארץ. וע״כ אז עיקר זמן קדושת הזווג כנ״ל כ״פ.

ומחמת שלפעמים יש שהסט״א מתגברת לינק מן הרחמנות עד שעי״ז נפגם הדעת ועי״ז בא ח״ו תאוות ניאוף ואז א״א להתפלל בבחי׳ רחמים ותחנונים רק צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפלה בבחי׳ דין ואז הסט״א שעיקר יניקתה הוא מבחי׳ דינים ומוחין דקטנות רוצה לבלוע התפלה הזאת שהוא מבחי׳ דין.

אך מחמת שהתפלה הזאת יצאתה מבעל כח גדול ע״כ היא עומדת בבית הבליעה של הסט״א עד שמוכרחת ליתן הקאות ולהחזיר כל הקדושות שבלעה אף גם מוכרחת להוציא ולהקיא עצמות חיותה ממש.

וזהו בחי׳ גרים שמתגיירין וכו׳ ומזה היה בחי׳ יציאת מצרים וקריעת י״ס כמובן בפנים. וכבר מבואר במ״א שענין מס״נ על קדושת השם הוא ג״כ בבחי׳ התפלה שבבחי׳ דין הנ״ל ושזה היה ג״כ ענין מכירת יוסף למצרים ועמד שם דייקא בנסיון גדול. ואח״כ כתיב ויישם בארון במצרים ואח״כ היה קריעת י״ס בזכות ארונו של יוסף וכו׳. וע״כ קדושת שבת הוא ג״כ מהדברים שמסרו ישראל נפשם עליהם כשארז״ל ומבואר בכוונות ועל מנוחתם יקדישו את שמך שצריך לכוון לקבל על עצמו מסירות נפש. כי עי״ז מכניעין הסט״א ביותר עד שזוכין עי״ז להשלים את התפלה בשלימות גדול ע״י קדושת שבת כנ״ל. וזה בעצמו ג״כ ענין זכור ושמור הנאמר בשבת. כי זכור בחי׳ דכורא שהוא בחי׳ מדת הרחמים כידוע היינו בחי׳ התפלה שהוא בבחי׳ רחמים ותחנונים. וע״כ כתיב בו כי ששת ימים עשה ה׳ וכו׳. והבריאה היתה ע״י בחי׳ חסד ורחמים בחי׳ עולם חסד יבנה וכשארז״ל שיתף מדת הרחמים וכו׳. ושמור הוא כנגד בחי׳ נוקבא בחי׳ דין כידוע היינו שלימות התפלה ע״י התפלה שבבחי׳ דין הנ״ל וע״כ כתיב שם וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים וכו׳. כי יציאת מצרים היה ג״כ ע״י בחי׳ זאת הנ״ל.

וזהו שמבואר בזוה״ק שענין שבת הוא תיקון על מכירת יוסף למצרים שהיה ג״כ בבחי׳ זו כנ״ל. וע״כ כשחללו שבת ויצאו ללקוט ביום השביעי מיד ויבא עמלק כמו שארז״ל כי עיקר הכנעת עמלק הוא ע״י התפלה שהוא בבחי׳ דין הנ״ל שמקבלת כח מקדושת שבת לעמוד בבית הבליעה של הסט״א ולהכניע אותה. כי עיקר הכנעת הסט״א הוא ע״י קדושת שבת כי כדין יתפרדו כל פועלי און וכמבואר בזוה״ק. וע״י התפלה הנ״ל נעשין גרים ונתגדל כבודו ית׳. וזה בחי׳ כבוד שבת.

והכבוד הוא שורש הנפשות שזה בעצמו ג״כ בחי׳ קדושת שבת שהוא שורש נפשות ישראל בחי׳ שבת וינפש וכשארז״ל.

וע״י התגלות הכבוד עי״ז בא התפשטות הנבואה שזה בחי׳ הרוה״ק שזוכה כ״א לקבל בשבת כמבואר בזוה״ק. וזה בחי׳ אין הנבואה שורה אלא על חכם גיבור ועשיר כי כל אלו הם בבחי׳ כבוד כמבפ״נ ולעניננו אפשר לומר שזה בחי׳ עליית המלכות בבחי׳ נה״י חג״ת חב״ד כמבואר בכוונות שבת. כי המלכות הוא בחי׳ כבוד בחי׳ מלך הכבוד. ובחי׳ הכבוד של עשירות הוא בחי׳ נה״י כי העשירות הוא בחי׳ רגלין בחי׳ ואת היקום אשר ברגליהם. והגבורה הוא בחי׳ חג״ת בחי׳ ידין בחי׳ ובידך כח וגבורה וכתיב לך זרוע עם גבורה תעוז ידך וכו׳. והחכמה הוא חב״ד וזה בחי׳ ויבא יעקב שלם ודרז״ל שלם בגופו ובממונו ובתורתו היינו בחי׳ חכם גבור ועשיר הנ״ל ויחן את פני העיר ודרז״ל ששמר את השבת והתגלות הכבוד הנ״ל הוא בחי׳ זריחת השמש ועי״ז בא רפואה כ״ש וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא כמבפ״נ. וע״כ דרז״ל פסוק זה לענין שומרי שבת. וזה ג״כ בחי׳ שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא. וזריחת השמש הנ״ל בא ע״י סליחת העון שבא ע״י ריבוי התפלות וכו׳. וזה בחי׳ משארז״ל על השומר שבת שמוחלין לו על כל עוונותיו.

ועיקר שלימות התפלה הוא ע״י שניתוסף שכן מישראל וזה בחי׳ מעלת קדושת הקיבוץ של ישראל כי ג׳ אבנים בונות ששה בתים ד׳ אבנים בונות כ״ד בתים וכו׳ כמבפ״נ. וזה בחי׳ ויקהל משה את כל עדת ב״י ואז הזהירם על מלאכת המשכן שהוא בחי׳ כי ביתי בית תפלה ונבנה דייקא ממה שנתקבץ מנדבת לב של כל ישראל ואז הזהירם ג״כ על ענין שבת. כי כלל ענין הקיבוץ הק׳ של כלל ישראל והשכנים שניתוספין עליהם שזה בחי׳ הגרים שנעשין ע״י התפלה בבחי׳ דין הנ״ל הכל נמשך רק מכח קדושת שבת וזה ואל יאמר בן הנכר הנלוה על ה׳ (היינו בבחי׳ תוספות השכנים הנ״ל) הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו. היינו שא״א לו להכלל בכלל הקיבוץ של ישראל בכדי שעי״ז יתוספו ריבוי של בתי התפלה ביותר. ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש כי זה עיקר מצוות פריה ורביה בכדי שיתרבו ביותר נפשות ישראל שעי״ז נתרבין בתי התפלה ביותר וכמבואר בליקוטי הלכות. אבל הסריס שאין לו בנים יוכל לומר שהוא עץ יבש ח״ו. כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי (דייקא היינו בחי׳ הבתים הק׳ הנ״ל) יד ושם טוב מבנים ובנות כו׳ כי מאחר שכל התיקון נמשך ע״י קדושת שבת נמצא מאחר שהם זהירים בזה ביותר ממילא יש להם חלק גדול ביותר בענין הבתים הנ״ל ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי ושימחתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון וכו׳ היינו בחי׳ שלימות התפלה הנ״ל עד שהוא במקום קרבן ומכפרת עוונות כמובא בפנים על פסוק זה בעצמו. וזה כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים נאום ה׳ מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו כי ע״י ריבוי בתי התפלה נתכנסין ונתקבצין כל נדחי ישראל (שהם בבחי׳ תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות) ג״כ אל הבתים הנ״ל וכן ג״כ הגרים כנ״ל.

וזה בחי׳ משארז״ל ויקהל משה וכו׳ שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת ולדרוש בד״ת קהלות דייקא כי אז מאיר קדושת הקהלה והקיבוץ של ישראל ביותר כנ״ל.

וע״י התפשטות הנבואה הנ״ל ע״ז נתברר המדמה ונתתקן האמונה אמתיית דקדושה ונתבטל אמונות כוזביות. ויש עשרה מדריגות בנבואה והם כנגד עשרת הדברות וכו׳ וע״ז זוכין להאמין בחידוש העולם שהכל ברא ה׳ בעשרה מאמרות וכו׳ וזה בחי׳ קדושת שבת שכל עיקר יסודו על אמונת חידוש העולם שברא ה׳ את הכל בעשרה מאמרות ושבת בשבת. ושלימות האמונה הזאת זכו ישראל במעמד הר סיני שאז זכו כל ישראל לנבואת פנים בפנים שזה בחי׳ הא דהששי שכל העולם הי׳ תלוי עד ששה בסיון שקבלו ישראל את התורה כמבפ״נ. וזה היה בשבת קודש כיהכל מודים שבשבת ניתנה תורה. וע״כ צריך האדם להקביל פני רבו בשבת כי אעפ״י שבשבת נמשך על כ״א רוח נבואה רוה״ק אבל אעפי״כ בוודאי יש בזה מדריגות רבות.

ועיקר הרוה״ק רוח נבואה ממש הוא אצל הרב המנהיג האמת שהוא בחי׳ איש אשר רוח בו. והוא בוודאי זוכה בשבת לקבל רוח חדשה רוח נבואה ממש וע״ז נתברר המדמה ביותר אצל המקורבין אליו וזוכין לקבל פניו בשבת קודש וע״ז זוכין לקבל הארת קדושת שבת ביותר עד שנשלם גם אצלם האמונה בשלימות ונתבטלין כל מיני אמונות כוזביות שהם בחי׳ זוהמת הנחש כי בשבת נדחה ונתבטל בחי׳ זוהמת הנחש כידוע וכמובא במאמר מרכבות פרעה וכו׳. וע״כ ארז״ל אפי׳ עע״ז כדור אנוש מוחלין לו. וע״כ ארז״ל המתפלל בע״ש ואומר ויכלו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשב״ר. כי עיקר חידוש העולם היה ע״י אמונה כ״ש וכל מעשיהו באמונה וכמבפ״נ ועיקר שלימות האמונה הנ״ל נמשכת ע״י שלימות התפלה הנ״ל שנשלמת ע״י קדושת שבת.

וע״כ המתפלל בע״ש ואומר ויכלו שבזה מגלה ומעיד על אמונת חידוש העולם שע״ז עצמו היה חידוש העולם כנ״ל ע״כ כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית וע״כ המלאכים מניחים ידיהם על ראשו ואומרים וסר עוונך וחטאתך תכופר כי ע״י כל הנ״ל בא ג״כ סליחת עוונות כנ״ל.

וע״י אמונת חידוש העולם נמשך קדושת א״י ששם מאיר השגחתו יתי׳ תמיד וכו׳ כמובא בפנים. וע״כ ארז״ל אם משמרין אתם את השבת תכנסו לארץ ישראל וכו׳. וקדושת שבת בעצמה הוא בחי׳ קדושת א״י כנ״ל כ״פ. וע״כ ארז״ל מזונותיו של אדם קצובין לו מר״ה לבד מהוצאות שבתות וכו׳ שאם מוסיף מוסיפין לו וכו׳. כי ההוצאה של שבת הוא בהשגחה פרטיית תמיד בבחי׳ א״י כנ״ל. וע״י שלימות האמונה יהיה גם חידוש העולם שלעתיד ואז יהי׳ כל העולם בבחי׳ א״י כי אז יתנהג כל העולם ע״י השגחה בלבד שהוא בחי׳ נפלאות שלא כדרך הטבע. ואז יתער שיר חדש שהוא בחי׳ השיר שיתער לעתיד שהוא בחי׳ שיר וניגון של

השגחה שהוא בחי׳ נפלאות. ושיר הזה הוא בחי׳ שיר פשוט כפול משולש ומרובע וכו׳ והוא בחי׳ הקול הנ״ל המשקה את הגן וכו׳ שע״״ז יכולין להוכיח את ישראל ולהוסיף ע״י התוכחה ריח טוב בנשמתם כנ״ל. וע״כ שבת קודש הוא מעין עוה״ב כי הוא מבחי׳ חידוש העולם שלעתיד. וע״כ מאיר בו השגחה ונפלאות. כי שבת הוא בחי׳ תלת גוונין דעינא ובת עין שהוא בחי׳ ראי׳ והשגחה בחי׳ עיני ה׳ אל׳ בה תמיד. והוא בחי׳ ביטול ההנהגה של דרך הטבע של מערכת השמים שזה בחי׳ ויכלו השמים והארץ וכל צבאם ויכלו ממש. ואז נתעורר שיר חדש שהוא מבחי׳ השיר שלעתיד שהוא שיר של השגחה ונפלאות והוא בחי׳ שיר פשוט כפול משולש מרובע שהוא יוד אותיות של שם הויה וכו׳ כמבפ״נ.

וזה בחי׳ מזמור שיר ליום השבת ליום שכולו שבת וכו׳ בחי׳ השיר שיתער לעתיד. וזה טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון. כי השיר הזה הוא עליון על כל השירים כי הוא שיר של השגחה ונפלאות שזה בחי׳ אספרה כל נפלאותך אשמחה ואעלצה בך אזמרה שמך עליון כי ההנהגה של השגחה הוא בבחי׳ עליון על כל הארץ וכו׳ כי הוא למעלה מבחי׳ ההנהגה המלובשת בדרך הטבע. וזה להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות. כי התקבצות החסידים שעל ידם יהי׳ חידוש העולם שלעתיד הכל הוא ע״י שלימות האמונה שבא ע״י בירור המדמה שהוא בחי׳ לילה כמבואר כ״ז בפנים. וזה עלי עשור כי השיר הזה הוא כלול מעשרה מיני נגינה שהוא בחי׳ שיר פשוט כפול וכו׳ שהם עשרה אותיות כנ״ל ורז״ל דרשו עלי עשור עלי לקיים עשרת הדברות ועלי נבל עלי לנבל עצמו עליהם בשעת השמד ר״ל. היינו כי שלימות האמונה ובירור המדמה הנ״ל בא ע״י נבואה שהוא בחי׳ עשרת הדברות כנ״ל, והתפשטות הנבואה בא ע״י התגלות הכבוד שבא ע״י גרים שנעשין ע״י התפלה בבחי׳ דין שזה בחי׳ המס״נ שיש לישראל על דברי תורה וכנ״ל. וזהו כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳ כי השיר הזה הוא שורש כל השמחות דקדושה וכמבואר במ״א ובליקוטי הלכות. וזה מה גדלו מעשך ה׳ מאד עמקו מחשבותך וכו׳ בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ היינו שהסט״א מגבהת עצמה לבלוע התפלות שהן בבחי׳ דין אבל באמת הוא להשמדם עדי עד. כי ע״י הכח של קדושת שבת אז התפלות הנ״ל ממצין בבית הבליעה של הסט״א עד שמוכרחין דייקא ע״י התפלות הנ״ל שהן בבחי׳ דין ליתן הקאות ולהחזיר כל הקדושות שבלעו אף גם עצמות חיותם ממש. ואז ממילא הם כלים ונאבדים לגמרי. וזה כי הנה אויביך יאבדו ותרם כראם קרני וכו׳ (ואפשר שזה ג״כ סוד השלהובא דאשא שיורד בכל ע״ש על ראשי הקליפות שרוצים לעלות ולינק מהקדושה והשלהובא הנ״ל הוא מבחי׳ גבורות כידוע שזה בחי׳ התפלה שהוא בבחי׳ דין ומשפט שהוא בחי׳ אש כ״ש כי באש ה׳ נשפט וכמבואר במ״א) בקמים עלי מרעים תשמענה אזני צדיק כתמר יפרח וכו׳. כי אדרבא ע״י שהסט״א מתגברת לבלוע את הכל ע״״ז דייקא נתרומם קרן הקדושה ביתר שאת ויתר עוז. כי ע״״ז נעשין גרים ונתוספין שכנים על הקיבוץ הק׳ וע״״ז נתרבין הבתים הק׳ בית שזה בחי׳ שתולים בבית ה׳ וכו׳ וזה ג״כ בחי׳ מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה׳ וכו׳ לביתך נאוה קדש וכו׳.

וזה שאמרו רז״ל ויכל אלוקים ביום השביעי מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה כלתה ונגמרה המלאכה כי עיקר חידוש מעש״ב הוא ע״י אמונה ושלימות האמונה הוא ע״י נבואה ונבואה נקראת מנוחה כמבפ״נ וע״כ כשבא שבת בא מנוחה שהוא בחי׳ נבואה ואז נשלמה האמונה ע״כ אז כלתה ונגמרה המלאכה ומחמת שע״י נבואה נתברר המדמה שהוא בחי׳ שינה ע״כ גם השינה של שבת יקרה וקדושה מאד כמובא.

ומחמת שכל הנ״ל כלול בקדושת ראש השנה כמבפ״נ ע״כ ארז״ל י״ט של ר״ה שחל להיות בשבת וכנ״ל כמה פעמים כי כשחל ר״ה בשבת אז טוב מאד כי אז נגמרין כל התיקונים ביתר שאת ע״י קדושת שבת וזה בחי׳ התקיעות שהיו תוקעין בכל ע״ש תקיעה הוא בחי׳ התגלות הכבוד כמבפ״נ. וזה בחי׳ כבוד שבת כנ״ל. תרועה הוא בחי׳ נבואה בחי׳ השראת השכינה כמבפ״נ שזה בחי׳ קדושת שבת כנ״ל וכמבואר בזוה״ק ובתיקונים ועיין זוהר ויקרא ד׳ קעט. דבגין כך לא זזת שכינה מישראל בכל שבתות וכו׳. שברים זה בחי׳ תיקון האמונה הק׳ וביטול אמונות כוזביות שזה נמשך בשלימות ע״י קדושת שבת וע״כ ארז״ל אפי׳ עע״ז וכו׳ מוחלין לו כנ״ל.

ומחמת שע״י קדושת שבת זוכין למוחין ודעת והדעת כלול מתלת מוחין שהם בחי׳ מחיצות פרוסות בפני תאוות ניאוף שזה בחי׳ מחנה ישראל כמה הוה תלת פרסי׳ כי זה עיקר קדושת מחנה ישראל בחי׳ והיה מחניך קדוש כמבפ״נ וע״כ נאמר אצל שבת לדעת כי אני ה׳ מקדשכם. וע״כ תחום שבת דאורייתא הוא תלת פרסי כידוע היינו כנגד בחי׳ תלת פרסי הנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ אז תתענג על ה׳ היינו שתזכה לשלימות הדעת והמוחין ששם עיקר הענג כנ״ל כ״פ וזשדרז״ל הוא גוזר והקב״ה מקיים שזה בחי׳ שלימות התפלה בבחי׳ דין שהוא כמו בגזירה שגוזר כך עפ״י הדין. וזה והרכבתיך על במותי ארץ זה בחי׳ ביטול והכנעת הסט״א. וזשדרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות ועי״ז נעשין גרים שכל זה בכלל והרכבתיך על במותי ארץ. ועי״ז נתגלה כבודו יתי׳ שהוא בחי׳ שורש נפשות ישראל שמשם באה התפשטות הנבואה. וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך. כי יעקב אבינו הוא שורש נפשות ישראל בחי׳ הכבוד הנ״ל כמבואר בליקו״א סי׳ קפא. גם הנבואה הוא בחי׳ נחלת יעקב שזה בחי׳ וסלחת וכו׳ ונחלתנו כמו שפירש״י שם. וזה כי פי ה׳ דבר דבר ה׳ זו נבואה כמבפ״נ.

וע״י התפשטות הנבואה ע״י נתתקן האמונה ונעשה שותף להקב״ה במעש״ב. וזה ג״כ בחי׳ אז תתענג על ה׳ הוא גוזר והקב״ה מקיים מאחר שהוא שותף עמו כביכול. וזה בחי׳ שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך וכשדרז״ל נותנין לו כל משאלות לבו. וזה והרכבתיך על במותי ארץ זהבחי׳ ביטול אמונות כוזביות שהם בחי׳

זוהמת הנחש. וע״כ כשעמדו ישראל על הר סיני ופסקה זוהמתן אז נעשו חירות משיעבוד מלכיות כשדרז״ל. והאכלתיך נחלת יעקב אביך כפשוטו ממש היינו שיזכה לנחלת א״י כי עיקר ירושת א״י הוא ע״י כח מעשיו הגיד לעמו וכו׳ היינו ע״י אמונה שלימה בחידוש העולם. וזה כי פי ה׳ דבר בחי׳ נבואה כי ע״י התפשטות הנבואה שהוא דבר ה׳ זו נבואה זוכין להאמין בחידוש העולם שהכל נהיה בדברו כ״ש בדבר ה׳ שמים נעשו וכו׳. ועי״ז זוכין לירושת א״י שהוא בחי׳ אל הארץ אשר דבר להם. וכן לך נחה את העם אל אשר דברתי לך.

וע״י אמונה יהיה חידוש העולם לעתיד ואז יתנהג כל העולם בבחי׳ השגחה ונפלאות. וזה ג״כ בחי׳ אז תתענג על ה׳ שהוא בחי׳ עוה״ב שהוא עין לא ראתה.

וזה ג״כ בחי׳ הוא גוזר והקב״ה מקיים מאחר שיתנהג הכל רק בהשגחה ונפלאות. וזה שדרז״ל בזוה״ק אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא שהוא בחי׳ פלא עליון ששם שורש כל הנפלאות בחי׳ בעתיקא תליא מלתא וזה והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין היינו בחי׳ עליית המלכות דקדושה שהוא בבחי׳ עקב ענוה יראת ה׳ כידוע והכנעת המלכות דסט״א שהם מבחי׳ עקב דסט״א עקב עשו כנ״ל.

וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו בחי׳ הקול קול יעקב שהוא בחי׳ הקול המשקה את הגן ששם גדילים כל הריחות והיראות. וזה והאכלתיך דייקא. כי ע״י נתתקן האכילה שתהא בבחי׳ מזונא דנשמתא בחי׳ ריח שזה בחי׳ יעקב בחי׳ ראה ריח בני כריח שדה וכו׳ ודרז״ל שנכנס עמו הגן עדן היינו בחי׳ ריח של הגן השקה ע״י בחי׳ הקול כנ״ל. וזה כי פי ה׳ דבר היינו כי ע״י נתתקן בחי׳ התוכחה שתהא בבחי׳ התוכחה של משה בחי׳ אלה הדברים אשר דבר משה וכמו שפירש״י דברי קהלת כל מקום שנאמר דברי אינו אלא דברי תוכחות וכו׳. וע״י תוכחה כזו מוסיפין ריח טוב בהנשמות שזה בחי׳ כי פי ה׳ דבר כשארז״ל שכל דבור ודיבור שיצא מפי הקב״ה נתמלא כל העולם בושם וכו׳ (שבת דף פח).

סימן יב-איה מקום כבודו

שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ. והוא עיקר קיום ושלימות של כל הבריאה כולה וכל מה שברא הקב״ה לא ברא אלא לכבודו. ועיקר התגלות כבודו יתי׳ הוא ע״י קדושת שבת בבחי׳ וביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו. וזה בחי׳ כבוד שבת וזה בחי׳ מענגיה לעולם כבוד ינחלו בחי׳ כי מכבדי אכבד.

ובשבת קודש נמשך הארת הדעת הק' על כ"א בבחי' לדעת כי אני ה' מקדשכם. וכן לדעת כי אני ה' אלקיכם ע"כ צריכין להתקשר מאד אליו ית' ולקבל על עצמו בקבלה גמורה שלא יעשה לעולם רק מה שיש בזה כבוד להשי"ת. ואפי' אם נופל ח"ו לספיקות ויש שנפילתו גדולה מאד ר"ל שנופל לספיקות והרהורים גמורים ומהרהר אחר השי"ת אעפי"כ אם יחזיק עצמו בקדושת שבת אז בוודאי סוף כל סוף יעלה מנפילתו ויוכל להיות שהנפילה והירידה תהי' תכלית עלייתו.

וזה בחי' אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו וכו' ודרז"ל אפי' עע"ז כדור אנוש מוחלין לו כי בוודאי ע"י קדושת שבת יזכה לתשובה שלימה עד שיתתקן הכל. כי מי שנופל לספיקות והרהורים הנ"ל שהם בחי' מקומות המטונפים שעליהם נאמר וכבודי לאחר לא אתן אעפי"כ גם שם יש חיות מהבורא ית' רק ששם חיותו וכבודו ית' סתום ונעלם בתכלית העלמה כי הם מקבלין חיות מבחי' מאמר סתום דבראשית שהוא בחי' איה מקום כבודו.

כי אי' וכו' הוא בחי' הכבוד העליון של המאמר העליון מכל העשרה מאמרות שהוא מאמר סתום דבראשית וע"כ כשנופל למקומות הנ"ל ומתבונן על עומק נפילתו וצועק ומבקש ומחפש ושואל גם ממקומות הנ"ל אחר כבודו ית' בבחי' איה מקום כבודו ע"ז הוא מדבק עצמו אל בחי' הכבוד העליון הנ"ל שהוא בחי' איה כנ"ל ועי"ז הוא מחי' את נפילתו ועולה משם בתכלית העליה עד שזוכה ע"ז להתגלות כבודו ית'.

וזה בחי' קרבן עולה שמכפר על הרהור הלב וכו' וזה בחי' תשובה כי זה עיקר התשובה כמובא בפנים.

ועיקר תיקון זה נמשך ע"י קדושת שבת כי שבת הוא בחי' תשובה כנ"ל כ"פ ואז עולין באמת בתכלית העליה לבחי' איה שהוא בחי' הכבוד העליון של המאמר סתום הנ"ל. שזה בחי' מה שאומרין אז בקדושת כתר איה מקום כבודו וזה בחי' עולת שבת בשבתו על עולת התמיד. כי ענין זה של בקשת איה הנ"ל הוא בחי' קרבן עולה כנ"ל ובשבת נשלם זה התיקון ביותר. וע"כ ע"י קדושת שבת זוכין לחזק לבו בהשי"ת תמיד ולחפש ולבקש תמיד אחר כבודו ית' כנ"ל. וזה בחי' משארז"ל מתן שכרה של שבת לא עבידא לאגלויי כי הוא בחי' הכבוד העליון של המאמר סתום הנ"ל וזה בחי' הנפש יתרה של שבת כי הנפש שרשה בכבוד כמבואר במ"א.

וע"כ ע"י קדושת שבת שאז מתנוצץ הארת קדושת הכבוד העליון הנ"ל ע"כ זוכין ע"ז לנפש יתרה.

וזשדרז"ל שבת וינפש כיון ששבת וי אבדה נפש. כי בשבת עצמו זוכין לקבל נפש יתרה ע"י הארת הכבוד העליון הנ"ל שהוא בחי' איה. ואחר שבת שאז חוזר ונתעלם הכבוד הנ"ל בתכלית ההעלמה. אך אעפי"כ ע"י

הרשימה שנשאר מהארת שבת זוכין עכ״פ לבלי לישאר לגמרי בתוך ההעלמה וההסתרה ח״ו רק לחפש ולחתור ולהתגעגע ולצעוק שיזכה לצאת מתוך ההסתרה שזה בחי׳ וי אבדה נפש שמרגיש וצועק עכ״פ על אבדן נפשו שזה בחי׳ בקשת איה מקום כבודו הנ״ל שעי״ז זוכה לעלות בעליה גמורה באמת כנ״ל.

וזה מזמור שיר ליום השבת ר״ת למשה. כי משה זכה לעלות לבחי׳ הכבוד העליון של מאמר סתום דבראשית הנ״ל ולהמשיך משם הי״ג מדות של רחמים ולכפר עוונות ישראל וע״כ דרז״ל בראשית בשביל משה שנקרא ראשית וכו׳ ובכל שבת יורד משה עם שאר צדיקים להעלות נפשות החיים והמתים שנפלו לתוך עמקי הקליפות ועלייתם הוא ע״י שמחפשין אחר איזה הרהורי תשובה שהרהרו בחייהם וכו׳ וכמובן בזוה״ק שזה בחי׳ הענין של איה מקום כבודו הנ״ל שמאיר ביותר ע״י קדושת שבת כנ״ל. וזה טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון היינו בחי׳ הכבוד העליון הנ״ל.

להגיד בבוקר חסדך היינו בעת הארת התגלות כבודו ית׳. ואמונתך בלילות היינו שאפי׳ בעת החשכות וההעלמה יתרה בחי׳ חשכת לילה צריכין לחזק לבו בהשי״ת ולהרבות בדיבורי אמונה ולהאמין כי גם שם נמצא השי״ת ולחפש ולדרוש גם משם אחר כבודו ית׳ בבחי׳ איה הנ״ל. וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור שזה בחי׳ עורה כבודי עורה הנבל וכינור כי גם נגינה דקדושה מסוגל לזה לעורר הלב לחפש ולדרוש אחר כבודו ית׳ בבחי׳ אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי וכו׳. וזה כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳ כי בשעת נפילה שנתעלם ממנו הארת כבודו ית׳ אזי א״א לו לשמוח בפעלו ית׳ מאחר שכל פעל ה׳ למעניהו והכל ברא לכבודו והוא יודע בעצמו שרחוק כ״כ מכבודו ית׳ אבל ע״י בקשת איה הנ״ל שזוכה לעלות בתכלית העליה אז בוודאי הוא שמח בפעלו ית׳.

וזה מה גדלו מעשך ה׳ מאד עמקו מחשבותך מאד דייקא שדרז״ל על סטרא דמותא שהם בחי׳ מקומות הנ״ל וגם שם נעלם חיותו וכבודו ית׳ ע״כ יכולין לעלות גם משם ע״י בחי׳ איה הנ״ל. וזה איש בער לא ידע וכו׳ בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ היינו התגברות הסט״א בחי׳ מקומות המטונפים שיניקתם הוא רק מהסתרה והעלמת כבודו ית׳ עד שרוצים לכפור בכל ח״ו ובאמת הוא להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה׳ כי הנה אויביך וכו׳ יתפרדו כל פועלי און ותרם כראם קרני כי לעולם ידו על העליונה ומלכותו בכל משלה ואפי׳ מי שהתגברו עליו בחי׳ המקומות הנ״ל אם לא יתייאש עצמו מן הצעקה והחיפוש ודרישה אחר כבודו ית׳ גם משם בבחי׳ איה הנ״ל עי״ז בעצמו יתבטלו ממנו כל ההסתרות הנ״ל ויזכה לעלות משם בתכלית העליה.

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא שזהבחי׳ שורש הכבוד העליון של המאמר סתום הנ״ל. והרכבתיך על במותי ארץ שניצול משיעבוד מלכיות היינו שנתבטלין כל הסט״א שיניקתם מבחי׳ ההסתרה וההעלמה הנ״ל. והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחי׳ התגלות

כבודו יתי בבחי כל זרע יעקב כבדוהו ובשביל התגלות כבודו יתי היתה כל הבריאה כנ״ל שזה בחי עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך. וזה בחי גדול יהיה כבוד הבית האחרון וכו כי הבית האחרון הוא כנגד יעקב כמו שארז״ל ואז יהיה עיקר שלימות התגלות כבודו יתי. וזשדרז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים היינו בחי מלא כל הארץ כבודו בחי וימלא כבוד ה את כל הארץ. ועיין בליקוטי הלכות הלכות תחומין הלכה ואו שם מבאר ג״כ ענין קדושת שבת וכו עפ״י המאמר הנ״ל ומאריך שם בדברים נפלאים.

!!a!!!סי יז !!!0!!! מבואר בפנים שצריך ליזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת ולקבל שבת בשמחה גדולה ועצומה וע״ז היראה בשלימות דהיינו עם דעת. כי בחול אפשר שתהיה היראה עם כסילות. ועיקר הכסילות הוא מחמת השיעבוד שיש בחול שע״ז הדעת מבולבל ואינו בשלימות אבל בשבת הוא חירות ואז הדעת שלם.

ועיקר החירות הוא ע״י התענוג והשמחה של שבת בחי אז תתענג על ה הנאמר בשבת וע״ז נעשה חירות בחי כי בשמחה תצאו. וכשיש חירות אז הדעת בשלימות ואזי היראה כראוי בבחי ירא שבת וע״ז מעלין היראות הנפולות דהיינו מה שיריאים לפעמים משר וכדומה כי ע״י הדעת מרימין אותם. ועיקר הדעת הוא בשבת ע״י השמחה שע״ז יש חירות וכו וכנ״ל כל זה מבפ״נ.

וזה אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי היינו שישמור עצמו מעשיית חפציו בשבת שהם מבחי השיעבוד שיש בחול שע״ז הדעת מבולבל וקראת לשבת ענג וכו שיקיים הענג והשמחה של שבת שע״ז נעשה חירות ואז הדעת בשלימות והיראה כראוי כנ״ל.

וזה אז תתענג על ה כי הדעת והמוחין שם עיקר הענג כנ״ל כ״פ. והרכבתיך על במותי ארץ היינו בחי עליית המלכות עד המוחין כידוע. והמלכות היא בחי יראה בחי מוראה של מלכות כידוע ועולה עד המוחין היינו שהיראה עם דעת ואין בה אחיזת הכסילות ח״ו.

וזשדרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות שהם מבחי מלך זקן וכסיל גם כי ע״ז ניצול מכל מיני יראות נפולות שמתייראה לפעמים משר וכדומה שזה ג״כ בחי שיעבוד מלכיות. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא מחבר כביכול היראה בחי מלכות עם המוחין והדעת וע״כ הוא בחי נחלה בלי מצרים כידוע וע״כ נאמר אצל יעקב אכן יש ה במקום הזה ואנכי לא ידעתי (וממילא מובן אבל עכשיו יודע שזה בחי דעת ותיכף נאמר) ויירא ויאמר וכו היינו שהיתה היראה עם דעת. וזה מה נורא המקום הזה אין זה כ״א בית אלקים וכו כי הבימה״ק הוא בחי דעת כשארז״ל כל מי שיש בו דיעה כאלו נבנה ביהמ״ק בימיו. וע״כ שם שלימות היראה שזה בחי המצוה של מורא מקדש כי שם היראה עם דעת. וזה את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו כי ע״י שמירת שבת זוכין ליראה עם דעת שזה בחי ומקדשי תיראו כנ״ל.

סי׳ יט-עיקר התכלית שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ והוא מעין עוה״ב שהוא עיקר התכלית ועיקר השגת התכלית הוא ע״י תמימות ופשיטות ויראת שמים ומצוות מעשיות וע״כ כל ישראל יש להם חלק לעוה״ב בבחי׳ סוף דבר הכל נשמע וכו׳ כי זה כל אדם יכול להשיג ולקיים משא״כ השגת המושכלות לאו כל מוחא סביל דא וכמבפ״נ. וזה בחי׳ ויקהל משה את כל עדת בנ״י ויאמר אליהם אלה הדברים אשר ציוה ה׳ לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה כי העיקר הוא העשיה לעשות מצוות מעשיות הרבה שזה בחי׳ מלאכת המשכן כי נבנה ע״ז קומת השכינה כביכול. וביום השביעי יהי׳ לכם קדש וכו׳ כי דייקא ע״ז זוכין להשיג התכלית שהוא שכר עוה״ב בחי׳ שבת כי היום לעשותם כי בעוה״ז העיקר הוא העשיה כי הוא עולם המעשה וצריכין לעשות ולקיים מצוותיו ית׳ בתמימות ובפשיטות גמור בלי שום חכמות רק באמת ובאמונה שלימה ובאהבה ויראׄ ועי״ז דייקא יזכה למחר לקבל שכרם. וזה ויקהל משה את כל עדת ב״י כי זה התכלית יכולין כל ישראל להשיג. וזה שמבואר בזוהר שהפרישם מן הערב רב. כי הערב רב נאחז בהם הרע של עמלק שהוא בחי׳ דעת דסט״א שהלכו אחר חכמתם וחקירתם הרעה ושעיקר השגת התכלית הוא ע״י השגת המושכלות של פילוסופיא וכיוצא ועי״ז נעשה העגל. וע״כ הפריש משה את ישראל מהם והודיעם שכל ישראל יש להם חלק בהשגת התכלית שהוא בחי׳ שבת ודייקא ע״י תמימות ופשיטות ומצוות מעשיות. וע״כ אסור ללמוד בשבת בספרי חכמות כמבואר בשו״ע סי׳ שז. ועיקר התכלית הוא שיהי׳ נכללין באחדותו ית׳ היינו לדבק בו ית׳ בביטול גמור ובהתפשטות הגשמיות ובפרט בשעת תפלה שזה בחי׳ הוא תהלתך והוא אלקיך כמבואר בפנים. וזה בחי׳ קדושת שבת שהוא בחי׳ שביתה וביטול גמור עד שזוכין להכלל באחדותו ית׳ שהוא בחי׳ רזא דשבתא איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳.

וזה שאמרו רז״ל יכול שיהי׳ מלאכת המשכן דוחה שבת כי מאחר שהעיקר הוא העשיה שזה בחי׳ מלאכת המשכן כנ״ל א״כ יכולין לומר שזה בעצמו הוא התכלית עד שידחה שבת היינו שלא ישתוקק כלל לדביקות וביטול גמור אליו ית׳ רק יהי׳ טרוד תמיד בעשיה לבד ובאמת תכלית כל התורה והמצוות הוא לדבקה בו ית׳ כמבואר בכל דברי רז״ל וכמבואר גם בהשיחות הק׳ שאחר הסיפמ״ע שהעיקר הוא הכיסופין והרצון וההשתוקקות אליו ית׳ עד שכל העבודות והמצוות וכו׳ שעושה לא יהיו נחשבין בעיניו לשום עבודה עדיין נגד גודל הרצון והכיסופין שיש לו אליו ית׳ כי באמת מי שיודע מעט מגדולתו ית׳ איך יכול לומר להתפאר שיעבוד אותו ית׳ ושום מלאך ושרף אינו יכול להתפאר על זאת שיוכל לעבוד אותו ית׳ רק העיקר הוא הרצון להיות רצונו חזק ותקיף תמיד להתקרב אליו ית׳ ולדבקה בו ית׳ ובתוך כך מתפללין ולומדין ועושין מצוות ובאמת כל אלו העבודות הוא רק בדרך כאלו (קלאמירסט) נגד גדולתו ית׳ וכו׳ עי״ש ועיקר הארת הרצון והדביקות הזה מאיר בשבת קודש שהוא מעין עוה״ב שהוא התכלית ועי״ז זוכין לידע שאפי׳ כל העבודות והעשיות שעושין בעוה״ז שהם בחי׳ מלאכת המשכן שזה

העיקר בעוה״ז עולם המעשה כנ״ל. אבל עיקר שלימות העשיה הוא שיהיו נכללין באחדותו יתׄ כנ״ל שזה בחיׄ תעשה מלאכה שהמלאכה נעשית מאליה מאחר שנכלל באחדותו יתׄ. וע״כ ארז״ל שמלחמת עמלק היה ע״י חילול שבת. כי עמלק היה פילוסף וכפר בעיקר ע״י החקירות והחכמות שלו שהיו מיוסדין ע״פ חכמת הטבע. אבל קדושת שבת הוא בחיׄ אמונה ויראת שמים בתמימות ופשיטות עד שזוכין ע״י״ז דייקא להכלל באחדותו יתׄ ולבטל הטבע לגמרי שזה בחיׄ ויכל אלׄ ביום השביעי מלאכתו אשר עשה ויכל ממש כביכול היינו שהמשיך הארה כזו עד שזוכין ע״י״ז לבטל עצמו אליו יתׄ בבחיׄ למעלה מכל הבריאה כולה וזה דייקא תכלית שלימות הבריאה כי רק בשביל זה נברא הכל וכמבואר בלקו״א סיׄ נב. וע״כ כל האומר ויכולו בליל שבת כאלו נעשה שותף להקב״ה במעש״ב וזה אם תשיב משבת רגלך וכוׄ אז תתענג על הׄ שיזכה להכלל באחדותו יתׄ ע״י אמונה ותפלה שהוא ג״כ בחיׄ אמונה וזה בחיׄ שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על הׄ ויתן לך משאלות לבך בחיׄ הוא גוזר והקב״ה מקיים כי יכול לבטל הטבע ע״י תפלתו השלימה. וזהו והרכבתיך על במותי ארץ ודרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות שכלולתם הוא עמלק וכ״ש ראשית גוים עמלק וכמבואר במ״א.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך שיזכה להשגת התכלית של עוה״ב שהוא נחלת יעקב שבחר לחלקו העוה״ב ודייקא ע״י קיום התורה כפשוטה בתמימות שזה בחיׄ ויעקב איש תם וכוׄ וכתיב ותמימים ינחלו טוב ואין טוב אלא תורה וכתיב תורה ציוה לנו משה מורשה קהלות יעקב וכן עיקר היראה הוא בחיׄ יעקב בחיׄ ביראתך בזכות יעקב וכוׄ.

סימן לב- יש צדיקים גנוזים

שבת הוא בחיׄ אחת עם הצדיק כנ״ל כ״פ והוא בחיׄ צדיק הגנוז כמארז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואמרו מתן שכרה לא עבידא לאגלויי כי שבת הוא שמא דקוב״ה והוא בבחיׄ זה שמי לעלם כתיב כשדרז״ל. וע״כ ארז״ל ששבת ניתן בצנעא. והוא לטובת העולם כי ע״י״ז נתעלמין ונתבטלין הספרים של חקירות וכפירות ר״ל שהם ההיפוך מקדושת שבת. כי שבת הוא שמא דקוב״ה. ושם הׄ דא ספר כי כל הגׄ בחיׄ שבת המבואר בזוהר יתרו דׄ צב והם שבת עילאה ושבת דיומא ושבת דלילא שהם בחיׄ בינה תפארת מלכות כולם נקראים ספר כמבואר בזוה״ק ועיין בזוהר תרומה על פסוק השמים מספרים וכוׄ מבואר שבשבת קודש מאירין השמות הקׄ שהם בחיׄ השלשה ספרים שבהם נברא העולם כמבואר בסׄ יצירה ועיין בפרדס שער הנתיבות פרק אׄ ועיין גם בקונטרס זה לעיל על מאמר חדי ר״ש בליקו״א סיׄ סא שם מובא

מענין הכתב והמכתב והלוחות שנבראו בע״ש בין השמשות שזה בחי׳ ספר. וזה בחי׳ כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ שם עולם אתן לו ודרז״ל זה ספר דניאל שנקרא על שמו. והספרים הנ״ל שהם בחי׳ הג׳ שבתות הנ״ל מבואר שם בזוה״ק ואלין אינון כללא ורזא דכל אורייתא תורה נביאים וכתובים.

וע״כ עיקר שלימות קריאת ס״ת הוא בשבת והכל מודים כי בשבת ניתנה תורה והתורה נקראת ספר. גם בשבת מתנוצץ ביותר אור של רוחו של משיח כי עיקר הגאולה תלוי בשמירת שבת קודש. גם משיח הוא בחי׳ משה ומשה הוא בחי׳ שבת כמובא בזוה״ק. ומחמת שיש בכ״א מישראל בחי׳ משיח ע״כ כתיב ויקהל משה את כל עדת בנ״י וציוום על שמירת שבת. ועיין במגלה עמוקות אופן רב שהנעלם של שבת גימטריא אליהו משיח בן דוד. ועיקר הדבר שבו תלוי בחי׳ משיח הוא שמירה מניאוף שזה בחי׳ קדושת שבת כמ״ש והשבתי זימה מן הארץ. ושבת נקרא ברית עולם בחי׳ שמירת הברית וכנ״ל כ״פ.

וזה בחי׳ ושמרו ב׳ני י׳שראל א׳ת ה׳שבת ר״ת ביא״ה ושמרו דייקא כי ענין זה צריך שמירה יתירה כמבואר בליקו״א סי׳ יא. ורוחו של משיח שורה על אנפי אורייתא היינו על הפנים של תורה. ועיקר הארת פנים של התוה״ק הוא בשבת שהוא בעצמה בחי׳ כלל התורה ואז ואנפהא נהירין בנהירו עילאה וכו׳ אורייתא מתעטרא בה בעטרין שלימין. וע״כ אז עיקר הזמן של חידושי תורה כמבואר בזוה״ק. ואז עיקר זמן קדושת הזווג ויחודא תתאה עד שהוא בבחי׳ איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם היינו השם י״ה שהוא בחי׳ יחודא עילאה כי שם זה מאיר בשבת קודש כמבואר בכתבים.

והנה זה הזווג הק׳ ויחודא תתאה של שבת קודש יקר מאוד כמובן בזוה״ק שזה בחי׳ ובחרו באשר חפצתי ושם מאיר ג״כ הרוה״ק שהוא בחי׳ רוח אלקים רוחו של משיח כמובא בזוה״ק תרומה דף קלו ובעי לאינון חכימי לומר חד פסוקא וכו׳ כגון רוח ה׳ עלי יען משח אותי וכו׳ בגין דאתעטרן בההוא רוח באתערותא דלהון בחדוה דשימושא וכו׳ ועיין זוהר ויקהל ד׳ רג. רד.

והנה רוחו של משיח נעשה רוח קנאה והולך ומקנא בכל מקום שמוצא איזה שמץ ניאוף ח״ו. ועכשיו בקדושת זה הזווג של שבת בא ג״כ הרוח קנאה הנ״ל בשביל חיזוק האהבה והשלום כמובא בפנים.

וע״כ הקפידו רז״ל ביותר על ענין שלום ביתו בשבת קודש בחי׳ נר שבת עדיף מפני שלום ביתו וכיוצא בזה עוד וכמבואר גם בזוה״ק ובתיקונים ועיין זוהר נשא דף קכד שבמרה נבדקו ישראל ע״י שהשליך שם קדוש אל המים כמו אצל סוטה וכו׳ וע״כ שבת במרה נצטוו כשארז״ל כי אז דייקא זכו לקדושת שבת שהוא בחי׳ רוחו של משיח וקדושת הברית כנ״ל. אך אעפי״כ מחמת שזה היחודא תתאה הוא בזה העולם יוכל לפעמים

להתקלקל השלום בית ע״י הרוח קנאה הנ״ל ע״כ ההכרח להעלים אור פנימיית קדושת שבת ששם עיקר אורו של מלך המשיח בחי׳ ועד עתיק יומין מטא.

בכדי לסלק ע״ז הרוח קנאה הנ״ל בכדי שיהיה השלום בית בשלימות וזה בחי׳ שהנעלם (דייקא) של שבת גימטריא אליהו משיח בן דוד נמצא שמעלימין בחי׳ אורו של משיח שמאיר בשלימות על ידי קדושת שבת וזה בשביל לסלק הרוח קנאה הנ״ל ולהטיל שלום בין הזווג הק׳ שיחודא תתאה שלהם בקדושה גדולה בפרט בשבת קודש שזה בחי׳ מה שגם הצדיקים הגדולים שהם בחי׳ שבת מעלימין ספריהם הק׳ בשביל הנ״ל. ואז לומדין קל וחומר מזה למעלה ומה שמי שנכתב בקדושה וכו׳ ספרי מינין שמטילין שנאה ותחרות בין ישראל וכו׳ עאכו״כ שימחו ויאבדו ויעקרו מן העולם וכו׳ כמבפ״נ.

וע״כ דרז״ל אשר פריו יתן בעתו על זווג של שבת עתו גימטריא אליהו משיח בן דוד. אליהו הוא ג״כ בחי׳ הרוח קנאה הנ״ל בחי׳ בקנאו את קנאתי וכן קנא קנאתי לה׳ וכו׳ וע״כ במוצאי שבת מזכירין תיכף אליהו הנביא ומשיח בן דוד. ומובא שאליהו יושב וכותב זכיותיהן של ישראל ששמרו את השבת נמצא שנעשה ספר מקדושת שבת. וע״כ מנחת העומר שהוא בחי׳ מנחת קנאות בדיקו דאשת חיל שהוא ע״י בחי׳ רוח קנאה הנ״ל נאמר בו ממחרת השבת יניפנו הכהן ור״ל ממחרת הפסח שנקרא ג״כ שבת כי מאיר בו ג״כ בחי׳ רוחו של משיח בחי׳ משה שע״ז היתה הגאולה. וזה וספרתם לכם ממחרת השבת וכו׳ עד ממחרת השבת השביעית תספרו וכו׳. ספירה דייקא בחי׳ הספר הנ״ל וכמובא גם בליקוטי הלכות הלכות ערב. וע״כ אחר ספירת העומר זכו לקבלת התורה ששם שורה רוחו של משיח. וע״כ כשנעשה העגל ולא וכו׳ אלא להתיר להם עריות וכו׳ כשארז״ל ולא היה אלא מעצת הערב רב שנטו אחר הספרים רעים וטמאים של דרכי הכפירות ר״ל וע״כ שיבר משה את הלוחות בכדי לסלק הרוח קנאה שלא יתקלקל ע״ז השלום שבין ישראל לאביהם שבשמים לגמרי ועיין מ״ר נשא פ׳ טית. וע״כ ארז״ל שבדקן כסוטה ואז ניצולו הכשרים שבישראל עכ״פ וזכו אח״כ לקבל הלוחות שניות.

וע״כ תיכף אחר שירד עם הלוחות שניות אז ציום על מלאכת המשכן ושמירת שבת לתקן בזה חטא העגל כשארז״ל אפי׳ ע״ז וכו׳ מוחלין לו. וזה אפי׳ ע״ז כדור אנוש דייקא כי בדור אנוש כתיב אז הוחל לקרא בשם ה׳ כי אז נתרבו הספרים טמאים של כפירות וע״ז שהם בחי׳ חילול השם ח״ו שזה בחי׳ חילול שבת.

וע״כ נסמך לו תיכף זה ספר תולדות אדם בחי׳ הספרים דקדושה שהם תיקון לזה. ולפעמים דייקא ע״י שנעלמין הספרים הק׳ ע״ז דייקא נעלמין גם הספרי טמאים הנ״ל.

וזה שדרז״ל על זה ספר תולדות אדם שרצה הקב״ה ליתן הספר תורה לאדם הראשון ולא נתנה לו היינו כנ״ל. וזה גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו שראה כל הדורות וכל הספרים שיתחברו בימיהם וכל הספרים שיתעלמו ויוגנזו. וזה ימים יוצרו ולו אחד בהם ודרז״ל זה שבת כי הכל יתתקן ע״י קדושת שבת כנ״ל.

גם ארז״ל אין משיח בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנאמר כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי. נמצא שע״י זווג של שבת שעי״ז ממשיכין נשמות קדושות לבניו וכו׳ כמבואר בזוה״ק ע״כ מתנוצץ בזה אורו של משיח.

גם ארז״ל שאמר הקב״ה לשבת כנסת ישראל יהיה בן זוגך נמצא ששבת הוא הזווג של ישראל וכשארז״ל באי כלה וכו׳ וחילול שבת ח״ו הוא בחי׳ הפגם של ניאוף ח״ו כמבואר בתיקונים. וכמו שלענין זווג סתם ארז״ל זכו שכינה שרויה ביניהם לא זכו אש אוכלתן היינו האש של הרוח קנאה הנ״ל בבחי׳ תבער כמו אש קנאתך כמו כן לענין קדושת שבת שעי״ז שכינתא שרייא על רישייהו דישראל כמבואר בתיקונים. וחילול שבת ח״ו הוא בבחי׳ אש אוכלתן שזה בחי׳ לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת וכשארז״ל אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת ח״ו וזש״כ (ירמיה יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים על כסא דוד שזה בחי׳ התנוצצות אורו של משיח. ואם לא תשמעון אלי והצתי אש בשעריה היינו בחי׳ האש של הרוח קנאה הנ״ל.

והנה זה הרוח קנאה הולך ומקנא בכל מקום שיש איזה חילול שבת שזה בחי׳ מחלליה מות יומת כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא וכו׳ כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת. אך אפי׳ במקום שאין חילול שבת ח״ו נמצא ג״כ הרוח קנאה הנ״ל והוא בא לשם בשביל אהבה היינו שמזהיר ומעורר ומזכיר לשמור עצמו מכל מיני חילולי שבת בשביל שיהיה האהבה והיחוד שבין ישראל לקדושת שבת בשלימות.

אך אעפי״כ מחמת שבזה העולם יש לחוש שלא יתקלקל ח״ו השלום והאהבה ע״י זה הרוח קנאה ע״כ הזהירה התורה על פיקוח נפש שדוחה שבת. וע״י שלפעמים מחללין שבת ח״ו בשביל להציל איזה נפש מישראל ע״ז מסלקין בחי׳ הרוח קנאה ששורה על קדושת שבת ואז השלום בשלימות. שזה בחי׳ שבת שלום. כי בזה בעצמו רואין גודל האהבה והשלום שיש להשי״ת עם ישראל עד שבשביל ספק הצלת איזה נפש מישראל מצוה לחלל את השבת שהיא שקולה ככל התורה כולה ומזה נגלה לכל שעיקר הרוח קנאה ששורה על קדושת שבת הוא רק בשביל אהבה ושלום כנ״ל.

וזה שדרשו רז״ל (יומא ד׳ פה) את שבתותי תשמורו יכול לכל תלמוד לומר אך חלק היינו שפיקוח נפש דוחה שבת כי אך הוא לשון מיעוט

שהוא בחי׳ צימצום והעלמת האור של קדושת שבת בשביל פיקוח נפש וכן דרשו שם כי קדש היא לכם היא מסורה בידכם ואין אתם מסורין בידה כי הוא כמו האשה שהיא מסורה ברשות הבעל וכן דרשו שם ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וכו׳ חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה וכן וחי בהם ולא שימות בהם וכ״ז בכדי לסלק קצת הרוח קנאה שלא יהיה נעשה ע״י פירוד ומחלוקת ח״ו. רק אדרבא ע״ז אנו יודעין שגם הרוח קנאה לא בא רק בשביל אהבה ושלום וזה בחי׳ ושמרו בנ״י את השבת שדרז״ל מזה חלל עליו שבת אחת שזה בחי׳ מה שהצדיקים מעלימין את ספריהם שהם בחי׳ קדושת שבת שזה בחי׳ שמי שנכתב בקדושה ימחה וכו׳ וזה לעשות את השבת לדורותם כי ע״ז דייקא שומרין שבתות הרבה כי לומדין ע״ז ק״ו למעלה עד שכל הספרי מינין וכו׳ כלין ואובדין ואז יכולין להתקרב אליו ית׳ ולשמור שבתות הרבה לדורות עולם. גם לעשות את השבת לדורותם מרמז שע״ז נמשך בחי׳ הולדת הדורות בחי׳ ונקתה ונזרעה זרע הנאמר אצל שמי שנכתב בקדושה ימחה. כי בחי׳ הספר הנ״ל הוא בחי׳ זה ספר תולדות אדם כמבואר בזוהר בראשית ד׳ לז המובא בפנים. וע״י הולדת הדורות מאיר ביותר רוחו של משיח שזה בחי׳ כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי כשדרז״ל וכנ״ל נמצא שע״י ההעלמה עצמה ע״ז בא התגלות משיח. וזה ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש מאחר שאינו זוכה להוליד בנים א״כ אין לו חלק בהמשכת רוחו של משיח. כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבנים ובנות שם עולם אתן לו זה ספר וכו׳ וכנ״ל כי ע״י שמירת שבת יהיה לו חלק בהמשכת רוחו של משיח ע״י שיהיה לו חלק גדול בהספרים הק׳ שעליהם שורה רוחו של משיח כנ״ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם שורש רוחו של משיח בחי׳ ועד עתיק יומין מטי וכנ״ל. והרכבתיך על במותי ארץ ודרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שנאבדין ונעקרין ספרי המינין שהם שורש המלכות דסט״א בחי׳ והמלכות תהפך למינות שזה בחי׳ וכל הרשעה כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ. והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחי׳ השמירה מניאוף בשלימות כשדרז״ל על יעקב חבל נחלתו לפי שהיו זרעו דומה לחבל וכו׳ שכולם שומרים עצמן מן הניאוף וכו׳ (מ״ר נשא פ׳ טית) גם כי כל הספרים הק׳ המיוסדים על יסוד אמונתינו הק׳ (שהם היפוך ספרי המינים ימ״ש) הם בחי׳ נחלת יעקב כ״ש (ירמיה יוד) נבער כל אדם מדעת וכו׳ כי שקר נסכו ולא רוח בם הבל המה מעשה תיעתועים בעת פקודתם יאבדו. לא באלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא וישראל שבט נחלתו ה׳ צבאות שמו בחי׳ הספרים הק׳ של יסוד אמונתינו הק׳ שהם בחי׳ שם ה׳ כנ״ל.

ובענין זה יש לבאר רוב ענין מזמור שי ליום השבת ומובן ממילא.

סי׳ לג לד-ויחד יתרו צריכין לשמוח מאד מאד בשבת קודש כמבואר בזוה״ק וכנ״ל כ״פ. כי שבת הוא עולם הנשמות ומעין עוה״ב שהוא

התכלית שכולו טוב ואפילו תענוגי הגוף שמתענגין בשבת קודש יקרים וקדושים מאוד וע״י עונג שבת ניצולין מדינה של גיהנם ומחיבוט הקבר ג״כ כמובן בילקוט חדש ערך שבת בשם בעל עשרה מאמרות. ועיין בחיי פ׳ בשלח על פסוק ורמה לא היתה בו ובבעל הטורים שם. ע״כ יכולין לשמוח אז גם עם הגוף. גם ע״י קדושת שבת זוכין להסתכל ולהכלל בשורש הכל שהוא בחי׳ אחד בחי׳ איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו׳ וכנ״ל כ״פ. ושם שורש כל הטובות כולם הן ברוחניות הן בגשמיות וכולם נכללים שם באחדות אחד. וע״כ ע״י קדושת שבת יכולין לשמוח מכל הטובות יחד הן שלו הן של חבירו הן של כל ישראל כולם וע״כ אז השמחה גדולה מאד ומאירה באור גדול מאד מאד כמבפ״נ. וזה בחי׳ כי שמחתני ה׳ בפעליך במעשה ידך ארנן שאומרים בכניסת שבת ומבארין ביותר שאפי׳ הצלחת הרשעים וכו׳ לא תבלבל את השמחה מאחר שזוכין אז להסתכל על התכלית וסוף כל סוף שאז בודאי יהיה מפלת הרשעים באין תקומה ותוגדל הצלחת הצדיקים ושל כלל ישראל עד אין סוף ולעולמי עד ולנצח נצחים.

סימן לח-לפעמים הגדול הולך וכו׳

ארז״ל קדושת שבת קביעא וקיימא ימים טובים ישראל הוא דמקדשי להו וע״כ אומרים מקדש השבת וישראל והזמנים וידוע כי הצדיק האמת הוא כלול מקדושת שבת וקדושת יו״ט וע״כ צריך האדם להקביל פני רבו גם בשבת כמבואר בזוה״ק ורמב״ן וכתהאריז״ל.

אך עיקר החיוב הוא ברגל כמארז״ל חייב אדם להקביל פני רבו ברגל כי קדושת יו״ט הוא בחי׳ שהתלמידים באים להרב להאיר להם ואז נתוסף גם הארה להרב בבחי׳ ומתלמידי יותר מכולם כמאמר כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל וכמובן גם בליקו״א סי׳ קסו מענין אלישע וזה בחי׳ מקרא קדש בחי׳ ישראל הוא דמקדשי להו. אבל קדושת שבת הוא קביעא וקיימא ונקראת קודש ממש. רק שמגודל חמלתו ית׳ ואהבתו הגדולה לישראל הוא ממשיך אור קדושת שבת גם לתוך ביתו ומקומו של כל אחד שזה בחי׳ שהרב נוסע ובא לבית התלמידים להאיר להם. וזשדרז״ל כי קדש היא לכם היא מסורה בידכם וכו׳ היינו כנ״ל. וזה מחמת מעלת קדושת שבת שהוא מלבשת ומצמצמת גודל הארת קדושתה עד שגם אנחנו נוכל לקבל איזה התנוצצות והארת קדושתה שזה בחי׳ שהרב מוריד ומכניע עצמו לילך לבית התלמידים שעי״ז נתמעט האור קצת ויוכלו גם הם לקבל כמבפ״נ.

וזה בחי׳ מה שמבואר בכתבים ההפרש בין המוחין של שבת לשל יו״ט. כי בשבת מתלבשין המוחין בלבושין יתרים מחמת גודל הארתו יותר

מביו״ט והיינו ג״כ בבחי׳ הנ״ל. וזה ג״כ מה שהיו צריכין לעלות לרגל ביו״ט דייקא ולא בשבת והיינו ג״כ כנ״ל. ואעפי״כ בוודאי גם קדושת שבת בעי הכנה והשתוקקות לקבל הארת קדושתה כמו הרב שנוסע ובא לבית התלמידים אעפי״כ בוודאי הם צריכים הכנה להכין אזנם ולבבם לשמוע ולקבל דבריו וגם היושר עכ״פ לצאת לקראתו לקבל פניו הק׳ שזה בחי׳ מה שהיו יוצאין בערב שבת דייקא לקראת שבת מלכתא היינו כנ״ל. וזה בחי׳ אך את שבתותי תשמורו אך הוא לשון מיעוט וצמצום מאחר שקדושת שבת מלבשת ומצמצמת אורה ובאה אליכם לתוך ביתכם להאיר לכם מקדושתה ע״כ תהיו נזהרין עכ״פ בשמירתה היטב. וזה כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה׳ מקדשכם היינו כי קדש הוא היינו שהיא בעצמה קודש ולא מקרא קדש כנ״ל וזה כי קדש היא לכם היא מסורה בידכם כנ״ל.

והנה עיקר הארת שבת ויו״ט הוא המוחין הגדולים שזוכה כ״א לקבל כפי בחינתו. ולפעמים מאירין בו ע״י הארת פנים שזה בחי׳ ואנפהא נהירין בנהירו עילאה הנאמר בשבת וכן ביו״ט מאיר אור הפנים כמבואר במ״א וזה בחי׳ גודל השמחה של שבת ויו״ט בחי׳ שובע שמחות את פניך. ולפעמים צריכין להאיר לו ע״י יסורים ובזיונות כמבפ״נ וזה בחי׳ משארז״ל שבת במרה נצטוו.

והימים טובים הם ימי דין כשארז״ל בד׳ פרקים העולם נידון וזה ג״כ בחי׳ היראה הגדולה שמאיר בשבת ויו״ט כמבואר במ״א.

וזה בחי׳ הבושה שצריכין להתבייש קודם שנכנסים לקדושת שבת כמבואר בכתבים. כי ע״י הבושה מבטל גשמיותו קצת בבחי׳ אעא דלא סליק בי׳ נהורא מבטשין ליה ואז יוכל לקבל קצת הארת קדושת שבת.

ומחמת שבהכנעת הגדול אצל הקטן כנ״ל יש כמה בחינות כי לפעמים הוא בתנועה בעלמא ולפעמים צריך לילך ולנסוע אליו ממש כמבפ״נ. וזה בחי׳ ויקהל משה את כל עדת בנ״י וזה היה ג״כ בחי׳ הכנעה והתקרבות אליהם אעפ״י שהם באו אליו אבל הכל היה ע״י שהקהילם ואז ציום על אזהרת שבת ומלאכת המשכן כי גם מלאכת המשכן היה בבחי׳ זו שהגדול בא אצל הקטן כ״ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

סימן לט-לכו חזו

מובא בפנים כי כל הבריאה לא היתה אלא בשביל ישראל וישראל בעצמן עיקר בריאתם בשביל בחי׳ שבת שהוא התכלית. כי שבת הוא תכלית

מעשה שמים וארץ שהוא בחי׳ עולם הנשמות שהוא עולם שכולו שבת ואז ישיגו את השי״ת כראוי בלי שום מסך המבדיל ובלי שום מונע. כי אז יהיה נעשה אחדות גמור וכ״א יהיה מראה באצבעו זה ה׳ קוינו לו כשארז״ל וזהו התכלית שבשביל זה נברא הכל וכו׳. וצריך כ״א להעמיק עיונו בזה לדעת ולהכיר גדולת השי״ת ע״י כל דבר ודבר עד שיבא לבחי׳ התכלית של אותו הדבר שהיא בחי׳ שבת עולם הנשמות. וצריכין להשתוקק ולהתגעגע מאד שנזכה למנהיג ורועה נאמן שיהיה בבחי׳ משרבע״ה שיהיה לו כח להאיר אפי׳ בקטני הערך שהם בבחי׳ רגלין שגם הם יהיו יכולין להשיג ולדעת התכלית על ידי כל מפעלות ה׳ שזה בחי׳ לכו חזו, לכו דייקא שגם הרגלין שהם כלי ההליכה גם הם יחזו מפעלות ה׳ אשר שם שמות בארץ שמות ר״ת תכלית מעשה שמים וארץ ורז״ל דרשו אל תקרי שמות אלא שמות דהיינו עולם הנשמות (בחי׳ נפש חיה הוא שמו) שהוא התכלית הוא מלובש ונאחז בארץ השפלה הזו ע״י עוה״ז השפל דייקא על ידו מוכרחין להשיג התכלית וכל הנשמות מוכרחין לבא לזה העולם דייקא כדי להשיג התכלית על ידו וכו׳ עי״ש עוד. ומזה מובן ממילא מעלת הבאים על שבת קודש להצדיק והמנהיג אמתי כי על ידו יכולין ביותר להשיג את התכלית שזה עיקר קדושת שבת כנ״ל.

וזה בחי׳ זכור את יום השבת לקדשו וארז״ל זכרהו מאחד בשבת. כי זהו העיקר להשיג את התכלית שהוא בחי׳ שבת ע״י כל הנבראים שבעולם שנבראו בששת ימי המעשה. וזה בחי׳ אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות וכו׳ כי עיקר השגת התכלית ע״י כל הנבראים שבעולם זוכין ע״י קדושת שבת כי בשבת נמשכין מוחין גדולים עד שעי״ז אפי׳ קטני ערך שהם בבחי׳ רגלין יכולין להשיג את התכלית שזה בחי׳ אם תשיב משבת רגלך. וזה בחי׳ ויכלו השמים והארץ וכל צבאם ויכל אל׳ ביום השביעי מלאכתו אשר עשה ויכולו דייקא וכן ויכל דייקא מלשון תכלית. כי עיקר תכלית הבריאה של כל הנבראים הוא להכיר על ידם גדולת הבורא ית׳ שהוא בחי׳ שבת כנ״ל וזה זוכין ע״י קדושת שבת בעצמו בבחי׳ כי אות הוא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה׳ מקדשכם. קדש הוא בחי׳ המוחין שעל ידם משיגין התכלית. וזה ג״כ לדעת כי אני ה׳ אלקיכם כי זה עיקר הידיעה להכיר אותו ית׳ ולדעת אותו וכנ״ל. וזה מובן ממילא שכל מה שסמוך אצל שבת ביותר אז מאיר ומתנוצץ קדושת שבת ביותר וזוכין ביותר להשגת התכלית. וזה בחי׳ זכרהו מאחד בשבת דייקא כי אעפ״י שאחד בשבת רחוק מאד עדיין מקדושת שבת הבא אעפי״כ צריכין גם אז לזכור את השבת היינו להשתוקק להשיג התכלית שהוא בחי׳ שבת ע״י כל דבר שבעולם אפי׳ ע״י הנבראים שבאחד בשבת שהיו רחוקים עדיין מקדושת שבת וכמובן בפנים.

ובאמת א״א לידע ולהבין בזה כלל ובפרט כפי המבואר בכתבים שיש בחי׳ שבת קודם הבריאה ושבת שאחר הבריאה שבששת ימי בראשית. נמצא שדייקא אחד בשבת שהיה רחוק מקדושת שבת הבא אבל היה סמוך ביותר לקדושת שבת שקודם הבריאה (ואין לנו עסק בזה כפי מיעוט דעתינו) אך לענינינו בוודאי אחד בשבת הגם שהוא רחוק מקדושת שבת

הבא. אבל הוא סמוך עדיין להארת קדושת שבת העבר וכן יום שני ושלישי.

וביום רביעי מתחיל להתנוצץ הארת קדושת שבת הבא כשארז״לך א׳ ב׳ ג׳ אחר השבת ד׳ ה׳ ו׳ קודם השבת וכמבואר בכתבים.

ע״כ עיקר השלימות ע״י שתי שבתות דייקא כי ע״ז זוכין להשיג התכלית בשלימות ע״י כל הנבראים שבעולם שנבראו מאחד בשבת עד שבת כנ״ל. ואז בוודאי היו נגאלין כי עיקר הגאולה ע״י הדעת כידוע.

גם כי ע״י שמירת שתי שבתות שבסגולתם להשיג התכלית על ידם ע״ז יבא משיח שהוא יהיה המנהיג האמת והרועה נאמן בתכלית השלימות והוא יגאלנו ויאיר השגת התכלית לכל ישראל כולם מקטון ועד גדול בבחי׳ כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם. וזה בחי׳ ויקהל משה את כל עדת בנ״י וצום אז על מלאכת המשכן ואזהרת שבת. כי ציורא דמשכנא כציורא דעובדא דבראשית. וע״כ ע״י מלאכת המשכן וקדושת שבת יכולין כל ישראל להשיג התכלית ע״י כל הנבראים שבמעשה בראשית. וזה בחי׳ מעלת קדושת הזווג של שבת. כי אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף כי כולם מוכרחין לעבור דרך זה העולם ולהשיג התכלית על ידו דייקא כנ״ל. ובענין זה יש כמה בחינות כי לאו כ״א זוכה להשיג התכלית בזה העולם.

ע״כ יהיה גמר התיקון ע״י משיח בן דוד כי יגמור התיקון של כל הנשמות כולם ודייקא ע״י שכבר היו בזה העולם כנ״ל. וע״כ אותן הנשמות שנמשכין ע״י הזווג של שבת שהוא בעצמו בחי׳ התכלית ועל ידו עיקר השגת התכלית ע״כ בוודאי יהיו ת״ח וקדושים ויזכו להשיג התכלית ביותר וכמבואר בזוה״ק. וזה ואל יאמר בן הנכר וכו׳ הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו כי מאחר שכל הבריאה היתה רק בשביל ישראל בשביל שיזכו להשיג התכלית שהוא בחי׳ שבת עולם הנשמות א״כ אין להבן נכר חלק בזה לכאורה. וכן ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש מאחר שאינו מוליד בנים ואין לו חלק בהמשכת הנשמות לזה העולם להשיג התכלית. וזה כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי דייקא בחי׳ שתי שבתות הנ״ל וכשדרז״ל ונתתי להם בביתי ובחומותי (שהם בחי׳ דעת ואמונה כנ״ל כ״פ ועי״ז דייקא נמשך השגת התכלית) יד ושם טוב מבנים ובנות שם עולם אתן לו וכו׳ כי התכלית הוא בחי׳ עולם הנפשות שזה בחי׳ שם בחי׳ נפש חיה הוא שמו כנ״ל ע״כ יזכו לשם עולם כי יזכו שיהיה להם חלק גדול בהשגת התכלית של שאר נשמות ישראל רבים שזה טוב עוד יותר מבנים ובנות שהם מועטים. וע״כ דרשו בזוה״ק זה הפסוק לענין קדושת הזווג של שבת. כי הוא ג״כ בבחי׳ זו כנ״ל. וזה הדרש ובחרו באשר חפצתי דא זווגא דמטרוניתא היינו כי אז מזדווג כביכול בחי׳ הדעת עם בחי׳ האמונה שע״ז יכולין להשיג התכלית כנ״ל שע״כ אז עיקר זמן קדושת הזווג כנ״ל. וזה ובני הנכר וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בית תפלתי שזה בחי׳ הגאולה

(כמשדרז״ל מזה שע״י שמירת שבת נגאלין) ולא עוד אלא שהוא בחי׳ התכלית של הגאולה בחי׳ תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ה׳ כי שם יזכו לקבל הארת הדעת והמוחין בשלימות עד שעי״ז ישיגו התכלית נאום ה׳ מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו כי משיח בן דוד יבא ויגאלינו ויקבץ נדחינו בקרוב ואז יגמור התיקון של כל נשמות ישראל אפי׳ של בחי׳ נדחי ישראל ויתקן גם נשמות הגרים עד שכולם יזכו להשיג התכלית וכ״ז נמשך ע״י קדושת שבת כנ״ל.

וזה מ׳זמור ש׳יר ל׳יום ה׳שבת ר״ת למש״ה כי רק ע״י משה זוכין להשיג התכלית שהוא בחי׳ שבת. וזה טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון היינו בחי׳ התכלית שהוא בחי׳ שם כנ״ל והוא דבר גבוה ועליון מאד כמבואר גם בפנים. וזה להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות כי השגת התכלית הוא ע״י הדעת (שמלובש בחסדים כנ״ל בפנים בסי׳ כו) והאמונה כנ״ל וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור שהם כלי זמר גשמיים ואעפי״כ עליהם מזמרין להשי״ת ויש להם כח לעורר הלב להשיג התכלית. וזה כי שמחתני ה׳ בפעליך במעשה ידיך ארנן כי הכל נברא בשביל השגת התכלית. כי ע״י קדושת שבת יכולין להשיג התכלית ע״י כל הנבראים שבעולם. וזה בחי׳ לפיכך יפארו ויברכו לאל כל יצוריו וכו׳ המנחיל מנוחה לעמו ישראל בקדושתו ביום שבת קודש. כי מאחר שע״י קדושת שבת יכולין להשיג התכלית ע״י כל היצורים שבעולם שבאמת רק בשביל זה נבראו ונוצרו כנ״ל ע״כ גם הם משבחים ומפארים ומברכים להשי״ת על שנתן לישראל קדושת שבת וזה מה גדלו מעשיך ה׳ מאד עמקו מחשבותיך כי התכלית הזה שהוא בחי׳ שבת עולם המחשבה הוא עמוק מאד ומלובש בכל מעשה ה׳ אשר עשה בבחי׳ כל פעל ה׳ למעניהו. וזה איש בער לא ידע וכו׳ היינו שתפס לדוגמא קצת מענין זה שיכולין להשיג התכלית ע״י כל הנבראים שבעולם. כי הלא העולם רחוקים מאד מהתכלית ע״י שהוא נעלם ונסתר מאד בזה העולם ורואין ברוב הפעמים הצלחת הרשעים שהם בוודאי רחוקים מהתכלית. וכן להיפך יסורי הצדיקים ועמלם אעפ״י שהם בוודאי סמוכים וקרובים אל התכלית. וזה בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ להשמדם עדי עד וכו׳ צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגא וכו׳.

וכלל השאלה עם התשובה ביחד היינו כי מהנבראים שבזה העולם רואין ג״כ עניינים כאלו כי עשבי השדה הם רבים מאד וגדלים מעצמם בלי שום יגיעה ועמל וכמו כן הצלחת הרשעים ג״כ שעתם מצלחת מאד בלי שום יגיעה ועמל, אבל מה בהצלחתם ומה התכלית מזה כי הוא רק לשעה קלה וחיש קל מהרה יכלו ויאבדו כמו העשב שבבוקר יציץ וחלף ולערב ימולל ויבש.

אבל הצלחת הצדיקים שבוודאי באה להם ביגיעה רבה וזמן רב אבל הצלחתם הוא נצחיית כי עושין פירות וגזען מחליף כמו התמר והארז. וזשדרז״ל מה תמר ואז צלן למרחוק אף מתן שכרם של צדיקים רחוק והיה עקב תשמעון וכו׳ מה תמרה וארז לבן מכוון למעלה אף הצדיקים

לבם מכוון למעלה להקב״ה מה תמרה וארז יש להם תאוה כך הצדיקים יש להם תאוה ומה תאוותם הקב״ה דכתיב קוה קויתי ה׳ וכו׳ עי״ש היינו כנ״ל כי הצדיקים כל מגמתם הוא להשיג התכלית היינו לידע ולהכיר אותו ית׳ שזה בחי׳ זה ה׳ קוינו לו הנ״ל ובוודאי יזכו כולם לזה התכלית לעולמי עד ולנצח נצחים.

סימן מ-מי שיודע מא״י

מבואר בזוהר חדש שיר השירים כי שבת הוא בחי׳ תפילין דמארי עלמא. ותפילין דמארי עלמא הן בחי׳ ההתפארות שהש״י מתפאר עם ישראל כמו שארז״ל וע״כ מבואר בזוהר ויקהל השי״ת אומר על מי שמקבל קדושת שבת כראוי ישראל אשר בך אתפאר.

וע״י ההתפארות הנ״ל נעשה מזה השגחת השי״ת כביכול כמבפ״נ. וע״כ שבת הוא בחי׳ תלת גוונין דעינא ובת עין בחי׳ ראיה והשגחה. ומזה נמשך קדושת א״י שאוירה מחכים כמבפ״נ וזה שאמרו רז,ל אם משמרין אתם את השבת נכנסין אתם לא״י כי קדושת ארץ ישראל תלוי בקדושת שבת וכנ״ל כ״פ.

וזה בחי׳ הלחם משנה של שבת שהוא בחי׳ שפע כפולה בחי׳ השפע של א״י כ״ש לכן בארצם משנה יירשו וכמובן בפנים וע״כ ארז״ל כל המענג את השבת נותנין לו כל משאלות לבו כי ע״י בחי׳ השפע כפולה נתמלא לו כל רצונו וכמובן בפנים. וע״כ למדו זאת מדכתיב אז תתענג על ה׳ וכתיב שכן ארץ ורעה אמונה והתענג על ה׳ ויתן לך משאלות לבך וזה שכן ארץ דייקא בחי׳ ירושת א״י. וע״י קדושת שבת נמשך קדושת א״י למקומו של כל אחד בחי׳ ראו כי ה׳ נתן לכם את השבת. כי שבת הוא בחי׳ ההתפארות שהשי״ת מתפאר עם ישראל שזה בחי׳ כי אות הוא ביני וביניכם וכו׳ וכן ביני ובין בנ״י אות הוא לעולם. וע״י שרואין ומסתכלין בהתפארות הזה ע״י נעשין עיניו ג״כ בבחי׳ עיני ה׳ ואז בכל מקום שהוא מסתכל ורואה שם נעשה שם ג״כ בחי׳ אוירא דא״י מחכים. וזה ראו כי ה׳ וכו׳ ע״כ הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים שהוא בחי׳ שפע כפולה הנ״ל שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו. כי מקומו של כל אחד נתקדש ע״י בקדושת א״י כנ״ל.

וזה בחי׳ ויקהל משה ודרז״ל שמצוה להקהיל קהלות בכל שבת ולדרוש להם בד״ת. כי בזה שדורשין בד״ת לרבים דייקא ועוסקים עמהם לקרבם להשי״ת ע״י נתגדל כביכול ההתפארות של השי״ת עם ישראל ומאיר

ע״ז קדושת שבת קודש ביותר ונמשך ונתגלה ע״י זה קדושת א״י ביותר. וע״כ מצוה להקביל פני רבו בשבת. כי הרב והמנהיג שעוסק עם תלמידיו לקרבם להשי״ת הוא בחי׳ ההתפארות של השי״ת כמבפ״נ. וע״כ ע״י שמקבלין פניו ומסתכלין בו בשבת זוכין לקבל קדושת שבת ביותר. וזה בחי׳ המוחין שזוכין לקבל בשבת. כי נמשך אז על כ״א כפי בחינתו בחי׳ אוירא דא״י מחכים.

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ ודרז״ל שנותנין לו כל משאלות לבו כנ״ל. והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך זה בחי׳ ירושת א״י כמו שפירשו המפרשים ז״ל היינו כנ״ל. וע״כ דרז״ל שנותנין לו נחלה בלי מצרים כי בכל מקום שמסתכל ורואה שם נמשך לשם קדושת א״י כנ״ל.

סי׳ מה-בענין בני אדם שבת הוא נקודה הפנימיית וממנה יונקים כל הששה ימים שהם בחי׳ העיגולים סביב הנקודה כמבואר בזוה״ק. והקליפות מוליכין את הרשעים סביב הנקודה בבחי׳ סביב רשעים יתהלכון ואינם מניחין אותם להתקרב לפנים אל הנקודה הפנימיית. וכל זמן שהם עדיין בתוך העיגולים עדיין יש להם תקוה להתקרב אל הנקודה הפנימיית וכו׳ והצדיק הוא בחי׳ שבת בחי׳ הנקודה הפנימיית שממנו יונקים הכל כמובא כל זה מבפ״נ. ומזה מובן ממילא מעלת ההתקרבות לצדיקים בשבת קודש מאחר ששניהם הן בחי׳ נקודה הפנימיית ע״כ לפעמים ע״י קדושת שבת זוכה להתקרב אל הצדיק ביותר. ולפעמים על ידי ההתקרבות להצדיק זוכה להתקרב לקדושת שבת ביותר. וזה בחי׳ ויקהל משה את כל עדת ב״י ואז נצטוו על שבת. כי ע״י שנקהלו כולם אל משה שהוא הנקודה הפנימיית ע״כ הודיע להם אז מקדושת שבת ביותר עד שאפי׳ מלאכת המשכן אינו דוחה שבת. וזה זכור את יום השבת לקדשו ודרז״ל זכרהו מאחד בשבת. היינו שאפי׳ מי שאינו זוכה ח״ו להתקרב באמת לבחי׳ הנקודה הפנימיית עצמה שהוא בחי׳ קדושת שבת עכ״פ צריך ליזהר מאד שלא לצאת מהעיגולים שהם הששה ימים שהם בחי׳ העיגולים סביב הנקודה הנ״ל כי כל זמן שהוא עדיין בתוך העיגולים יש לו תקוה להתקרב אל הנקודה הפנימיית שהוא בחי׳ קדושת שבת וזה בחי׳ זכריהו מאחד בשבת.

ואולי יש לפרש בזה משארז״ל (שבת סט ע״ב) היה מהלך במדבר ואינו יודע מתי שבת מונה ששה ומקדש יום א׳ בקידושא ואבדלתא וכו׳ והובא בש״ע או״ח סי׳ שד. כי אעפ״י שאינו יודע מתי שבת ואינו יודע להתקרב אל הנקודה הפנימיית ומוכרח לעשות מלאכה כדי פרנסתו אפי׳ ביום זה שמקדשו משום פיקוח נפש כשארז״ל שם. אעפ״כ מונה ששה ומקדש יום אחד בקידושא ואבדלתא בכדי להיות לו לזכרון קדושת שבת כי ע״י שמונה ששה ומקדש יום אחד הוא נזהר שלא לצאת מן העיגולים לגמרי עכ״פ ועי״ז יוכל לזכות להתקרב אל הנקודה (וצריכין לבאר עוד בזה).

וזה שמובא בזוהר הק' ויקרא ד' קעט לא זזה שכינה מישראל בכל שבתות וימים טובים ואפילו בשבתות דחול וכו' ופירשו המפרשים ז"ל דהיינו ע"ד היה מהלך במדבר מונה ששה ומקדש יום אחד אעפ"י שאפשר שיום זה שהוא מקדשו הוא מימי החול. ולפי ענייננו מבואר קצת ביותר. כי אפי' מי שאינו זוכה להתקרב אל הנקודה הפנימיית בעצמה שהוא עצם קדושת שבת.

אך אעפי"כ גם הוא כרוך אחר קדושת שבת במה שנזהר בנפשו שלא לצאת מן העיגולים עכ"פ כי אולי יש תקוה להתקרב ע"י להנקודה שזה בחי' זכריהו מאחד בשבת שזה בחי' שבתות דחול. היינו אעפ"י שהשגתו והרגשתו בקדושת שבת הוא מעוטה וקטנה מאד והוא רק בבחי' שבתות דחול היינו בחי' מה שנמשך הארת קדושת שבת על כל ששת ימי החול מחמת שהוא הנקודה הפנימיית שבתוך העיגולים שממנו יונקים כולם שזה בחי' מה שארז"ל א ב ג הם אחר השבת ד ה ו קודם השבת וכמבואר בכתבי' מזה. וזה ג"כ בחי' זכריהו מאחד בשבת כי קדושת שבת נמשך על כל ששת ימי החול. ומי שהרגשתו בשבת בעצמה בהארת קדושת שבת הוא רק בבחי' שבתות דחול ואעפי"כ הוא נזהר בנפשו להחזיק בזה עכ"פ להחיות את נפשו בקדושת שבת איך שהוא ואיך שהוא ואעפ"י שהוא רק בבחי' שבתות דחול בבחי' זכריהו מאחד בשבת כנ"ל ע"י זוכה ג"כ שלא זזה שכינה ממנו וע"י יש לו תקוה להתקרב אל הנקודה עצמה כנ"ל.

סימן סז-בראשית לעיני כל ישראל

מבואר בזוהר הק' בראשית ד' כא שבשבת שולטין המאורי אור ונכנעין המאורי אש עד מוצאי שבת. ובזה מובן משארז"ל שחורבן ביהמ"ק היה במוצאי שבת כי החורבן היה ע"י המאורי אש כמבפ"נ שהתחלת שליטתם הוא במו"ש כנ"ל. גם שבת הוא בחי' המוחין הק' שזה בחי' כי קדש הוא כידוע. גם שבת הוא בחי' תלת גווינין דעינא ובת עין כמבפ"נ. גם שבת הוא שמא דקוב"ה שהוא שורש הד' יסודות שהם ג"כ בחי' שבת שין בת כידוע. שין הם האבות שהם שורש אש מים רוח. בת הוא בחי' מלכות שהוא שורש יסוד העפר כידוע וכנ"ל כ"פ. גם זה ידוע ששבת הוא בחי' הצדיק יסוד עולם שהוא בחי' יסוד הפשוט שממנו נמשכין כל הד' יסודות והוא הפאר והחן וכו' של העולם שזה בחי' ונח מצא חן נח הוא בחי' שבת נייחא דעילאין ותתאין כידוע. והוא בחי' הצדיק הנ"ל כמבפ"נ וזה בחי' תפארת עטה ליום המנוחה בחי' פאר הנ"ל וזה בחי' ענג שבת שהוא ר"ת עדן נהר גן שהוא בחי' היסוד הפשוט שעלי' נאמר ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן כמובא בזוה"ק וכמבפ"נ. וע"כ ע"י שנכללין בקדושת שבת באמת נפתחין העינים בבחי' ראו כי ה' נתן לכם את השבת

וזוכה כ״א לראות א״ע איך הוא אוחז בכל המדות שנמשכין מהד׳ יסודות. וע״כ מצוה להקביל פני רבו בשבת כי זה בחי׳ והיו עיניך רואות את מוריך שהוא בחינת הסתכלות פני הצדיק הנ״ל שע״ז זוכין ג״כ לראות ולהסתכל על עצמו איך הוא אוחז בכל המדות כנ״ל כמבפ״נ לעיל בסי׳ סו. וע״כ שבת הוא בחי׳ תשובה כנ״ל כ״פ כי ע״ז נתעוררין בוודאי לתשובה שלימה גם כי זה בחי׳ מה שהצדיק בעצמו עושה תשובה בעד כל ישראל כנ״ל בסי׳ סו הנ״ל. וע״כ בכל מקום שנזכר בנין ביהמ״ק נזכר שבת. כי הביהמ״ק הוא בחי׳ עינים ושבת הוא בחי׳ הגוונין דעינא המאירין לביהמ״ק שהוא בחי׳ עינים כמבואר כל זה בפנים.

וע״י קדושת שבת שהוא בחי׳ ראש בית ע״ז אנחנו נקראים בני הבית ונכנע הראש כל חוצות וע״כ פתח התנא במסכת שבת כיצד העני עומד בחוץ. העני הוא הס״מ שהוא בחי׳ הראש כל חוצות וע״כ ע״י קדושת שבת הוא עומד בחוץ ובעה״ב בפנים. והס״מ הוא בחי׳ עני עם הכולל גימ׳ כשמו או שחסר אז האלף משמו שהוא עיקר חיותו וע״כ הוא אז בחי׳ עני. וע״כ ארז״ל לית עניא מכלבא שמרמז ג״כ עליו כידוע וכשארז״ל כלבים בוכים וכו׳. וע״כ שבת הוא בחי׳ תפילין כנ״ל כ״פ כי הוא בחי׳ ראש בית היינו המוחין של התפילין עם הבתים כמבפ״נ. וע״י חילול שבת ח״ו נתמעט ונתעלם כביכול שם ה׳ ואזי נסתלקין ונכנעין מאורי אור ח״ו ונתגברין מאורי האש שזה בחי׳ שריפת הביהמ״ק כמבואר בפנים. וזה שכתוב (ירמיה יז) ואם לא תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת והצתי אש בשעריה וכו׳ וזשארז״ל לא חרבה ירושלים אלא על שחללו בה את השבת וכן אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש בו חילול שבת ח״ו.

וע״י שמתאבלין על חורבן ירושלים וביהמ״ק ע״ז נכנעין המאורי אש ומאירין המאורי אור שהם בחי׳ שבת.

וזה בחי׳ לא תבערו אש בכל מושבותיכם ר״ת מתאבל וזה ביום השבת וכו׳ כמבפ״נ. וזה לעשות את השבת לדורותם ודרז״ל לדרתם כתיב מלשון דירה. כי ע״י קדושת שמירת שבת ניצולין משריפות ונתקיימין דירות ישראל גם ע״ז זוכין לבנין ביהמ״ק ששם עיקר הדירה של שורש קדושת ישראל בחי׳ מכון לשבתך פעלת ה׳ וכמבפ״נ וזה ג״כ לדורותם כפשוטו כי כל הדורות נמשכין מן הצדיק שהוא בחי׳ הראש בית בחי׳ שבת כמבפ״נ וע״כ עיקר זמן קדושת הזווג הוא בשבת כי אז זוכין להמשיך נשמות קדושות לבניו כמבואר בזוה״ק וזה מחמת כי משם נמשכין כל הדורות הק׳ שהם בחי׳ אלה תולדות נח בחי׳ קורא הדורות מראש שזה בחי׳ הראש בית שהוא בחי׳ שבת וע״כ אותיות ראי״ש סמוכין וקודמין לאותיות שב״ת כמובא כי הם בחי׳ אחת כנ״ל.

וזה ואל יאמר בן הנכר וכו׳ הבדל יבדילני ה׳ מעל עמו מאחר שאינו מדורות ישראל שנמשכין מהראש בית הנ״ל. ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש מאחר שאינו מוליד ואין לו חלק בהמשכת הדורות. כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ונתתי להם בביתי ובחומותי דייקא

(כי עיקר קיום הבתים וחומות הק׳ של ישראל וקיום הביהמ״ק נמשך מקדושת שבת שזה בחי׳ לדרתם כתיב) יד ושם טוב מבנים ובנות שם עולם אתן לו וכו׳ כי שבת הוא שמא דקוב״ה וע״כ יזכה לשם עולם יהיה לו חלק גדול בקיום הדורות הק׳ והבתים הק׳ שזה בחי׳ לדרתם וכן בהמשכת הדורות של כלל ישראל שנמשך מקדושת שבת שזה בחי׳ לדורותם כפשוטו כנ״ל. וע״כ דרש בזוה״ק פסוק זה לענין הזווג של שבת כי זה בחי׳ קדושת הזווג של שבת כנ״ל. וזה ובני הנכר וכו׳ כל שומר שבת מחללו וכו׳ והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי וכו׳ כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים נאום ה׳ מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו. כי דרכי ה׳ נפלאי׳ מאד עד שכל בחי׳ ירידות יכולין להתהפך לעליות גדולות וכבר ארז״ל לא גלו ישראל אלא כדי שיתוספו עליהם גרים נמצא שמה שחרבו בתי ישראל הק׳ ונעשו גולים ומטולטלי׳ בבחי׳ תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות וזה היה ע״י חילול שבת כנ״ל וע״כ ע״י שמירת שבת לא די שנתקבצו נדחי ישראל שהם בחי׳ האבני קדש הנ״ל ויאספו אותם מן החוץ אל הבתים הק׳. רק אדרבא ע״י״ז יתוספו עליהם גרים הבאים מן העכו״ם שהם באמת מסטרא דראש כל חוצות. אך אעפי״כ גם בהם יש איזה חיות דקדושה מבחי׳ ניצוצות הק׳ שנפלו לתוכם ודייקא ע״י גלות ישראל נתבררו הניצוצות הק׳ ויהי׳ נעשים מהן גרים ויתקבצו ג״כ לתוך הבתים דקדושה ששרש כולם הוא הביהמ״ק שהוא בחי׳ הבית של הראש בית. שזה בחי׳ כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים וכו׳ מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו אלו הגרים.

וזה מזמור שיר ליום השבת ר״ת למשה כי משה הוא עיקר הראש בית בחי׳ בכל ביתי נאמן הוא וזה שדרז״ל בראשית ברא בשביל משה וכו׳ והוא עוסק בכניסת שבת להעלות נשמות החיים והמתים שנפלו לעמקי הקליפות שזה בחי׳ תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות. וזה טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון כי אז עיקר התגלות שם ה׳ בחי׳ שבת שמא דקוב״ה. וגם כי שבת הוא בחי׳ תשובה כנ״ל שזה ג״כ בחי׳ טוב להודות לה׳ כשארז״ל מלשון תשובה וידוי דברים וע״י״ז נשלם כביכול שמו י״ת כמבואר בסי׳ סו הנ״ל. וזה בחי׳ ולזמר לשמך עליון. וזה להגיד בבוקר (שאז זמן שליטת המאורי אור והם בבחי׳ חסדים בחי׳ יומם יצוה ה׳ חסדו) וזה חסדך ואמונתך בלילות שאפי׳ בלילה שאז זמן שליטת המאורי אש אעפי״כ גם הם נכנעין אל בחי׳ המאורי אור ע״י בחי׳ אמונה. וזה כי שמחתני ה׳ בפעליך במעשה ידיך ארנן. כי כלל הבריאה שבמע״ב הוא ג״כ בחי׳ בית שזה בחי׳ ב׳ דבראשית כשדרז״ל ולמה נברא העולם בבית וכו׳ וע״כ על זמן החורבן נאמר והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו׳ וכאלו כל העולם חרב ע״י בחי׳ שליטת המאורי אש. אבל בשבת שאז מאירין המאורי אור שזה בחי׳ הראש בית אז כל העולם במילואו ובשלימותו. שזה בחי׳ ויכל אל׳ ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. כי יום השביעי הוא בחי׳ הראש שמאיר להבית שהוא כלל הבריאה כולה כנ״ל וזה מה גדלו מעשיך ה׳ הוא בחי׳ כלל הבריאה שהוא בחי׳ הבית. וזה מאד עמקו מחשבותיך הן בחי׳ המוחין בחי׳ הראש בית. וזה איש בער לא

ידע וכו' בפרוח רשעים וכו' היינו בזמן שליטת המאורי אש אבל הוא להשמדם עדי עד כי מהאש יצאו והאש תאכלם בחי' תמותת רשע רעה. ובקדושה זה בחי' השלהובא דאשא שיורד בערב שבת לכוות ראשי הקליפות ולהשפילם כמובא בכתבים. אבל צדיק כתמר יפרח וכו' כי עושה פירות וגזעו מחליף כי ממנו נמשכין כל הדורות כנ"ל.

וזה שתולים בבית ה' כי הוא בבחי' המוחין והגוונין המאירין להביהמ"ק שזה בחי' המוחין של התפילין שהם בתוך הבתים כמבפ"נ.

סימן עא-חבלים נפלו לי בנעימים

עיקר המוח והחכמה הוא באי"י כשארז"ל אין חכמה כחכמת אי"י וכבר מבואר לעיל כ"פ שעיקר קדושת אי"י תלוי בשמירת שבת קודש שזה בחי' וגם אני נשאתי את ידי להם במדבר לבלתי הביא אותם אל הארץ וכו' יען במשפטי מאסו וכו' ואת שבתותי חיללו (יחזקאל כ) וכן להיפך מקרא מלא דבר הכתוב אם תשיב משבת רגלך והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו ירושת אי"י. וכ"א מישראל יש לו חלק בקדושת שבת בבחי' ויקהל משה את כל עדת בני"י וציום על שבת.

וכן כ"א יש לו חלק באי"י וכפי חלקו שיש לו בקדושת שבת ואי"י כן הוא מקבל ויונק מהמוחין של אי"י. וע"כ המוחין של אי"י הן בחי' נועם שמנעימין זה לזה בהלכה שזה בחי' דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום כי נמשכין מקדושת שבת שאז שופע הנועם העליון כמבואר בזוה"ק.

וזה בחי' ויהי נועם שאומרין במוצ"ש בכדי להמשיך הארת קדושת שבת על ששת ימי החול כידוע וזה ג"כ בחי' שבת שלום כי הנועם העליון הוא בחי' שלום כנ"ל. וע"כ צריכין בשבת ליזהר ביותר מכל מיני מחלוקת שזה בחי' לא תבערו אש בכל מושבותיכם כידוע. וזה בחי' קדושת הזווג של שבת. כי ע"י השפעת נועם העליון נתעוררין שלהובין דרחימותא שזה בחי' מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים שזה בחי' ענג שבת שמאיר בו שפע נועם העליון שמשם באין שלהובין דרחימותא שע"ז נתעוררין לקדושת הזווג בשביל הולדות קדושות שע"ז נתגדל כבודו ית' בשביל זה נברא הכל. וזה בחי' כבוד שבת כי ע"י קדושת שבת נתגדל כבודו ית' כנ"ל. וזה וקראת לשבת ענג ולקדוש ה' מכובד. וזה מענגיה לעולם כבוד ינחלו.

ומחמת שעיקר הכלי לקבל השפעת נעם העליון נעשה ע״י צדקה כמבפ״נ ע״כ צריכין להרבות בצדקה של שבת. וע״כ הקופה של צדקה מתחלקת בכל ערב שבת. וזה בחי׳ וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת) שמש צדקה ודרז״ל שמש בשבת צדקה לעניים היינו כי שמש הוא בחי׳ שלום כשארז״ל מה השמש שלום לעולם כמובא בפירש״י פ׳ משפטים על פסוק אם זרחה עליו השמש וכו׳. והשלום הוא בחי׳ נועם כנ״ל וזה שמש בשבת היינו שהשלום והאהבה של שבת שהוא בחי׳ שפע נועם העליון מקבלין בשלימות ע״י צדקה לעניים וע״כ ארז״ל שצריכין להתנדב לצדקה קודם הזווג כי ע״י צדקה נעשה כלי לקבל שפע נועם העליון שעי״ז בא ההולדה דקדושה כנ״ל. וזה ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש מאחר שאינו מוליד ואין לו חלק בהתגלות כבודו ית׳ שבא ע״י ההולדה כנ״ל. כי כה אמר ה׳ לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכו׳ ונתתי להם בביתי ובחומותי (ששם עיקר התגלות כבודו ית׳ בחי׳ ובהיכלו כולו אומר כבוד בחי׳ וכבוד ה׳ מלא את הבית) יד ושם טוב מבנים ובנות כי ע״י שמירת שבת שלהם ממשיכין שפע נועם העליון ויש להם חלק גדול בהתגלות כבודו ית׳ שבא ע״י הולדות של כלל ישראל.

וע״כ דרש בזוה״ק פסוק זה על הזווג של שבת כי זה סוד הזווג של שבת כנ״ל. וזה ושמרו בנ״י את השבת לעשות את השבת לדרתם כי ע״י נמשך הולדת הדורות. וע״כ מרומז פסוק זה זווג של שבת כמובא.

וזה מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון. עליו״ן גימטריא נוע״ם כי אז שופע הנועם העליון שמשם נמשכין כל הזמירות בחי׳ נעים זמירות ישראל כמבפ״נ. וע״כ בוודאי טוב אז לזמר לשמו בבחי׳ זמרו לשמו כי נעים. וזה עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכינור שזה בחי׳ כינור נעים עם נבל. וזה כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳ כי ע״י שפע נועם העליון נעשה הולדה ונתגלה כבודו ית׳ שבשביל זה נברא הכל. וזה בפרוח רשעים כמו עשב וכו׳ ומבואר בכתבים שמרמז על מה שבערב שבת אז הטוב שבנגה עולה ונכלל בקדושה ואז רוצים גם הקליפות טמאות לעלות עמה ולינק מהקדושה ואז יורד שלהובא דאשא על ראשם ומשפילם וכו׳ שזה בחי׳ להשמדם עדי עד וכו׳.

היינו כי ע״י שפוגמין בכבוד השי״ת עי״ז נופלין לבחי׳ מוחין של חוץ לארץ שהן בחי׳ חובלין שחובלין זה לזה בהלכה והנה יש בהם טוב הרבה מאחר שעכ״פ עוסקין בדבר הלכה רק מחמת שנאחז בהם הרע השולט ביותר בח״ל. ע״כ אינם יכולים להשוות עצמן יחד והם חולקין זה עם זה וחובלין זה את זה. והנה המוחין של חוץ לארץ הם מבקשים תיקון לעצמן. וע״כ כשמתחיל להתנוצץ קדושת שבת שאז עיקר השפעת נועם העליון כנ״ל אז הם באים ג״כ להתתקן ונופלין לתוך בחי׳ המוחין של א״י שהן בחי׳ נועם בבחי׳ חבלים נפלו לי בנעימים כמבפ״נ וזה בחי׳ מה שהטוב שבנגה נכלל אז בקדושה והרע שבו וכן הקליפות טמאות לגמרי נופלין למטה ע״י השלהובא דאשא הנ״ל וזה כי הנה אויביך יאבדו וכו׳ וזה צדיק כתמר יפרח ומובא שס״ת קרח כי גם הוא מקבל תיקון ע״י

קדושת שבת היינו כנ״ל. כי החובלין נתתקנין כ״כ עד שגם קרח שנאחז בו מאד הרע שבחובלים עד שחלק על משה רבינו בעצמו.

אעפי״כ גם הטוב שבו יקבל תיקון ע״י קדושת שבת וזשדרז״ל מה תמרה זו נאוה במראיה וכל פירותיה מתוקים כך הצדיקים היינו בחי׳ מה יפית ומה נעמת הנ״ל. מה תמרה יש לה תאוה כך הצדיקים ומה תאוותם הקב״ה וכו׳. היינו כי משפע נועם העליון נתעוררין שלהובין דרחימותא כנ״ל וזה כארז בלבנון ישגא ודרש בזוהר ויקרא ד׳ טז בלבנון ודאי דא עדן עילאה דעליה כתיב עין לא ראתה וכו׳ (עיין מקדש מלך שם) כי גם הנועם מקבל ונשפע עוד מלמעלה יותר היינו מבחי׳ עדן עילאה הנ״ל וזה שתולים בבית ה׳ ודרז״ל על שעתיד הקב״ה לקבץ הגליות מחו״ל לא״י.

היינו שיעלו מבחי׳ מוחין של חו״ל לבחי׳ מוחין של א״י.

וזה להגיד כי ישר ה׳ צורי וכו׳ כי המוחין של חו״ל שהם בבחי׳ מחלוקת הם בבחי׳ חלק לבם שמעקמין את הלב עד שבאים להרהר גם אחר השי״ת כביכול. אבל ע״י מוחין של א״י זוכין לידע ולהגיד כי צדיק וישר ה׳ ולא עולתה בו. ומחמת שהטוב שבנגה שזה בחי׳ הטוב שבחובלים עולה ונתתקן ע״י קדושת שבת ע״כ נעשין ע״ז גרים כידוע שהגרים הם מבחי׳ הטוב שבנגה. וזה בחי׳ שנים מקרא ואחד תרגום. כי גם התרגום בחי׳ נגה נכלל בקדושה. וזה ובני הנכר הנלוים על ה׳ וכו׳ כל שומר שבת וכו׳ והביאותים אל הר קדשי וכו׳ נאום ה׳ מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו אלו הגרים היינו כנ״ל וע״כ ארז״ל שע״י הסעודות של שבת ניצולין מחבלי משיח. כי חבלי משיח יהי׳ ג״כ מחמת שיבאו החובלים לקבל תיקון ומחמת זה יתעורר קטגוריא בין התי״ח כמו שפירש״י שם וכל זה מחמת החובלים שהן בבחי׳ מחלוקת אבל ע״י קדושת שבת ניצולין מזה כנ״ל.

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם שרש המוחין הק׳ שהם בבחי׳ נועם העליון הנ״ל והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחי׳ עליית המלכות דקדושה שזה בחי׳ התגלות כבודו ית׳ שבא ע״י השפע הנועם הנ״ל. וזהו שדרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות שהם בחי׳ הרע שבחובלים שבא ע״י שפוגמין בבחי׳ מלכות דקדושה שהוא בחי׳ כבוד שמים כנ״ל וע״כ נקראים המלכות דסט״א עכו״ם מחבלים כרמים ונקראים ג״כ חבלי רשעים חבלי מות חבלי שאול כידוע וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחי׳ הכלי שנעשה ע״י הצדקה לקבל בה שפע נועם העליון בכדי שיהיה נעשה ע״ז הולדה ויתגדל כבודו ית׳ שזה בחי׳ כל זרע יעקב כבדוהו ויעקב הוא בחי׳ צדקה כמבואר כ״ז בפנים. וע״כ בניו של יעקב שהם עיקר נחלתו כ״ש הנה נחלת ה׳ בנים נקראים נטעי נעמנים כ״ש (ישעי׳ יז) על כן תטעי נטעי נעמנים ופרש״י נטעת נטעים נעמנים שנים עשר בני יעקב וכו׳ היינו כנ״ל כי הולדה שלהם נמשך ע״י שפע נועם העליון כנ״ל. גם והאכלתיך נחלת יעקב כפשוטו היינו ירושת א״י ששם המוחין בבחי׳ נועם הנ״ל וזשדרז״ל

שזוכה לנחלה בלי מצרים כי זוכה לתקן עי״ז גם המוחין של חו״ל שהם בבחי׳ חובלים ע״י שהרע שבהם נופל ונתבטל והטוב שבהם נכלל בקדושה הנ״ל.

סימן עב-חיים נצחיים

ע״י קדושת שבת זוכין לקבל גדולה שזה בחי׳ וגם האוהבים דבריה גדולה בחרו. ועיקר הגדולה הוא שפלות. וזה יהיה עיקר התחיה של לעתיד שיהיה נחיה ויקום בתחיה השפלות של כל או״א ועי״ז יהיה האדם בבחי׳ בלתי גבול ויהיה יכול להשיג תענוג עוה״ב הרוחני שהוא ג״כ בבחי׳ בלתי גבול ויחיה חיים נצחיים של עוה״ב שהם בבחי׳ בלתי גבול כמבפ״נ. וכמו כן לענין קדושת שבת שהוא מעין עוה״ב וע״כ ארז״ל נותנין לו נחלה בלי מצרים היינו בלי גבול ונאמר בו טועמיה חיים זכו היינו שזוכה לחיים נצחיים היינו שנחיה השפלות שעי״ז הוא בבחי׳ אין ואין לו שום גבול ויוכל עי״ז להשיג בחי׳ תענוג עוה״ב שהוא בחי׳ בלתי גבול כנ״ל. גם ע״י השבת זוכה כ״א כפי בחינתו לקבל התנוצצות המוחין כנ״ל כ״פ. והמוחין והדעת הן בחי׳ בנין ביהמ״ק כמבפ״נ וזה שנסמך שבת לבנין ביהמ״ק.

וכפי מה שמקבל התנוצצות המוחין כן זוכה לקבל גדולה. כי הגדולה בחי׳ מלכות הוא אסור וקשור ברהיטי מוחין בבחי׳ מלך אסור ברהטים ברהיטי מוחין.

וכל המוחין פרטיים הם מקבלין ממוח הכולל שהוא חכם הדור. וזה בחי׳ ויקהל משה את כל עדת ב״י. ואז ציום על מלאכת המשכן דאקרי נמי מקדש ועל הזהרת שבת וע״כ מצוה להקביל פני רבו בשבת כי ע״י שרבו החכם הכולל רואה אותו ומסתכל בו עי״ז מתנוצץ מוחו וזוכה לקבל קדושת שבת ביותר שזה בעצמו בחי׳ התנוצצות המוחין בחי׳ כי קדש היא שהם המוחין כידוע ועי״ז מקבל גדולה.

וע״כ מצוה בשבת לחדש חידושין דאורייתא כי ע״י התנוצצות המוחין הנ״ל זוכין לחדש בתורה כמבפ״נ. וע״כ הכל מודים שבשבת ניתנה תורה. וזה ג״כ בחי׳ הבושה והיראה הגדולה הנמשך על האדם בשבת בחי׳ יראו בשת ירא שבת. כי שבת אותיות בשת כמובא. כי ע״י חידושי וביאורי תורה הנ״ל נמשך בושה כמבפ״נ וע״י הבושה זוכין לתשובה שהוא ג״כ בחי׳ שבת כנ״ל כ״פ. ותשובה הוא בחי׳ חיים כ״ש והשיבו וחיו בחי׳ חיים נצחיים של עוה״ב בחי׳ שבת שנאמר בו טועמיה חיים זכו ועי״ז חוזר ונחיה וקם בתחיה השפלות של משה רבינו שמלובש בכל אבר ואבר של כ״א מישראל ועי״ז זוכין לענג שבת ענג עוה״ב שהוא בלתי גבול כנ״ל.

וזש״כ (ירמי׳ יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים וכו׳ היינו בחי׳ הגדולה והמלכות שזוכין לקבל ע״י התנוצצות המוחין של שבת כנ״ל. וזה בחי׳ הג׳ שבתות המובא בזוה״ק שבת עילאה שבת דיומא שבת דלילא. שבת עילאה הוא בחי׳ חכמה ובינה בחי׳ התנוצצות המוחין או אפשר כי שבת עילאה מורה על בחי׳ אור עוה״ב עצמו שמתנוצץ ומאיר בשבת קודש שהוא מעין עוה״ב. שבת דיומא זה בחי׳ תפארת שהוא בחי׳ התורה כידוע היינו בחי׳ החידושי תורה שזוכין ע״י״ז. שבת דלילא הוא בחי׳ מלכות בחי׳ הגדולה והמלכות שמקבלין ע״י״ז כנ״ל.

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ שיזכה לקבל ענג עוה״ב שהוא בלתי גבול. והרכבתיך על במותי ארץ בחי׳ הגדולה ומלכות שזוכין לקבל ע״י קדושת שבת. והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחי׳ היראה והשפלות שזוכה לקבל שזה בחי׳ נחלת יעקב שזכה לזה שזה בחי׳ עקב ענוה יראת ה׳ והשפלות הזה הוא בחי׳ חיים נצחיים כנ״ל. וע״כ ארז״ל יעקב אבינו לא מת.

וזשדרז״ל על זה שזוכה לנחלה בלי מצרים כי ע״י בחי׳ חיים נצחיים שנחיה השפלות הנ״ל עד שהוא בבחי׳ אין ובלתי גבול זוכה לקבל ענג שבת ענג עוה״ב שהוא בלתי גבול בחי׳ נחלה בלי מצרים כנ״ל. גם החידושי תורה הנ״ל הם בחי׳ נחלת יעקב בחי׳ מורשה קהלת יעקב. וזה והרכבתיך על במותי ארץ. ר״ל שיזכה לגדולה ומלכות והגדולה תהיה כלולה מענוה שזה עיקר הגדולה בחי׳ במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו כמבפ״נ ואז יש שלימות לשניהם וזשדרז״ל שניצול משיעבוד מלכיות היינו שאין להמלכות דסט״א שהן בחי׳ גאוה ועזות שום אחיזה בהגדולה והמלכות דקדושה מאחר שהיא כלולה עם ענוה ושפלות. וכן הענוה בשלימות ואינו בבחי׳ שפל ונבזה ועצל שע״י״ז יכול להיות נכנע לפעמים לפני בעלי גאוה. וענוה כזו נקראת ענוה פסולה וחנופה כמבואר במ״א וזה נקרא ג״כ בחי׳ שיעבוד מלכיות דסט״א שמלכותם הוא רק ע״י עזות כשארז״ל גם כי כשהענוה אינה בשלימות הוא רק בבחי׳ מרה שחורה והמוח משועבד ע״י״ז בבחי׳ שיעבוד מלכיות וע״כ עיקר שלימות הענוה כשהיא כלולה עם הגדולה ומלכות דקדושה שזה בחי׳ שנחיה וקם בתחיה השפלות שבו בבחי׳ חיים נצחיים וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחי׳ החידושי תורה כנ״ל.

סימן עג-תהלים מסוגל לתשובה

שבת הוא בחי' בינה כמבואר בזוה"ק. ובינה הוא שורש בחי' תשובה כידוע וכ"ש ולבבו יבין ושב. וע"כ שבת הוא בחי' תשובה כנ"ל כ"פ. ומחמת שאמירת מזמורי תהלים מסוגל לתשובה ע"כ מרבים במזמורי תהלים בשבת גם בסדר התפלה ורבים מישראל נוהגים לומר מזמורי תהלים הרבה בכל שבת. וע"כ אדה"ר כשנודע לו כח התשובה פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת כי שבת הוא בחי' תשובה וכמבפ"נ בליקו"א סי' ע"ט. וע"כ אמר תיכף טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון היינו לומר מזמורי תהלים הרבה. וע"כ מ"ט ימי הספירה שהם כנגד מ"ט שערי תשובה כמבפ"נ נאמר בהם וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' וקורא לפסח שבת כי יציאת מצרים שהוא בחי' תשובה הוא בחי' שבת וזה עד ממחרת השבת השביעית תספרו וכו' היינו כנ"ל. כי כל החמשים שערי תשובה כלולים בקדושת שבת. וע"כ הכל מודים כי בשבת ניתנה תורה שזה בחי' שביום החמשים אז וירד ה' על הר סיני שזה בחי' ואשובה אליכם שזה בחי' שער החמשים כמובא בפנים.

וזה אם תשיב משבת וכו' אז תתענג על ה' היינו שיזכה לעבור בכל המ"ט שערי תשובה עד שיגיע לשער החמשים של תשובה שהוא בחי' תשובת השי"ת בעצמו כביכול בחי' ואשובה אליכם. והרכבתיך על במותי ארץ ודרז"ל שניצול משיעבוד מלכיות כי אין הגאולה תלוי אלא בתשובה כשארז"ל. גם כי ארז"ל רצוני לעשות רצונך ומי מעכב שאור שבעיסה ושיעבוד מלכיות והנה ע"י קדושת שבת נכנע השאור שבעיסה והבטיח הכתוב שלא יהיה לו עיכוב לתשובה גם משיעבוד מלכיות. וזה והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא בחי' תשובה שניתנה רק לבני יעקב ולא לעכו"ם כמבואר בקדמונים ז"ל באריכות הובא קצת גם בליקוט חדש ערך תשובה. גם נחלת ה' בנים. וע"כ נחלת יעקב הם הי"ב שבטי יעקב שהם בחי' מ"ט שערי תשובה כמבפ"נ וזה בחי' שבטי יה עדות לישראל להודות לשם ה' בחי' תהלים גם נחלת יעקב הוא בחי' תהלים כשארז"ל (מ"ר ויצא פ' עד) שיעקב אמר כל ספר תהלים שנאמר ואתה קדוש יושב תהלות ישראל, ישראל סבא וע"כ מבואר אצל יעקב ששמר את השבת שהוא שורש בחי' תשובה כנ"ל.

וע"כ דרז"ל שזוכה לנחלה בלי מצרים כי אין לך דבר שעומד בפני התשובה. גם כי ע"י אמירת תהלים נתבטלין כל המצרים והמניעות שיש לאדם על תשובה כי ע"י תהלים זוכה להגיע להאות והשער של תשובה השייך לו וגם לפתוח השער. ואפי' מי שאין לו שום התעוררות לתשובה זוכה ע"י תהלים להתעורר לעשות תשובה נמצא שהוא בחי' נחלה בלי מצרים.

סימן עז-רצועה היתה יוצאת

שבת הוא בחי' תפילין מוחין כידוע וכנ"ל כ"פ. גם בשבת זוכין ליראה בחי' ירא שבת. כי שבת הוא ג"כ בחי' מלכות והמלכות הוא מקור היראה בחי' מוראה של מלכות וע"כ נמשך אז היראה על האדם כשארז"ל מפני שאימת שבת עליו ואפי' ע"ה ירא לשקר בשבת וע"כ השומרי שבת נקראים יראי שמי כ"ש וזרחה לכם יראי שמי וכו' וכשדרז"ל וכנ"ל כ"פ.

והיראה הנ"ל הוא בחי' הרצועה שעוברת בתוך המעברתא של תפילין היינו היראה שעוברת בתוך המוחין והתפילין כי ראשית חכמה יראת ה' וכמבואר בפנים והנה גם בחול ע"י שאוכלין בקדושה וביראת שמים ממתיקין את היראה בחי' הרצועה הנ"ל בכדי שלא ישתלשל ממנה איזה צער ח"ו וכמבפ"נ. ובשבת קודש אז האכילה בוודאי בקדושה אצל כל אדם כי אכילת שבת כולו קודש. ואז ממילא היראה באה להאדם בשעת אכילה בבחי' לעת האוכל גשי הלום וכו' כמבפ"נ ועי"ז זוכין להנצל מכל צער (כי אכילת שבת הוא בחי' המתקת הדינים כמובא) ולא עוד אלא שזוכין שנעשה מהפה קומת אדם היינו שנתתקן הדיבור שזה בחי' ודבר דבר הנאמר בשבת. כי הפה נשלם באור גדול בשעת אכילת שבת וכמבפ"נ לעיל בליקו"א סי' נז. עד שזוכה לעליה יותר גדולה לבחי' שכינה מדברת מתוך גרונו שזה בחי' הרוה"ק שנמשך על כ"א כפי בחינתו בשבת קודש כמבואר בזוה"ק (ממילא מובן כי יש בזה ענינים דקים ורוחניים מאד שא"א לבארם).

וזה אם תשיב משבת רגלך וכו' וקראת לשבת ענג (בחי' הסעודות של שבת) וכו' אז תתענג על ה' דא עתיקא קדישא שהוא שרש המוחין העליונים ונפלאים מאד. גם משם שורש המתקת כל הדינים וזשארז"ל שנותנין לו כל משאלות לבו כי ניצול ע"י מכל צער.

וזה והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחי' עליית המלכות שהוא היראה כנ"ל. וע"כ דרז"ל על זה שניצול משיעבוד מלכיות שהם בחי' היראות הנפולות בחי' מוראה של מלכות. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז"א שהוא בחי' אדם היושב על הכסא כידוע ויעקב אבינו הוא מרכבה להאדם הנ"ל וע"כ צורתו חקוקה בכה"כ כמבואר בזוה"ק וזה והאכלתיך דייקא כי זוכה לזה ע"י האכילה דקדושה של קדושת שבת. שע"י נעשה הפה בבחי' קומת אדם ואח"כ נתעלה עוד יותר עד שנעשה בבחי' אדם היושב אל הכסא. וזשדרז"ל שזוכה לנחלה בלי מצרים כי האדם הנ"ל הוא בבחי' נחלה בלי מצרים כמבואר בכתבים.

וזה כי פי ה' דבר היינו שזוכה לבחי' שכינה מדברת מתוך גרונו שזה בחי' כי פי ה' דבר וצריכין עוד לבאר בענין זה ואין כאן מקומו עיין זוהר פנחס רכ"ח ע"א בענין אדם היושב על הכסא הנ"ל. ועיין ג"כ בזוהר ויקרא טז ע"א בענין יעקב וכו'. ועיין גם במקדש מלך שם.

סימן עח-בענין הנהגות הפשוטות

ארז״ל חד אמר לא ניתנה שבת אלא לתענוג וח״א לא ניתנה שבת אלא לד״ת ולא פליגי מ״ד לתענוג אלו ת״ח שהם יגיעים בתורה כל ימות השבוע ובשבת הם באים ומתענגים ומ״ד לת״ת אלו הפועלים שהם עמלים במלאכתם כל ימות השבוע ובשבת הם באים ומתעסקים בתורה. גם ארז״ל ששת ימים תעבוד וכו׳ בנוהג שבעולם מלך ב״ו אומר לעבדי׳ עשו עמכם יום אחד ועמי ששה ימים. אבל הקב״ה אינו כן אלא כך אמר הקב״ה לישראל בני עשו עמכם ששת ימים ועשו עמי יום אחד (פסיקתא דעשרת הדברות) ולפי המבפ״נ מובן הענין היטב כי עיקר החיים הוא התורה וכל הפורש מן התורה כפורש מן החיים ובאמת א״א להיות דבוק בהתורה תמיד בלי הפסק רגע. כי אפי׳ הבעל תורה ואפי׳ הבעל השגה וכו׳ בהכרח להיות בטלין מן התורה איזה זמן בשביל לעסוק בצרכי הגוף וא״כ במה מחיין עצמן בזו השעה שבטלין מן התורה שאז הוא בבחי׳ איש פשוט. ומכש״כ שיש אנשים פשוטים ממש ואעפי״כ הם כשרים ויראי שמים וצריכים לקבל איזה חיות מהתורה שהוא עיקר החיים ובאמת הם רחוקים מהתורה. אך דע שהחיות של כל אלו הפשוטים הוא מבחי׳ קיום העולם קודם מתן תורה שהיה העולם מתקיים רק בחסדו. וזה בחי׳ האוצר מתנת חנם. ובאמת בוודאי גם אז היתה התורה במציאות כי התורה הוא נצחיית אמנם אז היתה התורה בהעלם ובהסתר היינו שכל התורה הכלולה בעשרת הדברות היתה אז נעלמת בדרך ארץ וישוב העולם שנברא בעשרה מאמרות.

והצדיק הגדול בעת שמוכרח לפרוש מן התורה לפי שעה קלה והוא אז בבחי׳ איש פשוט אז הוא מקבל חיות מבחי׳ האוצר מתנת חנם הזה. וזה הוא הדרך לא״י. כי עיקר כבישת א״י הוא ע״י כח מעשיו הגיד לעמו וכו׳ שזה בחי׳ העשרה מאמרות שבהם נברא העולם. ועי״ז הוא מחיה את כל הפשוטים הנ״ל וכו׳ וכל מה שהאדם קרוב יותר אל הקדושה ואל הצדיק הוא מקבל ממנו חיות גבוה ביותר עי״ש עוד.

והנה קדושת שבת מבואר בזוה״ק שהוא כללא דכל אורייתא ונביאים וכתובים וכו׳ והכל מודים כי בשבת ניתנה תורה כי הם בחי׳ אחת כי שקולה שבת ככל התורה כולה כשארז״ל. וע״כ באמת הוא בחי׳ חיים בחי׳ טועמיה חיים זכו ועל הפורש ממנה ח״ו נאמר מחלליה מות יומת והוא ככופר בכל התורה כשארז״ל.

וע״כ לא ניתנה שבת אלא לד״ת בבחי׳ אמר הקב״ה עשו עמכם ששה ימים ועשו עמי יום אחד כי בכל ימות השבוע טרודים רוב העולם בד״א ועסק ומלאכה וע״כ צריכין לעסוק בד״ת בשבת עכ״פ שאז כל המלאכות אסורין. וע״כ ארז״ל זכריהו מאחד בשבת כי קדושת שבת הוא החיות

של כל ימות השבוע ע״כ צריכין לזכור עכ״פ בכל ימות השבוע שעיקר החיות דקדושה הוא שבת ועי״ז ממשיך איזה חיות דקדושה מהארת קדושת שבת על כל ימי החול ג״כ כי בימי החול שטרודים במלאכה ועסקי ד״א ורחוקים מהתורה אז צריכין לקבל חיות רק מהחסד חנם בחי׳ האוצר מתנת חנם הנ״ל שהוא בחי׳ החסד חנם שהיה מקיים העולם קודם מ״ת ע״י התורה הנעלמת שהיא מלובשת בתוך ד״א שהיא בחי׳ הדרך לא״י כנ״ל. ועיקר הארת זה החסד חנם שהוא שרש בחי׳ העשרה מאמרות בחי׳ כי אמרתי עולם חסד יבנה וכמובא במ״א הוא בשבת שאז הוא עיקר שלימות הבריאה כולה שנבראת בעשרה מאמרות בחי׳ ויכל א׳ ביום השביעי וכו׳ וכמו שארז״ל וע״כ נמתקין אז כל הדינים ונמשכין חסדים גדולים כמבואר בזוה״ק. וכל זה מחמת שמאיר אז בחי׳ האוצר מתנת חנם הנ״ל. וע״כ ארז״ל באמת אפי׳ עע״ז וכו׳ מוחלין לו כי הכל נתתקן ע״י האוצר מתנת חנם הנ״ל.

וע״כ בשבת אז עיקר זמן המסוגל ביותר להשגת סתרי תורה כמובא. כי אז מאיר בחי׳ החסד חנם שהיא בחי׳ התורה הנעלמת הנ״ל. וע״כ קדושת שבת בעצמה נקראת מתנה כשארז״ל מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה כי הוא בבחי׳ האוצר מתנת חנם הנ״ל אך מחמת שמהאוצר הזה א״א לקבל כ״א הצדיק הגדול שדבוק מאד בהתוה״ק בתכלית השלימות ואז כשהוא מוכרח לבטל קצת ואז הוא איש פשוט. ומחמת שהוא דבוק מאד בהתוה״ק וא״א לו לפרוש ממנה כלל אפי׳ רגע קלה ע״כ הוא זוכה לקבל חיות בעת פשיטותו מבחי׳ התורה הנעלמת בתוך ד״א שזה בחי׳ העשרה מאמרות שבהם מלובש עשרת הדברות כנ״ל. ועי״ז הוא ממשיך חיות לכל הפשוטים כנ״ל.

וע״כ אלו הפשוטים צריכין לעסוק ביותר בתלמוד תורה בשבת עכ״פ בכדי שיהיה להם איזה שייכות והתקרבות להתוה״ק מחמת שבעת שבטלים ממלאכה ודי״א מרבים בעסק התורה מזה נגלה ונראה שמה שאינם עוסקים בתורה בימי החול הוא רק מחמת טרדתם בעסקי פרנסה ודרך ארץ. ועי״ז זוכים שגם בימי החול מקבלין חיות דרך הצדיק הנ״ל מבחי׳ התורה הנעלמת בתוך דרך ארץ. וע״כ הת״ח וצדיקים שהם יגיעים בתורה כל ימות השבת ע״כ הם רשאים לבטל קצת בשבת מת״ת ולהמשיך קצת בענג אכילה ושתיה לכבוד שבת (וכמובא גם בשו״ע או״ח סי׳ רצ) ועי״ז יש להם איזה שייכות לבחי׳ האנשים הפשוטים הנ״ל וממשיכים להם חיות דקדושה מבחי׳ התורה הנעלמת בתוך ד״א ועסקי הגוף וכמבפ״נ שבשביל זה מוכרח הצדיק הגדול לירד וליפול לפעמים לתוך פשיטות ולהיות איש פשוט איזה שעה כי עי״ז הוא מחיה את כל הפשוטים וכו׳ וכ״א כפי קירובו אל הקדושה ואל הצדיק הנ״ל ביותר כן הוא מקבל ממנו חיות גבוה יותר וכנ״ל.

וע״כ צריך אדם להקביל פני רבו בשבת כמבואר בזוה״ק ודבר גדול מאד לבא על שבת לצדיק אמתי כמבואר במ״א כי זוכה עי״ז לקבל ביותר בחי׳ הארת החיות דקדושה שממשיך הצדיק מבחי׳ התורה הנעלמת והאוצר

מתנת חנם שמאיר ומתגלה ביותר ע״י קדושת שבת כנ״ל. וע״כ ארז״ל כי אפי׳ ע״ה ירא לשקר בשבת. כי אעפ״י שהוא רחוק מהתורה אעפי״כ ע״י קדושת שבת נמשך גם עליו יראה מבחי׳ התורה הנעלמת בתוך העשרה מאמרות וכל מאמר יש לו בחי׳ יראה בחי׳ הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך וכמבפ״נ. וזשדרז״ל בראשית ברא וכו׳ בשביל היראה שנקראת ראשית נמצא שכל העשרה מאמרות שעל ידם היתה הבריאה הוא רק בשביל יראה.

וזה שמובא בפנים איך שצריכין להתחזק בעבודת ה׳ ושלא לייאש עצמו לעולם ולידע ולהאמין שגם הוא מקבל חיות דקדושה מהתורה ע״י הצדיק הנ״ל וכו׳ ואפי׳ איש פשוט ג״כ צריך שיהיה לו יראת שמים וכו׳ היינו כנ״ל שזה בחי׳ היראה שמאיר בשבת אפי׳ לעמי הארץ ואנשים פשוטים כנ״ל. ומחמת שזה הדרך הוא הדרך של כבישת א״י ע״כ ארז״ל אם אתם משמרין את השבת אתם נכנסים לא״י היינו כנ״ל. וזה בחי׳ ויקרא מנוחה כי טוב. מנוחה זה בחי׳ קדושת שבת שהוא יום מנוחה וקדושה וזה ואת הארץ כי נעמה כי ע״י זוכין לירושת א״י וע״כ א״י בעצמה נקראת ג״כ מנוחה בחי׳ אם יבואון אל מנוחתי וכתיב אל המנוחה ואל הנחלה.

וזה ונח מצא חן נח הוא בחי׳ שבת נייחא וכו׳ כמובא בזוה״ק מצא חן כי ע״י שבת ממשיכין בחי׳ האוצר מתנת חנם שעליו נאמר וחנותי את אשר אחון כשדרז״ל (מ״ר פרשת כי תשא מה) וע״כ שבת הוא בחי׳ תשובה כנ״ל כ״פ. כי עיקר תיקון התשובה הוא ע״י בחי׳ החסד חנם הנ״ל וע״כ צריכין להרבות צדקה לעניים על שבת וקופה של צדקה מתחלקת בערב שבת בכדי להמשיך ע״י החסד חנם הנ״ל המאיר בשבת.

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא שהוא בחי׳ רב חסד כמבואר בזוה״ק היינו בחי׳ האוצר מתנת חנם הנ״ל שנמשך מבחי׳ רב חסד בחי׳ עתיק. והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחי׳ עליית המלכות שהוא מחיה את כל המדריגות התחתונות שהן בחי׳ הפשוטים הנ״ל הרחוקים מהתוה״ק ובחול אז המלכות בבחי׳ רגליה יורדות מות ויונקים ממנה כביכול המלכיות דסט״א. אבל בשבת שמאיר החסד חנם הנ״ל שבזה מחיין גם כל הפשוטים הנ״ל ע״י התורה הנעלמת אז עולה המלכות בעליות גדולות והמלכיות דסט״א נדחין ונופלין. וע״כ דרז״ל על זה שניצול משיעבוד מלכיות היינו כנ״ל. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא בחי׳ התורה כידוע.

היינו כי ע״י יכולין להחזיר ולקרב הכל אל התורה״ק גם כפשוטו ר״ל שיזכה לירושת א״י שהוא נחלת יעקב כי ע״י זה הדרך כובשין א״י וזשדרז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים. היינו כי יכולין ע״י לקדש כל המקומות שבעולם בבחי׳ קדושת א״י כמבפ״נ. וזהו כי פי ה׳ דבר כי הכל נברא בעשרה מאמרות שבהן נעלמים עשרת הדברות ועיקר שלימות העשרה מאמרות הוא ע״י שבת כנ״ל. וכן העשרת הדברות שהם כלל

התוה״ק ניתנו בשבת כנ״ל. וצריכין לבאר עוד.

סימן עט-הקול קול יעקב

שבת הוא בחי׳ תשובה בחי׳ ושבת עד ה׳ אלקיך. ושבת אותיות בשת כמבואר בליקו״א סי׳ וא״ו. ובסי׳ נח מבואר שהוא בחי׳ תשובה מאהבה. ואהבה הוא בחי׳ התאחדות הזמן כמבפ״נ. כי שבת הוא מעין עוה״ב שהוא למעלה מהזמן. וזה בחי׳ וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים. ועי״ז זוכין לשמוע הקול דקדושה. וזה שנסמך אחר פסוק שם שם לו חוק ומשפט (שדרז״ל מזה ששבת במרה נצטוו) ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה׳ אלקיך וכו׳. וזה בחי׳ הקולות שאומרין בכניסת שבת במזמור לדוד הבו וכו׳.

סימן פא-כשאדם משמח עצמו

מבואר כבר לעיל כ״פ בשם ספר אור ישראל סמך לריקודין של שמחה בשבת קודש שזה ע״ד אם תשיב משבת רגליך כי אז עולין הרגלין אל הקדושה שזה בחי׳ ריקודין. ומבפ״נ במאמר זה שע״י ריקודין של שמחה של תורה ומצוה בזה נתעלין כל תמכי אורייתא שהם נקראים סמכי קשוט וכו׳. ואפשר שזה בחי׳ משארז״ל (שבת קטז) מצילין תיק הספק עם הספר ומובא במגלה עמוקות אופן ס׳ תיק הספר ר״ת תרין ירכי קשוט. היינו שע״י השמחה של תורה ומצוה שנקראים ספר בפרט קדושת שבת ששקולה ככל התורה והמצוות כשארז״ל ונקרא ג״כ ספר דא שם ושבת שמא דקוב״ה כנ״ל כ״פ. וזה ג״כ ותיק התפילין עם התפילין כי קדושת שבת הוא בחי׳ תפילין כנ״ל כ״פ. וע״י קדושת שבת נתעלה גם רגלי הקדושה שהן בחי׳ ירכי קשוט היינו תמכי אורייתא. וזה ואעפ״י שיש בתוכן מעות. היינו אעפ״י שהם טרודים במלאכה ועסק ממון ומעות כל ימות השבוע אעפ״כ גם הם יש להם עליה ע״י קדושת שבת. גם ע״י קדושת שבת נתתקן ונתעלה הדיבור שנקרא רגל שזה בחי׳ ודבר דבר הנאמר בשבת גם נתעלה בממון הנקרא רגל שזה בחי׳ משארז״ל ברכת ה׳ היא תעשיר וכו׳ זה שבת. ועשירים שבשאר ארצות על שמכבדין את השבת כשארז״ל. וזה בחי׳ קדושת הזווג של שבת. כי גם האשה נקראת

רגל כמבפ״נ. וע״י קדושת שבת נתעלה גם היא וזוכה ע״ז לבנים הגונים שנקראים ג״כ רגל בבחי׳ ברא כרעא דאבוה. גם נתתקן האמונה הק׳ שהיא ג״כ בחי׳ רגל וכן כל הדברים שנקראים רגל נתעלים ע״י קדושת שבת כמובן כפי המבפ״נ.

סימן פב-כי תצא

מבואר כבר לעיל כ״פ כי שבת הוא בחי׳ מלכות והוא בחי׳ הדיבור שזה בחי׳ ודבר דבר הנאמר בשבת כמובא בזוהר בראשית ד׳ לב. והדיבור הוא בחי׳ חוה בחי׳ שלא כסדר בחי׳ תשרק. גם שבת הוא בחי׳ עולם המחשבה. ומחשבה הוא בחי׳ חשוב מה בחי׳ חכמה כח מה ומה גימטריא אדם. שזה בחי׳ כסדר כמבפ״נ.

ועיקר השלימות שתהא בחי׳ חוה בחי׳ מלכות מקושרת לאדם בחי׳ מה היינו להקב״ה ואזי יש לה שלימות. וזה בחי׳ זכור ושמור של שבת. וכן שבת דלילא ושבת דיומא שהם בחי׳ קוב״ה ושכינתיה כמבואר בתיקונים וע״כ עיקר שלימות כל הבריאה הוא ע״י שבת. כי כלל הבריאה הוא בחי׳ שלא כסדר בחי׳ תשרק שזה סוד בתשרי נברא העולם. וכן מה שבאו האותיות בסדר תשרק לברוא בהם את העולם כמבואר בזוה״ק ובתיקונים ועיין בזה גם בליקוטי הלכות. ובחול יש כביכול איזה אחיזה להסט״א בבחי׳ מלכות שלא כסדר כי אז ימי עשיה ומלאכה ויכול האדם להפריד ח״ו את בחי׳ המלכות מהקב״ה וליקח אותה לעצמו שזה בחי׳ כחי ועצם ידי עשה לי וכו׳. אבל בשבת אז עולה המלכות לשרשה ואז עיקר שלימות יחוד קוב״ה ושכינתי׳. ואזי נתבטל בחי׳ ההנהגה של שלא כסדר נגד בחי׳ כסדר ואז הולך לו להאדם כסדר. וזה בחי׳ שבת בחי׳ משבית מלחמות וכו׳ כי שלא כסדר זה בחי׳ מלחמה כמבפ״נ. וזה בחי׳ ביום הניח ה׳ לך מעצבך ומרגזך וכו׳ וכל דינין אתכפין ולא מתערין כלל.

וזשארז״ל נותנין לו כל משאלות לבו שהולך לו להאדם כרצונו כסדר בשלימות. וע״כ ארז״ל שאסור לבקש על צרכיו בשבת קודש כדי שלא יהא נזכר בצערו. היינו שלא יהיה נזכר אז כלל שום בחי׳ שלא כסדר וזהו שמתפללין וברצונך הניח לנו שלא תהא צרה ודאגה וכו׳ ביום מנוחתינו.

וזה בחי׳ מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ וכו׳ להגיד בבוקר חסדך. היינו כשהולך לו כסדר בבחי׳ חסדים. ואמונתך בלילות היינו אפי׳ בבחי׳ הנהגה של שלא כסדר שהוא בחי׳ חוה בחי׳ לילה כ״ש ולילה ללילה יחוה ובפשוטו ג״כ ההנהגה של שלא כסדר הוא בחי׳ חשכת לילה. ואעפ״כ ע״י קדושת שבת זוכין להתחזק באמונה ולהאמין כי בוודאי

הכל לטובה שזה בחי׳ כסדר. וזה כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳ כי כל הבריאה הוא מבחי׳ שלא כסדר. אבל כשבא שבת ונכללת בבחי׳ כסדר אזי נמשך בחי׳ שמחה ששמחים על מה שנברא הכל. וזה מה גדלו מעשיך ה׳ בחי׳ עשיה הוא בחי׳ מלכות שלא כסדר. מאד עמקו מחשבותיך. מחשבה הוא בחי׳ חכמה בחי׳ סדר. ואח״כ מבאר שאפי׳ ההנהגה של בחי׳ צדיק ורע לו רשע וטוב לו שזה נראה בוודאי לבחי׳ שלא כסדר. אבל באמת גם זה נכון וישר. כי הצלחת הרשעים הוא רק לפי שעה ולהשמדם עדי עד. אבל צדיק כתמר יפרח וכו׳. וזה להגיד כי ישר ה׳ בחי׳ כסדר.

גם שבת הוא בחי׳ תשובה כנ״ל כ״פ. כי עיקר דרך התשובה (המבפ״נ שנמשך מבחי׳ שם ס״ג ושם קס״א) מאיר בשבת קודש שזהו בחי׳ וכבדתו מעשות דרכיך וכמבואר בליקו״א סי׳ ואו. כי ע״י קדושת שבת נתגלה ומאיר אור של חיות אלקות שיש אפי׳ בהפחות שבישראל. שזה בחי׳ ויקהל משה את כל ישראל.

שמשה היה מייחד ומקשר עצמו עם כל ישראל ואפי׳ עם הפחות שבהם שזה בחי׳ כולו סג יחדיו כמבפ״נ.

וע״כ ציום אז על שבת וזה בחי׳ הארת השם ס״ג הק׳ שהוא בעולם הבריאה בחי׳ בינה בחי׳ שבת. גם אז מאיר השם קס״א שהוא בחי׳ אם אסק שמים שם אתה.

כי אז עיקר עליית העולמות עד למעלה למעלה שזה בחי׳ אם אסק שמים וכו׳.

וזה אם תשיב משבת וכו׳ אז תתענג על ה׳ דא עתיקא קדישא ששם שורש המוחין העליונים בחי׳ מחשבה וחכמה שורש בחי׳ כסדר. וע״כ דרז״ל על זה שנותנין לו כל משאלות לבו היינו שהולך לו כסדר כנ״ל.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחים קדישין היינו עליית המלכות שהוא בחי׳ שלא כסדר להכלל בבחי׳ כסדר. וע״כ דרז״ל על זה שניצול משיעבוד מלכיות היינו שלא יהיה יניקה ואחיזה להמלכות דסט״א בבחי׳ המלכות דקדושה שהוא בחי׳ שלא כסדר (וע״כ נקרא החורבן והגלות בשם צלמות ולא סדרים כשדרז״ל (סוטה דף מט) על שם שיניקתן מבחי׳ שלא כסדר כנ״ל) והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שזה בחי׳ השם מ״ה בחי׳ אדם הנ״ ל וע״כ דרז״ל שזוכה לנחלה בלי מצרים כי נתבטלין כל המצרים שהם מבחי׳ שלא כסדר לגבי בחי׳ כסדר כנ״ל. וזה כי פי ה׳ דבר שנתייחד הדיבור שהוא בחי׳ מלכות פה בחי׳ שלא כסדר עם שם הוי״ה שהוא בחי׳ כסדר. וזה ג״כ בחי׳ אם תשיב משבת בחי׳ התשובה של שבת כנ״ל. אז תתענג על ה׳ היינו שתזכה לעלות בעליות גדולות דקדושה שזה בחי׳ אם אסק שמים בחי׳ שם קס״א שהוא שם אהיה במילוי יודין. ושם אהיה מאיר בשבת כמבואר בברית מנוחה דרך דלת.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחי׳ עליית המלכות אל המוחין שזה בחי׳ השם ס״ג בחי׳ כולו סג יחדיו היינו החיות אלקות שנמצא אפי׳ בהפחות שבישראל שעי״ז יכולין לייחד ולקשר עמו ג״כ ולקרבו אל הקדושה ולהשיבו בתשובה שזה בחי׳ חירק דסג בחי׳ ובחירק לאנחתא לה לתתא לאמלכא לה על תתאין לקיים ומלכותו בכל משלה כמבפ״נ. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז״א שהוא בחי׳ הבריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה כי הוא מחבר שני הבחינות הנ״ל יחדיו וכוללם ביחד. כי אלו השני בחינות בחי׳ אסק וסג הנ״ל הם בעצמם ג״כ בחי׳ כסדר ושלא כסדר הנ״ל שזה בחי׳ אחור וקדם צרתני כי אלו שעולי׳ בעליות גדולות הם בחי׳ קדם בחי׳ פנים בחי׳ כסדר. וע״כ דרז״ל באמת אז תתענג על ה׳ שנותנין לו כל משאלות לבו שזה בחי׳ כסדר. ואל הפחותים שבישראל שצריכין להחיות אותם ולקרבם ע״י בחי׳ חירק דסג בחי׳ ומלכותו בכל משלה הנ״ל. הם בבחי׳ אחור בחי׳ שלא כסדר. כי הם נסוגים אחור מקדושתם ויש בהם אחיזה להסט״א מאד. שזה בחי׳ משדרז״ל והרכבתיך וכו׳ שניצול משיעבוד מלכיות כנ״ל. ונחלת יעקב שהוא מחבר שני הבחינות הנ״ל יחד. היינו שמיחד ומקשר בחי׳ שלא כסדר עם בחי׳ כסדר בחי׳ אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפיך אל תקרי כפיך אלא כפך היינו יוד גמטריא כף כמבפ״נ.

היינו שהבחינה שלא כסדר בחי׳ אחור נכלל בבחי׳ קדם בחי׳ כסדר אזי נעשה מזה בחי׳ כף. היינו שנעשה מזה בחי׳ כלי וצמצום לקבל האור של בחי׳ כסדר בחי׳ קדם ולא יזיק לו ריבוי האור ח״ו. שזה בחי׳ ושכותי כפי עליך וכו׳ וראית את אחורי וכו׳ וכמובן בפנים. ועיין עוד במה שמבואר לעיל על מאמר קרא את יהושע סי׳ ואו בלקו״א.

סימן פג-ע״י תיקון הברית

שבת הוא בחי׳ תיקון הברית בחי׳ ברית עולם וכו׳ וכנ״ל כ״פ ועי״ז נתתקן התפלה שזה בחי׳ טוב להודות לה׳ וכו׳ ואז התחלת צמיחת קרן משיח בבחי׳ אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלו. והנעלם של שבת עולה כמנין אליהו משיח בן דוד כנ״ל בסי׳ ל״ב (עיין מ״ר בשלח פ׳ כה) וכללות משיח באבות היינו שהדיבור שבו מתפלל כלול מאש ומים רוח שזה בחי׳ שבת שין בת. שין הם האבות בת הוא בחי׳ התפלה וכמבואר גם בפנים. ואז נעשה בן חורין בחי׳ החרות של שבת שאסור במלאכה כמבפ״נ. וקדושת שבת זה בחי׳ תכלית הידיעה. בחי׳ תכלית הידיעה אשר לא נדע ותכלית הזה הוא עיקר המקום היינו בחי׳ מקומו של עולם שזה בחי׳ אל יצא איש ממקומו ביום השביעי כמבפ״נ. ואז פושט גוף המצורע

ולובש גוף קדוש מגן עדן שזה בחי׳ בגדי שבת כמבפ״נ.ואז נתרומם מזלו וזוכה לעושר וכו׳. וזה בחי׳ ברכת ה׳ היא תעשיר וכו׳ שדרז״ל על שבת. ואז נתחזק יצרו הטוב כנ״ל כ״פ בשם הזוה״ק ונתבטל העצבות בחי׳ ביום הניח ה׳ לך מעצבך ונתבטל גם הליצנות בחי׳ שחוק הכסיל כי אז נתגדל הדעת ונכנע הכסילות וזוכין לבחי׳ לב חכם לימינו כמבואר בתיקונים. ועי״ז נתבטלין כל אהבות ויראות רעות. וזוכין לאהבות ויראות קדושות שזה בחי׳ האהבה ויראה שזוכין בשבת כנ״ל כ״פ.

גם עי״ז מעבירין החשך המכסה על העינים ואז העינים רואין נפלאות בחי׳ גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך שזה בחי׳ קדושת שבת תלת גוונין דעינא ובת עין ואז עיקר הזמן להשגת התורה ולחדש נפלאות. ועי״ז נתעלין כל הבקשות ומעוררין הגאולה ונתבטל שאור וחמץ שבלב האדם המסית את האדם שיהרהר אחר ת״ח שבדור וכו׳. כי שבת הוא בחי׳ ביטול שאור וחמץ בחי׳ תשביתו שאור ואז זוכין לבחי׳ אמונת חכמים בשלימות כנ״ל כ״פ. ואז יכול הלב להתלהב בלימוד התורה בשלהובין דרחימותא שנתעוררין בשבת כמבואר בתיקונים. וזה בחי׳ רשפיה רשפי אש שלהבת יה מים רבים לא יכלו לכבות את האהבה וכו׳ שנאמר לענין שבת כמבואר בכתבים. ואז נמשך בושה על כ״א מישראל. כי שבת אותיות בשת כמובא. והבושה הוא בחי׳ שפיכות דמים. והשכינה מכסה בכנפיה על דמם של ישראל באהבה הזאת ועי״ז נתכסין כל הפשעים בבחי׳ על כל פשעים תכסה אהבה וזהו שארז״ל כל המשמר את השבת מוחלין לו על כל עוונותיו.

סימן פז-דע שכוונות אלול

בשבת מאיר ביותר הדרך הק׳ של כוונות אלול שזה בחי׳ וכבדתו מעשות דרכיך הנאמר בשבת וכמבואר לעיל על מאמר קרא את יהושע סי׳ ואו בליקו״א ועל מאמר כי תצא סי׳ פ״ב בליקות״נ. וזה הדרך הוא בחי׳ תיקון הברית ומסוגל למצוא זווגו של אדם ושיהיה לה רצון אליו וכו׳ כמבפ״נ. וזה בחי׳ קדושת שבת בעצמו בחי׳ כנ״י יהי׳ בן זוגך. ועל זה מתפללין רצה נא במנוחתינו וכו׳ והנחילנו באהבה וברצון שבת קדשך וע״כ עיקר זמן הזווג דקדושה בשבת.

סימן פח- שלא לאכול פרי שלא נתבשלה

עיקר זמן האבידות הוא בחול שזה בחי' כיון ששבת וי אבדה נפש. וכשמגיע קדושת שבת אז הרבה אבידות נמצאין ושבין ועולין למנוחתם שזה בחי' עליית הניצוצות הק' שעולין ע"י קדושת שבת. וזה בחי' התקיעות שהיו תוקעין בע"ש בחי' והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו'. וזה שמובא (בשו"ע או"ח סי' שו) שמותר להכריז על האבידה בשבת.

סי' פט-הדעת משדך כל השידוכים שבת הוא בחי' דעת כנ"ל כ"פ. וקדושת שבת בעצמו הוא בחי' חתן וכלה כמבואר בתיקונים וכמו שאומרין באי כלה. ואז נגמר השידוך שבין ישראל לאביהם שבשמים כי הכל מודים שבשבת ניתנה תורה.

וע"כ ע"י קדושת שבת בפרט כשזוכין לשמוע חידושי תורה בשבת ע"ז זוכה למצוא זווגו ולשדך שידוכים טובים והגונים. וזה בחי' משארז"ל (שבת קנו ובשו"ע או"ח סי' שו) מותר לשדך התינוקות ליארס בשבת.

סימן צא- וידבר אלוקים וכו'

ע"י קדושת שבת זוכין לתשובה שלימה ולכפרת עוון.

ונמתקין הדינים ונתבטלין לגמרי ונעשה יחוד קב"ה ושכינתיה. כי שבת קודש הוא בחי' תשובה כנ"ל כ"פ.

וארז"ל המשמר את השבת מוחלין לו על כל עוונותיו.

ומבואר בזוה"ק כי אז דינין אתכפיין ולא מתערין כלל.

ואז עיקר שלימות יחוד קב"ה ושכינתי' שזה בחי' ובחרו באשר חפצתי דא זווגא דמטרוניתא. כי שבת הוא בחי' חכמה עילאה וחכמה תתאה שזה סוד שתי שבתות כנ"ל כ"פ. וע"כ אז עיקר זמן קיבוץ התלמידים להרב.

שזה בחי' ויקהל משה ודרז"ל שצריכין לעשות קהילות בכל שבת ולדרוש להם בד"ת. וחכמת הרב הוא בחי' חכמה עילאה ומה שהתלמידים מקבלין ממנו הוא בחי' חכמה תתאה. ובימי החול אז הוא בבחי' רגליה יורדות מות ואז יש יניקה להסט"א מבחי' החכמה תתאה כביכול. אבל

בשבת אז עולין הרגלין בבחי׳ אם תשיב משבת רגלך. ואז יכולין לקשר כל החכמות שבעולם להשי״ת. ולהתורה שהוא בחי׳ חכמה עילאה. ועי״ז מקשרין גם השכל של ההמון עם ממקום שהם להשי״ת ולהתוה״ק. ועי״ז באים לידי תשובה שלימה. וזה בחי׳ מה שהת״ח מותרים להמשיך קצת יותר בתענוגי הגוף ג״כ לכבוד שבת ולמעט קצת בלימודים והפועלים וכו׳ צריכין להרבות בשבת בעסק התורה. כי ע״י שהת״ח והצדיקים מרבים קצת בענג שבת בתענוגי הגוף. ובאמת גם תענוגי הגוף שלהם מלובש בהם חכמה נפלאה וקדושה גדולה. ועי״ז מקשרין את השכל של ההמון עם אל התוה״ק. וע״כ הם עוסקין בתורה הרבה בשבת קודש עכ״פ וכבר מבואר לעיל מענין זה כ״פ.

סימן קד

מבואר בפנים שצריכין ליזהר לזמר זמירות שבת ובמוצאי שבת וכו׳.

סיפורי מעשיות

מעשה א-מענין אבידת הבת מלך ומציאתה

מבואר בהקדמת הסיפומ״ע איך שהיה המשמעות מדברי רבינו ז״ל אשר המאמר פתח ר״ש סי׳ סמך בליקו״א הוא ביאור ופירוש על ענין המעשה הזאת. וכבר מבורר בקונטרס הזה איך שכל ענין המאמר של פתח ר״ש הנ״ל כלול בענין קדושת שבת קודש עי״ש. וידוע שקדושת שבת הוא בחי׳ הבת מלך שזה סוד שין בת. ומבואר בזוה״ק ובכתהאריז״ל מסוד הששה ימים שהם כנגד הואו קצוות בחי׳ הששה בנים.

ושבת הוא בחי׳ הבת מלך ונקראת טוב כ״ש מזמור שיר ליום השבת טוב וכו׳ וכמבואר בזוה״ק פ׳ נח ד׳ סמך וניתנה לטובים שהם ישראל בבחי׳ כנס״י יהי׳ בן זוגך. ובעוה״ר נתעלם קצת מקדושת שבת בבחי׳ שכח ה׳ בציון מועד ושבת. וכ״ש (הושע ב׳) והשבתי כל משושה חגה חדשה ושבתה. עד שכמה פעמים גזרו העכו״ם על ישראל לחלל שבת ח״ו. וישראל מסרו נפשם על זה. וכן בכל דור ודור נמצאים צדיקים וכשרים שיש להם מס״נ ממש על ענין קדושת שבת וכן כלל ישראל ג״כ כ״א מהם נכסף ומשתוקק לקבל איזה הארה דקדושה מנעימות קדושת שבת ומתגעגעין על זה בכלות הנפש ומחפשין אחריה במטמונות עד שזוכין לפעמים לאיזה התנוצצות מקדושתה. ואז היא עצמה מודיע להם ונותנת להם עצה איך לחפש ולבקש אחריה ולמוצאה ולגלות קצת מקדושתה והעיקר ע״י כיסופין וגיעגועים והשתוקקות קודש שזה בחי׳ זכריהו

מאחד בשבת. שצריכין לזכור בקדושת שבת בכל ימי השבוע ולהתגעגע ולכסוף ולהשתוקק אחרי קדושתה ולהכין עצמו בכל מה דאפשר ליה לקבל קדושתה. וגם צריכין למעט בענינים הגופנים בפרט בתאוות אכילה ושתיה בכל ימי החול שזה ג״כ הכנה גדולה לקבל קדושת שבת שהוא בחי׳ עולם הנשמות וכמובא בזוה״ק שבת הוא יומא דנשמתא ולא יומא דגופא. שזה בחי׳ מה שמבואר בשו״ע או״ח סי׳ רמט דרך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת. הגם כי קדושת שבת שגבה כ״כ עד שנמשך אז קדושה גדולה גם על תענוגי הגוף כי אכילת שבת כולו קודש וכו׳ וכנ״ל כ״פ. וכן השינה של שבת כפי הצורך לו קדושה מאד וכמבואר בספרי קודש. אבל בחול צריכין למעט בזה בכל האפשר כי אז עיקר שליטת וממשלת הסט״א שעיקר אחיזתם בגופניות וגשמיות. וזה בחי׳ ההרהורי תשובה שבאין להאדם בשבת קודש כ״ז מבחי׳ זו הנ״ל. כי אז כ״א לפי בחינתו זוכה למצוא הבת מלכה והיא בעצמה מעוררת אותו ומחזקת אותו להשתדל לבקש ולחפש אחריה עד שיזכה למוצאה ולהמשיך ולגלות קדושתה ע״י התחבולות דקדושה הנ״ל. אך אעפי״כ לפעמים דייקא ע״י שהאדם מגיע סמוך אל הקדושה אז מתגבר עליו הבעל דבר ביותר ומפילו ח״ו כדרך שני אנשים כשנלחמים זה עם זה כשרואה האחד שזה קרוב מאד שינצח אותו חבירו. אזי מתעורר הוא ג״כ ומתחזק ומתגבר מאד להפיל את חבירו ח״ו וכמבואר במ״א עד שיש שאחר היגיעה וההשתדלות הרבה בעבודת ה׳ מתגבר הבע״ד אז על האדם העובד ח״ו עד שמפילו לבחי׳ שינה ומוחין דקטנות כ״כ עד שכל עבודתו ותורתו וכו׳ הכל בבחי׳ שינה וקטנות ואינו יכול להתעלות למעלה מחמת שאין לו חיות דקדושה כראוי בשלימות ויש שנופל כ״כ עד שהוא בבחי׳ שינה של שבעים שנה היינו שאינם יכולים לעורר אותו בשום פנים דקדושה מבחי׳ השבעים פנים לתורה כ״א ע״י סיפומ״ע של בחי׳ שנים קדמוניות שהם מבחי׳ עתיק וכמבואר במאמר פתח ר״ש הנ״ל. והן ההתעוררות ע״י השבעים פנים לתורה שהם בחי׳ שבעים שנה והן ההתעוררות ע״י בחי׳ שנים קדמוניות הכל כלול בקדושת שבת כמבואר לקמן בקונטרס זה על מאמר פתח ר״ש הנ״ל.

וע״כ אם יהיה האדם חזק בדעתו ולא יניח להפיל א״ע ולהחליש דעתו ולייאש עצמו לגמרי ח״ו בשום אופן רק אעפי״כ ישתוקק ויכסוף ויתגעגע ויבקש ויחפש וישתדל אחר כל עניינים שבקדושה בכל מה דאפשר ליה ובכל יכלתו ויקשר עצמו לצדיקי אמת אשר הם עיקר המשתדלים בכל דור ודור בענין זה לחפש ולבקש ולדרוש אחר קדושת הבת מלך ולהוציאה ממקום גלותה והתעמלות קדושתה ולהחזירה בשלום לבית אביה ויזהר בשמירת שבת קודש ולכבדו ולענגו בכל מה דאפשר ליה שאז עיקר זמן עליית המלכות בחי׳ הבת מלך יזכה לבא לתכלית שלימותו בפרטיות ובכלליות וכשארז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. ובמ״ר בשלח פ׳ כה מבואר שאלמלי שמרו שבת אחד כראוי מיד בן דוד בא.

מעשה ב-ממלך וקיסר

המעשה הזאת לא שמענו עליה שום רמז. אך מובן ממילא שמדבר מסוד ההתקשרות והיחוד הק' בין ישראל לאביהם שבשמים. שזה בחי' יחוד קוב"ה ושכינתיה ואיך שעברו על זה סיבות ומניעות רבות.

ואעפי"כ עצת ה' היא תקום עד שנגמר היחוד הק' הנ"ל בשלימות וכל זה כלול בקדושת שבת שהוא עיקר ההתקשרות שבין ישראל לאביהם שבשמים כ"ש כי אות הוא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם ונאמר לעשות את השבת לדורותם ברית עולם וארז"ל כנסת ישראל יהיה בן זוגך. ועיקר הגאולה העתידה לבא במהרה בימינו שאז יוגמר היחוד הנ"ל בשלימות הכל תלוי בקדושת שבת כשארז"ל וכנ"ל כ"פ.

מעשה ג-מחיגר

הגם כי אין אתנו יודע עד מה ועד היכן נוגע סוד המעשיות האלו הק' כי גבהו ושגבו ורמו ונפלאו מאד מאד למעלה מדעתינו אעפי"כ ממילא מובן כי כל עינינם אלו נוגע וכלול ממש בענין קדושת שבת כי בשבת קודש אז עיקר היחוד בין השמש והירח בשרשם וכמבואר בזוה"ק מזה במקומות הרבה (שזה בחי' מה שהשמש והריח מתקבצים שם ביחד המבפ"נ) וכן קדושת שבת הוא בחי' האילן שיש לו ענפים רבים ופירות ועלים. וכל ענף ופרי ועלה יש לו סגולה מיוחדת. שזה מסוגל לבנים וזה לפרנסה וזה לרפואה וכו' שזה בחי' והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח ועץ הזה הוא בחי' שבת כמבואר בתיקון ואו דף כא. וכן דרז"ל בגמרא אשר פריו יתן בעתו על זווג משבת לשבת. ושבת קודש כלולין בו כל הסגולות יקרות וכל ההשפעות טובות בני חיי ומזוני וכל הרפואות שבעולם בחי' שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא וכו' וכנ"ל כ"פ וזה בחי' וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת) שמש צדקה ומרפא בכנפיה (וצריכין לבאר עוד בזה מה שהשמש קובל לפני הירח על שמייבש זה האילן ואין כאן מקומו).

גם בשבת קודש אז עיקר הכנעת השדים והקליפות וכמבואר בזוה"ק ואז אין להם יניקה מרגלי הקדושה שזה בחי' אם תשיב משבת רגלך וכנ"ל כ"פ בשם כתהאריז"ל. ואז מאיר ביותר הדרך הקדוש שהוא בחי' דרך צדיקים ונתבטלין כל הדרכים מקולקלים שהם בחי' דרך רשעים בחי' הדרך של האפיקורסים. כי שבת הוא יסוד האמונה דקדושה בחי' ביטול האפיקורסות.

גם נתבטל הדרך של המשוגעים כי שבת הוא בחי' דיעה מיושבת כי אז מאיר הדעת בשלימות כנ"ל כ"פ.

גם ע"י שבת ניצולין משיעבוד מלכיות ועי"ז ניצולין הצדיקים מיסורי השרים והפריצים ויושבים במקומם במנוחה ואינם מטולטלים. וזה בחי' וכבדתו מעשות דרכיך הנאמר אצל קדושת שבת. גם זה האבק והפיל

שמפזרים תחת רגלי הצדיקים המטולטלים בכדי שיהי' להם כח ברגליהם הכל נמשך מקדושת שבת שאז עיקר תיקון וחיזוק רגלי הקדושה כנ"ל וזה בחי' הרפואה שהיה לו להחיגר על רגליו ע"י האב הנ"ל. גם בשבת קודש אז עיקר זמן השקאת האילן הק' שאם היה אותו האילן נשקה כראוי אז לא היה נשאר מהשדים והקליפות כלום כמבפ"נ. ואפשר שזה ג"כ סוד הענין מה שהחכם צוה לפני מותו את בניו ומשפחתו שישתדלו להשקות אילנות כמבואר בהתחלת סיפור המעשה הזאת ועיקר תיקון זה נמשך בשבת שזה סוד ענג שבת שהוא ר"ת עדן נהר גן בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וכמבואר בזוה"ק וע"כ באמת ארז"ל אלמלי שמרו ישראל שבת אחד כראוי מיד בן דוד בא היינו כנ"ל.

מעשה יא-מעשה מבן מלך ובן שפחה שנחלפו.

עיקר שורש אחיזת השינויים והילופים והתמורות הוא מבחי' ששת ימי החול. שאז שולטנותא דמט"ט שהוא בחי' עבד כידוע ונאמר אצלו אל תמר בו ודרשו רז"ל אל תמירני בו. ובהשתלשלות בחי' התמורות למטה למטה משתלשל כ"כ עד שממירין בחי' בן העבד והשפחה ממש בבן המלך שזה בחי' תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה וכו'. ועיקר שורש התגברות בחי' התמורות הוא במחשבה שלהבן העבד נדמה במחשבתו שהוא באמת בן המלך. ולא עוד אלא שנתבלבלה מחשבתו ונתהפכה כ"כ עד שמחמת חשש הלעז של העולם שהיו אומרים שהוא בן העבד ובוודאי גם הוא בעצמו היה מסופק לפעמים אולי האמת הוא כך ועי"ז דייקא התגבר לחשוב מחשבות ולגרום רעות רבות להעבד שבאמת הוא אביו ממש. ולא עוד אלא שגרם לגרש את בן המלך האמת ממדינתו לגמרי. וכן הבן המלך בעצמו הגם שבכל מקום שהיה וגם אחר שנתגרש אעפי"כ הלא הוא באמת בן המלך רק שגם עליו התגברו החילופים והתמורות במחשבתו שנדמה לו שהוא בן העבד. ולא עוד אלא שע"י שידע שהעולם אומרין עליו שהוא בן המלך ועי"ז דייקא נתגרש ממדינתו בחנם עי"ז חרה לו ביותר עד שלקח עצמו אל השתיה והשכרות והלך אחר שרירות לבו שזה עיקר התגברות התמורות רעות ח"ו וכל בחינות אלו עוברין על כל ישראל בכלליות ובפרטיות עם כ"א ואחד בכל דור ודור כמובן ממילא וכמבואר מזה הרבה בליקוטי הלכות וע"כ עיקר התיקון לזה הוא ע"י קדושת שבת.

שהוא בחי' עולם המחשבה ומאירין בו מוחין גדולים והוא בחי' בן כמבואר במ"א. ואז נכנע הסט"א וההיכלי התמורות בהכנעה גדולה כמבואר בזוה"ק. ואז נמשך בחי' מנוחה וקדושה וישוב הדעת לכ"א כפי בחינתו עד שאפי' הבן השפחה בעצמו מתבונן בנפשו אשר לא טוב עשה שגירש את בן המלך בחנם ומכ"ש להבן המלך האמת בוודאי מגיעין לו הרהורי תשובה וישוב הדעת ומתבונן בנפשו אדרבא א"כ שהשי"ת יכול לעשות כזאת וכו' היתכן מה שאני עושה וכי כך ראוי לי להתנהג אפי' אם הייתי באמת בן העבד ומכש"כ שהעולם אומרים עלי שאני בן המלך ויש לי נימוסי מלכות ולבסוף אני הולך אחר שרירות לבי ועושה מעשים כאלו

ואז הוא מתחרט מאד על מעשיו. ואז אעפ״י שאח״כ חוזר עוד למעשיו ח״ו בבחי׳ שארז״ל כיון ששבת וי אבדה נפש. אעפ״כ הרשימו של המחשבות של תשובה הנ״ל עולין על לבו בכל פעם גם אח״כ ומזכירין אותו ומעוררין אותו עד שזוכה ע״י״ז לבא לתשובה גמורה עד שזוכה לשלימות תיקונו האמתי כמבפ״נ. גם צריך לידע כי קודם שיבא לשלימות תיקונו צריכין לעבור עליו סיבות הרבה ודברים קשים רבים מאד שזה בחי׳ מי שטרח בע״ש יאכל בשבת שזה הסיבות שעברו על בן המלך האמת עד שבא לשלימות תיקונו ותכליתו הטוב. ואז ראה בעיניו שכל אלו הסיבות ודברים הקשים היו סיבת הצלחתו האמתיית והנצחיית כמבואר כל זה בפנים.

גם כל הענין המבואר בפנים שהלילה אמרה אל היום מפני מה כשאתה בא אין לי שם כי שרגא בטיהרא מאי מהני וכו׳ ומענין חדתותי דסיהרא שאז החיות נושאי הכסא עושין ניגון בחי׳ מזמור שירו לה׳ שיר חדש שזהו השיר ששרו פרות הבשן כשנשאו הארון אל בית שמש. ומענין הג״ע שנתגרש אדה״ר מתוכו ושבת אגין עלוהי. ושבת הוא בחי׳ מלך שהשלום שלו וכו׳ ומענין הכסא ושלחן מטה ומנורה שהם תיקונהא דשכינתא וכו׳ הכל כלול בקדושת שבת כמבואר בזוהר תרומה ד׳ קלח ובשאר מקומות. גם מבפ״נ מענין הגן הנפלא שכשרוצין ליכנס בו אזי תיכף מתחילין לירדוף את האדם הרוצה ליכנס עד שמבריחין אותו מן הגן.

והתיקון הוא ע״י שיעמוד עצמו אצל דמות האדם שעומד שם אצל הגן ולמעלה ממנו יש טאבליצע וכתוב עליה שזה האדם היה מלך שהיה שלום בימיו. וצוה הבן מלך הנ״ל להעמיד את האדם הנ״ל בתוך הגן ואזי נכנסו הכל לתוך הגן ויצאו ממנו בשלום בלי פגע.

ומבואר אח״כ בהרזמים שזה הגן הוא בחי׳ הג״ע שנתגרש ממנו אדה״ר ושבת שהוא בחי׳ מלך שהשלום שלו הגין עליו כנ״ל.

גם מבואר שם מענין הכסא שעשה המלך וכו׳ ולפני הכסא עומד מטה ואצל המטה עומד שלחן ועל השלחן עומדת מנורה וכו׳ והבן מלך הנ״ל השלים ענין תיקון הכסא והמטה והשלחן והמנורה ושינה מקומם קצת וכו׳ וסידר הכל בסדר הראוי וכו׳ ואז נתנו לו המלוכה וכו׳. וזה בחי׳ צלותא דמעלי שבתא דהא אתייחדת כורסייא יקירא קדישא וכו׳ ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עילאה וכו׳. וזה בחי׳ ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו כי שבת הוא בחי׳ עולם הכסא כידוע. וזה שצריך אז להיות נרו דלוק ושלחנו ערוך ומטתו מוצעת בחי׳ נר ושלחן ומטה הנ״ל העומדים לפני הכסא. ואז בשבת קודש עולה המלכות בשלימות ונדחין ונופלין כל בחי׳ הסטרין אחרנין המתגברין ע״י בחי׳ היכלי התמורות הנ״ל. וזה שמאריך במזמור שיר ליום השבת בענין הצלחת הרשעים שהוא רק לפי שעה ולהשמדם עדי עד אבל צדיק כתמר יפרח וכו׳. וכן במזמור ה׳ מלך והוי׳ מקולות מים רבים אדירים וכו׳ אדיר במרום ה׳ עדותיך נאמנו מאד וכו׳ כי עצת ה׳ לעולם תעמוד ואתה מרום

לעולם ה׳ כי סוף כל סוף יתבטלו החילופים והתמורות ויעמוד העולם על תיקונו ומכונו בשלימות ותחזור הממשלה הראשונה לבת ירושלים ובא לציון גואל. וזשארז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. כי עיקר התיקונים הנ״ל נמשך ע״י קדושת שבת. וזש״כ (ירמי׳ יז) והיה אם שמוע תשמעון אלי וכו׳ ולקדש את יום השבת וכו׳ ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים יושבים אל כסא דוד וכו׳ כי תחזור המלוכה והממשלה לבן המלך האמת כנ״ל.

מעשה יב-מעשה מהבעל תפלה

שבת הוא בחי׳ התכלית בחי׳ תכלית מעשה שמים וארץ והוא מעין עוה״ב שהוא בחי׳ עולם התיקון. ע״כ עיקר שלימות התיקון של כל הכתות המבוארים בפנים הכל ע״י קדושת שבת קודש. כי כבר מבואר בליקוטי הלכות ובדברינו בקונטרס זמרת הארץ שלכל סברא ודיעה של כל כת וכת היה לה איזה אחיזה ושורש גם בקדושה. וע״כ קדושת שבת כולל כל התיקונים של כל הכתות הנ״ל. הכת שבחרו להם שעיקר התכלית הוא כבוד ונתתקנו אח״כ ע״י המלך הזקן בעצמו שמצאוהו יושב בשדה מוכתר בכתר מלכות זה כלול בקדושת שבת כי קדושת שבת הוא בחי׳ ענוה ושפלות בחי׳ שבו איש תחתיו הנאמר בשבת וכמבואר במ״א היפוך מהטעות של כת הנ״ל שהיו רודפין אחר הכבוד. רק אדרבא צריכין למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום שזה בחי׳ מה שמבואר בשו״ע או״ח סי׳ רנ שגדולי חכמי ישראל היו טורחין בעצמן להכין שום דבר לצורך שבת כדי לכבדו ומהם ילמד כל אדם ואל יאמר לא אפגום כבודי כי זה הוא כבודו שמבכבד השבת עי״ש. כי בוודאי הכבוד דקדושה יש לו שורש גדול בקדושה עליונה כי כל מה שברא הקב״ה לא ברא אלא לכבודו וצריכין ליזהר מאד בכבוד אביו ואמו ורבו וזקן ות״ח וכו׳ אבל הכל רק בשביל כבוד שמים שזה בחי׳ ולקדוש ה׳ מכובד וכבדתו וכו׳ הנאמר אצל שבת. וזה בחי׳ מענגיה לעולם כבוד ינחלו בחי׳ כי מכבדי אכבד וזה בחי׳ קדושת כתר שאומרין בשבת בחי׳ המלך שהיה מוכתר בכתר מלכות. וגם בשבת קודש עולין עד הכתר כידוע.

הכת שאמרו שהתכלית הוא רציחה זה נמשך בשרשו ממה שגם בקדושה יש דין ארבע מיתות ב״ד ומצוה לקיים ובערת הרע מקרבך והתיקון לזה הוא ג״כ ע״י קדושת שבת שנקראת שבת מלכתא. שזה בחי׳ מה שנתתקנה הכת הנ״ל ע״י המלכה שמצאו אותה יושבת בים של דם וכו׳ כמבפ״נ. כי גם בקדושת שבת נמצא בחי׳ זו בחי׳ מחלליה מות יומת ונאמר כל העושה בו מלאכה יומת ואעפי״כ ארז״ל (סנהדרין לה) אין רציחה דוחה שבת היינו שאין ממיתין ארבע מיתות ב״ד בשבת. כי בשבת כל שולטני רוגזין ומארי דדינא כלהו ערקין וכו׳ וכל דינין אתכפיין ולא מתערין כלל. ולמדו רז״ל מכמה מקראות שפיקוח נפש דוחה שבת. ועיקר החיים ואריכות ימים נמשך מקדושת שבת בחי׳ טועמיה חיים זכו.

הכת שאמרו שראוי למלוך מי שיש לו שפע מזונות הרבה וניזון רק מזונות דקים וכו׳. עיקר תיקונם הוא ג״כ ע״י קדושת שבת שאז יש שפע מזונות הרבה בחי׳ שפע כפולה שזה בחי׳ לחם משנה של שבת שהוא בחי׳ לחם הפנים כמבואר בזוה״ק (ויחי ד׳ רמו) שזה עיקר בחי׳ מזונות דקים. ומבואר בזוה״ק ובכהאריז״ל כי אכילת שבת הוא כולו קודש ואין שום אחיזה בו להחיצונים אלא כולו נבלע באיברים. ומבואר כבר לעיל כי אכילת שבת הוא בחי׳ מן. וכמבואר גם בספר הקנה שצריכין לשים הלחם בין שתי מפות זכר למן וכמבואר גם בשו״ע או״ח. ואכילת מן הוא בודאי מזון דק ורוחני מאד.

הכת שאמרו שיפת תואר ראויה למלוך מחמת שעי״ז נתרבה ישוב העולם וכו׳ עיקר תיקונם ע״י קדושת שבת שהוא בחי׳ תיקון הברית וביטול תאוה זאת בחי׳ אל תחמוד יפיה בלבבך וכו׳ בחי׳ שקר החן והבל היופי אשה יראת ה׳ היא תתהלל. שזה בחי׳ קדושת שבת שהוא בחי׳ אשה כשארז״ל כנ״י יהיה בן זוגך והוא בחי׳ אשה יראת ה׳ בחי׳ ירא שבת. וע״י יראה קדושה נתבטל תאוה זאת וכמבואר בליקוטי הראשון סי׳ סמך.

וע״כ עיקר זמן קדושת הזווג הוא בשבת קודש. כי אז הזווג הוא בקדושה גדולה וזוכין ע״י להוליד בנים קדושים וצדיקים ות״ח שזה עיקר ישוב העולם באמת כי ת״ח הם בנאי עולם כשארז״ל אל תקרי בניך אלא בוניך.

הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא הדיבור וכו׳ עיקר תיקונם ע״י קדושת שבת. כי אז נכנעין ונופלין כל לשונות העכו״ם ונמשך בחי׳ קדושת הדיבור של לשה״ק שזה בחי׳ ודבר דבר הנאמר בשבת כמובן בליקו״א סי׳ יט במאמר תפלה לחבקוק ובליקות״נ סי׳ ב׳ במאמר ימי חנוכה וכמבואר להדיא בזוה״ק (בראשית ד׳ לב). שבת אקרי דיבור ובגין דא דיבור דחול אסור בשבת וכו׳.

הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא שמחה וכו׳ עיקר תיקונם ע״י קדושת שבת. שאז עיקר זמן השמחה דקדושה ונמשך שמחה וחדוה גדולה בכל העולמות כמבואר בזוה״ק וכנ״ל כ״פ איך שצריכין לקבל שבת בשמחה גדולה. וזה בחי׳ ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג וכו׳. והשמחה דקדושה היא כלולה ומקושרת עם אהבה דקדושה בחי׳ ויעלצו בך אוהבי שמך שזה בחי׳ מה שנתתקנו אח״כ הכת הנ״ל ע״י שמלך עליהם האוהב נאמן של המלך שמצאוהו יושב בתוך ים של יין וכו׳ כמבפ״נ. וזה בחי׳ האור האהבה והרצון דקדושה שמאיר בשבת קודש. בחי׳ ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו. ונקראת מנוחת אהבה ונדבה. וזה בחי׳ הקידוש על היין בחי׳ נזכירה דודיך מיין משרים אהבוך.

הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא חכמה וכו׳ עיקר תיקונם ע״י קדושת שבת שאז מאיר אור החכמה דקדושה שזה סוד בחי׳ ושמרתם את השבת כי קדש הוא קדש הוא בחי׳ חכמה כידוע. ואז נופלין ונתבטלין כל

החכמות חיצוניות שזה בחי׳ מה שמבואר בשו״ע או״ח שאסור לקרות בשבת בספרי הלימודים של חכמות חיצוניות וכנ״ל כ״פ.

הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא להשגיח לגדל האיברים ע״י אכילה ושתיה ונתתקנו אח״כ ע״י שמלך עליהם הגבור של המלך וכו׳. עיקר תיקונם ע״י קדושת שבת. כי אז האכילה בקדושה גדולה ומצוה לאכול שלש סעודות בשבת כ״ש אכלוהו היום וכו׳ וכשדרז״ל וע״י קדושת אכילת שבת נתדשנין האיברים והעצמות בקדושה גדולה בחי׳ ועצמותיך יחליץ שנסמך לענין אם תשיב משבת וכו׳ וכשדרז״ל. ואז זוכין לגבורה גדולה דקדושה שזה בחי׳ והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור וכו׳ שנדרש בזוה״ק תרומה ד׳ קלז לענין קדושת שבת קודש.

הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא עשירות ונתתקנו אח״כ ע״י הממונה על האוצרות של המלך וכו׳.

עיקר תיקונם ע״י קדושת שבת קודש שהוא עיקר בחי׳ הממונה על האוצרות. כי כל ההשפעות טובות נמשכין רק מקדושת שבת כמובן בזוה״ק. ואז נמשך בחי׳ עשירות דקדושה ונתבטל בחי׳ העצבות ויגון ואנחה של תאוות ממון שזה בחי׳ ברכת ה׳ היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה שדרז״ל לענין קדושת שבת וכשארז״ל ג״כ עשירים שבשאר ארצות ע״י שמכבדין את השבת.

ושבת הוא בחי׳ התנוצצות משיח שאז יתבטל תאוות ממון כ״ש ביום ההוא ישליך אדם את אלילי כספו ואלילי זהבו. וזה בחי׳ מה שבשבת אסור לטלטל את המעות כלל ואפי׳ שכח כיסו עליו מתיר חגורו והוא נופל וכו׳ וכמבואר בשו״ע או״ח סי׳ רסו. וגם המאכלים של שבת הם בבחי׳ המאכלים הק׳ המבפ״נ שע״י הריח הטוב של אלו המאכלים זוכין להרגיש הסרחון הגדול של תאוות ממון ואח״כ כשאכלו מהם אזי מאסו מאד בממונם והשליכו מהם את כספם וזהבם וכו׳ כמבפ״נ.

וע״כ סמכו רז״ל (שבת קיט) אחר ענין שע״י כבוד שבת זוכין לעשירות וכו׳ ושם תיכף אחר זה השאלה מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף תבלין אחד יש לנו ושבת שמו וריחו נודף וכו׳ כי ע״ז זוכין למאס בתאוות ממון ועשירות שאינו בקדושה רק זוכין לעשירות דקדושה שהוא בבחי׳ ביטול תאוות ממון בחי׳ איזהו עשיר השמח בחלקו. וע״כ ארז״ל עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות כי כל הנצרך לבריות פניו משתנין ככרום וכו׳ היינו מחמת בושה וחלישות דעתו שיש לו בפני העשיר הנותן לו. וע״ז יוכל לאחוז בו תאוות ממון ח״ו מאחר שיש לו התבטלות ובושה כ״כ בפני העשיר. אבל המאכלים של שבת הם בחי׳ המאכלים הק׳ המבפ״נ שכשאוכלין מהם ממאסין בממון בתכלית המיאוס והעשירים מתביישים בממונם והעניים מתביישים ג״כ מאד על שעד עתה היו קטנים בעיני עצמן ונפלו בדעתם לפני העשירים מחמת שאין להם ממון וכו׳ כמבפ״נ. ומחמת שהמאכלים של שבת יש להן ג״כ סגולה זו. ע״כ

א״א שבשביל מאכלי שבת יצטרך לבריות ויהיה נופל בדעתו ומתבייש ע״ז לפני העשיר אשר זהו ההיפוך לגמרי מסגולת קדושת המאכלים של שבת כנ״ל.

ועיקר התיקון של כל הכתות הנ״ל היה ע״י הבעל תפילה הכשר שמלך על הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא רק לעסוק בתפלות ושירות ותשבחות ווידויים וכו׳ לפני השי״ת ולהיות שפל ברך ועניו וכו׳.

וכן כל מה שזכו למצוא ולקבץ את כל הקיבוץ הק׳ של המלך ואנשיו הכל היה בזכות הבע״ת הכשר ובזכות תפלותיו הק׳ וכמבפ״נ כי כל התיקונים של כל הנ״ל הכל נכלל בשלימות קדושת התפלה כמבואר בקונטרס זמרת הארץ. ועיקר שלמות תיקון התפלה כי יש שלימות למעלה משלימות גם בענין עבודת התפלה בעצמה כידוע וכמבואר במ״א. ע״כ עיקר שלימות התפלה הוא ע״י קדושת שבת כי אז נשלמת התפלה בתכלית השלימות שזה בחי׳ מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון וכו׳ ורז״ל דרשו להודות לה׳ מלשון תשובה ווידוי דברים שזה היה ג״כ הענין של הבעל תפלה ואנשיו הנ״ל. ועיין בזוה״ק ובתיקונים מגודל שלימות קדושת התפלות של שבת קודש וכנ״ל כ״פ.

מעשה יג-מעשה מהז׳ בעטלערש

שבת הוא בחי׳ הזקנה דקדושה בחי׳ אריכות ימים. כי אז עולין עד הדיקנא קדישא כמבואר בכתהאריז״ל. וזשארז״ל כל המקדש על היין בלילי שבתות זוכה לאריכות ימים כי שבת הוא בחי׳ זכרון דקדושה של הזקן העור שהוא בבחי׳ למעלה מהזמן לגמרי שזה בחי׳ וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים. וזה בחי׳ זכור את יום השבת וכו׳ בחי׳ זכרון העליון הנ״ל כי בשבת מתחדש הארת אור אין סוף בהעולמות כמבואר בסידור קול יעקב. ומי שזוכה לקשר עצמו באמת לקדושת שבת בשלימות יוכל לזכות ע״ז להכלל ולהדבק באור א״ס כביכול בבחי׳ למעלה מהבריאה לגמרי אפי׳ למעלה כביכול מבחי׳ נפש רוח נשמה שזה בחי׳ אין וכמבפ״נ.

גם ע״י קדושת שבת קודש זוכין לחיים טובים שאין בהם שום חסרון. כי שבת הוא בחי׳ השלימות של כל הבריאה כשארז״ל ונאמר בו טועמיה חיים זכו ונקרא טוב כבמואר בזוה״ק. גם שבת הוא בחי׳ הגן עדן שזה בחי׳ וכגנה זרועיה תצמיח המובא בתיקונים לענין שבת קודש. גם הוא בחי׳ הצדיק יסוד עולם שהוא בחי׳ הגננא דגינתא וכמבואר בזוהר תרומה ד׳ קסו ע״ב. וזה בחי׳ ענג שבת שהוא ר״ת עדן נהר גן כמובא בתיקונים שזה בחי׳ ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ובגן הזה גדילים פירות נפלאים שיש להם כל הטעמים והריחות והמראות שבעולם. ומהם חיים חיים טובים כמבפ״נ. וזה בחי׳ קדושת המאכלים של שבת שיש להם טעם משובח כשארז״ל ברכו במטעמים וכו׳ ויש להם ריח טוב בחי׳ משארז״ל תבשיל של שבת ריחו נודף וכו׳. גם בחי׳ מראה האדם מאיר אז ביותר

כשארז״ל ברכו באור פניו של אדם. גם עיני האדם מאירין אז ביותר שזה בחי׳ שבת תלת גוונין דעינא ובת עין. וזה בחי׳ ראו כי ה׳ נתן לכם השבת וכנראה בחוש לכל אדם שיום שבת משונה באורו לטוב יותר משאר הימים שזה בחי׳ ברכו באורה שארז״ל לענין שבת הראשון ונשאר מבחי׳ זאת רשימו לדורות עולם וזה בחי׳ וזרחה לכם יראי שמי (אלו שומרי שבת) שמש צדקה וכו׳ וכשדרז״ל. וזה בחי׳ מה שצריך להיות בשבת שולחנו ערוך הוא כנגד בחי׳ טעם ונרו דולק הוא כנגד בחי׳ מראה מטתו מוצעת הוא כנגד בחי׳ ריח כשארז״ל על מטתו של אלישע שהיה נודף ממנה ריח טוב מחמת שהיתה מטתו שלימה וקדושה מאד. כי קדושת שבת הוא ההיפוך ממש מהמדות שמפסידין הטעם והריח והמראה כי שבת הוא בחי׳ שלימות הדיבור של לשה״ק שזה בחי׳ ודבר דבר וכנ״ל כ״פ. והדיבור של לשה״ק הוא ההיפוך ממש מניבול פה ר״ל כי על שם זה נקרא לשה״ק על שאין בו שם דבר כלל לכלי המשגל וכמובא בשם הקדמונים ז״ל. וזה בחי׳ לשה״ק כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה. גם שבת הוא בחי׳ משפט אמת בחי׳ ואת משפטי שמרו וכו׳ ואת שבתותי קדשו וכו׳. והוא בחי׳ אמת כנ״ל כ״פ. והוא בחי׳ מאור העינים כנ״ל שזה ההיפוך מבחי׳ לקיחת שוחד ומטה משפט בשקר שעל זה נאמר כי השוחד יעור וכו׳. גם שבת הוא בחי׳ קדושת שמירת הברית וביטול תאוות ניאוף כנ״ל כ״פ. וע״י כל זה נתתקן הטעם והמראה והריח וחוזרין ומוצאין את בחי׳ הצדיק האמת שהוא בחי׳ הגנני המשגיח על תיקון הגן. וזוכין לחיות ע״ז חיים טובים שזה בחי׳ כולם ישבעו ויתענגו מטובך וכו׳ וכן שבעינו מטובך שאומרין בתפלת שבת קודש.

גם שבת קודש הוא בחי׳ הדיבור שיש בו שלימות שזה בחי׳ ודבר דבר וכנ״ל כ״פ בשם הזוה״ק. וזה בחי׳ מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ וכו׳. כי עיקר השלימות הוא באלו הדיבורים שהם שבחים להשי״ת וכמבפ״נ. וכשמגיע קדושת שבת אז מתעוררין שירות וחידות ושבחים וזמירות הרבה להשי״ת כמובן בזוה״ק.

וזה ג״כ בחי׳ מה שישראל מרבים בשבת בזמירות ושירות ותשבחות להשי״ת. וזה ג״כ בחי׳ מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה׳ ולזמר לשמך עליון. וזה להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות ותרגומו וקושטך בלילין שזה בחי׳ החסדים של אמת שעל ידם עיקר התהוות הזמן של כל הימים שמהם כל החידות והשירות שיש בהם כל החכמות. וזה להגיד דייקא הגדה הוא מלה דחכמתא כמבואר בזוה״ק. ועיקר מבחר הימים הוא שבת קודש בחי׳ וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים. ונאמר ימים יוצרו ולו אחד בהם ודרז״ל זה יום השבת והוא בעצמו בחי׳ אור האמת כנ״ל כ״פ ונמשכין בו חסדים גדולים וקדושת שבת בעצמה ניתנה לישראל ע״י בחי׳ חסד של אמת בחי׳ מתנה טוב יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל וכו׳ והוא הנקודה הק׳ של כל הימים כמובא בזוה״ק וע״כ מתעוררין בו שירות ותשבחות נפלאים שהם למעלה מבחי׳ כל השירות שזה בחי׳ שיר השירים אשר לשלמה למלך שהשלום שלו שזה בחי׳ שבת קודש כידוע. והשיר הזה בוודאי כלול מכל החכמות.

כי כל הבריאה שבכל הימים היתה ע״י חכמה כ״ש כולם בחכמה עשית. וכל הימים כלולים בשבת קודש כמבואר בזוה״ק. והוא שלימות כולם וע״כ מאיר בו חכמה נפלאה ועליונה מאד שזה בחי׳ כי קודש הוא כידוע.

גם שבת קודש הוא בחי׳ קדושת המוח והריאה והלב כמובן ממה שמבואר בקונטרס זה כ״פ בשם הזוה״ק והתיקונים. ושרשם העליון הוא בחי׳ המעין והלב והצפור הפורש כנפיו על הלב ומגין עליו כידוע (וצריכין לבאר עוד בזה).

גם שבת קודש הוא בחי׳ שלימות הצואר דקדושה שמרמז על בינה ועל תפארת כמבואר בפרדס ושניהם כלולים בקדושת שבת כנ״ל כ״פ. ואז נמשכין ונתעוררין בשלימות כל ההבלים והקולות דקדושה שזה בחי׳ השבעה קולות שבמזמור לדוד שאומרין בכניסת שבת וכמובן שם בכוונות. ואז מאיר ומתנוצץ בחי׳ היחוד שבין שתי הציפרים הק׳ המבפ״נ שזה בחי׳ משארז״ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין.

גם קדושת שבת הוא בחי׳ מועט מחזיק את המרובה בתכלית השלימות שהוא בחי׳ סוף מדריגת המקום לגמרי שזה בחי׳ אל יצא איש ממקומו האמור בשבת.

כי שבת כלול בו כל הבריאה כולה כידוע.

גם שבת הוא בחי׳ מקומו של עולם כמבואר בליקות״נ סי׳ פג. וע״כ ע״י קדושת שבת יכולין לבא לזה האילן הק׳ המבפ״נ שהוא למעלה מן המקום לגמרי שזה בחי׳ מה שמבואר בזוה״ק מענין עליית הנשמות בשבת קודש למעלה למעלה לגמרי וכו׳.

גם קדושת שבת כלול מכל המדות של זה האילן שיש לו שלשה שרשים שהם אמונה וענוה ויראה. ואמת הוא גוף האילן וכל המדות האלו כלולין בקדושת שבת כנ״ל כ״פ.

גם ע״י קדושת שבת עיקר המשכת הרפואה להבת מלכה המבואר בפנים. שזה בחי׳ שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא וכמבואר בליקו״א סי׳ נח. שע״י התשובה של שבת נמשך רפואה בגשמיות ורוחניות שזה בחי׳ רק שבתו יתן ורפא ירפא כי ע״י קדושת שבת נכנע הסט״א שממנה כל החיצים שנזרקו להבת מלכה.

וע״י קדושת שבת יכולין להחזיר ולהוציא החיצים מהבת מלכה אפי׳ לאחר שכבר הגיעו אליה שזה בחי׳ משארז״ל אפי׳ עע״ז כדור אנוש מוחלין לו. וכן מה שהמלאכים אומרים עליו וסר עוונך וחטאתך תכופר.

וכן עיקר שלימות הצדקה הוא ע״י קדושת שבת כנ״ל כ״פ. וזה בחי׳ וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא וכו׳. וכן עיקר סמיכת חכמים הוא ע״י קדושת שבת שזה בחי׳ מה שסמך משה ליהושע בשבת דייקא

בבחי' משארז"ל שבת של דיוזגי היתה וכנ"ל כ"פ. כי אז עיקר הופעת אור החכמה בעולם בבחי' כי קדש הוא כידוע. גם בקדושת שבת כלולין כל העשרה מיני נגינה שזה בחי' טוב להודות וכו' עלי עשור וכו' וכנ"ל כ"פ.

והנגינה הוא הרפואה של הבת מלכה כמבואר בפנים.

וזה ידוע כי הרפואה של הבת מלכה הוא בחי' הגאולה שלימה העתידה לבא במהרה בימינו כ"ש (ישעי' למד) ביום חבוש ה' את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא וכיוצא בזה פסוקים רבים. וע"כ ארז"ל אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין ובמ"ר בשלח פרשה כה מבואר אלמלי שמרו ישראל שבת אחד כראוי מיד בן דוד בא וכו' אכי"ר במהרה בימינו.

שיחות הר"ן

סימן לב-צריך לחזק א"ע באמונה

שבת הוא בחי' עולם המחשבה וגם הוא בחי' אמונה כנ"ל כ"פ. וע"כ זוכין אז לאמונה שלימה וישרה במחשבה זכה וטהורה בלי שום חקירות ובלבולים כלל.

וע"ז זוכין לבחי' הארת הרצון שהוא למעלה אפי' מבחי' חכמה שזה בחי' ועתיקא קדישא גלי רצון דילי' הנאמר לענין קדושת שבת. וע"כ זוכין אז ליכסוף להשי"ת באהבה גדולה וברצון גדול ובהשתוקקות נמרץ מאד מה שהוא למעלה מכל בחי' ידיעה וחכמה וכמובן בפנים. וזה בחי' אז תתענג על ה' על ה' דייקא דא עתיקא קדישא היינו כנ"ל. והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין בחי' עליית המלכות (שהוא בחי' האמונה הק' בשלימות).

וזה ג"כ מעלת קדושת הזווג של שבת. כי יש שבאים עליהם מחשבות של בלבולי אמונה ח"ו מחמת שלא נולדו בקדושה כראוי. ויש שבאים לזה מחמת איזה עבירה וחטא ר"ל אבל בשבת ארז"ל כל המשמר את השבת כהלכתו מוחלין לו על כל עוונותיו וממילא נתבטלין גם הבלבולי אמונה שבאים ע"ז. וכן ע"י קדושת המחשבה וקדושת האמונה שזוכין בשבת כ"א לפי בחינתו ע"ז זווגו בקדושה וזוכה להוליד בנים קדושים ובעלי אמונה בשלימות בלי שום חקירות וחכמות זרות ובלי שום בלבולים כלל. וזהבחי' והאכלתיך נחלת יעקב אביך. כי יעקב זכה שתהיה מטתו שלימה ולהוליד בנים שהיו כולם קדושים ובעלי אמונה בשלימות וכשדרז"ל על

השבטים שאמרו ליעקב אבינו שמע ישראל וכו׳ כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד היינו כנ״ל.

וזה שמובא ששבת אותיות בשת כי מחמת שבימי החול יש איזה אחיזה להחקירות והבלבולים הנ״ל שהם ההיפך מקדושת שבת. ע״כ קודם שנכנסין לקדושת שבת צריכין לשוב בתשובה שלימה ולהתבייש בלב נשבר מאד על עוונותיו שגרמו לו את כל הבלבולים הנ״ל או על שנולד בגשמיות כזה וכמבפ״נ. ואז זוכה אח״כ לקבל קדושת שבת בשלימות וזה בחי׳ טועמיה חיים זכו היינו בחי׳ וצדיק באמונתו יחי׳. כי כשזוכין לאמונה שלימה אז חיים חיים חזקים וטובים מאד כמבפ״נ.

סימן מ-בענין ספרי המחקרים וכו׳

בשבת נכנסין אורות המקיפין כמבואר בכתהאריז״ל.

ואז זוכין לאמונה שלימה לידע ולהאמין כי ישר דבר ה׳ וכל מעשיהו באמונה ואין להרהר אחריו בשום דבר בפרט בכלל ענין סדר הבריאה מפני מה זכה כ״א למעלתו היינו שהמלאך הוא נבדל ומלאך וכוכב ומזל הוא במעלתו. והאדם השפל הוא מבני עוה״ז השפלים.

ובכל אלו יש מדריגות רבות ושינויים ופרטים רבים בין זה לזה ואפי׳ בכל או״א בעצמו יש בחינות רבות ראש ורגל וכדומה והכל בדעת ובחכמה נפלאה ויושר וצדק ואמת ואמונה ואין להרהר בזה כלל. ובאמת גלגל הוא החוזר בעולם. בבחי׳ עליונים למטה ותחתונים למעלה והכל חוזר חלילה ונכלל בסוד האחדות ששם שורש וראשית הכל ושם הוא שלימות התכלית של הכל.

ועיקר התגלות אחדותו הפשוט ית׳ הוא בשבת קודש כמבואר בליקוט״נ סי׳ ב. וע״כ שבת הוא בחי׳ תכלית מעשה שמים וארץ. וזה בחי׳ רזא דשבתא איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד למשרי עלה רזא דאחד. וזה בחי׳ ההארה הגדולה היורדת בשבת למטה לבני עוה״ז השפל ומשם מקבל כל אחד בחי׳ נפש יתירה של שבת קודש. וכן בשבת קודש אז עיקר עליית העולמות שחוזרין ועולין ונכללין למעלה למעלה בקדושה עליונה ונפלאה מאד שזה בחי׳ עליונים למטה ותחתונים למעלה הנ״ל. וע״כ נסמך שבת אצל המקדש. כי עיקר בנין ביהמ״ק הוא בחי׳ גלגל החוזר בחי׳ עליונים למטה ותחתונים למעלה הנ״ל כמבפ״נ. וע״כ ציורא דמשכנא הוא כציורא דעובדא דבראשית. כי כל הבריאה של כל מעשב״ר הוא בבחי׳ גלגל החוזר הנ״ל. ועיקר שלימות בחי׳ זו נמשך ומאיר בשבת

כנ״ל.

סימן פז-לפי בחי׳ הימים נוראים

ארז״ל לענין שבת ברכו באור פניו של אדם וכו׳ כי בשבת זוכין למוחין גדולים כנ״ל כ״פ. וזה בחי׳ חכמת אדם תאיר פניו ואז זוכין גם לחילוץ עצמות בחי׳ ועצמותיך יחליץ וכשדרז״ל שעל שם זה אומרים רצה והחליצנו בשבת כי בשבת זוכין לקבל נפש יתרה שזה בעצמו בחי׳ המוחין הנ״ל בחי׳ ונשמת שדי תבינם וכנ״ל כ״פ. ותיקון הנפש הוא בחי׳ תיקון העצמות בחי׳ ומוח עצמותיו ישוקה וכמבואר בליקו״א במאמר ויבן את הצלע סי׳ סז. ועיקר שלימות קדושת המוחין של שבת הוא בבחי׳ המבפ״נ היינו שממשיכין הארת המוחין שבראש אל המוח שבעצמות שזה בחי׳ המוחין שבואו קצוות. ומשם נמשך הארת המוחין אל בחי׳ המלכות וזה בחי׳ הג׳ שבתות המבואר בזוהר יתרו ד׳ צב. שבת עילאה ושבת דיומא ושבת דלילא שבת עילאה הוא בחי׳ המוחין שבראש. ושבת דיומא הוא בחי׳ המוחין שבואו קצוות. ושבת דלילא הוא בחי׳ המוחין שבמלכות. וע״כ נקרא שבת מנוחת אהבה ונדבה. וכן ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו כי זה בחי׳ כי נער ישראל ואהבהו המבפ״נ. היינו כי ישראל אותיות לי ראש בחי׳ המוחין העליונים השלימים כידוע. ומי שזוכה לקבל המוחין הק׳ בשלימות ואעפי״כ הוא מסלק את חכמתו ודעתו וממשיך עיקר הארת המוחין שלו לתוך בחי׳ הואו קצוות שהם כלל המדות טובות כידוע היינו שממשיך עיקר הארת המוחין שלו לתוך תמימות ופשיטות לעבוד את השי״ת בהדרגה ובמדה ולעשות פעולות ומדות טובות שעי״ז ניכר שהוא מקבל עליו עול מלכותו ית׳ וכמבואר בליקו״א סי׳ מט וזה בחי׳ שמשם ממשיך הארת המוחין אל המלכות היינו כנ״ל.

גם המלכות הוא בחי׳ אמונה כידוע היינו שממשיך עיקר הארת המוחין הק׳ לתוך בחי׳ האמונה הק׳ בבחי׳ דע את אלקי אביך ועבדיהו וכו׳ שזה עיקר השלימות כמבואר במ״א עי״ז השי״ת אוהבו מאד בבחי׳ כי נער ישראל. היינו שאעפי״י שהוא בבחי׳ ישראל ומשיג מוחין גדולים אעפי״כ הוא עדיין בבחי׳ נער ועובד את ה׳ בתמימות ובפשיטות ובאמונה שלימה כנ״ל עי״ז ואוהבו.

וזה בחי׳ הארת הרצון הק׳ שמאיר בשבת כנ״ל כ״פ כי זה בחי׳ ורצונו תמימי דרך (משלי יא) וכשדרז״ל על זה כל מי שהולך בתמימות לפני הקב״ה (היינו בבחי׳ כי נער ישראל הנ״ל) כאלו עשה כל רצונו שנאמר ורצונו תמימי דרך. גם כי עי״י אמונה שלימה בתמימות ובפשיטות זוכין

לקבל הארת הרצון גבוה כזה מה שהוא למעלה כביכול מכל בחי' החכמות והידיעות הק' כנ"ל בסי' לב. וזה שמובא בפרי עץ חיים ששבת עם הנקודות שהן פתח קמץ גימטריא תמימי דרך היינו כנ"ל. כי בשבת זוכין לקבל מוחין קדושים ולהמשיכן לתוך בחי' תמימות שזה בחי' ורצונו תמימי דרך כנ"ל.

וזה בחי' אז תתענג על ה' דא עתיקא קדישא. היינו בחי' המוחין הק' והארת הרצון העליון הנ"ל.

והרכבתיך על במותי ארץ דא חקל תפוחין קדישין היינו בחי' עליית המלכות הנ"ל. והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז"א בחי' המוחין שבואו קצוות הנ"ל גם אצל יעקב נאמר ויעקב איש תם בחי' תמימות הנ"ל. וזה בחי' יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה היינו בחי' נחלת יעקב הנ"ל. וע"כ כשיצאו ישראל ממצרים וזכו לקבל מוחין גדולים שזה בחי' הארת המוחין של שבת. וע"כ גם פסח נקרא שבת כ"ש ממחרת השבת וכשדרז"ל. ואח"כ נסתלקו המוחין מחמת שלא זכו לקבל אותם ע"י אתעדל"ת כידוע. אך אעפי"כ נשאר רשימה גדולה מהארת המוחין הק' ואז ספרו אח"כ שבע שבתות וכו' היינו שעסקו בזה להמשיך הארת המוחין אל בחי' הואו קצוות ואל בחי' המלכות היינו להמשיך הארת המוחין אל בחי' התמימות דקדושה הנ"ל. וזה וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' שבע שבתות תמימות תהינה שבתות תמימות דייקא כנ"ל.

סימן פח- הפיכת השולחן

מבואר לעיל כ"פ בשם הזוה"ק ששבת קודש הוא בחי' הדיבור דקדושה בחי' ודבר דבר הנאמר בשבת.

ומחמת שמשם עיקר האכילה והפרנסה כמבפ"נ ע"כ מצוה לסדר השולחן ולאכול בשבת. ומניה מתברכין כל שתא יומין כמבואר בזוה"ק. וע"כ מסדרין אז הלחם הפנים על השולחן. כי אז השולחן והאכילה בבחי' פנים בחי' זה השולחן אשר לפני ה' דייקא בחי' פנים כמבפ"נ. וזה בחי' הלחם משנה של שבת כי הדיבור השלם הוא בחי' פי שנים כמבואר במ"א.

סימן צג-דע שיש אור

שבת הוא בחי' קדושת האור שמאיר באלף עולמות כמובן בפרי עץ חיים שער השבת פרק חית שכתב שם ואחר שהעלה בריאה באצילות בטוב להודות יכוון לקבל שפע וקדושה מאלף עולמות וכו' ועי"ז יזכה לתוספת נר"נ בשבת וכו'. ועיי"ש ג"כ מסוד האלף חלקים של אור שמחזירין למשה בסוד תוספת שבת וכו' ועי"י שמירת שבת קודש זוכין כל ישראל לקבל מאור הזה ע"י הצדיקים הק' שיודעים לחלק האלפים למאות. וזה האלף לך שלמה שבת הוא בחי' שלמה בחי' מלך שהשלום שלו. והוא סוד האור שמאיר באלף עולמות כנ"ל. וזה ומאתים לנוטרים את פריו היינו ששומרי שבת זוכין לקבל מהאור הזה ע"י שמחלקין אותו למאות כנ"ל. ומחמת שלענין סוד תיקון זה הנ"ל היינו לחלק האלפים למאות צריכין להיות ת"ח נוקם ונוטר וכו' כמובא בפנים. ע"כ נמצא בקדושת שבת בעצמה ג"כ בחי' זו. וזה שכתוב אך את שבתותי תשמרו (ותרגומו ית יומי שבייא דילי תטרון וכו') כי אות הוא וכו' לדעת כי אני ה' מקדשכם. כי ע"י זוכין לקבל מסוד האור הנ"ל ששם עיקר שלימות המוחין והדעת שהוא בחי' קדש כידוע. וע"כ צוה כאן על שמירת שבת בלשון רבים את שבתותי. כי עיקר ההשגה הוא ע"י שמחלקין האור כנ"ל.

וזה שדרז"ל (יומא פה) את שבתותי תשמרו יכול לכל ת"ל אך חלק. חלק דייקא כי צריכין לחלק האור למאות כנ"ל וע"כ למדו מזה שפיקוח נפש דוחה שבת.

כי ע"י שמחלקין האלפים למאות ע"י נעשה בחי' תחיית המתים והצלת נפשות ממות ר"ל כמבפ"נ. וזה ושמרתם את השבת (ותרגומו ותטרון ית שבתא ותטרון דייקא בחי' נוקם ונוטר הנ"ל) וזה כי קדש היא לכם ודרז"ל מזה ג"כ שפיקוח נפש דוחה שבת שנאמר כי קדש היא לכם היא מסורה בידכם וכו' היינו כי ע"י קדושת שבת זוכין לקבל מן האור הנ"ל ע"י שמחלקין האלפים למאות שזה סוד תחיית המתים וע"כ א"א שלא להציל נפש מישראל ממש מחמת קדושת שבת רק אדרבא פיקוח נפש דוחה שבת. וזה שדרשו ג"כ וחי בהם ולא שימות בהם היינו כנ"ל. וזה מחלליה מות יומת כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה וכו' וזה ע"י בחי' נוקם ונוטר דקדושה שיש בקדושת שבת שע"י מחלקין האלפים למאות וממשיכין בחי' תחיית המתים שזה בחי' טועמיה חיים זכו. אבל כשמחללין שבת ח"ו אזי אדרבא נסתלק אור האלפים ונעשה מות ר"ל כמובן בפנים.

וע"כ דבר גדול מאד לבא לצדיקים על שבת. כי אז יכולין ביותר לקבל וליהנות מאור תורתם ע"י שממשיכין אז ביותר קדושת האור הנ"ל ומחלקין אותו למאות בכדי שיוכלו התלמידים ליהנות מתלמודו ולקבל ממנו שזה בחי' סוף שתהנה מתלמודו כמבפ"נ. וה אז תתענג על ה' היינו שיזכה להשיג האור העליון הנ"ל שהוא בחי' על ה' כידוע והרכבתיך על

במותי ארץ זה בחי' הנוקם ונוטר דקדושה בחי' ויכחשו אויבך לך ואתה על במותימו תדרוך וכשדרז"ל. וזשדרז"ל בזוה"ק פסוק זה על בחי' עליית המלכות שהוא בחי' חרב נוקמת בחי' וארץ מתקוממה לו בחי' דנוקם ונוטר הנ"ל.

והאכלתיך נחלת יעקב אביך דא ז"א שהוא בחי' מבריח מן הקצה אל הקצה כי מקבל וממשיך מהאור העליון הנ"ל עד בחי' המלכות וע"ז הוא מאיר לכל המדריגות מהארת האור העליון הק' הנ"ל ע"י שמחלקין בחי' האלפים למאות. שזה בחי' משדרז"ל אל תקרי מה אלא מאה. וע"כ דרז"ל יעקב אבינו לא מת כי ע"ז מחיין מתים ונעשה מאותיות מות אותיות מאות כמבפ"נ. וזה בחי' תתן אמת ליעקב. כי ממות נעשה אותיות ואמת כמובא ואמת הוא סימנא דחיי כשארז"ל וכ"ש ונתתם לי אות אמת והחייתם וכו'. וזה בחי' קדושת שבת שהוא בחי' אמת כנ"ל כ"פ. ונקרא כ"פ אות כי אות היא ביניני וביניכם וכו' וזה בחי' אות אמת שהוא סימנא דחיי בחי' תחיית המתים בחי' טועמיה חיים זכו הנ"ל.

וע"כ גם אדה"ר ניצול ממות ע"י שהגין עליו קדושת שבת כשארז"ל היינו כנ"ל כי ע"י קדושת שבת נמשך עליו מקדושת האור הנ" לוע"כ זכה לחיות אח"כ אלף שנים (עם השבעים שנה שנתן משנותיו לדוד כשארז"ל) כי נמשך עליו אור בחי' האלף הנ"ל.

סימן רנט-וישב יעקב

מבואר בפנים כי שבת הוא בחי' תלת גווניו דעינא ובת עין וע"ז זוכין לראות שפלותו וניצולין מגדלות ונתבטלין כל הכפירות וזוכין לאמונה שלימה וע"ז נמתקין כל הדינים ונתמלא פגימת הלבנה ונתייחד שם הויה עם השם אלקים ונמשכין לישראל כל הברכות וכל ההשפעות. וזוכין לבחי' קריאת שם הויה ככתיבתו שזה בחי' ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד כשדרז"ל. וזה שנזהרין לקדש הלבנה במוצ"ש. כי ע"י קדושת שבת נתמלא פגימת הלבנה. וזהו שמברכין החודש בשבת קודש. וזהו שמבואר בזוה"ק והא אוקימנא רזא דה' אחד ושמו אחד רזא דשבתא איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד וכו'. כי שבת הוא מעין עוה"ב שאז יהיה בשלימות בחי' ה' אחד ושמו אחד הנ"ל.

וזה אם תשיב משבת רגלך היינו שע"י קדושת שבת יזכה לבטל את הגדלות בחי' אל תבואיני רגל גאוה. וע"ז יזכה לאמונה שלימה שהוא בחי' רגלי עמדה במישור כמבפ"נ. וזה עשות חפציך ביום קדשי כי כשזוכין להעלות ולתקן האמונה הק' שזה בחי' עד שתכלה רגל מן השוק.

היינו שמברר ומעלה האמונה שהוא בחי' רגל מן השוק שהוא מקומות החיצונים בחי' כפירות כמבפ"נ. ע"ז כלה רגל מן השוק כפשוטו ממש כי אין צריכין לצאת אל השוק בשביל מלאכה ומו"מ כי ע"י אמונה נמשכין כל הברכות וכל ההשפעות ואז אין צריכין לשום מלאכה ועסק בשביל פרנסה. שזה בחי' מה שבשבת אסורין כל המלאכות. וזה בחי' עשות חפציך ביום קדשי וכו'. וזה אז תתענג על ה' ודרז"ל שנותנין לו כל משאלות לבו שנאמר שכן ארץ ורעה אמונה. והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך. כי האמונה הק' הוא מקור כל הברכות וכל ההשפעות כנ"ל.

וזהו והרכבתיך על במותי ארץ היינו שיזכה לבטל הגאוה בשלימות ויזכה לבטל כל הכפירות והע"ז ופגם אמונה שמשם עיקר אחיזת המלכות דסט"א וכמבואר במ"א. וע"כ דרז"ל מזה שניצול משיעבוד מלכיות והאכלתיך נחלת יעקב אביך היינו שנעשה יחוד שלם בין שם הויה לשם אלקים שזה בחי' נחלת יעקב שאמר והיה ה' לי לאלקים ושני שמות אלו הן בחי' חמה ולבנה שזה ג"כ בחי' יעקב שנאמר ויזרח לו השמש והוא דייקא מונה ללבנה כ"ש החדש הזה לכם ודרז"ל הקטן מונה למאור הקטן וכו'. גם נחלת יעקב הוא בחי' השם הויה הק' שנקרא רק עלינו עם קדוש ישראל בני יעקב כמבואר בזוה"ק ויעקב בעצמו הוא כנגד בחי' שם הויה הק'. כי האבות הק' שהם אברהם יצחק יעקב הם כנגד בחי' הג' שמות הק' שהם אל אלקים ה' כידוע גם עיקר נחלת יעקב הוא העוה"ב שאז יהיה השם הויה הק' נקרא ככתיבתו כשארז"ל. וזה כי פי ה' דבר כי נתייחד הדיבור שהוא בחי' מלכות בחי' אלקים כ"ש אלקים דבר בקדשו (וכמבואר במ"א) עם שם הויה הק' ית"ש כנ"ל.